

Standardi Ndërkombëtar i Kontabilitetit 39

Instrumentat financiarë: Njohja dhe Matja

Ky version përfaqëson ndryshimet që rrjedhin nga SNRF-të e publikuara deri më datën 31 dhjetor 2006.

SNK 39 *Instrumentat financiarë: Njohja dhe Matja* është publikuar nga Komiteti i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (KSNK) në mars 1999. Në nëntor 2000, KSNK bëri pesë ndryshime të vogla të SNK 39.

Në mars të vitit 2000, KSNK aprovoi propozimin e bërë për publikimin e udhëzuesit për zbatim të SNK 39 në formën e pyetjeve dhe përgjigjeve. Rrjedhimisht, Komiteti i udhëzimit për zbatimin (KUZ) e SNK 39, i cili u krijua nga KSNK për këtë qëllim, ka publikuar një seri pyetjesh dhe përgjigjesh mbi SNK 39. Udhëzuesi nuk u mor parasysh nga KSNK dhe nuk është e nevojshme të paraqiten pikëpamjet e tij.

Në prill 2001, Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (BSNK) ka vendosur që të gjitha standardet dhe interpretimet e publikuara sipas Dekreteve të mëparshme të vazhdojnë të jenë të zbatueshme derisa ato të ndryshohen apo të tërhiqen.

Në qershor 2003, BSNB bëri disa ndryshime të vogla në SNK 39, kur nxori SNRF 1 *Adaptimi për herë të parë i standardeve ndërkombëtare të raportimit financiar*.

Në dhjetor 2003, BSNB publikoi SNK 39 të rishikuar, të shoqëruar me udhëzuesin e zbatimit duke zëvendësuar atë të publikuar nga KUZ i mëparshëm.

Qysh nga viti 2003, BSNK ka bërë ndryshimet e mëposhtme në SNK 39:

- *Kontabiliteti mbrojtës me vlerën e drejtë për një mbrojtje të portofolit nga rreziku i normës së interesit* (publikuar në mars 2004)
- *Kalimi dhe njohja fillestare e aktiveve financiare dhe e pasiveve financiare* (publikuar në dhjetor 2004)
- *Kontabiliteti mbrojtës i fluksit të mjeteve monetare i transaksioneve parashikuese brenda grupit* (publikuar në prill 2005)
- *Opsioni i vlerës së drejtë* (publikuar në qershor 2005)
- *Kontratat e garancisë financiare* (publikuar në gusht 2005).

SNK 39 dhe dokumentat e tij shoqërues janë amenduar gjithashtu nga deklaratat e mëposhtme:

- SNRF 2 *Pagesat e Bazuara në Aksione* (publikua në Shkurt 2004)
- SNRF 3 *Kombinimi i Biznesit* (publikuar në Mars 2004)
- SNRF 4 *Kontratat e sigurimit* (publikuar në mars 2004)
- KIRFN 5 *Të drejtat në interesat që lindin nga fondet e nxjerra nga përdorimi, restaurimi dhe rehabilitimi mjedisor* (publikuar në dhjetor 2004)
- SNRF 7 *Instrumentat Financiarë: Dhenia e Informacioneve Shpejguese* (nxjerrë në Gusht 2005).

Sikurse KIRFN 5, edhe interpretimet e mëposhtme i referohen SNK 39:

- KIS-27 *Vlerësimi i përmbajtjes së transaksioneve duke përfshirë formën ligjore të qirasë* (publikuar në dhjetor 2001); rrjedhimisht është amenduar edhe baza për konkluzione
- KIRFN 2 *Aksionet e anëtarëve të njësi ekonomike të tipit kooperativ dhe instrumenta të ngjashëm* (publikuar në nëntor 2004)
- KIRFN 9 *Rivlerësimi i derivativëve të përfshirë* (publikuar në mars 2006)
- KIRFN 10 *Raportimi financiar i ndërmjetëm dhe zhvlerësimi* (publikuar në korrik 2006)
- KIRFN 12 *Marrëveshjet Konçensionare të shfrytëzimit* (publikuar në Nëntor 2006).

PËRMBAJTJA

paragrafet
IN1–IN26

HYRJE

STANDARDIT NDËRKOMBËTAR TË KONTABILITETIT 39
INSTRUMENTAT FINANCIARË: NJOHJA DHE MATJA

OBJEKTIVI	1
OBJEKTI	2–7
PËRKUFIZIME	8–9
DERIVATIVËT E PËRFSHIRË	10–13
NJOHJA DHE MOSNJOHJA	14–42
Njohje fillestare	14
Mosnjohja e një aktivi financiar	15–37
Transferimet e kualifikuara për mosnjohje	24–28
Transferimet që nuk kualifikohen për mosnjohje	29
Përfshirja e vazhdueshme në aktivet e transferuara	30–35
Të gjitha transferimet	36–37
Mënyra e rregullt e blerjes ose shitjes së një aktivi	38
Mosnjohja e një pasivi financiar	39–42
MATJA	43–70
Matja fillestare e aktiveve financiare dhe pasiveve financiare	43–44
Matja e mëpasshme e aktiveve financiare	45–46
Matja e mëpasshme e pasiveve financiare	47
Trajtimi i matjes me vlerën e drejtë	48–49
Riklasifikimet	50–54
Fitimet dhe humbjet	55–57
Zhvlerësimi dhe mosarkëtueshmëria e aktiveve financiare	58–70
Aktivet financiare të mbajtura me koston e amortizuar	63–65
Aktivet financiare të mbajtura me koston	66
Aktivet financiare të vlefshme për shitje	67–70
MBROJTA	71–102
Instrumentat mbrojtës	72–77
Kualifikimi i instrumentave	72–73
Përcaktimi i instrumentave mbrojtës	74–77
Zërat e mbrojtur	78–84
Kualifikimi i zërave	78–80
Përcaktimi i zërave financiarë si zëra të mbrojtur	81–81A
Përcaktimi i zërave jofinanciarë si zëra të mbrojtur	82
Përcaktimi i grupit të zërave si zëra të mbrojtur	83–84
Kontabiliteti mbrojtës	85–102
Mbrojta me vlerën e drejtë	89–94
Mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare	95–101
Mbrojtja e investimit neto	102
DATA E HYRJES NË FUQI DHE DISPOZITAT KALIMTARE	103–108B
TËRHEQJA E PRONONCIMEVE TË TJERA	109–110

Shtojcë A: Udhëzim për Zbatim

Objekti	AG1–AG4A
Përkufizime	AG4B–AG26
Përcaktimi si instrument financiar me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	AG4B–AG4K
Norma e interesit efektiv	AG5–AG8
Derivativët	AG9–AG12A
Kostot e transaksionit	AG13
Aktive financiare dhe pasive financiare të mbajtura për tregtim	AG14–AG15
Investime deri në maturim	AG16–AG25
Huate dhe llogaritë e arkëtueshme me origjinë tek njësia ekonomike	AG26
Derivativët e përfshirë	AG27–AG33B
Instrumentet që përmbajnë derivativë të përfshirë	AG33A–AG33B
Njohja dhe mosnjohja	AG34–AG63
Njohje fillestare	AG34–AG35
Mosnjohja e aktivi financiar	AG36–AG52
<i>Transferimet që kualifikuara për mosnjohje</i>	AG45–AG46
<i>Transferimet që nuk kualifikohen për mosnjohje</i>	AG47
<i>Përfshirja e vazhdueshme në aktivet e transferuara</i>	AG48
<i>Të gjitha transferimet</i>	AG49–AG50
<i>Shembuj</i>	AG51–AG52
Mënyra e rregullt e blerjes ose shitjes së një aktivi financiar	AG53–AG56
Mosnjohja e një pasivi financiar	AG57–AG63
Matja	AG64–AG93
Matja fillestare e aktiveve financiare dhe pasiveve financiare	AG64–AG65
Matja e mëpasshme e aktiveve financiare	AG66–AG68
Matja me vlerën e drejtë të shumave	AG69–AG82
<i>Tregu aktiv çmimi i kuotuar</i>	AG71–AG73
<i>Treg jo aktiv teknikë vlerësimi</i>	AG74–AG79
<i>Treg jo aktiv instrumente kapitali neto</i>	AG80–AG81
<i>Inputet për teknikën e vlerësimit</i>	AG82
Fitimet dhe humbjet neto	AG83
Zhvlerësimi dhe mosarkëtueshmëria e aktiveve financiare	AG84–AG93
<i>Aktivitet financiar të mbajtura me koston e amortizuar</i>	AG84–AG92
<i>Të ardhura nga interesi pas njohjes së zhvlerësimit</i>	AG93
Mbrojta	AG94–AG132
Instrumentat mbrojtës	AG94–AG97
<i>Kualifikimi i instrumentave</i>	AG94–AG97
Elementët e mbrojtur	AG98–AG101
<i>Kualifikimi i elementëve</i>	AG98–AG99B
<i>Përcaktimi i zërave financiarë si zëra të mbrojtur</i>	AG99C–AG99D
<i>Përcaktimi i zërave jofinanciarë si zëra të mbrojtur</i>	AG100
<i>Përcaktimi i grupit të zërave si zëra të mbrojtur</i>	AG101
Kontabiliteti mbrojtës	AG102–AG132
<i>Vlerësimi i efektivitetit të mbrojtjes</i>	AG105–AG113
<i>Kontabiliteti mbrojtës me vlerën e drejtë për mbrojtjen e një portofoli nga rreziku i normës së interesit</i>	AG114–AG132

Periudha kalimtare

Shtojcë B: Ndryshimet e deklarimeve të tjera

MIRATIMI I SNK 39 NGA BORDI

MIRATIMI I NDRYSHIMEVE TË SNK 39 NGA BORDI

Mars 2004

Dhjetor 2004

Prill 2005

Qershor 2005

Gusht 2005

BAZA PËR KONKLuzionET

OPINIONET KUNDËR

SHEMBUJ ILUSTRUES

UDHËZIM PËR ZBATIM

Standardi Ndërkombëtar i Kontabilitetit 39 *Instrumentat financiarë: Njohja dhe Matja* (SNK 39) parashtrohet në paragrafet 1–110 dhe shtojcat A dhe B. Të gjitha paragrafet kanë të njëjtën rëndësi, por ruhet formati i KSNK i Standardit, kur ai u adaptua nga BSNK. SNK 39 duhet të lexohet në kontekstin e objektivit të tij dhe Bazës për konkluzione, *Parathënies së Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar* dhe *Kuadrit për përgatitjen dhe paraqitjen e pasqyrave financiare*. SNK 8 *Politikat Kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet* jep një bazë për zgjedhjen dhe zbatimin e politikave kontabël në rastet e mungesës së udhëzimeve specifike.

Hyrje

Arsyet e rishikimit të SNK 39

- IN1 Standardi Ndërkombëtar i Kontabilitetit 39 *Instrumentat financiarë: Njohja dhe Matja* (SNK 39) zëvendësoi SNK 39 *Instrumentat financiarë: Njohja dhe Matja* (rishikuar në vitin 2000) dhe duhet të zbatohet për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2005. Lejohet zbatimi edhe përpara kësaj date. Udhëzuesi për zbatim që shoqëron këtë SNK 39 të rishikuar zëvendëson pyetjet dhe përgjigjet e publikuara nga Komiteti i mëparshëm i udhëzuesit për zbatim (KUZ).
- IN2 Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit e ka trajtuar këtë SNK 39 të rishikuar si pjesë të projektit të tij për përmirësimin e SNK 32 *Instrumentat financiarë: Dhënie informacionesh shpjeguese dhe paraqitja** dhe SNK 39. Objektivi i këtij projekti ishte të thjeshtonte këtë standard duke sqaruar dhe duke dhënë udhëzime, duke eliminuar mospërputhjet e brendshme dhe duke përfshirë në të elemente të interpretimeve të bëra nga Komiteti i përhershëm i interpretimeve (KIS) si dhe të pyetjeve dhe përgjigjeve të publikuara nga KUZ.
- IN3 Për SNK 39, objektivi kryesor i bordit ishte një rishikim i kufizuar për të siguruar një udhëzues shtesë mbi çështje të përzgjedhura të tilla si mosnjohja, kur duhet të maten me vlerën e drejtë aktivet financiare dhe pasivet financiare, si duhet të vlerësohet zhvlerësimi, si duhet të përcaktohet vlera e drejtë dhe disa aspekte të kontabilitetit mbrojtës. Bordi nuk e ka rimarrë parasysh metodën bazë të trajtimit kontabël të instrumentave financiare që përmbante SNK 39.

Ndryshimet kryesore

- IN4 Më poshtë përshkruhen ndryshimet kryesore nga versioni i mëparshëm i SNK 39.

Objekti

- IN5 Nga objekti është bërë një përjashtim në lidhje me angazhimet për hua që nuk janë të përcaktuara si instrumenta financiarë me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, që nuk mund të shlyhen neto dhe nuk përfshijnë hua me normë interesi poshtë nivelit të tregut. Një angazhim për të siguruar një hua me një normë interesi poshtë nivelit të tregut, njihet fillimisht me vlerën e drejtë dhe matet më pas me vlerën më të lartë midis (a) vlerës me të cilën duhet të njëjhej në përputhje me SNK 37 *Provizionet, pasivet dhe aktivet eventuale* dhe (b) vlerës të njohur në fillim pakësuar, kur duhet, me amortizimin kumulativ të njohur në përputhje me SNK 18 *Të ardhurat*.
- IN6 Objekti i standardit përfshin kontratat e emetuara të garancisë financiare. Megjithatë, në qoftë se një emetues i kontratave të garancisë financiare ka pohuar paraprakisht në mënyrë të qartë se ai i konsideron këto kontrata si kontrata sigurimi dhe ka përdorur kontabilitetin e zbatueshëm për kontratat e sigurimit, atëherë emetuesi mund të zgjedhë që të zbatojë ose këtë standard ose SNRF 4 *Kontratat e sigurimit* për këto lloje kontratash të garancisë financiare. Sipas këtij standardi, një kontratë e garancisë financiare fillimisht njihet me vlerën e drejtë dhe matet më pas me vlerën më të lartë midis (a) vlerës së përcaktuar në përputhje me SNK 37 dhe (b) vlerës të njohur fillimisht, pakësuar, kur duhet, me amortizimin kumulativ të njohur në përputhje me SNK 18. Kërkesa të ndryshme zbatohen për matjen e mëpasshme të kontratave të garancisë financiare që parandalojnë mosnjohjen e aktiveve financiare ose që çojnë në përfshirjen e vazhdueshme. Kontratat e garancisë financiare të mbajtura nuk janë objekt i standardit.
- IN7 Standardi vazhdon të kërkojë që një kontratë për blerjen ose shitjen e një zëri jofinanciar të jetë objekt i SNK 39 në qoftë se mund të shlyhet neto në mjete monetare ose me një tjetër instrument financiar, me përjashtim të rastit kur ky është bërë hyrje dhe vazhdon të mbahet për qëllime të marrjes ose të livrimit të një zëri jofinanciar në përputhje me kërkesat e pritshme nga njësia ekonomike për blerjen, shitjen ose përdorimin. Megjithatë, standardi sqaron që ka mënyra të ndryshme në të cilat një kontratë për të blerë ose shitur një aktiv jofinanciar mund të shlyhet neto. Këto përfshijnë: kur njësia ekonomike ka një praktikë të shlyerjes neto në mjete monetare ose me një tjetër instrument financiar të kontratave të ngjashme, ose nëpërmjet këmbimit të instrumentave financiarë; kur njësia ekonomike ka një praktikë të marrjes të aktivit bazë dhe të shitjes së tij brenda një periudhe të shkurtër kohe me qëllim gjenerimin e fitimit nga luhatjet afatshkurtëra në çmim ose në marzhin e shitësit; dhe kur zëri jofinanciar që është subjekt i kontratës është i konvertueshëm menjëherë në mjete monetare. Standardi sqaron,

* Në gusht 2005, BSNK i transferoi të gjitha kërkesat për dhënie informacionesh shpjeguese në lidhje me instrumentat financiare në SNRF 7 *Instrumentat financiarë Dhënie informacionesh Shpjeguese*.

gjithashtu, që një opsjon i shkruar që mund të shlyhet neto në mjete monetare, ose me një tjetër instrument financiar, ose nëpërmjet këmbimit të instrumentave financiarë, është objekt i këtij standardi.

Përkufizime

- IN8 Standardi zëvendëson përkufizimin ‘huatë dhe llogaritë e arkëtueshme fillestare’ me përkufizimin ‘huatë dhe llogaritë e arkëtueshme’. Sipas përkufizimit të rishikuar, një njësi ekonomike lejohet të klasifikojë si hua dhe llogari të arkëtueshme edhe huatë që nuk janë të kuotuar në një treg aktiv.

Mosnjohja e një aktivi financiar

- IN9 Në SNK 39 origjinal, jepeshin disa koncepte për mosnjohjen e një aktivi financiar. Ndonëse standardi i rishikuar ruan të dy konceptet kryesore të *rreziqeve* dhe *përfitimeve* si dhe të kontrollit, ai sqaron që vlerësimi i transferimit të rreziqeve dhe të përfitimeve të pronësisë i paraprin vlerësimin e transferimit të kontrollit për të gjitha transaksionet e mosnjohjes.
- IN10 Sipas standardit, një njësi ekonomike përcakton se cili aktiv duhet të konsiderohet për mosnjohje. Standardi kërkon që një pjesë e aktivit financiar të mos njihet në qoftë se dhe vetëm në qoftë se pjesa përfshin:
- (a) vetëm flukset e mjeteve monetare nga aktivi financiar, të identifikuar në mënyrë specifike; ose
 - (b) një pjesë plotësisht të përpjesëtuar (pro rata) të flukseve të mjeteve monetare nga një aktiv financiar; ose
 - (c) një pjesë plotësisht të përpjesëtuar (pro rata) të flukseve të mjeteve monetare nga një aktiv financiar, të identifikuar në mënyrë specifike.
- Në të gjitha rastet e tjera, standardi kërkon që aktivi financiar të mos njihet në tërësi.
- IN11 Standardi fut nocionin e “transferimit” të një aktivi financiar. Një aktiv financiar nuk njihet kur (a) njësia ekonomike e ka transferuar aktivin financiar dhe (b) transferimi kualifikohet për mosnjohje.
- IN12 Standardi shprehet se një njësi ekonomike ka transferuar një aktiv financiar në qoftë se dhe vetëm në qoftë se,
- (a) ruan të drejtat kontraktuale për të arkëtuar flukset e mjeteve monetare nga aktivi financiar, por edhe merr përsipër detyrimin kontraktual për t’u paguar këto flukse të mjeteve monetare një ose më tepër përfutuesve të një marrëveshje që plotëson tre kushtet e specifikuar; ose
 - (b) transferon të drejtat kontraktuale për të arkëtuar flukset e mjeteve monetare të një aktivi financiar.
- IN13 Sipas standardit, në qoftë se një njësi ekonomike ka transferuar një aktiv financiar, vlerësohet nëse ajo ka transferuar kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktivit të transferuar. Në qoftë se një njësi ekonomike ka ruajtur kryesisht të gjitha këto rreziqe dhe përfitime, atëherë ajo vazhdon ta njohë aktivin e transferuar. Në qoftë se njësi ekonomike ka transferuar kryesisht të gjitha këto rreziqe dhe përfitime, atëherë ajo nuk e njeh aktivin e transferuar.
- IN14 Standardi specifikon që nëse një njësi ekonomike as nuk ka transferuar, as nuk ka ruajtur kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktivit të transferuar, atëherë ajo vlerëson nëse ka ruajtur kontrollin mbi aktivin e transferuar. Në qoftë se njësi ekonomike ka ruajtur kontrollin, atëherë ajo vazhdon të njohë aktivin e transferuar në varësi të shkallës së përfshirjes së vazhdueshme në aktivin e transferuar. Në qoftë se njësi ekonomike as nuk ka transferuar, as nuk ka ruajtur kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktivit të transferuar, atëherë ajo vlerëson nëse ka ruajtur kontrollin mbi aktivin e transferuar. Në qoftë se njësi ekonomike ka ruajtur kontrollin, atëherë ajo vazhdon të njohë aktivin e transferuar në varësi të shkallës së përfshirjes së vazhdueshme në aktivin e transferuar. Në qoftë se njësi ekonomike as nuk ka transferuar, as nuk ka ruajtur kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktivit të transferuar, atëherë ajo vlerëson nëse ka ruajtur kontrollin mbi aktivin e transferuar.
- IN15 Standardi jep udhëzimin për zbatimin e koncepteve të rreziqeve dhe përfitimeve, si dhe të kontrollit.

Matja: opsioni i vlerës së drejtë

- IN16 Një ndryshim i standardit, i bërë në qershor 2005, lejon njësinë ekonomike të përcaktojë një aktiv financiar ose një pasiv financiar (ose një grup aktivesh financiarë, pasivesh financiarë ose të dy së bashku) në njohjen fillestare si të matur me vlerën e drejtë, ndryshimet e të cilës njihen në fitim ose humbje. Për të disiplinuar këtë kategorizim, një njësi ekonomike nuk lejohet të bëjë riklasifikimin e instrumentave financiarë në ose jashtë kësaj kategorie. Opsioni i vlerës së drejtë që ka qenë në SNK 39 (i rishikuar në 2003) lejonte njësinë ekonomike të përcaktonte një aktiv financiar ose një pasiv financiar në njohjen fillestare si të matur me vlerën e drejtë, ndryshimet në të cilën të njiheshin në fitim ose humbje.
- IN17 Opsioni, që përmbante më parë SNK 39 (i rishikuar në vitin 2000), për njohjen e fitimeve ose humbjeve neto nga aktivet financiare të vlefshme për shitje në pasqyrën e fitimit, është hequr. Një opsjon i tillë nuk është më i nevojshëm, sepse sipas amendimeve të bëra në SNK 39, në dhjetor 2003 dhe në qershor 2005, njësi ekonomike lejohet që gjatë përcaktimit të matë një aktiv financiar ose pasiv financiar me vlerën e drejtë dhe të njohë fitimet dhe humbjet neto në pasqyrën e fitimit.

Si përcaktohet vlera e drejtë

- IN18 Standardi jep udhëzimin e mëposhtëm shtesë për mënyrën se si përcaktohet vlera e drejtë, duke përdorur teknikat e vlerësimit.
- Objektivi është të vendoset se cili do të ishte çmimi i transaksionit në datën e matjes gjatë këmbimit në mënyrë të vullnetshme midis palëve të palidhura me njera tjetrën, gjatë rrjedhës normale të biznesit.
 - Një teknikë vlerësimi (a) përfshin të gjithë faktorët që pjesëmarrësit e tregut do të merrnin parasysh në caktimin e çmimit dhe (b) është në përputhje me metodologjitë ekonomike të pranuar për vlerësimin e instrumentave financiarë.
 - Për zbatimin e teknikës së vlerësimit, njësia ekonomike përdor vlerësimet dhe supozimet që janë në përputhje me informacionin e disponueshëm mbi vlerësimet dhe supozimet që pjesëmarrësit e tregut do të kishin përdorur në vendosjen e çmimit për instrumentin financiar.
 - Vlerësimi më i mirë i vlerës së drejtë në njohjen fillestare të një instrumenti financiar, që nuk është i kuotuar në një treg aktiv, është çmimi i transaksionit, me përjashtim të rastit kur vlera e drejtë e instrumentit evidencohet nga transaksione tregu të tjera të mbikëqyrura ose bazohet në një teknikë vlerësimi, variablat e të cilës përfshijnë vetën të dhënat nga tregjet e mbikëqyrur.
- IN19 Standardi sqaron, gjithashtu, se vlera e drejtë e një pasivi me tipar kërkueshmërie pa afat, p.sh. një depozitë pa afat, nuk është më e vogël se shuma për t'u paguar, e skontuar që nga data e parë që shuma do të kërkohej për t'u paguar.

Zhvlerësimi i aktiveve financiare

- IN20 Standardi sqaron që një humbje nga zhvlerësimi njihet vetëm atëhere kur ndodh. Gjithashtu, jepet një udhëzim shtesë për ngjarjet që përbëjnë evidencën objektive të zhvlerësimit për investimet në instrumeta kapitali neto.
- IN21 Standardi jep një udhëzim shtesë për mënyrën se si vlerësohet zhvlerësimi që është thelbësor në një grup huash, llogarish të arkëtueshme ose investimesh që mbahen deri në maturim, por që nuk mund të identifikohet akoma për çdo aktiv financiar individual të grupit, si vijon:
- Një aktiv i cili është vlerësuar individualisht për zhvlerësim dhe zbulohet që është i zhvlerësuar nuk do të përfshihet në grupin e aktiveve që janë të vlerësuar në mënyrë kolektive për zhvlerësim.
 - Një aktiv i cili është vlerësuar individualisht për zhvlerësim dhe nuk zbulohet të jetë individualisht i zhvlerësuar nuk do të përfshihet në vlerësimin në mënyrë kolektive të zhvlerësimit. Ndodhja e një ngjarjeje ose e një kombinimi ngjarjesh nuk mund të jetë një parakusht për të përfshirë një aktiv në grupin e aktiveve që janë vlerësuar në mënyrë kolektive për zhvlerësim.
 - Kur bëhet vlerësimi i zhvlerësimit në mënyrë kolektive, njësia ekonomike i grupon aktivet sipas karakteristikave të ngjashme të rrezikut të kredisë, që janë tregues të aftësisë së debitorëve për të paguar të gjitha shumat në përputhje me termat kontraktuale
 - Flukset kontraktuale të mjeteve monetare dhe përvoja historike për humbjet përbëjnë bazën e vlerësimit së flukseve të pritshme të mjeteve monetare. Humbjet historike rregullohen mbi bazën e të dhënave të mbikëqyrura përkatëse që reflektojnë kushtet ekonomike aktuale.
 - Metodologjia e matjes së zhvlerësimit duhet të sigurojë që një humbje nga zhvlerësimi nuk është njohur kur është bërë njohja fillestare e aktivit.
- IN22 Standardi kërkon që humbjet nga zhvlerësimi i instrumentave të kapitalit neto të vlefshme për shitje nuk mund të anulohen nëpërmjet fitimit ose humbjes, d.m.th. çdo rritje e mëpasshme në vlerën e drejtë njihet në kapitalin neto.

Kontabiliteti mbrojtës

- IN23 Mbrojtjet e angazhimeve të përcaktuara, tashmë, trajtohen si mbrojtje me vlerën e drejtë se sa mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare. Megjithatë, standardi sqaron që mbrojtja e një angazhimi të përcaktuar nga rreziku i këmbimit në monedhë të huaj mund të trajtohet ose si mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare, ose si mbrojtje me vlerën e drejtë.
- IN24 Standardi kërkon që kur ndodh një transaksion parashikues mbrojtës dhe ky çon në njohjen fillestare të një aktivi financiar ose një pasivi *financiar*, fitimi ose humbja e shtrë në kapitalin neto të mos rregullojë vlerën kontabël fillestare të aktivit ose të pasivit (d.m.th. është i ndaluar rregullimi i bazës), por të mbetet në kapitalin neto dhe të njihet në fitim ose humbje në pajtueshmëri me njohjen fillestare të fitimeve dhe humbjeve neto nga aktivi ose pasivi. Për mbrojtjen e transaksioneve parashikuese që çojnë në njohjen fillestare të një aktivi jofinanciar ose një

pasivi *jofinanciar*, njësia ekonomike ka mundësinë e zgjedhjes ose të bëjë rregullimin e bazës, ose të mbajë fitimin ose humbjen mbrojtëse në kapitalin neto dhe ta raportojë atë në pasqyrën e fitimit kur aktivi ose pasivi prek fitimin ose humbjen.

IN24A Ky standard lejon kontabilitetin mbrojtës me vlerën e drejtë që të përdoret më lehtë për një mbrojtje portofoli nga rreziku i normës së interesit, sesa versionet e mëparshme të SNK 39. Në mënyrë të veçantë, për një mbrojtje të tillë, lejon:

- (a) zëri i mbrojtur të përcaktohet si vlera e një monedhe (p.sh. dollarë, euro, paund ose rand) sesa si aktiv individual (ose pasiv).
- (b) fitimi ose humbja neto, që lidhet drejtpërdrejt me zërin e mbrojtur mund të paraqitet ose:
 - (i) në një zë të veçantë brenda aktiveve, për ato periudha kohe rivlerësimi për të cilat zëri i mbrojtur është një aktiv; ose
 - (ii) në një zë të veçantë brenda pasiveve, për ato periudha kohe rivlerësimi, për të cilat zëri i mbrojtur është një pasiv;
- (c) Rreziku i parapagimit të përfshihet nëpërmjet skedulimit të zërave të parapagueshëm në periudhat kohore të rivlerësimit, bazuar në të dhënat e pritshme sesa në ato kontraktuale, të rivlerësimit. Megjithatë, kur pjesa e mbrojtur bazohet në të dhënat e pritshme të rivlerësimit, efekti që kanë ndryshimet në normën e interesit të mbrojtur në këto të dhëna, përfshihet në vlerën e drejtë të zërit të mbrojtur, kur përcaktohet ndryshimi. Rrjedhimisht, në qoftë se një portofol që përmban zëra të parapagueshëm është i mbrojtur me një derivativ jo të parapagueshëm, atëherë nuk do të ketë aspak efektivitet nëse rishikohen të dhënat mbi bazën e të cilave pritet të parapagohen zërat në portofolin e mbrojtur, ose nëse të dhënat aktuale të parapagimit ndryshojnë nga ato të pritshme.

Dhënia e informacioneve shpjeguese

IN25 Kërkesat për dhënie informacionesh shpjeguese që kanë qenë më parë në SNK 39 kanë kaluar në SNK 32*

Ndryshimet dhe tërheqjet e deklaratave të tjera

IN26 Si rezultat i rishikimeve të këtij standardi, udhëzimi për zbatim i bërë nga komiteti i udhëzimit për zbatim të SNK 39 të KSNK është zëvendësuar nga ky standard dhe udhëzuesi për zbatim që e shoqëron.

Ndikimi potencial i propozimeve në projekt mjete monetareqitje

IN27 [Fshirë]

* Në gusht 2005, BSNK i transferoi të gjitha kërkesat për dhënie informacionesh shpjeguese në lidhje me instrumentat financiare në SNRF 7 *Instrumentat financiarë: Dhënie Informacionesh Shpjeguese*

Standardi Ndërkombëtar i Kontabilitetit 39

Instrumentat financiarë: Njohja dhe Matja

Objektivi

- 1 Objektivi i këtij standardi është të vendosë parimet për njohjen dhe matjen e aktiveve financiare, pasiveve financiare dhe të disa kontratave për shitjen ose blerjen e zërave jofinanciarë. Kërkesat për paraqitjen e informacionit rreth instrumentave financiarë janë dhënë në SNK 32 *Instrumentat financiarë: Paraqitja*. Kërkesat për dhënien e informacionit shpjegues rreth instrumentave financiarë janë dhënë në SNRF 7 *Instrumentat financiarë: Dhënie informacionesh shpjeguese* Dhënia e informacioneve shpjeguese.

Objekti

- 2 Ky standard do të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike, për të gjitha llojet e instrumentave financiarë, me përjashtim të:
- (a) atyre interesave në filiale, pjesëmarrje dhe sipërmarrje të përbashkëta të cilat kontabilizohen sipas SNK 27 *Pasqyrat financiare të veçanta dhe të konsoliduara*, SNK 28 *Investime në sipërmarrje* ose SNK 31 *Interesat në sipërmarrjet e përbashkëta*. Megjithatë, njësitë ekonomike do të zbatojnë këtë standard në rastin e interesit në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët që në përputhje me SNK 27, SNK 28 ose SNK 31 është kontabilizuar sipas këtij standardi. Njësitë ekonomike do ta zbatojnë, gjithashtu, këtë standard për derivativët mbi një interes në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët me përjashtim të rastit kur derivativi plotëson përkufizimin e dhënë në SNK 32 të një instrumenti kapitali neto të një njësie ekonomike.
 - (b) të drejtat dhe detyrimet që lindin nga qiratë për të cilat zbatohet SNK 17 *Qiratë*. Megjithatë:
 - (i) qiratë e arkëtueshme të njohura nga qiradhënësi janë subjekt i mosnjohjes dhe i provizioneve për zhvlerësim të këtij standardi (shih paragrafet 15–37, 58, 59, 63–65 dhe paragrafet AG36– AG52 dhe AG84–AG93 në shtojcën A);
 - (ii) qiratë financiare të pagueshme, të njohura nga qiramarrësi, janë subjekt i provizioneve të mosnjohjes të këtij standardi (shih paragrafet 39–42 dhe paragrafet AG57–AG63 të shtojcës A); dhe (iii) derivativët që janë të përfshirë në qiratë janë subjekt i provizioneve për derivativët e përfshirë të këtij standardi (shih paragrafet 10–13 dhe paragrafet AG27–AG33 në shtojcën A).
 - (c) të drejtat dhe detyrimet e punonjësve sipas skemave të përfitimit të punonjësve për të cilat zbatohet SNK 19 *Përfitimet e punonjësve*.
 - (d) instrumentat financiarë, të emetuara nga njësia ekonomike, që plotësojnë përkufizimin e dhënë në SNK 32 të një instrumenti kapitali neto (përfshirë opsionet dhe garancitë). Megjithatë, zotëruesi i këtyre instrumentave kapitali neto do të zbatojë këtë standard për këto instrumenta, me përjashtim të rastit kur ato plotësojnë pikën (a) më sipër.
 - (e) të drejtat dhe detyrimet që lindin nga (i) një kontratë sigurimi që përkufizohet në SNRF 4 *Kontratat e sigurimit*, përveç të drejtave dhe detyrimeve që lindin nga një kontratë sigurimi që plotëson përkufizimin e dhënë për një kontratë garancie financiare në paragrafin 9, ose (ii) një kontratë që është objekt i SNRF 4 meqë ajo përmban një tipar të pjesëmarrjes së lirë. Megjithatë, ky standard zbatohet për një derivativ që është i përfshirë në një kontratë që përbën objekt të SNRF 4, në qoftë se derivativi nuk është në vetvete një kontratë objekt i SNRF 4 (shih paragrafet 10–13 dhe paragrafet AG27–AG33 në shtojcën A të këtij standardi). Për më tepër, në qoftë se një emetues i kontratave të garancisë financiare ka pohuar paraprakisht në mënyrë të qartë që ai i konsideron këto kontrata si kontrata sigurimi dhe ka përdorur kontabilitetin e zbatueshëm për kontratat e sigurimit, atëherë emetuesi mund të zgjedhë të zbatojë ose standardin ose SNRF 4 për këto lloj kontratash (shih paragrafet AG4 dhe AG4A). Emetuesi mund ta bëjë këtë zgjedhje kontratë pas kontrate, por zgjedhja për secilën kontratë është e paprapësueshme.
 - (f) kontratat për shumat eventuale në një kombinim biznesesh (shih SNRF 3 *Kombinimet e bizneseve*). Ky përjashtim bëhet vetëm për blerësin.

- (g) kontratat midis një blerësi dhe një shitësi në një kombinim biznesesh për të blerë ose për të shitur një njësi të blerë në një datë të ardhshme.
- (h) angazhimet për hua, përveç atyre angazhimeve të përshkruara në paragrafin 4. Një emetues i angazhimeve për hua do të zbatojë SNK 37 *Provizionet, pasivet eventuale dhe aktivet eventuale* për angazhime huaje të cilat nuk janë objekt i këtij standardi. Megjithatë, të gjitha angazhimet për hua janë subjekt i provizioneve për mosnjohje të këtij standardi (shih paragrafet 15–42 dhe paragrafet AG57–AG63 të shtojcës A);
- (i) instrumentat financiarë, kontratat dhe detyrimet sipas transaksioneve të pagesave bazuar në aksione, për të cilat zbatohet SNRF 2 *Pagesa të bazuara në aksione*, me përjashtim të kontratave që janë objekt i paragrafeve 5–7 të këtij standardi, për të cilat zbatohet ky standard.
- (j) të drejtat e njësisë ekonomike për pagesa për rimbursim të shpenzimeve që kërkohen të bëhen për të shlyer një pasiv që njihet si një provizion në përputhje me SNK 37, ose për të cilin, në një periudhë më të hershme, është njohur një provizion në përputhje me SNK 37.
- 3 [Fshirë]
- 4 **Angazhimet e mëposhtme për hua janë objekt i këtij standardi:**
- (a) angazhimet për hua që njësia ekonomike i ka planifikuar si pasive financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Një njësi ekonomike që ka një praktikë të kaluar të shitjes së aktiveve, si rezultat i një angazhimi për hua, pak pas nisjes do të zbatojë këtë standard për të gjitha angazhimet për hua të saj të së njëjtës klasë.
- (b) angazhimet për hua që mund të shlyhen neto në mjete monetare ose duke livruar apo duke emetuar një tjetër instrument financiar. Këto angazhime për hua quhen derivativë. Një angazhim për hua nuk konsiderohet si hua që shlyhet neto vetëm sepse huaja paguhet në këste (p.sh. një hua hipotekare për ndërtesë që paguhet në këste sipas shkallës së përfundimit të ndërtesës).
- (c) angazhimet për të siguruar një hua me një normë interesi poshtë nivelit të tregut. Paragrafi 47(d) specifikon matjen e mëposhtme të pasiveve që lindin nga këto angazhime për hua.
- 5 Ky standard do të zbatohet për ato kontrata blerje ose shitje të një zëri jofinanciar që mund të shlyhet neto në mjete monetare ose me një tjetër instrument financiar, ose nëpërmjet këmbimit të instrumentave financiarë, sikur këto kontrata të ishin instrumenta financiarë, me përjashtim të kontratave që janë klasifikuar dhe vazhdojnë të mbahen për qëllime të marrjes ose livrimit të një zëri jofinanciar, në përputhje me kërkesat e pritshme të njësisë ekonomike për blerje, shitje apo përdorim.
- 6 Ka mënyra të ndryshme sipas të cilave një kontratë shitjeje ose blerjeje e një zëri jofinanciar mund të shlyhet neto në mjete monetare ose me një instrument financiar tjetër ose nëpërmjet këmbimit të instrumentave financiarë. Këto përfshijnë:
- (a) kur termat e kontratës lejojnë që çdo palë të shlyejë neto në mjete monetare ose me një instrument financiar tjetër ose nëpërmjet këmbimit të instrumentave financiarë;
- (b) kur mundësia për të shlyer neto në mjete monetare ose me një instrument financiar tjetër ose nëpërmjet këmbimit të instrumentave financiarë nuk është shprehur në mënyrë të qartë në termat e kontratës, por njësia ekonomike ka një praktikë të shlyerjes së kontratave të ngjashme neto në mjete monetare ose në instrument financiar tjetër ose nëpërmjet këmbimit të instrumentave financiarë (qoftë nga pala tjetër, nëpërmjet hyrjes në kontrata kompensuese ose nëpërmjet shitjes së kontratës para ushtrimit apo ndërprerjes së saj);
- (c) kur njësia ekonomike, për kontrata të ngjashme ka një praktikë të marrjes në dorëzim dhe shitjes së aktivitet bazë brenda një periudhe të shkurtër kohe mbas livrimit me qëllim gjenerimin e fitimit nga luhatjet afatshkurtëra në çmim ose në marzhin e shitësit; dhe
- (d) kur zëri jofinanciar, që është subjekt i kontratës, është i konvertueshëm menjëherë në mjete monetare.
- Kontrata për të cilën zbatohet pika (b) ose (c) nuk ka si qëllim marrjen apo livrimin e zërit jofinanciar në përputhje me kërkesat e pritshme të njësisë ekonomike për blerje, shitje ose për përdorim dhe rrjedhimisht është objekt i këtij standardi. Për kontratat e tjera, për të cilat zbatohet paragrafi 5, përcaktohet nëse ato klasifikohen dhe vazhdojnë të mbahen për qëllim të marrjes ose livrimit të zërit jofinanciar në përputhje me kërkesat e pritshme të njësisë ekonomike për blerje, shitje ose përdorim dhe rrjedhimisht nëse ato janë objekt i këtij standardi.
- 7 Një opsion i shkruar për të blerë ose shitur një zë jofinanciar që mund të shlyhet neto në mjete monetare ose në një instrument financiar tjetër ose nëpërmjet këmbimit të instrumentave financiarë, në përputhje me paragrafin 6(a) ose (d) është objekt i këtij standardi. Një kontratë e tillë nuk mund të klasifikohet për qëllim të marrjes ose

livrimin të një zëri jofinanciar në përputhje me kërkesat e pritshme të njësië ekonomike për blerje, shitje ose përdorim.

Përkufizime

8 Termat e përkufizuar në SNK 32 përdoren në këtë standard me kuptimet e specifikuar në paragrafin 11 të SNK 32. Në SNK 32 përkufizohen termat e mëposhtëm:

- instrument financiar
- aktiv financiar
- pasiv financiar
- instrument kapitali neto

dhe jepet udhëzimi për zbatimin e këtyre përkufizimeve.

9 Termat e mëposhtëm janë përdorur në këtë standard me kuptime të specifikuar:

Përkufizimi i një derivativi

Derivativi është një instrument financiar ose çdo kontratë tjetër që përbën objekt të këtij standardi (shih paragrafet 2–7), që ka të tre karakteristikat e mëposhtme:

- (a) vlera e tij ndryshon në vartësi të normës specifike të interesit, çmimit të instrumentit financiar, çmimit të mallit, kursit të këmbimit të monedhës, indeksit të çmimeve ose normave, normës së kredisë apo indeksit të kredisë, ose variabla të tjerë, siç është në rastin e një variabli jofinanciar që nuk është specifik për njërin palë të kontratës (shpeshherë i quajtur variabël “bazë”);
- (b) kostoja fillestare e tij është zero ose më e vogël në krahasim me lloje të tjera kontratash, që priten të ndikohen në të njëjtën mënyrë nga ndryshimet në faktorët e tregut; dhe
- (c) shlyerja e tij bëhet në të ardhmen.

Përkufizimet e katër kategorive të instrumentave financiarë

Aktiv financiar ose *pasiv financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes* është një aktiv financiar ose pasiv financiar që plotëson njerin prej kushteve të mëposhtme.

- (a) Klasifikohet si aktiv financiar i mbajtur për tregtim. Një aktiv financiar ose pasiv financiar klasifikohet si i mbajtur për tregtim në qoftë se ai është:
 - (i) blerë ose krijuar kryesisht për qëllime shitjeje ose riblerjeje në një periudhë të shkurtër kohe;
 - (ii) pjesë e një portofoli të instrumentave financiarë të identifikuar që drejtohen sëbashku dhe për të cilin ka evidencë të ekzistencës së një modeli të kohëve të fundit për realizimin e fitimeve afatshkurtëra; ose
 - (iii) pjesë e një portofoli të instrumentave financiarë të identifikuar që drejtohen sëbashku dhe për të cilin ka evidencë të ekzistencës së një modeli të kohëve të fundit për realizimin e fitimeve afatshkurtëra; ose
- (b) Në njohjen e tij fillestare, njësi ekonomike e përcakton si instrument me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Një njësi ekonomike mund të bëjë këtë përcaktim vetëm kur lejohet nga paragrafi 11A, ose kur, duke vepruar kështu, merret informacioni i duhur, sepse nga njera anë
 - (i) eliminohet ose ulet në mënyrë të ndjeshme paqëndrueshmëria në matjen ose njohjen fillestare (disa herë referuar si një “mospërkim kontabël”), që do të ishte si rezultat i matjes së aktiveve ose pasiveve apo njohjes së fitimeve dhe humbjeve të tyre mbi baza të ndryshme; ose nga ana tjetër
 - (ii) një grup aktiveve financiare, pasiveve financiare ose të dyja së bashku drejtohen dhe performanca e tyre vlerësohet mbi bazën e vlerës së drejtë, në përputhje me një drejtim rreziku të dokumentuar apo strategji investimi. Informacioni rreth grupit sigurohet brenda për brenda me mbështetjen e personelit drejtues kryesor të njësisë ekonomike

(sikurse përkufizohet në SNK 24 *Dhënie informacionesh shpjeguese për palët e lidhura* (i rishikuar në 2003)), për shembull bordi i drejtorëve dhe presidenti i njësive ekonomike.

Në SNRF 7, në paragrafet 9–11 dhe B4 kërkohet që njësia ekonomike të japë informacione shpjeguese rreth aktiveve financiare dhe pasiveve financiare që ajo ka përcaktuar si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, duke treguar mënyrën se si duhet të plotësohen këto kushte. Për instrumentat e kualifikuar në përputhje me pikën (ii) më sipër, informacioni shpjegues jepet në formën e një përshkrimi tregues se si është bërë përcaktimi si instrument me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, në përputhje me drejtimin e rrezikut të dokumentuar ose me strategjinë e investimit të njësive ekonomike.

Investimet në instrumenta kapitali neto, që nuk kanë një çmim tregu të kuotuar në një treg aktiv, dhe që vlera e drejtë e tyre nuk mund të matet në mënyrë të besueshme (shih paragrafin 46(c) dhe paragrafet AG80 dhe AG81 në shtojcën A), nuk do të përcaktohen si instrumenta financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

Duhet të vihet në dukje që paragrafet 48, 48A, 49 dhe paragrafet AG69–AG82 në shtojcën A, të cilat vendosin kërkesat për të bërë një matje të besueshme të vlerës së drejtë të një aktivi financiar ose të një pasivi financiar, zbatohen në mënyrë të barabartë për të gjithë zërat e matur me vlerë të drejtë si gjatë përcaktimit, ashtu edhe kur jepet informacion shpjegues për vlerën e drejtë.

Investimet që mbahen deri në maturim janë aktive financiare joderivative me pagesa fikse të përcaktueshme dhe me maturitet fikse, që një njësi ekonomike ka synimin e qartë dhe aftësinë për t'i mbajtur deri në maturim (shih paragrafet AG16–AG25 në shtojcën A), me përjashtim të:

- (a) atyre që njësia ekonomike në njohjen fillestare i përcakton si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.
- (b) atyre që njësia ekonomike i përcakton si të vlefshme për shitje; dhe
- (c) atyre që plotësojnë përkufizimin e dhënë për huatë dhe llogaritë e arkëtueshme.

Një njësi ekonomike nuk do të klasifikojë asnjë aktiv financiar si të mbajtur për maturim në qoftë se ajo, gjatë vitit aktual financiar ose gjatë dy viteve financiare të mëparshme, ka shitur ose riklasifikuar përpara maturimit një sasi të rëndësishme (kjo në lidhje me sasinë totale të investimeve të mbajtura për maturim) investimesh të mbajtura për maturim, përveç shitjeve ose riklasifikimeve që:

- (i) janë kaq afër maturimit ose datës së blerjes së aktivit financiar (për shembull, më pak se tre muaj përpara maturimit) sa që ndryshimet në normën e interesit të tregut nuk kanë ndikim të ndjeshëm në vlerën e drejtë të aktivit financiar;
- (ii) kryhen pasi njësia ekonomike ka arkëtuar kryesisht të gjithë principalin fillestar të aktivit financiar nëpërmjet pagesave të planifikuara ose parapagesave; ose (iii) lidhen drejtpërdrejt me një ngjarje të izoluar, që është jashtë kontrollit të njësive ekonomike, që është e papërsëritshme dhe që nuk mund të parashikohet në mënyrë të arsyeshme nga njësia ekonomike.

Huatë dhe llogaritë e arkëtueshme janë aktive financiare joderivative me pagesa fikse ose të përcaktueshme, që nuk janë të kuotuar në një treg aktiv, me përjashtim të:

- (a) atyre që njësia ekonomike ka si qëllim t'i shesë menjëherë ose në një periudhë të afërt, që do të klasifikohen si aktive të mbajtura për tregtim dhe atyre që njësia ekonomike në njohjen fillestare i përcakton si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.
- (b) atyre që njësia ekonomike në njohjen fillestare i përcakton si të vlefshme për shitje; ose
- (c) atyre për të cilat mbajtësi nuk mund të mbulojë kryesisht të gjithë investimin fillestar, përjashtuar për shkak të përkeqësimit të kredisë, që do të klasifikoheshin si të vlefshme për shitje.

Një interes i përfutur nga një grup aktivesh që nuk janë hua ose llogari të arkëtueshme (për shembull, një interes në fondet e përbashkëta ose fondet e ngjashme) nuk është hua ose llogari e arkëtueshme.

Aktivet e vlefshme për shitje janë ato aktive financiare joderivative që përcaktohen si të vlefshme për shitje ose që nuk klasifikohen si (a) hua dhe llogari të arkëtueshme (b) investime të mbajtura deri në maturim ose (c) aktive financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

Përkufizimi i një kontrate të garancisë financiare

Kontrata e garancisë financiare është një kontratë sipas të cilës kërkohet që emetuesi të bëjë pagesa të specifikuar për të rimbursuar zotëruesin për një humbje që ndodh për shkak se një debitor i specifikuar nuk arrin të bëjë pagesën në përputhje me kushtet fillestare ose të modifikuara të instrumentit të borxhit.

Përkufizimi në lidhje me njohjen dhe matjen

Kostoja e amortizuar e një aktivi financiar ose pasivi financiar është vlera me të cilën aktivi financiar ose pasivi financiar matet në njohjen fillestare minus shlyerjet e principalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar të ndonjë difference mes shumës fillestare dhe shumës në maturim, duke përdorur metodën e interesit efektiv, dhe minus çdo zvogëlim (të drejtpërdrejtë ose nëpërmjet përdorimit të një llogarie të zbritjes) për shkak të zhvlerësimit ose pamundësisë së arkëtimit.

Metoda e interesit efektiv është një metodë për llogaritjen e koston së amortizuar të një aktivi financiar ose një pasivi financiar (ose grup aktivesh financiare ose pasivesh financiare) dhe për shpërndarjen e të ardhurave nga interesi ose shpenzimeve të interesit në periudhën përkatëse. *Norma e interesit efektiv* është norma, me të cilën skontohej ekzaktësisht pagesat e vlerësuara të ardhshme të mjeteve monetare ose arkëtimet përgjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar ose kur është e përshtatshme, në vlerën kontabël neto të aktivit financiar ose pasivit financiar për periudhën më të shkurtër. Për llogaritjen e normës së interesit efektiv, njësia ekonomike duhet të çmojë flukset e mjeteve monetare duke iu referuar të gjitha termave kontraktuale të instrumentit financiar (për shembull shlyerjeve, blerjeve dhe opsioneve të ngjashme), por pa marrë parasysh humbjet e ardhshme kreditore. Llogaritja përfshin të gjitha shumat e paguara ose të marra midis palëve të kontratës që janë pjesë integrale e normës së interesit efektiv (shih SNK 18 *Të ardhurat*), si dhe të gjitha primet ose zbritjet e tjera. Kjo presupozon që flukset e mjeteve monetare dhe jeta e pritshme e një grupi instrumentash financiarë të ngjashëm mund të çmohen me besueshmëri. Megjithatë, në raste të rralla, kur nuk është e mundur të çmohen në mënyrë të besueshme flukset e mjeteve monetare ose jeta e pritshme e një instrumenti financiar (ose grupi instrumentash financiarë), njësia ekonomike do të përdorë flukset kontraktuale të mjeteve monetare gjatë afatit të plotë kontraktual të instrumentit financiar (ose grupi instrumentash financiarë).

Mosnjohja është heqja nga bilanci kontabël i njësisë ekonomike e një aktivi financiar ose pasivi financiar paraprakisht të njohur.

Vlera e drejtë është shuma me të cilën mund të shkëmbehej një aktiv, ose mund të shlyhej një pasiv, midis palëve të vullnetëshme të mirëinformuara dhe të palidhura me njëra-tjetrën.*

Një mënyrë e rregullt blerjeje ose shitjeje është blerja ose shitja e një aktivi financiar sipas një kontrate, termat e së cilës kërkojnë që aktivi të livrohet brenda kuadrit kohor të vendosur, në përgjithësi sipas rregullimit ose konvencionit në tregun përkatës.

Kostot e transaksioneve janë kostot shtesë që lidhen në mënyrë të drejtpërdrejtë me blerjen, emetimin ose likuidimin e një aktivi financiar ose pasivi financiar (shih shtojcën A paragrafi AG13). Një kosto shtesë është ajo kosto e cila nuk ndodh nëse nuk kryhet blerja, emetimi ose likuidimi i instrumentit financiar.

Përkufizimet në lidhje me kontabilitetin mbrojtës

Një angazhim i përcaktuar është një marrëveshje e detyrueshme për këmbimin e një sasive të specifikuar burimesh, me një çmim të specifikuar, në një datë të ardhshme të specifikuar.

Një transaksion parashikues është një transaksion i paangazhuar, por që parashikohet të realizohet në të ardhmen.

Instrument mbrojtës është një derivativ i përcaktuar ose (për mbrojtjen vetëm nga rreziku i ndryshimeve në kurset e këmbimit të monedhës) një aktiv financiar joderivativ, ose një pasiv financiar joderivativ, vlera e drejtë e të cilit ose flukset e mjeteve monetare të tij pritet të kompensojnë ndryshimet në vlerën e drejtë ose flukset e mjeteve monetare të zërit të mbrojtur të përcaktuar (paragrafet 72–77 dhe paragrafet AG94–AG97 në shtojcën A shtjellojnë përkufizimin e një instrumenti mbrojtës).

Një zë mbrojtës është një aktiv, pasiv, angazhim i përcaktuar, transaksion parashikues me një probabilitet të lartë ose investimi neto në një njësi ekonomike të huaj që (a) e ekspozon njësinë ndaj rrezikut të ndryshimeve në vlerën e drejtë ose flukset e ardhshme të mjeteve monetare dhe (b) është përcaktuar që të jetë mbrojtës (paragrafet 78–84 dhe paragrafet AG98–AG101 në shtojcën A shtjellojnë përkufizimin e zërave të mbrojtur).

* Paragrafët nga 48 deri në 49 dhe nga AG69 deri në AG82 të Shtojcës A përmbajnë kërkesat për gjetjen e vlerës së drejtë të një aktivi financiar ose të një pasivi financiar.

Mbrojtja efektive është shkalla me të cilën ndryshimet në vlerën e drejtë ose flukset e mjeteve monetare, që lidhen me një rrezik të mbrojtur, kompensohen nga ndryshimet në vlerën e drejtë ose flukset e mjeteve monetare të instrumentit mbrojtës (shih paragrafet AG105–AG113 në shtojcën A).

Derivatvët e përfshirë

- 10 Një derivativ i përfshirë është një element i një instrumenti të kombinuar që gjithashtu përfshin një kontratë bazë joderivative – duke bërë që flukset e mjeteve monetare të instrumentit të kombinuar të ndryshojnë në të njëjtën mënyrë sikur të ishte një derivativ i veçuar. Një derivativ i përfshirë bën që të gjitha ose një pjesë e flukseve të mjeteve monetare të një kontrate të modifikohen në vartësi të normës specifike të interesit, çmimit të instrumentit financiar, çmimit të mallit, kursit të këmbimit të monedhës, indeksit të çmimeve ose normave, normës së kredisë apo indeksit të kredisë, ose variabla të tjerë, siç është në rastin e një variabli jofinanciar që nuk është specifik për një palë të kontratës. Një derivativ që është i lidhur me një instrument financiar, por që është i transferueshëm kontraktualisht në mënyrë të pavarur nga ky instrument, ose që ka një llogari të zbritjes të ndryshme nga ky instrument, nuk konsiderohet një derivativ i përfshirë, por një instrument financiar i veçantë.
- 11 Një derivativ i përfshirë duhet të jetë i veçuar nga kontrata bazë dhe të kontabilizohet sipas standardit nëse dhe vetëm nëse:
- (a) karakteristikat ekonomike dhe rreziqet e derivativit të përfshirë nuk kanë lidhje shumë të ngushtë me karakteristikat ekonomike dhe rreziqet e kontratës bazë (shih paragrafet AG30 dhe AG33 të shtojcës A);
 - (b) një instrument i veçantë me të njëjtat terma sikurse derivativi i përfshirë duhet të plotësojë përkufizimin e një derivativi; dhe
 - (c) instrumenti hibrid (i kombinuar) nuk matet me vlerën e drejtë nëpërmjet njohjes në fitim ose humbje të ndryshimeve në vlerën e drejtë (d.m.th. një derivativ që është i përfshirë në një aktiv financiar ose pasiv financiar me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes nuk konsiderohet i veçuar).
- Në qoftë se një derivativ i përfshirë është i veçuar, kontrata bazë duhet të kontabilizohet sipas këtij standardi nëse ai është një instrument financiar dhe në përputhje me standardet e tjera përkatëse nëse nuk është një instrument financiar. Ky standard nuk adreson nëse një derivativ i përfshirë do të paraqitet në pasqyrat financiare.
- 11A Pavarësisht nga paragrafi 11, në qoftë se një kontratë përmban një ose më shumë derivativë të përfshirë, njësia ekonomike mund ta përcaktojë tërë kontratën hibride (të kombinuar) si një aktiv financiar ose pasiv financiar me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes me përjashtim të:
- (a) derivativit(ët) të përfshirë që nuk modifikon në mënyrë të ndjeshme flukset e mjeteve monetare që ndërkaq do të kërkoreshin nga kontrata; ose
 - (b) është e qartë, pa qenë nevoja e ndonjë analize, se për një instrument të konsideruar qysh në fillim si instrument hibrid (i kombinuar), nuk lejohet ndarja e derivativit të përfshirë, si në rastin e një opsioni parapagimi i përfshirë në një hua që i lejon mbajtësit të parapaguajë huanë afërsisht me koston e saj të amortizuar.
- 12 Në qoftë se një njësi ekonomike, sipas këtij standardi, kërkohet të ndajë derivativin e përfshirë nga kontrata e tij bazë, por që nuk ka mundësi të matë derivativin e përfshirë në mënyrë të veçantë as në datën e blerjes, as në datën e mëpasshme të raportimit financiar, atëhere ajo do ta përcaktojë tërë kontratën hibride (të kombinuar) si instrument me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.
- 13 Në qoftë se një njësi ekonomike nuk është në gjendje të përcaktojë në mënyrë të besueshme vlerën e drejtë të një derivativi të përfshirë mbi bazën e termave dhe kushteve të tij (për shembull, për shkak se derivativi i përfshirë bazohet në një instrument kapitali neto të pakutuar), atëhere vlera e drejtë e derivativit të përfshirë do të jetë diferenca midis vlerës së drejtë të instrumentit hibrid (të kombinuar) dhe vlerës së drejtë të kontratës bazë, vetëm nëse këto mund të përcaktohen sipas këtij standardi. Në qoftë se njësia ekonomike nuk është në gjendje të përcaktojë vlerën e drejtë të derivativit të përfshirë duke përdorur këtë metodë, atëhere zbatohet paragrafi 12 dhe instrumenti hibrid (i kombinuar) përcaktohet si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

Njohja dhe mosnjohja

Njohja fillestare

- 14 Një njësi ekonomike do të njohë një aktiv financiar ose pasiv financiar në bilancin e saj kur dhe vetëm kur njësia bëhet palë në kushtet kontraktuale të instrumentit. (Shih paragrafi 38 në lidhje me mënyrën e rregullt të blerjeve të aktiveve financiare.)

Mosnjohja e një aktivi financiar

- 15 Në pasqyrat financiare të konsoliduara, paragrafet 6–23 dhe paragrafet AG34–AG52 në shtojcën A zbatohen për një nivel të konsoliduar. Kështu, një njësi ekonomike fillimisht konsolidon të gjitha filialet në përputhje me SNK 27 dhe KIS-12 Konsolidimi— Njësitë ekonomike me qëllim të veçantë dhe pastaj zbatohen paragrafet 16–23 dhe paragrafet AG34–AG52 të shtojcës A në lidhje me grupin që rezulton.

- 16 Përpara se të gjykohet se kur dhe në ç'masë mosnjohja duhet të bëhet sipas paragrafeve 17–23, një njësi ekonomike përcakton nëse këto paragrafe do të zbatohen për një pjesë të aktivit financiar (ose një pjesë të një grupi aktivesh financiare të ngjashme) ose për aktivin financiar (ose grupin e aktiveve financiare të ngjashme) në tërësinë e tij, si më poshtë.

- (a) Paragrafet 17–23 zbatohen për një pjesë të një aktivi financiar (ose një pjesë të grupit të aktiveve financiare të ngjashme) në qoftë se, dhe vetëm në qoftë se, pjesa që konsiderohet për mosnjohje plotëson një nga tre kushtet e mëposhtme.
 - (i) Pjesa përfshin vetëm flukset e mjeteve monetare nga aktivi financiar (ose një grup aktivesh financiare të ngjashme), të identifikuar në mënyrë specifike. Për shembull, kur një njësi ekonomike futet në një interval norme interesi me anën e të cilit pala tjetër përfiton të drejtën e flukseve të mjeteve monetare të interesit, por jo të principalit, nga një instrument borxhi, do të zbatohen paragrafet 17-23 për flukset e mjeteve monetare të interesit.
 - (ii) Pjesa përfshin vetëm pjesën proporcionale (pro rata) të plotë të flukseve të mjeteve monetare nga një aktiv financiar (ose një grup aktivesh financiare të ngjashme). Për shembull, kur një njësi ekonomike hyn në marrëveshje nëpërmjet të cilës pala tjetër përfiton të drejtën e 90% të të gjithë fluksit të mjeteve monetare të një instrumenti borxhi, do të zbatohen paragrafet 17-23 për 90% të këtyre flukseve të mjeteve monetare. Nëse ka më tepër se një palë tjetër, secila prej tyre nuk kërkohet të ketë një pjesë proporcionale në flukset e mjeteve monetare të siguruara, me kusht që njësia transferuese të ketë pjesën e plotë proporcionale.
 - (iii) Pjesa përfshin vetëm pjesën e plotë proporcionale (pro rata) të flukseve të mjeteve monetare të identifikuar në mënyrë specifike nga një aktiv financiar (ose një grup aktivesh financiare të ngjashme). Për shembull, kur një njësi ekonomike hyn në një marrëveshje nëpërmjet të cilës pala tjetër përfiton të drejtën e 90% të të gjithë fluksit të mjeteve monetare të interesit nga një aktiv financiar, do të zbatohen paragrafet 17-23 për 90% të këtyre flukseve të mjeteve monetare. Nëse ka më tepër se një palë tjetër, secila prej tyre nuk kërkohet të ketë një pjesë proporcionale në flukset e mjeteve monetare të identifikuar në mënyrë specifike, me kusht që njësia transferuese të ketë pjesën e plotë proporcionale.
- (b) Në të gjitha rastet e tjera, paragrafet 17–23 zbatohen për një aktiv financiar në tërësinë e tij (ose për një grup aktivesh financiare të ngjashëm në tërësinë e tyre). Për shembull, kur një njësi transferon (i) të drejtat për 90% e parë ose të fundit të arkëtimeve në mjete monetare nga një aktiv financiar (ose një grup aktivesh financiare), ose (ii) të drejtat për 90% të flukseve të mjeteve monetare nga një grup llogarish të arkëtueshme, por siguron një garanci për të kompensuar blerësin për një humbje kredie deri në 8 per qind të shumës së principalit të llogarive të arkëtueshme, zbatohen paragrafet 17–23 për aktivin financiar (ose një grup aktivesh financiare të ngjashme) në tërësinë e tij.

Në paragrafet 17–26, termi 'aktiv financiar' i referohet ose një pjese të aktivit financiar (ose një pjese të një grupi aktivesh financiare të ngjashme) të identifikuar sipas pikës (a) më sipër, ose një aktivi financiar (ose një grup aktivesh financiare të ngjashme) në tërësinë e tij.

- 17 Një njësi ekonomike nuk do të njohë një aktiv financiar kur dhe vetëm kur:

- (a) humbet të drejtën mbi flukset e mjeteve monetare të aktivit financiar; ose

- (b) transferon aktivin financiar sikurse kërkohet në paragrafet 18 dhe 19 dhe transferimi cilësohet për mosnjohje në përputhje me paragrafin 20.
- (Shih paragrafin 38 për mënyrën e rregullt të shitjeve të aktiveve financiare.)
- 18** Një njësi ekonomike transferon një aktiv financiar në qoftë se dhe vetëm në qoftë se, ajo ose :
- (a) transferon të drejtat kontraktuale për të arkëtuar flukset e mjeteve monetare të një aktivi financiar, ose
- (b) ruan të drejtat kontraktuale për të arkëtuar flukset e mjeteve monetare nga aktivi financiar, por edhe merr përsipër detyrimin për të paguar flukset e mjeteve monetare për një ose më tepër përfitues në një marrëveshje që plotëson kushtet në paragrafin 19.
- 19** Kur njësi ekonomike ka të drejtë kontraktuale të arkëtojë flukset e mjeteve monetare të një aktivi financiar ('aktivi origjinal'), por merr përsipër një detyrim kontraktual për të paguar këto flukse të mjeteve monetare për një ose më shumë njësi ekonomike ('përfitues i rastit'), njësi e trajton transaksionin si një transferim të aktivit financiar nëse dhe vetëm nëse plotësohen tre kushtet e mëposhtme.
- (a) Njësi ekonomike nuk ka detyrim të paguajë përfituesit e rastit, po të mos mbledhë shumat ekuivalente nga aktivi origjinal. Paradhëniet afatshkurtëra nga njësi ekonomike, me të drejtën e mbulimit të plotë të shumës së dhënë hua plus interesin e konstatuar sipas normave të tregut, nuk çenojnë këtë kusht.
- (b) Njësi ekonomike nuk lejohet sipas termave të kontratës së transferimit të shesë apo të hipotekojë aktivin origjinal me përjashtim të rastit të vënies si garanci për përfituesit e rastit për detyrimin për t'u paguar atyre flukset e mjeteve monetare.
- (c) mbledh në emër të përfituesve të rastit pa ndonjë vonesë materiale. Për më tepër, njësi ekonomike nuk ka të drejtën të riinvestojë këto flukse të mjeteve monetare, me përjashtim të investimeve në mjete monetare ose ekuivalentë të mjeteve monetare (siç përkufizohet në SNK 7 *Pasqyrat e fluksit të mjeteve monetare*) gjatë periudhës së shkurtër të shlyerjes nga data e mbledhjes deri në datën e kthimit të kërkuar për përfituesit e rastit. Interesi i përfituar nga këto investime u kalohet përfituesve të rastit.
- 20** Kur një njësi ekonomike transferon një aktiv financiar (shih paragrafin 18), ajo do të vlerësojë shkallën e rreziqeve dhe përfitimeve që do të ketë nga pronësia e aktivit financiar. Në këtë rast:
- (a) në qoftë se njësi ekonomike transferon kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë të aktivit financiar, atëherë ajo nuk do të njohë aktivin financiar dhe do të njohë veçan si aktive ose pasive çdo të drejtë apo detyrim që lind apo që ruan gjatë transferimit.
- (b) në qoftë se njësi ekonomike ruan kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë të aktivit financiar, atëherë ajo vazhdon ta njohë aktivin financiar.
- (c) në qoftë se njësi ekonomike as nuk transferon, as nuk ruan kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë të aktivit financiar, atëherë ajo do të përcaktojë nëse ka ruajtur kontrollin mbi aktivin financiar. Në këtë rast:
- (i) në qoftë se njësi ekonomike nuk e ka ruajtur kontrollin, ajo nuk do të njohë aktivin financiar dhe do të njohë veçan si aktive apo pasive të drejtat dhe detyrimet e lindura apo të ruajtura nga transferimi.
- (ii) në qoftë se njësi ekonomike e ka ruajtur kontrollin, ajo do të vazhdojë të njohë aktivin financiar sipas shkallës së përfshirjes së vazhdueshme të saj në aktivin financiar (shih paragrafin 30).
- 21** Transferimi i rreziqeve dhe i përfitimeve (shih paragrafin 20) vlerësohet duke krahasuar ekspozimin e njësisë ekonomike para dhe pas transferimit, ndaj ndryshueshmërisë në vlerat dhe afatin kohor të flukseve neto të mjeteve monetare të aktivit të transferuar. Një njësi ekonomike ruan kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë të një aktivi financiar, në qoftë se ekspozimi ndaj ndryshueshmërisë në vlerën aktuale të flukseve neto të mjeteve monetare nga aktivi financiar nuk ndryshon në mënyrë të ndjeshme si rezultat i transferimit (p.sh. për shkak se njësi ekonomike ka shitur një aktiv financiar, subjekt i një marrëveshjeje për ta blerë atë përsëri me një çmim fiks ose çmim shitjeje plus kthimin e huadhënësit). Një njësi ekonomike transferon kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë të një aktivi financiar, në qoftë se ekspozimi ndaj një ndryshueshmërie të tillë nuk është mjaft i rëndësishëm në lidhje me ndryshueshmërinë në total në vlerën aktuale të flukseve neto të mjeteve monetare që shoqërojnë aktivin financiar (p.sh. për shkak se njësi ekonomike ka shitur një aktiv financiar, subjekt vetëm i një opsioni për ta blerë atë përsëri me vlerën e drejtë të tij në momentin e riblerjes ose ka transferuar një pjesë proporcionale të plotë të flukseve të mjeteve monetare nga aktivi financiar më i madh sipas një marrëveshjeje, siç është një hua me nënpjesëmarrje, që plotëson kushtet e paragrafit 19).

- 22 Shpesh është e dallueshme nëse njësi ekonomike ka transferuar ose ka ruajtur kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe nuk është e nevojshme që të bëhet ndonjë llogaritje. Në raste të tjera, është e nevojshme të llogaritet dhe të krahasohet ekspozimi i njësisë ekonomike ndaj ndryshueshmërisë në vlerën aktuale të flukseve të ardhshme neto të mjeteve monetare para dhe pas transferimit. Llogaritja dhe krahasimi bëhet duke përdorur si normë skontimi normën përkatëse të interesit aktual të tregut. E gjithë ndryshueshmëria e mundshme e flukseve të mjeteve monetare merret parasysh duke i dhënë rëndësi të madhe rezultateve që kanë më tepër mundësi të ndodhin.
- 23 Ruajtja e kontrollit (shih paragrafin 20(c)) të aktivitetit të transferuar nga ana e njësisë ekonomike kushtëzohet nga aftësia e të transferuarit për të shitur aktivin. Në qoftë se i transferuari ka aftësinë praktike të shesë aktivin në tërësinë e tij një pale të tretë të palidhur dhe është në gjendje ta ushtrojë këtë aftësi në mënyrë të njëanshme dhe pa qenë nevojë të diktojë kufizime shtesë në transferim, atëherë njësi ekonomike nuk e ka ruajtur kontrollin. Në të gjitha rastet e tjera, njësi ekonomike ruan kontrollin.

Transferimet e kualifikuara për mosnjohje (shih paragrafet 20(a) dhe (c)(i))

- 24 Në qoftë se një njësi ekonomike transferon një aktiv financiar në një transferim që e kualifikon për mosnjohje në tërësinë e tij dhe ruan të drejtat për ta ofruar aktivin financiar për shërbim kundrejt një shpërblimi, ai do të njihet ose si aktiv për shërbim ose si një pasiv për shërbim për këtë kontratë shërbimi. Nëse shpërblimi që merret nuk pritët të kompensojë mjaftueshëm njësinë ekonomike për kryerjen e shërbimit, atëherë do të njihet një pasiv shërbimi me vlerën e drejtë për detyrimin e shërbimit. Nëse shpërblimi që merret pritët të kompensojë mjaftueshëm njësinë ekonomike për kryerjen e shërbimit, atëherë për të drejtën e shërbimit do të njihet një aktiv shërbimi, me vlerën e përcaktuar mbi bazën e shpërndarjes së vlerës kontabël të aktivitetit më të madh financiar, në përputhje me paragrafin 27.
- 25 Në qoftë se si rezultat i një transferimi, një aktiv financiar nuk është njohur në tërësinë e tij dhe ky transferim çon në përfundimin e një aktivi financiar ose marrjen përsipër të një pasivi financiar të ri nga ana e njësisë, ose të një pasivi shërbimi, atëherë njësi ekonomike do të njohë aktivin financiar të ri, pasivin financiar të ri ose pasivin e shërbimit me vlerën e drejtë.
- 26 Nga mosnjohja e një aktivi financiar në tërësinë e tij, diferenca midis:
- (a) vlerës kontabël (neto) dhe
 - (b) madhësisë së (i) shumës së arkëtuar (përfshirë çdo aktiv të ri të përfutur pakësuar me çdo pasiv të ri të marrë përsipër) dhe (ii) çdo fitimi ose humbje kumulative që është njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto (shih paragrafin 55(b))

do të njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes.

- 27 Në qoftë se aktivi i transferuar është pjesë e një aktivi financiar të madh (p.sh. kur një njësi ekonomike transferon flukset e mjeteve monetare të interesit që janë pjesë e një instrument borxhi, shih paragrafin 16(a)) dhe pjesa e transferuar kualifikohet për mosnjohje në tërësinë e saj, vlera kontabël neto e mëparshme e aktivitetit financiar të madh do të shpërndahet midis pjesës që do të vazhdojë të njihet dhe pjesës që nuk do të njihet, bazuar në vlerat e drejta përkatëse të këtyre pjesëve në datën e transferimit. Për këtë qëllim, një aktiv shërbimi i ruajtur do të trajtohet si një pjesë që vazhdon të jetë e njohur. Diferenca midis:
- (a) vlerës kontabël neto që i përket pjesës që nuk njihet dhe
 - (b) madhësisë së (i) shumës së arkëtuar për pjesën që nuk njihet (përfshirë çdo aktiv të ri të përfutur pakësuar me çdo pasiv të ri të marrë përsipër) dhe çdo fitimi ose humbje neto kumulative që i përket asaj pjesë që është njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto (shih paragrafin 55(b))

do të njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes. Fitimi ose humbja neto kumulative që është njohur në kapitalin neto shpërndahet midis pjesës që vazhdon të njihet dhe pjesës që nuk është njohur, bazuar në vlerat e drejta përkatëse të këtyre pjesëve.

- 28 Kur një njësi shpërndan vlerën kontabël neto të mëparshme të një aktivi financiar të madh midis pjesës që vazhdon të njihet dhe pjesës që nuk është njohur, është e nevojshme të përcaktohet vlera e drejtë e pjesës që vazhdon të njihet. Kur njësi ekonomike ka një histori të shitjes së pjesëve të ngjashme me pjesën që vazhdon të njihet ose ekzistojnë transaksione të tjera të tregut për këto pjesë, çmimet më të fundit të transaksioneve aktuale japin vlerësimin më të mirë të vlerës së drejtë. Kur nuk ka çmime të kuotuar ose transaksione tregu më të fundit për të mbështetur vlerën e drejtë të pjesës që vazhdon të njihet, vlerësimi më i mirë e vlerës së drejtë është diferenca midis vlerës së drejtë të aktivitetit financiar të madh në tërësi dhe shumës së marrë nga i transferuari për pjesën që nuk njihet.

Transferimet që nuk kualifikohen për mosnjohje (shih paragrafin 20(b))

- 29 Në qoftë se një transferim nuk çon në mosnjohje, sepse njësia ekonomike ruan kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktivit të transferuar, atëherë njësia do të vazhdojë të njohë aktivin e transferuar në tërësinë e tij dhe do të njohë një pasiv financiar për shumën e arkëtuar. Në periodhat e mëpasshme, njësia do të njohë çdo fitim nga aktivi i transferuar dhe çdo shpenzim të kryer për pasivin financiar.

Përfshirja e vazhdueshme në aktivet e transferuara (shih paragrafin 20(ii))

- 30 Në qoftë se një njësi ekonomike as nuk transferon, as nuk ruan kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së një aktivi të transferuar si dhe kontrollin e aktivit të transferuar, atëherë ajo vazhdon të njohë aktivin e transferuar në varësi të shkallës së përfshirjes së vazhdueshme në të. Shkalla e përfshirjes së vazhdueshme të njësies ekonomike në aktivin e transferuar është shkalla me të cilën ajo ekspozohet ndaj ndryshimeve në vlerën e aktivit të transferuar. Për shembull:
- (a) kur përfshirja e vazhdueshme e njësies merr formën e garantimit të aktivit të transferuar, shkalla e përfshirjes së vazhdueshme është madhësia më e vogël e (i) vlerës së aktivit dhe (ii) madhësisë maksimale të shumës së arkëtuar që do t'i kërkohej njësies për të ripaguar ('vlerë garancie').
 - (b) kur përfshirja e vazhdueshme e njësies merr formën e një opsioni të shkruar ose të blerjes (ose të dyja bashkë) të aktivit të transferuar, shkalla e përfshirjes së vazhdueshme është vlera e aktivit të transferuar që njësia ekonomike mund ta riblejë. Megjithatë, në rastin e një opsioni të shkruar për një aktiv që matet me vlerë të drejtë, shkalla e përfshirjes së vazhdueshme të njësies ekonomike kufizohet në madhësinë më të vogël të vlerës së drejtë të aktivit të transferuar dhe çmimit të përdorimit të opsionit (shih paragrafin AG48).
 - (c) kur përfshirja e vazhdueshme e njësies merr formën e një opsioni të shlyer me mjete monetare ose të një provizionit të ngjashëm për aktivin e transferuar, shkalla e përfshirjes së vazhdueshme matet në të njëjtën mënyrë siç rezulton nga opsionet e shlyera jo me mjete monetare sipas pikës (b) më sipër.
- 31 Kur një njësi ekonomike vazhdon të njohë një aktiv sipas shkallës së përfshirjes së vazhdueshme në të, atëherë njësia njih gjithashtu edhe pasivin që e shoqëron. Pavarësisht nga kërkesat e tjera të matjes në këtë standard, aktivi i transferuar dhe pasivi që e shoqëron maten mbi bazën që reflekton të drejtat dhe detyrimet që ka një njësi ekonomike. Pasivi shoqërues matet në një mënyrë të tillë që vlera kontabël neto e aktivit të transferuar dhe e pasivit shoqërues është:
- (a) kostoja e amortizuar e të drejtave dhe detyrimeve që ka njësia ekonomike, në qoftë se aktivi i transferuar matet me koston e amortizuar; ose (b) e barabartë me vlerën e drejtë të të drejtave dhe detyrimeve që ka njësia, të matura në mënyrë të veçantë, në qoftë se aktivi i transferuar matet me vlerën e drejtë;
- 32 Njësia ekonomike do të vazhdojë të njohë çdo fitim që rrjedh nga aktivi i transferuar sipas shkallës së përfshirjes së vazhdueshme dhe do të njohë çdo shpenzim të kryer për pasivin shoqërues.
- 33 Për qëllime të matjes së mëpasshme, ndryshimet e njohura në vlerën e drejtë të aktivit të transferuar dhe pasivi shoqërues kontabilizohen në qëndrueshmëri me njëri tjetrin në përputhje me paragrafin 55, dhe nuk do të bëhet kompensim.
- 34 Në qoftë se përfshirja e vazhdueshme e njësies ekonomike është vetëm në një pjesë të aktivit financiar (p.sh. kur një njësi ekonomike ka një opsion të riblerjes pjesërisht të një aktivi të transferuar, ose ka një interes të mbetur që nuk çon në marrjen kryesisht të të gjitha rreziqeve dhe përfitimeve të pronësisë si dhe mbajtjen e kontrollit), njësia ekonomike shpërndan vlerën kontabël të mëparshme të aktivit financiar midis pjesës që ajo vazhdon ta njohë sipas përfshirjes së vazhdueshme dhe pjesës që nuk njihet më, mbi bazën e vlerave të drejta përkatëse të këtyre pjesëve në datën e transferimit. Për këtë qëllim, zbatohen kërkesat e paragrafit 28. Diferenca midis:
- (a) vlerës kontabël të shpërndarë për pjesën që nuk njihet më; dhe
 - (b) madhësisë së (i) shumës së arkëtuar për pjesën që nuk njihet më dhe (ii) çdo fitim ose humbje neto kumulative që i përket asaj që është njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto (shih paragrafin 55(b)),

do të njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes. Fitimi ose humbja neto kumulative që është njohur në kapitalin neto shpërndahet midis pjesës që vazhdon të njihet dhe pjesës që nuk njihet më, bazuar në vlerat e drejta përkatëse të këtyre pjesëve.

- 35 Në qoftë se aktivi i transferuar matet me koston e amortizuar, opsioni në këtë standard, për të përcaktuar një pasiv financiar si instrument financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, nuk është i zbatueshëm për pasivin shoqërues.

Të gjitha transferimet

- 36 Në qoftë se një aktiv i transferuar vazhdon të njihet, atëhere aktivi dhe pasivi shoqërues nuk do të kompensohen. Në mënyrë të ngjashme, njësia nuk do të kompensojë fitimet që rrjedhin nga aktivi i transferuar me shpenzimet që kryhen për pasivin shoqërues (shih SNK 32 paragrafin 42).
- 37 Në qoftë se një transferues siguron një kolateral jo në mjete monetare (si një borxh ose instrument kapitali neto) për të transferuarin, kontabilizimi i kolateralit nga transferuesi dhe i transferuari varet nëse i transferuari ka të drejtën e shitjes ose të rivendosjes së garancisë të kolateralit dhe nëse transferuesi i ka plotësuar detyrimet. Transferuesi dhe i transferuari do të kontabilizojnë kolateralin si më poshtë:
- (a) Në qoftë se i transferuari ka të drejtën sipas kontratës ose të drejtës zakonore të shesë apo të rivendosë garancinë e kolateralit, atëhere transferuesi do ta riklasifikojë këtë aktiv në bilancin e tij (p.sh. si një aktiv të marrë hua, instrument kapitali neto të vënë si garanci ose riblerje e llogarive të arkëtueshme) veçan nga aktivet e tjera.
 - (b) Në qoftë se i transferuari shet kolateralin e vënë si garanci, atëhere do të njihen të ardhura nga shitja dhe një pasiv i matur me vlerën e drejtë për detyrimin që ka për të kthyer kolateralin.
 - (c) Në qoftë se transferuesi nuk plotëson detyrimet sipas termave të kontratës dhe nuk ka më të drejtën për ta riblerë kolateralin, atëhere ai nuk do të njohë kolateralin, ndërsa i transferuari do të njohë kolateralin si një aktiv të tij fillimisht të matur me vlerën e drejtë ose, në qoftë se tashmë e ka shitur kolateralin, nuk do të njohë detyrimin e tij për të kthyer kolateralin.
 - (d) Me përjashtim të asaj që thuhet në pikën (c), transferuesi do të vazhdojë ta njohë kolateralin si një aktiv të tij dhe i transferuari nuk do ta njohë kolateralin si një aktiv.

Mënyra e rregullt e blerjes ose shitjes së një aktivi

- 38 Një mënyrë e rregullt blerjeje ose shitjeje e aktiveve financiare do të njihet ose nuk do të njihet, kur është e përshtatshme, duke përdorur kontabilizimin në datën e tregtimit ose kontabilizimin në datën e shlyerjes (shih paragrafet AG53–AG56 të shtojcës A).

Mosnjohja e një pasivi financiar

- 39 Një njësi ekonomike do të heqë një pasiv financiar (ose një pjesë të pasivit financiar) nga bilanci i saj kontabël kur dhe vetëm kur, ai është likuiduar— d.m.th. kur detyrimi i specifikuar në kontratë është shlyer ose anuluar ose ka mbaruar.
- 40 Një këmbim midis një huamarrësi dhe huadhënësi ekzistues të instrumentave të borxhit, me terma kryesisht të ndryshëm, do të kontabilizohet si një likuidim i pasivit financiar origjinal dhe si njohje fillestare e një pasivi financiar të ri. Në mënyrë të ngjashme, një modifikim i rëndësishëm i termave të një pasivi financiar ekzistues ose të një pjese të tij (qoftë ose jo e lidhur drejtpërdrejt me vështirësinë financiare të debitorit) do të kontabilizohet si një likuidim i pasivit financiar origjinal dhe si njohje fillestare e një pasivi financiar të ri.
- 41 Diferenca midis vlerës kontabël të një pasivi financiar (ose pjesës së një pasivi financiar), i likuiduar ose i transferuar në një palë tjetër, dhe shumës së paguar, përfshirë edhe aktivet jo në mjete monetare të transferuara ose pasivet e marra përsipër, do të njihet në fitim ose humbje.
- 42 Në qoftë se një njësi ekonomike riblen një pjesë të pasivit financiar, njësia do të shpërndajë vlerën kontabël të mëparshme të pasivit financiar midis pjesës që vazhdon të njihet dhe pjesës që nuk njihet bazuar në vlerat e drejta përkatëse të këtyre pjesëve në datën e riblerjes. Diferenca midis vlerës kontabël neto që i përket pjesës që nuk njihet dhe (b) shumës së paguar, përfshirë aktivet jo në mjete monetare të transferuara ose pasivet e marra përsipër, për pjesën që nuk është njohur, do të njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes.

Matja

Matja fillestare e aktiveve financiare dhe pasiveve financiare

- 43 Kur një aktiv financiar ose pasiv financiar njihet fillimisht, një njësi ekonomike do ta matë atë me vlerën e drejtë plus, në rastin e një aktivi financiar ose pasivi financiar jo me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, kostot e transaksionit që janë drejtpërdrejt të lidhura me blerjen ose emetimin e aktivit financiar ose pasivit financiar.
- 44 Kur një njësi ekonomike përdor kontabilizimin në datën e shlyerjes për një aktiv që është matur më pas me kosto ose me koston e amortizuar, atëherë aktivi njihet fillimisht me vlerën e drejtë në datën e tregtimit (shih paragrafet AG53–AG56 në shtojcën A).

Matja e mëpasshme e aktiveve financiare

- 45 Për qëllime të matjes së një aktivi financiar pas njohjes fillestare, ky standard e klasifikon aktivin financiar në një nga katër kategoritë e mëposhtme të përkufizuara në paragrafin 9:

- (a) aktivet financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes;
- (b) investime të mbajtura deri në maturim;
- (c) hua dhe llogari të arkëtueshme; dhe
- (d) aktive financiare të vlefshme për shitje.

Këto kategori zbatohen për matjen dhe njohjen fillestare të fitimit ose humbjes sipas këtij standardi. Njësia ekonomike mund të përdorë të tjera përshkrime për këto kategori ose kategorizime të tjera kur paraqitet informacioni në pasqyrat financiare. Njësia ekonomike jep informacione shpjeguese në shënimet e kërkuara sipas SNRF 7.

- 46 Pas njohjes fillestare, një njësi ekonomike do të matë aktivet financiare, përfshirë derivativët që janë aktive, me vlerën e drejtë të tyre, pa bërë ndonjë zbritje për kostot e transaksionit që mund të kryhen në shitje ose gjatë nxjerrjes nga përdorimi, me përjashtim të aktiveve financiare të mëposhtme:

- (a) hua dhe llogari të arkëtueshme sipas përkufizimit të dhënë në paragrafin 9, të cilat do të maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv;
- (b) investime të mbajtura deri në maturim sipas përkufizimit të dhënë në paragrafin 9, të cilat do të maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv; dhe
- (c) investimet në instrumenta kapitali neto, që nuk kanë një çmim tregu të kuotuar në një treg aktiv dhe që vlera e drejtë e tyre nuk mund të matet në mënyrë të besueshme si dhe derivativët që janë të lidhur dhe duhet të shlyhen nëpërmjet livrimit të këtyre instrumentave kapitali neto të pakuotuar, të cilat do të maten me kosto (shih paragrafet AG80 dhe AG81 në shtojcën A).

Aktivitetet financiare që janë të përcaktuar si zëra të mbrojtur, i nënshtrohen matjes sipas kërkesave të kontabilitetit mbrojtës në paragrafet 89–102. Të gjitha aktivet financiare, me përjashtim të atyre të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, mund të rishikohen për zhvlerësim në përputhje me paragrafet 58–70 dhe paragrafet AG84–AG93 në shtojcën A.

Matja e mëpasshme e pasiveve financiare

- 47 Pas njohjes fillestare, një njësi ekonomike do të matë të gjitha pasivet financiare me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv, me përjashtim të:

- (a) pasiveve financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Të tilla pasive, përfshirë edhe derivativët që janë pasive, do të maten me vlerën e drejtë përjashtuar pasivet derivative që janë të lidhur dhe duhet të shlyhen nëpërmjet livrimit të një instrumenti kapitali neto të pakuotuar, që do të matet me kosto me që vlera e drejtë e tij nuk mund të matet në mënyrë të besueshme.
- (b) pasiveve financiare që lindin kur një transferim i një aktivi financiar nuk kualifikohet për mosnjohje ose kur zbatohet metoda e përfshirjes së vazhdueshme. Paragrafet 29 dhe 31 zbatohen për matjen e këtyre pasiveve financiare.

- (c) kontratave të garancisë financiare sikurse janë përkufizuar në paragrafin 9. Pas njohjes fillestare, një emetues i një kontrate të tillë (nëse nuk zbatohen paragrafet 47(a) ose (b)) do ta matë me vlerën më të madhe të:
 - (i) vlerës së përcaktuar në përputhje me SNK 37; dhe
 - (ii) vlerës fillestare të njohur (shih paragrafin 43) pakësuar, kur duhet, me amortizim kumulativ të njohur në përputhje me
- (d) angazhimet për të siguruar një hua me një normë interesi poshtë nivelit të tregut. Pas njohjes fillestare, një emetues i një angazhimi të tillë (nëse nuk zbatohet paragrafi 47(a)) do ta matë atë me vlerën më të madhe të:
 - (i) vlerës së përcaktuar në përputhje me SNK 37; dhe
 - (ii) vlerës fillestare të njohur (shih paragrafin 43) pakësuar, kur duhet, me amortizim kumulativ të njohur në përputhje me

Pasivet financiare që janë përcaktuar si zëra të mbrojtur janë subjekt i kërkesave të kontabilitetit mbrojtës të përshkruara në paragrafet 89–102.

Trajtimi i matjes me vlerën e drejtë

- 48 Në përcaktimin e vlerës së drejtë të një aktivi financiar ose të një pasivi financiar me qëllim zbatimin e këtij standardi, SNK 32 ose SNRF 7, një njësi ekonomike do të zbatojë paragrafet AG69–AG82 të shtojcës A.
- 48A Evidenca më e mirë e vlerës së drejtë është çmimi i kuotuar në një treg aktiv. Në qoftë se tregu për një instrument financiar nuk është aktiv, atëherë njësi ekonomike do të përcaktojë vlerën e drejtë duke përdorur një teknikë vlerësimi. Objektivi i përdorimit të një teknike vlerësimi është që të vendosë se cili do të ishte çmimi i transaksionit në datën e matjes gjatë këmbimit midis palëve jo të lidhura të mirëinformuara, të vullnetshme, të motivuara gjatë rrjedhës normale të biznesit. Teknikat e vlerësimit përfshijnë transaksionet më të fundit të kryera midis palëve të palidhura me njera-tjetrën, të vullnetshme, në qoftë se është e mundshme, duke iu referuar vlerës së drejtë aktuale të një instrumenti tjetër që kryesisht është i njëjtë, analizës së fluksit të mjeteve monetare të skontuar dhe modeleve të vlerësimit të opsioneve. Njësi ekonomike përdor një teknikë vlerësimi në qoftë se kjo teknikë është përdorur, zakonisht, nga pjesëmarrësit e tregut për të vlerësuar instrumentin dhe ka treguar se siguron çmuarje të besueshme të çmimeve të përfuara në transaksionet aktuale të tregut. Teknika e vlerësimit e zgjedhur përdor maksimumin e inputeve të tregut dhe mbështetet sa më pak të jetë e mundur në inputet specifike të njësi ekonomike. Ajo përfshin të gjithë faktorët që pjesëmarrësit e tregut do të merrnin parasysh në caktimin e çmimit dhe është në përputhje me metodologjitë e pranura ekonomike për vlerësimin e instrumentave financiarë. Periodikisht, një njësi ekonomike kalibron teknikat e vlerësimit dhe i teston për vlefshmërinë e tyre duke përdorur çmimet e transaksioneve aktuale të tregut të mbikëqyrtur të të njëjtit instrument (d.m.th. pa bërë modifikime) ose bazuar në të dhënat e disponueshme të tregut të mbikëqyrtur.
- 49 Vlera e drejtë e një pasivi financiar me tipar kërkueshmërie pa afat (p.sh. një depozitë pa afat) nuk është më e vogël se shumta e pagueshme sipas kërkesës, skontuar që nga data e parë që shumta do të kërkohej për t'u paguar.

Riklasifikimet

- 50 Një njësi ekonomike nuk do të riklasifikojë një instrument financiar në ose jashtë kategorisë së instrumentit me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes ndërkohë që ai mbahet ose emetohet.
- 51 Në qoftë se, si rezultat i një ndryshimi në synim ose në aftësi, nuk është më e përshtatshme të klasifikohet një investim si i mbajtur deri në maturim, ai do të riklasifikohet si instrument financiar i mbajtur për shitje dhe do të matet përsëri me vlerën e drejtë. Diferenca midis vlerës së tij kontabël dhe vlerës së drejtë do të kontabilizohet në përputhje me paragrafin 55(b).
- 52 Sa herë që shitjet ose riklasifikimi i më tepër sesa një shume të parëndësishme të investimeve të mbajtura deri në maturim nuk plotësojnë ndonjë prej kushteve të paragrafit 9, atëherë shumta e mbetur e investimeve të mbajtura deri në maturim do të riklasifikohet si e vlefshme për shitje. Në të tilla riklasifikime, diferenca midis vlerës kontabël dhe vlerës së drejtë do të kontabilizohet në përputhje me paragrafin 55(b).
- 53 Në qoftë se është e mundur të bëhet një matje e besueshme për një aktiv financiar ose pasiv financiar, për të cilin një matje e tillë nuk ka qenë e mundshme për t'u bërë në periudhat e mëparshme, dhe aktivi ose pasivi kërkohet të matet me vlerën e drejtë, nëse është e mundshme të bëhet një matje e besueshme (shih paragrafet 46(c) dhe 47), atëherë aktivi dhe pasivi do të rimaten me vlerën e drejtë. Diferenca midis vlerës së tij kontabël neto dhe vlerës së drejtë do të kontabilizohet në përputhje me paragrafin 55.

- 54 Në qoftë se, si rezultat i një ndryshimi në synim, ose në aftësi, ose në rrethana të rralla që një matje e besueshme e vlerës së drejtë nuk është më e mundshme (shih paragrafet 46(c) dhe 47), ose sepse kanë kaluar 'dy vitet financiare të shkuara' duke iu referuar paragrafit 9, është e përshtatshme që një aktiv financiar ose pasiv financiar të mbahet me koston ose koston e amortizuar sesa me vlerën e drejtë, atëherë vlera kontabël sipas vlerës së drejtë e aktivit financiar ose e pasivit financiar në këtë datë do të jetë kostoja e tyre e re ose kostoja e amortizuar, që do të bëhet e zbatueshme. Çdo fitim ose humbje neto e mëparshme nga aktivi, që është njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto në përputhje me paragrafin 55(b), do të kontabilizohet si më poshtë:
- (a) Në rastin e një aktivi financiar me një maturitet të fiksuar, fitimi ose humbja neto do të amortizohet në fitim ose humbje mbi jetën e mbetur të investimit të mbajtur deri në maturim, duke përdorur metodën e interesit efektiv. Çdo diferencë midis koston së amortizuar të re dhe vlerës së maturimit, gjithashtu, do të amortizohet gjatë jetës së mbetur të aktivit financiar, duke përdorur metodën e interesit efektiv, në mënyrë të ngjashme me amortizimin e primit apo të zbritjes. Në qoftë se aktivi financiar zhvlerësohet më pas, çdo fitim ose humbje që është njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto njihet në fitim ose humbje në përputhje me paragrafin 67.
 - (b) Në rastin e një aktivi financiar që nuk ka maturitet të fiksuar, fitimi ose humbja neto do të mbetet në kapitalin neto deri sa aktivi financiar të shitet ose ndryshe të nxirret jashtë përdorimit dhe të njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes. Në qoftë se aktivi financiar zhvlerësohet më pas, çdo fitim ose humbje neto e mëparshme, që është njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto, njihet në fitim ose humbje në përputhje me paragrafin 67.

Fitimet dhe humbjet

- 55 Fitimi ose humbja neto që lind nga një ndryshim në vlerën e drejtë të një aktivi financiar ose pasivi financiar, që nuk është pjesë e marrëdhënies mbrojtëse (shih paragrafet 89–102), do të njihet si më poshtë.
- (a) Një fitim ose humbje neto nga një aktiv financiar ose pasiv financiar, i klasifikuar si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, do të njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes.
 - (b) Fitimi ose humbja neto nga një aktiv financiar i vlefshëm për shitje do të njihet drejtpërdrejt në kapitalin neto, nëpërmjet pasqyrës së ndryshimeve në kapitalin neto (shih SNK 1 *Paraqitja e pasqyrave financiare*), me përjashtim të humbjeve nga zhvlerësimi (shih paragrafet 67–70) dhe fitimeve dhe humbjeve neto nga këmbimi në monedhë të huaj (shih paragrafin AG83 të shtojcës A), deri sa aktivi financiar të mos njihet, moment në të cilin fitimi ose humbja neto kumulative e njohur në periudhat e mëparshme në kapitalin neto do të njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes. Megjithatë, interesi i llogaritur duke përdorur metodën e interesit efektiv (shih paragrafin 9), njihet në fitim ose humbje (shih SNK 18). Dividendët mbi instrumentat e kapitalit neto të vlefshme për shitje njihen në fitim ose humbje kur ka lindur e drejta e njësisë ekonomike për të arkëtuar pagesat (shih SNK 18).
- 56 Për aktivet financiare dhe pasivet financiare të mbajtura me koston e amortizuar (shih paragrafet 46 dhe 47), fitimi ose humbja neto njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes kur aktivi financiar ose pasivi financiar nuk njihet ose zhvlerësohet, si edhe nëpërmjet procesit të amortizimit. Megjithatë, për aktivet financiare ose pasivet financiare që janë zëra të mbrojtur (shih paragrafet 78–84 dhe paragrafet AG98–AG101 në shtojcën A) kontabilizimi i fitimit ose humbjes neto do të bëhet sipas paragrafeve 89–102.
- 57 Në qoftë se njësisë ekonomike njeh aktivet financiare duke përdorur kontabilizimin në datën e shlyerjes (shih paragrafin 38 dhe paragrafet AG53 dhe AG56 të shtojcës A), çdo ndryshim në vlerën e drejtë të aktivit të marrë gjatë periudhës midis datës së tregtimit dhe datës së shlyerjes nuk njihet për aktivet e mbajtura me kosto ose me koston e amortizuar (përveç humbjeve nga zhvlerësimi). Sidoqoftë, për aktivet e mbajtura me vlerën e drejtë, ndryshimi në vlerën e drejtë do të njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes ose në kapitalin neto, sipas paragrafit 55.

Zhvlerësimi dhe mosarkëtueshmëria e aktiveve financiare

- 58 Njësisë ekonomike do të vlerësojë në çdo datë të bilancit, nëse ka të dhëna që një aktiv financiar ose grup aktivesh financiare është i zhvlerësuar. Në qoftë se këto të dhëna ekzistojnë, atëherë njësisë ekonomike do të zbatojë paragrafin 63 (për aktivet financiare e mbajtura me koston e amortizuar), paragrafin 66 (për aktivet financiare e mbajtura me koston) ose paragrafin 67 (për aktivet financiare të vlefshme për shitje) për të përcaktuar shumën e çdo humbjeje nga zhvlerësimi.
- 59 Një aktiv financiar ose një grup aktivesh financiare zhvlerësohen dhe do të njihen humbjet nga zhvlerësimi nëse, dhe vetëm nëse, evidencë objektive zhvlerësimi si rezultat i një ose më tepër ngjarjeve që kanë ndodhur pas njohjes fillestare të aktivit (një "rast humbjeje") dhe që ky rast humbjeje (ose rastet) ka një ndikim në flukset e

çmuara të ardhshme të mjeteve monetare të një aktivi financiar ose grupi aktivesh financiare që mund të çmohen në mënyrë të besueshme. Ndonjëherë është e pamundur të identifikohet një ngjarje e vetme, e shkëputur, që ka shkaktuar zhvlerësimin. Më saktë, zhvlerësimi mund të jetë shkaktuar nga ndikimi i kombinuar i një sërë ngjarjesh. Humbjet e pritshme si rezultat i ngjarjeve të ardhshme, pavarësisht sesa janë të mundshme, nuk njihen si të tilla. Evidenca objektive e zhvlerësimit të një aktivi financiar ose një grup aktivesh financiare përbëhet nga të dhënat e mbikëqyrura për ngjarjet e mëposhtme, për të cilat mbajtësi i aktivit duhet të ketë dijeni:

- (a) vështirësi të rëndësishme financiare të emetuesit ose të huamarrësit;
- (b) mosrespektim i kontratës, si për shembull rasti i dështimit ose rasti i vonës në pagimin e interesit ose principalit;
- (c) huadhënësi i bën një lëshim huamarrësit, për arsye ekonomike ose ligjore, në lidhje me vështirësinë financiare në të cilën ndodhet, që për huadhënësin nuk është i rëndësishëm;
- (d) janë të mundshme falimentimi ose riorganizime të tjera financiare të huamarrësit;
- (e) zhdukja e një tregu aktiv për aktivin financiar për shkak të vështirësive financiare; ose
- (f) të dhëna të mbikëqyrura që tregojnë se ka një ulje të ndjeshme në flukset e çmuara të ardhshme të mjeteve monetare nga një grup aktivesh financiare qysh nga njohja fillestare e tyre, ndonëse kjo ulje nuk mund të jetë akoma e identifikueshme për aktive financiare individuale brenda grupit, përfshirë:
 - (i) ndryshimet e pavalitshme në statusin e pagesave të huamarrësve në grup (p.sh. një shtim i pagesave të vonuara ose një shtim i huamarrësve me kartë kredie të cilët kanë arritur kufirin e tyre të kredisë dhe paguajnë shumën minimale mujore); ose
 - (ii) kushtet ekonomike kombëtare dhe rajonale që lidhen me mungesat në aktivet në grup (p.sh. një rritje në normën e papunësisë në rajonin gjeografik të huamarrësit, një ulje e çmimeve të pasurive të paluajtshme për hipotekim në zonën përkatëse, një ulje e çmimeve të naftës për aktivet e dhëna hua prodhuesve të naftës, ose ndryshimet e pafavorshme në kushtet e industrisë që prekin huamarrësit në grup).

60 Zhdukja e një tregu aktiv për shkak se instrumentat financiarë të një njësie ekonomike nuk tregtohen më publikisht nuk përbën një evidencë zhvlerësimi. Një ulje e normës së kredisë së një njësie ekonomike, në vetvete nuk përbën një evidencë zhvlerësimi, ndonëse mund të konsiderohet si e tillë kur merret parasysh edhe një informacion tjetër i disponueshëm. Një ulje në vlerën e drejtë të një aktivi financiar nën koston e tij ose koston e amortizuar nuk përbën patjetër evidencë zhvlerësimi (për shembull, një ulje në vlerën e drejtë të një investimi në instrumenta borxhi që vjen nga rritja e normës së interesit pa rrezik).

61 Përveç llojeve të ngjarjeve të përmendura në paragrafin 59, evidenca objektive e zhvlerësimit për një investim në një instrument kapitali neto përfshin informacionin rreth ndryshimeve të rëndësishme me efekt të kundërt që ndodhin në mjedisin teknologjik, e tregut, ekonomik ose ligjor në të cilin vepron emetuesi dhe tregon që kostoja e investimit në instrument kapitali neto mund të mos rikupërohet. Një ulje e rëndësishme ose e zgjatur në vlerën e drejtë të një investimi në një instrument kapitali neto, nën koston e tij, përbën gjithashtu një evidencë objektive zhvlerësimi.

62 Në disa raste, të dhënat e mbikëqyrura që duhen për të çmuar shumën e humbjes nga zhvlerësimi i një aktivi financiar mund të jenë të kufizuara ose nuk kanë lidhje plotësisht me rrethanat aktuale. Për shembull, siç është rasti kur huamarrësi është në vështirësi financiare dhe ka shumë pak të dhëna historike të disponueshme në lidhje me huamarrës të ngjashëm. Në të tilla raste, një njësi ekonomike përdor eksperiencën e saj për të çmuar shumën e humbjes nga zhvlerësimi. Po kështu, njësi ekonomike në sajë të përvojës së saj gjykon për rregullimin e të dhënave për një grup aktivesh financiare për të reflektuar rrethanat aktuale (shih paragrafin AG89). Përdorimi i çmuarjeve të arsyeshme është një pjesë e rëndësishme e përgatitjes së pasqyrave financiare dhe kjo nuk çënon aspak besueshmërinë e tyre.

Aktivët financiarë të mbajtura me koston e amortizuar

63 Në qoftë se ka një evidencë objektive që tregon për një humbje nga zhvlerësimi në huatë dhe llogaritë e arkëtueshme ose investimet e mbajtura deri në maturim, të vlerësuara me koston e amortizuar, madhësia e humbjes përcaktohet si diferenca midis vlerës kontabël të aktiveve dhe vlerës aktuale të flukseve të ardhshme të vlerësuara të mjeteve monetare (duke përjashtuar humbjet e ardhshme të kredisë që nuk kanë ndodhur) skontuar me normën fillestare të interesit efektiv të aktivit financiar (d.m.th. norma e interesit efektiv llogaritur qysh në njohjen fillestare). Vlera kontabël neto e aktivit do të zvogëlohet ose në mënyrë të drejtpërdrejtë ose nëpërmjet përdorimit të një llogarie të zbritjes. Vlera e humbjes do të njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes.

64 Së pari, njësi ekonomike shikon nëse ekziston një evidencë objektive e zhvlerësimit veç e veç për aktivet financiare të cilat janë individualisht të rëndësishme, dhe individualisht ose në mënyrë kolektive për aktivet

financiare të cilat nuk janë të rëndësishme individualisht (shih paragrafin 59). Në qoftë se njësia ekonomike gjykon se nuk ekziston një evidencë objektive e zhvlerësimit për një aktiv financiar të vlerësuar individualisht, qoftë i rëndësishëm ose jo, atëherë ajo e përfshin aktivin në një grup aktivesh financiare që kanë karakteristika të ngjashme të rrezikut të kredisë dhe i vlerëson në mënyrë kolektive për zhvlerësimin e tyre. Aktivët që janë vlerësuar individualisht për zhvlerësim dhe për të cilat është njohur ose vazhdon të njihet humbja nga zhvlerësimi nuk përfshihen në vlerësimin në mënyrë kolektive të zhvlerësimit.

- 65 Në qoftë se, në një periudhë të mëpasshme, shumat e humbjeve nga zhvlerësimi ulet dhe kjo ulje vjen për shkak të një ngjarjeje që ka ndodhur pasi është njohur zhvlerësimi (siç është përmirësimi i klasifikimit kreditues i borxhmarrësit), humbja nga zhvlerësimi e njohur në periudhat e mëparshme do të anulohet ose në mënyrë të drejtpërdrejtë ose nëpërmjet rregullimit të llogarisë së zbritjes. Anullimi nuk duhet të bëjë që vlera kontabël neto e aktivit financiar të tejkalojë koston e amortizuar që do të kishte patur ai sikur të mos ishte njohur zhvlerësimi në datën e anulimit. Vlera e humbjes do të njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes.

Aktivët financiarë të mbajtura me koston

- 66 Në qoftë se ka një evidencë objektive që tregon se ka ndodhur një humbje nga zhvlerësimi në një instrument kapitali neto të pakuotuar, që nuk është mbajtur me vlerën e drejtë, sepse ajo nuk mund të matet me besueshmëri, ose në një aktiv derivativ që është i lidhur dhe që duhet të shlyhet nëpërmjet livrimit të një instrumenti kapitali neto të pakuotuar, shumat e humbjes së zhvlerësimit matet si diferenca midis vlerës kontabël neto të aktivit financiar dhe vlerës aktuale të flukseve të ardhshme të çmuara të mjeteve monetare skontuar me normën aktuale të tregut të kthimit për një aktiv financiar të ngjashëm (shih paragrafin 46(c) dhe paragrafet AG80 dhe AG81 të shtojcës A). Të tilla humbje nga zhvlerësimi nuk anulohen.

Aktivët financiarë të vlefshme për shitje

- 67 Kur një ulje në vlerën e drejtë të një aktivit financiar të vlefshëm për shitje është njohur drejtpërsëdrejti në kapitalin neto dhe ekziston një evidencë objektive që aktiv është zhvlerësuar (shih paragrafin 59), humbja kumulative që është njohur drejtpërsëdrejti në kapitalin neto do të kalojë nga kapitali dhe do të njihet në fitim ose humbje edhe pse nuk është bërë mosnjohja e aktivit financiar.
- 68 Shumat e humbjes kumulative, që është transferuar nga kapitali neto në fitim ose humbje sipas paragrafit 67, do të jetë diferenca midis koston së blerjes (pasi i zbriten shlyerjet e principalit dhe amortizimi) dhe vlerës së drejtë aktuale, zbritur çdo humbje nga zhvlerësimi në aktivin financiar, që është njohur në periudhat e mëparshme në fitim ose humbje.
- 69 Humbjet nga zhvlerësimi të njohura në fitim ose humbje për një investim në një instrument kapitali neto, i klasifikuar si i vlefshëm për shitje, nuk do të anulohen nëpërmjet pasqyrës së fitimit ose humbjes.
- 70 Në qoftë se, në një periudhë të mëpasshme, vlera e drejtë e një instrumenti borxhi, klasifikuar si i vlefshëm për shitje, rritet dhe kjo rritje vjen për shkak të një ngjarjeje që ka ndodhur pasi është njohur humbja nga zhvlerësimi, atëherë humbja nga zhvlerësimi do të anulohet në masën e anulimit të njohur në fitim ose humbje.

Mbrojtja

- 71 Në qoftë se ka një marrëdhënie mbrojtëse midis një instrumenti mbrojtës dhe një zëri të mbrojtur, si përshkruhet në paragrafet 85–88 dhe paragrafet AG102–AG104 të shtojcës A, trajtimi kontabël i fitimit ose i humbjes nga instrumenti mbrojtës dhe i zërit të mbrojtur do të përshkruhet në paragrafet 89–102.

Instrumentat mbrojtës

Kualifikimi i instrumentave

- 72 Ky standard nuk kufizon rrethanat në të cilat një derivativ mund të përcaktohet si një instrument mbrojtës nëse plotësohen kushtet në paragrafin 88, me përjashtim të disa opsioneve të shkruara (shih paragrafin AG94 në shtojcën A). Megjithatë, një aktiv financiar joderivativ ose pasiv financiar joderivativ mund të përcaktohet si një instrument mbrojtës vetëm për një mbrojtje nga rreziku i këmbimit në monedhë të huaj.
- 73 Për qëllim të kontabilitetit mbrojtës, vetëm instrumentat që përfshijnë një palë të jashtme në njësinë raportuese (d.m.th. i jashtëm për grupin, segment ose njësi e veçantë që raportohet) mund të përcaktohen si instrumenta mbrojtës. Ndonëse njësi ekonomike të veçanta brenda një grupi të konsoliduar ose divizione brenda një njësie

ekonomike mund të hyjnë në marrëdhënie mbrojtëse me njësi të tjera brenda grupit ose divizione brenda njësisë, këto transaksioneve ndërmjet grupit eliminohen në konsolidim. Prandaj, të tilla transaksione mbrojtëse nuk kualifikohen për kontabilitetin mbrojtës në pasqyrat financiare të konsoliduara të grupit. Megjithatë, ato mund të kualifikohen për kontabilitetin mbrojtës në pasqyrat financiare individuale ose të veçanta të njësisë ekonomike individuale brenda grupit ose në raportimin segmentar me kusht që ato janë të jashtme për njësinë ekonomike individuale ose segmentin që raportohet.

Përcaktimi i instrumentave mbrojtës

- 74 Zakonisht, ka një matje të vetme të vlerës së drejtë për një instrument mbrojtës në tërësinë e tij dhe faktorët që shkaktojnë ndryshimet në vlerën e drejtë janë të bashkëvarur. Kështu, njësia ekonomike përcakton një marrëdhënie mbrojtëse për një instrument mbrojtës në tërësinë e tij. Bëhen vetëm këto përjashtime
- (a) ndarja e vlerës së perceptuar dhe vlerës në kohë të një kontrate opsi, përcaktimi si një instrument mbrojtës vetëm i ndryshimit në vlerën e perceptuar të një opsi dhe përjashtimi i ndryshimit në vlerën e tij kohore; dhe
 - (b) ndarja e elementit të interesit dhe e çmimit të çastit (spot) të një kontrate të ardhshme.
- Këto përjashtime lejohen sepse vlera e perceptuar e opsi dhe primi i një kontrate të ardhshme në përgjithësi mund të maten në mënyrë të veçantë. Një strategji mbrojtëse dinamike që vlerëson si vlerën e perceptuar, ashtu dhe vlerën në kohë të një kontrate opsi mund të kualifikohet për kontabilitetin mbrojtës.
- 75 Një pjesë proporcionale e tërë instrumentit mbrojtës, të themi 50 për qind e shumës imagjinare, mund të përcaktohet si një instrument mbrojtës në një marrëdhënie mbrojtëse. Megjithatë, një marrëdhënie mbrojtëse mund të mos përcaktohet vetëm për një pjesë të periudhës kohore gjatë të cilës instrumenti mbrojtës mbetet i pashlyer.
- 76 Një instrument mbrojtës i vetëm mund të përcaktohet për mbrojtje ndaj më tepër se një lloj rreziku me kusht që (a) rreziqet e mbrojtur mund të identifikohen qartë (b) efektiviteti i mbrojtjes mund të demonstrohet; dhe (c) është e mundur të bëhet një përcaktim specifik i instrumentit mbrojtës dhe i gjendjeve të ndryshme të rrezikut.
- 77 Dy ose më shumë derivativë ose proporcione të tyre, (në rastin e mbrojtjes nga rreziku i monedhës, dy ose më shumë joderivativë ose proporcione të tyre, ose një kombinim të derivativëve dhe joderivativëve ose proporcioneve të tyre), mund të shihen në kombinim dhe të përcaktohen së bashku si një instrument mbrojtës, duke përfshirë edhe rastet kur rreziqet që linden nga disa derivativë kompensojnë ata që linden nga të tjerë derivativë. Megjithatë, kufijtë e investimit me interes ose instrumentë të tjerë derivativë, që kombinojnë një opsi të shkruar me një opsi blerjeje nuk kualifikohen si instrument mbrojtës në qoftë se është, në fakt, një opsi i shkruar neto (për të cilin merret një prim neto). Në mënyrë të ngjashme, dy ose më tepër instrumenta (ose proporcione të tyre) mund të përcaktohen si instrumenta mbrojtës vetëm në qoftë se asnjë prej tyre nuk është një opsi i shkruar ose një opsi i shkruar neto.

Zërat e mbrojtur

Kualifikimi i zërave

- 78 Një zë i mbrojtur mund të jetë një aktiv ose pasiv i njohur, një angazhim i përcaktuar i panjohur, një transaksion parashikues me probabilitet të lartë ose një investim neto në një njësi ekonomike të huaj. Zëri i mbrojtur mund të jetë (a) një aktiv i vetëm, një pasiv, një angazhim i përcaktuar, një transaksion parashikues me probabilitet të lartë ose një investim neto në një njësi ekonomike të huaj, (b) një grup aktivesh, pasivesh, angazhimesh të përcaktuara, transaksionesh parashikuese me probabilitet të lartë ose investimesh neto në njësi ekonomike të huaja, me karakteristikë të njëjta rreziku ose (c) në një portofol mbrojtës nga rreziku i normës së interesit, vetëm një pjesë e portofolit të aktiveve financiare ose pasiveve financiare që ndajnë rrezikun nga i cili janë të mbrojtur.
- 79 Ndryshe nga huatë dhe llogaritë e arkëtueshme, një investim i mbajtur deri në maturim nuk mund të jetë një zë i mbrojtur në lidhje me rrezikun e normës së interesit ose rrezikut të parapagimit, sepse përcaktimi i një investimi të mbajtur deri në maturim kërkon që njësi ekonomike të ketë synimin për ta mbajtur këtë investim deri në maturim, pavarësisht nga ndryshimet në vlerën e drejtë ose flukset e mjeteve monetare të një investimi të tillë, drejtpërdrejt të lidhura me ndryshimet në normat e interesit. Megjithatë, një investim i mbajtur deri në maturim mund të jetë një zë i mbrojtur në lidhje me rreziqet nga ndryshimet në kurset e këmbimit dhe rrezikut të kredisë.
- 80 Për qëllime të kontabilitetit mbrojtës, vetëm aktivet, pasivet, angazhimet e përcaktuara ose transaksionet parashikuese me probabilitet të lartë, që përfshijnë një palë të jashtme në lidhje me njësinë ekonomike, mund të përcaktohen si zëra të mbrojtur. Në vijim të kësaj, kontabiliteti mbrojtës mund të zbatohet për transaksionet midis njësisë ekonomike ose segmenteve në të njëjtin grup, vetëm në pasqyrat financiare individuale ose të veçanta të këtyre njësisë ose segmenteve dhe jo në pasqyrat financiare të konsoliduara të grupit. Bën përjashtim,

një zë monetar brenda grupit (p.sh. një llogari e pagueshme/llogari e arkëtueshme midis dy filialeve) që mund të kualifikohet në pasqyrat financiare të konsoliduara si një zë i mbrojtur nga rreziku i këmbimit në monedhë të huaj, në qoftë se do të kemi një ekspozim ndaj këtij rreziku të fitimeve ose humbjeve neto, që nuk eliminohen plotësisht gjatë konsolidimit në përputhje me SNK 21 *Efektet e ndryshimit në kurset e këmbimit të monedhave të huaja. Në përputhje me SNK 21*, fitimet ose humbjet neto nga kursi i këmbimit në monedhë të huaj në zërat monetarë brenda grupit nuk eliminohen plotësisht në konsolidim, kur zëri monetar brenda grupit përdoret në transaksion midis dy njësisë ekonomike në grup që kanë monedha funksionale të ndryshme. Përveç kësaj, një transaksion parashikues me probabilitet të lartë, brenda grupit, mund të kualifikohet si një zë i mbrojtur nga rreziku i këmbimit në monedhë të huaj, në pasqyrat financiare të konsoliduara, me kusht që transaksioni është i shprehur në një monedhë tjetër të ndryshme nga monedha funksionale e njësisë ekonomike që hyn në këtë transaksion dhe rreziku i këmbimit në monedhë të huaj do të ndikojë në fitimin ose humbjen e konsoliduar.

Përcaktimi i zërave financiarë si zëra të mbrojtur

- 81 Në qoftë se një zë i mbrojtur është një aktiv financiar ose pasiv financiar, ai mund të jetë një zë i mbrojtur ndaj rreziqeve, i shoqëruar vetëm me një pjesë të flukseve të mjeteve monetare ose vlerën e drejtë (të tillë si një ose më tepër flukse të mjeteve monetare kontraktuale të përzgjedhura ose pjesë të tyre, ose një përqindje e vlerës së drejtë) me kusht që mund të matet efektiviteti. Për shembull, një pjesë e identifikueshme dhe e matshme në mënyrë të veçantë e ekspozimit ndaj rrezikut të normës së interesit të një aktivi që mbart interes ose pasivi që mbart interes mund të përcaktohet si një rrezik i mbrojtur (i tillë si elementi i normës së interesit pa rrezik ose normës së interesit bazë në ekspozimin total ndaj rrezikut të normës së interesit të një instrumenti financiar të mbrojtur).
- 81A Në mbrojtjen me vlerën e drejtë nga ekspozimi ndaj normës së interesit të një portofoli aktivesh financiare ose pasivesh financiare (dhe vetëm në një mbrojtje të tillë), pjesa e mbrojtur mund të përcaktohet në termat e vlerës së një monedhe (p.sh. në vlerën e dollarit, euros, paund ose rand) sesa si aktiv individual (ose pasiv). Ndonëse portofoli mundet, për qëllime të drejtimit të rrezikut, të përfshijë aktive dhe pasive, vlera e përcaktuar është vlera e aktiveve ose e pasiveve. Përcaktimi i vlerës neto duke përfshirë aktivet dhe pasivet nuk lejohet. Njësia ekonomike mund të mbrojtë një pjesë të rrezikut të normës së interesit shoqëruar me këtë vlerë të përcaktuar. Për shembull, në rastin e mbrojtjes së një portofoli që përmban aktive të parapagueshme, njësia ekonomike mund të mbrojtë ndryshimin në vlerën e drejtë, që është i lidhur drejtpërdrejt me një ndryshim në normën e interesit të mbrojtur, në bazë të të dhënave të pritshme të rivlerësimit, sesa në ato kontraktuale. Kur pjesa e mbrojtur bazohet në të dhënat e pritshme të rivlerësimit, efekti që kanë ndryshimet e normës së interesit të mbrojtur në këto të dhëna do të përfshihet kur të përcaktohet ndryshimi në vlerën e drejtë të zërit të mbrojtur. Rrjedhimisht, në qoftë se një portofol që përmban zëra të parapagueshëm është i mbrojtur me një derivativ jo të parapagueshëm, nuk do të jetë aspak efektive rishikimi i të dhënave mbi bazën e të cilave pritet të parapaguhet zërat në portofolin e mbrojtur, ose kur të dhënat aktuale të parapagesës ndryshojnë nga ato të pritshme.

Përcaktimi i zërave jofinanciarë si zëra të mbrojtur

- 82 Në qoftë se zëri i mbrojtur është një aktiv jofinanciar ose pasiv jofinanciar, do të përcaktohet si një zë i mbrojtur (a) nga rreziqet e këmbimit në monedhë të huaj, ose (b) në tërësinë e tij nga të gjithë rreziqet për shkak të vështirësisë së izolimit dhe të matjes së proporcionit të përshtatshëm të ndryshimeve të flukseve të mjeteve monetare ose vlerës së drejtë të lidhura drejtpërdrejt me rreziqet specifike se sa me rreziqet e këmbimit në monedhë të huaj.

Përcaktimi i grupit të zërave si zëra të mbrojtur

- 83 Aktive të ngjashme ose pasive të ngjashme do të totalizohen dhe do të mbrohen si një grup vetëm në qoftë se aktivet individuale ose pasivet individuale të grupit ndajnë së bashku ekspozimin ndaj rrezikut që është përcaktuar për të qenë i mbrojtur. Për më tepër, ndryshimi në vlerën e drejtë i lidhur drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur për çdo zë individual në grup pritet të jetë përafërsisht proporcional me ndryshimin e përgjithshëm në vlerën e drejtë, i lidhur drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur të grupit të zërave.
- 84 Për shkak se një njësi ekonomike e vlerëson efektivitetin mbrojtës duke krahasuar ndryshimin në vlerën e drejtë ose flukset e mjeteve monetare të një instrumenti mbrojtës (ose grup instrumentash mbrojtës të ngjashëm) dhe një zëri të mbrojtur (ose grup zërash të mbrojtur të ngjashëm), atëherë krahasimi i një instrumenti mbrojtës me një gjendje neto të përgjithshme (p.sh. gjendja neto e të gjithë aktiveve me normë të fiksuar dhe pasivet me normë të fiksuar me afate maturimi të ngjashme), sesa me një zë të mbrojtur specifik, nuk kualifikohet për kontabilitet mbrojtës.

Kontabiliteti mbrojtës

- 85 Kontabiliteti mbrojtës njihet kompensimin e ndikimeve në fitim ose humbje të ndryshimeve në vlerat e drejta të instrumentit mbrojtës dhe zërit të mbrojtur.
- 86 Marrëdhëniet mbrojtëse janë tre llojesh:
- (a) *mbrojtja me vlerën e drejtë*: një mbrojtje nga ekspozimi ndaj ndryshimeve në vlerën e drejtë të një aktivi ose pasivi të njohur, ose një angazhimi të përcaktuar të panjohur, ose një pjesë të identifikuar të një aktivi, pasivi ose angazhimi të përcaktuar, që është drejtpërdrejt e lidhur me një rrezik të veçantë dhe mund të ndikojë në fitim ose humbje.
 - (b) *mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare*: një mbrojtje ndaj ekspozimit të ndryshueshmërisë në flukset e mjeteve monetare, që është e lidhur drejtpërdrejt me një rrezik të veçantë i shoqëruar me një aktiv të njohur ose pasiv të njohur (të tillë si të gjitha ose disa pagesa interesi në periudhën e ardhshme për borxhe me norma të ndryshueshme) ose një transaksion parashikues mjaft probabël dhe (ii) mund të ndikojë në fitim ose humbje.
 - (c) *mbrojtja e një investimi neto në një njësi ekonomike të huaj sipas përkufizimit të bërë në SNK 21*.
- 87 Mbrojtja nga rreziku i këmbimit në monedhë të huaj e një angazhimi të përcaktuar mund të trajtohet si një mbrojtje me vlerën e drejtë ose si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare.
- 88 Një marrëdhënie mbrojtjeje kualifikohet për kontabilitet mbrojtës sipas paragrafeve 89–102 nëse dhe vetëm nëse, plotësohen të gjitha kushtet e mëposhtme.
- (a) Në fillimin e mbrojtjes bëhet përcaktimi formal dhe dokumentimi i marrëdhënies mbrojtëse, i objektivit të drejtimit të rrezikut nga njësi ekonomike dhe i strategjisë për ndërmarrjen e mbrojtjes. Dokumentimi do të përfshijë identifikimin e instrumentit mbrojtës, zërin ose transaksionin e mbrojtur, natyrën e rrezikut për të cilin bëhet mbrojtja dhe mënyrën se si njësi do të vlerësojë efektivitetin e instrumentit mbrojtës në kompensimin e ekspozimit ndaj ndryshimeve në vlerën e drejtë të zërit të mbrojtur ose flukset e mjeteve monetare të lidhura drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur.
 - (b) *Mbrojtja pritjet* të jetë mjaft efektive (shih paragrafet AG105–AG113 në shtojcën A), kur kompensimi i ndryshimeve në vlerën e drejtë ose flukset e mjeteve monetare, që lidhen drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur, arrihet në përputhje me strategjinë e drejtimit të rrezikut e dokumentuar qysh në fillim për këtë marrëdhënie mbrojtëse të veçantë.
 - (c) Për mbrojtjen e fluksit të mjeteve monetare, një transaksion parashikues që është subjekt i mbrojtjes mund të jetë mjaft probabël dhe mund të paraqitet i ekspozuar ndaj luhatjeve në flukset e mjeteve monetare që mund të ndikojnë në fund të fundit në fitim ose në humbje.
 - (d) Efektiviteti i mbrojtjes mund të matet në mënyrë të besueshme, d.m.th. vlera e drejtë ose fluksi i mjeteve monetare të zërit të mbrojtur që janë të lidhura drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur dhe vlera e drejtë e instrumentit mbrojtës mund të matet në mënyrë të besueshme (shih paragrafet 46 dhe 47 dhe paragrafet AG80 dhe AG81 në shtojcën A për udhëzimin mbi përcaktimin e vlerës së drejtë).
 - (e) Mbrojtja vlerësohet mbi bazën e vijueshmërisë dhe përcaktohet aktualisht nëse ka qenë mjaft efektive për tërë periudhat e raportimit financiar për të cilat është përcaktuar mbrojtja.

Mbrojtja me vlerën e drejtë

- 89 Në qoftë se gjatë periudhës, mbrojtja me vlerën e drejtë plotëson kushtet e parashtruara në paragrafin 88, do kontabilizohet si më poshtë:
- (a) fitimi ose humbja neto nga rimatja e instrumentit mbrojtës me vlerë të drejtë (për një instrument mbrojtës derivativ) ose të elementit të monedhës së huaj me vlerën e tij kontabël të matur në përputhje me SNK 21 (për një instrument mbrojtës joderivativ) do të njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes; dhe
 - (b) fitimi ose humbja neto nga zëri i mbrojtur i lidhur drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur do të rregullojë vlerën kontabël të zërit të mbrojtur dhe do të njihet në fitim ose humbje. Kjo zbatohet në qoftë se zëri i mbrojtur është matur me kosto. Njohja fillestare e një fitimi ose humbjeje neto, të lidhur drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur në pasqyrën e fitimit, bëhet në qoftë se zëri i mbrojtur është një aktiv financiar i vlefshëm për shitje.

- 89A Për mbrojtjen me vlerën e drejtë ndaj ekspozimit të rrezikut të normës së interesit, të një pjese të portofolit të aktiveve financiare ose pasiveve financiare (dhe vetëm në një mbrojtje të tillë), kërkesa në paragrafin 89(b) mund të plotësohet duke paraqitur fitimin ose humbjen neto të lidhur drejtpërdrejt me zërin e mbrojtur ose:
- (a) në një zë të veçantë brenda aktiveve, për ato periudhë kohe rivlerësimi për të cilat zëri i mbrojtur është një aktiv; ose
 - (b) në një zë të veçantë brenda pasiveve, për ato periudha kohe rivlerësimi për të cilat zëri i mbrojtur është një pasiv;
- Rreshti i veçantë i zërave që përmendet më sipër në pikat (a) dhe (b) do të jetë pranë aktiveve financiare ose pasiveve financiare. Vlerat e paraqitura në këtë rresht do të hiqen nga bilanci kur aktivet ose pasivet me të cilat lidhen nuk do të njihen më.
- 90 Në qoftë se janë të mbrojtura vetëm rreziqet e veçanta të lidhura drejtpërdrejt me një zë të mbrojtur, atëherë ndryshimet e njohura në vlerën e drejtë të zërit të mbrojtur, të palidhura me rrezikun e mbrojtur, njihen sipas përshkrimit të bërë në paragrafin 55.
- 91 Një njësi ekonomike do të ndërpresë në mënyrë prospektive kontabilitetin mbrojtës të specifikuar në paragrafin 89 në qoftë se:
- (a) instrumenti mbrojtës skadon ose shitet, i mbaron afati ose arrin përdorimin e plotë (për këtë qëllim, zëvendësimi ose ricikimi i instrumentit mbrojtës në një instrument tjetër mbrojtës nuk konsiderohet skadim apo mbarim afati në qoftë se një gjë e tillë është pjesë e strategjisë mbrojtëse të dokumentuar të njësisë ekonomike);
 - (b) mbrojtja nuk plotëson më kriterin për kontabilitetin mbrojtës të përshkruar në paragrafin 88; ose
 - (c) njësia ekonomike prapëson përcaktimin.
- 92 Çdo rregullim që bëhet nga zbatimi i paragrafit 89(b) në vlerën kontabël të aktivit financiar të mbrojtur, për të cilin përdoret metoda e interesit efektiv (ose, në rastin e një portofoli mbrojtës nga rreziku i normës së interesit, për zërat e veçantë të bilancit të përshkruara në paragrafin 89A) do të amortizohet në fitim ose humbje. Amortizimi mund të fillojë sa më shpejt që rregullimi të bëhet dhe nuk fillon më vonë se momenti që zëri i mbrojtur pushon së rregulluari për ndryshimet në vlerën e drejtë të lidhura drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur. Rregullimi bazohet në normën e interesit efektiv të rillogaritur në datën kur fillon amortizimi. Megjithatë, në qoftë se, në rastin e mbrojtjes me vlerën e drejtë nga ekspozimi ndaj rrezikut të normës së interesit të një portofoli të aktiveve financiare ose pasiveve financiare (dhe vetëm në një mbrojtje të tillë), nuk është e mundur të zbatohet amortizimi duke përdorur normën e interesit efektiv të rillogaritur, atëherë rregullimi do të amortizohet duke përdorur metodën lineare. Rregullimi do të amortizohet plotësisht gjatë maturitetit të instrumentit financiar ose në rastin e një portofoli mbrojtës nga rreziku i normës së interesit, gjatë skadencës së periudhës përkatëse të rivlerësimit.
- 93 Kur një angazhim i përcaktuar i panjohur është përcaktuar si një zë i mbrojtur, ndryshimi i mëpasshëm kumulativ në vlerën e drejtë të këtij angazhimi të lidhur drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur, njihet si një aktiv ose pasiv dhe bashkë me të edhe fitimi ose humbja neto në pasqyrën e fitimit (shih paragrafin 89(b)). Ndryshimet në vlerën e drejtë të instrumentit mbrojtës gjithashtu njihen në fitim ose humbje.
- 94 Kur një njësi ekonomike hyn në një angazhim të përcaktuar për të blerë një aktiv ose për të marrë përsipër një pasiv, që është një zë i mbrojtur nga mbrojtja me vlerën e drejtë, vlera kontabël fillestare e aktivit ose e pasivit që është rezultat i plotësimit të këtij angazhimi rregullohet për të përfshirë ndryshimin kumulativ në vlerën e drejtë të angazhimit të përcaktuar, të lidhur drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur, që është njohur në bilanc.

Mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare

- 95 Në qoftë se, gjatë periudhës, mbrojtja e vlerës së drejtë plotëson kushtet e parashtruara në paragrafin 88, do kontabilizohet si më poshtë:
- (a) pjesa e fitimit ose humbjes neto nga instrumenti mbrojtës, në rastin e një mbrojtjeje efektive (shih paragrafin 88), do të njihet drejtpërdrejt në kapitalin neto nëpërmjet pasqyrës së ndryshimeve në kapital (shih SNK 1); dhe
 - (b) pjesa joefektive e fitimit ose humbjes neto nga një instrument mbrojtës pasqyrën e fitimit.
- 96 Në mënyrë më specifike, një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare kontabilizohet si më poshtë:
- (a) elementi i veçantë i kapitalit neto i lidhur me zërin e mbrojtur rregullohet për vlerën më të vogël të mëposhtme (në vlerë absolute):
 - (i) fitimi ose humbja neto kumulative nga instrumenti mbrojtës që nga fillimi i mbrojtjes; dhe

- (ii) ndryshimi kumulativ në vlerën e drejtë (vlerën aktuale) të flukseve të mjeteve monetare të pritshme nga zëri i mbrojtur që nga fillimi i mbrojtjes;
 - (b) çdo fitim ose humbje neto e mbetur nga instrumenti mbrojtës ose elementi i përcaktuar i tij (që nuk është një mbrojtje efektive) njihet në pasqyrën e fitimit; dhe dhe
 - (c) në qoftë se një strategji e dokumentuar e drejtimit të rrezikut për një marrëdhënie mbrojtjeje të veçantë përjashton nga vlerësimi i efektivitetit të mbrojtjes një element specifik të fitimit ose humbjes neto ose të lidhur me flukset e mjeteve monetare nga instrumenti mbrojtës (shih paragrafet 74, 75 dhe 88(a)), atëhere elementi i përjashtuar i fitimit ose humbjes neto njihet në përputhje me paragrafin 55.
- 97** Në qoftë se një transaksion parashikues çon në njohjen e mëposhme të një aktivi ose një pasivi financiar, fitimi ose humbja neto e lidhur me të, që është njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto në përputhje me paragrafin 95, do të riklasifikohet në fitim ose humbje në të njëjtën periudhë ose periudha gjatë të cilave aktivi i blerë ose pasivi i ndërmarrë ndikon në fitim ose humbje (siç është në periudhat që të ardhurat ose shpenzimet e interesit janë njohur). Megjithatë, në qoftë se një njësi ekonomike parashikon që e gjithë ose një pjesë e humbjes së njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto nuk do të mbulohej në një ose më shumë periudha të ardhshme, ajo do ta riklasifikojë në fitim ose humbje shumë që nuk pritet të mbulohet.
- 98** Në qoftë se një mbrojtje e një transaksioni parashikues çon më pas në njohjen fillestare të një aktivi jofinanciar ose pasivi jofinanciar, ose një transaksion parashikues për një aktiv jofinanciar ose pasiv jofinanciar bëhet një angazhim i përcaktuar për të cilin zbatohet kontabiliteti mbrojtës me vlerën e drejtë, atëhere njësi ekonomike do të zbatojë pikën (a) ose (b) të mëposhtme:
- (a) Riklasifikon fitimet dhe humbjet neto të lidhura, që janë njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto në përputhje me paragrafin 95, në fitim ose humbje në të njëjtën periudhë ose periudha gjatë të cilave aktivi i blerë ose pasivi i ndërmarrë ndikon në fitim ose humbje (si në periudhat që njihen shpenzimet e amortizimit ose kostoja e shitjes). Megjithatë, në qoftë se një njësi ekonomike parashikon që e gjithë ose një pjesë e humbjes së njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto nuk do të mbulohej në një ose më shumë periudha të ardhshme, ajo do ta riklasifikojë në fitim ose humbje shumë që nuk pritet të mbulohet.
 - (b) I mbart fitimet dhe humbjet neto të lidhura që ishin njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto në përputhje me paragrafin 95, dhe i përfshin ato në koston fillestare ose në vlerën tjetër kontabël të aktivit ose pasivit.
- 99** Një njësi ekonomike do të zbatojë ose pikën (a) ose pikën (b) të paragrafit 98 si politikën e saj kontabël dhe do ta zbatojë atë në mënyrë të qëndrueshme për të gjitha mbrojtjet që lidhen me këtë paragraf.
- 100** Për mbrojtjen e fluksit të mjeteve monetare me përjashtim të asaj që trajtohet nga paragrafet 97 dhe 98, shumat që janë njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto do të njihen në pasqyrën e fitimit në të njëjtën periudhë ose periudha gjatë të cilave transaksioni parashikues i mbrojtur prek fitimin ose humbjen (për shembull, kur ndodh një shitje e parashikuar).
- 101** Në një nga rrethanat e mëposhtme, një njësi ekonomike do të ndërpresë në mënyrë prospektive kontabilitetin mbrojtës të specifikuar në paragrafet 95–100:
- (a) Instrumenti mbrojtës skadon ose shitet, i mbaron afati ose arrin përdorimin e plotë (për këtë qëllim, zëvendësimi ose ricikimi i instrumentit mbrojtës në një instrument tjetër mbrojtës nuk konsiderohet skadim apo mbarim afati në qoftë se një gjë e tillë është pjesë e strategjisë mbrojtëse të dokumentuar të njësisë ekonomike). Në këtë rast, fitimi ose humbja kumulative nga instrumenti mbrojtës, që vazhdon të njihet drejtpërdrejt në kapitalin neto që nga periudha kur mbrojtja ishte efektive (shih paragrafin 95(a)), do të vazhdojë të njihet në mënyrë të veçantë në kapitalin neto deri sa të ndodhë transaksioni parashikues. Kur ndodh transaksioni zbatohen paragrafet 97, 98 ose 100.
 - (b) Mbrojtja nuk plotëson më kriterin për kontabilitetin mbrojtës sipas paragrafit 88. Në këtë rast, fitimi ose humbja kumulative nga instrumenti mbrojtës, që vazhdon të njihet drejtpërdrejt në kapitalin neto që nga periudha kur mbrojtja ishte efektive (shih paragrafin 95(a)), do të vazhdojë të njihet në mënyrë të veçantë në kapitalin neto deri sa të ndodhë transaksioni parashikues. Kur ndodh transaksioni zbatohen paragrafet 97, 98 ose 100.
 - (c) Transaksioni parashikues nuk pritet më të ndodhë, rast në të cilin çdo fitim ose humbje kumulative e lidhur me instrumentin mbrojtës, që vazhdon të njihet drejtpërdrejt në kapitalin neto që nga periudha kur mbrojtja ishte efektive (shih paragrafin 95(a)), do të njihet në fitim ose humbje. Një transaksion parashikues që nuk është më mjaft probabël (shih paragrafin 88(c)), mund të pritet akoma që të ndodhë.
 - (d) Njësi ekonomike prapëson përcaktimin. Për mbrojtjen e një transaksioni parashikues, fitimi ose humbja kumulative nga instrumenti mbrojtës, që vazhdon të njihet drejtpërdrejt në kapitalin

neto që nga periudha kur mbrojtja ishte efektive (shih paragrafin 95(a)), do të vazhdojë të njihet në mënyrë të veçantë në kapitalin neto deri sa të ndodhë transaksioni parashikues ose që nuk pritet më të ndodhë. Kur ndodh transaksioni zbatohen paragrafet 97, 98 ose 100. Në qoftë se një transaksion nuk pritet më të ndodhë, fitimi ose humbja neto kumulative që është njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto do të njihet në pasqyrën e fitimit.

Mbrojtja e investimit neto

102 Mbrojtja e një investimi neto në një njësi ekonomike të huaj, duke përfshirë mbrojtjen e një zëri monetar që është kontabilizuar si një pjesë e investimit neto (shih SNK 21), do të kontabilizohet në mënyrë të ngjashme me mbrojtjen e fluksit të mjeteve monetare:

- (a) pjesa e fitimit ose humbjes neto nga instrumenti mbrojtës, në rastin e një mbrojtjeje efektive (shih paragrafin 88), do të njihet drejtpërdrejt në kapitalin neto nëpërmjet pasqyrës së ndryshimeve në kapital (shih SNK 1); dhe
- (b) pjesa joefektive do të njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes.

Fitimi ose humbja neto nga instrumenti mbrojtës, në lidhje me pjesën efektive të mbrojtjes, që është njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto do të njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes me likuidimin e njësisë ekonomike të huaj.

Data e hyrjes në fuqi dhe dispozita kalimtare

103 Një njësi ekonomike do të zbatojë këtë standard (duke përfshirë dhe ndryshimet e bëra në mars 2004) në pasqyrat financiare që mbulojnë periudhat kontabël të cilat fillojnë më ose pas 1 janar 2005. Inkurajohet zbatimi i menjëhershëm. Një njësi ekonomike nuk do të zbatojë këtë standard (duke përfshirë dhe ndryshimet e bëra në mars 2004) për periudhat kontabël të cilat fillojnë përpara 1 janarit 2005, edhe nëse ajo zbaton SNK 32 (të publikuar në dhjetor 2003). Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë Standard për një periudhë që fillon përpara datës 1 janar 2005, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

103A Një njësi ekonomike do të zbatojë amendimin e bërë në paragrafin 2(j) për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2006. Në qoftë se një njësi ekonomike zbaton KIRFN 5 *Të drejtat për interesat që rrjedhin nga fondet e nxjerrjes jashtë përdorimit, restaurimi dhe rehabilitimi mjedisor* për një periudhë më të hershme, ky amendim do të zbatohet për këtë periudhë më të hershme.

103B *Kontratat e garancisë financiare* (ndryshimet e bëra për SNK 39 dhe SNRF 4), e publikuar në gusht të vitit 2005, ka amenduar paragrafet 2(e) dhe (h), 4, 47 dhe AG4, dhe ka shtuar paragrafin AG4A, ka shtuar përkufizimin e ri të kontratave të garancisë financiare në paragrafin 9, dhe ka hequr paragrafin 3. Një njësi ekonomike do të zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janar 2006. Inkurajohet zbatimi më i hershëm. Në qoftë se një njësi ekonomike i zbaton këto ndryshime në një periudhë më të hershme, ajo do të japë informacion shpjegues për këtë fakt dhe do të zbatojë në të njëjtën ndryshimet e lidhura me SNK 32* dhe SNRF 4.

104 Ky standard do të zbatohet në mënyrë retrospektive me përjashtim të asaj që është specifikuar në paragrafet 105–108. Teprica e çeljes e fitimeve të pashpërndara për periudhën më të hershme të mëparshme dhe të gjitha shumat krahasuese do të rregullohen sikur ky standard të kishte qenë gjithmonë në zbatim, me përjashtim të rastit kur rivlerësimi i informacionit do të ishte i pamundur. Në qoftë se rivlerësimi është i pamundur, njësia ekonomike do të japë informacion shpjegues sipas shkallës së rivlerësimit të tij.

105 Kur ky standard zbatohet për herë të parë, njësia ekonomike lejohet të përcaktojë një aktiv të njohur më parë si të vlefshëm për shitje. Për një aktiv financiar të tillë, njësia ekonomike do të njohë të gjitha ndryshimet kumulative në vlerën e drejtë si një element i veçantë i kapitalit neto deri në mosnjohjen e mëpasshme ose zhvlerësim, kur njësia do të transferojë fitimin ose humbjen kumulative në pasqyrën e fitimit. Njësia ekonomike gjithashtu do të:

- (a) rivlerësojë aktivin financiar duke bërë një përcaktim të ri në pasqyrat financiare krahasuese; dhe

* Kur një njësi ekonomike zbaton SNRF 7, referenca në SNK 32 është zëvendësuar nga referenca në SNRF 7.

- (b) japë informacion shpjegues për aktivet financiare në datën e përcaktimit, për klasifikimin e tyre dhe vlerën kontabël në pasqyrat financiare të mëparshme.
- 105A** Një njësi ekonomike do të zbatojë paragrafet 11A, 48A, AG4B–AG4K, AG33A dhe AG33B dhe ndryshimet e bëra në vitin 2005 në paragrafet 9, 12 dhe 13 për periudhat vjetore që fillojnë në ose pas 1 janarit 2006. Inkurajohet zbatimi i menjëhershëm.
- 105B** Një njësi ekonomike që zbaton për herë të parë paragrafet 11A, 48A, AG4B–AG4K, AG33A dhe AG33B dhe ndryshimet e bëra në vitin 2005 në paragrafet 9, 12 dhe 13 për periudhën vjetore që fillon përpara 1 janarit 2006.
- (a) lejohet, kur këto paragrafe të reja dhe të amenduara zbatohen për herë të parë, të përcaktohet si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes çdo aktiv financiar ose pasiv financiar i njohur në periudhat e mëparshme që pastaj kualifikohet për një përcaktim të tillë. Kur periudha vjetore fillon më 1 shtator 2005, të tilla përcaktime nuk kërkohet të përfundohen deri më 1 shtator 2005 dhe mund të përfshijnë gjithashtu aktivet financiare dhe pasivet financiare të njohura midis fillimit të kësaj periudhe vjetore dhe 1 shtatorit 2005. Pavarësisht nga paragrafi 91, aktivet financiare dhe pasivet financiare të përcaktuara si instrumenta financiarë me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me këtë nënparagraf, që paraprakisht kanë qenë të përcaktuar si zëra mbrojtës në marrëdhëniet e kontabilitetit mbrojtës me vlerë të drejtë do të shkëputen nga këto marrëdhënie në të njëjtën kohë që ata përcaktohen si instrumenta me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.
- (b) do të japë informacion shpjegues për çdo aktiv financiar ose pasiv financiar të përcaktuar në përputhje me nënparagrafin (a) për datën e përcaktimit, klasifikimin e tyre dhe vlerën kontabël në pasqyrat financiare të mëparshme.
- (c) do ta përjashtojë nga përcaktimi çdo aktiv financiar ose pasiv financiar të përcaktuar si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në periudhat e mëparshme, në qoftë se ai nuk kualifikohet për një përcaktim të tillë në përputhje me këto paragrafe të reja dhe të amenduara. Kur një aktiv financiar ose pasiv financiar do të matet me koston e amortizuar pas përjashtimit nga përcaktimi, data e këtij përjashtimi kërkohet të njihet si data e njohjes fillestare të tij.
- (d) do të japë informacion shpjegues për vlerën e drejtë të çdo aktivi financiar ose pasivi financiar që plotëson kërkesat e nënparagrafit (c) në datën e heqjes nga përcaktimi dhe klasifikimin e tyre të ri.
- 105C** Një njësi ekonomike që do të zbatojë për herë të parë paragrafet 11A, 48A, AG4B–AG4K, AG33A dhe AG33B dhe ndryshimet e bëra në vitin 2005 në paragrafet 9, 12 dhe 13 në periudhën vjetore që fillon më ose pas 1 janarit 2006
- (a) do të përjashtojë nga përcaktimi çdo aktiv financiar dhe pasiv financiar të njohur në periudhat e mëparshme si instrumenta financiarë me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, vetëm në qoftë se ai nuk kualifikohet për një përcaktim të tillë në përputhje me këto paragrafe të reja dhe të amenduara. Kur një aktiv financiar ose pasiv financiar do të matet me koston e amortizuar pas këtij përjashtimi, data e përjashtimit kërkohet të njihet si data e njohjes fillestare.
- (b) nuk do të përcaktohet si instrument financiar me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes çdo aktiv financiar ose pasiv financiar i njohur në periudhat e mëparshme.
- (c) do të japë informacion shpjegues për çdo aktiv financiar ose pasiv financiar të përjashtuar nga përcaktimi në përputhje me nënparagrafin (a) për datën e përjashtimit nga përcaktimi dhe për klasifikimin e tyre të ri.
- 105D** Një njësi ekonomike do të rivlerësojë pasqyrat financiare të krahasueshme duke përdorur përcaktimin e ri të përshkruar në paragrafin 105B ose 105C me kusht që, në rastin e një aktivi financiar, pasivi financiar, ose grup aktivesh financiare, pasivesh financiare ose të dyja së bashku, të përcaktuar si instrumenta financiarë me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, këto zëra ose grupe duhet të plotësojnë kriterin në paragrafin 9(b)(i), 9(b)(ii) ose 11A në fillim të periudhës krahasuese ose, në qoftë se është përfutur pas fillimit të periudhës krahasuese, duhet të plotësojë kriterin në paragrafin 9(b)(i), 9(b)(ii) ose 11A në datën e njohjes fillestare.
- 106** Duke bërë përjashtim nga sa lejohet në paragrafin 107, një njësi ekonomike do të zbatojë kërkesat e mosnjohjes në paragrafet 15–37 dhe paragrafet AG36–AG52 të shtojcës A në mënyrë prospektive. Në lidhje me këtë, në qoftë se një njësi ekonomike nuk i ka më të njohura aktivet financiare sipas SNK 39 (rishikuar në vitin 2000) si rezultat i një transaksioni që ka ndodhur përpara 1 janarit 2004 dhe këto aktive nuk duhet të njiheshin edhe sipas këtij standardi, atëherë ajo nuk do t'i njohë këto aktive.
- 107** Pavarësisht nga sa thuhet në paragrafin 106, një njësi ekonomike mund të zbatojë kërkesat e mosnjohjes në paragrafet 15–37 dhe paragrafet AG36–AG52 të shtojcës A në mënyrë retrospektive nga data që njësia

- ekonomike ka zgjedhur, me kusht që informacioni i kërkuar në zbatim të SNK 39 për aktivet financiare dhe pasivet e panjohura si rezultat i transaksioneve të kaluara të jetë përftuar në momentin e kontabilizimit fillestar të këtyre transaksioneve.**
- 107A Pavarësisht nga sa thuhet në paragrafin 104, një njësi ekonomike mund të zbatojë kërkesat në frazën e fundit të paragrafit AG76, dhe paragrafit AG76A, në një nga mënyrat e mëposhtme:
- (a) në mënyrë prospektive për transaksionet e regjistruara pas 25 tetorit 2002; ose
 - (b) në mënyrë prospektive për transaksionet e regjistruara pas 1 janarit 2004;
- 108 Një njësi ekonomike nuk do të rregullojë vlerën kontabël të aktiveve jofinanciare dhe pasiveve jofinanciare për të përjashtuar fitimet dhe humbjet e lidhura me mbrojtjen e flukseve të mjeteve monetare që ka qenë të përfshira në vlerën kontabël para fillimit të vitit financiar në të cilin ky standard është zbatuar për herë të parë. Në fillim të periudhës financiare, në të cilën ky standard është zbatuar për herë të parë, çdo vlerë e njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto për mbrojtje të një anagazhimi të përcaktuar, që sipas këtij standardi kontabilizohet si një mbrojtje me vlerën e drejtë, do të riklasifikohet si një aktiv ose pasiv, me përjashtim të mbrojtjes nga rreziku i kursit të këmbimit në monedhës të huaj që vazhdon të trajtohet si mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare.**
- 108A Një njësi ekonomike do të zbatojë frazën e fundit të paragrafit 80, paragrafeve AG99A dhe AG99B, për periudhat vjetore që fillojnë në ose pas 1 janarit 2006. Inkurajohet zbatimi i menjëhershëm. Në qoftë se një njësi ekonomike ka përcaktuar si një zë të mbrojtur një transaksion parashikues të jashtëm që
- (a) është i shprehur në monedhën funksionale të njësisë ekonomike që ka hyrë në transaksion,
 - (b) çon në një ekspozim që do të ketë një ndikim në fitimin ose humbjen e konsoliduar (d.m.th. është shprehur në një monedhë tjetër nga ajo e monedhës së paraqitjes së grupit),
 - (c) për t'u kualifikuar për kontabilitetin mbrojtës nuk është shprehur në monedhën funksionale të njësisë ekonomike që ka hyrë në të,
- mund të zbatohet kontabiliteti mbrojtës në pasqyrat financiare të konsoliduara në periudhën (periudhat) para datës së zbatimit të frazës së fundit të paragrafit 80, paragrafeve AG99A dhe AG99B.
- 108B Një njësi ekonomike kërkohet të mos zbatojë paragrafin AG99B për informacionin krahasues në lidhje me periudhat përpara datës së zbatimit të frazës së fundit të paragrafit 80 dhe paragrafit AG99A.

Tërheqja e deklarimeve të tjera

- 109 Ky standard zëvendëson SNK 39 *Instrumentat financiarë: Njohja dhe Matja* që është rishikuar në tetor 2000.
- 110 Ky standard dhe udhëzuesi i zbatimit që e shoqëron zëvendëson udhëzuesin për zbatim të publikuar nga Komiteti i udhëzuesit për zbatim të SNK 39, të krijuar nga KSNK i mëparshëm.

Shtojcë A

Udhëzim për zbatim

Kjo shtojcë është pjesë e pandarë e këtij standardi.

Objekti (paragrafet 2–7)

- AG1 Disa kontrata kërkojnë që pagesa të bëhet bazuar në variabla klimatike, gjeologjike ose variabla të tjerë fizikë. (Ato kontrata që bazohen në variabla klimatike shpeshherë quhen si ‘instrumente derivativë që mbulojnë rreziqet e lidhura me motin’.) Në qoftë se këto kontrata nuk janë objekt i SNRF 4, atëherë ato janë objekt i këtij standardi.
- AG2 Ky standard nuk ndryshon kërkesat në lidhje me skemat e përfitimeve të punonjësve në përputhje me SNK 26 *Kontabiliteti dhe Raportimi për Skemat e Përfitimit të Pensioneve* dhe marrëveshjet për pagesë për përdorimin e pronës bazuar në vëllimin e shitjeve ose të ardhurave nga shërbimet që janë trajtuar sipas SNK 18.
- AG3 Nganjëherë, një njësi ekonomike bën atë çfarë ajo e quan si një ‘investim strategjik’ në instrument kapitali neto të emetuar nga një njësi ekonomike tjetër, me synimin për të krijuar ose mbajtur një marrëdhënie operative afatgjatë me një njësi ekonomike në të cilën është bërë investimi. Njësia ekonomike investitore përdor SNK 28 për të përcaktuar nëse metoda kontabël e kapitalit neto është e përshtatshme për këtë investim. Në mënyrë të ngjashme, njësia ekonomike investitore përdor SNK 31 për të përcaktuar nëse konsolidimi proporcional ose metoda e kapitalit neto është e përshtatshme për këtë lloj investimi. Në qoftë se as metoda e kapitalit neto, as ajo e konsolidimit proporcional nuk është e përshtatshme, njësia ekonomike do të zbatojë këtë standard për investimin strategjik.
- AG3A Ky standard zbatohet për aktivet financiare dhe pasivet financiare të shoqërive të sigurimit, përveç të drejtave dhe detyrimeve që përjashtohen nga paragrafi 2(e), sepse ato lindin nga kontrata që janë objekt i SNRF 4.
- AG4 Kontratat e garancisë financiare mund të jenë të formave të ndryshme ligjore, të tilla si garanci, disa lloj letrash kredie, kontratë për shtyrje kredie ose kontratë sigurimi. Trajtimi i tyre kontabël nuk varet nga forma e tyre ligjore. Në vijim jepen shembuj të trajtimit përkatës (shih paragrafi 2(e)):
- (a) Ndonëse një kontratë e garancisë financiare plotëson përkufizimin e një kontrate sigurimi sipas SNRF 4, nëse rreziku i transferuar është i rëndësishëm, emetuesi do të zbatojë këtë standard. Gjithsesi, në qoftë se emetuesi ka pohuar paraprakisht, në mënyrë të qartë, se ai i konsideron këto kontrata si kontrata sigurimi dhe ka përdorur kontabilitetin e zbatueshëm për to, atëherë emetuesi mund të zgjedhë nëse duhet të zbatojë këtë standard, apo SNRF 4 për këto kontrata të garancisë financiare. Në qoftë se zbatohet ky standard, atëherë sipas paragrafit 43 kërkohej që emetuesi të njohë fillimisht kontratën e garancisë financiare me vlerën e drejtë. Kur kontrata e garancisë financiare është lidhur me një palë të palidhur në një transaksion të veçantë i kryer në mënyrë të vullnetshme midis palëve të palidhura me njëra-tjetrën, vlera e drejtë e saj në fillim është pak a shumë e barabartë me primin e marrë, me përjashtim kur vërtetohet e kundërta. Rrjedhimisht, nëse kontrata e garancisë financiare nuk është përcaktuar qysh në fillim si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes ose nëse nuk zbatohen paragrafet 29–37 dhe AG47–AG52 (kur transferimi i një aktivi nuk kualifikohet për mosnjohje ose zbatohet metoda e përfshirjes së vazhdueshme), atëherë emetuesi e mat atë me vlerën më të lartë ndërmjet:
 - (i) vlerës së përcaktuar në përputhje me SNK 37; dhe
 - (ii) vlerës të njohur fillimisht pakësuar, kur është e nevojshme, me amortizimin kumulativ të njohur në përputhje me SNK 18 (shih paragrafin 47(c)).
 - (b) Disa garanci të lidhura me kredinë nuk kërkojnë, si një parakusht për pagesë, që mbajtësi të ekspozohet dhe të pësojë humbje nga vonesa e debitorit për të bërë në kohë pagesën për aktivin e garantuar. Si shembull për këtë lloj garancie është ajo e cila kërkon që pagesa të bëhet në përputhje me ndryshimet në klasifikimin e specifikuar të kredisë ose indeksin e kredisë. Të tilla garanci nuk janë kontrata të garancisë financiare, sikurse përkufizohet në këtë standard dhe nuk janë kontrata sigurimi, sipas përkufizimit të bërë në SNRF 4. Të tilla garanci janë derivativë dhe emetuesi zbaton këtë standard për to.
 - (c) Në qoftë se një kontratë e garancisë financiare është emetuar në lidhje me shitjen e mallrave, emetuesi zbaton SNK 18 kur njeh të ardhurat nga garancia dhe nga shitja e mallrave.

- AG4A Deklarimet e tilla që një emetues i konsideron kontratat si kontrata sigurimi, në përgjithësi, gjenden në tërë komunikimet e emetuesit me klientët dhe rregullatorët, kontratat, dokumentacionin e biznesit dhe pasqyrat financiare. Për më tepër, kontratat e sigurimit shpesh iu nënshtrohen kërkesave kontabël që dallohen nga kërkesat për llojet e tjera të transaksioneve, të tilla si kontratat e emetuara nga bankat ose shoqëritë tregtare. Në këto raste, në pasqyrën financiare të një emetuesi, në mënyrë tipike, përfshihet pohimi që emetuesi ka përdorur këto kërkesa.

Përkufizime (paragrafet 8 dhe 9)

Përcaktimi si instrument financiar me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes

- AG4B Paragrafi 9 i këtij standardi lejon njësinë ekonomike të përcaktojë si një aktiv financiar, pasiv financiar, ose grup instrumentesh financiare (aktive financiare, pasive financiare ose të dy bashkë) si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, me kusht që, duke vepruar kështu të jepet informacioni i duhur.
- AG4C Vendimi i një njësie ekonomike për të përcaktuar një aktiv financiar ose pasiv financiar me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes është i njëjtë me zgjedhjen e një politike kontabël (edhe pse zgjedhja e një politike kontabël, gjithsesi, nuk kërkohet të zbatohet vazhdimisht për të gjitha transaksionet e ngjashme). Kur një njësi ekonomike bën një zgjedhje të tillë, sipas paragrafit 14(b) i SNK 8 *Politikat kontabël, Ndryshimet në çmuarjet kontabël dhe gabimet* kërkohet që politika e zgjedhur të pasqyrohet në pasqyrat financiare duke dhënë informacionin e duhur dhe më të besueshëm mbi efektet e transaksioneve, ngjarjeve të tjera dhe kushteve mbi pozicionin financiar të njësisë ekonomike, performancën financiare dhe flukset e mjeteve monetare. Në rastin e përcaktimit të instrumentit si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, paragrafi 9 përshkruan dy rrethanat kur plotësohen kërkesat për të patur informacionin e duhur. Kështu, për të bërë një përcaktim të tillë në përputhje me paragrafin 9, njësi ekonomike duhet të tregojë se ajo ndodhet në njerën (ose në të dyja) prej këtyre rrethanave.

Paragrafi 9(b)(i): Përcaktimi eliminon ose zvogëlon në mënyrë të ndjeshme mospërputhjen e matjes ose njohjes që përndryshe do të lindte.

- AG4D Sipas SNK 39, matja e një aktivi financiar ose pasivi financiar dhe klasifikimi i ndryshimeve të njohura në vlerën e tyre përcaktohen nga klasifikimi i zërit dhe nëse ky zë është pjesë e një marrëdhënie mbrojtëse të përcaktuar. Këto kërkesa mund të shkaktojnë mospërputhje në matje ose njohje (shpeshherë e quajtur si 'kontabiliteti i mospërputhjes') kur, për shembull, në mungesë të një përcaktimi si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, një aktiv financiar do të klasifikohet si i vlefshëm për shitje (me shumicën e ndryshimeve në vlerën e drejtë të njohura drejtpërdrejt në kapitalin neto) dhe pasivi, që njësi ekonomike e konsideron të lidhur, do të matet me koston e amortizuar (duke mos njohur ndryshimet në vlerën e drejtë). Në të tilla rrethana, një njësi ekonomike mund të arrijë në përfundimin se pasqyrat e saj financiare do të japin informacionin e duhur, nëse si aktivi, ashtu edhe pasivi klasifikohen si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.
- AG4E Shembujt e mëposhtëm tregojnë se në cilat raste plotësohet ky kusht. Në të gjitha këto raste, një njësi ekonomike duhet të përdorë këtë kusht për të përcaktuar aktivet financiare ose pasivet financiare si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, vetëm nëse plotëson parimin e dhënë në paragrafin 9(b)(i).
- (a) Një njësi ekonomike njeh si pasive ato që flukset e mjeteve monetare të cilave bazohen në mënyrë kontraktuale në performancën e aktiveve, që ndryshe mund të klasifikoheshin si të vlefshme për shitje. Për shembull, një sigurues mund të ketë pasive që përmbajnë një tipar të pjesëmarrjes së lirë, që paguan interes bazuar në kthimet e investimit të realizuara/ose të përealizuara të një bashkësie të specifikuar aktivesh të siguruesit. Nëse matja e këtyre pasiveve pasqyron çmimet aktuale të tregut, klasifikimi i aktiveve si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes do të thotë që ndryshimet në vlerën e drejtë të aktiveve financiare njihen në fitim ose humbje në të njëjtën periudhë që njihen edhe ndryshimet e lidhura me vlerën e pasiveve.
 - (b) Një njësi ekonomike konsideron pasive sipas kontratave të sigurimit ato që matja e të cilave përfshin informacionin aktual (sikurse lejohet nga SNRF 4, paragrafi 24), dhe aktive financiare të lidhura konsideron ato që ndryshe do të ishin klasifikuar si të vlefshme për shitje ose të matura me koston e amortizuar.
 - (c) Një njësi ekonomike ka aktive financiare, pasive financiare ose të dyja bashkë, që ndajnë në mënyrë të barabartë një rrezik, të tillë si rrezikun e normës së interesit, i cili shkakton ndryshime të kundërta në vlerën e drejtë, që synojnë të kompensojnë njera-tjetrën. Megjithatë, vetëm disa instrumente do të mateshin me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (d.m.th. janë derivativë ose klasifikohen si të mbajtur për tregtim). Gjithashtu, mund të paraqitet rasti që të mos plotësohen kërkesat për kontabilitetin

e mbrojtjes, për shembull, për shkak të mosplotësimit të kërkesave në lidhje me efektivitetin, të dhëna në paragrafin 88.

- (d) Një njësi ekonomike ka aktive financiare, pasive financiare ose të dyja bashkë, që ndajnë në mënyrë të barabartë një rrezik, të tillë si rrezikun e normës së interesit, i cili shkakton ndryshime të kundërta në vlerën e drejtë, që synojnë të kompensojnë njera-tjetrën dhe njësi ekonomike nuk i kualifikon për kontabilitetin mbrojtës për shkak se asnjë prej instrumenteve nuk është derivativ. Për më tepër, në mungesë të kontabilitetit mbrojtës, ka një mospërputhje të madhe në njohjen e fitimeve ose humbjeve neto. Për shembull:

- (i) njësi ekonomike ka financuar një portofol me aktive me normë të pandryshueshme, që ndryshe mund të klasifikoheshin si të vlefshme për shitje, dhe me obligacione me normë të pandryshueshme, ndryshimet e të cilëve në vlerën e drejtë tentojnë të kompensojnë njeri-tjetrin. Raportimi i aktiveve dhe i obligacioneve me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, korrigjon mospërputhjen që ndryshe do të lindte nga matja e aktiveve me vlerën e drejtë dhe ndryshimet e raportuara në kapitalin neto, si dhe nga matja e obligacioneve me koston e amortizuar.
- (ii) njësi ekonomike ka financuar një grup të specifikuar huash nëpërmjet emitimit të obligacioneve të tregtueshme, ndryshimet e të cilave në vlerën e drejtë tentojnë të kompensojnë njeri-tjetrin. Në qoftë se, përveç kësaj, njësi ekonomike blen dhe shet rregullisht obligacione, por rrallë, në mos asnjëherë, blen dhe shet huatë, atëherë raportimi i huave dhe i obligacioneve me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes eliminon mospërputhjen në momentin e njohjes së fitimeve dhe humbjeve neto, që ndryshe do të kishte rezultuar nga matja e tyre me koston e amortizuar, dhe njohjen e fitimit ose humbjes neto sa herë që një obligacion riblihet.

AG4F Në raste të tilla, si ato të përshkruara në paragrafin e mësipërm, mospërputhja e matjes ose e njohjes mund të eliminohet ose të zvogëlohet dhe të sigurohet informacioni i duhur duke përcaktuar, në njohjen fillestare, aktivet financiare dhe pasivet financiare jo në rrugë tjetër, por veçse të matura si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Për qëllime praktike, njësi ekonomike kërkon të mos regjistrojë të gjitha aktivet dhe pasivet duke shkaktuar mospërputhjen e matjes ose njohjes tamam në të njëjtën kohë. Një vonesë e arsyeshme lejohet me kusht që çdo transaksion të përcaktohet si me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në njohjen e tij fillestare dhe, në të njëjtën kohë, të jetë parashikuar kryerja e transaksioneve të tjera.

AG4G Nuk do të ishte e pranueshme të përcaktohen vetëm disa aktive financiare dhe pasive financiare, që shkaktojnë mospërputhje, si instrumente me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, nëse duke vepruar kështu nuk do të eliminohet ose të zvogëlohet ndjeshëm mospërputhja dhe si rezultat nuk do të sigurohet informacioni i duhur. Megjithatë, do të ishte e pranueshme të përcaktohen vetëm një numër aktivesh financiare të ngjashme ose pasive financiare të ngjashme, nëse duke vepruar kështu arrihet një ulje e ndjeshme (dhe mundësisht një ulje më e madhe sesa përcaktimet e tjera të lejueshme) e mospërputhjes. Për shembull, supozohet se një njësi ekonomike ka një numër pasivesh financiare të ngjashme që kapin shumën 100*NJM^{*} dhe një numër aktivesh financiare të ngjashme që kapin shumën 50NJM, por janë të matura mbi baza të ndryshme. Njësi ekonomike mund ta ulë në mënyrë të ndjeshme mospërputhjen në matje duke përcaktuar në njohjen fillestare, të gjitha aktivet, por vetëm disa nga pasivet (për shembull, pasivet individuale me një total të kombinuar prej 45NJM) si me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Megjithatë, meqë përcaktimi si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes mund të zbatohet vetëm për tërë instrumentin financiar, njësi ekonomike në këtë shembull duhet të përcaktojë një ose më shumë pasive në tërësinë e tyre. Ajo nuk mund të përcaktojë një përbërës të pasivit (p.sh. ndryshimet në vlerë të lidhura drejtpërdrejt vetëm me një rrezik, i tillë si ndryshimet në interesin bazë), ose një pjesë (d.m.th. përqindje) të tij.

Paragrafi 9(b)(i): Një grup aktivesh financiare, pasivesh financiare ose të dyja bashkë drejtohet dhe performanca e tij vlerësohet mbi bazën e vlerës së drejtë, në përputhje me strategjinë e dokumentuar të drejtimit të rrezikut ose të investimit.

AG4H Një njësi ekonomike mund të drejtojë dhe të vlerësojë performancën e një grupi aktivesh financiare, pasivesh financiare ose të dyve bashkë, në mënyrë të tillë që matja e grupit me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes të sigurojë informacionin e duhur. Ky shembull fokusohet më tepër në mënyrën e drejtimit dhe të vlerësimit të performancës, sesa në natyrën e instrumenteve financiare.

AG4I Shembujt e mëposhtëm tregojnë se kur plotësohet ky kusht. Në të gjitha rastet, një njësi ekonomike duhet të përdorë këtë kusht për të përcaktuar aktivet financiare ose pasivet financiare si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, vetëm në qoftë se ajo plotëson parimin në paragrafin 9(b)(ii).

* Në këtë standard, shumat monetare janë shprehur në 'Njësi monetare' (NJM)

- (a) Njësia ekonomike është një organizatë sipërmarrjeje kapitali, fond i përbashkët, njësi besimi ose njësi ekonomike e ngjashme, kur biznesi i saj është investimi në aktive financiare me qëllim përfitimi nga kthimi në total i tyre, në formën e interesit ose të dividendëve dhe nga ndryshimet në vlerën e drejtë. SNK 28 dhe SNK 31 lejon që të tilla investime të mos jenë më objekt i tyre, kur sigurohet që këto janë të matura me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Një njësi ekonomike mund të zbatohet të njëjtën politikë kontabël për investimet e tjera të drejtuara në bazë të kthimit total, por kjo është e pamjaftueshme që këto investime të jenë objekt i SNK 28 ose SNK 31.
- (b) Njësia ekonomike ka aktive financiare dhe pasive financiare që ndajnë në mënyrë të barabartë një ose më shumë rreziqe dhe këto rreziqe drejtohen dhe vlerësohen mbi bazën e vlerës së drejtë në përputhje me politikën e dokumentuar të drejtimit të aktivitetit dhe të pasivit. Një shembull mund të jetë një njësi ekonomike që ka emetuar 'produkte të strukturuar', të cilat përmbajnë derivativë të përfshirë të shumëfishtë, dhe i drejton rreziqet që rezultojnë mbi bazën e vlerës së drejtë duke përdorur një kombinim të një derivativi me instrumente financiare joderivative. Një shembull i ngjashëm mund të jetë një njësi ekonomike që ka emetuar hua me normë interesi të pandryshueshme dhe drejton rrezikun që rrjedh nga norma bazë e interesit duke përdorur një kombinim instrumentesh financiare derivativë dhe joderivativë.
- (c) Njësia ekonomike është një sigures që mban një portofol aktivesh financiare, e drejton këtë portofol në mënyrë të tillë që të maksimizojë kthimin total të tij (d.m.th. interesin ose dividendët dhe ndryshimet në vlerën e drejtë), dhe vlerëson performancën e tij mbi këtë bazë. Portofoli mund të mbahet për të financuar pasive specifike, kapital neto ose të dyja. Në qoftë se portofoli mbahet për të financuar pasive specifike, kushti në paragrafin 9(b)(ii) mund të plotësohet për aktivet, pavarësisht nëse siguresi gjithashtu drejton dhe vlerëson pasivet mbi bazën e vlerës së drejtë. Kushti në paragrafin 9(b)(ii) mund të plotësohet kur objektivi i siguresit është të maksimizojë kthimin total mbi aktivet afatgjata, edhe nëse shumat e paguara mbajtësit të kontratave pjesëmarrëse varen nga faktorë të tjerë si shumat e fitimit neto të realizuar në një periudhë të shkurtër kohe (p.sh. një vit) ose i nënshtrohen gjykimit të siguresit.
- AG4J Siç u përmend më sipër, ky kusht mbështetet në mënyrën se si njësia ekonomike drejton dhe vlerëson performancën e grupit të instrumenteve financiarë në shqyrtim. Kështu, (sipas kërkesës së përcaktimit në njohjen fillestare) një njësi ekonomike që i përcakton instrumentet financiarë si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, po në bazë të këtij kushti do të përcaktojë të gjithë instrumentet financiare e përshtatshëm, që drejtohen dhe vlerësohen së bashku.
- AG4K Documentacioni i strategjisë së njësive ekonomike kërkohet të mos jetë i zgjeruar, por të jetë i mjaftueshëm për të demonstruar përputhjen me paragrafin 9(b)(ii). Ky lloj dokumentacioni nuk kërkohet të jetë për çdo zë individual, por mund të jetë mbi bazë portofoli. Për shembull, në qoftë se sistemi i drejtimit të performancës për një departament —sikurse është aprovuar nga personeli drejtues kryesor i njësive ekonomike —regon në mënyrë të qartë që performanca e tij është vlerësuar mbi bazën e kthimit total, nuk kërkohet dokumentacion i mëtejshëm për të treguar përputhjen me paragrafin 9(b)(ii).

Norma e interesit efektiv

- AG5 Në disa raste, aktivet financiare përftohen kundrejt një skontoje të madhe që pasqyron humbjet e pësura nga kredia. Njësitë ekonomike i përfshijnë këto humbje të pësura të kredisë në flukset e mjeteve monetare të çmuara, kur llogaritet norma e interesit efektiv.
- AG6 Kur zbatohet metoda e interesit efektiv, një njësi ekonomike në përgjithësi amortizon çdo tarifë, shumat të arkëtuara ose të paguara, kostot e transaksionit dhe primet apo zbritjet e përfshira në llogaritjen e normës së interesit efektiv përgjatë jetës së pritshme të instrumentit. Megjithatë, si periudhë përdoret periudha më e shkurtër e kohës të cilës i përkasin tarifa, shumat e paguara apo të arkëtuara, kostot e transaksionit, primet apo skontot. Kjo do të jetë në rastin kur variabli me të cilin janë lidhur tarifa, shumat e paguara ose të arkëtuara, kostot e transaksionit, primet ose skontot përkatëse rivlerësohet me normat e tregut përpara maturimit të pritshëm të instrumentit. Në një rast të tillë, periudha e duhur e amortizimit është periudha deri në datën tjetër të rivlerësimit. Për shembull, në qoftë se primi ose skontoja mbi një instrument me një normë të luhatshme pasqyron interesin që është konstatuar qysh nga momenti i pagesës së fundit të bërë për të, ose ndryshimet në normat e tregut qysh kur norma e luhatshme e interesit është rivendosur në normat e tregut, do të amortizohet deri në datën e afërt, kur interesi i luhatshëm rivendoset në normat e tregut. Kjo për shkak se primi ose skontoja lidhen me periudhën deri në datën tjetër të rivendosjes (rregullimit) të interesit, meqë, në këtë datë, variabli me të cilin lidhet primi ose skontoja (d.m.th. norma e interesit) rivendoset në normat e tregut. Megjithatë, në qoftë se primi ose skontoja rrjedh nga një ndryshim në marzhin e kredisë mbi normën e luhatshme të specifikuar në instrument, ose në variablat e tjerë që nuk janë rregulluar sipas normave të tregut, atëherë ai ose ajo amortizohet përgjatë jetës së pritshme të instrumentit.
- AG7 Për aktivet financiare me normë të luhatshme dhe pasivet financiare me normë të luhatshme, rivlerësimi periodik i flukseve të mjeteve monetare për të pasqyruar lëvizjet në normat e tregut të interesit ndryshon normën e

interesit efektiv. Në qoftë se aktivi financiar me normë të luhatshme ose pasivi financiar me normë të luhatshme njihet fillimisht me një vlerë të barabartë me principalin e arkëtueshëm ose të pagueshëm në maturim, rivlerësimi i pagesave të ardhshme të interesit zakonisht nuk ka ndonjë ndikim të ndjeshëm në vlerën kontabël (neto) të aktivit ose pasivit.

- AG8 Në qoftë se një njësi ekonomike rishikon çmuarjet e saj të bëra për pagesat ose arkëtimet, atëherë ajo do të rregullojë vlerën kontabël (neto) të aktivit financiar ose të pasivit financiar (ose grup instrumentesh financiare) për të pasqyruar çmuarjet aktuale dhe të rishikuara të flukseve të mjeteve monetare. Njësia ekonomike rillogarit vlerën kontabël (neto) duke njehsuar vlerën aktuale të flukseve të mjeteve monetare të ardhshme të çmuara me normën fillimore të interesit efektiv të instrumentit financiar. Rregullimet njihen si të ardhura ose shpenzime në fitim ose humbje.

Derivativët

- AG9 Shembuj tipikë të derivativëve janë kontratat e të ardhmes (futures dhe forward), swap dhe opsionet. Derivativi zakonisht ka një shumë imagjinare, e cila është vlera e monedhës, një numër aksionesh, një numër njësisish në peshë specifike ose vëllim, ose njësi të tjera të specifikuara në kontratë. Megjithatë, një instrument derivativ nuk kërkon që mbajtësi ose shkruesi të investojë apo të arkëtojë shumën imagjinare në fillim të kontratës. Ndryshe, një derivativ do të kërkonte një pagesë të pandryshueshme ose pagesë të një shume që mund të ndryshojë (por jo në mënyrë përpjesëtimore me ndryshimet në bazë) si rezultat i disa ngjarjeve të ardhshme që nuk janë të lidhura me shumën imagjinare. Për shembull, një kontratë mund të kërkojë një pagesë të pandryshueshme prej 1,000*NJM në qoftë se LIBOR për gjashtë muaj rritet me bazë pikësh 100. Një kontratë e tillë është një derivativ edhe pse nuk është e specifikuar shumën imagjinare.
- AG10 Përkufizimi i një derivativi në këtë standard përfshin kontrata që shlyhen bruto nëpërmjet livrimit të zërit bazë (p.sh. një kontratë e ardhshme (forward) për blerjen e një instrumenti borxhi me normë të pandryshueshme). Një njësi ekonomike mund të ketë një kontratë për të blerë ose shitur një zë jofinanciar që mund të shlyhet neto në mjete monetare, ose me një instrument tjetër financiar, ose nëpërmjet këmbimit me instrumente financiare (p.sh. një kontratë për të blerë ose shitur një mall me një çmim të pandryshueshëm në të ardhmen). Një kontratë e tillë është objekt i këtij standardi nëse nuk është e lidhur dhe vazhdon të jetë e lidhur me qëllim livrimin e një zëri jofinanciar në përputhje me kërkesat e pritshme të njësisë ekonomike për blerje, shitje ose përdorim (shih paragrafet 5–7).
- AG11 Një nga karakteristikat e përkufizimit të një derivativi është që ai ka një investim neto fillestar, që është më i vogël se sa do të kërkohej për llojet e tjera të kontratave që priten të kenë të njëjtin reagim ndaj ndryshimeve në faktorët e tregut. Një kontratë opsioni plotëson këtë përkufizim, sepse primi është më i vogël se investimi që do të kërkohej të bëhej për të përfutur instrumentin financiar bazë për të cilin është lidhur opsioni. Një swap monedhe që kërkon një shkëmbim fillestar të ndryshme me vlera të drejta të njëjta plotëson përkufizimin e dhënë, sepse ka një investim fillestar neto zero.
- AG12 Një mënyrë e rregullt blerjeje ose shitjeje shkakton një angazhim me çmim të pandryshueshëm midis datës së tregimit dhe datës së shlyerjes, që plotëson përkufizimin e një derivativi. Megjithatë, për shkak të një kohëzgjatje të shkurtër të angazhimit, ajo nuk njihet si një instrument financiar derivativ. Kështu, ky standard përcakton mbajtjen e një kontabiliteti të veçantë për këto kontrata të lidhura në mënyrë të rregullt (shih paragrafet 38 dhe AG53–AG56).
- AG12A Përkufizimi i një derivativi u referohet variablave që nuk janë specifike për njërin palë të kontratës. Këta përfshijnë indeksin e humbjeve të shkaktuara nga tërmetet në një rajon të veçantë dhe indeksin e temperaturave në një qytet të veçantë. Variablat jofinanciare specifike për njerën palë të kontratës përfshijnë rënien ose jo të një zjarri, që dëmton ose shkatërron një aktiv të njëris palë të kontratës. Një ndryshim në vlerën e drejtë të një aktivi jofinanciar është specifik për pronarin në qoftë se vlera e drejtë pasqyron jo vetëm ndryshimet në çmimet e tregut për këto aktive (një variabël financiar), por gjithashtu edhe gjendjen e aktivit jofinanciar të mbajtur (një variabël jofinanciar). Për shembull, në qoftë se një garanci e vlerës së mbetur të një makine specifike e ekspozon garantuesin ndaj rrezikut të ndryshimeve në gjendjen fizike të makinës, atëherë ndryshimi në vlerën e mbetur është specifik për pronarin e makinës.

Kostot e transaksionit

- AG13 Kostot e transaksionit përfshijnë tarifat dhe komisionet e paguara agjentëve (përfshirë punonjësit që veprojnë si agjentë shitjeje), këshilltarët, ndërmjetësve dhe tregtarëve (dealer), taksat ndaj agjencive rregullatore dhe bursës së letrave me vlerë, tatimet dhe taksat e transferimit. Kostot e transaksionit nuk përfshijnë primet ose skontot e borxheve, kostot e financimit ose të administrimit të brendshëm apo të mbajtjes.

* Në këtë standard, shumat monetare janë shprehur në 'Njësi monetare' (NJM).

Aktive financiare dhe pasive financiare të mbajtura për tregtim

AG14 Tregtimi në përgjithësi pasqyron blerjen dhe shitjen aktive dhe të shpeshtë, ndaj dhe instrumentet financiare të mbajtura për tregtim, përgjithësisht, përdoren me synim prodhimin e një fitimi nga luhatjet afatshkurtëra në çmim ose në marzhin e tregtarit.

AG15 Pasivet financiare të mbajtura për tregtim përfshijnë:

- (a) pasivet derivativë që nuk kontabilizohen si instrumente mbrojtës;
- (b) detyrimet për të livruar aktive financiare të huajtura nga një shitës jopronar (d.m.th. një njësi ekonomike që shet aktivet financiare që ajo i ka marrë borxh dhe ende nuk i zotëron);
- (c) pasivet financiare që merren përsipër me synimin për t'i riblerë në një periudhë të afërme (p.sh. një instrument borxhi i kuotuar që emetuesi mund ta blejë përsëri në një periudhë të afërt, në varësi të ndryshimeve në vlerën e drejtë të tij); dhe
- (d) pasivet financiare që janë pjesë e një portofoli instrumentash financiarë të identifikuar, që drejtohen sëbashku dhe për të cilin ka një evidencë të një modeli të fundit të sigurimit të fitimeve afatshkurtëra.

Fakti që një pasiv përdoret për të financuar aktivitetet tregtare, në vetvete, nuk përbën një pasiv të mbajtur për tregtim.

Investime deri në maturim

AG16 Një njësi ekonomike nuk ka një synim pozitiv për të mbajtur deri në maturim një investim në një aktiv financiar me një maturim të fiksuar në qoftë se:

- (a) njësia ekonomike synon ta mbajë aktivin financiar për një periudhë të papërcaktuar;
- (b) njësia ekonomike është gati ta shesë aktivin financiar (me përjashtim të rastit kur kemi një situatë që nuk përsëritet dhe që nuk mund të parashikohet në mënyrë të arsyeshme nga ana e njësisë ekonomike) në përgjigje të ndryshimeve në normat e tregut të interesit ose rreziqeve, nevojave për likuiditet, ndryshimeve në vlefshmërinë dhe në normën e interesit të investimeve alternative, ndryshimet në burimet e financimit dhe afatet ose ndryshimet në rrezikun e monedhës së huaj. ose
- (c) emetuesi ka të drejtën ta shlyejë aktivin financiar me një shumë kryesisht poshtë koston së amortizuar të tij.

AG17 Një instrument borxhi me një normë interesi të ndryshueshme mund të plotësojë kriterin e klasifikimit si investim që mbahet deri në maturim. Instrumentet e kapitalit neto nuk mund të konsiderohen si investime që mbahen deri në maturim sepse, ose kanë një jetë të papërcaktuar (të tilla si aksionet e zakonshme), ose sepse shumat që mbajtësi duhet të arkëtojë mund të ndryshojë në një mënyrë që nuk është e paracaktuar (të tilla si opsionet për aksione, garancitë dhe të drejta të ngjashme). Në lidhje me përkufizimin e investimeve të mbajtura deri në maturim, pagesa e pandryshueshme ose e përcaktuar dhe maturimi i pandryshueshëm do të thotë që, një marrëveshje kontraktuale përkufizon shumat dhe datat e pagesave për mbajtësin, siç janë pagesat e interesit dhe të principalit. Rreziku i rëndësishëm i mospagimit nuk shmanë klasifikimin e aktivitetit financiar si të mbajtur deri në maturim, për aq kohë sa pagesat e tij kontraktuale janë të pandryshueshme ose të përcaktuara dhe është plotësuar kriteri tjetër i këtij klasifikimi. Në qoftë se termat e një instrumenti borxhi të përhershëm përcaktojnë pagesa interesi për një periudhë të pacaktuar, atëherë instrumenti nuk mund të klasifikohet si i mbajtur deri në maturim, sepse nuk ka datë maturimi.

AG18 Kriteri për klasifikim si një investim që mbahet deri në maturim plotësohet për një aktiv financiar që është i kërkueshëm prej emetuesit, nëse mbajtësi synon dhe është në gjendje ta mbajë atë deri sa ai të kërkohet (blihet) ose deri në maturim, dhe mbajtësi duhet të mbulojë kryesisht të gjithë vlerën kontabël (neto) të aktivitetit. Opsioni i blerjes i emetuesit, në qoftë se ushtrohet, thjesht përshpejton maturimin e aktivitetit. Megjithatë, në qoftë se aktiviteti financiar është i kërkueshëm mbi një bazë të tillë që mbajtësi nuk mund të mbulojë kryesisht të gjithë vlerën kontabël (neto) të tij, atëherë aktiviteti financiar nuk mund të klasifikohet si një investim që mbahet deri në maturim. Në përcaktimin nëse vlera kontabël (neto) e aktivitetit është kryesisht e mbuluar, njësia ekonomike merr parasysh çdo prim të paguar dhe kostot e transaksionit të kapitalizuara.

AG19 Një aktiv financiar që është i kthyeshëm (aksioni) në shoqëri me çmimin e mëparshëm (d.m.th. mbajtësi ka të drejtën të kërkojë që emetuesi të ripaguajë ose të rishlyejë aktivin financiar para maturimit) nuk mund të klasifikohet si një investim që mbahet deri në maturim, sepse pagesa për tiparin e opsionit të kthimit në një aktiv financiar nuk është në përputhje me shprehjen e synimit për të mbajtur një aktiv financiar deri në maturim.

AG20 Për shumicën e aktiveve financiare, matja me vlerën e drejtë është matja më e përshtatshme se ajo me koston e amortizuar. Klasifikimi i investimit që mbahet deri në maturim është një përjashtim, por vetëm në qoftë se njësi ekonomike ka një synim pozitiv dhe është në gjendje ta mbajë investimin deri në maturim. Kur veprimet e një

- njësie ekonomike ngjallin dyshim për synimin dhe aftësinë për të mbajtur një investim të tillë deri në maturim, paragrafi 9 shmang përdorimin e përjashtimit për një periudhë kohe të arsyeshme.
- AG21 Një skenar katastrofe që është vetëm një mundësi e largët, si në rastin e falimentimit të një banke ose për një situatë të ngjashme që ndikon tek siguruesi, nuk është diçka që mund të vlerësohet nga njësia ekonomike kur merr vendimin nëse ka një synim pozitiv dhe aftësinë për të mbajtur një investim deri në maturim.
- AG22 Të ardhurat nga shitjet para maturimit mund të plotësojnë kushtin e parashtruar në paragrafin 9 —prandaj nuk ngrihet çështja e synimit të njësive ekonomike për të mbajtur investime të tjera deri në maturim—në qoftë se ato lidhen drejtpërdrejt me sa më poshtë:
- (a) një rënie e ndjeshme në aftësinë huamarrëse të emetuesit. Për shembull, në rastin e një shitjeje që ndjek një rënie në vlerësimin e kredisë të bërë nga një agjenci vlerësimi e jashtme, nuk do të ishte e nevojshme të ngrihej çështja e synimit të njësive ekonomike për të mbajtur investime të tjera deri në maturim, në qoftë se rënia përbën evidencën e një ulje të rëndësishme të aftësisë huamarrëse të emetuesit, gjykuar mbi bazën e referencës në vlerësimin e kredisë në njohjen fillestare. Në mënyrë të ngjashme, në qoftë se njësia ekonomike përdor vlerësimet e brendshme për të përcaktuar rreziqet, ndryshimet në këto vlerësime të brendshme mund të ndihmojnë për të identifikuar emetuesin për të cilin ka ndodhur një ulje e ndjeshme në aftësinë huamarrëse, duke treguar që, metoda e njësive ekonomike e përdorur në vlerësimet e brendshme dhe ndryshimet në këto vlerësime përbën një matje të qëndrueshme, të besueshme dhe objektive të cilësish së kredisë të emetuesit. Në qoftë se ka një evidencë që vërteton se një aktiv financiar është zhvlerësuar (shih paragrafet 58 dhe 59), ulja e aftësisë huamarrëse konsiderohet si e rëndësishme.
 - (b) një ndryshim në ligjin e tatimit, që eliminon ose ul ndjeshëm statusin e të qënurit si përjashtim nga tatimi i interesit mbi investimin që mbahet deri në maturim (por jo një ndryshim në ligjin e tatimit që rishikon normat e tatimit marzhinal të zbatueshme mbi të ardhurat nga interesi).
 - (c) një kombinim biznesi i rëndësishëm ose një shitje e rëndësishme (siç është shitje e një segmenti), që bën të nevojshme shitjen ose transferimin e investimit që mbahet deri në maturim, për të ruajtur gjendjen ekzistuese të rrezikut të normës së interesit për njësinë ekonomike ose politikën e rrezikut të kredisë (ndonëse kombinimi i biznesit është një ngjarje brenda kontrollit të njësive ekonomike, ndryshimet në portofolin e investimit të saj, për të ruajtur një gjendje rreziku të normës së interesit ose politikën e rrezikut të kredisë, mund të jenë rrjedhimore, sesa të parashikuara).
 - (d) një ndryshim në kërkesat statutores ose rregullore, që modifikon në mënyrë të ndjeshme ose atë ç'ka përbën një investim të lejueshëm, ose nivelin maksimal të llojeve të veçanta të investimeve. Pra, një gjë e tillë bën që njësia ekonomike të shesë një investim të klasifikuar si i mbajtur deri në maturim.
 - (e) një rritje e ndjeshme në kërkesat rregullore për kapital në industri që e detyron njësinë ekonomike ta minimizojë nëpërmjet shitjes së investimeve që mbahen deri në maturim.
 - (f) një rritje e ndjeshme në peshën specifike të rrezikut të investimeve që mbahen deri në maturim, e përdorur për qëllimet rregullore të kapitalit të bazuar në rrezik.
- AG23 Një njësi ekonomike nuk ka një synimin pozitiv për të mbajtur deri në maturim një investim në një aktiv financiar me një maturim të fiksuar në qoftë se:
- (a) nuk ka burime financiare të disponueshme për të vazhduar financimin deri në maturim; ose
 - (b) i nënshtrohet një kufizimi ligjor ose ndonjë kufizimi tjetër që mund të përmbysë synimin për të mbajtur aktivin financiar deri në maturim. (Megjithatë, një emetues i një opsioni të blerjes jo domosdoshmërisht përmbys synimin e një njësie ekonomike për të mbajtur një aktiv financiar deri në maturim—shih paragrafin AG18.)
- AG24 Rrethanat, përveç atyre të përshkruara në paragrafet AG16–AG23, mund të tregojnë që një njësi ekonomike nuk ka synimin pozitiv ose aftësinë për të mbajtur një investim deri në maturim.
- AG25 Një njësi ekonomike e vlerëson synimin dhe aftësinë e saj për të mbajtur një investim deri në maturim jo vetëm kur aktivet financiare njihen fillimisht, por edhe më pas në çdo datë të bilancit.

Huate dhe llogaritë e arkëtueshme me origjinë tek njësia ekonomike

- AG26 Çdo aktiv financiar joderivativ me pagesa të pandryshueshme ose të përcaktuara (përfshirë aktivin me hua, llogaritë e arkëtueshme tregtare, investimet në instrumente borxhi dhe depozitat e mbajtura në banka) mund të plotësojë potencialisht përkufizimin e dhënë për huate dhe llogaritë e arkëtueshme. Megjithatë, një aktiv financiar që është i kuotuar në një treg aktiv (siç është një instrument borxhi i kuotuar, shih paragrafi AG71) nuk kualifikohet për klasifikim si një hua ose llogari e arkëtueshme. Aktivet financiare që nuk plotësojnë përkufizimin e huave dhe llogarive të arkëtueshme mund të klasifikohen si investime që mbahen deri në maturim, në qoftë se ato plotësojnë kushtin për këtë klasifikim (shih paragrafet 9 dhe AG16–AG25). Në njohjen

fillestare të një aktivi, që ndryshe do të ishte klasifikuar si një hua ose llogari e arkëtueshme, një njësi ekonomike mund ta përcaktojë si një aktiv financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, ose të vlefshëm për shitje.

Derivatvët e përfshirë (paragrafet 10-13)

- AG27 Në qoftë se një kontratë bazë nuk ka maturim të shpallur ose të paracaktuar dhe përfaqëson një interes të mbetur në aktivet neto të njësisë ekonomike, atëhere karakteristikat e saj ekonomike dhe rreziqet janë ato të një instrumenti kapitali neto, dhe do të duhej që një derivativ i përfshirë të kishte karakteristikat e kapitalit neto në lidhje me të njëjtën njësi ekonomike për ta quajtur si të lidhur ngushtë me të. Nëse kontrata bazë nuk është një instrument kapitali neto dhe plotëson përkufizimin e një instrumenti financiar, atëhere karakteristikat ekonomike dhe rreziqet e saj janë ato të një instrumenti borxhi.
- AG28 Një derivativ i përfshirë pa opion (siç është një swap apo forward i përfshirë) veçohet nga kontrata bazë e tij mbi bazën e termave thelbësore të shpallur ose të nënkuptuar, kështu që si rezultat ai do të ketë një vlerë të drejtë zero në njohjen fillestare. Një derivativ i përfshirë i bazuar në opion (siç është një opion i përfshirë shitjeje, blerjeje, me kufi maksimal, dysHEME ose proces shkëmbimi) veçohet nga kontrata bazë e tij mbi bazën e termave të shpallur të tiparit të opionit. Vlera kontabël (neto) fillestare e instrumentit bazë është vlera e mbetur mbas ndarjes së derivativit të përfshirë.
- AG29 Në përgjithësi, derivativët e shumëfishtë të përfshirë në një instrument të vetëm trajtohen si një derivativ i përfshirë i përbërë i vetëm. Megjithatë, derivativët e përfshirë që klasifikohen si kapitali neto (shih SNK 32), trajtohen në mënyrë të veçantë nga ata të klasifikuar si aktive ose pasive. Përveç kësaj, në qoftë se një instrument ka më tepër se një derivativ të përfshirë dhe këta derivativë lidhen me rreziqe të ndryshme, si dhe janë pothuajse të ndashëm dhe të pavarur nga njeri-tjetri, ata trajtohen në mënyrë të veçantë nga njeri-tjetri.
- AG30 Karakteristikat ekonomike dhe rreziqet e një derivativi të përfshirë nuk janë të lidhura ngushtë me kontratën bazë (paragrafi 11(a)) në shembujt e mëposhtëm. Në këta shembuj, duke supozuar që plotësohen kushtet në paragrafet 11(b) dhe (c), njësia ekonomike i trajton derivativët e përfshirë në mënyrë të veçantë nga kontrata bazë.
- Një kontratë me opion shitjeje e përfshirë në një instrument, që i jep mundësi mbajtësit t'i kërkojë emetuesit të riblejë instrumentin kundrejt një shume mjetesh monetare ose aktivesh të tjerë, që ndryshon në bazë të ndryshimit në kapitalin neto ose çmimin e mallit, ose indeksin, nuk është e lidhur ngushtë me një instrument borxhi.
 - Një opion blerjeje i përfshirë në një instrument kapitali neto, që i jep mundësinë emetuesit të riblejë këtë instrument kapitali neto me një çmim të specifikuar, nuk është e lidhur ngushtë me instrumentin bazë kapitali neto nga këndvështrimi i mbajtësit (nga këndvështrimi i emetuesit, opsioni i blerjes është një instrument kapitali neto nëse ai plotëson kushtet për klasifikim sipas SNK 32, në rastin kur ai përjashtohet nga objekti i këtij standardi).
 - Një opion ose klauzolë e vetvetishme për të shtyrë kohën e mbetur për maturimin e një instrumenti borxhi, nuk është e lidhur ngushtë me instrumentin bazë të borxhit, me përjashtim të rastit kur bëhet një rregullim i njëkohshëm për të përafëruar normën aktuale të tregut të interesit në momentin e shtyrjes. Në qoftë se një njësi ekonomike emeton një instrument borxhi dhe mbajtësi i këtij instrumenti borxhi nënshkruan një opion blerjeje për të me një palë të tretë, emetuesi e trajton opionin e blerjes si një shtyrje të afatit deri në maturim të instrumentit të borxhit, duke bërë që emetuesi të kërkojë të marrë pjesë në ose lehtësimin e rimarketingut të instrumentit të borxhit si rezultat i ushtrimit të opionit të blerjes.
 - Pagesat e interesit të indeksuar të kapitalit neto ose pagesat e principalit të përfshira në instrumentin bazë të borxhit ose kontratën e sigurimit—prej të cilit, shuma e interesit ose principalit është indeksuar me vlerën e instrumentit të kapitalit neto—nuk janë të lidhura ngushtë me instrumentin bazë, sepse rreziqet e qenësishme në bazën dhe në derivativët e përfshirë nuk janë të njëjtë.
 - Pagesat e interesit të indeksuar të mallit ose pagesat e principalit të përfshirë në një instrument borxhi bazë ose kontratën e sigurimit—prej të cilit, shuma e interesit ose e principalit është e indeksuar me vlerën e mallit (siç është ari)—nuk janë të lidhur ngushtë me instrumentin bazë, sepse rreziqet e qenësishme në bazën dhe në derivativët e përfshirë nuk janë të njëjtë.
 - Një tipar konvertimi kapitali i përfshirë në një instrument borxhi të konvertueshëm nuk është e lidhur ngushtë me instrumentin bazë të borxhit nga këndvështrimi i mbajtësit të instrumentit (nga këndvështrimi i emetuesit, opsioni i konvertimit të kapitalit është një instrument kapitali neto dhe përjashtohet nga qëllimi i këtij standardi nëse ai plotëson kushtet për klasifikim sipas SNK 32).
 - Një opion blerjeje, shitjeje(put), ose parapagimi i përfshirë në një kontratë bazë borxhi ose kontratë bazë sigurimi nuk është e lidhur ngushtë me kontratën bazë, nëse opsioni i çmimit të periudhës nuk është përafërsisht i barabartë, në secilën datë të periudhës, me koston e amortizuar të instrumentit bazë

të borxhit ose me vlerën kontabël (neto) të kontratës bazë të sigurimit. Nga perspektiva e emetuesit të instrumentit të borxhit të konvertueshëm në një opsjon të përfshirë blerje ose në një tipar të kontratës me opsjon (shitjeje), vlerësimi nëse opsioni i blerjes ose i shitjes është i lidhur ngushtë me kontratën bazë të borxhit bëhet përpara se të veçohet elementi i kapitalit neto sipas SNK 32.

- (h) Derivatvët e kredisë, që janë të përfshirë në një instrument bazë borxhi dhe lejojnë që një palë (‘përfituesi’) t’ia transferojë rrezikun e kredisë së një aktivi, me një referencë të veçantë, të cilin mund të mos e ketë në pronësi, një palë tjetër (‘garantuesi’), nuk janë të lidhur ngushtë me instrumentin bazë të borxhit. Të tillë derivativë e lejojnë garantuesin të marrë përsipër rrezikun e kredisë të lidhur me aktivin e referencës pa e patur në pronësi të drejtpërdrejtë.
- AG31 Një shembull i një instrumenti hibrid është rasti i një instrumenti financiar që i jep mbajtësit të drejtën për t’ia shitur përsëri emetuesit këtë instrument, në këmbim të një shume mjeteve monetare ose aktivesh të tjerë, që ndryshon në bazë të ndryshimit në kapitalin neto ose indeksin e çmimit të mallit, që mund të rritet ose zvogëlohet (një ‘instrument i kthimit të aksionit’). Nëse emetuesi, në njohjen fillestare, nuk e përcakton instrumentin e kthimit të aksionit si një pasiv financiar me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, kërkohet që ai të ndajë derivativin e përfshirë (d.m.th. pagesën e principalit të indeksuar) sipas paragrafit 11, sepse kontrata bazë është një instrument borxhi sipas paragrafit AG27 dhe pagesa e principalit e indeksuar nuk është e lidhur ngushtë me instrumentin bazë të borxhit sipas paragrafit AG30(a). Meqë pagesa e principalit mund të rritet dhe të zvogëlohet, derivativi i përfshirë është një derivativ joopsional, vlera e të cilit indeksohet në variablin bazë.
- AG32 Në rastin e një instrumenti të kthimit të aksionit, që mund të kthehet në çdo kohë në mjete monetare të barabarta me një pjesë proporcionale të vlerës së aktivitetit neto të një njësie ekonomike (siç janë njësitë e fondit të përbashkët të pakufizuar ose disa produkte investimi të lidhura), ndikimi i ndarjes së një derivativi të përfshirë dhe i trajtimit të çdo përbërësi është të matet instrumenti i kombinuar me vlerën e aksionit të riblerjes, që është i pagueshëm në datën e bilancit, në qoftë se mbajtësi ushtron të drejtën e tij për të rikthyer përsëri instrumentin tek emetuesi.
- AG33 Në shembujt e mëposhtëm, karakteristikat ekonomike dhe rreziqet e një derivativi të përfshirë janë të lidhura ngushtë me karakteristikat ekonomike dhe rreziqet e kontratës bazë. Në këta shembuj, një njësi ekonomike nuk i trajton derivativët e përfshirë në mënyrë të veçantë nga kontrata bazë.
- (a) Një derivativ i përfshirë, ku baza është një normë interesi ose indeksi i normës së interesit, e cila mund të ndryshojë shumë e interesit, që ndryshe do të ishte paguar ose arkëtuar mbi një kontratë borxhi që mbart interes ose kontratë sigurimi, konsiderohet i lidhur ngushtë me kontratën bazë, me përjashtim kur instrumenti i kombinuar mund të shlyhet në një mënyrë të tillë që mbajtësi nuk do të mbulonte kryesisht të gjitha investimet e njohura ose kur derivativët e përfshirë mund të dyfishonin të paktën normën fillestare të kthimit mbi kontratën bazë të mbajtësit dhe mund të çojnë në një normë kthimi, që është të paktën dyfishi i asaj të tregut, për një kontratë me terma të njëjtë me ato të kontratës bazë.
- (b) Një kufi maksimal ose dysHEME, i përfshirë në normën e interesit të një kontrate borxhi ose kontrate sigurimi, është i lidhur ngushtë me kontratën bazë, me kusht që kufiri maksimal është në ose mbi normën e tregut të interesit dhe ai dysHEME është në ose nën normën e tregut të interesit, kur kontrata emetohet, ndërkohë që kufiri maksimal ose dysHEME nuk përdoret si levë në lidhje me kontratën bazë. Në mënyrë të ngjashme, klauzolat e përfshira në kontratë për të blerë ose shitur një aktiv (p.sh. një mall), që krijojnë një kufi maksimal dhe një dysHEME mbi çmimin që paguhet ose arkëtohet për aktivin, janë të lidhura ngushtë me kontratën bazë në qoftë se si kufiri maksimal dhe ai dysHEME nuk duan mjete monetare në fillim dhe nuk janë ngritur.
- (c) Një derivativ i përfshirë në monedhë të huaj, nga i cili sigurohet një seri pagesash të principalit ose të interesit të shprehura në monedhë të huaj dhe që është i përfshirë në një instrument borxhi bazë (p.sh. një obligacion në monedhë të dyfishtë), është i lidhur ngushtë me këtë instrument borxhi bazë. Një derivativ i tillë nuk veçohet nga instrumenti bazë, sepse SNK 21 kërkon që fitimet neto dhe humbjet në monedhë të huaj për zërat monetarë të njihen në fitim ose humbje.
- (d) Një derivativ në monedhë të huaj në një kontratë bazë, që është një kontratë sigurimi ose jo një instrument financiar (siç është një kontratë për blerje dhe shitje të një zëri jofinanciar, kur çmimi është i shprehur në monedhë të huaj), është i lidhur ngushtë me kontratën bazë duke bërë që ajo të mos ngrihet, të mos ketë një tipar opsioni dhe kërkon që pagesat të bëhen në një prej monedhave të mëposhtme:
- (i) në monedhën funksionale e secilës palë të rëndësishme të kësaj kontrate;
 - (ii) në monedhën me të cilën shprehet zakonisht çmimi i mallrave ose i shërbimeve përkatëse të blera ose të livruara në transaksionet tregtare në tërë botën (siç është dollari US në transaksionet për naftën bruto); ose
 - (iii) në monedhën që përdoret zakonisht në kontratat për të blerë ose shitur zëra jofinanciarë në mjedisin ekonomik në të cilin ka ndodhur transaksioni (p.sh. një monedhë relativisht stabil dhe likuide që përdoret zakonisht në transaksionet e biznesit lokal ose në tregtinë e jashtme).

- (e) Një opsjon me parapagim, i përfshirë në një interes të shitur veçmas ose në një principal të shitur veçmas, është i lidhur ngushtë me kontratën bazë duke bërë që kjo kontratë (i) fillimisht të rezultojë nga veçimi i të drejtës për të arkëtuar flukse mjete monetare kontraktuale të një instrumenti financiar që, në vetvete ose më vete, nuk përbën një derivativ të përfshirë, dhe (ii) nuk përmban ndonjë term që nuk është paraqitur në kontratën bazë origjinale të borxhit.
- (f) Një derivativ i përfshirë në një kontratë bazë qiraje është i lidhur ngushtë me kontratën bazë, në qoftë se derivativi i përfshirë është (i) një indeks i lidhur me inflacionin siç është indeksi i pagesave të qirasë kundrejt indeksit të çmimeve të konsumit (me kusht që qiraja nuk ngrihet dhe indeksi lidhet me inflacionin e mjedisit ekonomik të vetë njësisë ekonomike), (ii) të ardhurat nga qiratë eventuale bazuar në shitjet përkatëse ose (iii) të ardhurat nga qiratë eventuale bazuar në normat variabël të interesit.
- (g) Një veti lidhëse e përfshirë në një instrument financiar bazë ose kontratë bazë sigurimi është e lidhur ngushtë me instrumentin bazë ose kontratën bazë, në qoftë se pagesat e shprehura në njësi maten me vlerat aktuale të njësisë, që pasqyrojnë vlerat e drejta të aktiveve të fondit. Një veti lidhëse është një term kontraktual i cili kërkon që pagesat të jenë të shprehura në njësitë e një investimi fondi të brendshëm ose të jashtëm.
- (h) Një derivativ i përfshirë në një kontratë sigurimi është i lidhur ngushtë me një kontratë bazë sigurimi, në qoftë se derivativi i përfshirë dhe kontrata bazë e sigurimit janë kaq të ndërruar sa që njësisë ekonomike nuk mund ta matë derivativin e përfshirë në mënyrë të veçantë (d.m.th. pa marrë në konsideratë kontratën bazë).

Instrumentet që përmbajnë derivativë të përfshirë

- AG34A Kur një njësi ekonomike bëhet palë e një instrumenti hibrid (të kombinuar) që përmban një ose më shumë derivativë të përfshirë, paragrafi 11 kërkon që njësisë ekonomike t'i identifikojë këta derivativë të përfshirë, t'i vlerësojë nëse kërkohet të jenë të veçuar, t'i matë derivativët me vlerën e drejtë në njohjen fillestare dhe atë të mëpasshme. Këto kërkesa mund të jenë më tepër komplekse ose çojnë në matje më pak të besueshme, se sa matja e tërë instrumentit me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Për këtë arsye ky standard lejon instrumentin e tërë të përcaktohet si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.
- AG35B Një përcaktim i tillë mund të përdoret nëse paragrafi 11 kërkon që derivativët e përfshirë të jenë të veçuar nga kontrata bazë ose ndalon të bëhet një veçim i tillë. Megjithatë, paragrafi 11A nuk do ta justifikonte përcaktimin e instrumentit hibrid (të kombinuar) si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në rastet e paraqitura në paragrafin 11A(a) dhe (b), sepse duke vepruar kështu nuk do të zvogëlohej kompleksiteti ose të rritej besueshmëria.

Njohja dhe mosnjohja (paragrafet 14–42)

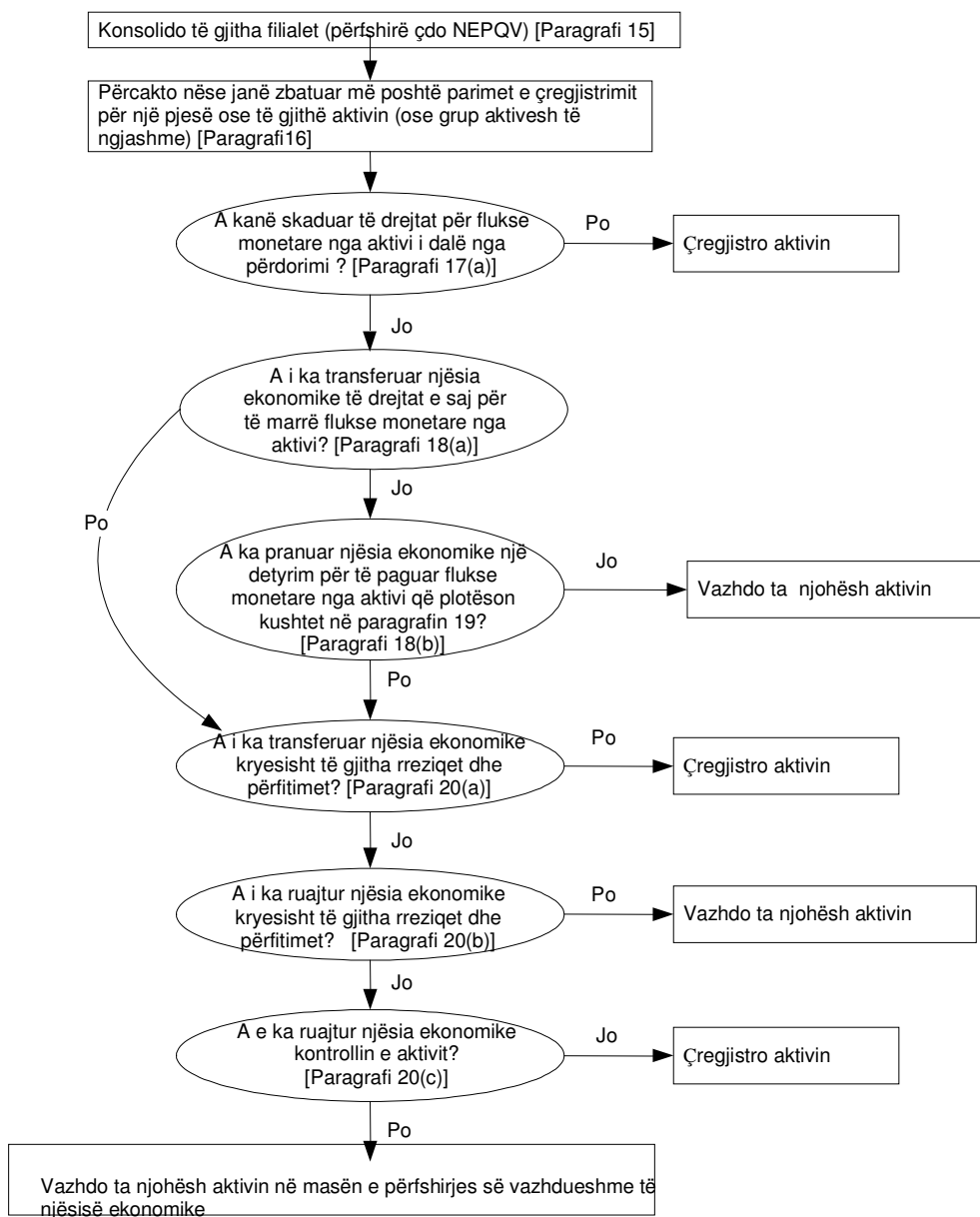
Njohja fillestare (paragrafi 14)

- AG36 Nga parimi i paragrafit 14 rrjedh që një njësi ekonomike njeh në bilanc të gjitha të drejtat kontraktuale dhe detyrimet e saj në derivativë si aktive dhe pasive, përkatësisht, me përjashtim të derivativëve që ndalojnë një transferim të aktiveve financiare nga të trajtuarit si shitje (shih paragrafi AG49). Në qoftë se një transferim i një aktivi financiar nuk kualifikohet për mosnjohje, marrësi i aktivit nuk e njeh aktivin e transferuar si aktivin e tij (shih paragrafin AG50).
- AG37 Më poshtë jepen shembuj të zbatimit të parimit në paragrafin 14:
- (a) llogaritë e arkëtueshme dhe llogaritë e pagueshme të pakushtëzuara njihen si aktive ose pasive kur njësisë ekonomike bëhet palë në një kontratë dhe si rrjedhim, ka një të drejtë ligjore për të arkëtuar ose detyrim ligjor për të paguar mjete monetare.
 - (b) aktivet që blihen ose pasivet që ndërmerren si rezultat i një angazhimi të përcaktuar për të blerë ose për të shitur mallra dhe shërbime, që, në përgjithësi, nuk njihen, të paktën deri sa njera palë ka vepruar sipas marrëveshjes. Për shembull, një njësi ekonomike që ka marrë një porosi nga një firmë, në përgjithësi, nuk e njeh si aktiv (dhe njësisë ekonomike që bën porosinë nuk e njeh si pasiv) në momentin e angazhimit, por, në një farë mënyre, e shtyn njohjen deri sa mallrat ose shërbimet e porositura transportohen, livrohen ose dorëzohen. Në qoftë se një angazhim i përcaktuar për të blerë ose për të shitur zëra jofinanciarë është objekt i këtij standardi sipas paragrafeve 5–7, vlera e drejtë neto e tij njihet si një aktiv ose pasiv në datën e angazhimit (shih pikën (c) më poshtë). Përveç kësaj, në qoftë se një angazhim i përcaktuar i panjohur paraprakisht përcaktohet si një element i mbrojtur në një mbrojtje me vlerën e drejtë, çdo ndryshim në vlerën e drejtë neto të lidhur drejtpërdrejt me rrezikun mbrojtës njihet si një aktiv ose pasiv mbas fillimit të mbrojtjes (shih paragrafet 93 dhe 94).

- (c) një kontratë e ardhshme që është objekt i këtij standardi (shih paragrafet 2–7) njihet si një aktiv ose pasiv në datën e angazhimit, dhe jo në datën në të cilën ndodh shlyerja. Kur një njësi ekonomike bëhet palë në një kontratë të ardhshme, vlerat e drejta të së drejtës dhe të detyrimit janë shpesh të barabarta, kështu që vlera e drejtë neto e kontratës së ardhshme është zero. Në qoftë se vlera e drejtë neto e të drejtës dhe detyrimit nuk është zero, atëhere kontrata njihet si një aktiv ose pasiv.
- (d) kontrata opsioni, që janë objekt i këtij standardi (shih paragrafet 2–7), njihen si aktive ose pasive kur mbajtësi ose nënshkruesi bëhet palë në kontratë.
- (e) transaksionet e ardhshme të planifikuara, pavarësisht se si ndodhin, nuk janë aktive dhe pasive, sepse njësia ekonomike nuk bëhet palë në një kontratë.

Mosnjohja e aktivitet financiar (paragrafet 15–37)

AG38 Bllok-skema e mëposhtme ilustron vlerësimin nëse dhe në ç' masë një aktiv financiar nuk njihet.

Marrëveshjet sipas të cilave një njësi ekonomike ruan të drejtat kontraktuale për të arkëtuar flukse mjeteshe monetare nga një aktiv financiar, ndërsa merr përsipër një detyrim kontraktual për t'u paguar flukse mjeteshe monetare një ose më shumë përfituesve (paragrafi 18(b))

- AG39 Situata e përshkruar në paragrafin 18(b) (kur një njësi ekonomike ruan të drejtat kontraktuale për të arkëtuar flukse mjeteshe monetare të aktivit financiar, por duke marrë përsipër një detyrim kontraktual për t'u paguar flukse mjeteshe monetare një ose më shumë përfituesve) ndodh, për shembull, në qoftë se njësi ekonomike është një njësi ekonomike për qëllime të veçanta ose njësi besimi, dhe kalon tek investitorët interesat përfituese në aktivin financiar bazë që ajo ka në pronësi dhe siguron shërbimin e këtyre aktiveve financiare. Në këtë rast, aktivet financiare kualifikohen për mosnjohje, në qoftë se plotësohen kushtet në paragrafet 19 dhe 20.
- AG40 Për zbatimin e paragrafit 19, njësi ekonomike mund të jetë, për shembull, krijuesja e aktivit financiar, ose mund të jetë një grup që përfshin një njësi ekonomike të konsoliduar për qëllime të veçanta, që ka blerë aktivin financiar dhe i kalon flukset e mjeteve monetare tek investitorët që janë palë e tretë të palidhur.

Vlerësimi dhe transferimi i rreziqeve dhe i përfitimeve të pronësisë (paragrafi 20)

- AG41 Shembuj, ku njësi ekonomike ka transferuar kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë, janë:
- (a) një shitje e pakushtëzuar e një aktivi financiar;
 - (b) shitja e një aktivi financiar së bashku me një opsion riblerjeje të aktivit financiar me vlerën e drejtë të tij në momentin e riblerjes; dhe
 - (c) shitja e një aktivi financiar së bashku me një opsion shitjeje (put) dhe blerjeje (call) që bëhet plotësisht pa mjete monetare (d.m.th. një opsion që deri tani është pa para, saqë nuk ka të ngjarë aspak që ketë mjete monetare përpara mbarimit).
- AG42 Shembuj, ku njësi ekonomike ka ruajtur kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë, janë:
- (a) shitja dhe transaksioni i riblerjes, ku çmimi i riblerjes është një çmimi i fiksuar ose çmimi i shitjes plus kthimi i huadhënësit;
 - (b) një marrëveshje huadhënie e letrave me vlerë;
 - (c) shitja e një aktivi financiar së bashku me të ardhurat gjithsej nga kontratat e shkëmbimit (swap) që transferon përsëri ekspozimin ndaj rrezikut të tregut tek njësi ekonomike;
 - (d) shitja e një aktivi financiar së bashku me një opsion shitjeje (put) dhe blerjeje (call) plotësisht në para (d.m.th. një opsion deri tani në para, saqë nuk ka të ngjarë aspak që të mos ketë para përpara mbarimit). dhe
 - (e) shitja e llogarive të arkëtueshme afatshkurtëra me të cilat njësi ekonomike garanton të kompensojë marrësin për humbjet e kredisë që ka mundësi të ndodhin.
- AG43 Në qoftë se një njësi ekonomike përcakton se si rezultat i transferimit ka transferuar kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë të aktivit të transferuar, atëherë ajo nuk e njeh përsëri aktivin e transferuar në periudhën e ardhshme, me përjashtim kur riblihet aktivi i transferuar në një transaksion të ri.

Vlerësimi i transferimit të kontrollit

- AG44 Një njësi ekonomike nuk ka ruajtur kontrollin mbi aktivin e transferuar, në qoftë se marresi ka aftësinë praktike për ta shitur aktivin e transferuar. Një njësi ekonomike ka ruajtur kontrollin mbi aktivin e transferuar në qoftë se marresi nuk ka aftësinë praktike për ta shitur aktivin e transferuar. Marresi ka aftësinë praktike për të shitur aktivin e transferuar, në qoftë se ai tregtohet në një treg aktiv, sepse marresi mund ta riblejë aktivin e transferuar në treg nëse ai kërkon ta kthejë aktivin tek njësi ekonomike. Për shembull, marresi mund të ketë aftësinë praktike për ta shitur aktivin e transferuar, në qoftë se ky është subjekt i një opsioni që e lejon njësinë ekonomike ta riblejë, ndërsa ai mund ta përftojë menjëherë në treg aktivin e transferuar nëse përdoret opsioni. Marresi nuk ka aftësinë praktike për të shitur aktivin e transferuar, në qoftë se njësi ekonomike ka një opsion të tillë dhe ai nuk mund ta përftojë menjëherë aktivin e transferuar në treg nëse njësi ekonomike përdor opsionin e saj.
- AG45 Marresi ka aftësinë praktike të shesë aktivin e transferuar vetëm në qoftë se ai mund t'ia shesë aktivin e transferuar, në tërësinë e tij, një pale të tretë të palidhur dhe është në gjendje ta ushtrojë këtë aftësi në mënyrë të njëanshme dhe pa imponuar kufizime shtesë gjatë transferimit. Çështja kritike është se çfarë është në gjendje të bëjë në praktikë marresi, dhe jo çfarë të drejta kontraktuale i përkasin atij në lidhje me aktivin e transferuar ose çfarë pengesa kontraktuale ekzistojnë. Në veçanti:

- (a) një e drejtë kontraktuale për të shitur aktivin e transferuar ka një ndikim të vogël praktik nëse nuk ka treg për aktivin e transferuar; dhe
 - (b) aftësia për të shitur aktivin e transferuar ka një ndikim të vogël praktik nëse ajo nuk mund të ushtrohet lirshëm. Për këtë arsye:
 - (i) aftësia e të transferuarit për të shitur aktivin e transferuar duhet të jetë e pavarur nga veprimet e të tjerëve (d.m.th. ajo duhet të jetë një aftësi e njëanshme); dhe
 - (ii) marresi duhet të jetë në gjendje ta shesë aktivin e transferuar pa patur kushte kufizuese ose 'litarë' gjatë transferimit (p.sh. kushtet se si një aktiv me hua shërbehet ose një opsin që i jep të transferuarit të drejtën e riblerjes së aktivit).
- AG46 Fakti që marresi nuk ka të ngjarë që të shesë aktivin e transferuar, nuk do të thotë aspak që marresi ka kontrollin e aktivit të transferuar. Megjithatë, në qoftë se një kontratë me opsin ose garanci e kufizon të transferuarin nga shitja e aktivit të transferuar, atëherë transferuesi ka ruajtur kontrollin e aktivit të transferuar. Për shembull, në qoftë se një kontratë me opsin shitjeje (put) ose garanci është e vlefshme në mënyrë të mjaftueshme, ajo kufizon marresin nga shitja e aktivit të transferuar, sepse marresi, në praktikë, nuk do t'ia kishte shitur aktivin e transferuar një pale të tretë pa patur një opsin të ngjashëm ose kushte të tjera kufizuese. Në fakt, marresi do ta mbante aktivin e transferuar aq sa për të përfutur pagesat për garancinë ose kontratën me opsin shitjeje (put). Në këto rrethana transferuesi ruan kontrollin e aktivit të transferuar.

Transferimet që kualifikohen për mosnjohje

- AG47 Një njësi ekonomike mund të ruajë të drejtën për një pjesë të pagesave të interesit për aktivet e transferuara si kompensim për shërbimin e këtyre aktiveve. Pjesa e pagesave të interesit që njësi ekonomike do të bënte deri në përfundimin ose transferimin e kontratës së shërbimit shpërndahet në aktivin që shërbehet ose pasivin që shërbehet. Pjesa e pagesave të interesit që njësi ekonomike nuk do të bënte është shuma e arkëtueshme e interesit të shitur veças. Për shembull, në qoftë se njësi ekonomike nuk do të jepte ndonjë interes për përfundimin ose transferimin e kontratës së shërbimit, i tërë interesi i shpërndarë është vetëm një interes i shitur veças i arkëtueshëm. Me qëllim zbatimit e paragrafit 27, vlerat e drejta të aktivit të shërbyer dhe shumave të arkëtueshme të interesit të shitur veças përdoren për të shpërndarë vlerën kontabël (neto) të llogarisë së arkëtueshme midis pjesës së aktivit që nuk njihet dhe pjesës që vazhdon të njihet. Në qoftë se nuk ka një tarifë shërbimi të specifikuar ose tarifa për t'u arkëtuar nuk pritet që të kompensojë njësinë ekonomike mjaftueshëm për kryerjen e shërbimit, njihet një pasiv me vlerën e drejtë për detyrim shërbimi.
- AG48 Në çmuarjen e vlerës së drejtë të pjesës që vazhdon të njihet dhe pjesës që nuk njihet me qëllim zbatimit e paragrafit 27, një njësi ekonomike zbaton kërkesat për matjen me vlerën e drejtë të paragrafeve 48-49 dhe AG69–AG82 në plotësim të paragrafit 28.

Transferimet që nuk kualifikohen për mosnjohje

- AG49 Më poshtë jepet zbatimi i parimit të përvijuar në paragrafin 29. Në qoftë se një garanci e siguruar nga një njësi ekonomike për humbjet e pësura nga aktivi i transferuar parandalon mosnjohjen e një aktivi të transferuar, sepse njësi ekonomike ka ruajtur kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë të aktivit të transferuar, atëherë aktivi i transferuar vazhdon të njihet në tërësinë e tij dhe shuma e arkëtuar njihet si një pasiv.

Përfshirja e vazhdueshme në aktivet e transferuara

- AG50 Shembujt e mëposhtëm tregojnë se si një njësi ekonomike mat një aktiv të transferuar dhe pasivin që e shoqëron sipas paragrafit 30.

Të gjitha aktivet

- (a) Në qoftë se një garanci e siguruar nga një njësi ekonomike për të paguar humbjet e pësura nga aktivi i transferuar parandalon mosnjohjen e aktivit të transferuar sipas shkallës së përfshirjes së vazhdueshme, aktivi i transferuar në datën e transferimit matet me vlerën më të ulët të (i) vlerës kontabël (neto) të aktivit dhe (ii) vlerës maksimale të shumës së arkëtuar gjatë transferimit që do t'i kërkohej njësisë ekonomike për të ripaguar ('shuma e garancisë'). Pasivi shoqërues fillimisht matet me vlerën e garancisë plus vlerën e drejtë të garancisë (e cila është normalisht shuma e arkëtuar për garanci). Rrjedhimisht, vlera e drejtë fillestare e garancisë njihet në fitim ose humbje duke u përpjesëtuar në kohë (shih SNK 18) dhe vlera kontabël e aktivit zvogëlohet me çdo humbje nga zhvlerësimi.

Aktivitet e matura me koston e amortizuar

- (b) Në qoftë se një detyrim me opsjon shitjeje (put) i paracaktuar nga një njësi ekonomike ose e drejta me opsjon blerjeje e mbajtur nga një njësi ekonomike parandalon mosnjohjen e një aktivi të transferuar dhe njësisë ekonomike mat aktivin e transferuar me koston e amortizuar, pasivi bashkëshoqërues matet me koston e tij (d.m.th. shumën e arkëtuar), të rregulluar për amortizim të çdo difference midis kësaj kostoje dhe koston së amortizuar të aktivit të transferuar në datën mbarimit të opsjonit. Për shembull, supozohet se kostoja e amortizuar dhe vlera kontabël (neto) e aktivit në datën e transferimit është 98NJM dhe shuma e arkëtuar është 95NJM. Kostoja e amortizuar e aktivit në datën e ushtrimit të opsjonit do të jetë 100NJM. Vlera kontabël (neto) fillestare e pasivit bashkëshoqërues është 95NJM dhe diferenca midis 95NJM dhe 100NJM njihet në fitim ose humbje duke përdorur metodën e interesit efektiv. Në qoftë se opsjoni është ushtruar, çdo diferencë midis vlerës kontabël (neto) të pasivit bashkëshoqërues dhe çmimit të ushtrimit njihet në fitim ose humbje.

Aktivitet e matura me vlerën e drejtë

- (c) Në qoftë se një e drejtë opsjoni blerjeje, e mbajtur nga një njësi ekonomike, parandalon mosnjohjen e një aktivi të transferuar dhe njësisë ekonomike mat aktivin e transferuar me vlerën e drejtë, atëherë aktivi vazhdon të matet me vlerën e tij të drejtë. Pasivi bashkëshoqërues matet me (i) çmimin e ushtrimit të opsjonit pakësuar me vlerën në kohë të opsjonit, në qoftë se opsjoni është në ose me mjete monetare, ose (ii) vlerën e drejtë të aktivit të transferuar pakësuar me vlerën në kohë të opsjonit, në qoftë se opsjoni është pa mjete monetare. Rregullimi për matjen e pasivit bashkëshoqërues siguron që vlera kontabël (neto) e aktivit dhe e pasivit bashkëshoqërues të jetë vlera e drejtë e opsjonit të blerjes (call). Për shembull, në qoftë se vlera e drejtë e aktivit bazë është 80NJM, çmimi i ushtrimit të opsjonit është 95NJM dhe vlera në kohë e parasë është 5NJM, atëherë vlera kontabël (neto) e pasivit bashkëshoqërues është 75NJM (80NJM – 5NJM) dhe vlera kontabël (neto) e aktivit të transferuar është 80NJM (d.m.th. vlera e tij e drejtë).
- (d) Në qoftë se një opsjon shitjeje (put) i paracaktuar nga një njësi ekonomike parandalon mosnjohjen e aktivit të transferuar dhe njësisë ekonomike mat aktivin e transferuar me vlerën e drejtë, pasivi bashkëshoqërues matet me çmimin e ushtrimit të opsjonit plus vlerën në kohë të opsjonit. Matja e aktivit me vlerën e drejtë është e kufizuar në vlerën më të ulët midis vlerës së drejtë dhe çmimit të ushtrimit të opsjonit, sepse njësisë ekonomike nuk ka të drejtë për rritjen e vlerës së drejtë të aktivit të transferuar mbi çmimin e ushtrimit të opsjonit. Kjo bën të mundur që vlera kontabël (neto) e aktivit dhe e pasivit bashkëshoqërues të jetë vlera e drejtë e detyrimit me opsjon shitjeje (put). Për shembull, në qoftë se vlera e drejtë e aktivit bazë është 120NJM, çmimi i ushtrimit të opsjonit është 100NJM dhe vlera në kohë e parasë është 5NJM, atëherë vlera kontabël (neto) e pasivit bashkëshoqërues është 105NJM (100NJM + 5NJM) dhe vlera kontabël (neto) e aktivit është 100NJM (në këtë rast çmimi i ushtrimit të opsjonit).
- (c) Në qoftë se një opsjon investimi mbrojtës, në formën e opsjonit të blerë të blerjes dhe të paracaktuar të shitjes, parandalon mosnjohjen e një aktivi të transferuar dhe njësisë ekonomike mat aktivin me vlerën e drejtë, atëherë ajo vazhdon të matë aktivin me vlerën e tij të drejtë. Pasivi bashkëshoqërues matet me (i) shumën e çmimit të ushtrimit të opsjonit të blerjes me vlerën e drejtë të opsjonit të shitjes pakësuar me vlerën në kohë të opsjonit të blerjes, në qoftë se opsjoni i blerjes është në ose me mjete monetare, ose me (ii) shumën e vlerës së drejtë të aktivit me vlerën e drejtë të opsjonit të shitjes pakësuar me vlerën në kohë të opsjonit të blerjes, në qoftë se opsjoni është pa mjete monetare. Rregullimi për matjen e pasivit bashkëshoqërues siguron që vlera kontabël (neto) e aktivit dhe e pasivit bashkëshoqërues të jetë vlera e drejtë e opsjonit të mbajtur dhe të paracaktuar nga njësisë ekonomike. Për shembull, supozohet se një njësi ekonomike transferon një aktiv financiar të matur me vlerën e drejtë, ndërsa njëkohësisht blerja e një opsjoni blerjeje matet me çmimin e periudhës për 120NJM dhe nënshkrimi i një opsjoni shitjeje matet me një çmim të periudhës për 80NJM. Supozohet gjithashtu se vlera e drejtë e aktivit është 100NJM në datën e transferimit. Vlerat në kohë të opsjonit të shitjes dhe opsjonit të blerjes janë përkatësisht 1NJM dhe 5NJM. Në këtë rast, njësisë ekonomike njeh një aktiv për 100NJM (vlera e drejtë e aktivit) dhe një pasiv për 96NJM [(100NJM + 1NJM) – 5NJM]. Pra, vlera neto e aktivit është 4NJM, e cila është vlera e drejtë e opsioneve të mbajtur dhe të shkruar nga njësisë ekonomike.

Të gjitha transferimet

- AG451 Në masën që transferimi i një aktivi nuk kualifikohet për mosnjohje, të drejtat kontraktuale të transferuesit ose detyrimet e lidhura me transferimin nuk trajtohen në mënyrë të veçantë si derivativë, nëse njohja edhe e derivativit, edhe e aktivit të transferuar ose pasivit, që rrjedh nga transferimi, do të bënte që të njiheshin dy herë të njëjtat të drejta ose detyrime. Për shembull, një opsjon blerjeje i mbajtur nga transferuesi mund të parandalojë

trajtimin e transferimit të aktiveve financiare si një shitje. Në këtë rast, opsioni i blerjes nuk njihet në mënyrë të veçantë si një aktiv derivativ.

- AG52 Në masën që transferimi i një aktivi financiar nuk kualifikohet për mosnjohje, marresi nuk e njeh aktivin e transferuar si aktivin e tij. Marresi çregjistron mjetet monetare ose shumën tjetër të paguar dhe njeh një shumë të arkëtueshme nga transferuesi. Në qoftë se transferuesi ka edhe të drejtën, edhe detyrimin për të rimarrë kontrollin e tërë aktivit të transferuar për një shumë të pandryshueshme (siç është në rastin e një marrëveshje riblerjeje), marresi duhet ta trajtojë shumën e tij të arkëtueshme si një hua ose llogari të arkëtueshme.

Shembuj

- AG53 Shembujt e mëposhtëm ilustrojnë zbatimin e parimeve për mosnjohje të këtij standardi.

- (a) *Marrëveshjet e riblerjes dhe huadhënien e letrave me vlerë.* Në qoftë se një aktiv financiar shitet sipas një marrëveshje për ta riblerë atë me një çmim të pandryshueshëm ose me një çmim shitjeje plus kthimin e huadhënësit, ose në qoftë se ai merret hua sipas një marrëveshjeje për t'ia kthyer transferuesit, ai nuk çregjistrohet, sepse transferuesi ruan kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë. Në qoftë se marresi përfton të drejtën e shitjes ose të vënies si garanci të aktivit, atëhere transferuesi e klasifikon aktivin në bilancin e tij, për shembull, si një aktiv të marrë hua ose si një shumë të arkëtueshme për riblerje.
- (b) *Marrëveshjet e riblerjes dhe huadhënien të letrave me vlerë —aktivet që janë kryesisht të njëjta.* Në qoftë se një aktiv financiar shitet sipas një marrëveshjeje për të riblerë të njëjtin ose kryesisht të njëjtin aktiv, me një çmim të pandryshueshëm ose me një çmim shitjeje plus kthimin e huadhënësit, ose në qoftë se aktivi financiar merret hua sipas një marrëveshjeje për të kthyer tek transferuesi të njëjtin ose kryesisht të njëjtin aktiv, ai nuk çregjistrohet, sepse transferuesi ruan kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë.
- (c) *Marrëveshjet e riblerjes dhe huadhënien të letrave me vlerë - e drejta e zëvendësimit.* Në qoftë se një marrëveshje riblerjeje me një çmim riblerjeje të pandryshueshëm ose çmim të barabartë me atë të shitjes plus kthimin e huadhënësit, ose një transaksion i ngjashëm i huadhënies së letrave me vlerë, i jep të drejtën marresit të zëvendësojë aktivet që janë të ngjashëm dhe me vlerë të barabartë me aktivin e transferuar në datën e riblerjes, atëhere aktivi i shitur ose i dhënë hua në një transaksion riblerjeje ose të dhënies hua të letrave me vlerë nuk çregjistrohet, sepse transferuesi ruan kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë.
- (d) *E drejta e riblerjes së ofertës së parë me vlerë të drejtë.* Në qoftë se një njësi ekonomike shet një aktiv financiar dhe ruan vetëm të drejtën e ofertës së parë për të riblerë aktivin e transferuar me vlerën e drejtë, nëse marresi më vonë e shet atë, atëhere njësia ekonomike transferuese e çregjistron aktivin, sepse ajo ka transferuar kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë.
- (e) *Transaksion shitblerjeje i parregullt.* Riblerja e aktivit financiar menjëherë pasi ai është shitur, shpeshherë, quhet si një transaksion shitblerjeje i parregullt. Një riblerje e tillë nuk përjashton kualifikimin për mosnjohje, me kusht që transaksioni fillimor të plotësojë kërkesat për mosnjohje. Megjithatë, në qoftë se një marrëveshje për të shitur një aktiv financiar është lidhur njëkohësisht me marrëveshjen për ta riblerë të njëjtin aktiv me një çmim të pandryshueshëm ose me çmimin e shitjes plus kthimin e huadhënësit, atëhere aktivi nuk çregjistrohet.
- (f) *Opsionet e shitjes dhe opsionet e blerjes që janë shumë të favorshme.* Në qoftë se aktivi financiar i transferuar mund të blihet përsëri nga transferuesi dhe opsioni i blerjes është shumë i favorshëm, transferimi nuk kualifikohet për mosnjohje, sepse transferuesi ka ruajtur kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë. Në mënyrë të ngjashme, në qoftë se aktivi financiar mund të shitet përsëri nga marresi dhe opsioni i shitjes është shumë i favorshëm, transferimi nuk kualifikohet për mosnjohje, sepse transferuesi ka ruajtur kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë.
- (f) *Opsionet e shitjes dhe opsionet e blerjes që janë pa mjete monetare.* Një aktiv financiar i transferuar çregjistrohet kur ai është subjekt vetëm i një opsioni shitjeje pa mjete monetare i mbajtur nga marresi ose i një opsioni blerjeje pa mjete monetare i mbajtur nga transferuesi. Kjo ndodh sepse transferuesi i ka transferuar kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë.
- (h) *Aktivitet lehtësisht të përfutueshme që i nënshtrohen një opsioni blerjeje, i cili nuk është i favorshëm, as pa mjete monetare.* Në qoftë se një njësi ekonomike mban një opsion blerjeje mbi një aktiv që është lehtësisht i përfutueshëm në treg dhe ky opsion është as i favorshëm, as pa mjete monetare, atëhere aktivi çregjistrohet. Kjo sepse njësia ekonomike (i) as ka ruajtur, as ka transferuar kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë, dhe (ii) nuk ka ruajtur kontrollin. Megjithatë, në qoftë se aktivi nuk është lehtësisht i përfutueshëm në treg, mosnjohja e tij shmanget deri në masën e shumës për të cilën aktivi është subjekt i opsionit të blerjes, sepse njësia ka ruajtur kontrollin e aktivit.

- (h) *Një aktiv jo lehtësisht i përfutueshëm, që i nënshtrohet një opsioni shitjeje të shkruar nga një njësi ekonomike që nuk është i favorshëm dhe as pa mjete monetare.* Në qoftë se një njësi ekonomike transferon një aktiv financiar që është jo lehtësisht i përfutueshëm në treg, dhe ajo shkruan një kontratë me opsion shitjeje që nuk është pa mjete monetare, atëherë njësi ekonomike as ruan, as transferon kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë, për shkak të kontratës me opsion shitjeje të shkruar. Njësi ekonomike ruan kontrollin e aktivit, në qoftë se kontrata me opsion shitjeje është mjaftueshëm e vlefshme për të parandaluar të transferuarin nga shitja e aktivit, rast në të cilin aktivi vazhdon të njihet në masën e përfshirjes së vazhdueshme të transferuesit (shih paragrafin AG44). Njësi ekonomike transferon kontrollin e aktivit në qoftë se kontrata me opsion shitjeje nuk është mjaftueshëm e vlefshme për të parandaluar të transferuarin nga shitja e aktivit, rast në të cilin aktivi çregjistrohet.
- (j) *Aktivët që janë subjekt i opsionit të shitjes ose blerjes me vlerë të drejtë ose i një marrëveshjeje riblerjeje të ardhshme.* Transferimi i një aktivi financiar, që është subjekt vetëm i një opsioni shitjeje ose blerjeje, ose i një marrëveshjeje riblerjeje të ardhshme, që ka një çmim të ushtrimit të opsionit ose të riblerjes baraz me vlerën e drejtë të aktivit financiar në momentin e riblerjes, çon në mosnjohje, për shkak të transferimit kryesisht të të gjitha rreziqeve dhe përfitimeve të pronësisë.
- (k) *Opsione të blerjes ose të shitjes të shlyera në mjete monetare.* Një njësi ekonomike vlerëson transferimin e aktivit financiar, që është subjekt i një opsioni shitjeje ose blerjeje, ose i një marrëveshjeje riblerjeje të ardhshme, që do të shlyhet neto në mjete monetare, për të përcaktuar nëse janë ruajtur ose transferuar kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë. Në qoftë se njësi ekonomike nuk ka ruajtur kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë të aktivit të transferuar, ajo përcakton nëse ka ruajtur kontrollin e aktivit të transferuar. Nëse nëseopsioni i shitjes ose i blerjes, ose marrëveshja e riblerjes së ardhshme shlyhet neto në mjete monetare, nuk do të thotë që vetvetiu njësi ekonomike ka transferuar kontrollin (shih paragrafet AG44 dhe (g), (h) dhe (i) më sipër).
- (l) *Heqja e llogarive të provizionit* Heqja e llogarive të provizionit është një opsion riblerjeje (blerjeje) i pakushtëzuar që i jep të drejtën një njësie ekonomike për të kërkuar (t'i kthehen) aktivet e transferuara që u nënshtrohen disa kufizimeve. Meqë një opsion i tillë bën që njësi ekonomike të mos ruajë, as të transferojë kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë, ajo shmang mosnjohjen vetëm në masën e shumës që është subjekt i riblerjes (supozohet që marresi nuk mund të shesë aktivet). Për shembull, në qoftë se vlera kontabël (neto) dhe shumat e marra nga transferimi i aktiveve hua janë 100,000NJM dhe çdo hua individuale mund të merret përsëri, por shumat totale e huave që mund të riblihen nuk mund të jetë më tepër se 10,000NJM, 90,000NJM të huave do të kualifikoheshin për mosnjohje.
- (m) *Opsionet me balancë minimale.* Një njësi ekonomike, e cila është në rolin e transferuesit, që shërben aktive të transferuara, mund të mbajë një opsion blerjeje me balancë minimale për të blerë aktivet e transferuara të mbetura, kur shumat e aktiveve në qarkullim bie në një nivel të specifikuar në të cilin kostoja e shërbimit të këtyre aktiveve bëhet më e madhe se përfitimet nga shërbimi. Meqë një opsion i tillë bën që njësi ekonomike të mos ruajë dhe as të transferojë kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë si dhe marresi nuk mund të shesë aktivet, ajo shmang mosnjohjen vetëm në masën e shumës së aktivit që është subjekt i opsionit të blerjes.
- (n) *Interesat e ruajtura të varura dhe garancitë e kredisë.* Një njësi ekonomike mund t'i japë marresit një aktiv që mbahet si garanci kredie nëpërmjet varësisë të disa ose të gjitha interesave të ruajtura në aktivin e transferuar. Në të kundërt, një njësi ekonomike mund t'i japë atij një aktiv, i cili mbahet si garanci kredie, në formën e një garancie kredie që mund të jetë e pakufizuar ose e kufizuar për një shumë të specifikuar. Në qoftë se një njësi ekonomike ruan kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë të aktivit të transferuar, aktivi vazhdon të njihet në tërësinë e tij. Në qoftë se njësi ekonomike ruan disa, por jo kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë, si dhe ka ruajtur kontrollin, atëherë mosnjohja shmanget në masën e shumës së mjeteve monetare ose të aktiveve të tjera, që do t'i kërkohej të paguante njësi ekonomike.
- (o) *Swap-et e kthimit total.* Një njësi ekonomike mund të shesë një aktiv financiar tek marresi dhe të lidhë një kontratë shkëmbimi (swap) të të ardhurave gjithsej me marresin, me anën e të cilës të gjitha pagesat e interesit në mjete monetare, që rrjedhin nga aktivi bazë, i kalojnë njësisë ekonomike në shkëmbim të pagesave të pandryshueshme ose të ndryshueshme, ndërsa çdo rritje ose ulje në vlerën e drejtë të aktivit bazë përballohet nga njësi ekonomike. Në një rast të tillë, është i ndaluar kualifikimi për mosnjohje të të gjithë aktivit.
- (p) *Swap-et e normës së interesit.* Një njësi ekonomike mund të transferojë tek marresi një aktiv financiar me normë interesi të pandryshueshme dhe të lidhë me të një kontratë swap për norma interesi për të arkëtuar norma interesi të pandryshueshme dhe të paguajë norma interesi të ndryshueshme bazuar në një shumë imagjinare, që është baraz me shumën e principalit të aktivit financiar të transferuar. Swap i

normës së interesit nuk përjashton kualifikimin për mosnjohje të aktivit të transferuar duke bërë që pagesat mbi swap-in të mos jenë të kushtëzuara nga pagesat e bëra për aktivin e transferuar.

- (p) *Swap-et e shlyerjes (amortizimit) së normës së interesit.* Një njësi ekonomike mund të transferojë tek marresi një aktiv financiar me normë interesi të pandryshueshme, që ndërkohë është shlyer, dhe lidh me të një swap të shlyerjes së normave të interesit për të arkëtuar norma interesi të pandryshueshme dhe për të paguar norma interesi të ndryshueshme bazuar në një shumë imagjinare. Në qoftë se shuma imagjinare e swap-it shlyhet (amortizohet) në mënyrë të tillë që barazon në çdo kohë me shumën e principalit të aktivit financiar të transferuar të pashlyer, swap në përgjithësi bën që njësi ekonomike të ketë rrezikun kryesor të parapagimit, rast në të cilin njësi ekonomike ose vazhdon të njohë të gjithë aktivin e transferuar, ose vazhdon të njohë aktivin e transferuar deri në masën e përfshirjes të vazhdueshme. Në të kundërt, në qoftë se amortizimi i shumës imagjinare të swap-it nuk është i lidhur me shumën e principalit të pashlyer të aktivit të transferuar, një swap i tillë nuk bën që njësi ekonomike të ketë rrezikun e parapagimit mbi aktivin. Pra, nuk përjashtohet kualifikimi për mosnjohje i aktivit të transferuar meqë pagesat mbi swap-in nuk janë të kushtëzuara nga pagesat e bëra për aktivin e transferuar dhe swap-i nuk bën që njësi ekonomike të ketë ndonjë tjetër rrezik dhe përfitim të pronësisë mbi aktivin e transferuar.

AG54 Ky paragraf ilustron zbatimin e metodës së përfshirjes së njësive ekonomike, kur kjo përfshirje e saj është në një pjesë të aktivit financiar.

Supozohet se një njësi ekonomike ka një portofol huash të parapagueshme, kuponi i të cilit dhe norma e interesit efektiv është 10 për qind, ndërsa shuma e principalit dhe kostoja e amortizuar është 10,000NJM. Ajo hyn në një transaksion në të cilin, në kthim të një pageje për 9,115NJM, marresi përfton të drejtën për 9,000NJM nga secili prej arkëtimeve të principalit plus interesin e lidhur me këtë për 9.5 për qind. Njësia ekonomike ruan të drejtat për 1,000NJM nga secili prej arkëtimeve të principalit plus interesin e lidhur me këtë për 10 për qind, plus marzhin e tepërt prej 0.5 për qind mbi pjesën e mbetur të principalit për 9,000NJM. Arkëtimet nga parapagimet shpërndahen midis njësive ekonomike dhe marresit proporcionalisht në raportin 1:9, por çdo shlyerje e vonuar zbritet nga interesi i njësive ekonomike prej 1,000NJM, derisa interesi të mbarojë. Vlera e drejtë e huave në datën e transaksionit është 10,100NJM dhe vlera e drejtë e çmuar e marzhit të tepërt prej 0.5 për qind është 40NJM.

Njësia ekonomike përcakton që ka transferuar një sërë rreziqesh dhe përfitimesh të rëndësishme të pronësisë (për shembull, rrezikun e rëndësishëm të parapagimit), por ka ruajtur, gjithashtu, disa prej këtyre rreziqeve dhe përfitimeve të rëndësishme të pronësisë (për shkak të interesit të ruajtur të varur) si dhe ka ruajtur kontrollin. Prandaj, ajo zbaton metodën e përfshirjes së vazhdueshme.

Për të zbatuar këtë standard, njësia ekonomike e analizon transaksionin si (a) mbajtje të interesit të ruajtur plotësisht të përpjesëtuar prej 1,000NJM, plus (b) varësinë e këtij interesi të ruajtur për të siguruar një aktiv për garanci kredie për humbjet e kredisë tek marresi.

Njësia ekonomike llogarit që 9,090NJM (90 për qind \times 10,100NJM) të shumës së arkëtuar prej 9,115NJM përfaqëson shumën që i takon përpjesëtimin të plotë prej 90 për qind. Pjesa e mbetur e shumës së arkëtuar (25NJM) përfaqëson shumën e arkëtuar nga varësia e interesit të ruajtur për të siguruar një aktiv për garanci kredie për humbjet e kredisë tek marresi. Përveç kësaj, marzhi i tepërt prej 0.5 për qind përfaqëson shumën e arkëtuar për garanci kredie. Kështu, shuma gjithsej e arkëtuar për garanci kredie është 65NJM (25NJM + 40NJM).

Njësia ekonomike llogarit fitimin dhe humbjen neto nga shitja e 90 për qind të flukseve të mjeteve monetare. Duke supozuar se vlerat e drejta të veçanta për 90 për qind të pjesës së transferuar dhe 10 për qind të pjesës së ruajtur nuk janë të disponueshme në datën e transferimit, njësia ekonomike shpërndan vlerën kontabël (neto) të aktivit në përputhje me paragrafin 28, si më poshtë:

	Vlera e drejtë e çmuar	Përqindja	Vlera kontabël (neto) e shpërndarë
Pjesa e transferuar	9,090	90%	9,000
Pjesa e ruajtur	1,010	10%	1,000
Totali	10,100		10,000

Njësia ekonomike llogarit fitimin ose humbjen neto të saj nga shitja e 90 për qind të flukseve të mjeteve monetare duke zbritur nga shuma e arkëtuar vlerën kontabël (neto) të shpërndarë të pjesës së transferuar, d.m.th. 90NJM (9,090NJM – 9,000NJM). Vlera kontabël (neto) e pjesës së ruajtur nga njësia ekonomike është 1,000NJM.

Përveç kësaj, njësia ekonomike njihet për shpërndarjen e vazhdueshme, që rrjedh nga varësia e interesit të ruajtur për humbjet e kredisë. Kështu, ajo njihet një aktiv për 1,000NJM (maksimumi i shumës së flukseve të mjeteve monetare që nuk do të arkëtohej sipas varësisë), dhe një pasiv bashkëshoqërues prej 1,065NJM (që është maksimumi i shumës së flukseve të mjeteve monetare varësisë, d.m.th. 1,000NJM plus vlerën e drejtë të varësisë prej 65NJM).

Njësia ekonomike përdor të gjithë informacionin e mësipërm për të kontabilizuar transaksionin si më poshtë:

	<i>Debi</i>	<i>Kredi</i>
Aktivi origjinal	–	9,000
Aktivet e njohura sipas varësisë ose interesi i mbetur	1,000	–
Aktivet për shumën e arkëtuar në formën e marzhit të tepërt	40	–
Fitim ose humbje (fitim neto nga transferimi)	–	90
Pasivi	–	1,065
Mjete monetare të arkëtuara	9,115	–
Totali	10, 155	10, 155

Menjëherë duke ndjekur transaksionin, vlera kontabël (neto) e aktivit është 2,040 NJM përbërë nga 1,000 NJM, që përfaqëson koston e shpërndarë të pjesës së ruajtur, dhe 1,040NJM, që përfaqëson përfshirjen e vazhdueshme shtesë të njësive ekonomike në varësi të interesit të ruajtur të saj për humbjet e kredisë (e cila përfshin marzhin shtesë prej 40NJM).

Në periudhat e mëpasshme, njësia ekonomike njihet shumën e arkëtuar për garanci kredie (65NJM) mbi bazë përpjesëtimore me kohën, interesin e konstatuar nga njohja e aktivit duke përdorur metodën e interesit efektiv dhe njeh çdo zhvlerësim të kredisë mbi aktivin e njohur. Për të sqaruar këtë të fundit, supozohet që në vitin në vazhdim ka një humbje nga zhvlerësimi i kredisë mbi bazën e huave bazë prej 300NJM. Njësia ekonomike e zvogëlon aktivin e saj të njohur me 600NJM (300NJM në lidhje me interesin e ruajtur dhe 300NJM në lidhje me përfshirjen shtesë të vazhdueshme që rrjedh nga varësia e interesit të saj të ruajtur për humbjet e kredisë), dhe zvogëlon pasivin e njohur me 300NJM. Rezultati neto është rëndimi i fitimit ose humbjes me zhvlerësimin e kredisë prej 300NJM.

Mënyra e rregullt e blerjes ose e shitjes së një aktivi financiar (paragrafi 38)

AG53 Një mënyrë e rregullt blerjeje ose shitjeje e aktiveve financiare njihet duke përdorur kontabilizimin në datën e tregtimit, ose kontabilizimin në datën e shlyerjes siç përshkruhet në paragrafet AG55 dhe AG56. Metoda e përdorur zbatohet vazhdimisht për të gjitha blerjet dhe shitjet e aktiveve financiare që i përkasin të njëjtës kategori të aktiveve financiare, siç përkufizohen në paragrafin 9. Për këtë qëllim, aktivet e mbajtura për tregtim formojnë një kategori të veçantë të përcaktuar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

- AG54 Një kontratë që kërkon ose lejon të bëhet shlyerje për vlerë neto të ndryshimit në vlerën e kontratës nuk është kontratë e mënyrës së rregullt. Në fakt, një kontratë e tillë trajtohet si një derivativ në periudhën midis datës së tregtimit dhe datës së shlyerjes.
- AG55 Datë tregtimi është data që një njësi ekonomike angazhon vetveten për të blerë ose shitur aktivin. Kontabilizimi në datën e tregtimit i referohet (a) njohjes së një aktivi për t'u arkëtuar dhe pasivit për t'u paguar në datën e tregtimit, dhe (b) mosnjohjes së një aktivi që është shitur, njohjen e çdo fitimi ose humbje neto nga shitja dhe njohjen e një shume të arkëtueshme nga blerësi për pagesën e bërë në datën e tregtimit. Në përgjithësi, interesi nuk fillon të konstatohet mbi aktivin dhe pasivin korrespondues deri në datën e shlyerjes kur kalon titulli.
- AG56 Data e shlyerjes është data që një aktiv livrohet tek ose nga një njësi ekonomike. Kontabilizimi në datën e shlyerjes i referohet (a) njohjes së një aktivi në datën kur ai përftohet nga njësi ekonomike dhe (b) mosnjohjes së një aktivi dhe njohjen çdo fitimi ose humbje neto nga shitja në datën që ai livrohet nga njësi ekonomike. Kur zbatohet kontabilizimi në datën e shlyerjes, njësi ekonomike kontabilizon çdo ndryshim në vlerën e drejtë të aktivit, që do të përftohet gjatë periudhës midis datës së tregtimit dhe datës së shlyerjes, në të njëjtën mënyrë siç kontabilizohet një aktiv i blerë. Me fjalë të tjera, ndryshimi në vlerë nuk njihet për aktivet e mbajtura me kosto ose kosto të amortizuara; njihet në fitim ose humbje për aktivet e klasifikuar si aktive financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes; dhe njihet në kapitalin neto për aktivet e vlefshme për shitje.

Mosnjohja e aktivit financiar (paragrafet 39–42)

- AG57 Një pasiv financiar (ose pjesë e tij) është i dallueshëm kur një debitor ose:
- (a) e shlyen pasivin (ose pjesën e tij) duke paguar kreditorin, zakonisht me mjete monetare, aktive financiare të tjera, mallra ose shërbime; ose
 - (b) ligjërisht është i çliruar nga përgjegjësia kryesore për pasivin (ose pjesën e tij) si nëpërmjet procesit gjyqësor, ose nga kreditori. (Në qoftë se debitori ka dhënë një garanci ky kusht mundet ende të plotësohet.)
- AG58 Në qoftë se një emetues i një instrumenti borxhi riblen instrumentin, borxhi shlyhet edhe në qoftë se emetuesi është një krijues tregu i këtij instrumenti ose synon ta rishesë atë në të ardhmen e afërt.
- AG59 Paga ndaj një pale të tretë, përfshirë një njësi besimi (disa herë i quajtur 'anullim në thelb'), në vetvete nuk e lehtëson debitorin nga detyrimi kryesor ndaj kreditorit, në mungesë të çlirimit ligjor.
- AG60 Në qoftë se një debitor paguan një palë të tretë për të marrë përsipër një detyrim dhe e njofton kreditorin e tij që pala e tretë ka marrë përsipër detyrimin e borxhit të tij, debitori duhet të çregjistrojë detyrimin e borxhit vetëm nëse plotësohet kushti në paragrafin AG57(b). Në qoftë se debitori paguan një palë të tretë për të marrë përsipër një detyrim dhe përfiton një çlirim ligjor nga kreditori i tij, debitori ka shlyer borxhin. Megjithatë, në qoftë se debitori është dakord t'i paguajë borxhin një pale të tretë ose direkt kreditorit të tij origjinal, debitori njeht një detyrim borxhi të ri ndaj një pale të tretë.
- AG61 Ndonëse çlirimi ligjor, nëse juridikisht ose nga kreditori, çon në mosnjohjen (çregjistrimin) e një pasivi, njësi ekonomike mund të njohë një pasiv të ri, nëse nuk plotësohet kriteri i mosnjohjes (çregjistrimit) i dhënë në paragrafet 15–37 për aktivet e transferuara. Në qoftë se kriteri nuk plotësohet, aktivi i transferuar nuk çregjistrohet, dhe njësi ekonomike njeht një pasiv të ri në lidhje me aktivet e transferuara.
- AG62 Në përputhje me qëllimin e paragrafit 40, termat janë plotësisht të ndryshëm në qoftë se vlera aktuale e skontuar e flukseve të mjeteve monetare sipas termave të reja, përfshirë edhe ndonjë tarifë të paguar neto për çdo tarifë të arkëtuar dhe të skontuar duke përdorur normën fillestare të interesit efektiv, është të paktën 10 përqind e ndryshme nga vlera aktuale e skontuar e flukseve të mjeteve monetare të mbetura të pasivit financiar fillimor. Në qoftë se një shkëmbim i instrumentave të borxhit ose modifikim i termave trajtohet si një shlyerje, çdo kosto ose tarifë e kryer njihet si një pjesë e fitimit ose humbjes neto nga shlyerja. Në qoftë se një shkëmbim ose modifikim nuk trajtohet si një shlyerje, çdo kosto ose tarifë e kryer rregullon vlerën kontabël neto të pasivit dhe amortizohet për periudhën e mbetur të pasivit të modifikuar.
- AG63 Në disa raste, një kreditor e liron një debitor nga detyrimi i tij aktual për të bërë pagesa, ndërsa debitori merr përsipër një detyrim garancie për të paguar, nëse pala, e cila konsiderohet se ka përgjegjësinë kryesore, nuk i përmbush detyrimet. Në këto rrethana debitori:
- (a) njeht një pasiv financiar të ri bazuar në vlerën e drejtë të detyrimit të tij për garanci; dhe
 - (b) njeht një fitim ose humbje neto bazuar në diferencën midis (i) shumave të paguara nga ana e shitësit dhe (ii) vlerës kontabël (neto) të detyrimit financiar fillimor pakësuar me vlerën e drejtë të pasivit financiar të ri.

Matja (paragrafet 43–70)

Matja fillestare e aktiveve financiare dhe pasiveve financiare (paragrafi 43)

- AG64 Vlera e drejtë e aktivitetit financiar në njohje fillestare është zakonisht çmimi i transaksionit (d.m.th. vlera e drejtë e shumës së dhënë ose të marrë, shih gjithashtu paragrafin AG76). Megjithatë, në qoftë se pjesa e shumës së dhënë ose të marrë është për diçka tjetër se sa për instrumentin financiar, vlera e drejtë e instrumentit financiar çmohet, duke përdorur një teknikë vlerësimi (shih paragrafet AG74–AG79). Për shembull, vlera e drejtë e një huaje afatgjatë ose shume të arkëtueshme, që nuk mbart interes, mund të çmohet si vlera aktuale e të gjitha të hyrave të ardhshme të skontuara të mjeteve monetare duke përdorur normën mbizotëruese të tregut të interesit për një instrument të ngjashëm (i ngjashëm për sa i përket monedhës, afatit, llojit të normës së interesit dhe faktorëve të tjerë) me një klasifikim të ngjashëm të kredisë. Çdo shumë shtesë e huazuar është një shpenzim ose një zvogëlim e të ardhura me përjashtim kur ajo kualifikohet për njohje si një lloj tjetër aktivi.
- AG65 Në qoftë se një njësi ekonomike jep (krijon) një hua që mbart një normë interesi nën atë të tregut (p.sh. 5% kur norma e tregut për të njëjtën hua është 8%), dhe arkëton një shumë të parapaguar si kompensim, njësia ekonomike njeh huanë me vlerën e saj të drejtë, d.m.th. neto nga shuma që ajo merr. Njësia ekonomike e rrit zbritjen nga fitimi ose humbja duke përdorur metodën e normës së interesit efektiv.

Matja e mëpasshme e aktiveve financiare (paragrafet 45 dhe 46)

- AG66 Në qoftë se instrumenti financiar, që është njohur më parë si një aktiv financiar, matet me vlerën e drejtë dhe vlera e drejtë e tij bie nën zero, ai është një pasiv financiar që matet në përputhje me paragrafin 47.
- AG67 Shembulli i mëposhtëm ilustron kontabilitetin për kostot e transaksionit në matjen fillestare dhe të mëpasshme të një aktivi financiar të vlefshëm për shitje. Një aktiv është blerë për 100NJM plus një komision blerje prej 2NJM. Fillimisht, aktivi njihet me një vlerë 102NJM. Data e afërt e raportimit financiar është një ditë më pas, kur çmimi i tregut i kuotuar i aktivitetit është 100NJM. Në qoftë se aktivi shitet, paguhet një komision prej 3NJM. Në këtë datë, aktivi matet me 100NJM (pa marrë parasysh komisionin e mudshëm të shitjes) dhe njihet një humbje në kapitalin neto për 2NJM. Në qoftë se për aktivin financiar të vlefshëm për shitje bëhen pagesa të pandryshueshme ose të përcaktuara, kostot e transaksionit amortizohen në fitim ose humbje duke përdorur metodën e interesit efektiv. Në qoftë se për aktivin financiar të vlefshëm për shitje nuk bëhen pagesa të pandryshueshme ose të përcaktuara, kostot e transaksionit njihen në fitim ose humbje kur aktivi çregjistrohet ose zhvlerësohet.
- AG68 Instrumentet që klasifikohen si hua dhe llogari të arkëtueshme maten me koston e amortizuar pa marrë parasysh synimin që ka njësia ekonomike për t'i mbajtur ato deri në maturim.

Matja me vlerën e drejtë të shumave (paragrafet 48–49)

- AG69 Përkufizimi bazë i vlerës së drejtë presupozon që një njësi ekonomike funksionon në vijimësi pa patur synimin ose nevojën që të likuidohet, të ndërpresë materialisht shkallën e aktivitetit të saj ose të ndërmarrë një transaksion në kushte të pavolitshme. Vlera e drejtë nuk është, pra, shuma që një njësi ekonomike do të kishte arkëtuar ose paguar në një transaksion të detyruar, likuidim të pavullnetshëm ose shitje me zbritje. Megjithatë, vlera e drejtë pasqyron cilësinë e kredisë të instrumentit.
- AG70 Ky standard përdor termat ‘çmim oferte’ dhe ‘çmimi i ofruar’ (disa herë i quajtur edhe si ‘çmim aktual i ofertës’) në kontekstin e çmimit të tregut i kuotuar, dhe termin ‘marzhi midis çmimit të kërkuar dhe të ofruar’ për të përfshirë vetëm kostot e transaksionit. Rregullimet e tjera që bëhen për të arritur tek vlera e drejtë (p.sh. rreziku i kredisë për palën tjetër) nuk përfshihen në termin ‘marzhi midis çmimit të kërkuar dhe të ofruar’.

Tregu aktiv: çmimi i kuotuar

- AG71 Një instrument financiar konsiderohet si i kuotuar në një treg aktiv nëse çmimet e kuotuar janë të gatshëm dhe vazhdimisht të disponueshëm nga një këmbim, shitës, broker, grup industrie, agjenci e vlerësimit të shërbimit ose rregullatore, dhe ato çmime që paraqesin kryerjen reale dhe në mënyrë të rregullt të transaksioneve të tregut midis palëve të palidhura me njeri-tjetrin. Vlera e drejtë përkufizohet duke u shprehur si një çmim i pranuar nga një blerës i vullnetshëm, dhe nga një shitës i vullnetshëm në një transaksion të kryer në mënyrë të vullnetshme midis palëve të palidhura me njeri-tjetër. Objektivi i përcaktimit të vlerës së drejtë për një instrument financiar, që tregtohet në një treg aktiv, është që të arrihet në një çmim me të cilin transaksioni me këtë instrument (d.m.th. pa u modifikuar ose u ripërpunuar) do të kishte ndodhur në datën e bilancit në tregun aktiv më fitimprurës në të cilin njësia ekonomike ka mundësi hyrjeje të drejtpërdrejtë. Megjithatë, njësia ekonomike rregullon çmimin në

tregun më fitimprurës për të reflektuar ndonjë diferencë në rrezikun e kredisë të palës tjetër midis instrumenteve të tregtuar në këtë treg dhe atyre të vlerësuar. Ekzistenca e kuotimeve të publikuara të çmimeve në një treg aktiv është evidenca më e mirë e vlerës së drejtë dhe kur ato ekzistojnë përdoren për të matur aktivet financiare ose pasivet financiare.

- AG72 Çmimi i tregut i kuotuar, i përshtatshëm për një aktiv të mbajtur ose një pasiv për t'u shlyer, është zakonisht çmimi aktual i ofertës dhe për një aktiv që blihet ose pasiv që mbahet është çmimi i kërkuar. Kur një njësi ka aktive dhe pasive për kompensim të rreziqeve të tregut, mund të përdoret çmimi mesatar i tregut si bazë për të vendosur vlerën e drejtë për gjendjet e rrezikut të kompensimit dhe zbaton çmimin e ofertës ose çmimin e kërkuar mesatar si më të përshtatshmin në çeljen neto. Kur çmimi aktual i ofruar dhe çmimi i kërkuar nuk janë të disponueshëm, çmimi i transaksionit më të fundit përbën evidencën e vlerës së drejtë aktuale për atë kohë sa nuk ka ndonjë ndryshim të rëndësishëm në rrethanat ekonomike qysh nga koha e kryerjes së transaksionit. Në qoftë se kushtet kanë ndryshuar qysh nga koha e kryerjes së transaksionit (p.sh. një ndryshim në normën e interesit pa rrezik ndjek në vijim çmimin më të fundit të kuotuar për një obligacion të korporatës), vlera e drejtë pasqyron në mënyrën e duhur ndryshimin në kushtet duke iu referuar çmimeve aktuale ose normave aktuale të instrumenteve financiare të ngjashëm. Në mënyrë të ngjashme, në qoftë se njësi ekonomike mund të vërtetojë se çmimi i transaksionit më të fundit nuk është vlera e drejtë (p.sh. sepse ajo pasqyron vlerën që një njësi ekonomike do të arkëtonte ose paguante në një transaksion të detyruar, likuidim të pavullnetshëm ose shitje me zbritje), atëherë çmimi rregullohet. Vlera e drejtë e një protfoli të instrumenteve financiare është produkt i numrit të njësisë të instrumentit dhe i çmimit të tij të kuotuar të tregut. Në qoftë se kuotimi i publikuar i çmimit në një treg aktiv nuk ekziston për një instrument financiar në tërësinë e tij, por ekziston për pjesët përbërëse të tij, vlera e drejtë përcaktohet në bazë të çmimit përkatës të tregut për pjesët përbërëse.
- AG73 Në qoftë se norma (përveç çmimit) është e kuotuar në një treg aktiv, njësi ekonomike përdor këtë normë tregu të kuotuar si një e dhënë në teknikën e vlerësimit për të përcaktuar vlerën e drejtë. Në qoftë se norma e tregut e kuotuar nuk përfshin rrezikun e kredisë ose faktorë të tjerë që pjesëmarrësit e tregut do të përfshinin në vlerësimin e instrumentit, njësi ekonomike e rregullon për këta faktorë.

Treg jo aktiv: teknikë vlerësimi

- AG74 Në qoftë se për një instrument financiar nuk ka treg aktiv, një njësi ekonomike vendos vlerën e drejtë duke përdorur një teknikë vlerësimi. Teknikat e vlerësimit përfshijnë përdorimin e transaksioneve më të fundit të tregut, të kryera midis palëve të ditura, të vullnetshme, të palidhura me njera-tjetrën, në qoftë se është e mundur, duke iu referuar vlerës së drejtë aktuale të një instrumenti tjetër që në thelb është i njëjtë, analizat e fluksit monetar të skontuar dhe modelet e vlerësimit të opcionit. Në qoftë se ka një teknikë vlerësimi që zakonisht përdoret nga pjesëmarrësit e tregut për të vendosur çmimin e instrumentit dhe është vërtetuar që ajo siguron çmuarje të besueshme të çmimeve që përftohen në transaksionet e tregut aktual, atëherë njësi ekonomike e përdor këtë teknikë.
- AG75 Objektivi i përdorimit të një teknike vlerësimi është që vendoset se cili do të ishte çmimi i transaksionit në datën e matjes në një shkëmbim midis palëve të palidhura, të motivuara nga konsideratat e një biznesi normal. Vlera e drejtë çmohet në bazë të rezultateve të një teknike vlerësimi që përdor maksimumin e inputeve të tregut dhe mbështetet sa më pak të jetë e mundur në inputet specifike të njësisë ekonomike. Një teknikë vlerësimi pritet që të arrijë në një çmuarje realiste të vlerës së drejtë në qoftë se (a) ajo pasqyron në mënyrë të arsyeshme se si tregu do të mund të parashikonte çmimin e instrumentit dhe (b) inputet për teknikën vlerësimit pasqyrojnë, në mënyrë të arsyeshme, pritshmëritë e tregut dhe matjet e faktorëve të rrezikut të kthimit të qenësishëm në instrumentin financiar.
- AG76 Pra, një teknikë vlerësimi (a) përfshin të gjithë faktorët që pjesëmarrësit e tregut do të merrnin parasysh në vendosjen e çmimit dhe (b) është në përputhje me metodologjitë ekonomike të pranura për caktimin e çmimit të instrumenteve financiare. Periodikisht, një njësi ekonomike kalibron teknikën e vlerësimit dhe e teston atë për vlefshmërinë duke përdorur çmimet nga çdo transaksion aktual tregu të mbikëqyrur në të njëjtin instrument (d.m.th. pa bërë modifikim ose ripërpunim) ose bazuar në të dhënat e disponueshme të tregut të mbikëqyrur. Një njësi ekonomike merr të dhëna tregu vazhdimisht në të njëjtin treg ku është krijuar ose është blerë instrumenti financiar. Evidenca më e mirë e vlerës së drejtë të një instrumenti financiar, në njohjen fillestare, është çmimi i transaksionit (d.m.th. vlera e drejtë e shumës së dhënë ose të marrë), nëse vlera e drejtë e këtij instrumenti nuk është evidencuar nga krahasimi me transaksione të tjera aktuale të tregut të mbikëqyrur për të njëjtin instrument (d.m.th. pa bërë modifikim ose ripërpunim) ose bazuar në një teknikë vlerësimi variablat e të cilës përfshijnë vetëm të dhëna nga tregje të mbikëqyrura.
- AG76A Matja e mëpasshme e një aktivi financiar ose pasivi financiar dhe njohja e mëpasshme e fitimeve ose humbjeve neto do të bëhet në përputhje me kërkesat e këtij standardi. Zbatimi i paragrafit AG76 do të bënte që të mos njihet fitim ose humbje neto në njohjen fillestare të një aktivi financiar ose pasivi financiar. Në një rast të tillë, SNK 39 kërkon që fitimi ose humbja neto të njihet pas njohjes fillestare vetëm në atë masë që ajo rrjedh nga një ndryshim në një faktor (përfshirë edhe kohën), që pjesëmarrësit e tregut do ta merrnin parasysh në caktimin e çmimit.

- AG77 Blerja fillestare ose krijimi i një aktivi financiar apo lindja e një detyrimi financiar është një transaksion tregu që përbën bazën për çmuarjen e vlerës së drejtë të një instrumenti financiar. Në veçanti, në qoftë se një instrument financiar është një instrument borxhi (siç është huaja), vlera e drejtë e tij mund të përcaktohet duke iu referuar kushteve të tregut, që kanë ekzistuar në datën e blerjes ose të krijimit të tij, dhe kushteve aktuale të tregut ose normave të interesit, që aktualisht përdoren nga njësia ekonomike, ose nga instrumente borxhi të tjera të ngjashme (d.m.th. të ngjashëm për sa i përket maturimit të mbetur, modelit të fluksit monetar, monedhës, rrezikut të kredisë, kolateralit dhe bazës së interesit). Në të kundërt, nëse nuk ka ndonjë ndryshim në rrezikun e kredisë të debitorit dhe në marzhin e zbatueshëm të kredisë pas krijimit të instrumentit të borxhit, mund të bëhet një çmuarje e normës aktuale të interesit të tregut duke përdorur një normë interesi bazë që pasqyron më mirë cilësinë e kredisë se sa instrumenti i borxhit bazë, duke mbajtur marzhin e kredisë konstant dhe duke e rregulluar për ndryshimin në normën bazë të interesit nga data e origjinës. Në qoftë se kushtet kanë ndryshuar qysh nga koha e kryerjes së transaksionit më të fundit, ndryshimi korrespondues në vlerën e drejtë të instrumentit financiar, që është i vlerësuar, përcaktohet duke iu referuar çmimeve aktuale ose normave aktuale për instrumente të ngjashëm, rregulluar sipas mënyrës së duhur, për çfarëdo diferencë nga instrumenti që është i vlerësuar.
- AG78 I njëjti informacion mund të mos jetë i nevojshëm në secilën datë të matjes. Për shembull, në datën që njësia ekonomike jep një hua ose blen një instrument borxhi që nuk tregtohet aktivisht, njësia ekonomike ka një çmim transaksioni që është, gjithashtu, edhe çmim tregu. Megjithatë, në datën tjetër të matjes mund të mos ketë informacion për ndonjë transaksion të ri dhe ndonjë njësia ekonomike mund të përcaktojë nivelin e përgjithshëm të normës së interesit të tregut, ajo nuk mund të dijë çfarë niveli të kredisë ose rrezik tjetër do të merrnin parasysh pjesëmarrësit e tregut në caktimin e çmimit të instrumentit në këtë datë. Një njësia ekonomike mund të mos ketë informacion për transaksionet më të fundit për të përcaktuar marzhin e duhur të kredisë mbi normën bazë të interesit që ta përdorur në përcaktimin e normës së skontimit për llogaritjen e vlerës aktuale. Do të ishte e arsyeshme të supozohej, në mungesë të evidencës për të kundërtën, që nuk kanë ndodhur ndryshime në marzhin që ka qenë në datën kur është dhënë hua. Megjithatë, njësia ekonomike do të duhej të bënte përpjekje të arsyeshme për të përcaktuar nëse ka një evidencë që tregon se ka ndryshim në këta faktorë. Kur ka një evidencë se ka ndodhur ndryshimin, njësia ekonomike do duhej të merrte parasysh efektet e ndryshimit në përcaktimin e vlerës së drejtë të instrumentit financiar.
- AG79 Kur bëhen analizat e fluksit monetar të skontuar, një njësia ekonomike përdor një ose më shumë norma skontimi të barabarta me normat mbizotëruese të kthimit për instrumentet financiare, që në thelb kanë të njëjtë terma dhe karakteristika, përfshirë cilësinë e kredisë së instrumentit, kohën e mbetur për të cilën norma e interesit kontraktual është e pandryshueshme, koha e mbetur për ripagim të principalit dhe monedhën në të cilën bëhen pagesat. Llogaritë e arkëtueshme dhe llogaritë e pagueshme afatshkurtëra, që nuk kanë normë interesi të shpallur, mund të maten me shumën fillestare të faturës, në qoftë se ndikimi i skontimit është jomaterial.

Treg jo aktiv: instrumente kapitali neto

- AG80 Vlera e drejtë e investimeve në instrumente kapitali neto, që nuk kanë çmim tregu të kuotuar në një treg aktiv, dhe derivativëve të lidhur me ta, që duhet të shlyhen me anën e livrimit të një instrumenti të tillë kapitali neto të kuotuar (shih paragrafet 46(c) dhe 47), është e matshme në mënyrë të besueshme në qoftë se a) ndryshueshmëria në intervalin e çmuarjeve të besueshme të vlerës së drejtë nuk është e ndjeshme për këtë instrument ose (b) probabilitetet e çmuarjeve të ndryshme brenda intervalit mund të vlerësohen në mënyrë të besueshme dhe të përdoren në çmuarjen e vlerës së drejtë.
- AG81 Ka shumë situata në të cilat ndryshueshmëria në intervalin e çmuarjeve të arsyeshme të vlerës së drejtë të investimeve në instrumente kapitali neto, që nuk kanë çmim tregu të kuotuar, dhe derivativëve të lidhur me ta, që duhet të shlyhen me anën e livrimit të një instrumenti të tillë kapitali neto të pakuotuar (shih paragrafet 46(c) dhe 47), ka të ngjarë të mos jetë e rëndësishme. Normalisht, është e mundur të çmohet vlera e drejtë e një aktivi financiar që një njësia ekonomike ka blerë nga një palë e jashtme. Gjithsesi, në qoftë se intervali i çmuarjeve të besueshme të vlerës së drejtë është i rëndësishëm dhe probabilitetet e çmuarjeve të ndryshme nuk mund të vlerësohen në mënyrë të arsyeshme, një njësia ekonomike përjashtohet nga matja e instrumentit me vlerën e drejtë.

Inputet për teknikat e vlerësimit

- AG82 Një teknikë e përshtatshme për çmuarjen e vlerës së drejtë të një instrumenti financiar të veçantë duhet të përfshijë të dhënat e tregut të mbikëqyrur mbi kushtet e tregut dhe faktorët e tjerë, që kanë mundësi të prekin vlerën e drejtë të instrumentit. Vlera e drejtë e instrumentit financiar do të bazohet në një ose më shumë prej faktorëve të mëposhtëm (ndoshta edhe në faktorë të tjerë).
- (a) *Vlera në kohë e parasë (d.m.th. interesi bazë ose pa rrezik).* Normat bazë të interesit, zakonisht, mund të rrjedhin nga çmimet e obligacioneve qeveritare të mbikëqyrura dhe shpesh janë të kuotuar në botimet financiare. Këto norma ndryshojnë në mënyrë tipike nga të dhënat e pritshme të flukseve

monetare të projektuara përgjatë kurbës të normave të interesit për një periudhë kohe të ndryshme. Për arsye praktike, një njësi ekonomike mund të përdorë një normë të përgjithshme lehtësisht të krahasueshme dhe të mirëpranuar, siç është LIBOR ose norma swap, si një normë bazë. (Meqë një normë e tillë si LIBOR nuk është një normë interesi pa rrezik, rregullimi për rrezikun e kredisë në përshtatje me instrumentin financiar të veçantë përcaktohet mbi bazën e rrezikut të saj të kredisë në lidhje me rrezikun e kredisë në normën bazë të saj.) Në disa vende, obligacionet e qeverisë qendrore mund të mbartin një rrezik kredie të rëndësishëm dhe mund të mos sigurojnë një normë interesi bazë të qëndrueshme për instrumentet e shprehura në këtë monedhë. Disa njësi ekonomike në këto vende mund të kenë një qëndrueshmëri më të mirë të kredisë dhe normë interesi më të ulët të huamarrjes, sesa qeveria qendrore. Në të tilla raste, normat bazë të interesit mund të jenë të përcaktuara në mënyrë më të përshtatshme, sipas referimeve në normat e interesit për obligacionet e korporatës, me norma më të larta interesi, të emetuara në monedhën e këtij juridiksioni.

- (b) *Rreziku i kredisë.* Ndikimi mbi vlerën e drejtë të rrezikut të kredisë (d.m.th. primi mbi normën bazë të interesit për rrezikun e kredisë) mund të rrjedhë nga çmimet e tregut të mbikëqyrur për instrumentet e tregtueshëm me cilësi kredie të ndryshme ose nga normat e interesit të mbikëqyrur të mbartura nga huadhënësit për huatë e klasifikimeve të ndryshme të kredisë.
- (c) *Çmimet e këmbimit në monedhë të huaj.* Tregjet aktive të këmbimit të monedhës ekzistojnë për monedhat kryesore dhe çmimet kuotohen përditë në botimet financiare.
- (d) *Çmimet e mallrave.* Ka çmime tregu të mbikëqyrur për shumë mallra.
- (e) *Çmimet për kapitalin neto.* Çmimet (dhe indekset e çmimeve) të instrumenteve kapitali neto të tregtueshëm janë lehtësisht të mbikëqyrshëm në shumë tregje. Vlera aktuale e bazuar në teknika mund të përdoret për të çmuar çmimin e tregut të instrumenteve të kapitalit neto për të cilët nuk ka çmime të mbikëqyrur.
- (f) *Luhatshmëria (d.m.th. madhësia e ndryshimeve të ardhshme në çmimet e instrumenteve financiare ose të ndonjë zëri tjetër).* Matjet e luhatshmërisë së zërave të tregtueshëm në mënyrë aktive mund të jenë të çmuar në mënyrë të arsyeshme mbi bazën e të dhënave historike të tregut ose duke përdorur luhatjet e nënkuptuara në çmimet aktuale të tregut.
- (g) *Rreziku i parapagimit dhe rreziku i heqjes dorë.* Modelet e parapagimit të pritshëm për aktivet financiare dhe modelet e pritshme të heqjes dorë për pasivet financiare mund të çmohen mbi bazën e të dhënave historike. (Vlera e drejtë e një pasivi financiar, prej të cilit mund të hiqet dorë nga ana e palës tjetër, nuk mund të jetë më pak se vlera aktuale e shumës nga e cila është hequr dorë —shih paragrafi 49.)
- (h) *Kostot e shërbimit të një aktivi financiar ose pasivi financiar.* Kostot e shërbimit mund të çmohen duke i krahasuar me tarifat aktuale që mbahen nga pjesëmarrësit e tjerë të tregut. Në qoftë se kostot e shërbimit të një aktivi financiar ose pasivi financiar janë të rëndësishme dhe pjesëmarrësit e tjerë të tregut duhet të përballojnë kosto të krahasueshme, emetuesi duhet t'i marrë parasysh ato në përcaktimin e vlerës së drejtë të këtij aktivi financiar ose pasivi financiar. Ka të ngjarë që vlera e drejtë në fillim të një të drejte kontraktuale për tarifa të ardhshme të jetë e barabartë me kostot e nisjes të paguara për to, vetëm nëse tarifat e ardhshme dhe kostot përkatëse nuk janë të krahasueshme me ato të tregut.

Fitimet dhe humbjet neto (paragrafet 55–57)

- AG83 Një njësi ekonomike zbaton SNK 21 për aktivet financiare dhe pasivet financiare, që janë zëra monetarë në përputhje me SNK 21, dhe që shprehen në monedhë të huaj. Sipas SNK 21, çdo fitim dhe humbje neto nga këmbimi në monedhë të huaj të aktiveve monetare dhe pasiveve monetare njihen në fitim ose humbje. Bën përjashtim zëri monetar që përcaktohet si një instrument mbrojtës në mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare (shih paragrafet 95–101), ose në mbrojtje të një investimi neto (shih paragrafin 102). Me qëllim njohjen e fitimeve dhe humbjeve neto nga këmbimi në monedhë të huaj sipas SNK 21, një aktiv financiar monetar i vlefshëm për shitje trajtohet sikur të ishte i mbartur me koston e amortizuar në monedhë të huaj. Kështu, për të tilla aktive financiare, diferencat nga këmbimi që rrjedhin nga ndryshimet në koston e amortizuar njihen në fitim ose humbje dhe ndryshimet e tjera në vlerën kontabël (neto) njihen në përputhje me paragrafin 55(b). Për aktivet financiare të vlefshme për shitje që nuk janë zëra monetarë sipas SNK 21 (për shembull, instrumente kapitali neto), fitimi dhe humbja neto, që njihen drejtpërdrejt në kapitalin neto sipas paragrafit 55(b), përfshijnë çdo përbërës të lidhur me këmbimin në monedhë të huaj. Në qoftë se ka marrëdhënie mbrojtëse midis një aktivi monetar joderivativ dhe një pasivi monetar joderivativ, ndryshimet në përbërësin në monedhë të huaj të këtyre instrumenteve financiare njihen në fitim ose humbje.

Zhvlërësimi dhe mosarkëtueshmëria e aktiveve financiare (paragrafet 58–70)

Aktivet financiare të mbartura me koston e amortizuar (paragrafet 63–65)

- AG84 Zhvlërësimi i një aktivi financiar, i mbartur me koston e amortizuar, matet duke përdorur normën fillestare të interesit efektiv të instrumentit financiar, sepse skontimi me normën aktuale të interesit të tregut, në fakt, do të impononte matjen me vlerën e drejtë të një aktivi financiar që ndryshe është i matur me koston e amortizuar. Në qoftë se termat e huasë, llogarive të arkëtueshme ose të investimit që mbahet deri në maturim janë rinegociuar ose ndryshe janë modifikuar për shkak të vështirësive financiare të huamarrësit ose emetuesit, zhvlërësimi matet duke përdorur normën e interesit efektiv fillestar përpara modifikimit të termave. Flukset e mjeteve monetare në lidhje me llogaritë e arkëtueshme afatshkurtëra nuk skontohen në qoftë se ndikimi i skontimit është jomaterial. Në qoftë se një hua, llogari e arkëtueshme ose investim që mbahet deri në maturim ka një normë interesi të ndryshueshme, norma e skontimit për matjen e çdo humbje nga zhvlërësimi, sipas paragrafit 63, është norma aktuale e interesit efektiv e përcaktuar sipas kontratës. Sipas përvojës praktike, një kreditor mund të matë zhvlërësimin e një aktivi financiar, të mbajtur me koston e amortizuar, mbi bazën e vlerës së drejtë të një instrumenti duke përdorur çmimin e tregut të mbikëqyrur. Llogaritja e vlerës aktuale e flukseve të çmuara të mjeteve monetare të ardhshme të një aktivi financiar të kolateralizuar pasqyron flukset monetare që rezultojnë nga përfundimi i detyrimit (foreclosure) pakësuar me kostot për përfundimin dhe shitjen e kolateralit, qoftë ose jo i mundshëm përfundimi.
- AG85 Procesi për çmuarjen e zhvlërësimit merr parasysh gjithë ekspozimin ndaj rreziqeve të kreditimit, jo vetëm ato nga cilësia e ulët e kredisë. Për shembull, në qoftë se një njësi ekonomike përdor një sistem klasifikimi (kategorizimi) të brendshëm të kredisë, ajo merr parasysh të gjitha kategoritë e kredisë, jo vetëm ato që pasqyrojnë një përqësim të fortë të kredisë.
- AG86 Nga procesi për çmuarjen e shumës së humbjes nga zhvlërësimi mund të kemi si rezultat një vlerë të vetme, ose një interval vlerash të mundshme. Në rastin më të fundit, njësi ekonomike njeh një humbje nga zhvlërësimi të barabartë me vlerësimin më të mirë brenda intervalit*, duke marrë parasysh të gjithë informacionin e rëndësishëm të disponueshëm përpara se të publikohen pasqyrat financiare për kushtet ekzistuese në datën e bilancit.
- AG87 Me qëllim vlerësimin kolektiv të zhvlërësimit, aktivet financiare grupohen në bazë të karakteristikave të ngjashme të rrezikut të kredisë, që janë tregues të aftësisë së debitorit për të paguar të gjitha shumat në përputhje me termat kontraktuale (për shembull, mbi bazën e vlerësimit të rrezikut të kredisë ose procesit të kategorizimit që merr parasysh llojin e aktivitetit, të industrisë, vendndodhjen gjeografike, llojin e kolateralit, statusin në të shkuarën dhe faktorë të tjerë të rëndësishëm). Karakteristikat e zgjedhura janë të rëndësishme për vlerësimin e flukseve të ardhshme të mjeteve monetare për grupe të tilla aktivesh, sepse janë treguesë të aftësisë së debitorit për të paguar të gjitha shumat në përputhje me termat kontraktuale të aktiveve që janë të vlerësuar. Megjithatë, probabilitetet e humbjes dhe statistikave të tjera të humbjes ndryshojnë në nivel grupi midis (a) aktiveve që janë të vlerësuar individualisht për zhvlërësim dhe që është konstatuar se nuk janë të zhvlërësuar dhe (b) aktiveve që nuk janë të vlerësuar individualisht për zhvlërësim, si rrjedhim mund të përdoret një masë e ndryshme zhvlërësimi. Në qoftë se një njësi ekonomike nuk ka një grup aktivesh me karakteristika të ngjashme të rrezikut, nuk bëhet një vlerësim shtesë.
- AG88 Njohja e humbjeve nga zhvlërësimi mbi bazë grupi përfaqëson një hap të përkohshëm në pritje të identifikimit të humbjeve nga zhvlërësimi për aktivet individuale në grupin e aktiveve financiare, që janë të vlerësuar në mënyrë kolektive për zhvlërësim. Sapo sigurohet informacioni i duhur, që identifikon në mënyrë specifike humbjet nga aktivet e zhvlërësuar në mënyrë individuale brenda një grup, këto aktive hiqen nga grupi.
- AG89 Flukset e mjeteve monetare në një grup aktivesh financiare, që janë vlerësuar në mënyrë kolektive për zhvlërësim, vlerësohen në bazë të përvojës historike për humbjet nga aktivet me karakteristika të rrezikut të kredisë të ngjashme me ato të grupit. Njësitë ekonomike që nuk kanë ndonjë përvojë të humbjes specifike për njësinë ekonomike ose një përvojë të mjaftueshme, përdorin eksperiencën e grupit të bababartë për grupet e krahasueshme të aktiveve financiare. Përvoja historike për humbjet rregullohet në bazë të të dhënave aktuale të mbikëqyrura për të pasqyruar efektet e kushteve aktuale, që nuk prekin periudhën në të cilën bazohet periudha historike për humbjet, dhe për të shmangur efektet e kushteve në periudhën historike, që nuk ekzistojnë aktualisht. Vlerësimet e ndryshmeve në flukset e ardhshme të mjeteve monetare pasqyrojnë dhe janë drejtpërdrejt në përputhje me ndryshimet në të dhënat përkatëse të mbikëqyrura nga periudha në periudhë (siç janë ndryshimet në përqindjet e papunësisë, çmimet e pasurive të paluajtshme, çmimet e mallrave, statusin e pagesës ose faktorët e tjerë që janë tregues të humbjeve të ndodhura në grup dhe madhësia e tyre). Metodologjia dhe supozimet e bëra për vlerësimin e flukseve monetare të ardhshme rishikohen rregullisht për të zvogëluar ndonjë diferencë midis çmuarjeve të bëra për humbjet dhe humbjet të ndodhura aktualisht.

* SNK 37, paragrafi 39 përmban udhëzimin se si duhet të përcaktohet vlerësimi më i mirë në një interval rezultatesh të mundshme.

- AG90 Si shembull në zbatim të paragrafit AG89, një njësi ekonomike mund të përcaktojë, mbi bazën e përvojës historike, që një nga shkaqet kryesore të mosshlyerjes së huasë me kartë kredie është vdekja e huamarrësit. Njësia ekonomike mund të vëzhgojë që ritmi i vdekjes është i pandryshueshëm nga njeri vit në tjetrin. Gjithsesi, disa nga huamarrësit në grupin e huave me kartë kredie të njësive ekonomike mund të kenë vdekur në këtë vit, gjë që tregon se ka ndodhur një humbje nga zhvlerësimi, edhe nëse njësia ekonomike nuk është në dijeni akoma se cili prej huamarrësve ka vdekur. Do të ishte e përshtatshme që të njihet një humbje nga zhvlerësimi për këto humbje 'të ndodhura, por të paraportuara'. Megjithatë, nuk do të ishte e përshtatshme të njihet një humbje nga zhvlerësimi për vdekjet që priten të ndodhin në një periudhë të ardhshme, sepse rasti i pashmangshëm i humbjes (vdekja e huamarrësit) nuk ka ndodhur akoma.
- AG91 Kur përdoren përqindjet historike të humbjes në vlerësimin e flukseve të ardhshme të mjeteve monetare, është e rëndësishme që informacioni për këto përqindje historike humbjesh të zbatohet për grupet që janë përcaktuar sipas një mënyre në përputhje me grupet për të cilat janë vëzhguar përqindjet historike të humbjeve. Pra, metoda e përdorur duhet të bëjë që secili grup të jetë i lidhur me informacionin mbi përvojën e kaluar të humbjes në grupin e aktiveve me karakteristika të ngjashme të rrezikut të kredisë dhe të dhënat përkatëse të vëzhguara që pasqyrojnë kushtet aktuale.
- AG92 Për të përcaktuar humbjet nga zhvlerësimi në një grup aktivesh financiare (p.sh. për huatë me tepricën më të vogël), mund të përdoren mënyra të bazuara në formula ose metoda statistikore, për aq kohë sa ato janë në përputhje me kërkesat e parashtruara në paragrafet 63–65 dhe AG87–AG91. Çdo model i përdorur duhet të përfshijë efektin e vlerës në kohë të parasë, të marrë parasysh flukset e mjeteve monetare për gjithë jetën e mbetur të një aktivi (jo vetëm për vitin tjetër), të marrë parasysh moshën e huasë brenda portofolit dhe të mos jap shkas për humbje nga zhvlerësimi në njohjen fillestare të një aktivi financiar.

Të ardhura nga interesi pas njohjes së zhvlerësimit

- AG93 Kur një aktiv financiar ose grup aktivesh financiarë të ngjashëm janë çregjistruar si rezultat i një humbje nga zhvlerësimi, të ardhurat nga interesi njihen paskëtaj duke përdorur normën e interesit që është përdorur për të skontuar flukset e ardhshme të mjeteve monetare më qëllim matjen e humbjes nga zhvlerësimi.

Mbrojtja (paragrafet 71–102)

Instrumentet mbrojtës (paragrafet 72–77)

Kualifikimi i instrumenteve (paragrafet 72 dhe 73)

- AG94 Humbja potenciale mbi një opsion, që një njësi ekonomike shkruan, duhet të jetë mjaft më e madhe se fitimi neto potencial në vlerën e elementit të mbrojtur të lidhur. Me fjalë të tjera, një opsion i shkruar nuk është efektiv në zvogëlimin e ekspozimit ndaj rrezikut të fitimit ose humbjes së një elementi të mbrojtur. Prandaj, një opsion i shkruar nuk kualifikohet si një instrument mbrojtës vetëm nëse ai përcaktohet si një kompensim i një opsioni të blerë, duke përfshirë atë që është i përfshirë në një instrument tjetër financiar (për shembull, një opsion blerjeje (call) i shkruar i përdorur për të mbuluar një pasiv të kërkueshëm). Në të kundërt, një opsion i blerë ka fitime neto ose humbje potenciale të barabararta ose më të mëdha se humbjet dhe prandaj ka potencialin për të zvogëluar ekspozimin e fitimeve dhe humbjeve ndaj ndryshimeve në vlerat e drejta ose flukset e mjeteve monetare. Rrjedhimisht, ai mund të kualifikohet si një instrument mbrojtës.
- AG95 Një investim që mbahet deri në maturim, i mbajtur me koston e amortizuar, mund të përcaktohet si një instrument mbrojtës në një mbrojtje nga rreziku i monedhës së huaj.
- AG96 Një investim në një instrument kapitali neto të pakuotuar, që nuk mbahet me vlerën e drejtë, sepse vlera e tij e drejtë nuk mund të matet në mënyrë të besueshme, ose një derivativ që është i lidhur dhe duhet të shlyhet nëpërmjet livrimit të një instrumenti kapitali neto të pakuotuar (shih paragrafet 46(c) dhe 47), nuk mund të përcaktohet si një instrument mbrojtës.
- AG97 Instrumentet kapitali neto të vetë njësive ekonomike nuk janë aktive financiare ose pasive financiare të njësive ekonomike dhe prandaj nuk mund të përcaktohen si instrumente mbrojtës.

Elementët e mbrojtur (paragrafet 78-84)

Kualifikimi i elementëve (paragrafet 78-80)

- AG98 Një angazhim i përcaktuar për të blerë një biznes në një kombinim biznesi nuk mund të jetë një element i mbrojtur, me përjashtim të rrezikut nga këmbimi në monedhë të huaj, sepse rreziqet e tjerë që janë të mbrojtur nuk mund të identifikohen dhe të maten në mënyrë specifike. Këto rreziqe të tjera janë rreziqet e përgjithshme të biznesit.
- AG99 Një investim sipas metodës së kapitalit neto nuk mund të jetë një element mbrojtës në një mbrojtje me vlerën e drejtë, sepse metoda e kapitalit neto njihet në fitim ose humbje pjesën e investitorit në fitimin ose humbjen e pjesëmarrjes, dhe jo ndryshimet në vlerën e drejtë të investimit. Për arsye të ngjashme, një investim në një filial të konsoliduar nuk mund të jetë element i mbrojtur në një mbrojtje me vlerën e drejtë, sepse konsolidimi njihet në fitim ose humbje, fitimin ose humbjen e filialit, dhe jo ndryshimet në vlerën e drejtë të investimit. Një mbrojtje e një investimi neto në një njësi ekonomike të huaj është e ndryshme, sepse ajo është një mbrojtje e ekspozimit ndaj monedhës së huaj, jo një mbrojtje me vlerën e drejtë e ndryshimit në vlerën e investimit.
- AG99A Paragrafi 80 pohon se në pasqyrat financiare të konsoliduara, transaksionet parashikues ndërgrupor me probabilitet të lartë për rrezikun e monedhës së huaj mund të kualifikohen si elementë të mbrojtur në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare, me kusht që transaksioni të shprehet në monedhë të huaj të ndryshme nga monedha funksionale e njësisë ekonomike, që hyn në këtë transaksion, dhe rreziku i monedhës së huaj do të prekë fitimin ose humbjen e konsoliduar. Për këtë qëllim një njësi ekonomike mund të jetë një shoqëri mëmë, filial, pjesëmarrje, sipërmarrje e përbashkët ose degë. Në qoftë se rreziku i monedhës së huaj e një transaksioni parashikues ndërgrup nuk prek fitimin ose humbjen e konsoliduar, transaksioni ndërgrup nuk mund të kualifikohet si një element i mbrojtur. Zakonisht, ky është rasti për pagesat për përdorimin e pronës, pagesat e interesit ose shpenzimet e drejtimit midis anëtarëve të të njëjtit grup, nëse nuk ka një transaksion të jashtëm të lidhur. Megjithatë, kur rreziku i monedhës së huaj i një transaksioni parashikues ndërgrup prek fitimin ose humbjen e konsoliduar, transaksioni ndërgrup mund të kualifikohet si një element i mbrojtur. Një shembull është parashikimi i shitjeve ose blerjeve të inventarëve midis anëtarëve të të njëjtit grup, në qoftë se është një shitje inventari e bërë më parë tek një palë e jashtme ndaj grupit. Në mënyrë të ngjashme, parashikimi i një shitje ndërgrup të makinerive dhe pajisjeve nga njësi ekonomike grup, që i prodhon ato, në njësinë ekonomike grup që do t'i përdorë makineritë dhe pajisjet në veprimtaritë e saj, mund të prekë fitimin ose humbjen e konsoliduar. Kjo mund të ndodhë, për shembull, për shkak se makineritë dhe pajisjet do të amortizohen nga njësi ekonomike blerëse dhe shuma e njohur në fillim për makineritë dhe pajisjet mund të ndryshojë, në qoftë se transaksioni ndërgrup i parashikuar shprehet në një monedhë tjetër nga ajo funksionale e njësisë ekonomike blerëse.
- AG99B Në qoftë se mbrojtja e një transaksioni ndërgrup parashikues kualifikohet për kontabilitetin mbrojtës, çdo fitim ose humbje, që njihet drejtpërdrejt në kapitalin neto në përputhje me paragrafin 95(a), do të riklasifikohet në fitim ose humbje në të njëjtën periudhë ose periudha gjatë të cilave rreziku i monedhës së huaj për një transaksion të mbrojtur prek fitimin ose humbjen e konsoliduar.

Përcaktimi i zërave financiarë si zëra të mbrojtur (paragrafet 81 dhe 81A)

- AG99C Në qoftë se një pjesë e flukseve të mjeteve monetare të aktivitetit financiar ose pasivitetit financiar përcaktohet si një element i mbrojtur, atëherë kjo pjesë e përcaktuar duhet të jetë më e vogël se flukset monetare gjithsej të aktivitetit ose pasivitetit. Për shembull, në rastin e një pasivi, norma e interesit efektiv e të cilit është poshtë LIBOR, një njësi ekonomike nuk mund të përcaktojë (a) një pjesë të pasivit të barabartë me vlerën e principalit plus interesin në LIBOR dhe (b) një pjesë negative të mbetur. Megjithatë, njësi ekonomike mund të përcaktojë të gjitha flukset monetare të aktivitetit financiar ose pasivitetit financiar në tërësi, si elementë të mbrojtur, dhe t'i mbrojtë ata vetëm nga ndonjë rrezik i veçantë (p.sh. vetëm nga ndryshimet që lidhen drejtpërdrejt me ndryshimet në LIBOR). Për shembull, në rastin e një pasivi financiar, kur norma e interesit efektiv të tij është 100 pikë bazë poshtë LIBOR, njësi ekonomike mund ta përcaktojë si element të mbrojtur të tërë pasivin (d.m.th. principal plus interesi me LIBOR minus 100 pikë bazë) dhe mbron ndryshimin në vlerën e drejtë ose flukset monetare të këtij pasivi të tërë, që lidhet drejtpërdrejt me ndryshimet në LIBOR. Njësi ekonomike mundet, gjithashtu, të zgjedhë një raport mbrojtjeje në vend të asaj një nga një, për të përmirësuar efektivitetin e mbrojtjes, siç përshkruhet në paragrafin AG100.
- AG99D Përveç kësaj, në qoftë se një instrument financiar me një normë të pandryshueshme, ndonjë herë është i mbrojtur pas krijimit të tij dhe ndërkohë normat e interesit kanë ndryshuar, njësi ekonomike mund të përcaktojë një pjesë të barabartë për një normë bazë, që është më e lartë se norma e kontraktuar paguar mbi zërin. Njësi ekonomike mund të veprojë kështu me kusht që norma bazë të jetë më e vogël se norma e interesit efektiv e llogaritur mbi bazën e supozimit që njësi ekonomike e ka blerë instrumentin në ditën e parë që e përcakton elementin e mbrojtur. Për shembull, supozohet se një njësi ekonomike krijon një aktiv financiar me normë të pandryshueshme për 100NJM, që ka një normë interesi efektiv prej 6 për qind në kohën që LIBOR është 4 për

qind. Ajo fillon ta mbrojtë aktivin pak më vonë, kur LIBOR është rritur në 8 për qind dhe vlera e drejtë e aktivit është ulur në 90NJM. Njësia ekonomike llogarit, që në qoftë se ajo do ta kishte blerë aktivin në datën e parë që e përcakton atë si element të mbrojtur për vlerën e drejtë të pastajme prej 90NJM, norma efektive do të ishte 9.5 për qind. Meqë LIBOR është më i vogël se kjo normë efektive, njësia ekonomike mund të përcaktojë një pjesë LIBOR prej 8 për qind, që përbëhet pjesërisht nga flukset monetare të interesit kontraktual dhe pjesërisht nga diferenca midis vlerës së drejtë aktuale (d.m.th. 90 NJM) dhe shumës së ripagueshme në maturim (d.m.th. 100NJM).

Përcaktimi i zërave jofinanciarë si zëra të mbrojtur (paragrafi 82)

AG100 Ndryshimet në çmimin e një elementi ose një përbërësi të një aktivi jofinanciar, ose pasivi jofinanciar, në përgjithësi nuk kanë një efekt të parashikueshëm, të matshëm në mënyrë të veçantë, mbi çmimin e zërit që është i krahasueshëm me efektin, le të themi, një ndryshim në normat e interesit të tregut mbi çmimin e një obligacioni. Kështu, një aktiv jofinanciar ose një pasiv jofinanciar është një zë i mbrojtur vetëm në tërësinë e tij ose për rrezikun e këmbimit në monedhë të huaj. Në qoftë se ka një diferencë midis termave të instrumentit mbrojtës dhe termave të instrumentit të mbrojtur (siç është në rastin e mbrojtjes së blerjes së parashikuar të kafesë braziliene duke përdorur një kontratë të ardhshme për të blerë kafe kolumbiane në terma jo të ngjashëm), marrëdhënia mbrojtëse gjithësi mund të kualifikohet si një marrëdhënie mbrojtëse nëse plotësohen të gjitha kushtet e paragrafit 88, duke patur parasysh që mbrojtja pritet të jetë mjaft efektive. Për këtë qëllim, vlera e instrumentit mbrojtës mund të jetë më e madhe ose më e vogël se ajo e elementit të mbrojtur, në qoftë se kjo përmirëson efektivitetin e marrëdhënies mbrojtëse. Për shembull, mund të bëhen analizat e regresionit për të vendosur një marrëdhënie statistikore midis elementit të mbrojtur (p.sh. transaksioni me kafën braziliene) dhe instrumentit mbrojtës (p.sh. transaksioni me kafën kolumbiane). Në qoftë se ka një marrëdhënie statistikore të mirëqënë midis dy variablave (d.m.th. midis çmimeve për njësi të kafesë braziliene dhe asaj kolumbiane), pjerrësia e vijës së regresionit mund të përdoret për të vendosur raportin e mbrojtjes që do të maksimizojë efektivitetin e pritshëm. Për shembull, në qoftë se pjerrësia e vijës së regresionit është 1.02, një raport mbrojtës, bazuar në 0.98 të sasive të elementeve të mbrojtur kundrejt 1.00 sasive të instrumentit mbrojtës, maksimizon efektivitetin e pritshëm. Megjithatë, marrëdhënia mbrojtëse mund të rezultojë në mosefektivitet që njihet në fitim ose humbje gjatë periudhës të marrëdhënies mbrojtëse.

Përcaktimi i grupeve të zërave financiarë si zëra të mbrojtur (paragrafet 83 dhe 84)

AG101 Mbrojtja e një pozicioni neto të përgjithshëm (p.sh. pozicioni neto i të gjithë aktiveve me normë të pandryshueshme dhe pasive me normë me maturitete të ngjashëm), përveç një elementi specifik të mbrojtur, nuk kualifikohet për kontabilitetin mbrojtës. Megjithatë, pothuajse i njëjti efekt në fitim ose humbje të kontabilitetit mbrojtës për këtë tip marrëdhënie mbrojtëse mund të arrihet duke përcaktuar si element të mbrojtur pjesë të zërave bazë. Për shembull, në qoftë se një bankë ka 100NJM aktive dhe 90NJM pasive me rreziqe dhe terma me natyrë të ngjashme dhe mbron ekspozimin për 10NJM neto, ajo mund të përcaktojë si element të mbrojtur 10NJM të këtyre aktiveve. Ky përcaktim mund të përdoret, në qoftë se këto aktive dhe pasive janë instrumente me normë të pandryshueshme dhe në këtë rast kemi një mbrojtje të vlerës së drejtë, ose nëse ata janë instrumente me norma të ndryshueshme dhe në këtë rast kemi një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare. Në mënyrë të ngjashme, në qoftë se një njësi ekonomike ka një angazhim të përcaktuar për të blerë një monedhë të huaj 100NJM dhe një angazhim të përcaktuar për të shitur në monedhë të huaj 90NJM, atëherë ajo mund të mbrojtë vlerën neto 10NJM, duke blerë një derivativ dhe duke e përcaktuar atë si një instrument mbrojtës që lidhet me 10NJM të angazhimit të përcaktuar të blerjes prej 100NJM.

Kontabiliteti mbrojtës (paragrafet 85–102)

AG102 Një shembull i mbrojtjes së vlerës së drejtë është mbrojtja e një instrumenti borxhi me normë të pandryshueshme, nga ekspozimi ndaj ndryshimeve në vlerën e drejtë, si rezultat i ndryshimeve në normat e interesit. Një mbrojtje e tillë mund të regjistrohët nga emetuesi ose mbajtësi.

AG103 Një shembull i mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare është përdorimi i swap për ndryshimin e normës së luhatshme të borxhit kundrejt normës të pandryshueshme të tij (d.m.th. mbrojtja e një transaksioni të ardhshëm ku flukse mjeteve monetare të ardhshme të mbrojtura janë pagesat e ardhshme të interesit).

AG104 Mbrojtja e një angazhimi të përcaktuar (p.sh. mbrojtja e ndryshimit në çmimin e lëndës djegëse në lidhje me një angazhim kontraktual të panjohur nga një njësi elektrike për të blerë lëndë djegëse me një çmim të pandryshueshëm) është një mbrojtje ndaj ekspozimit për një ndryshim në vlerën e drejtë. Kështu, një mbrojtje e tillë është një mbrojtje e vlerës së drejtë. Megjithatë, sipas paragrafit 87, një mbrojtje nga rreziku i këmbimit në monedhë të huaj të një angazhimi të përcaktuar, në të kundërt mund të trajtohet si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare.

Vlerësimi i efektivitetit të mbrojtjes

AG105 Një mbrojtje trajtohet si mjaft efektive vetëm në qoftë se plotësohen të dy kushtet e mëposhtme:

- (a) Në fillim të mbrojtjes dhe në periudhat të mëpasshme, mbrojtja pritet të jetë mjaft efektive, kur bëhet kompensimi i ndryshimeve në vlerën e drejtë ose flukset e mjeteve monetare të lidhura me rrezikun e mbrojtur gjatë periudhës për të cilën është përcaktuar mbrojtja. Një pritshmëri e tillë mund të demonstron në mënyra të ndryshme, duke përfshirë krahasimin e ndryshimeve të kaluara në vlerën e drejtë ose flukset e mjeteve monetare të elementit të mbrojtur, që janë të lidhura me rrezikun e mbrojtur për ndryshimet e kaluara në vlerën e drejtë, ose flukset e mjeteve monetare të instrumentit mbrojtës, ose duke demonstruar një korrelacion të lartë statistikor midis vlerës së drejtë ose flukseve të mjeteve monetare të elementit të mbrojtur dhe atyre të instrumentit mbrojtës. Njësia ekonomike mundet gjithashtu të zgjedhë një mbrojtje në raport (përqindje) në vend të asaj një nga një për të përmirësuar efektivitetin e mbrojtjes siç është përshkruar në paragrafin AG100.
- (b) Rezultatet aktuale të mbrojtjes janë brenda një intervali 80-125 për qind. Për shembull, në qoftë se rezultate aktuale janë të tilla që humbja nga instrumenti mbrojtës është 120NJM dhe fitimi neto nga instrumenti në mjete monetare është 100NJM, kompensimi mund të matet me raportin 120/100, i cili është 120 për qind, ose me raportin 100/120, i cili është 83 për qind. Në këtë shembull, duke supozuar që mbrojtja plotëson kushtin e pikës (a), njësia ekonomike do të arrijë në përfundimin që mbrojtja ka qenë mjaft efektive.

AG106 Efektiviteti vlerësohet, të paktën, në kohën që një njësia ekonomike përgatit pasqyrat e saj financiare vjetore ose ato të ndërmjetme.

AG107 Ky standard nuk specifikon një metodë të vetme për vlerësimin e një mbrojtje efektive. Metoda që një njësia ekonomike përdor për vlerësimin e efektivitetit të mbrojtjes varet nga strategjia e saj e drejtimit të rrezikut. Për shembull, në qoftë se strategjia e drejtimit të rrezikut të një njësie ekonomike është që të rregullojë periodikisht vlerën e instrumentit mbrojtës, për të pasqyruar ndryshimet në pozicionin mbrojtës, atëherë njësia ekonomike kërkohe të demonstron që mbrojtja pritet të jetë mjaft efektive vetëm për periudhën deri sa më pas vlera e instrumentit mbrojtës të rregullohet. Në disa raste, një njësia ekonomike përdor metoda të ndryshme për tipe të ndryshme të mbrojtjes. Dokumentacioni i një njësie ekonomike të strategjisë së saj të mbrojtjes përfshin procedurat për vlerësimin e efektivitetit. Këto procedura specifikojnë nëse vlerësimi pëfshin të gjitha fitimet ose humbjet neto nga një instrument mbrojtës ose nëse është përjashtuar vlera në kohë e instrumentit.

AG107A Në qoftë se një njësia ekonomike mbron më pak se 100 për qind të ekspozimit ndaj rrezikut të një zëri, kështu p.sh. 85 për qind, ajo do ta përcaktojë elementin e mbrojtur që të jetë sa 85 për qind e ekspozimit dhe do të matë mosefektivitetin bazuar në ndryshimin në këtë 85 për qind të ekspozimit të përcaktuar. Sidoqoftë, kur mbrojtja është e përcaktuar për një ekspozim prej 85 për qind, njësia ekonomike mund të përdorë raportin mbrojtës (mbrojtjen në përqindje), sesa mbrojtjen një nga një, nëse kjo përmirëson efektivitetin e pritshëm të mbrojtjes, siç shpjegohet në paragrafin AG100.

AG108 Në qoftë se termat e principalit të instrumentit mbrojtës dhe të aktivit, pasivit, angazhimit të përcaktuar ose transaksionit parashikues me probabilitet të lartë të mbrojtur, janë të njëjtë, ndryshimet në vlerën e drejtë dhe flukset e mjeteve monetare, të lidhura drejtpërdrejt me rrezikun nga i cili mbrohet, mund të kompensojnë njeri-tjetrin, si në momentin mbrojtja ka filluar dhe më pas. Për shembull, një swap për norma interesi ka mundësi të jetë një mbrojtje efektive, në qoftë se shumatat imagjinare dhe e principalit, afati, datat e rivlerësimit, datat e arkëtimeve dhe pagesave të interesit dhe principalit, dhe bazat për matjen e normave të interesit janë të njëjta si për instrumentin mbrojtës, ashtu dhe për elementin e mbrojtur. Përveç kësaj, mbrojtja me një kontratë të ardhshme e një blerjeje malli, parashikuar me probabilitet të lartë, mundet të jetë mjaft efektive në qoftë se:

- (a) kontrata e ardhshme është për blerjen e të njëjtës sasi, të të njëjtut mall, në të njëjtën kohë dhe vend, sikurse blerja parashikuese e mbrojtur;
- (b) vlera e drejtë e kontratës së ardhshme (forward) në fillim është zero; dhe
- (c) edhe ndryshimi në skanton ose primin mbi një kontratë të ardhshme (forward) përjashtohet nga vlerësimi i efektivitetit dhe njihet në fitim ose humbje, edhe ndryshimi në flukset e mjeteve monetare të pritshme nga transaksioni parashikues me probabilitet të lartë bazohet në çmimin e ardhshëm (forward) për mallin.

AG109 Nganjëherë instrumenti mbrojtës kompenson vetëm një pjesë të rrezikut të mbrojtur. Për shembull, një mbrojtje nuk do të ishte plotësisht efektive, në qoftë se instrumenti mbrojtës dhe elementi i mbrojtur janë të shprehur në monedha të ndryshme që nuk lëvizin në të njëjtin drejtim. Gjithashtu, një mbrojtje nga rreziku i normës së interesit duke përdorur një derivativ nuk do të ishte plotësisht efektive, në qoftë se një pjesë e ndryshimit në vlerën e drejtë të derivativit është e lidhur drejtpërdrejt me rrezikun e kredisë së palës tjetër.

AG110 Për t'u kualifikuar për kontabilitet mbrojtës, mbrojtja duhet të jetë e lidhur me një rrezik specifik të përcaktuar dhe të identifikuar dhe jo vetëm me rreziqet e përgjithshme të biznesit, dhe përfundimisht duhet të prekë fitimin

- ose humbjen e njësisë ekonomike. Një mbrojtje nga rreziku i amortizimit moral të një aktivi fizik ose rreziku i shpronësimit të pasurisë nga qeveria nuk është e përshtatshme për kontabilitetin mbrojtës; efektiviteti nuk mund të matet, sepse këto rreziqe nuk janë të matshme në mënyrë të besueshme.
- AG111 Në rastin e rrezikut të normës së interesit, mbrojtja efektive mund të vlerësohet duke përgatitur një grafik maturimi për aktivin financiar dhe pasivet financiare që tregojnë ekspozimin neto të normës së interesit për çdo periudhë kohe, me kusht që ekspozimi neto është i lidhur me një aktiv ose pasiv specifik (ose një grup aktivesh ose pasivesh, ose një pjesë specifike e tyre) duke i dhënë shkas një ekspozimi neto, dhe mbrojtja efektive vlerësohet kundrejt këtij aktivi ose pasivi.
- AG112 Për të bërë vlerësimin e efektivitetit të mbrojtjes, në përgjithësi, një njësi ekonomike shqyrton vlerën në kohë të parasë. Norma e pandryshueshme e interesit mbi elementin e mbrojtur nuk është e nevojshme që të jetë e lidhur saktë me normën e pandryshueshme të interesit mbi swap-in e përcaktuar si një mbrojtje të vlerës së drejtë. Po kështu, as norma e ndryshueshme e interesit mbi një aktiv ose pasiv që mbart interes nuk është e nevojshme të jetë e njëjtë me normën e ndryshueshme të interesit mbi swap, i përcaktuar si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare. Vlera e drejtë e një swap derivon nga shlyerjet e tij neto. Normat e pandryshueshme dhe të ndryshueshme të swap mund të ndryshojnë pa prekur shlyerjen neto edhe në qoftë se ato ndryshojnë që të dyja me të njëjtën shumë.
- AG113 Në qoftë se njësi ekonomike nuk plotëson kriterin e mbrojtjes efektive, atëherë ajo ndërpret zbatimin e kontabilitetit mbrojtës që nga data më e fundit, që është demonstruar se mbrojtja ka qenë efektive. Megjithatë, në qoftë se njësi ekonomike identifikon ngjarjen ose ndryshimin në rrethanat, e cila ka bërë që marrëdhëniet mbrojtëse të mos plotësojnë kriterin e efektivitetit, dhe demonstroi që mbrojtja ka qenë efektive përpara ndodhjes së ngjarjes ose ndryshimit në rrethanat, njësi ekonomike ndërpret zbatimin e kontabilitetit mbrojtës që nga data e ngjarjes ose ndryshimit në rrethanat.

Kontabiliteti mbrojtës me vlerën e drejtë për mbrojtjen e një portofoli nga rreziku i normës së interesit

- AG114 Për mbrojtjen e vlerës së drejtë ndaj rrezikut të normës së interesit, bashkëshoqërues me portofolin e aktiveve financiare ose pasiveve financiare, një njësi ekonomike do të plotësonte kërkesat e këtij standardi në qoftë se ajo përmbush procedurat e përshkruara në (a)–(i) dhe paragrafet AG115–AG132 më poshtë.
- (a) Si pjesë e procesit të drejtimit të rrezikut, njësi ekonomike identifikon një portofol të zërave që duan të mbrohen nga rreziku i normës së interesit. Portofoli mund të përbëhet vetëm nga aktivet, vetëm nga pasivet, ose nga aktivet dhe pasivet bashkë. Njësi ekonomike mund të identifikojë dy ose më shumë portofole (p.sh. njësi ekonomike mund të grupojë aktivet e saj të vlefshme për shitje në një portofol të veçantë) dhe në një rast të tillë për çdo portofol të veçantë zbatohet udhëzimi i mëposhtëm.
 - (b) Njësi ekonomike analizon portofolin në periudhat e rivlerësimit bazuar në datat e pritshme, sesa ato kontraktuale të rivlerësimit. Analizat në periudhat e rivlerësimit mund të kryhen në mënyra të ndryshme duke përfshirë programimin e flukseve të mjeteve monetare në periudhat në të cilat ato priten të kryhen, ose programimin e shumave imagjinare të principalit në të gjitha periudhat deri kur bëhet rivlerësimi i pritshëm.
 - (c) Mbi bazën e kësaj analize, njësi ekonomike vendos për shumën që dëshiron të mbrojë. Njësi ekonomike përcakton si një element të mbrojtur një shumë të aktiveve ose pasiveve (por jo një shumë neto) nga portofoli i identifikuar të barabartë me shumën që ajo dëshiron ta përcaktojë si të mbrojtur. Kjo shumë, gjithashtu, përcakton masën e përqindjes që përdoret për testimin e efektivitetit në përputhje me paragrafin AG126(b).
 - (d) Njësi ekonomike përcakton që të mbrohet nga rreziku i normës së interesit. Ky rrezik mund të jetë një pjesë e rrezikut të normës së interesit për secilin prej zërave në pozicion të mbrojtur, siç është norma bazë e interesit (p.sh. LIBOR).
 - (e) Njësi ekonomike përcakton një ose më shumë instrumente mbrojtës për çdo periudhë kohe rivlerësimi.
 - (f) Duke përdorur përcaktimet e bëra më sipër në pikat (c)–(e), njësi ekonomike vlerëson në fillim dhe në periudhat e mëpasshme, nëse mbrojtja pritet të jetë mjaft efektive gjatë periudhës për të cilën mbrojtja është përcaktuar.
 - (g) Periodikisht, njësi ekonomike mat ndryshimin në vlerën e drejtë të elementit të mbrojtur (siç përcaktohet në pikën (c)), që është i lidhur drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur (si është përcaktuar në pikën (d)), bazuar në datat e pritshme të rivlerësimit, të përcaktuara në pikën (b). Më kusht që mbrojtja e përcaktuar aktualisht të rezultojë se ka qenë mjaft efektive, kur të vlerësohet duke përdorur metodën e dokumentuar të njësisë ekonomike për vlerësimin e efektivitetit, njësi ekonomike njeh ndryshimin në vlerën e drejtë të elementit të mbrojtur si një fitim ose humbje neto në fitim ose humbje dhe në njerin

prej dy nënzërave në bilanc, si përshkruhet në paragrafin 89A. Ndryshimi në vlerën e drejtë nuk ka nevojë të shpërndahet sipas aktiveve ose pasiveve individuale.

- (h) Njësia ekonomike mat ndryshimin në vlerën e drejtë të instrumentit mbrojtës (siç përcaktohet në pikën (e)) dhe e njeh atë si një fitim ose humbje neto në fitim ose humbje. Vlera e drejtë e instrumentit mbrojtës njihet si një aktiv ose pasiv në bilanc.
 - (i) Çdo mosefektivitet* do të njihet në fitim ose humbje si një diferencë midis vlerës së drejtë, duke iu referuar pikës (g), dhe asaj të referuar në pikën (h).
- AG115 Kjo metodë përshkruhet më hollësisht më poshtë. Metoda duhet të zbatohet vetëm për mbrojtjen me vlerën e drejtë të rrezikut të normës së interesit që është i lidhur me një portofol të aktiveve financiare ose pasiveve financiare.
- AG116 Portofoli i identifikuar në paragrafin AG114(a) mund të përmbajë aktive dhe pasive. Në të kundërt, ai mund të jetë një portofol që përmban vetëm aktive, ose vetëm pasive. Portofoli përdoret për të përcaktuar shumën e aktiveve ose pasiveve që njësia ekonomike dëshiron të mbrojë. Megjithatë, portofoli në vetvete nuk është i përcaktuar si element i mbrojtur.
- AG117 Në zbatim të paragrafit AG114(b), njësia ekonomike përcakton datën e pritshme të rivlerësimit të një zëri si datën më të hershme kur ky zë pritë të maturohet ose të rivlerësohet për normat e tregut. Datat e pritshme të rivlerësimit çmohen në fillim të mbrojtjes dhe gjatë gjithë afatit të saj, bazuar në përvojën historike dhe informacion tjetër të vlefshëm, duke përfshirë informacionin dhe parashikimet në lidhje me normat e parapagimit, normat e interesit dhe ndërlidhjen midis tyre. Njësitë ekonomike, që nuk kanë ndonjë përvojë specifike të tyre ose një përvojë të mjaftueshme, përdorin eksperiencën e grupit të babarbartë për instrumentet e krahasueshme financiare. Këto çmuarje rishikohen periodikisht dhe përditësohen mbi bazën e eksperiencës. Në rastin e një zëri me normë të pandryshueshme, që është e parapagueshme, data e pritshme e rivlerësimit është data në të cilën zëri pritë të parapaguhet, nëse nuk rivlerësohet me normat e tregut në një datë më të hershme. Për një grup me zëra të ngjashëm, analizat në periudhat kohore bazuar në datat e pritshme të rivlerësimit janë në formën e shpërndarjes së një përqindjeje të grupit, sesa sipas zërave individuale, për secilën periudhë kohe. Njësia ekonomike zbaton edhe metodologji të tjera për të tilla shpërndarje. Për shembull, ajo mund të përdorë një shumëfishues normash të parapagimit për të shpërndarë amortizimin (shlyerjen) e huave për periudha kohe bazuar në datat e pritshme të rivlerësimit. Megjithatë, metodologjia për një shpërndarje të tillë do të jetë në përputhje me procedurat dhe objektivat e drejtimit të rrezikut të njësisë ekonomike.
- AG118 Në lidhje me përcaktimin e parashtruar në paragrafin AG114(c), në qoftë se në një periudhë kohe të veçantë të rivlerësimit, një njësi ekonomike çmon që ajo ka aktive me normë të pandryshueshme për 100NJM dhe pasive me normë të pandryshueshme për 80NJM dhe vendos të mbrojë të gjithë pozicionin neto prej 20NJM, atëherë ajo përcakton si element të mbrojtur aktivet me shumën 20NJM (pjesa e aktiveve).† Përcaktimi shprehet si një 'shumë e një monedhe' (p.sh. në shumë dollarësh, euro, paund ose rand) se sa si aktive individuale. Kjo do të thotë që të gjitha aktivet (ose pasivet) nga të cilat është hequr shuma e mbrojtur –d.m.th. 100NJM e aktiveve në këtë shembull – duhet të jenë:
- (a) zëra të mbrojtur ata zëra që vlera e drejtë të cilëve ndryshon në përgjigje ndaj ndryshimeve në normën e interesit; dhe
 - (b) zëra, që do të ishin kualifikuar për kontabilitetin mbrojtës të vlerës së drejtë, në qoftë se ata do të ishin përcaktuar si të mbrojtur në mënyrë individuale. Në veçanti, meqë standardi‡ specifikon që vlera e drejtë e një pasivi financiar me një tipar kërkueshmërie pa afat (siç janë depozitat pa afat dhe disa lloje të tjera depozitash me afat) nuk është më pak se shuma e pagueshme sipas kërkesës, skontuar që nga dita e parë që shuma mund të kërkohej për t'u paguar, pra një zë i tillë nuk mund të kualifikohet për kontabilitetin mbrojtës të vlerës së drejtë për çdo periudhë kohe përtej periudhës më të shkurtër në të cilën mbajtësi mund të kërkojë pagesën. Në shembullin e mësipërm, pozicioni i mbrojtur është një shumë aktivesh. Pra, të tilla pasive nuk janë pjesë e elementit të mbrojtur të përcaktuar, por përdoren nga njësia ekonomike për të përcaktuar shumën e aktivitetit që është projektuar si i mbrojtur. Në qoftë se pozicioni i dëshiruar për t'u mbrojtur nga njësia ekonomike është një shumë pasivesh, kjo shumë, që përfaqëson elementin e mbrojtur, duhet të zbritet nga pasivet me normë të pandryshueshme, përveç pasiveve që njësia ekonomike mund të kërkojë t'i paguajë në një periudhë më të hershme, dhe masa e përqindjes së përdorur për vlerësimin e mbrojtjes efektive, në përputhje me paragrafin AG126(b), duhet të llogaritet si një përqindje e këtyre pasiveve të tjerë. Për shembull, supozohet se një njësi ekonomike çmon që në një periudhë kohe të veçantë rivlerësimi ka 100NJM pasive me normë të pandryshueshme, që përbëhen nga 40NJM depozita pa afat dhe 60NJM pasive pa tiparin e kërkueshmërisë pa afat, dhe

* Në këtë kontekst zbatohen konsideratat për materialitetin njëllor si në tërë SNRF-të.

† Standardi lejon njësinë ekonomike të përcaktojë çdo shumë të aktiveve ose pasiveve të vlefshme të kualifikuar, d.m.th. në këtë shembull çdo shumë të aktiveve midis 0NJM dhe 100NJM.

‡ shih paragrafin 49

79NJM aktive me normë të pandryshueshme. Në qoftë se njësia ekonomike vendos të mbrojë të gjithë pozicionin neto prej 30NJM, ajo përcakton si element të mbrojtur pasivet prej 30NJM ose 50për qind* të pasiveve pa tipar kërkueshmërie pa afat.

AG119 Gjithashtu, njësia ekonomike vepron në përputhje me kërkesat e tjera të përcaktimit dhe të dokumentimit që janë parashtruar në paragrafin 88(a). Për një portofol mbrojtës nga rreziku i normës së interesit, ky përcaktim dhe dokumentim specifikon politikën e njësishë ekonomike për të gjithë variablat që janë përdorur për të identifikuar shumën që është mbrojtur dhe mënyrën e matjes së efektivitetit, përfshirë sa më poshtë:

- (a) cilat aktive dhe pasive janë përfshirë në mbrojtje portofoli dhe mbi ç'baza hiqen ata nga portofoli.
- (b) si i çmon njësia ekonomike datat e rivlerësimit, përfshirë se cilat janë supozimet për normat e interesit që përbëjnë bazën e çmuarjeve të normave të parapagimit dhe mbi ç'bazë ndryshojnë këto çmuarje. E njëjta metodë përdoret si për çmuarjet fillestare të bëra në kohën që një aktiv ose pasiv është përfshirë në portofol dhe mbrojtur, ashtu dhe për rishikimin më vonë të këtyre çmuarjeve.
- (c) numri dhe kohëzgjatja e periudhave të rivlerësimit.
- (d) sa shpesh njësia ekonomike do të testojë efektivitetin dhe cilën prej dy metodave në paragrafin AG126 do të përdorë.
- (e) metodologjia e përdorur nga njësia ekonomike për të përcaktuar shumën e aktiveve ose pasiveve që janë projektuar si elementë të mbrojtur dhe, në lidhje me këtë, masën e përqindjes së përdorur kur njësia ekonomike teston efektivitetin me metodën e përshkruar në paragrafin AG126(b).
- (f) kur njësia ekonomike teston efektivitetin duke përdorur metodën e përshkruar në paragrafin AG126(b), a do të bëjë testimin e efektivitetit individualisht për çdo periudhë kohe rivlerësimi, për të gjitha periudhat në total, apo duke i kombinuar të dyja.

Politikat e specifikuar në përcaktimin dhe dokumentimin e marrëdhënies mbrojtëse do të jenë në përputhje me objektivat dhe procedurat e drejtimit të rrezikut të njësishë ekonomike. Ndryshimet në politika nuk mund të jenë arbitrare. Ato duhet të justifikohen mbi bazën e ndryshimeve në kushtet e tregut dhe në faktorët e tjerë dhe të jenë në përputhje me objektivat dhe procedurat e drejtimit të rrezikut të njësishë ekonomike.

AG120 Instrumenti mbrojtës, duke iu referuar paragrafit AG114(e), mund të jetë një derivativ i vetëm ose një portofol derivativësh, të cilët të gjithë janë të ekspozuar ndaj rrezikut të mbrojtur të normës së interesit, të përcaktuar në paragrafin AG114(d) (p.sh. portofoli i swap-eve të normave të interesit që të gjitha janë të ekspozuara për LIBOR). Një portofol i tillë i derivativëve mund të ketë pozicione për kompensimin e rrezikut. Megjithatë, ai mund të mos përfshijë opsione të shkruara ose opSION të shkruar neto, sepse standardi† nuk i lejon të tilla opsione të përcaktohen si instrumente mbrojtës (me përjashtim kur një opSION i shkruar është përcaktuar si një kompensim për një opSION të blerë). Në qoftë se instrumenti mbrojtës mbron shumën e përcaktuar në paragrafin AG114(c) për më tepër se një periudhë kohe rivlerësimi, atëherë bëhet shpërndarja për të gjitha periudhat që ai mbron. Megjithatë, i tërë instrumenti mbrojtës duhet të shpërndahet për këto periudha kohe rivlerësimi, sepse standardi‡ nuk e lejon një marrëdhënie mbrojtëse të jetë e projektuar vetëm për një pjesë të periudhës kohore gjatë të cilës instrumenti mbrojtës është në qarkullim (mbetet i pashlyer).

AG121 Kur një njësi ekonomike mat ndryshimin në vlerën e drejtë të një zëri të parapagueshëm në përputhje me paragrafin AG114(g), atëherë ndryshimi në normat e interesit prek vlerën e drejtë të një zëri të parapagueshëm në dy mënyra: ai prek vlerën e drejtë të flukseve monetare kontraktuale dhe vlerën e drejtë të parapagimit që ka një zëri i parapagueshëm. Paragrafi 81 i standardit lejon një njësi ekonomike të përcaktojë një pjesë të një aktivi financiar ose pasivi financiar, që kanë të njëjtin ekspozim ndaj rrezikut të përbashkët, si element të mbrojtur, duke bërë të mundur të matet efektiviteti. Për zërat e parapagueshëm, paragrafi 81A lejon një gjë të tillë duke projektuar elementin e mbrojtur në varësi të ndryshimit në vlerën e drejtë, që është i lidhur drejtpërdrejt me ndryshimet në normën e interesit të përcaktuar duke u bazuar në datat e pritshme të rivlerësimit, sesa në ato kontraktuale. Megjithatë, ndikimi që ndryshimet në normën e interesit të mbrojtur kanë mbi këto data të pritshme të rivlerësimit, do të përfshihet kur të përcaktohet ndryshimi në vlerën e drejtë të elementit të mbrojtur. Rrjedhimisht, në qoftë se datat e pritshme të rivlerësimit janë rishikuar (p.sh. për të pasqyruar një ndryshim në parapagimet e pritshme), ose në qoftë se të datat aktuale të rivlerësimit ndryshojnë nga ato të pritshme, atëherë sipas paragrafit AG126, do të ketë mosefektivitet. Në të kundërt, ndryshimet në të datat e pritshme të rivlerësimit që (a) në mënyrë të qartë rrjedhin nga faktorë sesa nga ndryshimet në normën e mbrojtur të interesit, (b) janë të palidhura me ndryshimet në normën e mbrojtur të interesit dhe (c) mund të jenë të ndara në mënyrë të besueshme nga ndryshimet që janë të lidhura drejtpërdrejt me normën e mbrojtur të interesit (p.sh. ndryshimet në normat e parapagimit rrjedhin natyrshëm nga një ndryshim në faktorët demografikë ose rregullimet tatimore sesa ndryshimet në normat e interesit) përjashtohen kur përcaktohet ndryshimi në vlerën e drejtë të elementit

* $30NJM \div (100NJM - 40NJM) = 50$ për qind

† shih paragrafet 77 dhe AG94

‡ shih paragrafin 75

mbrojtës, sepse ato nuk janë të lidhura drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur. Në qoftë se ka pasiguri në lidhje me faktorët që shkaktojnë këtë ndryshim në datat e pritshme të rivlerësimit ose njësia ekonomike nuk është në gjendje të veçojë në mënyrë të besueshme ndryshimet që rrjedhin nga norma e mbrojtur e interesit nga ato që rrjedhin nga faktorë të tjerë, ndryshimi supozohet që rrjedh nga ndryshimet në normën e mbrojtur të interesit.

AG122 Standardi nuk i specifikon teknikat e përdorura në përcaktimin e shumës të përmendur në paragrafin AG114(g), domethënë ndryshimin në vlerën e drejtë të elementit të mbrojtur, që është i lidhur drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur. Në qoftë se për të bërë një matje të tillë përdoren teknikat e vlerësimit statistikor ose të tjera, atëherë drejtimi duhet të presë rezultate të përafërta me ato që do të përftoheshin nga matja e të gjithë aktiveve ose pasiveve individuale që përbëjnë elementin e mbrojtur. Nuk është e përshtatshme të supozohet që ndryshimet në vlerën e drejtë të elementit të mbrojtur të barazojnë me ndryshimet në vlerën e instrumentit mbrojtës.

AG123 Paragrafi 89A kërkon që në qoftë se elementi i mbrojtur për një periudhë të veçantë rivlerësimi është një aktiv, ndryshimi në vlerën e tij paraqitet në një nënzë të veçantë të aktiveve. Në të kundërt, në qoftë se elementi i mbrojtur për një periudhë të veçantë rivlerësimi është një pasiv, ndryshimi në vlerën e tij paraqitet në një nënzë të veçantë të pasiveve. Këta janë nënzëra të veçantë të përmendur në paragrafin AG114(g). Nuk kërkohet të bëhet një shpërndarje specifike midis aktiveve individuale (ose pasiveve individuale).

AG124 Paragrafi AG114(i) vë në dukje që mosefektiviteti rrjedh në masën që ndryshimi në vlerën e drejtë të elementit të mbrojtur, të lidhur drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur, nuk është një lloj me ndryshimin në vlerën e drejtë të derivativit mbrojtës. Një ndryshim i tillë rrjedh nga një sërë arsyesh, përfshirë:

- (a) datat aktuale të rivlerësimit janë të ndryshme nga ato të pritshme, ose datat e pritshme të rivlerësimit që janë rishikuar;
- (b) zërat në portofolin e mbrojtur zhvlerësohen ose çregjistrohen;
- (c) datat e pagimit të instrumentit mbrojtës dhe elementit të mbrojtur janë të ndryshme; dhe
- (d) shkaqe të tjera (p.sh. kur një numër i vogël elementësh të mbrojtur mbartin interes me një normë më të ulët se norma bazë për të cilën ata janë projektuar si të mbrojtur, dhe për pasojë mosefektiviteti nuk është kaq i madh sa që portofoli si një i tërë nuk arrin të kualifikohet për kontabilitetin mbrojtës).

Ky lloj mosefektiviteti* duhet të identifikohet dhe të njihet në fitim ose humbje.

AG125 Në përgjithësi, mosefektiviteti i mbrojtjes duhet të përmirësohet:

- (a) në qoftë se njësia ekonomike bën grafikun e zërave me karakteristika të ndryshme parapagimi në një mënyrë të tillë që merr parasysh dallimet në sjelljen e parapagimit.
- (b) kur numri i zërave në portofol është më i madh. Kur portofoli përmban vetëm pak zëra, mosefektiviteti është relativisht i lartë, në qoftë se një prej zërave parapaguhet më herët ose më vonë seç është parashikuar. Në të kundërt, kur portofoli përmban shumë zëra, sjellja e parapagimit mund të jetë e parashikuar me më tepër saktësi.
- (c) kur periudhat e rivlerësimit të përdorura janë më të vogla (p.sh. 1 muaj kundrejt 3 muajve periudhë rivlerësimi). Periudhat më të vogla të rivlerësimit zvogëlojnë efektin e një mospërputhjeje midis datave të rivlerësimit dhe të pagesës (brenda periudhës së rivlerësimit) të elementit të mbrojtur dhe atyre të instrumentit mbrojtës.
- (d) shpeshtësia më e madhe me të cilën shuma e instrumentit mbrojtës rregullohet për të pasqyruar ndryshimet në elementin e mbrojtur (p.sh. për shkak të ndryshimeve në pritshmëritë e parapagimit).

AG126 Një njësi ekonomike teston efektivitetin periodikisht. Në qoftë se çmuarjet e datave të rivlerësimit ndryshojnë midis njerës datë në të cilën një njësi ekonomike vlerëson efektivitetin dhe tjetrës, ajo llogarit shumën e efektivitetit ose:

- (a) si diferencë midis ndryshimit në vlerën e drejtë të instrumentit mbrojtës (shih paragrafi AG114(h)) dhe ndryshimit në vlerën e tërë elementit të mbrojtur, që është i lidhur drejtpërdrejt me ndryshimet në normën e mbrojtur të interesit (duke përfshirë efektin që ndryshimet në normën e mbrojtur të interesit kanë në vlerën e drejtë të çdo opsioni parapagimi të përfshirë). ose
- (b) duke përdorur përafrimin e mëposhtëm. Njësia ekonomike:
 - (i) llogarit përqindjen e aktiveve (ose pasiveve) në secilën periudhë rivlerësimi, që është e mbrojtur, mbi bazën e datave të çmuara të rivlerësimit në datën e fundit që testohet efektiviteti.

* Në këtë kontekst zbatohen konsideratat për materialitetin njëlloj si në tërë SNRF-të.

- (ii) zbaton këtë përqindje për çmuarjen e rishikuar të shumës në këtë periudhë kohe rivlerësimi për të llogaritur shumën e elementit të mbrojtur bazuar në çmuarjen e rishikuar.
- (iii) llogarit ndryshimin në vlerën e drejtë të çmuarjes së rishikuar të elementit të mbrojtur, që është i lidhur drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur, dhe e paraqet atë siç është parashtruar në paragrafin AG114(g).
- (iv) njeh mosefektivitetin të barabartë me diferencën midis shumës së përcaktuar në pikën (iii) dhe ndryshimin në vlerën e drejtë të instrumentit mbrojtës (shih paragrafin AG114(h)).

AG127 Kur mat efektivitetin, njësia ekonomike dallon rishikimet për datat e çmuara të rivlerësimit të aktiveve ekzistuese (ose pasiveve) nga krijimi i aktiveve të reja (ose pasiveve), duke i konsideruar vetëm të parat si shkaktare të mosefektivitetit. Të gjitha rishikimet për datat e çmuara të rivlerësimit (përveç atyre të përjashtuara në përputhje me paragrafin AG121), përfshirë çdo rishpërndarje të zërave ekzistues midis periudhave, përfshihen kur bëhet rishikimi i shumës së çmuar në një periudhë kohe në përputhje me AG126(b)(ii) dhe po kështu edhe kur matet efektiviteti. Sapo njihet mosefektiviteti, siç është parashtruar më sipër, njësia ekonomike bën një çmuarje të re të aktiveve gjithsej (ose pasiveve) në secilën periudhë rivlerësimi, duke përfshirë aktivet e reja (ose pasivet) që janë krijuar qysh në periudhën e fundit të testuar për efektivitetin, dhe përcakton një shumë të re si element të mbrojtur dhe një përqindje të re si përqindje e mbrojtur. Procedurat e parashtruara në paragrafin AG126(b) përsëriten më pas në datën tjetër të testit të efektivitetit.

AG128 Zërat që janë planifikuar në fillim të periudhës së rivlerësimit mund të çregjistrohen për shkak të parapagimit më përpara seç pritej ose mund të pakësohen në vlerë për shkak të zhvlerësimit apo shitjes. Kur ndodh një gjë e tillë, shuma e ndryshimit në vlerën e drejtë të përfshirë në nënzërin e veçantë, siç përmendet në paragrafin AG114(g), që ka lidhje me zërin e çregjistruar mund të hiqet nga bilanci dhe të përfshihet në fitimin ose humbjen neto që rrjedh nga kualifikimi për mosnjohje të zërit. Për këtë qëllim, është e nevojshme të njihet periudha(t) e rivlerësimit në të cilën zëri i çregjistruar ishte planifikuar, sepse kjo përcakton periudhën e rivlerësimit nga e cila ky zë duhet hequr si dhe shumën përkatëse të nënzërit të veçantë, siç përmendet në paragrafin AG114(g). Kur një zë çregjistrohet, në qoftë se ai mund të përcaktohet në cilën periudhë është përfshirë, ai hiqet nga kjo periudhë. Në qoftë se jo, ai hiqet nga periudha më e hershme, nëse shuma e çregjistrimit është më e larta e parapagimeve të pritshme ose të shpërndara mbi bazë sistematike dhe racionale në të gjitha periudhat që përmbajnë zërin e çregjistruar, kur zëri shitet ose zhvlerësohet.

AG129 Përveç kësaj, çdo shumë që ka lidhje me një periudhë të veçantë, që nuk është çregjistruar kur i ka mbaruar koha, njihet në fitim ose humbje në këtë kohë (shih paragrafin 89A). Për shembull, supozohet një njësi ekonomike që i programon zërat në tre periudha kohe rivlerësimi. Në ripërcaktimin e mëparshëm, ndryshimi në vlerën e drejtë të raportuar në një nënzë të vetëm në bilanc është një aktiv prej 25NJM. Kjo shumë përfaqëson shumat që lidhen drejtpërdrejt me periudhat 1, 2 dhe 3, përkatësisht 7NJM, 8NJM, dhe 10NJM. Në ripërcaktimin tjetër, aktivet që lidhen drejtpërdrejt me periudhën 1 ose paraqiten realisht ose riprogramohen në periudhat e tjera. Prandaj, shuma 7NJM çregjistrohet nga bilanci dhe njihet në fitim ose humbje. Shumat 8NJM dhe 10NJM lidhen në mënyrë të drejtpërdrejtë, përkatësisht, me periudhat 1 dhe 2. Këto periudha është e nevojshme që të rregullohen për ndryshimet në vlerën e drejtë siç përshkruhet në paragrafin AG114(g).

AG130 Për ilustrim të kërkesave të dy paragrafeve të mëparshme, supozohet që një njësi ekonomike i ka programuar aktivet duke i shpërndarë me një përqindje të portofolit për secilën periudhë të rivlerësimit. Supozohet gjithashtu që ajo ka programuar 100NJM për secilën nga dy periudhat e para. Kur periudha e parë e rivlerësimit mbaron, aktivet për 110NJM çregjistrohen për shkak të ripagimit të pritshëm dhe të papritshëm. Në këtë rast, e gjithë shuma e nënzërit të veçantë, siç përmendet në AG114(g), e cila lidhet me periudhën e parë, hiqet nga bilanci, plus 10 për qind të shumës që lidhet me periudhën e dytë.

AG131 Në qoftë se shuma e mbrojtur për periudhën e rivlerësimit zvogëlohet pa u çregjistruar aktivet (ose pasivet) përkatëse, shuma e përfshirë në nënzërin e veçantë, siç përmendet në paragrafin AG114(g), që lidhet me zvogëlimin, do të amortizohet në përputhje me paragrafin 92.

AG132 Një njësi ekonomike mund të dëshirojë të zbatojë metodën e përshkruar në paragrafet AG114–AG131 për një portofol që më parë është trajtuar si mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare në përputhje me SNK 39. Kjo njësi ekonomike mund të shfuqizojë përcaktimin e mëparshëm si mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare në përputhje me paragrafin 101(d), dhe të zbatojë kërkesat e vendosura në këtë paragraf. Ajo, gjithashtu, ripërcakton mbrojtjen si një mbrojtje të vlerës së drejtë dhe zbaton metodën e përshkruar në paragrafet AG114–AG131 në mënyrë prospektive për periudhat kontabël të mëpasshme.

Periudha kalimtare (paragrafet 103-108B)

AG133 Një njësi ekonomike duhet të përcaktojë një transaksion parashikues ndërgrupor si një element të mbrojtur në fillim të periudhës vjetore që fillon më ose pas datës 1 janar 2005 (ose, për qëllime të rivlerësimit të informacionit krahasues, fillimi i një periudhe krahasuese më të hershme) në një mbrojtje që do të kualifikohet për kontabilitet mbrojtës në përputhje me këtë standard (siç është amenduar nga fraza e fundit e paragrafit 80).

Kjo njësi ekonomike mund të përdorë këtë përcaktim për të zbatuar kontabilitetin mbrojtës për pasqyrat financiare të konsoliduara nga nisja e periudhës vjetore që fillon në ose pas datës 1 janari 2005 (ose nisja e periudhës krahasuese më të hershme). Gjithashtu, kjo njësi ekonomike duhet të zbatojë paragrafet AG99A dhe AG99B nga nisja e periudhës vjetore në fillim ose pas 1 janarit 2005. Megjithatë, në përputhje me paragrafin 108B, kërkohet të mos zbatohet paragrafi AG99B për informacionin krahasues për periudhat më të hershme.

Shtojcë B

Ndryshime të deklarimeve te tjera

Ndryshimet e dhena në këtë shtojcë do të zbatohen për periudhat vjetore që fillojnë me datën 1 janar 2005 e në vijim. Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë Standard për një periudhë më të herëshme, këto ndryshime do të zbatohen edhe për periudhën më të herëshme.

* * * * *

Ndryshimet që përmban kjo shtojcë kur ky Standard u rishikua në vitin 2003 janë përfshirë në deklaratimet perkatëse të publikuara me këtë vëllim.

Miratimi i SNK 39 nga Bordi

Standardi Ndërkombëtar i Kontabilitetit 39 *Instrumentat financiare: Njohja dhe Matja* u miratua për publikim prej njëmbëdhjetë nga katërmëdhjetë anëtarë të Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit. Zotërinjtë Cope, Leisenring dhe McGregor nuk u pajtuan me këtë vendim. Opinionet e tyre të kundërta janë paraqitur pas Bazës për Konkluzione.

Z. David Tweedie

Kryetar

Thomas E Jones

Nën - Kryetar

Mary E Barth

Hans-Georg Bruns

Anthony T Cope

Robert P Garnett

Gilbert Gélard

James J Leisenring

Warren J McGregor

Patricia L O'Malley

Harry K Schmid

John T Smith

Geoffrey Whittington

Tatsumi Yamada

Miratimi i ndryshimeve të SNK 39 nga Bordi

Këto ndryshime të Standardit Ndërkombëtar të Kontabilitetit 39 *Instrumentet financiare: Njohja dhe Matja—Kontabiliteti mbrojtës me vlerën e drejtë për mbrojtjen e portofolit nga rreziku i normës së interesit* u miratuan për publikim prej trembëdhjetë nga katërmëdhjetë anëtarët e Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit. Z. Smith nuk u pajtua me këtë vendim. Opinioni i tij kundër është paraqitur pas Bazës për Konkluzione.

Z. David Tweedie

Kryetar

Thomas E Jones

Nën -kryetar

Mary E Barth

Hans-Georg Bruns

Anthony T Cope

Robert P Garnett

Gilbert Gélard

James J Leisenring

Warren J McGregor

Patricia L O'Malley

Harry K Schmid

John T Smith

Geoffrey Whittington

Tatsumi Yamada

Miratimi i ndryshimeve të SNK 39 nga Bordi

Këto ndryshime të Standardit Ndërkombëtar të Kontabilitetit 39 Instrumentet financiare: Njohja dhe Matja—*Periudha kalimtare dhe njohja fillestare e aktiveve financiare dhe pasiveve financiare* u miratuan për publikim nga katërmbëdhjetë anëtarët e Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit.

Z. David Tweedie

Kryetar

Thomas E Jones

Nën -kryetar

Mary E Barth

Hans-Georg Bruns

Anthony T Cope

Jan Engström

Robert P Garnett

Gilbert Gélard

James J Leisenring

Warren J McGregor

Patricia L O'Malley

John T Smith

Geoffrey Whittington

Tatsumi Yamada

Miratimi i ndryshimeve të SNK 39 nga Bordi

Këto ndryshime të Standardit Ndërkombëtar të Kontabilitetit 39 *Instrumentet financiare: Njohja dhe Matje— Kontabiliteti mbrojtës i flukseve monetare për transaksionet parashikuese brendaërgrupit* u miratuan për publikim nga të katërmbëdhjetë anëtarët e Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit.

Z. David Tweedie

Kryetar

Thomas E Jones

Nën -kryetar

Mary E Barth

Hans-Georg Bruns

Anthony T Cope

Jan Engstrom

Robert P Garnett

Gilbert Gélard

James J Leisenring

Warren J McGregor

Patricia L O'Malley

John T Smith

Geoffrey Whittington

Tatsumi Yamada

Miratimi i ndryshimeve të SNK 39 nga Bordi

Këto ndryshime të Standardit Ndërkombëtar të Kontabilitetit 39 *Instrumentet financiare: Njohja dhe Matja—Opsioni me vlerën e drejtë* u miratuan për publikim prej njëmbëdhjetë nga katërbëdhjetë anëtarët e Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit. Profesor Barth, Z. Garnett dhe Profesor Whittington nuk u pajtuan me këtë vendim. Opinione të tyre të kundërta janë paraqitur pas Bazës për Konkluzione.

Z David Tweedie

Kryetar

Thomas E Jones

Nën -kryetar

Mary E Barth

Hans-Georg Bruns

Anthony T Cope

Jan Engstrom

Robert P Garnett

Gilbert Gélard

James J Leisenring

Warren J McGregor

Patricia L O'Malley

John T Smith

Geoffrey Whittington

Tatsumi Yamada

Miratimi i ndryshimeve të SNK 39 dhe SNRF 4 nga Bordi

Këto ndryshime të Standardit Ndërkombëtar të Kontabilitetit 39 *Instrumentet financiare: Njohja dhe Matja* dhe të Standardit Ndërkombëtar të Raportimit Financiar 4 *Kontratat e Sigurimit —Kontratat e Garancisë Financiare* u miratuan për publikim nga katërmbëdhjetë anëtarët e Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit.

Z. David Tweedie

Kryetar

Thomas E Jones

Nën -kryetar

Mary E Barth

Hans-Georg Bruns

Anthony T Cope

Jan Engstrom

Robert P Garnett

Gilbert Gélard

James J Leisenring

Warren J McGregor

Patricia L O'Malley

John T Smith

Geoffrey Whittington

Tatsumi Yamada

PËRMBAJTJA*paragrafët***BAZA PËR KONKLuzionet MBI****SNK 39 INSTRUMENTE FINANCIARE: NJOHJA DHE MATJA**

MJEDISI	BC4-BC14
OBJEKTI	BC15-BC24
Angazhimet e huas	BC1- BC20A
Kontratat e garancisë financiare	BC21-BC23E
Kontratat për të blerë ose shitur një element jofinanciar	BC24
PËRKUFIZIME	BC25-BC36
Huate dhe llogaritë e arkëtueshme	BC25- BC29
Norma e interesit efektiv	BC30-BC35
Kontabiliteti për një ndryshim në vlerësim	BC36
DERIVATIVËT E PËRFSHIRË	BC37-BC40
Derivatvët e përfshirë në monedhë të huaj	BC37-BC40
NJOHJA DHE MOSNJOHJA (ÇREGJISTRIMI)	BC41-BC70
Mosnjohja e një aktivi financiar	BC41-BC53
SNK 39 fillestar	BC41-BC43
Projekt paraqitja	BC44-BC45
Komentet e marra	BC46-BC47
Rishikimet të SNK 39	BC48-BC53
Marrëveshjet sipas të cilave një njësi ekonomike ruan të drejtat kontraktuale për të arkëtuar flukse mjtesh monetare nga një aktiv financiar, ndërsa merr përsipër një detyrim kontraktual për t'u paguar flukse mjtesh monetare një ose më shumë marrësve	BC54-BC64
Transferimet që nuk kualifikohen për mosnjohje	BC65-BC66
Përfshirja e vazhdueshme në një aktiv të transferuar	BC67-BC70
MATJA	BC71-BC130
Opsioni vlerë e drejtë	BC71-BC94
Përcaktimi si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes pakëson ndjeshëm një mospërputhje në matje ose njohje	BC75-BC75B
Një grup aktivesh financiare, pasivesh financiare ose të dyja bashkë drejtohet dhe performanca e tij vlerësohet bazuar në vlerën e drejtë, në përputhje me një strategji të dokumentuar të drejtimit të rrezikut ose të investimit.	BC76-BC76B
Instrumenti përmban një derivativ të përfshirë që plotëson kushte të caktuara	BC77-BC78
Roli i mbikëqyrësve të kujdesshëm	BC78A-BC79A
Çështje të tjera	BC80-BC84
Zbatimi i opsionit të vlerës së drejtë tek një përbërës ose një pjesë (sesa tek e tëra) e një aktivi financiar ose pasivi financiar	BC85-BC86A
Rreziku i kredisë së pasiveve	BC87-BC92
Matja e pasiveve financiare me një tipar kërkueshmërie pa afat	BC93-BC94
Udhëzues për matjen me vlerën e drejtë	BC95-BC104
Përdorimi i çmimeve të kuotuar në tregjet aktive	BC96-BC101
Treg joaktiv	BC102-BC104
Zhvlerësimi dhe mosarkëtueshmëria e aktiveve financiare	BC105-BC130
Zhvlerësimi i investimeve në instrumente të kapitalit neto	BC105-BC130
MBROJTJA	BC131-BC220
Marrja në konsideratë e metodës së drejtpërdrejtë në SFAS 133	BC132-BC135
Mbrojtja e pjesëve të aktiveve dhe pasiveve financiare	BC135A

Efektiviteti i pritshëm	BC136-BC136B
Mbrojtja e pjesëve të aktiveve jofinanciare dhe pasiveve jofinanciare nga rreziqe të ndryshme nga rreziku i këmbimit në monedhë të huaj	BC137-BC139
Të drejtat e shërbimit të huasë	BC140-BC143
Të lejohet ose jo kontabiliteti mbrojtës duke përdorur instrumente mjete monetare	BC144-BC145
Të trajtohet ose jo mbrojtja e transaksioneve parashikues si mbrojtje e vlerës së drejtë	BC146-BC148
Mbrojtja e angazhimeve të përcaktuara	BC149-BC154
Rregullimet e bazës	BC155-BC164
Rregullimet e bazës për mbrojtjen e transaksioneve parashikues që rrjedhin nga njohja e një aktivi financiar ose pasivi financiar	BC161
Rregullimet e bazës për mbrojtjen e transaksioneve parashikues që rrjedhin nga njohja e një aktivi jofinanciar ose pasivi jofinanciar	BC162-BC164
Mbrojtja duke përdorur kontratat e brendshme	BC165-BC172
Kontabiliteti mbrojtës me vlerën e drejtë për mbrojtjen e një portofoli nga rreziku i normës së interesit	BC173-BC220
Historia	BC173-BC174
Objekti	BC175
Çështja: pse kontabiliteti mbrojtës me vlerë të drejtë ishte i vështirë për t'u realizuar në përputhje me versionet e mëparshme të SNK 39	BC176-BC177
Rreziku i parapagimit	BC178-BC181
Përcaktimi i elementit të mbrojtur dhe pasiveve me tipar kërkueshmërie pa afat	BC182-BC192
Çfarë pjesë e aktiveve duhet të përcaktohet dhe ndikimi në mosefektivitet	BC193-BC206
Vlera kontabël neto e elementit të mbrojtur	BC207-BC209
Mosnjohja e shumave të përfshira në nënzëra të veçantë	BC210-BC212
Instrumenti mbrojtës	BC213-BC215
Efektiviteti i mbrojtjes për një mbrojtje portofoli nga rreziku i normës së interesit	BC216-BC218
Kalimi drejt kontabilitetit mbrojtës me vlerën e drejtë për mbrojtjen e portofolit nga rreziku i normës së interesit	BC219-BC220
ELIMINIMI I DALLIMEVE TË ZGJEDHURA NGA PPPK TE SHBA	BC221
PËRMBLEDHJE E NDRYSHIMEVE NGA PROJEKT PARAQITJA	BC222
OPINIONET KUNDËR	

Baza për konkluzione mbi SNK 39 *Instrumentat financiare: Njohja dhe matja*

Kjo bazë për konkluzione shoqëron SNK39, por nuk është pjesë e tij.

- BC1 Kjo Bazë për konkluzione përmbledh konsideratat e Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit për arritjen e konkluzioneve në rishikimin e SNK 39 *Instrumentet financiare: Njohja dhe matja* në vitin 2003. Disa anëtarë të Bordit i dhanë më shumë peshë disa faktorëve se disa të tjerëve.
- BC2 Në korrik 2001, Bordi bëri të njohur se do të ndërmerre, si pjesë të axhendës së tij fillestare teknike, një projekt për të përmirësuar disa standarde, përfshirë SNK 32 *Instrumente financiare: Dhënia e Informacioneve Shpjeguese dhe Paraqitja* dhe SNK 39 *Instrumentet financiare: Njohja dhe Matja*. Objektivat e projektit të Përmirësimeve ishin pakësimi i ndërlikimeve në Standarde nëpërmjet sqarimit dhe shtimit të udhëzuesve, duke eliminuar mospërputhjet e brendshme dhe duke përfshirë në Standarde elemente të Komitetit të Interpretimeve të Standardeve (KIS) dhe udhëzimin për zbatim të SNK 39. Në qershor të 2002, Bordi publikoi propozimet e tij në një Projekt Paraqitje të Ndryshimeve të Propozuara të SNK 32 *Instrumentet financiare: Dhënia e Informacioneve Shpjeguese dhe Paraqitja* dhe SNK 39 *Instrumentet financiare: Njohja dhe matja*, me afat pritjeje të komenteve deri më 14 tetor 2002. Në gusht të vitit 2003, Bordi publikoi një projekt tjetër paraqitje të ndryshimeve të propozuara të SNK 39 mbi *Kontabilitetin mbrojtës të vlerës së drejtë për një mbrojtje portofoli nga rreziku i normës së interesit*, me një afat pritjeje për komentet deri më 14 nëntor 2003.
- BC3 Për shkak se synimi i Bordit nuk ishte të rishqyronte metodën bazë të kontabilitetit për instrumentet financiare të dhënë në SNK 32 dhe SNK 39, kjo Bazë për Konkluzione nuk trajton kërkesat e SNK 39, të cilat Bordi nuk i ka shqyrtuar.

Historia

- BC4 Versioni origjinal i SNK 39 hyri në fuqi për pasqyrat financiare që mbulonin vitet financiare, të cilat fillonin më ose pas 1 janar 2001. Ai pasqyrore një model të përzier matjeje, në të cilin disa aktive financiare dhe disa pasive financiare maten me vlerën e drejtë dhe të tjerë me kosto ose koston e amortizuar, duke u varur pjesërisht nga synimi i njësisë ekonomike për mbajtjen e një instrumenti.
- BC5 Bordi njeh faktin se kontabiliteti për instrumentet financiare është një subjekt i vështirë dhe i diskutueshëm. Organizmi pararendës i Bordit, Komiteti i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (KSNK) kishte filluar punën e tij lidhur me këtë çështje 15 vjet më parë, në 1988. Gjatë tetë viteve në vijim, ai publikoi dy Projekt Paraqitje, duke arritur kulmin në 1995 me nxjerrjen e SNK 32 mbi dhënien e informacioneve shpjeguese dhe paraqitjen në 1995. KSNK vendosi që propozimet e tij fillestare për njohjen dhe matjen nuk duhet të shndërrohen në një standard për shkak të:
- përgjigjeve kritike që ata patën marrë;
 - praktikave në zhvillim të instrumenteve financiare; dhe
 - zhvillimit të mënyrës së të menduarit të hartuesve të standardeve kombëtare.
- BC6 Prandaj, në 1997 KSNK publikoi së bashku me Bordin e Standardeve të Kontabilitetit të Kanadasë, një punim për diskutim i cili propozonte një qëndrim të ndryshëm, që do të thotë matjen e të gjitha aktiveve financiare dhe pasiveve financiare me vlerën e drejtë. Përgjigjet ndaj këtij punimi treguan për shqetësimin e përhapur anëtarëve për disa nga propozimet e tij, ashtu dhe për punën e madhe të nevojshme që duhej bërë përpara se të parashikohej një standard, i cili do të kërkonte metodën e plotë të vlerës së drejtë.
- BC7 Në të njëjtën kohë, KSNK doli në përfundimin se një standard mbi njohjen dhe matjen e instrumenteve financiare ishte urgjentisht i nevojshëm. Ai vuri në dukje se, ndonëse instrumentet financiare mbaheshin dhe përdoreshin në mbarë botën, pak vende, me përjashtim të SHBA, kishin ndonjë standard për njohjen dhe matjen e tyre. Gjithashtu, KSNK ra dakord me Organizatën Ndërkombëtare të Komisioneve të Letrave me Vlerë (ONKLV) që të krijonte një grup 'bazë' të Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit, që mund të përdoreshin nga ONKLV për qëllime të grumbullimit të kapitalit ndërkufitar dhe listimit në të gjitha tregjet botërore. Këto standarde bazë përfshinin një standard për njohjen dhe matjen e instrumenteve financiare. Prandaj, KSNK zhvilloi versionin e SNK 39 që u publikua në vitin 2000.
- BC8 Në dhjetor të vitit 2000, një Grup Pune i Përbashkët (GPP), për Instrumentet Financiare, i Vendorsëve të Standardeve, që përfshinte përfaqësues ose anëtarë të vendorsëve të standardeve të kontabilitetit dhe të organizatave profesionale nga shumë vende, publikoi një Projekt Standard dhe bazën për konkluzione të titulluar *Instrumente financiare dhe zëra të ngjashëm*. Ky Projekt Standard propozonte ndryshime të mëdha në

- kontabilitetin për instrumentet financiare dhe zërat e ngjashëm, përfshirë matjen e pothuaj të gjithë instrumenteve financiare me vlerën e drejtë. Duke marrë parasysh komentet në propozimet e GPP, është e kuptueshme që nevojitet shumë më tepër punë para se të futet një model i plotë i kontabilitetit me vlerën e drejtë.
- BC9 Në korrik 2001, Bordi bëri të ditur se do të ndërmerre një projekt për të përmirësuar kërkesat ekzistuese për kontabilitetin e instrumenteve financiare në SNK 32 dhe SNK 39. Përmirësimet trajtojnë çështje praktike të identifikuar nga shoqëri auditimi, vendosës të standardeve kombëtare, rregullatorë dhe të tjerë, si dhe çështje të identikuara gjatë procesit të zbatimit të SNK 39 ose nga stafi i BSNK.
- BC10 Në qershor 2002, Bordi publikoi një Projekt Paraqitje të ndryshimeve të propozuara të SNK 32 dhe SNK 39 për një periudhë marrje komentesh 116 ditore. U morën më tepër se 170 letra me komente.
- BC11 Në vijim, Bordi ndërmori hapat për t'i aftësuar të interesuarit ta informonin atë më mirë rreth çështjeve kryesore që dilnin gjatë procesit të marrjes së komenteve dhe për t'i mundësuar Bordit të shpjegonte qëndrimet e tij për çështjet dhe përfundimet e tij paraprake. Këto përfundime përfshinin:
- (a) diskutimet me Këshillin Konsultativ të Standardeve lidhur me çështjet kryesore të ngritura gjatë procesit të marrjes së komenteve.
 - (b) nëntë tavolina të rumbullakta diskutimesh me të interesuarit gjatë marsit 2003, të zhvilluara në Bruksel dhe Londër. Mbi 100 organizata dhe individë morën pjesë në këto diskutime.
 - (c) diskutimet me vendosësit e standardeve të lidhur me Bordin për çështjet e ngritura në tavolina të rumbullakta.
 - (d) takimet mes anëtarëve të Bordit dhe stafit të tij dhe grupeve të ndryshme të të interesuarëve, për të shqyrtuar çështje të tjera të ngritura në letrat me komente dhe në diskutimet në tavolina të rumbullakta.
- BC11A Disa nga letrat me komente për projekt paraqitjen e qershorit 2002 dhe pjesëmarrësit në tavolinat e rumbullakta nxorën në pah një çështje të rëndësishme për të cilën Projekt Paraqitja e qershorit 2003 nuk kishte propozuar ndonjë ndryshim. Ky ishte kontabiliteti mbrojtës për mbrojtjen e një portofoli nga rreziku i normës së interesit (ndonjëherë referuar si 'mbrojtja makro') dhe çështja lidhur me të për trajtimin e kontabilitetit mbrojtës të depozitave me tipar kërkueshmërie pa afat (ndonjëherë të quajtuara si 'depozita pa afat' ose 'pasive të kërkueshme'). Në veçanti, disa ishin të shqetësuar se ishte shumë e vështirë të realizohej kontabiliteti mbrojtës me vlerë të drejtë për një mbrojtje makro në përputhje me versionet e mëparshme të SNK 39.
- BC11B Duke marrë parasysh këto shqetësime, Bordi vendosi të kërkojë nëse dhe si SNK 39 mund të ndryshohej për të mundësuar që kontabiliteti mbrojtës me vlerë të drejtë të përdorej më lehtë për mbrojtjen e një portofoli nga rreziku i normës së interesit. Kjo solli një Projekt Paraqitje tjetër të Ndryshimeve të Propozuara të SNK 39, e cila u publikua në gusht 2003 dhe për të cilën u morën më tepër se 120 letra me komente. Ndryshimet e propozuara në Projekt Paraqitje u finalizuan në mars 2004.
- BC11C Pasi u publikuan këto ndryshime në mars 2004, Bordi mori komente të tjera nga të interesuarit, të cilët kërkonin ndryshime të tjera në Standard. Veçanërisht, si rezultat i diskutimeve të vazhdueshme me të interesuarit, Bordi u bë i vetëdijshëm se disa shoqëri sigurimesh dhe sigurues, përfshirë mbikëqyrësit e kujdesshëm të bankave, ishin të shqetësuar se opsioni i vlerës së drejtë mund të përdorej në mënyrë të papërshtatshme. Këta të interesuar ishin të shqetësuar se:
- (a) njësitë ekonomike mund të zbatonin opsionin e vlerës së drejtë për aktive financiare dhe pasive financiare, vlera e drejtë e të cilëve nuk është e verifikueshme. Në këtë rast, meqë vlerësimi i këtyre aktiveve financiare dhe pasiveve financiare është subjektiv, njësitë ekonomike mund të përcaktojnë vlerën e drejtë të tyre në një mënyrë që prek fitimin ose humbjen në mënyrë të papërshtatshme.
 - (b) përdorimi i opsionit mund të rritë, sesa të pakësojë, luhatshmërinë në fitim ose humbje, për shembull nëse një njësi ekonomike zbaton opsionin vetëm ndaj një pjese të pozicionit korrespondues.
 - (c) në qoftë se një njësi ekonomike zbaton opsionin e vlerës së drejtë për pasivet financiare, kjo mund të sjellë që një njësi ekonomike të njohë në fitim ose humbje, fitimet ose humbjet neto të lidhura me ndryshimet në aftësinë e saj huamarrëse.
- Si përgjigje ndaj këtyre shqetësimeve, Bordi publikoi në prill 2004 një Projekt Paraqitje të kufizimeve të propozuara ndaj opsionit të vlerës së drejtë. Në mars 2005, Bordi ndërmori një seri takimesh në tavolina të rumbullakta për të diskutuar propozimet me të interesuarit e ftuar. Si rezultat i këtij procesi, Bordi nxori një amendim të SNK 39, në qershor 2005, në lidhje me opsionin e vlerës së drejtë.
- BC12 Bordi nuk shqyrtoi metodën bazë për kontabilitetin e instrumenteve financiare të SNK 39. Disa nga ndërlikimet në kërkesat ekzistuese janë të pashmangshme në një model të përzier të matjes, bazuar pjesërisht në synimet e drejtimit për mbajtjen e instrumenteve financiare, në ndërlikimin e koncepteve financiare dhe çështjet e vlerësimit të vlerës së drejtë. Ndryshimet pakësojnë disi ndërlikimin duke qartësuar Standardin, duke eliminuar mospërputhjet e brendshme dhe duke përfshirë udhëzues shtesë në standard.

- BC13 Gjithashtu, ndryshimet eliminuan ose zbutën disa dallime mes SNK 39 dhe PPPK (Parimeve Përgjithësisht të Pranuar të Kontabilitetit) të SHBA-s, lidhur me matjen e instrumenteve financiare. Tashmë kërkesat për matje në SNK 39 janë, në pjesën më të madhe, të ngjashme me kërkesat respektive në PPPK (Parime Përgjithësisht të Pranuar të Kontabilitetit) të SHBA-s, veçanërisht ato në BSKF (Bordi i Standarteve të Kontabiliteti Financiar) SFAS 114 *Kontabiliteti sipas Kreditorëve për Zhvlerësimin e një Huaje*, SFAS 115 *Kontabiliteti për Disalinvestime në Letra me Vlerë të Borxhit dhe të Kapitalit Neto* dhe SFAS 133 *Kontabiliteti për Instrumentet Derivativë dhe Aktivitete Mbrojtës*.
- BC14 Bordi do të vazhdojë shqyrtimet e tij për çështjet lidhur me kontabilitetin për instrumentet financiare. Megjithatë, ai pret që parimet bazë në SNK 39, të përmirësuara, do të jenë në fuqi për një periudhë të konsiderueshme.

Objekti

Angazhimet e huasë (paragrafet 2(h) dhe 4)

- BC15 Angazhimet e huasë janë angazhime të përcaktuara për të dhënë kredi sipas termave dhe kushteve të paracaktuara. Gjatë procesit të zbatimit të udhëzimit të SNK 39, u ngrit çështja nëse angazhimet e huasë së bankave janë derivativë për t'u trajtuar me vlerën e drejtë sipas SNK 39. Kjo çështje doli, sepse një angazhim për të dhënë një hua me një normë të caktuar interesi, gjatë një periudhe kohe të pandryshueshme, plotëson përkufizimin e një derivativi. Në fakt, ai është një opsion i shkruar për huamarrësin e mundshëm që të marrë një hua me një normë të caktuar.
- BC16 Për të thjeshtuar kontabilitetin për mbajtësit dhe emetuesit e angazhimeve të huasë, Bordi vendosi të përjashtojë angazhimet e huave të veçanta nga objekti i SNK 39. Efekti i përjashtimit është që një njësi ekonomike nuk do të njohë dhe matë ndryshimet në vlerën e drejtë të këtyre angazhimeve të cilat janë rrjedhojë e ndryshimeve në normat e interesit të tregut dhe marzhet e kredisë. Kjo është në përputhje me matjen e huasë, kur mbajtësi i angazhimit për hua ushtron të drejtën e tij për të marrë financim, sepse ndryshimet në normat e interesit të tregut nuk prekin matjen e një aktivi të matur me koston e amortizuar (duke supozuar se ai nuk është përcaktuar në një kategori të ndryshme nga ajo e huave dhe llogarive të arkëtueshme).
- BC17 Megjithatë, Bordi vendosi që një njësi ekonomike duhet të lejohet të matë një angazhim për hua me vlerën e drejtë, me ndryshimet e njohura në fitim ose humbje, në bazë të përcaktimit fillestar të angazhimit për hua si një pasiv financiar nëpërmjet fitimit ose humbjes. Kjo mund të jetë e përshtatshme, për shembull, nëse njësi ekonomike drejton ekspozimet e saj ndaj rrezikut të lidhur me angazhimet për hua në bazë të vlerës së drejtë.
- BC18 Gjithashtu, Bordi vendosi se një angazhim për hua duhet të përjashtohet nga objekti i SNK 39, vetëm, në qoftë se nuk mund të shlyhet për vlerën neto. Nëse vlera e një angazhimi për hua nuk mund të shlyhet për vlerën neto në mjete monetare ose një instrument tjetër, përfshirë rastin kur njësi ekonomike ka në të kaluarën një praktikë shitjeje të aktiveve të huasë, që rezultojnë menjëherë pas krijimit, është e vështirë të justifikohet përjashtimi i tij nga kërkesa e SNK 39 për të matur instrumentet e ngjashëm me vlerë të drejtë, që plotësojnë përkufizimin e një derivativi.
- BC19 Disa nga komentet e marra në projekt paraqitje nuk pajtoheshin me propozimin e Bordit se një njësi ekonomike, e cila ka një praktikë të shkuar shitjeje të aktiveve, që vijnë nga angazhimet e saj të huasë menjëherë pas krijimit, duhet të zbatojë SNK 39 për të gjitha angazhimet e saj të huasë. Bordi shqyrtoi këtë shqetësim dhe pranoi se fjalët në projekt paraqitje nuk pasqyrojnë synimin e Bordit. Kështu, Bordi sqaroi se nëse një njësi ekonomike ka një praktikë të shkuar shitjeje të aktiveve, që rrjedhin nga angazhimet e saj të huasë, menjëherë pas krijimit, duhet të zbatojë SNK 39 vetëm për angazhimet e saj të huasë të së njëjtës klasë.
- BC20 Përfundimisht, Bordi vendosi se angazhimet për të dhënë një hua me normë interesi më të ulët se tregu, duhet që fillimisht të maten me vlerën e drejtë dhe më pas të maten me vlerën më të madhe të (a) shumës që do të njihej sipas SNK 37 dhe (b) shumës fillimisht të njohur, e pakësuar, kur është e nevojshme, me amortizimin e akumuluar të njohur në përputhje me SNK 18 *Të ardhurat*. Ai vuri në dukje se pa një kërkesë të tillë, pasivet që vijnë nga angazhime të tilla mund të mos njihen në bilanc, sepse në shumë raste nuk merret ndonjë shumë në mjete monetare.
- BC20A Siç diskutohet në paragrafet BC21–BC23E, Bordi ndryshoi SNK 39 në 2005 për të trajtuar kontratat e garancisë financiare. Gjatë bërjes të këtyre ndryshimeve, Bordi zhvendosi materialin mbi angazhimet e huasë nga seksioni i objektit të standardit, në seksionin e matjes së mëposhme (paragrafi 47(d)). Qëllimi i këtij ndryshimi ishte që të bënte më racionale paraqitjen e këtij materiali pa bërë ndryshime të rëndësishme.

Kontratat e garancisë financiare (paragrafet 2(e), 9, 47(c), AG4 dhe AG4A)

- BC21 Gjatë finalizimit të SNRF 4 *Kontratat e sigurimit* në fillim të vitit 2004, Bordi nxori përfundimet e mëposhtme:
- (a) Kontratat e garancisë financiare mund të jenë të formave të ndryshme ligjore, të tilla si ajo e një garancie, disa tipe letrash kredie, kontratë për shtyrje kredie ose një kontratë sigurimi. Megjithatë, ndonëse ky ndryshim në formën ligjore në disa raste mund të pasqyrojë një ndryshim në përmbajtje, kontabiliteti për këto instrumente nuk duhet të varet nga forma e tyre ligjore.
 - (b) Nëse një kontratë e garancisë financiare nuk është një kontratë sigurimi sipas përkufizimit në SNRF 4, atëherë ajo duhet të jetë brenda objektit të SNK 39.
 - (c) Siç kërkohej më parë se Bordi të përfundonte SNRF 4, nëse një kontratë e garancisë financiare ishte krijuar ose mbajtur për transferimin tek një palë tjetër e aktiveve financiare ose pasiveve financiare, brenda objektit të SNK 39, emetuesi duhet të zbatojë SNK 39 ndaj kontratës edhe nëse ajo është një kontratë sigurimi, sipas përkufizimit në SNRF 4.
 - (d) Me përjashtim të rastit kur zbatohet (c), trajtimi në vijim është i përshtatshëm për një kontratë të garancisë financiare, e cila plotëson përkufizimin e një kontrate sigurimi:
 - (i) Në fillimin e kontratës të garancisë financiare, emetuesi i saj ka një pasiv që mund ta njohë dhe duhet ta matë me vlerën e drejtë. Në qoftë se një kontratë e garancisë financiare krijohet nga një transaksion i veçantë mes palëve të palidhura, vlera e drejtë e saj në fillim është pak a shumë e barabartë me primin e marrë, me përjashtim të rastit kur vërtetohet e kundërta.
 - (ii) Më pas, emetuesi duhet të matë kontratën me më të madhen mes shumës së përcaktuar në përputhje me SNK 37 *Provizionet, Pasivet dhe Aktivët e kushtëzuara* dhe shumës të njohur fillimisht, të pakësuar, kur është e nevojshme, me amortizimin kumulativ të njohur në përputhje me SNK 18 *Të ardhurat*.
- BC22 I ndërgjegjshëm për nevojën e zhvillimit të një 'platforme të qëndrueshme' të Standardeve në vitin 2005, Bordi përfundoi SNRF 4 në fillim të vitit 2004 pa specifikuar kontabilitetin për këto kontrata dhe më pas publikoi në korrik 2004 një Projekt Paraqitje *Kontratave të Garancisë Financiare dhe Sigurimit i Kredisë* në korrik 2004 për t'ia nënshtruar komenteve të publikut përfundimin e paraqitur në paragrafin BC21(d). Bordi caktoi 8 tetorin 2004 si afat final pritjeje komentesh dhe mori më shumë se 60 letra me komente. Para rishqyrtimit të letrave me komente, Bordi mbajti një sesion edukimi publik, në të cilin u morën instruksione nga përfaqësues të Shoqatës Ndërkombëtare të Sigurimit të Kredisë & Garancisë dhe Shoqatës së Siguruesve të Garancisë Financiare.
- BC23 Disa nga ata që iu përgjigjën Projekt Paraqitjes së korrikut 2004, argumentuan se kishte dallime të rëndësishme ekonomike mes kontratave të sigurimit të kredisë dhe formave të tjera të kontratave që plotësojnë përkufizimin e propozuar të një kontrate të garancisë financiare. Megjithatë, si gjatë zhvillimit të Projekt Paraqitjes dhe më pas gjatë diskutimit të komenteve të marra, Bordi nuk ishte në gjendje të identifikonte dallimet që do të justifikonin trajtime kontabël të ndryshme.
- BC23A Disa nga ata që iu përgjigjën projekt paraqitjes të korrik 2004, vunë në dukje se disa kontrata sigurimi të kredisë përmbajnë tipare të tilla si fshirja dhe rinovimi i të drejtave dhe tipare të ndarjes së fitimit, të cilat Bordi do t'i trajtojë veçse në fazën e dytë të projektit të tij mbi kontratat e sigurimit. Ata argumentuan se projekt paraqitja nuk jepte udhëzime të mjaftueshëm që t'u mundësonte atyre trajtimin e këtyre tipareve. Bordi arriti në përfundimin se nuk mund të trajtonte tipare të tilla për një periudhë afatshkurtër. Bordi vuri në dukje se nëse siguresit e kredisë emetonin kontrata sigurimi, zakonisht ata njihnin një pasiv të matur ose me primin e marrë ose me një çmuarje të humbjeve të pritshme. Megjithatë, Bordi ishte i shqetësuar se disa emetues të tjerë të kontratave të garancisë financiare mund të argumentonin se në fillimin e kontratës nuk ekziston ndonjë pasiv që mund të njihet. Për të patur një zgjidhje të përkohshme, e cila balancon këto shqetësime, Bordi vendosi si vijon:
- (a) Nëse emetuesi i kontratave të garancisë financiare ka pohuar më parë, në mënyrë të qartë, se ai i konsideron këto kontrata si kontrata sigurimi dhe ka përdorur kontabilitetin e zbatueshëm për kontratat e sigurimit, atëherë emetuesi mund të zgjedhë të zbatojë ose SNK 39, ose SNRF 4 për kontrata të tilla të garancisë financiare.
 - (b) Në të gjitha rastet e tjera, emetuesi i kontratës së garancisë financiare duhet të zbatojë SNK 39.
- BC23B Kriteret si ato të përshkruara në paragrafin BC23A(a), Bordi nuk i sheh si të përshtatshme për periudha afatgjata, për shkak se ato mund të sjellin trajtime kontabël të ndryshme për kontratat që kanë efekte ekonomike të ngjashme. Megjithatë, Bordi nuk mundi të gjejë një metodë më të përshtatshme për të zgjidhur shqetësimet e tij për periudha afatshkurta. Për më tepër, ndonëse kriteri i përshkruar në paragrafin BC23A(a) mund të duket jo i saktë, Bordi beson se kriteri do të sigurojë një përgjigje të qartë në shumicën e rasteve. Paragrafi AG4A jep udhëzime mbi zbatimin e këtij kriteri.

- BC23C Bordi shqyrtoi konvergencën me PPPK (Parime Përgjithësisht të Pranuar të Kontabilitetit) të SHBA. Në PPPK (Parime Përgjithësisht të Pranuar të Kontabilitetit) të SHBA, kërkesat për kontratat e garancisë financiare (të ndryshme nga ato të mbuluara nga standardet e SHBA-s specifike për sektorin e sigurimit) jepen në FASB(Bordi i Standarteve të Kontabilitetit Financiar BSKF) Interpretimi 45 *Kontabiliteti i Garantit dhe kërkesat për Dhënie Informacionesh Shpjeguese për Garancitë, përfshirë Garancitë Indirekte të Mbetjes në Borxh të të Tjerëve* (FIN 45). Kërkesat për njohje dhe matje të FIN 45 nuk zbatohen për garancitë e emetuara mes shoqërisë mëmë dhe filialeve të saj, mes njërive ekonomike nën kontroll të përbashkët ose nga një shoqëri mëmë ose filial për llogari të një filiali ose të shoqërisë mëmë. Disa nga ata që iu përgjigjën projekt paraqitjes së korrikut 2004 i kërkuan Bordit të bëjë një përjashtim të ngjashëm. Ata argumentuan se kërkesa për njohjen e këtyre kontratave të garancisë financiare në pasqyra financiare të veçanta ose individuale do të shkaktonte kosto në shpërpjesëtim me përfitimet e pritshme, duke qenë se transaksionet ndërgrup eliminohen në konsolidim. Megjithatë, Bordi nuk bëri një përjashtim të tillë, për të shmangur lënien jashtë të pasiveve materiale nga pasqyrat financiare të veçanta ose individuale.
- BC23D Bordi publikoi ndryshimet për kontratat e garancisë financiare në gusht 2005. Pas këtyre ndryshimeve, kërkesat për njohjen dhe matjen e kontratave të garancisë financiare, brenda objektit të SNK 39, janë në përputhje me FIN 45 në disa aspekte, por ndryshojnë në disa të tjera:
- (a) Njëlloj si FIN 45, SNK 39 kërkon njohje fillestare me vlerën e drejtë.
 - (b) SNK 39 kërkon amortizimin sistematik të pasiveve të njohura fillimisht, në përputhje me SNK 18. Kjo është e pajtueshme me FIN 45, megjithëse FIN 45 përmban më pak kërkesa përshkruese lidhur me matjen e mëpasshme. Si SNK 39, edhe FIN 45 përfshin një test të përshtatshmërisë së pasivit (ose njohjes së humbjes), ndonëse testet janë të ndryshëm, për shkak të diferencave që qëndrojnë në themel të standardeve të cilave këto teste u referohen (SNK 37 dhe SFAS 5).
 - (c) Njëlloj si FIN 45, SNK 39 lejon një trajtim të ndryshëm për kontratat e garancisë financiare të emetuara nga siguruesit.
 - (d) Ndryshe nga FIN 45, SNK 39 nuk përmban përjashtime për shoqëritë mëmë, filiale ose njësi të tjera nën kontroll të përbashkët. Megjithatë, çdo diferencë pasqyrohet vetëm në pasqyrat financiare të veçanta ose individuale të shoqërisë mëmë, filialeve ose njërive ekonomike me kontroll të përbashkët.
- BC23E Disa nga ata që iu përgjigjën projekt paraqitjes së korrikut 2004 kërkuan udhëzues për trajtimin e kontratave të garancisë financiare nga mbajtësi. Megjithatë, kjo ishte përtej objektit të kufizuar të projektit.

Kontratat për të blerë ose shitur një element jofinanciar (paragrafët 5-7 dhe AG10)

- BC24 Para ndryshimeve, SNK 39 dhe SNK 32 nuk përputheshin përsa i përket rrethanave në të cilat një kontratë e bazuar në mall plotësonte përkufizimin e një instrumenti financiar dhe trajtohej si një derivativ. Bordi arriti në përfundimin se ndryshimet duhet t'i bënin ata të përputhshëm në bazë të nocionit se, një kontratë për të blerë ose për të shitur një element jofinanciar duhet të trajtohet si një derivativ, kur ajo (i) mund të shlyhet për vlerën neto ose duke u këmbyer me instrumentet financiare dhe (ii) nuk mbahet për qëllime të marrjes ose livrimit të zërave jofinanciare në përputhje me kërkesat e pritshme të njësisë ekonomike për blerjen, shitjen ose përdorimin (një blerje ose shitje e 'zakonshme'). Gjithashtu, Bordi arriti në përfundimin që nocioni se kur një kontratë mund të shlyhet për vlerën neto duhet të përfshijë kontratat:
- (a) për të cilat njësia ekonomike ka një praktikë të shlyerjes së kontratave të ngjashme për vlerën neto në mjete monetare ose duke i këmbyer me instrumente financiare;
 - (b) për të cilat njësia ekonomike ka një praktikë të marrjes në dorëzim të instrumentit bazë dhe shitjes së tij brenda një periudhe të shkurtër kohe pas livrimit, me qëllim gjenerimin e një fitimi nga luhatjet aftashkurtra në çmim ose në marzhin ndërmjetësit; dhe
 - (c) në të cilat elementi jofinanciar, që është objekt i kontratës, është i konvertueshëm lehtë në mjete monetare.

Meqë praktikatat e shlyerjes për vlerën neto ose marrjes në dorëzim të instrumentit bazë dhe shitja e tij, brenda një afati të shkurtër pas livrimit, tregojnë se kontratat nuk janë blerje ose shitje e 'zakonshme', atëherë kontrata të tilla janë objekt i SNK 39 dhe trajtohen si derivativë. Gjithashtu, Bordi vendosi të sqarojë se një opsion i shkruar, që mund të shlyhet për vlerën neto në mjete monetare, ose në një instrument financiar tjetër, ose duke këmbyer instrumente financiare, është brenda objektit të Standardit dhe nuk mund të kualifikohet si një blerje ose shitje e 'zakonshme'.

Përkufizime

Huate dhe llogaritë e arkëtueshme (paragrafët 9, 46(a) dhe AG26)

- BC25 Dallimi kryesor mes huave dhe llogarive të arkëtueshme nga njera anë dhe aktiveve financiare të tjera, nga ana tjetër, është se të parat nuk janë subjekt i kërkesave shtërguese për ndryshimin e klasifikimit që zbatohen për investimet e mbajtura deri në maturim. Huate dhe llogaritë e arkëtueshme që nuk mbahen për tregtim mund të maten me koston e amortizuar edhe nëse një njësi ekonomike nuk ka synimin pozitiv dhe aftësinë për të mbajtur aktivin e huajtur deri në maturim.
- BC26 Bordi vendosi se aftësia për të matur një aktiv financiar me koston e amortizuar pa marrë në konsideratë synimin dhe aftësinë e njësisë ekonomike për të mbajtur aktivin deri në maturim, është më e përshtatshme nëse nuk ka një treg likuid për aktivin. Është më pak e përshtatshme që të zgjerohet kategoria për instrumentet e borxhit të tregtuar në tregjet likuide. Dallimi për qëllime matje, mes instrumenteve likuide të borxhit, që sigurohen në emetim, dhe instrumenteve likuide të borxhit që sigurohen menjëherë më pas, është vështirë që të justifikohet mbi baza konceptuale. Pse një instrument borxhi likuid i blerë në ditën e emetimit duhet të trajtohet ndryshe nga një instrument borxhi likuid i blerë një javë pas emetimit? Pse nuk është e mundur që një instrument borxhi likuid i blerë drejtpërdrejt nga emetuesi nuk mund të klasifikohet si i vlefshëm për shitje me vlerën e drejtë të fitimeve dhe humbjeve të njohura në kapitalin neto? Pse një instrument borxhi likuid i blerë menjëherë pas emetimit duhet të jetë subjekt i provizioneve të ndryshimit të kategorisë, ndërsa një instrument borxhi likuid i blerë në emetim nuk është subjekt i rregullimeve shtërguese të ndryshimit të kategorisë?
- BC27 Prandaj Bordi vendosi t'i shtojë një kusht përkufizimit të një huaje ose llogarie të arkëtueshme. Në mënyrë më specifike, një njësi ekonomike nuk lejohet të klasifikojë si hua ose llogari të arkëtueshme një investim në një instrument borxhi i cili kuotohet në një treg aktiv. Për një investim të tillë, një njësi ekonomike i kërkohet të tregojë synimin e saj pozitiv dhe aftësinë e saj për të mbajtur investimin deri në maturim, për ta lejuar që të matë investimin me koston e amortizuar duke e klasifikuar ata si të mbajtur deri në maturim.
- BC28 Bordi mori në shqyrtim komentet e marra për propozimin në Projekt Paraqitje (i cili nuk u ndryshua nga kërkesa në SNK 39 origjinal) se 'huate dhe llogaritë e arkëtueshme' duhet të jenë krijuar nga njësia (sesa të blera) për të plotësuar këtë klasifikim. Komentet tilla sugjerorin se huate e blera duhet të jenë të pranueshme për klasifikim si hua dhe llogari të arkëtueshme, për shembull, nëse një njësi ekonomike blen një portofol huaje dhe huate e blera plotësojnë përkufizimin, pavarësisht nga fakti se ato janë të blera. Gjithashtu, komentet tilla vunë në dukje se (a) disa njësi ekonomike zakonisht drejtonin së bashku huate e blera dhe të krijuara, dhe se (b) ekzistojnë probleme sistemeshe të ndarjes së huave të blera nga huate e krijuara, duke qenë se ka mundësi të bëhet një dallim mes tyre vetëm për qëllime të trajtimit kontabël. Duke marrë parasysh këto shqetësime, Bordi vendosi të heqë kërkesën se huate dhe llogaritë e arkëtueshme duhet të jenë të krijuara nga njësia ekonomike, që të plotësojnë përkufizimin e 'huave dhe llogarive të e arkëtueshme'.
- BC29 Megjithatë, Bordi ishte i shqetësuar se heqja e kësaj kërkesë mund të sjellë që disa instrumente, të cilët duhet të maten me vlerën e drejtë, të plotësojnë përkufizimin e huave dhe llogarive të arkëtueshme dhe si rrjedhim të maten me koston e amortizuar. Veçanërisht, Bordi ishte i shqetësuar se ky do të ishte rasti i një instrumenti borxhi në të cilin blerësi mund të mos rimarrë investimin e tij, për shembull, një interes me normë fikse të shitur veçmas, i krijuar në procesin e krijimit të instrumenteve financiare (letrave me vlerë) dhe subjekt i rrezikut të parapagimit. Prandaj Bordi vendosi të përfshijë nga përkufizimi i huave dhe llogarive të arkëtueshme, instrumentet për të cilët mbajtësi mund të mos rimarrë në thelb gjithë investimin e vet fillestar për arsye të ndryshme nga ato të përkeqësimit të kredisë. Aktive të tilla trajtohen si të vlefshëm për shitje ose me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

Norma e interesit efektiv (paragrafët 9 dhe AG5-AG8)

- BC30 Bordi shqyrtoi nëse norma e interesit efektiv për të gjithë instrumentet financiare duhet të llogaritet në bazë të flukseve monetare të çmuara (në përputhje me SNK 39 fillestar) ose nëse përdorimi i flukseve monetare të çmuara duhet të kufizohet për grupe të instrumenteve financiare me flukse monetare të kontraktuara që përdoren për instrumente financiare individuale. Bordi pranoi të rikonfirmojë pozicionin që kishte në SNK 39 fillestar meqë ai realizonte zbatim të qëndrueshëm të metodës së interesit efektiv në gjithë standardin.
- BC31 Bordi vuri në dukje se flukset monetare të ardhshme dhe jeta e pritshme mund të vlerësohen në mënyrë të besueshme për shumicën e aktiveve financiare dhe pasiveve financiare, veçanërisht për një grup aktivesh financiare të ngjashme ose pasivesh financiare të ngjashme. Megjithatë, Bordi pranoi se në disa raste të rralla mund të mos jetë e mundur të çmohet në mënyrë të besueshme afati ose shumën e flukseve të ardhshme të mjeteve monetare. Prandaj ai vendosi të kërkojë sem kur është e mundur që të vlerësohen në mënyrë të besueshme flukset e ardhshme të mjeteve monetare ose jeta e pritshme e një instrumenti financiar, njësi ekonomike duhet të përdorë flukset monetare kontraktuale përgjatë periudhës së plotë të kontratës së instrumentit financiar.

- BC32 Gjithashtu, Bordi vendosi të sqarojë se mospagimet e ardhshme, të pritshme, nuk duhet të përfshihen në flukset monetare të çmuara, sepse kjo do të ishte një shmangie nga modeli i humbjes së pësuar për njohjen e zhvlerësimit. Në të njëjtën kohë, Bordi vuri në dukje se në disa raste, për shembull, kur një aktiv financiar blihet me një zbritje shumë të madhe, humbjet e kredisë tashmë kanë ndodhur dhe janë pasqyruar në çmim. Nëse një njësi ekonomike nuk merr parasysh të tilla humbje të kredisë në llogaritjen e normës së interesit efektiv, njësi ekonomike do të njohë një të ardhur më të madhe nga interesi se ajo e pranishme në çmimin e paguar. Prandaj Bordi vendosi të sqarojë se të tilla humbje të kredisë përfshihen në flukset e mjeteve monetare të çmuara, kur llogaritet norma e interesit efektiv.
- BC33 SNK 39 i rishikuar i referohet të gjitha tarifave 'që janë pjesë përbërëse e normës së interesit efektiv'. Bordi përfshiu këtë referencë për të qartësuar se SNK 39 lidhet vetëm me ato tarifa që janë përcaktuar të jenë pjesë përbërëse të normës së interesit efektiv në përputhje me SNK 18.
- BC34 Disa komentues vunë në dukje se nuk ishte gjithmonë e qartë sesi duhej interpretuar kërkesa në SNK 39 fillestar, që norma e interesit efektiv duhet të bazohet në flukset e skontuara të mjeteve monetare deri në maturim ose në datën pasardhëse të rivlerësimit bazuar në treg. Në veçanti, nuk ishte gjithmonë e qartë nëse tarifat, kostot e transaksionit dhe primet ose skontot e tjera, të përfshira në llogaritjen e normës së interesit efektiv, duhet të amortizohen gjatë periudhës deri në maturim ose në datën pasardhëse të rivlerësimit bazuar në treg.
- BC35 Për përputhshmëri me metodën e flukseve monetare të çmuara, Bordi vendosi të sqarojë se norma e interesit efektiv llogaritet përgjatë jetës së pritshme të instrumentit ose kur është e mundshme, një periudhë më e shkurtër. Një periudhë më e shkurtër përdoret nëse variabli (p.sh. normat e interesit) me të cilin lidhet tarifa, kostot e transaksionit, skontoja ose primi rivlerësohet në normat e tregut para maturimit të pritshëm të instrumentit. Në një rast të tillë, periudha e përshtatshme e amortizimit është periudha deri në datën pasardhëse të rivlerësimit.

Kontabiliteti për një ndryshim në vlerësim

- BC36 Bordi shqyrtoi kontabilitetin për një ndryshim në vlerësimin të përdorur në llogaritjen e normës së interesit efektiv. Bordi pranoi se kur një njësi ekonomike rishikon vlerësimet e saj të pagesave ose të arkëtimeve, atëherë ajo duhet të rregullojë vlerën kontabël neto të instrumentit financiar për të pasqyruar vlerësimet aktuale dhe të rishikuara të flukseve të mjeteve monetare. Rregullimi njihet si e ardhur ose shpenzim në fitim ose humbje. Njësia ekonomike rillogarit vlerën kontabël (neto) duke njehsuar vlerën aktuale të flukseve të mjeteve monetare të ardhshme të vlerësuara me normën fillestare të interesit efektiv të instrumentit financiar. Bordi vuri në dukje se kjo metodë ka avantazhe praktike, sepse nuk kërkon rillogaritje të normës së interesit efektiv, d.m.th. njësia ekonomike thjesht njeh flukset e mbetura monetare me normën fillestare. Për pasojë, kjo metodë shmang një konflikt të mundshëm me kërkesën gjatë vlerësimit të zhvlerësimit për të skontuar flukset monetare të çmuara duke përdorur normën fillestare të interesit efektiv.

Derivatvë e përfshirë

Derivatvë e përfshirë në monedhë të huaj (paragrafet 10 dhe AG33(d))

- BC37 Një shpjegim i arsyeshëm për kërkesat e derivativëve të përfshirë është se një njësi ekonomike nuk do të jetë në gjendje të shmangë kërkesat për njohje dhe matje për derivativët vetëm duke përfshirë një derivativ në një instrument jofinanciar derivativ ose në një kontratë tjetër, për shembull, një kontratë e ardhshme malli në një instrument borxhi. Për të arritur qëndrueshmëri në kontabilitetin e derivativëve të tillë të përfshirë, të gjithë derivativët e përfshirë në instrumente financiare, që nuk maten me vlerën e drejtë, me fitime dhe humbje neto të njohura në fitim ose humbje, duhet të trajtohen veçmas si derivativë. Megjithatë, si një mjet praktik SNK 39 siguron se një derivativ i përfshirë nuk duhet të veçohet nëse ai shihet si i lidhur ngushtë me kontratën e tij bazë. Në qoftë se derivativi i përfshirë mbart një marrëdhënie të ngushtë ekonomike me kontratën bazë, të tillë si një kufi maksimal ose dysheme në normën e interesit të një huaje, ka pak mundësi që derivativi është përfshirë për të arritur një rezultat të dëshiruar kontabël.
- BC38 SNK 39 fillestar specifikonte se një derivativ i përfshirë në një monedhë të huaj në një kontratë bazë jofinanciare (të tillë si një kontratë furnizimi të shprehur në monedhë të huaj) nuk veçohet nëse kërkonte pagesa të shprehura në monedhën e mjedisit ekonomik kryesor në të cilin çdo palë e rëndësishme e kontratës vepron (monedhat e tyre funksionale), ose monedha në të cilën zakonisht shprehet në tregtinë ndërkombëtare çmimi i mallrave ose shërbimeve që blihen apo livrohen (të tilla si dollari amerikan për transaksionet e naftës bruto). Derivatvë të tillë në monedhë të huaj shihen si mbartës të një marrëdhënie ekonomike të tillë të ngushtë me kontratat e tyre bazë dhe nuk duhet të veçohen.

- BC39 Kërkesa për të veçuar derivativët e përfshirë në monedhë të huaj mund të jetë e rëndë për njësitë ekonomike që veprojnë në ekonomi të cilat janë të zakonshme kontratat e shprehura në monedhë të huaj. Për shembull, njësitë ekonomike të vendosura në vende të vogla mund ta kenë më të përshtatshme të shprehin kontratat e biznesit me njësi ekonomike nga vende të tjera në një monedhë ndërkombëtare likuide (të tillë si dollari amerikan, euro ose yen), sesa në monedhën lokale të secilës palë në transaksion. Gjithashtu, një njësi ekonomike që vepron në një ekonomi me hiperinflacion mund të përdorë një listë çmimesh në një monedhë të fortë për t'u mbrojtur ndaj inflacionit, për shembull, një njësi ekonomike që kryen një operacion jashtë vendit në një ekonomi me hiperinflacion, i shpreh kontratat lokale në monedhën funksionale të shoqërisë mëmë.
- BC40 Gjatë rishqyrtimit të SNK 39, Bordi arriti në përfundimin se një derivativ i përfshirë në monedhë të huaj mund të jetë i pandarë në marrëveshjet kontraktuale në rastet e përmendura në paragrafin e mëparshëm. Ai vendosi që një derivativ në monedhë të huaj në një kontratë nuk duhet të kërkohej që të veçohet nëse ai është i shprehur në një monedhë, e cila përdoret zakonisht në transaksionet e biznesit (që nuk janë instrumente financiare) në mjedisin në të cilin ndodh transaksioni. Një derivativ në monedhë të huaj mund të shihet si i lidhur ngushtë me kontratën bazë, nëse monedha zakonisht përdoret në transaksione lokale të biznesit, për shembull, në qoftë se shumata monetare shihen nga popullata jo në terma të monedhës lokale, por në terma të një monedhe të huaj relativisht të qëndrueshme dhe çmimet mund të kuotohen në këtë monedhë të huaj (shih SNK 29 *Raportimi financiar në ekonominë të hiperinflacioniste*).

Njohja dhe mosnjohja

Mosnjohja e një aktivi financiar (paragrafët 15–37)

SNK 39 fillestar

- BC41 Sipas SNK 39 fillestar, janë disa koncepte që drejtojnë se kur një aktiv duhet të mosnjohet (çregjistrohet). Nuk ishte gjithmonë e qartë se kur dhe në çfarë radhe duhen zbatuar këto koncepte. Si rezultat, kërkesat e mosnjohjes në SNK 39 fillestar nuk ishin vazhdimisht të zbatueshme në praktikë.
- BC42 Për shembull, SNK 39 fillestar nuk ishte i qartë rreth madhësisë për të cilat rreziqet dhe përfitimet nga një aktiv i transferuar duhet të merren në konsideratë me qëllim përcaktimin nëse mosnjohja është e përshtatshme dhe se si duhen vlerësuar rreziqet dhe përfitimet. Në disa raste (p.sh. transferime me swap për kthime gjithsej ose opsione shitjeje të shkruar të pakushtëzuar), Standardi tregon në mënyrë specifike nëse mosnjohja ishte e përshtatshme, ndërsa në të tjera raste (p.sh. garancitë e kredisë) ishte i paqartë. Gjithashtu, disa pyesnin nëse vlerësimi duhet të përqendrohet në rreziqet dhe përfitimet ose vetëm në rreziqet dhe mënyrën se si rreziqet dhe përfitimet e ndryshme duhet të bashkohen dhe të ponderohen.
- BC43 Për ilustrim, supozohet se një njësi ekonomike shet një portofol llogarish të arkëtueshme afatshkurtra prej 100 NJM dhe i jep një garanci blerësit për humbjet nga kredia deri në një shumë të caktuar (le të themi 20 NJM), e cila është më e vogël se shumata gjithsej e llogarive të arkëtueshme, por më e madhe se shumata e humbjeve të pritshme (le të themi 5 NJM). Në këtë rast, (a) a duhet që i gjithë portofoli të vazhdojë të njihet, apo (b) a duhet që pjesa e garantuar të vazhdojë të njihet, apo (c) a duhet që portofoli të mosnjohet plotësisht dhe që garancia të njihet si një pasiv financiar? SNK 39 fillestar nuk jepte një përgjigje të qartë dhe Komiteti i Udhëzimit mbi zbatimin e SNK 39 —një grup i krijuar nga organizmi pararendës i Bordit për të zgjidhur çështjet e dala në praktikë —nuk ishte në gjendje të arrinte në një marrëveshje sesi SNK 39 duhet të zbatohet në këtë rast. Në zhvillimin e propozimeve për përmirësimin e SNK 39, Bordi arriti në përfundimin se ishte e rëndësishme që SNK 39 të siguronte një udhëzim të qartë dhe të qëndrueshëm për mënyrën sesi duhet të trajtohet një transaksion i tillë.

Projekt paraqitja

- BC44 Për të zgjidhur problemet, Projekt Paraqitja propozonte një metodë të mosnjohjes sipas të cilës transferuesi i një aktivi financiar vazhdon ta njohë atë aktiv në masën që ai ka përfshirje të vazhdueshme në të. Përfshirja e vazhdueshme mund të përcaktohet në dy mënyra: (a) një kusht riblerjeje (si një opsion blerjeje (call), opsion shitjeje (put) ose marrëveshje riblerjeje) dhe (b) një kusht për të paguar ose marrë një kompensim të bazuar në ndryshimet në vlerën e aktivit të transferuar (të tillë si një garanci kredie ose opsion që shlyhet për vlerën neto në mjete monetare).
- BC45 Qëllimi i metodës së propozuar në Projekt Paraqitje ishte që të lehtësonte kryerjen dhe zbatimin e qëndrueshëm të SNK 39, duke eliminuar konceptet konfliktuese dhe vendosjen e një metode më të qartë, më të qëndrueshme

* Në këtë bazë për konkluzione, shumata monetare janë shprehur në 'njësi monetare' (NJM).

dhe të zbatueshme nga brenda për mosnjohje. Përfitimet kryesore nga metoda e propozuar ishin se ajo do të qartësonte më shumë SNK 39 dhe do të siguronte transparencën në bilanc për ndonjë përfshirje të vazhdueshme në një aktiv të transferuar.

Komentet e marra

- BC46 Shumë nga ata që u përgjigjën, pranuan se kishte papajtueshmëri në kërkesat ekzistuese për mosnjohje në SNK 39. Megjithatë kishte mbështetje të kufizuar lidhur me metodën e përfshirjes së vazhdueshme të propozuar në Projekt Paraqitje. Ata që u përgjigjën shprehën shqetësime konceptuale dhe praktike, përfshirë:
- (a) ndonjë përfitim nga ndryshimet e propozuara nuk vlen më shumë se barra e zbatimit të një metode të re e cila ka tërësinë e vet të problemeve (si ende të paidentifikuara dhe të pazgjidhura);
 - (b) metoda e propozuar kishte një ndryshim rrënjësor nga ajo e SNK 39 fillestar;
 - (c) propozimi nuk realizonte konvergjencën me PPPK të SHBA-s;
 - (d) propozimi nuk ishte testuar; dhe
 - (e) propozimi nuk ishte në përputhje me *Kuadrin*.
- BC47 Shumë nga ata që u përgjigjën, paraqitën pikëpamjen se metoda bazë e SNK 39 fillestar duhet të mbahej në standardin e rishikuar dhe të mënjanohej papajtueshmëritë. Arsyet përfshinin: (a) SNK 39 ekzistues u provua që ishte i arsyeshëm në koncept dhe operacional në praktikë dhe (b) metoda nuk duhej të ndryshohej derisa Bordi të zhvillonte një metodë alternative më të plotë.

Rishikimet të SNK 39

- BC48 Si përgjigje ndaj komenteve të marra, Bordi vendosi të rikthejë konceptet e mosnjohjes në SNK 39 fillestar dhe të qartësojë mënyrën dhe radhën e zbatimit të koncepteve. Veçanërisht, Bordi vendosi se një vlerësim i transferimit të rreziqeve dhe i përfitimeve duhet të paraprijë një vlerësim të transferimit të kontrollit për të gjitha tipet e transaksioneve.
- BC49 Ndonëse struktura dhe formulimi i kërkesave të mosnjohjes janë ndryshuar në mënyrë të ndjeshme, Bordi arriti në përfundimin se kërkesat në SNK 39 të rishikuar nuk janë shumë të ndryshme në thelb nga ato të SNK 39 fillestar. Në mbështetje të këtij përfundimi, ai vuri në dukje se zbatimi i kërkesave në SNK 39 të rishikuar zakonisht çon në përgjigje që mund të ishin marrë dhe sipas SNK 39 fillestar. Gjithashtu, ndonëse mund të ketë nevojë që të përdoret gjykimi për të bërë vlerësimin nëse janë ruajtur kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet, ky lloj gjykimi nuk është i krahasuar sërish me SNK 39 fillestar. Megjithatë, kërkesat e rishikuara qartësojnë zbatimin e koncepteve në rrethana në të cilat më parë ishte e paqartë sesi duhet të zbatohet SNK 39. Bordi arriti në përfundimin se do të ishte e papërshtatshme të rikthehej SNK 39 fillestar pa këto sqarime.
- BC50 Gjithashtu, Bordi vendosi të përfshijë udhëzues në Standard, i cili sqaron se si duhen vlerësuar konceptet e rreziqeve dhe përfitimeve, dhe të kontrollit. Për Bordin, ky udhëzues është i rëndësishëm për të patur një kuadër për zbatimin e koncepteve në SNK 39. Ndonëse gjykimi është ende i nevojshëm për zbatimin e koncepteve në praktikë, udhëzuesi duhet të rritë qëndrueshmërinë në mënyrën sesi zbatohen konceptet.
- BC51 Në mënyrë më specifike, Bordi vendosi që transferimi i rreziqeve dhe i përfitimeve duhet të vlerësohet duke krahasuar ekspozimin e njësisë ekonomike para dhe pas transferimit, me luhatshmërinë e shumave dhe afatin e flukseve neto të mjeteve monetare të aktivit të transferuar. Në qoftë ekspozimi i njësisë ekonomike, bazuar në vlerën aktuale, nuk ka ndryshuar në mënyrë të ndjeshme, njësia ekonomike do të arrijë në përfundimin se ajo ka ruajtur kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet. Në këtë rast, Bordi arriti në përfundimin se aktiviteti duhet të vazhdojë të njihet. Ky trajtim kontabël është në përputhje me trajtimin e transaksioneve të riblerjes dhe të disa aktiveve objekt i opsioneve të përfutueshme në mjete monetare sipas SNK 39 fillestar. Gjithashtu, ai është në përputhje me mënyrën sesi disa interpretonin SNK 39 fillestar kur një njësi ekonomike shiste një portofol llogarish të arkëtueshme afatshkurtra, por mban kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet nëpërmjet emetimit të një garancie për të kompensuar të gjitha humbjet e pritshme të kredisë (shih shembullin në paragrafin BC43).
- BC52 Bordi vendosi se kontrolli duhet vlerësuar duke vrojtuar nëse i transferuari ka mundësi praktike për ta shitur aktivin. Nëse i transferuari mund ta shesë aktivin (p.sh. sepse aktiviteti sigurohet lehtë në treg dhe i transferuari mund ta zëvendësojë aktivin nëse do t'i duhet t'ia kthejë transferuesit), transferuesi nuk ruan kontrollin, sepse ai nuk kontrollon përdorimin e aktivitetit nga i transferuari. Nëse i transferuari nuk mund ta shesë aktivin (p.sh. transferuesi ka opsionin e blerjes, por aktiviteti nuk mund të merret lehtë në treg, kështu që i transferuari nuk mund ta zëvendësojë aktivin), transferuesi ruan kontrollin, sepse i transferuari nuk mund ta përdorë aktivin si të tijin.
- BC53 Gjithashtu, SNK 39 fillestar nuk përmbante udhëzim lidhur me mosnjohjen e një pjese të një aktiviteti financiar. Bordi vendosi të përfshijë një udhëzim të tillë në standard për të qartësuar çështjen. Ai vendosi se një njësi ekonomike duhet të zbatohet parimet e mosnjohjes për një pjesë të një aktiviteti financiar, vetëm nëse kjo pjesë nuk

përmban rreziqe dhe përfitime të lidhura me pjesën tjetër që nuk merret në shqyrtim për mosnjohje. Prandaj, një pjesë e një aktivi financiar konsiderohet për mosnjohje vetëm nëse ajo përfshin:

- (a) vetëm flukse monetare të identifikuar në mënyrë specifike nga një aktiv financiar (ose një grup aktivesh financiare të ngjashme);
- (b) vetëm pjesën proporcionale të plotë (pro rata) të flukseve monetare nga një aktiv financiar (ose një grup aktivesh financiare të ngjashme); ose
- (c) vetëm pjesën proporcionale të plotë (pro rata) të flukseve monetare të identifikuar në mënyrë specifike nga një aktiv financiar (ose një grup aktivesh financiare të ngjashme);

Në të gjitha rastet e tjera, parimet e mosnjohjes zbatohen për aktivin financiar në tërësinë e tij

Marrëveshjet sipas të cilave një njësi ekonomike ruan të drejtat kontraktuale për të arkëtuar flukse mjeteve monetare të një aktivi financiar, por merr përsipër një detyrim kontraktual për t'u paguar flukse mjeteve monetare një ose më shumë marrësve (paragrafi 19b)

- BC54 SNK 39 fillestar nuk jepte udhëzim të qartë rreth madhësisë për të cilën mosnjohja është e përshtatshme për marrëveshjet kontraktuale, në të cilat një njësi ekonomike ruan të drejtën e saj kontraktuale për të arkëtuar flukse monetare nga një aktiv, por merr përsipër një detyrim kontraktual për t'u paguar këto flukse monetare njësisë ekonomike të tjera (një 'marrëveshje kalo – më tej'). Në praktikë kishin dalë pyetje rreth trajtimit kontabël të duhur dhe ishin zhvilluar interpretime të ndryshme për struktura më të ndërlikuara.
- BC55 Për të ilustruar çështjen duke përdorur një shembull të thjeshtë, supozohet si vijon. Njësia ekonomike A i jep një hua me interes dhe afat 5 vjet ('aktivi fillestar') prej 100NJM njësisë ekonomike B. Më pas, njësia ekonomike A lidh një marrëveshje me njësinë ekonomike C sipas të cilës, në këmbim të një pagese prej 90NJM, njësia ekonomike A pranon t'i kalojë njësisë ekonomike C 90 për qind të principalit dhe gjithë pagesave të interesit të mbledhura nga njësia ekonomike B (në kohën kur dhe nëse mblidhen). Njësia ekonomike A nuk merr përsipër t'i bëjë njësisë ekonomike C ndonjë pagesë tjetër përveç 90 për qindëshit të shumës ekzakte, që ka arkëtuar nga njësia ekonomike B. Njësia ekonomike A nuk i jep ndonjë garanci njësisë ekonomike C rreth performancës së huasë dhe nuk ka të drejtë të mbajë 90 për qind të mjeteve monetare të arkëtuara nga njësia ekonomike B dhe asnjë detyrim për të paguar në mjete monetare njësinë ekonomike C, nëse nuk ka arkëtuar të tilla nga njësia ekonomike B. Në shembullin më sipër, njësia ekonomike A ka një aktiv me hua prej 100NJM dhe një pasiv prej 90NJM apo ka vetëm një aktiv prej 10NJM? Për ta bërë shembullin më të vështirë, ç'do të ndodhte në rast se njësia ekonomike A transferon fillimisht huanë tek një njësi ekonomike për qëllime të veçanta (NEPQV) e konsoliduar, e cila më pas i kalon tek investitorët flukset e mjeteve monetare nga aktivi? A ndryshon trajtimi kontabël, sepse njësia ekonomike A fillimisht ia shiti aktivin një NEPQV?
- BC56 Për të trajtuar këtë çështje, Projekt Paraqitja e ndryshimeve të propozuara të SNK 39 përfshiu një udhëzim për të sqaruar se sipas cilave kushte marrëveshjet kalo-më tej mund të trajtohen si një transferim i një aktivi financiar bazë. Bordi arriti në përfundimin që një njësi ekonomike nuk ka një aktiv dhe një pasiv, sipas përkufizimit në *Kuadër*, kur ajo hyn në një marrëveshje për të kaluar më tej flukset monetare nga një aktiv dhe marrëveshja plotëson kushtet e specifikuar. Në këto raste, njësia ekonomike vepron më tepër si një agent i një marrësi eventual të flukseve të mjeteve monetare, sesa si një zotërues i aktivit. Prandaj, deri në masën që këto kushte plotësohen, marrëveshja trajtohet si një transferim dhe konsiderohet për mosnjohje edhe pse njësia ekonomike mund të vazhdojë të arkëtojë flukse të mjeteve monetare nga aktivi. Në të kundërt, deri në masën e mosplotësimi të këtyre kushteve, njësia ekonomike vepron më tepër si një zotërues i aktivit dhe si rrjedhim aktivi duhet të vazhdojë të njihet.
- BC57 Ata që iu përgjigjën projekt paraqitjes, përgjithësisht, mbështetën ndryshimet e propozuara. Disa nga ata që u përgjigjën kërkuar sqarime të mëtejshme të kërkesave dhe ndërveprim me kërkesat për konsolidim të njësive ekonomike për qëllime të veçanta (në KIS-12). Përgjigjet nga industria e procesit të krijimit të letrave me vlerë vunë në dukje se sipas udhëzimit të propozuar shumë struktura të procesit të krijimit të instrumenteve financiare (letrave me vlerë) nuk do të kualifikoheshin për mosnjohje.
- BC58 Duke marrë parasysh këto dhe komente të tjera, Bordi vendosi të vijojë me propozimet e tij për të nxjerrë udhëzim për marrëveshjet kalo-më tej dhe për të sqaruar këtë udhëzim në përfundimin e SNK të rishikuar.
- BC59 Bordi arriti në përfundimin se duhet të plotësohen tre kushtet vijuese për trajtimin e një marrëveshje kontraktuale të kalimit më tej të flukseve monetare nga një aktiv financiar, si një transferim të këtij aktivi:
- (a) Njësia ekonomike nuk ka detyrim t'i paguajë shumën marrësit të fundit, përveçse kur ajo mbledh shumën ekuivalente nga aktivi fillestar. Megjithatë, njësia ekonomike lejohet t'i japë paradhënie afatshkurtra marrësit të fundit për sa kohë që ka të drejtën e rimarrjes së plotë të shumës së dhënë hua plus interesin e maturuar.

- (b) Njësia ekonomike, bazuar në kushtet e kontratës të transferimit, e ka të ndaluar të shesë ose të lerë peng aktivin fillestar, përveçse si letër me vlerë, tek marrësit eventualë me detyrimin që t'u paguajë atyre flukset monetare.
- (c) Njësia ekonomike ka një detyrim që të dërgojë çdo fluks monetar që ajo mbledh për llogari të marrësit të fundit, pa vonesa materiale. Gjithashtu, gjatë periudhave të shkurtra të shlyerjes, njësia ekonomike nuk ka të drejtë të riinvestojë flukse të tilla të mjeteve monetare, përveçse në investime në mjete monetare ose ekuivalente të tyre dhe nëse ka ndonjë interes të fituar nga investime të tilla, ai i dërgohet marrësit të fundit.
- BC60 Këto kushte vijnë nga përkufizimi i aktiveve dhe i pasiveve në *Kuadër*. Kushti (a) tregon se transferuesi nuk ka pasiv (sepse nuk ka detyrime aktuale për të paguar mjete monetare monetare), dhe kushtet (b) dhe (c) tregojnë se transferuesi nuk ka aktiv (sepse transferuesi nuk kontrollon përfitimet ekonomike të ardhshme të lidhura me aktivin e transferuar).
- BC61 Bordi vendosi se testet e mosnjohjes që zbatohen për transferimet e tjera të aktiveve financiare (d.m.th. testet e transferimit në thelb të të gjitha rreziqeve dhe përfitimeve dhe kontrollit) duhet të zbatohen, gjithashtu, për marrëveshjet kalo-më tej të flukseve monetare të cilat plotësojnë të tre kushtet, por nuk përfshijnë një pjesë plotësisht proporcionale të të gjithave fukseve monetare ose të flukseve monetare të identifikuar në mënyrë specifike. Kështu, nëse plotësohen të tre kushtet dhe njësia ekonomike kalon një pjesë të plotë proporcionale ose të gjitha flukset monetare (si në shembullin në paragrafin BC55) ose flukse monetare të identifikuar në mënyrë specifike (p.sh. 10 për qind e flukseve monetare të interesit), pjesa e shitur nuk njihet (çregjistrohet), nëse njësia ekonomike ka transferuar kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë. Kështu, në shembullin në paragrafin BC55, njësia ekonomike A do të raportojë një aktiv me hua prej 10NJM dhe çregjistrojë 90NJM. Në mënyrë të ngjashme, nëse njësia ekonomike lidh një marrëveshje që plotëson tre kushtet e mësipërme, por ajo nuk është në bazë të plotë proporcionale, atëherë marrëveshja kontraktuale do të duhej të plotësonte kushtet e përgjithshme të mosnjohjes për t'u kualifikuar për mosnjohje. Kjo siguron qëndrueshmëri në zbatimin e modelit të mosnjohjes, nëse një transaksion është strukturuar si një transferim i të drejtës kontraktuale për të arkëtuar flukse monetare nga një aktiv ose si një marrëveshje për të kaluar më tej flukset monetare.
- BC55 Për të ilustruar një marrëveshje jo proporcionale duke përdorur një shembull të thjeshtë, supozohet si vijon. Njësi ekonomike A krijon një portofol huash me interes me afat pesë vjet prej 10,000NJM. Më pas njësia ekonomike A lidh një marrëveshje me njësinë ekonomike C sipas të cilës, në këmbim të një pagese në mjete monetare prej 9,000NJM, njësia ekonomike A pranon t'i paguajë njësisë ekonomike C, 9,000NJM të para (plus interesin) të mjeteve monetare të mbledhura nga portofoli i huasë. Njësia ekonomike A ruan të drejtën për 1,000NJM e fundit (plus interesin), d.m.th. mban një interes të mbetur të varur. Në qoftë se njësia ekonomike A mbledh, të themi, vetëm 8,000NJM nga huatë e saj, sepse disa nga debitorët nuk paguajnë, atëherë njësia ekonomike A do të kalojë tek njësia ekonomike C të gjithë shumën e arkëtuar prej 8,000NJM dhe njësia ekonomike A nuk mban asgjë nga 8,000NJM e mbledhura. Në qoftë se njësia ekonomike A mbledh 9,500NJM, ajo i kalon 9,000NJM tek njësia ekonomike C dhe mban për vete 500NJM. Në këtë rast, nëse njësia ekonomike A mban thelbësisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë, sepse interesi i mbetur i varur thith të gjitha ndryshimet në flukset monetare, atëherë huatë vazhdojnë të njihen në tërësinë e tyre, edhe në qoftë se plotësohen të tre kushtet e kalimit më tej.
- BC63 Bordi njeh se shumë prej proceseve të krijimit të instrumenteve financiare mund të mos plotësojnë kushtet e mosnjohjes ose sepse një ose më shumë nga tre kushtet në paragrafin 19 nuk plotësohen, ose sepse njësia ekonomike mban thelbësisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë.
- BC64 Nëse një transferim i një aktivi financiar kualifikohet për mosnjohje (çregjistrim), kjo nuk ndryshon në varësi të faktit nëse transferimi është direkt tek investitorët ose nëpërmjet një njësie ekonomike për qëllime të veçanta (NEPQV) e konsoliduar ose trusti e cila merr aktivet financiare dhe në këmbim transferon një pjesë të këtyre aktiveve financiare tek një palë e tretë investitorësh.

Transferimet që nuk kualifikohen për mosnjohje (paragrafi 29)

- BC65 SNK 39 fillestar nuk jep udhëzim rreth mënyrës sesi duhet të trajtohet një transferim i një aktivi financiar i cili nuk kualifikohet për mosnjohje. Ndryshimet nuk e përfshijnë këtë udhëzim. Për të siguruar se kontabiliteti pasqyron të drejtat dhe detyrimet që transferuesi ka ndaj aktivitetit të transferuar, është e nevojshme të shqyrtohet trajtimi kontabël i aktivitetit, si dhe trajtimi për pasivin e lidhur me të.
- BC66 Kur një njësi ekonomike ruan thelbësisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e aktivitetit (p.sh. një transaksion riblerjeje), zakonisht nuk ka konsiderata kontabile speciale, sepse njësia ekonomike ruan ekspozimin në rritje dhe zbritje të fitimeve dhe humbjeve që vijnë nga aktiviteti i transferuar. Prandaj, aktiviteti vazhdon të njihet në tërësinë e tij dhe shumat e marra njihen si pasiv. Në mënyrë të ngjashme, njësia ekonomike vazhdon të njohë çdo të ardhur nga aktiviteti së bashku me çdo shpenzim të kryer për pasivin e lidhur me të.

Përfshirje e vazhdueshme në një aktiv të transferuar (paragrafët 30–35)

- BC67 Bordi vendosi që nëse njësia ekonomike përcakton se ajo as nuk ka ruajtur dhe as nuk ka transferuar thelbësisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet nga një aktiv, por ajo ka mbajtur kontrollin, atëherë njësia ekonomike duhet të vazhdojë të njohë aktivin në masën e përfshirjes së vazhdueshme në të. Kjo bëhet për të pasqyruar ekspozimin e vazhdueshëm të transferuesit ndaj rreziqeve dhe përfitimeve të aktivit dhe se ky ekspozim nuk është i lidhur me gjithë aktivin, por është i kufizuar në shumë. Në raste të tilla, Bordi vuri në dukje se shmangia e mosnjohjes në masën e përfshirjes së vazhdueshme është e dobishme për përdoruesit e pasqyrave financiare, sepse ajo pasqyron ekspozimin e njësive ekonomike ndaj rreziqeve dhe përfitimeve nga aktiviteti financiar më mirë sesa mosnjohja e plotë.
- BC68 Kur një njësi ekonomike transferon një pjesë të rreziqeve dhe përfitimeve të rëndësishme dhe ruan të tjera dhe shmang mosnjohjen meqë ajo ruan kontrollin e aktivitetit të transferuar, atëherë njësia ekonomike nuk mban më të gjithë ekspozimin në rritje dhe në zbritje të fitimeve dhe humbjeve që vijnë nga aktiviteti i transferuar. Prandaj SNK 39 i rishikuar kërkon që aktiviteti dhe pasivi i lidhur me të, të maten në një mënyrë të tillë, që siguron se çdo ndryshim në vlerën e aktivitetit të transferuar, që nuk i takon njësive ekonomike, të mos njihet prej saj.
- BC69 Për shembull, nëse shmanget mosnjohja sepse transferuesi ka mbajtur një opsion të blerjes ose një opsion të shkruar shitjeje dhe aktiviteti matet me vlerën e drejtë, atëherë linden çështje të matjes speciale dhe të njohjes së të ardhurave. Në këto situata, në mungesë të udhëzimeve të tjera shitesë, zbatimi i kërkesave për matjen në përgjithësi dhe për njohjen e të ardhurave për aktivitetet financiare dhe pasivët financiarë në SNK 39 mund të çojë në një trajtim kontabël që nuk përfaqëson të drejtat dhe detyrimet e transferuesit të lidhura me transferimin.
- BC70 Si shembull tjetër, nëse transferuesi mban një opsion të blerjes për një aktiv financiar të transferuar, të vlefshëm për shitje, dhe vlera e drejtë e aktivitetit ka rënë poshtë çmimit të ushtrimit të opsionit, transferuesi nuk pëson ndonjë humbje, sepse ai nuk është i detyruar të ushtrojë opsionin e blerjes. Në këtë rast, Bordi vendosi se është e përshtatshme të rregullojë matjen e pasivit për të pasqyruar faktin se transferuesi nuk është i ekspozuar ndaj rënies në vlerën e drejtë të aktivitetit poshtë çmimit të ushtrimit të opsionit. Në mënyrë të ngjashme, nëse transferuesi shkruan një opsion shitjeje dhe vlera e drejtë e aktivitetit tejkalon çmimin e ushtrimit, transferuesi nuk ka nevojë të ushtrojë opsionin e shitjes (put). Për shkak se transferuesi nuk ka të drejtë të rritë vlerën e drejtë të aktivitetit mbi çmimin e ushtrimit të opsionit, është e përshtatshme të matet aktiviteti me vlerën më të vogël mes (a) çmimit të ushtrimit të opsionit dhe (b) vlerës së drejtë të aktivitetit.

Matja

Opsioni vlerë e drejtë (paragrafi 9)

- BC71 Bordi nxori përfundimin se mund të thjeshtohet zbatimi i SNK 39 (sipas rishikimit në vitin 2000), për disa njësi ekonomike, duke lejuar përdorimin e matjes me vlerë të drejtë për çdo instrument financiar. Me një përjashtim (shih paragrafin 9), ky përdorim më i madh i vlerës së drejtë nuk është i detyrueshëm. Opsioni i matjes me vlerën e drejtë nuk u kërkon njësive ekonomike të matin më shumë instrumente financiare me vlerën e drejtë.
- BC72 SNK 39 (sipas rishikimit në vitin 2000) nuk lejonte një njësi ekonomike të maste kategori të veçanta të instrumenteve financiare me vlerën e drejtë, me ndryshime në vlerën e drejtë të njohura në fitim ose humbje. Shembujt përfshijnë:
- (a) huatë dhe llogaritë e arkëtueshme të krijuara nga njësia ekonomike, përfshirë një instrument borxhi i blerë drejtpërdrejt nga emetuesi, me përjashtim të rastit nëse ato plotësojnë kushtet për klasifikimin si të mbajtura për tregtim në paragrafin 9.
 - (b) aktivet financiare të klasifikuara si të vlefshme për shitje, me përjashtim të rastit kur si zgjedhje e politikës kontabël, fitimet dhe humbjet nga të gjitha aktivet financiare të vlefshme për shitje njihen në fitim ose humbje, ose ato plotësojnë kushtet për klasifikimin si të mbajtura për tregtim në paragrafin 9.
 - (c) pasivët financiarë joderivative, edhe kur njësia ekonomike ka një politikë dhe praktikë të riblerjes në mënyrë aktive të pasiveve të tilla ose ato formojnë pjesë të një strategjie lehtësimi arbitrazh/klient ose aktivitete të tregtimit të fondeve.
- BC73 Bordi vendosi në SNK 39 (i rishikuar në vitin 2003) të lejojë njësitë ekonomike të përcaktojnë në mënyrë të pakthyeshme në njohjen fillestare çdo instrument financiar si të matur me vlerë të drejtë, me fitime dhe humbje të njohura në fitim ose humbje ('vlera e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes'). Për të disiplinuar këtë qëndrim, Bordi vendosi që instrumentet financiare nuk duhet të riklasifikohen brenda ose jashtë kategorisë me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Në veçanti, disa nga komentet e marra mbi Projekt Paraqitjen e ndryshimeve të propozuara në SNK 39, i publikuar në qershor 2002, sugjerorin se njësitë ekonomike mund të

përdorin opsionin e vlerës së drejtë për të njohur në mënyrë të përzgjedhur ndryshimet në vlerën e drejtë në fitim ose humbje. Bordi vuri në dukje se kërkesa për të përcaktuar në mënyrë të pakthyeshme në njohjen fillestare instrumentet financiare, për të cilët duhet të zbatohet opsioni i vlerës së drejtë, bën që një njësi ekonomike të mos jetë në gjendje 'të zgjedhë' (të ndryshojë) më këtë mënyrë. Kjo sepse në njohjen fillestare nuk mund të dihet nëse vlera e drejtë e instrumentit do të rritet ose zvogëlohet.

- BC73A Në vijim të çështjes së SNK 39 (të rishikuar në 2003), si pasojë e diskutimeve të vazhdueshme me mbështetësit mbi opsionin e vlerës së drejtë, Bordi u bë i vetëdijshëm se disa shoqëri letrash me vlerë dhe siguruesë, përfshirë mbikëqyrësit e kujdesshëm të bankave, ishin të shqetësuar se opsioni i vlerës së drejtë mund të përdorej në mënyrë të papërshtatshme (siç diskutohet në paragrafin BC11C). Si përgjigje të këtyre shqetësimeve, Bordi publikoi në prill 2004 një Projekt Paraqitje të kufizimeve të propozuara ndaj opsionit të vlerës së drejtë të përfshirë në SNK 39 (sipas rishikimit në 2003). Pas diskutimit të komenteve të marra nga të interesuarit dhe një sërë takimesh publike në tavolina të rrumbullakta, Bordi nxorri një ndryshim në SNK 39, në qershor 2005, që i lejonte njësitë ekonomike të përcaktonin në mënyrë të pakthyeshme në njohjen fillestare instrumente financiare, të cilët plotësonin një nga tre kushtet (shih paragrafet 9(b)(i), 9(b)(ii) dhe 11A), si të matshëm me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.
- BC74 Në ndryshimin e opsionit të vlerës së drejtë, Bordi identifikoi tre situata në të cilat lejimi i përcaktimit me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes bën që të sigurohet më shumë informacion i rëndësishëm (rastet (a) dhe (b) më poshtë), ose çon në zvogëlimin e ndërlikimeve, ose rrit besueshmërinë në matje (rasti (c) më poshtë). Këto janë:
- (a) kur një përcaktim i tillë eliminon ose pakëson ndjeshëm paqëndrueshmërinë e metodës së matjes ose njohjes (ndonjëherë të quajtur 'mospërputhje kontabël'), e cila përndryshe do të lindte (paragrafet BC75–BC75B);
 - (b) kur një grup aktivesh financiare, pasivesh financiare ose të dyja bashkë drejtohet dhe performanca e tij vlerësohet mbi bazën e vlerës së drejtë, në përputhje me një strategji të dokumentuar të drejtimit të rrezikut ose të investimit paragrafet BC76–BC76B); dhe
 - (c) kur një instrument përmban një derivativ të përfshirë që plotëson kushte të caktuara (paragrafet BC77–BC78).
- BC74A Aftësia e njësite ekonomike për të përdorur opsionin e vlerës së drejtë thjeshtëson zbatimin e SNK 39, duke zbutur disa anomalitë të cilat vijnë nga karakteristikat e ndryshme të matjes në standard. Veçanërisht, për instrumentet financiare të përcaktuara në këtë mënyrë:
- (a) eliminon nevojën për kontabilitetin mbrojtës për mbrojtjen e ekspozimeve të vlerës së drejtë, kur ka kompensime natyrore dhe në këtë mënyrë eliminon çështjen e lidhur me përcaktimin, ndjekjen dhe analizën e efektivitetit të mbrojtjes.
 - (b) eliminon çështjen e ndarjes së derivativëve të përfshirë.
 - (c) eliminon problemet që vijnë nga një model matjeje i përzier, kur aktivet financiare maten me vlerën e drejtë dhe pasivet financiare të lidhura me to maten me koston e amortizuar. Veçanërisht, eliminon luhatshmërinë në fitim ose humbje dhe në kapitalin neto që rezultojnë nëse pozicionet e krahasuara të aktiveve financiare dhe pasiveve financiare nuk maten në mënyrë të qëndrueshme.
 - (d) opsioni i njohjes së fitimeve dhe humbjeve të përcaktuara nga aktivet financiare të vlefshme për shitje në fitim ose humbje, nuk është më i nevojshëm.
 - (e) lehtëson çështjet interpretuese rreth asaj çfarë përbën tregtim.

Përcaktimi si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes eliminon ose pakëson ndjeshëm një mospërputhje në matje ose njohje (paragrafi 9(b)(i))

- BC75 SNK 39, njëlloj si standardet e krahasueshme në disa juridiksione kombëtare, vendos një model matje me cilësi të ndryshme. Ai kërkon që disa aktive financiare dhe pasive financiare të maten me vlerën e drejtë dhe të tjera me koston e amortizuar. Ai kërkon që disa fitime dhe humbje neto të njihen në fitim ose humbje dhe të tjera të njihen fillimisht si një përbërës i kapitalit neto. Ky kombinim i kërkesave të matjes dhe të njohjes mund të sjellë paqëndrueshmëri, të cilën disa e quajnë si 'mospërputhje kontabël', midis trajtimit kontabël të një aktivi (ose grup aktivesh) dhe një pasivi (ose grup pasivesh). Nocioni i një mospërputhje kontabël përfshin në mënyrë të domosdoshme dy propozime. Së pari, një njësi ekonomike ka aktive dhe pasive të veçanta të cilat maten, ose fitime dhe humbje neto të njohura nga to, në mënyrë të paqëndrueshme; së dyti, ekziston një marrëdhënie ekonomike e nënkuptuar mes këtyre aktiveve dhe pasiveve. Për shembull, një pasiv mund të konsiderohet të jetë i lidhur me një aktiv kur ata ndajnë një rrezik që sjell ndryshime të kundërta në vlerën e drejtë që priret të kompensojë, ose kur njësi ekonomike mendon që pasivi financon aktivin.

- BC75A Disa njësi ekonomike mund të kapërcejnë paqëndrueshmërinë në matje ose njohje duke përdorur kontabilitetin mbrojtës ose, në rastin e siguriesve, kontabilitetin hije. Megjithatë Bordi pranoi se këto teknika janë të ndërlikuara dhe nuk trajtojnë të gjitha situatat. Gjatë zhvillimit të ndryshimit të opsionit të vlerës së drejtë, Bordi mori në shqyrtim nëse duhet të vendoste kushte për të kufizuar situatat në të cilat një njësi ekonomike mund të përdorë opsionin e eliminimit të një mospërputhje kontabël. Për shembull, ai shqyrtoi nëse njësi ekonomike duhet t'u kërkohej të tregojnë se aktive dhe pasive të veçanta drejtohen së bashku, ose që një strategji drejtimi është efektive për zvogëlimin e rrezikut (siç kërkohej për përdorimin e kontabilitetit mbrojtës), ose që nuk janë të disponueshme kontabiliteti mbrojtës apo mënyra të tjera për kapërcimin e paqëndrueshmërisë.
- BC75B Bordi nxori përfundimin se mospërputhjet kontabël vijnë nga një shumëllojshmëri rrethanash. Nga këndvështrimi i Bordit, raportimi financiar realizohet më mirë duke u siguruar njësi ekonomike mundësinë që të eliminojnë mospërputhjet e perceptuara kontabël sa herë që ato sjellin informacion më të rëndësishëm. Për më tepër, Bordi nxori përfundimin se opsioni i vlerës së drejtë mund të përdoret në mënyrë të vlefshme në vend të kontabilitetit mbrojtës për mbrojtjen e ekspozimeve të vlerës së drejtë, duke eliminuar kështu çështjen lidhur me përcaktimin, ndjekjen dhe analizën e efektivitetit të mbrojtjes. Kështu, Bordi vendosi të mos zhvillojë udhëzim të detajuar përshkrues se kur mund të zbatohet opsioni i vlerës së drejtë (të tillë si kërkimi i testeve të efektivitetit të ngjashme me ato të kërkuara për kontabilitetin mbrojtës) në ndryshimin në opsionin e vlerës së drejtë. Në vend të saj, Bordi vendosi të kërkojë dhënie informacionesh shpjeguese në SNK 32^{*} rreth:
- kriterit që një njësi ekonomike përdor për përcaktimin e aktiveve financiare dhe pasiveve financiare si me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes
 - mënyrës sesi njësi ekonomike plotëson kushtet në këtë standard për këtë përcaktim
 - natyrës së aktiveve dhe pasiveve të përcaktuara në këtë mënyrë
 - ndikimit në pasqyrat financiare si pasojë e përdorimit të këtij përcaktimi, që do të thotë vlera kontabël dhe fitimet dhe humbjet neto nga aktivet dhe pasivet e përcaktuara në këtë mënyrë, informacion rreth efektit të ndryshimeve në cilësinë e kredisë së pasivit financiar nga ndryshimet në vlerën e drejtë të tij dhe informacion rreth rrezikut të kredisë për huatë dhe llogaritë e arkëtueshme dhe çdo derivativ kredie të lidhur ose instrumenteve të ngjashëm.

Një grup aktivesh financiare, pasivesh financiare ose të dyja bashkë drejtohet dhe performanca e tij vlerësohet bazuar në vlerën e drejtë, në përputhje me një strategji të dokumentuar të drejtimit të rrezikut ose të investimit (paragrafi 9(b)(ii)).

- BC76 Standardi kërkon që instrumentet financiare të maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes vetëm në dy situata, kryesisht, kur një instrument është i mbajtur për tregtim ose kur ai përmban një derivativ të përfshirë të cilin njësi ekonomike nuk mund ta matë veçmas. Megjithatë, Bordi pranoi se disa njësi ekonomike drejtojnë dhe vlerësojnë performancën e instrumenteve financiare në bazë të vlerës së drejtë në situata të tjera. Për më tepër, për instrumentet e drejtuara dhe të vlerësuara në këtë mënyrë, përdoruesit e pasqyrave financiare mund të shohin matjen me vlerën e drejtë si një mënyrë që jep informacion më të rëndësishëm. Së fundi, është praktikë e vendosur në disa industri, të disa juridiksioneve, për të njohur të gjitha aktivet financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. (Kjo praktikë lejohej për shumë aktive në SNK 39 (sipas rishikimit në 2000), si një zgjedhje e politikës kontabël, në përputhje me të cilën fitimet dhe humbjet nga të gjitha aktivet financiare të vlefshme për shitje raportoheshin në fitim ose humbje.)
- BC76A Në ndryshimin e SNK 39 në lidhje me opsionin e vlerës së drejtë, të publikuar në qershor 2005, Bordi vendosi të lejojë që instrumentet financiare, të drejtuar dhe të vlerësuar në bazë të vlerës së drejtë, të maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Gjithashtu, Bordi vendosi të shtojë dy kërkesa për ta bërë këtë kategori operative. Këto kërkesa janë që, instrumentet financiare të drejtohen dhe të vlerësohen bazuar në vlerën e drejtë, në përputhje me një strategji të dokumentuar të drejtimit të rrezikut ose investimit, dhe ky informacion rreth instrumenteve financiare sigurohet nga brenda, mbi këtë bazë, nga personeli kryesor drejtues i njësisë ekonomike.
- BC76B Kur kërkohej një strategji e dokumentuar e drejtimit të rrezikut ose të investimit për një njësi ekonomike, Bordi nuk jep gjykimin lidhur me çfarë duhet të jetë një strategji e njësisë ekonomike. Megjithatë, Bordi vuri në dukje se për përdoruesit, në marrjen e vendimeve ekonomike, do të ishte e dobishme të bëhej përshkrimi i strategjisë së zgjedhur dhe të tregohet që përcaktimi me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes është në përputhje me të. Prandaj SNK 32^{*} kërkon dhënie informacionesh shpjeguese për këtë. Gjithashtu, Bordi vuri në dukje se dokumentimi i kërkuar i strategjisë së një njësie ekonomike nuk ka nevojë të jetë zë-për-zë, por duhet të jetë në nivelin e kërkuar të hollësive për kontabilitetin mbrojtës. Megjithatë, është e mjaftueshme të tregohet se

^{*} Në gusht 2005, BSNK rivendosi të gjithë dhënien e informacionit shpjegues në lidhje me instrumentet financiare tek SNRF 7 *Instrumentet financiare: Dhënie informacionesh shpjeguese*.

përdorimi i opsionit të vlerës së drejtë përputhet me strategjinë e drejtimit të rrezikut ose investimit të njësisë ekonomike. Në shumë raste, dokumentacioni ekzistues i njësisë ekonomike, i miratuar nga personeli kryesor drejtues i saj, duhet të jetë i mjaftueshëm për këtë qëllim.

Instrumenti përmban një derivativ të përfshirë që plotëson kushte të caktuara (paragrafi 11A)

- BC77 Standardi kërkon që pothuaj të gjithë instrumentet financiare derivative të maten me vlerën e drejtë. Kjo kërkesë shtrihet për të gjithë derivativët që janë të përfshirë në një instrument, i cili përfshin, gjithashtu, një kontratë bazë joderivative, në qoftë se derivativi i përfshirë plotëson kushtet në paragrafin 11. Anasjelltas, nëse derivativi i përfshirë nuk i plotëson këto kushte, ndalohet mbajtja e kontabilitetit të veçantë të derivativit të përfshirë, të matur me vlerën e drejtë. Prandaj për të plotësuar këto kërkesa, njësia ekonomike duhet:
- (a) të identifikojë nëse instrumenti përmban një ose më shumë derivativë të përfshirë,
 - (b) të përcaktojë nëse secili derivativ i përfshirë është ai që duhet të ndahet nga kontrata mbajtëse e instrumentit ose ai për të cilin ndarja është e ndaluar, dhe
 - (c) nëse derivativi i përfshirë është ai që duhet të ndahet, të përcaktohet me vlerën e drejtë në njohjen fillestare dhe në vijim.
- BC77A Për disa derivativë të përfshirë, si opsionet e parapagimit në një kredi të zakonshme për shtëpi banimi, ky proces është mjaft i thjeshtë. Megjithatë, njësitë ekonomike me instrumente më të ndërlikuar kanë raportuar se kërkimi dhe analiza e derivativëve (hapat (a) dhe (b) në paragrafin BC77) rrit në mënyrë të ndjeshme koston e pajtueshmërisë me Standardin. Ato raportuan se kjo kosto mund të eliminohet nëse ato do të kishin opsionin e vlerës së drejtë për kontratën e kombinuar.
- BC77B Njësi të tjera ekonomike raportojnë se një nga përdorimet më të përhapura të opsionit të vlerës së drejtë pritet të jetë për produktet e strukturuar që përmbajnë disa derivativë të përfshirë. Këto produkte të strukturuar zakonisht do të mbrohen me derivativë që kompensojnë të gjitha (ose thuajse të gjitha) rreziqet që ato përmbajnë, pavarësisht nëse derivativët e përfshirë, që shkaktojnë këto rreziqe, janë të ndarë për qëllime kontabël. Kështu, mënyra më e thjeshtë për të trajtuar produkte të tilla është zbatimi i opsionit të vlerës së drejtë, në këtë mënyrë dhe kontrata e kombinuar (ashtu si dhe derivativi që mbron atë) matet me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Për më tepër, për këto instrumente më të ndërlikuara, vlera e drejtë e kontratës së kombinuar mund të jetë shumë më e lehtë për t'u matur dhe kështu më e besueshme, sesa vlera e drejtë vetëm e këtyre derivativëve të përfshirë, që SNK 39 kërkon që të ndahen.
- BC78 Bordi u përpoq të vendosë një ekuilibër midis uljes të kostove të pajtueshmërisë me kushtet për derivativët e përfshirë të këtij Standardi, dhe nevojës për t'u përgjigjur shqetësimeve të shprehura lidhur me mundësinë e përdorimit të papërshtatshëm të opsionit të vlerës së drejtë. Bordi përcaktoi se duke lejuar opsionin e vlerës së drejtë për t'u përdorur për *çdo* instrument me një derivativ të përfshirë do t'i bënte joefektive kufizimet e tjera lidhur me përdorimin e opsionit, sepse shumë instrumente financiare kanë një derivativ të përfshirë. Në të kundërt, kufizimi i përdorimit të opsionit të vlerës së drejtë, për situata në të cilat derivativi i përfshirë duhet të veçohet, nuk do të pakësojë në mënyrë të ndjeshme kostot e pajtueshmërisë dhe mund të sjellë përfshirjen e matjeve më pak të besueshme në pasqyrat financiare. Prandaj, Bordi vendosi të specifikojë situatat në të cilat një njësi ekonomike nuk mund të justifikojë përdorimin e opsionit të vlerës së drejtë në vend të vlerësimit të derivativëve të përfshirë —kur derivativi i përfshirë nuk modifikon në mënyrë të rëndësishme flukset e mjeteve monetare, që përndryshe do të kërkoheshin nga kontrata, ose është e qartë që në fillim se për të është i ndaluar veçimi, pa qenë nevoja e ndonjë analize me një instrument hibrid të ngjashëm.

Roli i mbikëqyrësve të kujdesshëm

- BC78A Bordi shqyrtoi rrethanat e institucioneve financiare të rregulluara, të tilla si bankat dhe sigurimet, për të përcaktuar se në ç'masë duhet të zbatohen kushtet për përdorimin e opsionit të vlerës së drejtë. Bordi pranoi se institucionet financiare të rregulluara janë mbajtës dhe emetues të instrumenteve financiare dhe kështu janë ndërmjet përdoruesve potencialë më të mëdhenj të opsionit të vlerës së drejtë. Megjithatë, Bordi vuri në dukje se disa nga mbikëqyrësit e kujdesshëm, që mbikëqyrin këto njësi ekonomike, shprehin shqetësimin se opsioni i vlerës së drejtë mund të përdoret në mënyrë të papërshtatshme.
- BC79 Bordi vuri në dukje se objektivi kryesor i mbikëqyrësve të kujdesshëm është ruajtja e shëndetit financiar të institucioneve financiare individuale dhe e stabilitetit të sistemit financiar në tërësi. Mbikëqyrësit e kujdesshëm e arrijnë këtë objektiv pjesërisht duke vlerësuar profilin e rrezikut të secilit institucion të rregulluar dhe duke vendosur kërkesa për kapitalin të bazuar në rrezik.
- BC79A Bordi vuri në dukje se këto objektiva të mbikëqyrjes së kujdesshme ndryshojnë nga objektivat e raportimit financiar për qëllime të përgjithshme. Ky i fundit synon të japë informacion rreth pozicionit financiar, performancës dhe ndryshimeve në pozicionin financiar të një njësie ekonomike, që është i dobishëm për një grup

të gjerë përdoruesish, gjatë marrjes së vendimeve ekonomike. Megjithatë, Bordi pranoi se për qëllime të përcaktimit se çfarë niveli kapitali duhet të mbajë një institucion, mbikëqyrësit e kujdesshëm mund të duan të njohin rrethanat në të cilat institucioni financiar i rregulluar ka zgjedhur të zbatojë opsionin e vlerës së drejtë dhe të vlerësojnë rreptësinë e praktikave të matjes së vlerës së drejtë të institucionit dhe forcën e strategjive, politikave dhe praktikave bazë të drejtimit të rrezikut. Për më tepër, Bordi pranoi se dhënia e një informacioni shpjegues do të ndihmonte si mbikëqyrësit e kujdesshëm në vlerësimin e tyre të kërkesave për kapital, ashtu edhe investitorët në marrjen e vendimeve ekonomike. Veçanërisht, Bordi vendosi të kërkojë që një njësi ekonomike të japë informacion shpjegues për mënyrën sesi i ka plotësuar kushtet në paragrafet 9(b), 11A dhe 12 për përdorimin e opsionit të vlerës së drejtë, duke përfshirë, për instrumentet në paragrafin 9(b)(ii), një përshkrim tregues të mënyrës sesi përcaktimi me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes është në përputhje me strategjinë e dokumentuar të drejtimit të rrezikut ose investimit të njësisë ekonomike.

Çështje të tjera

- BC80 SNK 39 (sipas rishikimit në 2000) përmbante një zgjedhje politike kontabël për njohjen e fitimeve dhe humbjeve neto nga aktivet financiare të vlefshme për shitje — të tilla fitime dhe humbje neto mund të njihen ose në kapital ose në fitim ose në humbje. Bordi doli në përfundimin që opsioni i vlerës së drejtë eliminonte nevojën për një zgjedhje të tillë të politikës kontabël. Një njësi ekonomike mund të realizojë njohjen e fitimeve dhe humbjeve neto nga aktive të tilla, në fitim ose humbje, në situatat e duhura, duke përdorur opsionin e vlerës së drejtë. Prandaj, Bordi, kur rishqyrtoi SNK 39, në vitin 2003, vendosi se zgjedhja që ishte në SNK 39 (pas rishikimit në 2000), duhej të hiqej dhe se fitimet dhe humbjet neto nga aktivet financiare të vlefshme për shitje duhet të njihen në kapitalin neto.
- BC80A Opsioni i vlerës së drejtë lejon (por nuk kërkon) që njësitë ekonomike të matin instrumentet financiare me vlerën e drejtë, me ndryshimet në vlerën e drejtë të njohura në fitim ose humbje. Prandaj, ai nuk kufizon aftësinë e një njësie ekonomike për të përdorur metoda kontabël të tjera (e tillë si kostoja e amortizuar). Disa nga ata që iu përgjigjën Projekt Paraqitjes së ndryshimeve të propozuara në SNK 39, të publikuar në qershor 2002, do të kishin preferuar ndryshime më depërtuese për të zgjeruar përdorimin e vlerave të drejta dhe për të kufizuar zgjedhjet në dispozicion të njësisë ekonomike, të tilla si eliminimi i kategorisë si të mbajtura deri në maturim ose të metodës së kontabilitetit mbrojtës të fluksit monetar. Ndonëse ndryshime të tilla kanë mundësinë për t'i bërë më koherente dhe më pak të ndërlikuara parimet e SNK 39, Bordi nuk i mendoi ato si pjesë e projektit për përmirësimin e SNK 39.
- BC81 Komentet e marra mbi Projekt Paraqitjen e ndryshimeve të propozuara në SNK 39, të publikuar në qershor 2002, kërkonin gjithashtu të dinin nëse që të gjithë zërat e matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, duhet të kenë përshkrimin 'i mbajtur për tregtim'. Disa komente vunë në dukje se 'i mbajtur për tregtim', zakonisht, përdoret me një kuptim më të ngushtë dhe mund të jetë çorientuese për përdoruesit nëse instrumentet e përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes të quhen gjithashtu dhe si 'të mbajtur për tregtim'. Prandaj, Bordi shqyrtoi përdorimin e një kategorie të pestë për instrumentet financiare —'vlerë e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes'—për të dalluar ato instrumente, për të cilat zbatohet opsioni i vlerës së drejtë, nga instrumentet e klasifikuara si të mbajtura për tregtim. Bordi hodhi poshtë këtë mundësi, sepse besonte se shtimi i një kategorie të pestë të instrumenteve financiare do të vështirësonte në mënyrë të panevojshme Standardin. Prandaj, Bordi arriti në përfundimin se 'vlerë e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes' duhej të përdorej për të përshkruar një kategori, e cila përmbledh instrumentet financiare të klasifikuara si të mbajtura për tregtim dhe ato për të cilat zbatohet opsioni i vlerës së drejtë.
- BC82 Gjithashtu, Bordi vendosi të përfshijë një kërkesë që një njësi ekonomike të klasifikojë një pasiv financiar si të mbajtur për tregtim, nëse ai është krijuar kryesisht për qëllime riblerjeje në një afat të shkurtër kohor ose nëse ai është pjesë e një portofoli instrumentesh financiare të identifikueshëm, të cilët drejtohen së bashku dhe për të cilët ka evidencë të një modeli të fundit të sigurimit të fitimit për periudha aftashkurtra. Në këto rrethana, mungesa e një kërkesë për të matur pasive financiare të tilla me vlerën e drejtë lejon njohjen e fitimeve ose humbjeve të parrealizuara. Për shembull, nëse një njësi ekonomike dëshiron të njohë një fitim neto, ajo mund të riblejë një instrument borxhi me normë fikse, që ishte emetuar në një mjedis ku normat e interesit ishin më të ulëta se sa në periudhën e raportimit, dhe nëse dëshiron të njohë një humbje, ajo mund të riblejë një instrument borxhi të emetuar, që ishte emetuar në një mjedis në të cilin normat e interesit ishin më të larta se në periudhën e raportimit. Megjithatë, një pasiv financiar nuk kualifikohet si i mbajtur për tregtim, thjesht, sepse ai financon aktive të cilat mbahen për tregtim.
- BC83 Bordi vendosi të përfshijë në SNK 32*, të rishikuar, një kërkesë për të dhënë informacione shpjeguese lidhur me shlyerjen e shumës së ripagueshme në maturim të një pasivi, i cili është përcaktuar si me vlerë të drejtë nëpërmjet

* Në gusht 2005, BSNK rivendosi të gjithë dhënien e informacionit shpjegues në lidhje me instrumentet financiare tek SNRF 7 *Instrumentet financiare: Dhënie informacionesh shpjeguese*.

fitimit ose humbjes. Kjo u jep përdoruesve të pasqyrave financiare, informacion rreth shumës që njësia ekonomike u detyrohet kreditorëve të saj në rast likuidimi.

- BC84 Gjithashtu, Bordi vendosi të përfshijë në SNK 39 (sipas rishikimit në 2003) mundësinë e njësive ekonomike për të përcaktuar një hua ose llogari të arkëtueshme si të vlefshme për shitje (shih paragrafi 9). Bordi vendosi që, në kuadrin e modelit ekzistues të përzier të matjes, nuk ka arsye të kufizohet, për çdo lloj të veçantë aktivi, mundësia e përcaktimit të një aktivi si të vlefshëm për shitje.

Zbatimi i opsionit të vlerës së drejtë tek një përbërës ose një pjesë (sesa tek e tëra) e një aktivi financiar ose e një pasivi financiar

- BC85 Disa nga komentet e marra mbi Projekt Paraqitjen e ndryshimeve të propozuara të SNK 39, i publikuar në qershor 2002, argumentuan se opsioni i vlerës së drejtë duhet të shtrihet në mënyrë që të zbatohet edhe për një përbërës të një aktivi financiar ose të një pasivi financiar (p.sh. ndryshimet në vlerën e drejtë që i takon një rreziku si në rastin e ndryshimeve në një normë interesi të synuar). Argumentat përfshijnë (a) shqetësimet lidhur me përfshirjen e rrezikut të vet të kredisë në matjen e pasiveve financiare dhe (b) ndalimin e përdorimit të joderivativëve si instrumente mbrojtës (mbrojtja e instrumenteve monetare).
- BC86 Bordi përfundoi se SNK 39 nuk duhet të shtrijë opsionin e vlerës së drejtë për përbërës të aktiveve financiare ose të pasiveve financiare. Ai shqetësohej (a) rreth vështirësive të matjes së ndryshimit në vlerë të përbërësit, për shkak të çështjeve që lidhen me klasifikimin dhe ndikimet e përbashkëta (d.m.th. nëse përbërësi ndikohet nga më shumë se një rrezik, mund të jetë e vështirë që përbërësi të izolohet me saktësi dhe të matet); (b) se shumat e njohura në bilanc nuk do të jenë as vlera e drejtë dhe as kostoja; dhe (c) se rregullimi i vlerës së drejtë për një përbërës mund ta largojë vlerën kontabël neto të një instrumenti nga vlera e drejtë e tij. Në përfundim të ndryshimeve në SNK 39, në vitin 2003, Bordi shqyrtoi veçmas çështjen e mbrojtjes së instrumenteve monetare (shih paragrafët BC144 dhe BC145).
- BC86A Komete të tjera të marra mbi Projekt Paraqitjen e prillit 2004, për kufizimet e propozuara lidhur me opsionin e vlerës së drejtë të përfshirë në SNK 39 (sipas rishikimit në 2003), sugjerorin se opsioni i vlerës së drejtë duhet të zgjerohet në mënyrë që të zbatohet edhe për një pjesë (d.m.th. një përqindje ose raport) të një aktivi financiar ose të një pasivi financiar. Bordi ishte i shqetësuar se një zgjerim i tillë do të kërkonte udhëzim përshkrues për mënyrën sesi duhet të përcaktohet pjesa. Për shembull, nëse një njësi ekonomike do të kishte për të emetuar një borxh me vlerë gjithsej 100 milion NJM, në formën e 100 çertifikatave me vlerë 1 milion NJM secila, një pjesë prej 10 përqind do të përcaktohet si 10 përqind e çdo çertifikate, si 10 milion NJM e çertifikatave të specifikuar, si 10 milion NJM e çertifikatave të para (ose të fundit) për t'u kthyer apo në një mënyrë tjetër? Gjithashtu, Bordi ishte i shqetësuar se pjesa e mbetur, duke mos qenë subjekt i opsionit të vlerës së drejtë, mund të nxisë njësinë ekonomike të 'zgjedhë' (d.m.th. të realizojë aktive financiare ose pasive financiare në mënyrë selektive kështu që të arrijë një rezultat të dëshiruar kontabël). Për këto arsye, Bordi vendosi të mos lejojë që opsioni i vlerës së drejtë të zbatohet për një pjesë të një aktivi financiar ose të një pasivi financiar të vetëm. Megjithatë, nëse një njësi ekonomike emeton njëkohësisht dy ose më shumë instrumente financiare identikë, ajo nuk ndalohet nga përcaktimi vetëm i disa prej këtyre instrumenteve si subjekt të opsionit të vlerës së drejtë (për shembull, nëse duke vepruar kështu ulet ndjeshëm paqëndrueshmëria në njohje ose matje, siç shpjegohet në paragrafin AG4G). Kështu, në shembullin e mësipërm, njësia ekonomike mund të përcaktojë 10 milion NJM të çertifikatave të specifikuar, nëse duke vepruar në këtë mënyrë do të plotësojë një nga tre kriteret në paragrafin BC74.

Rreziku i kredisë së pasiveve

- BC87 Bordi diskutoi çështjen e përfshirjes së ndryshimeve në rrezikun e kredisë të një pasivi financiar në matjen e vlerës së drejtë të tij. Ai shqyrtoi përgjigjet për Projekt Paraqitjen e ndryshimeve të propozuara në SNK 39, të publikuar në qershor 2002, të cilat shprehnin shqetësimin rreth efektit të përfshirjes së këtij përbërësi në matjen me vlerë të drejtë dhe që sugjerorin se opsioni i vlerës së drejtë duhet të kufizohet për të përjashtuar të gjitha ose disa pasive financiare. Megjithatë, Bordi arriti në përfundimin se opsioni i vlerës së drejtë duhet të zbatohet për çdo pasiv financiar dhe vendosi të mos kufizojë opsionin në standard (sipas rishikimit në 2003), sepse në këtë mënyrë do të mohonte disa nga përfitimet e opsionit të vlerës së drejtë, të paraqitura në paragrafin BC74A.
- BC88 Bordi shqyrtoi komentet mbi Projekt Paraqitjen, që nuk pajtoheshin me qëndrimin se, gjatë zbatimit të opsionit të vlerës së drejtë të pasiveve financiare, një njësi ekonomike duhet të njohë të ardhura si rezultat i përkeqësimit të cilësisë së kredisë (dhe një shpenzim huaje si rezultat i përmirësimit të cilësisë së kredisë). Komentuesit vunë në dukje se nuk është e dobishme që të raportohen pasive më të ulëta, kur një njësi ekonomike është në vështirësi financiare, pikërisht, sepse nivelet e saj të borxhit janë shumë të larta dhe se do të ishte e vështirë t'u shpjegoheshin përdoruesve të pasqyrave financiare arsyet pse do të njihen të ardhurat, kur dobishmëria e kredisë së një pasivi përkeqësohet. Këto komente sugjeruan se vlera e drejtë duhet të përjashtojë efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë të një instrumenti.

- BC89 Megjithatë, Bordi vuri në dukje se meqënëse pasqyrat financiare përgatiten mbi bazën e vijmësisë, rreziku i kredisë ndikon në vlerën me të cilën do të riblihen ose shlyhen pasivet. Prandaj, vlera e drejtë e një pasivi financiar pasqyron rrezikun e kredisë që lidhet me atë pasiv. Kështu që, ai vendosi të përfshijë rrezikun e kredisë të lidhur me një pasiv financiar në matjen me vlerën e drejtë të atij pasivi, për arsyt në vijim:
- (a) njësitë ekonomike realizojnë ndryshime në vlerën e drejtë, duke përfshirë vlerën e drejtë që i takon rrezikut të kredisë së pasivit, për shembull, duke rinegociuar ose riblerë pasivet, ose duke përdorur derivativët;
 - (b) ndryshimet në rrezikun e kredisë ndikojnë çmimin e tregut të mbikëqyrur të një pasivi financiar dhe kështu, vlerën e drejtë të tij;
 - (c) është e vështirë, nga një këndvështrim praktik, të përjashtohen ndryshimet në rrezikun e kredisë nga një çmim tregu i mbikëqyrur; dhe
 - (d) vlera e drejtë e një pasivi financiar (d.m.th. çmimi i atij pasivi në një këmbim mes një blerësi të mirëinformuar dhe të vullnetshëm dhe një shitësi të mirëinformuar dhe të vullnetshëm) në njohjen fillestare pasqyron rrezikun e tij të kredisë. Bordi beson se është e papërshtatshme që të përfshihet rreziku i kredisë në matjen fillestare të vlerës së drejtë të pasiveve financiare, por jo më pas.
- BC90 Gjithashtu, Bordi shqyrtoi nëse përbërësi i vlerës së drejtë i një pasivi financiar, që i takon ndryshimeve në cilësinë e kredisë, duhet të specifikohet në dhënien e informacioneve shpjeguese, të paraqitet veçmas në pasqyrën e të ardhurave ose të paraqitet veçmas në kapitalin neto. Bordi vendosi se, ndërsa paraqitja veçmas ose dhënia e informacioneve shpjeguese për ndryshime të tilla mund të jetë e vështirë në praktikë, dhënia e informacioneve shpjeguese për këtë lloj informacioni do të ishte e dobishme për përdoruesit e pasqyrave financiare dhe do të ndihmonte që të pakësoheshin shqetësimet e shprehura. Prandaj, ai vendosi të përfshijë në SNK 32^{*} një dhënie informacionesh shpjeguese për të ndihmuar në identifikimin e ndryshimeve në vlerën e drejtë të një pasivi financiar, të cilat vijnë nga ndryshimet në rrezikun e kredisë së pasivit. Bordi beson se kjo është një alternativë e arsyeshme për ndryshimet në vlerën e drejtë, që i takon ndryshimeve në rrezikun e kredisë së pasivit, veçanërisht, nëse ndryshime të tilla janë të mëdha dhe që do t'u jepte përdoruesve informacionin për të kuptuar efektin në fitim ose humbje të një ndryshimi të tillë në rrezikun e kredisë.
- BC91 Bordi vendosi të qartësojë se kjo çështje lidhet më tepër me rrezikun e kredisë të pasivit financiar, sesa me aftësinë huamarrëse të njësisë ekonomike. Bordi vuri në dukje se kjo përshkruan në mënyrë më të përshtatshme objektivin se çfarë përfshihet në matjen me vlerë të drejtë të pasiveve financiare.
- BC92 Gjithashtu, Bordi vuri në dukje se vlera e drejtë e pasiveve të siguruara nga një kolateral i rëndësishëm, të garantuara nga një palë e tretë ose që radhiten pothuajse para të gjitha pasiveve të tjera, zakonisht nuk ndikohet nga ndryshimet në aftësinë huamarrëse të njësisë ekonomike.

Matja e pasiveve financiare me një tipar kërkueshmërie pa afat

- BC93 Disa nga komentet e marra mbi Projekt Paraqitjen kërkonin sqarime për mënyrën sesi duhet të përcaktohet vlera e drejtë e pasiveve financiare me një tipar kërkueshmërie pa afat (p.sh. depozita pa afat), kur zbatohet opsioni i matjes me vlerën e drejtë ose kur pasivi ndryshe matet me vlerën e drejtë. Me fjalë të tjera, a mundet që vlera e drejtë të jetë më e vogël se shuma e pagueshme me afat, e skontuar nga data e parë që një shumë mund të kërkohej për t'u paguar ('shuma pa afat'), e tillë si shuma e depozitës së skontuar në periudhën që njësia ekonomike pret që depozita të shlyhet? Disa nga komentuesit besojnë se vlera e drejtë e pasiveve financiare me një tipar kërkueshmërie pa afat është më e vogël se shuma me afat, për arsye se kjo kërkon qëndrueshmëri në matje me mënyrën sesi janë trajtuar pasivet financiare për qëllime të drejtimit të rrezikut.
- BC94 Bordi pranoi se kjo çështje duhet të qartësohet në SNK 39. Ai konfirmoi se vlera e drejtë e një pasivi financiar me një tipar kërkueshmërie pa afat nuk është më e vogël se shuma e pagueshme me afat, e skontuar nga data e parë që shuma mund të kërkohej për t'u paguar. Ky përfundim është i njëjtë me atë në SNK 32 fillestar. Bordi vuri në dukje se në shumë raste, çmimi i tregut i vëzhguar për të tilla pasive financiare është çmimi me të cilin ato janë krijuar midis klientit dhe marrësit të depozitës —d.m.th. shuma pa afat. Gjithashtu, ai vuri në dukje se njohja e një pasivi financiar me një tipar kërkueshmërie pa afat me një shumë më të vogël se shuma me afat do të sillte një fitim neto të menjëhershëm në krijimin e një depozite të tillë, të cilën Bordi e mendon të papërshtatshme.

* Në gusht 2005, BSNK rivendosi të gjithë dhënien e informacionit shpjegues në lidhje me instrumentet financiare tek SNRF 7 *Instrumentet financiare: Dhënie informacionesh shpjeguese*.

Udhëzues për matjen me vlerën e drejtë (paragrafët AG69-AG82)

- BC95 Bordi vendosi të përfshijë në SNK 39, të rishikuar, një udhëzues të zgjeruar rreth mënyrës sesi të përcaktohet vlera e drejtë, veçanërisht për instrumentet financiare për të cilët nuk është i disponueshëm një çmim tregu i kuotuar (shtojca A, paragrafët AG74–AG82). Bordi vendosi se është e pëlqyeshme të sigurohet një udhëzues i qartë dhe i detajuar në mënyrë të arsyeshme rreth objektivit dhe përdorimit të teknikave të vlerësimit, për të bërë çmuarje të besueshme dhe të krahasueshme të vlerës së drejtë, kur instrumentet financiare maten me vlerën e drejtë.

Përdorimi i çmimeve të kuotuar në tregjet aktive (paragrafët AG71-AG73)

- BC96 Bordi shqyrtoi komentet e marra, të cilat nuk binin dakord me propozimin në Projekt Paraqitje se, një çmim i kuotuar është një matës i përshtatshëm i vlerës së drejtë për një instrument të kuotuar në një treg aktiv. Disa nga ato argumentonin se (a) teknikat e vlerësimit janë më të përshtatshme për matjen e vlerës së drejtë sesa çmimi i kuotuar në një treg aktiv (p.sh. derivativët) dhe (b) modelet e vlerësimit janë në përputhje me praktikën më të mirë të industrisë dhe justifikohen për shkak të pranimit të tyre për qëllime rregullatore të kapitalit.
- BC97 Megjithatë, Bordi konfirmoi se një çmim i kuotuar është një matës i përshtatshëm i vlerës së drejtë për një instrument të kuotuar në një treg aktiv, veçanërisht, sepse (a) në një treg aktiv, çmimi i kuotuar është evidenca më e mirë e vlerës së drejtë, duke qenë se vlera e drejtë përkufizohet në termat e çmimit të rënë dakord mes një blerësi të mirëinformuar dhe të vullnetshëm dhe një shitësi të mirëinformuar dhe të vullnetshëm; (b) vjen nga matje e qëndrueshme mes njësive ekonomike; dhe (c) vlera e drejtë, sipas përkufizimit në Standard, nuk varet nga faktorë specifikë të njësive ekonomike. Bordi qartësoi më tej se një çmim i kuotuar përfshin norma (interesi) tregu të kuotuar, ashtu si dhe çmimet.

Njësitë ekonomike që janë të pranishme në më shumë se një treg aktiv (paragrafi AG71)

- BC98 Bordi shqyrtoi situatat në të cilat njësitë ekonomike veprojnë në tregje të ndryshme. Një shembull është një tregtar që krijon një derivativ me një shoqëri tregtare në një treg aktiv të shoqërive tregtare me pakicë dhe kompenson derivativin duke shitur një derivativ me një tregtar (ndërmjetës) në një treg aktiv të ndërmjetësimit me shumicë. Bordi vendosi të qartësojë se objektivi i matjes me vlerën e drejtë është të arrijë në çmimin me të cilin një transaksion mund të ndodhte në datën e bilancit, në të njëjtin instrument (d.m.th. pa modifikim ose ndryshime), në tregun më të favorshëm në të cilin njësia ekonomike ka të drejtë hyrje të menjëhershme. Kështu që, nëse një ndërmjetës hyn në një instrument derivativ me një shoqëri tregtare, por ka të drejtë hyrje të menjëhershme në një treg më shumë të favorshëm për çmimin e ndërmjetësve, atëherë njësia ekonomike njeh një fitim në njohjen fillestare të instrumentit derivativ. Megjithatë, njësia ekonomike rregullon çmimin e vëzhguar në tregun e ndërmjetësimit për çdo diferencë në rrezikun e kredisë të palës tjetër midis instrumentit me shoqërinë dhe atij me tregun e ndërmjetësimit.

Marzhet midis çmimeve të kërkuara dhe të ofruara në tregjet aktive (paragrafi AG72)

- BC99 Bordi konfirmoi propozimin e Projekt Paraqitjes se çmimi më i përshtatshëm i tregut i kuotuar, për një aktiv të mbajtur ose një pasiv për t'u emetuar, është zakonisht çmimi aktual i ofruar dhe për një aktiv të blerë ose pasiv të mbajtur është çmimi i kërkuar. Ai arriti në përfundimin se përdorimi i çmimeve mesatare të tregut ose të instrumentit individual nuk është i përshtatshëm, sepse njësitë ekonomike do të njihnin fitime ose humbje neto që në fillim, për diferencën midis çmimit të ofruar dhe të kërkuar dhe çmimit mesatar të tregut.
- BC100 Bordi diskutoi nëse duhet të zbatohet marzhi i çmimit të ofruar dhe të kërkuar për pozicionin neto të çeljes të një portofoli, që përmban pozicione kompensuese të rrezikut të tregut, ose të çdo instrumenti në portofol. Ai vuri në dukje shqetësimet e ngritura nga të interesuarit, se zbatimi i marzhit midis çmimit të kërkuar dhe të ofruar për pozicionin neto të çeljes pasqyron më mirë vlerën e drejtë të rrezikut të mbajtur në portofol. Bordi arriti në përfundimin se, për pozicionet kompensuese të rrezikut, njësitë ekonomike mund të përdorin çmime tregu mesatare në përcaktimin e vlerës së drejtë dhe kështu mund të zbatojnë çmimin e kërkuar ose të ofruar për pozicionin neto të çeljes si të përshtatshëm. Bordi beson se kur një njësi ekonomike ka pozicione kompensuese të rrezikut, është e përshtatshme të përdoret çmim tregu mesatar, sepse njësia ekonomike (a) ka bllokuar fluksat e saj monetare nga aktivi dhe pasivi dhe (b) potencialisht mund të shesë pozicionet e kombinuara pa patur marzh midis çmimeve të kërkuara dhe të ofruara.
- BC101 Komentet e marra mbi projekt paraqitjen nxorën në pah se disa e interpretojnë termin 'marzhi midis çmimeve të kërkuara dhe të ofruara' ndryshe nga të tjerët dhe ndryshe nga Bordi. Kështu, SNK 39 qartëson se ky marzh përfaqëson vetëm kostot e transaksionit.

Treg joaktiv (paragrafët AG74-AG82)

- BC102 Projekt Paraqitja propozoi një hierarki matjeje me vlerën e drejtë me tri hapa si vijon:
- (a) Për instrumentet e tregtuar në tregje aktive, të përdoret një çmim i kuotuar.
 - (b) Për instrumentet për të cilët nuk ka treg aktiv, të përdoret transaksioni më i fundit i tregut.
 - (b) Për instrumentet për të cilët nuk ka treg aktiv, dhe as një transaksion më të fundit të tregut, të përdoret një teknikë vlerësimi.
- BC103 Bordi vendosi të thjeshtojë hierarkinë e propozuar të matjes me vlerën e drejtë duke kërkuar që, vlera e drejtë e instrumenteve financiare, për të cilët nuk ka një treg aktiv, të përcaktohet në bazë të teknikave të vlerësimit, duke përfshirë përdorimin e transaksioneve më të fundit të tregut mes palëve të mirëinformuara, të vullnetshme dhe të palidhura me njera-tjetrën.
- BC104 Gjithashtu, Bordi shqyrtoi komentet e të interesuarve nëse një instrument duhet të njihet gjithmonë në njohjen fillestare me çmimin e transaksionit apo nëse fitimet ose humbjet neto mund të njihen në njohjen fillestare, kur një njësi ekonomike përdor një teknikë vlerësimi për të çmuar vlerën e drejtë. Bordi arriti në përfundimin se një njësi ekonomike mund të njohë një fitim ose humbje neto në fillim, vetëm nëse vlera e drejtë evidentohet nga krahasimi me transaksione të tjera të mbikëqyruara në tregun aktual të të njëjtit instrument (d.m.th. pa modifikime ose rigrupime). Bordi nxori përfundimin se këto kushte ishin të nevojshme dhe të mjaftueshme për të dhënë siguri të arsyeshme se vlera e drejtë ishte e ndryshme nga çmimi i transaksionit, për qëllime të njohjes së fitimeve ose humbjeve neto në fillim. Bordi vendosi që në rastet e tjera, çmimi i transaksionit jepte evidencën më të mirë të vlerës së drejtë. Gjithashtu, Bordi vuri në dukje se vendimi i tij realizonte konvergencën me PPPK të SHBA-s.

Zhvlerësimi dhe mosarkëtueshmëria e aktiveve financiare

Zhvlerësimi i investimeve në instrumente kapitali neto (paragrafi 61)

- BC105 Sipas SNK 39, investimet në instrumente kapitali neto, të klasifikuar si të vlefshëm për shitje, dhe investimet në instrumente kapitali neto të pakotuar, vlera e drejtë e të cilëve nuk mund të matet në mënyrë të besueshme, janë subjekt i një vlerësimi të zhvlerësimit. SNK 39 fillestar nuk përfshin udhëzues rreth treguesve të zhvlerësimit, të cilët janë specifikë për instrumentet e kapitalit neto. U bënë pyetje rreth kohës se kur zhvlerësohen në praktikë investime të tilla.
- BC106 Bordi pranoi se për investimet e tregtueshme në instrumente kapitali neto, çdo shtysë për zhvlerësim, ndryshe nga një rënie në vlerën e drejtë nën kosto, pritet të jetë arbitrare në një farë mase. Në qoftë se tregjet janë eficientë në mënyrë të arsyeshme, çmimi i sotëm i tregut është vlerësimi më i mirë i vlerës së skontuar të çmimit të ardhshëm të tregut. Megjithatë, Bordi, gjithashtu, nxori përfundimin se është e rëndësishme të sigurohet udhëzuesi për trajtimin e çështjeve të dala në praktikë.
- BC107 SNK 39, i rishikuar, përfshin shtysat (shenjat) për zhvlerësim, për të cilat Bordi arriti në përfundimin se ishin të arsyeshme në rastin e investimeve në instrumente kapitali neto (paragrafi 61). Ato përdoren veç atyre të specifikuara në paragrafin 59, i cili përqendrohet në vlerësimin e zhvlerësimit të instrumenteve të borxhit.

Humbjet e pësuar kundrejt atyre të pritura

- BC108 Disa nga ata që iu përgjigjën Projekt Paraqitjes ishin konfuzë rreth faktit nëse Projekt Paraqitja pasqyrore një model të 'humbjes së pësuar' ose një model të 'humbjes së pritur'. Të tjerë shprehën shqetësim se në çfarë mase do të njihen 'humbjet e ardhshme' si humbje nga zhvlerësimi. Ata sugjeruan se humbjet duhet të njihen vetëm kur ato ndodhin (d.m.th. një përkeqësim në cilësinë e kredisë të një aktivi ose grupi aktivesh pas njohjes fillestare të tyre). Të tjerë, që u përgjigjën, favorizuan përdorimin e metodës së humbjes së pritshme. Ata sugjeruan se humbjet e ardhshme të pritshme duhet të merren parasysh në përcaktimin e humbjes nga zhvlerësimi për një grup aktivesh, edhe në qoftë se cilësia e kredisë e grupit të aktiveve nuk është përkeqësuar kundrejt pritshmërisë fillestare.
- BC109 Gjatë shqyrtimit të këtyre komenteve, Bordi vendosi që humbjet nga zhvlerësimi duhet të njihen vetëm nëse ato kanë ndodhur. Bordi arsyetoi se ishte e papajtueshme me një model të koston së amortizuar, të njëjzë zhvlerësimi në bazë të transaksioneve dhe ngjarjeve të pritshme të ardhshme. Gjithashtu, Bordi vendosi të ketë një udhëzues për të sqaruar se çfarë do të thotë 'ndodhur', kur vlerësohet nëse ekziston zhvlerësimi në një grup aktivesh financiare. Bordi shqetësohej se në mungesë të këtij udhëzuesi, mund të ketë një varg interpretimesh rreth faktit nëse një humbje ka ndodhur ose cilat ngjarje shkaktojnë një humbje në një grup aktivesh.
- BC110 Prandaj, Bordi përfshiu udhëzuesin në SNK 39, i cili specifikon se, që një humbje të ndodhë, duhet të ketë ndodhur një ngjarje që siguron evidencë objektive zhvlerësimi gjatë njohjes fillestare të aktivit financiar. Tashmë

SNK 39 identifikon tipet e këtyre ngjarjeve. Prirjet e mundshme ose të pritshme të ardhshme që mund të shkaktojnë një humbje në të ardhmen (p.sh. një pritshmëri se papunësia do të rritet ose një rënie ekonomike do të ndodhë) nuk sigurojnë evidencë objektive zhvlerësimi. Gjithashtu, rasti i humbjes duhet të ketë një efekt të besueshëm, të matshëm në vlerën aktuale të flukseve të mjeteve monetare të ardhshme të çmuara, dhe të mbështetet nga të dhëna aktuale të vëzhguara.

Aktivet e vlerësuara individualisht dhe të gjetura si jo të zhvlerësueshme (paragrafët 59(f) dhe 64)

- BC111 Nuk ishte e qartë në SNK 39 fillestar nëse huatë dhe llogaritë e arkëtueshme dhe disa aktive financiare të tjera, kur rishqyrtohen për zhvlerësim dhe përcaktohen si jo të zhvlerësueshme, mund ose duhet menjëherë më pas të përfshihen në vlerësimin e zhvlerësimit për një grup aktivesh financiare me karakteristika të ngjashme.
- BC112 Projekt Paraqitja propozonte se një aktiv huaje ose aktiv financiar tjetër, i cili matet me koston e amortizuar, është vlerësuar individualisht për zhvlerësim dhe është gjetur si jo i zhvlerësueshëm, duhet të përfshihet në një vlerësim kolektiv të zhvlerësimit. Gjithashtu, Projekt Paraqitja përshinte udhëzuesin e propozuar rreth mënyrës sesi duhet të vlerësohet zhvlerësimi i pranishëm në një grup aktivesh financiare.
- BC113 Letrat me komente të marra mbi Projekt Paraqitjen tregonin mbështetje të rëndësishme për propozimin e përfshirjes në një vlerësim kolektiv të zhvlerësimit të një aktivi financiar të vlerësuar individualisht dhe të gjetur si jo i zhvlerësueshëm.
- BC114 Bordi vuri në dukje argumentet vijuese në favor të një vlerësimi shtesë të portofolit për aktivet e vlerësuara individualisht, që janë gjetur si jo të zhvlerësueshëm.
- (a) Zhvlerësimi, që nuk mund të identifikohet në një hua individuale, mund të identifikohet mbi bazë portofoli. *Kuadri* thekson se për grupe të mëdha llogarish të arkëtueshme, një përqindje mospagimi normalisht shihet si e mundshme. Në këtë rast, njihet një shpenzim që përfaqëson uljen e pritshme në përfitimet ekonomike (*Kuadri*, paragrafi 85). Për shembull, një huadhënës mund të ketë disa shqetësime rreth huave të identifikuara me karakteristika të ngjashme, por nuk ka një evidencë të mjaftueshme për të arritur në përfundimin se një humbje nga zhvlerësimi ka ndodhur në çdo njerën nga këto hua, në bazë të një vlerësimi individual. Përvoja mund të tregojë se disa nga këto hua zhvlerësohen, edhe pse një vlerësim individual mund të mos e vërë këtë në dukje. Shuma e humbjes në grupe të mëdha zërash mund të çmohet në bazë të përvojës dhe faktorëve të tjerë, duke ponderuar të gjitha rezultatet e mundshme me probabilitetet e tyre respektive.
 - (b) Ndonjëherë mund të kalojë kohë mes një ngjarje që ndikon në aftësinë e një huamarrësi për ta shlyer huanë dhe mosshlyerjes aktuale të huamarrësit. Për shembull, nëse çmimi i ardhshëm (forward) i tregut për grurin bie me 10 përqind, përvoja mund të tregojë se pagesat e çmuara nga huamarrësit, që janë fermerët e grurit, do të bien me 1 përqind gjatë një periudhe njëvjeçare. Kur një çmim i ardhshëm bie, nuk përbën evidencë objektive se ndonjë fermer individual i grurit nuk do të paguajë një hua individuale të rëndësishme. Megjithatë, mbi bazë portofoli, rënia në çmimin e ardhshëm mund të përbëjë një evidencë objektive se flukset e mjeteve monetare të ardhshme të çmuara mbi huatë, për fermerët e grurit, kanë rënë me 1 përqind gjatë një periudhe njëvjeçare.
 - (c) Sipas SNK 39, zhvlerësimi i huave matet në bazë të vlerës aktuale të flukseve të mjeteve monetare të ardhshme të çmuara. Çmuarjet e flukseve të ardhshme të mjeteve monetare mund të ndryshojnë për shkak të faktorëve ekonomikë që prekin një grup huash, të tillë si faktorët e vendit dhe të industrisë, edhe në qoftë se nuk ka një evidencë objektive të zhvlerësimit të një huaje individuale. Për shembull, nëse papunësia rritet me 10 përqind në një tremujor në një rajon të caktuar, flukset monetare të ardhshme të çmuara nga huatë tek huamarrësit në atë rajon, për tremujorin në vijim, mund të kenë rënë, edhe pse nuk ekziston evidencë objektive zhvlerësimi, e cila bazohet në një vlerësim individual të huave tek huamarrësit në këtë rajon. Në këtë rast, evidenca objektive e zhvlerësimit ekziston për grupin e aktiveve financiare, edhe pse nuk ekziston për një aktiv individual. Kërkesa, që të ekzistojë një evidencë objektive, për njohjen dhe matjen e zhvlerësimit në kreditë individuale të rëndësishme, mund të sjellë një vonesë në njohjen e zhvlerësimit të kreditë, që tashmë ka ndodhur.
 - (d) Praktika e pranuar kontabël, në disa vende, është që të krijohet një provizion për të mbulur humbjet nga zhvlerësimi të cilat megjithëse jo të identifikuar në mënyrë specifike për aktivet individuale, njihen nga përvoja se ekzistojnë në një portofol huaje në datën e bilancit.
 - (e) Në qoftë se aktivet, që janë jo të rëndësishme individualisht, vlerësohen së bashku për zhvlerësim dhe aktivet që janë individualisht të rëndësishme nuk vlerësohen, aktivet nuk do të jenë të matura mbi një bazë të qëndrueshme, për shkak se humbjet nga zhvlerësimi janë më të vështira për t'u identifikuar aktiv për aktiv.
 - (f) Vlerësimi i një huaje individuale si e rëndësishme në vetvete, ndryshon nga një njësi ekonomike tek një tjetër. Kështu, ekspozimet identike do të vlerësohen në baza të ndryshme (individuale ose kolektive), në

varësi të rëndësishë së tyre për njësinë ekonomike që i mban ato. Nëse nuk kërkohet një vlerësim kolektiv, një njësi ekonomike që dëshiron të minimizojë humbjet e njohura të saj të zhvlerësimit, mund të zgjedhë të vlerësojë të gjitha huatë në mënyrë individuale. Të kërkuarit e një vlerësimi kolektiv për zhvlerësimin e të gjitha ekspozimeve, të gjykuara si jo të zhvlerësueshme në mënyrë individuale, e shton qëndrueshmërinë mes njërive ekonomike, sesa e pakëson atë.

BC114 Argumentet kundër një vlerësimi shtesë të portofolit për huatë e vlerësuara individualisht, të cilat janë përcaktuar si jo të zhvlerësueshme, janë si në vijim:

- (a) Duket jo logjike që të bëhet një provizion zhvlerësimi për një grup huash që janë vlerësuar për zhvlerësim mbi një bazë individuale dhe të jenë përcaktuar si të zhvlerësuar.
- (b) Matja e zhvlerësimit nuk duhet të varet nëse huadhënësi ka vetëm një hua ose një grup huash të ngjashme. Kur matja e zhvlerësimit ndikohet nga fakti nëse huadhënësi ka grupe huash të ngjashme, huatë identike mund të maten në mënyra të ndryshme nga huadhënësi të ndryshëm. Për të siguruar matje të qëndrueshme të huave identike, zhvlerësimi i aktiveve financiare individuale të rëndësishme duhet të njihet dhe të matet aktiv për aktiv.
- (c) *Kuadri* specifikon se pasqyrat financiare përgatiten mbështetur në kontabilitetin mbi bazën e të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara, sipas të cilit efektet e transaksioneve dhe ngjarjeve njihen kur ato ndodhin dhe njihen në pasqyrat financiare të periudhave të cilave u përkasin. Pasqyrat financiare duhet të pasqyrojnë rezultatin e ngjarjeve që kanë ndodhur para datës së bilancit dhe nuk duhet të pasqyrojnë ngjarje të cilat nuk kanë ndodhur ende. Nëse humbja nga zhvlerësimi nuk mund t'i ngarkohet një aktivi financiar të identifikueshëm në mënyrë specifike ose një grupi aktiveve financiare, të cilët nuk janë individualisht të rëndësishëm, është e diskutueshme nëse një ngjarje ka ndodhur që të justifikojë njohjen e zhvlerësimit. Edhe pse rreziku i humbjes mund të jetë rritur, një humbje nuk është materializuar ende.
- (d) *Kuadri*, paragrafi 94, kërkon që një shpenzim të njihet vetëm nëse ai mund të matet në mënyrë të besueshme. Procesi i vlerësimit të zhvlerësimit në një grup huash, të cilat mund të jenë vlerësuar në mënyrë individuale për zhvlerësim e të jenë përcaktuar si jo të zhvlerësueshme, mund të përfshijë një shkallë të rëndësishme subjektiviteti. Mund të ketë një interval të gjerë çmuarjesh të arsyeshme të zhvlerësimit. Në praktikë, krijimi i provizioneve të përgjithshme për humbjet nga huatë ndonjëherë shihet më shumë si art, sesa si shkencë. Kjo përjashtë portofoli duhet të zbatohet vetëm nëse është e nevojshme për zbatim praktik, dhe jo për të refuzuar një vlerësim të bërë në një hua individuale, e cila duhet të sigurojë një përcaktim më të mirë nëse një zbritje është e nevojshme.
- (e) SNK 39 kërkon që zhvlerësimi të matet bazuar në vlerën aktuale duke përdorur normën fillestare të interesit efektiv. Në mënyrë mekanike, mund të mos jetë e qartë se si mund të realizohet një gjë e tillë për një grup huash me karakteristika të ngjashme, të cilat kanë norma të ndryshme interesi efektiv. Gjithashtu, matja e zhvlerësimit në një grup huash, bazuar në vlerën aktuale të flukseve të mjeteve monetare të çmuara, të skontuara me normën fillestare të interesit efektiv, mund të çojë në një llogaritje të dyfishtë të humbjeve që pritshin në bazë portofoli, nëse huatë ishin krijuar fillimisht, sepse huadhënësi përfshin kompensimin për këto hua në normën e interesit kontraktual të ngarkuar. Për pasojë, një vlerësim i portofolit për zhvlerësim mund të sjellë njohjen e një humbjeje, pothuajse po aq shpejt sa huaja emetohet. (Kjo pyetje del gjithashtu, gjatë matjes së zhvlerësimit, në bazë portofoli, për huatë që nuk vlerësohen në mënyrë individuale për zhvlerësim sipas SNK 39.)

BC116 Bordi u bind nga argumentet në favor të një vlerësimi portofoli për aktivet e vlerësuara në mënyrë individuale dhe të përcaktuara si jo të zhvlerësueshme dhe vendosi të konfirmojë se një hua ose aktiv financiar tjetër i matur me koston e amortizuar, i cili është vlerësuar në mënyrë individuale për zhvlerësim dhe është përcaktuar si jo i zhvlerësueshëm, duhet të përfshihet në një grup të aktiveve financiare të ngjashme, që vlerësohen për zhvlerësim mbi bazë portofoli. Kjo për të pasqyruar se, duke patur parasysh ligjin e numrave të mëdhenj, zhvlerësimi mund të jetë i dukshëm për grup aktiveve, por nuk plotëson ende pragun për njohje, nëse vlerësohet çdo aktiv individual i grupit. Gjithashtu, Bordi konfirmoi se është e rëndësishme që të ketë udhëzues rreth mënyrës si të vlerësohet zhvlerësimi në bazë portofoli, për të disiplinuar vlerësimin e portofolit. Një udhëzues i tillë nxit qëndrueshmërinë në praktikë dhe krahasueshmërinë e informacionit mes njërive ekonomike. Gjithashtu, ai pakëson shqetësimet se vlerësimet kolektive të zhvlerësimit nuk duhet të përdoren për të fshehur ndryshimet në vlerat e një aktivi ose si një mbrojtje për humbjet potenciale të ardhshme.

BC117 Disa nga ata që iu përgjigjën shprehën shqetësimet rreth një pjese të udhëzuesit të detajuar, të propozuar në Projekt Paraqitje, të tilla si udhëzimi rreth rregullimit të normës së skontimit për humbjet e pritshme. Shumë njësi ekonomike treguan se ato nuk kanë të dhëna dhe sisteme të nevojshme për të përdorur metodën e propozuar. Bordi vendosi të eliminojë një pjesë të udhëzuesit të detajuar për zbatim (p.sh. nëse duhet bërë një rregullim i normës së skontimit për humbjet fillestare të pritshme dhe ilustrimin e zbatimit të udhëzuesit).

Aktivet e vlerësuara individualisht dhe të gjetura si të zhvlerësueshme (paragrafi 64)

- BC118 Gjatë vlerësimit të portofolit për zhvlerësim, del çështja nëse vlerësimi kolektiv duhet të përfshijë aktivet që janë vlerësuar në mënyrë individuale dhe janë identifikuar si të zhvlerësuar.
- BC119 Një këndvështrim është se metodat e përdorura për të vlerësuar humbjet nga zhvlerësimi në bazë portofoli janë njëlloj të vlefshme, pavarësisht nëse një aktiv është identifikuar në mënyrë specifike si i zhvlerësuar. Ata, që mbështesin këtë këndvështrim, vënë në dukje se ligji i numrave të mëdhenj zbatohet njëlloj, pavarësisht nëse një aktiv është identifikuar në mënyrë individuale si i zhvlerësuar ose jo dhe se një vlerësim portofoli mund të mundësojë një parashikim më të saktë të flukseve të mjeteve monetare të ardhshme të çmuara.
- BC120 Një tjetër këndvështrim është se nuk është e nevojshme që të plotësohet një vlerësim individual për zhvlerësim, për një aktiv i cili është identifikuar në mënyrë specifike si i zhvlerësuar nga një vlerësim shtesë portofoli, sepse ekziston evidenca objektive e zhvlerësimit në bazë individuale dhe pritshmëria e humbjeve mund të përfshihet në matjen e zhvlerësimit për aktive individuale. Numërimi i dyfishtë i humbjeve, në terma të flukseve monetare të ardhshme të çmuara, nuk mund të lejohet. Gjithashtu, njohja e humbjeve nga zhvlerësimi për grupe aktive nuk duhet të zëvendësojë njohjen nga humbjet e zhvlerësimit në aktive individuale.
- BC121 Bordi vendosi se aktivet që vlerësohen në mënyrë individuale për zhvlerësim dhe identifikohen si të zhvlerësuar duhet të përjashtohen nga një vlerësim portofoli i zhvlerësimit. Përjashtimi i aktiveve, që janë të identifikueshme në mënyrë individuale si të zhvlerësuar nga një vlerësim portofoli i zhvlerësimit, është në përputhje me këndvështrimin se vlerësimi kolektiv i zhvlerësimit është një hap i përkohshëm në pritje të identifikimit të humbjeve nga zhvlerësimi në aktivet individuale. Një vlerësim kolektiv identifikon humbjet që kanë ndodhur në bazë grupi në datën e bilancit, por nuk i identifikohen ende për aktive individuale. Sapo sigurohet informacioni i duhur, që identifikon në mënyrë specifike humbjet nga aktivet e zhvlerësuar në mënyrë individuale, këto aktive hiqen nga grupi i cili vlerësohet në mënyrë kolektive për zhvlerësim.

Grupimi i aktiveve të cilat vlerësohen në mënyrë kolektive për zhvlerësim (paragrafët 64 dhe AG87)

- BC122 Bordi shqyrtoi sesi aktivet të cilat vlerësohen në mënyrë kolektive për zhvlerësim duhet të grupohen për qëllime të vlerësimit të zhvlerësimit në bazë portofoli. Në praktikë, ka disa metoda të besueshme për grupimin e aktiveve për qëllime të vlerësimit të zhvlerësimit dhe llogaritjen e normave historike dhe të pritshme të humbjes. Për shembull, aktivet mund të grupohen në bazë të një ose më shumë karakteristikave vijuese: (a) probabiliteti i çmuar i mospagimit ose shkalla e rrezikut të kredisë; (b) tipi (për shembull, kredi hipotekare ose hua për kartë krediti); (c) vendndodhja gjeografike; (d) tipi i kolateralit; (e) tipi i palës tjetër (për shembull, konsumator, tregtar ose shteti); (f) gjendja e kërkuar për t'u shlyer; dhe (g) maturimi. Modele ose metodologji më të sofistikuar të rrezikut të kredisë për vlerësimin e flukseve monetare të ardhshme të pritshme mund të kombinojnë disa faktorë, për shembull, një vlerësim të rrezikut të kredisë ose një proces klasifikimi i cili merr në konsideratë tipin e aktivitetit, industrinë, vendndodhjen gjeografike, tipin e kolateralit, gjendjen e kërkuar për të shlyer dhe karakteristika të tjera të rëndësishme të aktivitetit, që po vlerësohet, dhe të dhënat përkatëse për humbjen.
- BC123 Bordi vendosi se për qëllim vlerësimi të zhvlerësimit mbi bazë portofoli, metoda e përdorur për grupimin e aktiveve duhet, të paktën, të sigurojë se aktivet individuale janë shpërndarë në grupe aktive, që kanë karakteristika të ngjashme të rrezikut të kredisë. Gjithashtu, ai vendosi të qartësojë se nëse aktivet të cilat janë vlerësuar në mënyrë individuale dhe janë gjetur si të zhvlerësueshëm, grupohen me aktive me karakteristika të ngjashme të rrezikut të kredisë, të cilat trajtohen vetëm në bazë kolektive, probabiliteti i humbjes dhe statistika të tjera të humbjes ndryshojnë mes dy tipeve të aktiveve dhe si rrjedhim mund të kërkohej një shumë e ndryshme zhvlerësimi.

Çmuarjet e flukseve të ardhshme të mjeteve monetare në grupe (paragrafët AG89–AG92)

- BC124 Bordi vendosi që për të nxitur qëndrueshmërinë në vlerësimin e zhvlerësimit në grupe aktive financiare, të cilat vlerësohen në mënyrë kolektive për zhvlerësim, duhet të ketë udhëzues rreth procesit të vlerësimit të flukseve monetare të ardhshme për grupe të tilla. Ai identifikoi elementët në vijim si vendimtare për një proces të përshtatshëm:
- (a) Përvoja historike për humbjet duhet të sigurojë bazën për vlerësimin e flukseve të mjeteve monetare të ardhshme në një grup aktive financiare që vlerësohen në mënyrë kolektive për zhvlerësim.
 - (b) Njësitë ekonomike që nuk kanë ndonjë përvojë specifike të tyre ose një përvojë të mjaftueshme, përdorin përvojën e grupeve të njëjtë për grupe të krahasueshme të aktiveve financiare.

- (c) Përvoja historike për humbjet duhet të rregullohet në bazë të të dhënave të vëzhguara për të pasqyruar efektet e kushteve aktuale, që nuk prekin periudhën në të cilën bazohet përvoja historike për humbjet, dhe për të shmangur efektet e kushteve në periudhën historike, që nuk ekzistojnë aktualisht.
- (d) Ndryshimet në çmuarjet e flukseve të mjeteve monetare të ardhshme duhet të jenë në mënyrë të drejtuar në përputhje me të dhënat bazë të vëzhguara.
- (e) Metodot e vlerësimit duhet të rregullohen për të zvogëluar diferencat mes çmuarjeve të flukseve monetare të ardhshme dhe flukseve monetare aktuale.

Zhvlerësimi i investimeve në aktive financiare të vlefshme për shitje (paragrafët 67–70)

- BC125 Në Projekt Paraqitjen, Bordi propozoi që humbjet nga zhvlerësimi në instrumente borxhi dhe kapitali neto të klasifikuar si të vlefshëm për shitje, nuk duhet të anulohen nëpërmjet fitimit ose humbjes, nëse kushtet ndryshojnë pas njohjes së humbjes nga zhvlerësimi. Bordi arriti në këtë vendim për shkak të vështirësive në përcaktimin në mënyrë objektive se kur janë rimarrë humbjet nga zhvlerësimi i instrumenteve të borxhit dhe të kapitalit neto, të klasifikuar si të vlefshëm për shitje, dhe si pasojë edhe në dallimin e një anulimi të zhvlerësimit (të njohur në fitim ose humbje) nga një rritje tjetër në vlerë (të njohur në kapitalin neto). Prandaj, Bordi propozoi se çdo rritje në vlerën e drejtë të një aktivi financiar, të vlefshëm për shitje, duhet të njihet drejtpërdrejt në kapital, edhe pse njësia ekonomike ka njohur më parë një humbje nga zhvlerësimi për këtë aktiv. Bordi vuri në dukje se kjo ishte në përputhje me njohjen drejtpërsëdrejti në kapitalin neto të ndryshimeve në vlerën e drejtë të aktiveve financiare të vlefshëm për shitje (shih paragrafin 55(b)).
- BC126 Bordi shqyrtoi komentet e marra mbi propozimin e tij për të shmangur anulimet e zhvlerësimit të aktiveve financiare të vlefshme për shitje. Ai arriti në përfundimin se instrumentet e borxhit të vlefshëm për shitje dhe instrumentet e kapitalit neto të vlefshëm për shitje duhet të trajtohen ndryshe.

Anullimi i zhvlerësimit për instrumentet e borxhit të vlefshëm për shitje (paragrafi 70)

- BC127 Për instrumentet e borxhit të vlefshëm për shitje, Bordi vendosi se zhvlerësimi duhet të anulohet nëpërmjet fitimit ose humbjes, nëse vlera e drejtë rritet dhe nëse rritja mund të lidhet objektivisht me një ngjarje që ndodh pasi është njohur humbja.
- BC128 Bordi vuri në dukje se (a) Standarde të tjera kërkojnë anulimin e humbjeve nga zhvlerësimi nëse rrethanat ndryshojnë (p.sh. SNK 2 *Inventarët*, SNK 16 *Toka, ndërtesa, makineri e pajisje* dhe SNK 38 *Aktivet jo-materiale*); (b) vendimi siguron përputhshmëri me kërkesën për anulim të humbjeve nga zhvlerësimi në huatë dhe llogaritë e arkëtueshme, dhe për aktivet e klasifikuara si të mbajtur deri në maturim; dhe (c) anulimet e zhvlerësimit në instrumente borxhi (d.m.th. përcaktimin e një rritje në vlerën e drejtë që i takon një përmirësimi të gjendjes së kredisë) përcaktohen më objektivisht sesa ato në instrumente kapitali neto.

Anullimi i zhvlerësimit për instrumentet e kapitalit neto të vlefshëm për shitje (paragrafi 69)

- BC129 Për instrumentet e kapitalit neto të vlefshme për shitje, Bordi arriti në përfundimin se nëse njihet zhvlerësimi dhe vlera e drejtë më pas rritet, rritja në vlerë duhet të njihet në kapitalin neto (dhe jo si një anulim i humbjes nga zhvlerësimi nëpërmjet fitimit ose humbjes).
- BC130 Bordi nuk mundi të gjejë një mënyrë të pranueshme për të dalluar anulimet e humbjeve të zhvlerësimit nga rritjet e tjera në vlerën e drejtë. Prandaj, ai vendosi se shmangia e anulimeve të zhvlerësimit për instrumentet e kapitalit neto të vlefshëm për shitje, ishte e vetmja zgjidhje e përshtatshme. Në deklaratat e tij Bordi shqyrtoi:
- (a) kufizimin e anulimeve vetëm për ato raste, në të cilat faktet specifike, që shkaktuan zhvlerësimin fillestar, nuk ekzistonin më. Megjithatë Bordi vinte në dyshim operativitetin e zbatimit të kësaj metode (d.m.th. sesi të vendosej nëse e njëjta ngjarje që shkaktoi zhvlerësimin, ka shkaktuar edhe anulimin).
 - (b) njohjen e të gjitha ndryshimeve në vlerën e drejtë nën kosto, si zhvlerësime dhe anulime të zhvlerësimit nëpërmjet fitimit ose humbjes, d.m.th. të gjitha ndryshimet në vlerën e drejtë nën kosto do të njihen në fitim ose humbje dhe të gjitha ndryshimet mbi kosto do të njihen në kapitalin neto. Ndonëse kjo mënyrë është në përputhje me SNK 16 dhe SNK 38, dhe eliminon çdo subjektivitet të përfshirë në përcaktimin se çfarë përbën zhvlerësim ose anulim të zhvlerësimit, Bordi vuri në dukje se ai do të ndryshonte në mënyrë të ndjeshme nocionin e 'të vlefshme për shitje' në praktikë. Bordi besonte se futja e një ndryshimi të tillë për kategorinë e të vlefshmeve për shitje, në këtë moment, nuk ishte e përshtatshme.

Mbrojtja

- BC131 Projekt Paraqitja propozoi pak ndryshime për udhëzuesin e kontabilitetit mbrojtës në SNK 39 fillestar. Komentet e marra mbi Projekt Paraqitjen ngritën disa çështje në fushën e kontabilitetit mbrojtës, duke sugjeruar se Bordi duhet të marrë në shqyrtim këto çështje gjatë rishikimit të SNK 39. Vendimet e Bordit lidhur me këto çështje paraqiten në paragrafët në vijim.

Marrja në konsideratë e metodës së drejtpërdrejtë në SFAS 133

- BC132 SFAS 133 *Kontabiliteti për Instrumente Derivativë dhe Aktivitetet Mbrojtëse* i nxjerrë nga FASB (Bordi i Standarteve të Kontabilitetit Financiar) lejon një njësi ekonomike të mos marrë përsipër mosefektivitetin në një mbrojtje të rrezikut të normës së interesit, duke përdorur një swap për norma interesi si instrument mbrojtës, nëse plotësohen kriteret e specifikuar ('metoda e drejtpërdrejtë').
- BC133 SNK 39 fillestar dhe Projekt Paraqitja nuk lejonin përdorimin e metodës së drejtpërdrejtë. Shumë nga komentet e marra në Projekt Paraqitje argumentuan se SNK 39 duhet të lejojë përdorimin e metodës së drejtpërdrejtë. Bordi shqyrtoi çështjen në zhvillimin e Projekt Paraqitjes dhe e diskutoi në tavolinat e rumbullakta të diskutimeve që u mbajtën gjatë procesit të përfundimit të SNK 39.
- BC134 Bordi vuri në dukje se nëse lejohej përdorimi i metodës së drejtpërdrejtë, duhej të bëhej një përjashtim nga parimi i SNK 39, që mosefektiviteti në një marrëdhënie mbrojtëse matet dhe njihet në fitim ose humbje. Bordi pranoi se nuk duhet bërë asnjë përjashtim nga ky parim dhe prandaj përfundoi se SNK 39 nuk duhet të lejojë metodën e drejtpërdrejtë.
- BC135 Gjithashtu, SNK 39 lejon mbrojtjen e pjesëve të aktiveve financiare dhe të pasiveve financiare në raste kur PPPK të SHBA-s nuk e lejojnë këtë. Bordi vuri në dukje se sipas SNK 39, një njësi ekonomike mund të mbrojë një pjesë të një instrumentit financiar (p.sh. rreziku i normës së interesit ose rreziku i kredisë), dhe nëse termat vendimtarë të instrumentit mbrojtës dhe të elementit të mbrojtur janë të njëjtë, njësia ekonomike në shumë raste nuk do të njohë mosefektivitet.

Mbrojtja e pjesëve të aktiveve financiare dhe pasiveve financiare (paragrafët 81, 81A, AG99A dhe AG99B)

- BC135A SNK 39 lejon një element të mbrojtur të përcaktohet si një pjesë e flukseve të mjeteve monetare ose të vlerës së drejtë të një aktivi financiar ose pasivi financiar. Gjatë përfundimit të Projekt Paraqitjes *Kontabiliteti Mbrojtës me Vlerën e Drejtë për Mbrojtjen e Portofolit nga Rreziku i Normës së Interesit*, Bordi mori komente që tregonin se kuptimi i një 'pjesë' ishte i paqartë në këtë kontekst. Prandaj Bordi vendosi të ndryshojë SNK 39 për të siguruar udhëzues të mëtejshëm se çfarë mund të përcaktohet si një pjesë e mbrojtur, përfshirë konfirmimin se nuk është e mundur të përcaktohet si pjesë, ajo që është më e madhe se totali i flukseve të mjeteve monetare të aktivit ose pasivit.

Efektiviteti i pritshëm(paragrafët AG105-AG113)

- BC136 Kualifikimi për kontabilitetin mbrojtës bazohet në pritshmëritë për efektivitetin e ardhshëm (në perspektivë) dhe vlerësimin e efektivitetit aktual (në retrospektivë). Në SNK 39 fillestar, testi prospektiv shprehej si 'pothuajse plotësisht i kompensuar', ndërsa testi retrospektiv ishte 'brenda intervalit 80–125 përqind'. Bordi shqyrtoi nëse duhej të ndryshonte SNK 39 për të lejuar që efektiviteti i mundshëm të jetë brenda intervalit 80-125 përqind sesa 'pothuajse plotësisht i kompensuar'. Bordi vuri në dukje se një pasojë e padëshirueshme e një ndryshimi të tillë mund të jetë që njësitet ekonomike do të nënmbrojnë me qëllim një element të mbrojtur në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare, e kështu do të pakësohej mosefektiviteti i njohur. Prandaj Bordi fillimisht vendosi të mbajë udhëzuesin në SNK 39 fillestar.
- BC136A Megjithatë, gjatë përfundimit në vijim të kërkesave për mbrojtjen e portofolit nga rreziku i normës së interesit, Bordi mori parashtrimet nga të interesuarit se disa mbrojtje nuk do të kalonin testin 'pothuajse plotësisht i kompensuar' në SNK 39, përfshirë disa mbrojtje të cilat do të kualifikoheshin për metodën e drejtpërdrejtë në PPPK të SHBA-s dhe kështu supozohet të jenë 100 përqind efektive. Bordi ishte i bindur se shqetësimi i përshkruar në paragrafin e mëparshëm se një njësi ekonomike mund të nënmbrojë me qëllim, duhet të zgjidhej me një deklaratë të qartë se një njësi ekonomike nuk mund të mbrojë me qëllim për më pak sesa 100 përqind të ekspozimit në një zë dhe të përcaktojë mbrojtjen si një mbrojtje për 100 përqind të ekspozimit. Prandaj, Bordi vendosi të ndryshojë SNK 39:
- (a) të heqë fjalët 'pothuajse plotësisht i kompensuar' nga testi i efektivitetit prospektiv dhe zëvendësimi i tyre me një kërkesë që mbrojtja pritet të jetë 'mjaft efektive'. (Ky ndryshim është i pajtueshëm me formulimin në PPPK të SHBA-s.

- (b) të përfshijë një deklaratë në Udhëzuesin për Zbatim në SNK 39, se nëse një njësi ekonomike mbron më pak se 100 përqind të ekspozimit në një zë, p.sh. 85 përqind, ajo duhet të përcaktojë elementin e mbrojtur si të ekspozuar për 85 përqind dhe duhet të matë mosefektivitetin në bazë të ndryshimit në tërësi të këtij 85 përqind të ekspozimit të përcaktuar.

BC136B Gjithashtu, komentet e bëra në përgjigje të Projekt Paraqitjes *Kontabiliteti Mbrojtës me Vlerën e Drejtë për Mbrojtjen e Portofolit nga Rreziku i Normës së Interesit*, tregonin se ishte e paqartë sesi duhej të zbatohet testi i efektivitetit në prospektivë. Bordi vuri në dukje se objekti i testit është që të sigurohet se kishte evidencë të fortë për të mbështetur një besim për efektivitet të lartë. Prandaj, Bordi vendosi të ndryshojë standardin për të sqaruar se një besim për efektivitet të lartë mund të të demonstrohet në mënyra të ndryshme, duke përfshirë krahasimin e ndryshimeve të shkuara në vlerën e drejtë ose flukset e mjeteve monetare të elementit të mbrojtur, që janë të lidhura me rrezikun e mbrojtur për ndryshimet e shkuara në vlerën e drejtë, ose flukset e mjeteve monetare të instrumentit mbrojtës, ose duke demonstruar një korrelacion statistikor të lartë midis vlerës së drejtë të flukseve të mjeteve monetare të elementit të mbrojtur dhe atyre të instrumentit mbrojtës. Bordi vuri në dukje se njësi ekonomike mundet të zgjedhë një raport mbrojtjeje të ndryshëm nga një me një, me qëllim që të përmirësojë efektivitetin e mbrojtjes, siç përshkruhet në paragrafin AG100.

Mbrojtja e pjesëve të aktiveve jofinanciare dhe pasiveve jofinanciare nga rreziqe të ndryshme nga rreziku i këmbimit në monedhë të huaj (paragrafi 82)

- BC137 Bordi shqyrtoi komentet mbi Projekt Paraqitjen, që sugjeronin se SNK 39 duhet të lejojë përcaktimin si rrezik i mbrojtur i një pjesë të rrezikut në një zë jofinanciar, të ndryshëm nga rreziku i kurseve të këmbimit.
- BC138 Bordi doli në përfundim se SNK 39 nuk duhet të ndryshohet për të lejuar një përcaktim të tillë. Ai vuri në dukje se në shumë raste, ndryshimet në flukset e mjeteve monetare ose vlerën e drejtë të një pjese të një elementi jofinanciar të mbrojtur, janë të vështirë për t'u izoluar dhe matur. Për më tepër, Bordi vuri në dukje se duke lejuar pjesë të aktiveve jofinanciare dhe pasiveve jofinanciare të përcaktohen si elementë të mbrojtur për rrezik të ndryshëm nga rreziku i këmbimit, do të çënojë parimet e identifikimit të elementit të mbrojtur dhe testimin e efektivitetit, të konfirmuar nga Bordi, sepse pjesa mund të përcaktohet në mënyrë të tillë që të mos ketë asnjëherë mosefektivitet.
- BC139 Bordi konfirmoi se zërat jofinanciarë mund të mbrohen në tërësinë e tyre, nëse zëri, që njësi ekonomike mbron, nuk është zë standard bazë në kontratat e tregtuara në treg. Në këtë kontekst, Bordi vendosi të sqarojë se një raport mbrojtës, i ndryshëm nga një me një, mund të maksimizojë efektivitetin e pritshëm. Gjithashtu, ai vendosi të përfshijë udhëzuesin mbi mënyrën e përcaktimit të raportit mbrojtës që maksimizon efektivitetin e pritshëm.

Të drejtat e shërbimit të huasë

- BC140 Bordi shqyrtoi nëse SNK 39 duhet të lejojë pjesën e rrezikut nga norma e interesit të të drejtave të shërbimit të huasë, të përcaktohet si element i mbrojtur.
- BC141 Bordi shqyrtoi argumentin se për të drejtat e shërbimit të huasë, rreziku i normës së interesit mund të identifikohet dhe matet veçmas, dhe se ndryshimet në normat e interesit të tregut kanë një efekt të parashikueshëm dhe të matshëm veçmas në vlerën e të drejtave të shërbimit të huasë. Gjithashtu, Bordi shqyrtoi mundësinë e trajtimit të të drejtave të shërbimit të huasë si aktive financiare (me shumë sesa si aktive jofinanciare).
- BC142 Megjithatë, Bordi nxori konkluzionin se nuk duhen lejuar përjashtime për këtë çështje. Bordi vuri në dukje se (a) rreziku i normës së interesit dhe i parapagimit në të drejtat e shërbimit të huasë janë të ndërruar dhe kështu të pandashëm, (b) vlera e drejtë e të drejtave të shërbimit të huasë nuk ndryshon në mënyrë lineare me rritjen ose rënien e normave të interesit, dhe (c) ekziston shqetësimi për mënyrën sesi duhet izoluar dhe matur pjesa e rrezikut të normës së interesit të një të drejtë të shërbimit të huasë. Gjithashtu, Bordi shprehu shqetësimin se në juridiksionet në të cilat tregjet e të drejtës së shërbimit të huasë nuk janë të zhvilluara, pjesa e rrezikut të normës së interesit mund të mos jetë e matshme.
- BC143 Gjithashtu, Bordi shqyrtoi nëse SNK 39 duhet të ndryshohet që të lejojë, mbi baza zgjedhjeje, përfshirjen e të drejtave të shërbimit të huasë në objektin e tij, kur ato maten me vlerën e drejtë e me ndryshimet në vlerën e drejtë të njohura menjëherë në fitim ose humbje. Bordi vuri në dukje se kjo do të krijojë dy përjashtime nga parimet e përgjithshme në SNK 39. Së pari, do të krijojë një përjashtim nga objekti, sepse SNK 39 zbatohet vetëm për aktivet financiare dhe pasivet financiare; të drejtat e shërbimit të huasë janë aktive jofinanciare. Së dyti, duke i *kërkuar* një njësi ekonomike të matë të drejtat e shërbimit të huasë me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, do të krijohet një përjashtim tjetër, sepse ky trajtim është jo i detyrueshëm (me përjashtim të zërave që mbahen për tregtim). Prandaj, Bordi vendosi të mos ndryshojë objektin e SNK 39 për të drejtat e shërbimit të huasë.

Të lejohet ose jo kontabiliteti mbrojtës duke përdorur instrumente mjete monetare

- BC144 Gjatë finalizimit të ndryshimeve në SNK 39, Bordi diskutoi nëse një njësi ekonomike duhet të lejohet të përcaktojë një aktiv financiar ose pasiv financiar të ndryshëm nga një derivativ (p.sh. një 'instrument mjete monetare'), si një instrument mbrojtës në mbrojtjen nga rreziqe të ndryshëm nga rreziku i kursit të këmbimit. SNK 39 fillestar ndalonte përcaktime të tilla për shkak të bazave të ndryshme për matjen e derivativëve dhe instrumenteve në mjete monetare. Projekt Paraqitja nuk propozoi ndryshim në këtë kufizim. Megjithatë, disa komentues sugjeruan një ndryshim, duke vënë në dukje se njësitë ekonomike nuk bëjnë dallimin mes instrumenteve financiare derivativë dhe joderivativë në mbrojtjen e tyre dhe aktivitetëve të tjera të drejtimin të rrezikut, dhe se njësi ekonomike mund t'u duhet të përdorin një instrument financiar joderivativ për të mbrojtur rrezikun, nëse nuk ekzistojnë instrumente financiare derivativë të përshtatshëm.
- BC145 Bordi pranoi se disa njësi ekonomike përdorin joderivativë për të drejtuar rrezikun. Megjithatë, ai vendosi të mbajë kufizimin ndaj përcaktimit të joderivativëve si instrumente mbrojtës në mbrojtjen e rreziqeve, të ndryshëm nga rreziku i kursit të këmbimit. Në mbështetje të këtij përfundimi, ai vuri në dukje argumentet në vijim:
- (a) Nevoja për kontabilitetin mbrojtës vjen, pjesërisht, ngaqë derivativët maten me vlerën e drejtë, pavarësisht nëse zërat që ata mbrojnë mund të maten me kosto ose të mos njihen fare. Pa kontabilitetin mbrojtës, një njësi ekonomike mund të njohë luhatshmëri në fitim ose humbje për pozicionet e krahasuara. Për zërat joderivativë, të cilët janë të matur me vlerën e drejtë, ose për të cilët ndryshimet në vlerën e drejtë nuk njihen në fitim ose humbje, zakonisht nuk është e nevojshme të rregullohet kontabiliteti për instrumentin mbrojtës ose për elementin e mbrojtur, për të realizuar njohjen e krahasuar të fitimeve ose humbjeve neto në fitim ose humbje.
 - (b) Për të lejuar përcaktimin e instrumenteve në mjete monetare si instrumente mbrojtës duhet të devijohet nga PPPK të SHBA-s: SFAS 133 nuk lejon përcaktimin e instrumenteve joderivativë si instrumente mbrojtës, me përjashtim të disa mbrojtjeve të kursit të këmbimit.
 - (c) Për të lejuar përcaktimin e instrumenteve në mjete monetare si instrumente mbrojtës duhet që standardi të ndërlikohet më shumë. Më shumë instrumente financiare do të maten me një shumë e cila nuk përfaqëson as koston e amortizuar, dhe as vlerën e drejtë. Kontabiliteti mbrojtës është dhe duhet të jetë një përjashtim ndaj kërkesave të zakonshme të matjes.
 - (d) Nëse lejohet që instrumentet në mjete monetare të përcaktohen si instrumente mbrojtës, do të ketë shumë më pak disiplinë në modelin kontabël për shkak se në mungesë të kontabilitetit mbrojtës, një joderivativ mund të mos jetë matur në mënyrë të zgjedhur me vlerën e drejtë. Në qoftë se njësi ekonomike më pas vendos se nuk do të zbatojë matjen me vlerën e drejtë tek një instrument në mjete monetare të përcaktuar si një instrument mbrojtës, kjo mund të prishë një nga kërkesat e kontabilitetit mbrojtës, duke përfunduar se joderivativi nuk kualifikohet më si një instrument mbrojtës dhe shmag me zgjedhje njohjen e ndryshimeve në vlerën e drejtë të instrumentit joderivativ në kapitalin neto (për një mbrojtje të fluksit monetar) ose në fitim ose humbje (për mbrojtjen me vlerë të drejtë).
 - (e) Përdorimi më i rëndësishëm i instrumenteve në mjete monetare si instrumente mbrojtës është për mbrojtjen e ekspozimeve ndaj kurseve të këmbimit, e cila lejohet sipas SNK 39.

Të trajtohet ose jo mbrojtja e transaksioneve parashikues si mbrojtje e vlerës së drejtë

- BC146 Bordi shqyrtoi sugjerimin në disa nga letrat e marra me komente mbi Projekt Paraqitjen, se një mbrojtje e një transaksioni parashikues duhet të trajtohet si mbrojtje e vlerës së drejtë, sesa si mbrojtje e fluksit monetar. Disa argumentuan se klauzolat e kontabilitetit mbrojtës duhet të thjeshtohen duke patur vetëm një tip të kontabilitetit mbrojtës. Gjithashtu, disa ngritën shqetësimin rreth aftësisë së një njësie ekonomike për të zgjedhur mes dy metodave të kontabilitetit mbrojtës, për të njëjtën strategji mbrojtjeje (d.m.th. zgjedhja mes përcaktimit të një kontrate të së ardhmes për të shitur një aktiv ekzistues, si një mbrojtje me vlerën e drejtë të aktivit, ose një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare të një shitjeje parashikuese të aktivit).
- BC147 Bordi pranoi se kushtet e kontabilitetit mbrojtës do të ishin më të thjeshta dhe zbatimi i tyre do të ishte më i qëndrueshëm në disa situata, nëse Standardi do të lejonte vetëm një tip të kontabilitetit mbrojtës. Megjithatë, Bordi nxori konkluzionin se SNK 39 duhet të vazhdojë të bëjë dallimin mes kontabilitetit mbrojtës me vlerë të drejtë dhe kontabilitetit mbrojtës të fluksit monetar. Ai vuri në dukje se heqja e njërës apo tjetrit nga tipet e kontabilitetit mbrojtës do të ngushtonte intervalin e strategjive të mbrojtjes që mund të kualifikoheshin për kontabilitet mbrojtës.
- BC148 Gjithashtu, bordi vuri në dukje se trajtimi i një mbrojtjeje të një transaksioni parashikues si mbrojtje e vlerës së drejtë nuk është i përshtatshëm për arsyt në vijim: (a) do të çonte në njohjen e një aktivi ose pasivi para se njësi

ekonomike të jetë bërë palë e kontratës; (b) shumat që do të njiheshin në bilanc nuk do të plotësonin përkufizimet e aktiveve dhe pasiveve në *Kuadër*; dhe (c) transaksionet për të cilat nuk ka ekspozim ndaj vlerës së drejtë, do të trajtoheshin sikur të kishte një ekspozim të tillë.

Mbrojtja e angazhimeve të përcaktuara (paragrafët 93 dhe 94)

- BC149 Versioni i mëparshëm i SNK 39 kërkonte që mbrojtja e një angazhimi të përcaktuar të trajtohej si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare. Me fjalë të tjera, mbrojtja e fitimeve dhe humbjeve, në masën që mbrojtja është efektive, fillimisht njihet në kapitalin neto dhe më pas ‘riciklohej’ në fitimin ose humbjen e së njëjtës periudhë (apo periudha) për të cilën angazhimi i përcaktuar i mbrojtur prekte fitimin ose humbjen (ndonëse, kur ishte përdorur rregullisht bazë, ato rregullonin vlerën kontabël fillestare të një aktivi ose pasivi të njohur ndërkohë). Disa besojnë se kjo është e përshtatshme, sepse kontabiliteti mbrojtës i flukseve të mjeteve monetare për mbrojtjen e angazhimeve të përcaktuara, shman njëkohjen e pjesshme të angazhimit të përcaktuar, që nuk do të njihet. Për më tepër, disa besojnë se nuk është e saktë nga ana konceptuale që të njihet ekspozimi i mbrojtur i vlerës së drejtë të një angazhimi të përcaktuar si një aktiv ose pasiv, thjesht, sepse është i mbrojtur.
- BC150 Bordi shqyrtoi nëse mbrojtjet e angazhimeve të përcaktuara duhet të trajtohen si mbrojtje të fluksit monetar ose mbrojtje të vlerës së drejtë. Bordi konkludoi se mbrojtjet e angazhimeve të përcaktuara duhet të trajtohen si mbrojtje të vlerës së drejtë.
- BC151 Bordi vuri në dukje, si koncept, se një mbrojtje e një angazhimi të përcaktuar është mbrojtje e vlerës së drejtë. Kjo sepse vlera e drejtë e një elementi të mbrojtur (angazhimi i përcaktuar) ndryshon me ndryshimin në rrezikun e mbrojtur.
- BC152 Bordi nuk u bind nga argumenti se, nuk është e saktë nga ana konceptuale që të njihet një aktiv ose pasiv për një angazhim të përcaktuar, thjesht, sepse është i mbrojtur. Ai vuri në dukje për të gjitha mbrojtjet e vlerës së drejtë, zbatimi i kontabilitetit mbrojtës ka efektin që të njihen si aktive ose pasive shuma, të cilat ndryshe nuk do të njiheshin. Për shembull, supozohet se një njësi ekonomike mbron një aktiv me hua me një swap për norma interesi me pagesa fikse dhe arkëtime variabël. Nëse ka një humbje në kontratën swap, zbatimi i kontabilitetit mbrojtës të vlerës së drejtë kërkon të njihet një fitim neto kompensues në hua, d.m.th. vlera kontabël e huasë të rritet. Kështu, zbatimi i kontabilitetit mbrojtës ka efekt në njohjen e një pjese të një aktivi (rritja në vlerën e huasë që i takon lëvizjeve në normën e interesit), e cila ndryshe nuk do të ishte njohur. Diferenca e vetme në rastin e një angazhimi të përcaktuar është se pa kontabilitetin mbrojtës, asnjë nga angazhimet e përcaktuara nuk njihet, d.m.th. vlera kontabël është zero. Megjithatë, kjo diferencë thjesht pasqyron se kostoja historike e një angazhimi të përcaktuar, zakonisht, është zero. Në koncept nuk ka një diferencë themelore.
- BC153 Për më tepër, vendimi i Bordit konvergjon me SFAS 133 dhe kështu eliminon problemet praktike dhe lehtëson zbatimin për njësitë ekonomike që raportojnë sipas të dy standardeve.
- BC154 Megjithatë, Bordi sqaroi se një mbrojtje e rrezikut të kursit të këmbimit për një angazhim të përcaktuar mund të trajtohet si mbrojtje e vlerës së drejtë, ose si mbrojtje e fluksit monetar, sepse rreziku i kursit të këmbimit ndikon si në flukset monetare dhe në vlerën e drejtë të elementit të mbrojtur. Prandaj, një mbrojtje e fluksit monetar të kursit të këmbimit të një transaksioni parashikues nuk ka nevojë që të ripërcaktohet si një mbrojtje e vlerës së drejtë, nëse transaksioni parashikues bëhet një angazhim i përcaktuar.

Rregullimet e bazës (paragrafët 97–99)

- BC155 Çështja e rregullimit të bazës (të aktivit, pasivit) del kur një njësi ekonomike mbron blerjet e ardhshme të një aktivi ose emetimin e ardhshëm të një pasivi. Një shembull është ai i një njësie ekonomike amerikane që pret të blejë në të ardhmen një makinë gjermane, të cilën do ta paguajë në euro. Njësia ekonomike hyn në një derivativ për t'u mbrojtur nga ndryshimet e mundshme të ardhshme në kurset e këmbimit dollar amerikan/euro. Një mbrojtje e tillë klasifikohet si mbrojtje e fluksit monetar sipas SNK 39, me efekt që fitimet dhe humbjet në instrumentin mbrojtës (në masën që mbrojtja është efektive), fillimisht, njihen në kapitalin neto. Bordi shqyrtoi çështjen sesi duhet të jetë trajtimi kontabël pasi ndodh transaksioni i ardhshëm.. Në diskutimet e tij rreth kësaj çështjeje Bordi diskutoi metodat vijuese:
- (a) heqjen e fitimit ose humbjes neto të mbrojtur nga kapitali neto dhe njohja e tij si pjesë e vlerës kontabël fillestare të aktivit ose pasivit (në shembullin më sipër, makina). Në periudhat e ardhshme, fitimi ose humbja neto e mbrojtur njihet automatikisht në fitim ose humbje, duke u përfshirë në shuma të tilla si shpenzime zhvlerësimi (për një aktiv afatgjatë), të ardhura ose shpenzime interesi (për një aktiv financiar ose pasiv financiar) ose kosto të shitjes (për inventarët). Ky trajtim zakonisht quhet si ‘rregullim i bazës’.
 - (b) lënia e fitimit ose humbjes neto të mbrojtur në kapitalin neto. Në periudhat e ardhshme, fitimi ose humbja neto në instrumentin e mbrojtur ‘riciklohet’ në fitimin ose humbjen e së njëjtës periudhë(a) në

të cilën aktivi ose pasivi i blerë prek fitimin ose humbjen. Ky riciklim kërkon një rregullim të veçantë dhe nuk është automatik.

- BC156 Duhet vënë në dukje se të dy metodat kanë të njëjtin efekt në fitimin ose humbjen dhe në aktivet neto për të gjitha periudhat e prekura, për sa kohë që mbrojtja trajtohet si mbrojtje e fluksit monetar. Diferenca lidhet me paraqitjen në bilanc dhe mundësisht me zërin në pasqyrën e të ardhurave.
- BC157 Në Projekt Paraqitjen, Bordi propozoi se metoda e 'rregullimit të bazës (të aktivit, pasivit)' për transaksionet parashikuese (metoda (a)) duhet të eliminohet dhe të zëvendësohet nga metoda (b) më sipër. Ai vuri në dukje më tej se eliminimi i metodës së rregullimit të bazës do të bëjë të mundur që SNK 39 të konvergojë me SFAS 133.
- BC158 Shumë nga komentet e marra nga të interesuarit nuk pajtoheshin me propozimin në Projekt Paraqitje. Ata që u përgjigjën, argumentuan se kjo do të ndërlikonte, pa qenë e nevojshme, trajtimin kontabël, për të lënë fitimin ose humbjen neto në kapitalin neto, kur ndodh transaksioni parashikues i mbrojtur. Veçanërisht, ata vunë në dukje se ndjekja e efekteve të mbrojtjes së fluksit monetar, pasi aktivi ose pasivi është përfutur, do të jetë e ndërlikuar dhe do të kërkojë ndryshime në sistem. Gjithashtu, ata theksuan se trajtimi i mbrojtjeve të angazhimeve të përcaktuara si mbrojtje të vlerës së drejtë ka të njëjtin efekt si rregullimi i bazës, kur angazhimi i përcaktuar çon në njohjen e një aktivit ose pasivi. Për shembull, për një mbrojtje efektive të përkryer të rrezikut të kursit të këmbimit në një angazhim të përcaktuar për të blerë një makinë, efekti është njohja e makinës fillimisht me çmimin e saj në monedhë të huaj, të përkthyer me normën e ardhshme në fuqi në fillim të mbrojtjes, sesa me normën e çastit. Prandaj, ata pyesnin nëse është e pajtueshme që të trajtohet një mbrojtje e një angazhimi të përcaktuar si një mbrojtje e vlerës së drejtë, ndërsa nuk lejohen rregullimet e bazës për mbrojtjet e transaksioneve parashikues.
- BC159 Të tjerë besojnë se një rregullim i bazës (të aktivit, pasivit) është i vështirë për t'u justifikuar në parim për transaksionet parashikuese dhe gjithashtu argumentojnë se rregullime të tilla të bazës dëmtojnë krahasueshmërinë e informacionit financiar. Me fjalë të tjera, dy aktive identike, që janë blerë në të njëjtën kohë dhe në të njëjtën mënyrë, me përjashtim të faktit se njëri është i mbrojtur, nuk duhet të njihen me shuma të ndryshme.
- BC160 Bordi arriti në përfundimin se SNK 39 duhet të bëjë dallimin mes mbrojtjes së transaksioneve parashikuese, që do të sjellin njohjen e një *aktivi financiar* ose një *pasivi financiar*, dhe atyre që do të sjellin njohjen e një *aktivi jofinanciar* dhe një *pasivi jofinanciar*.

Rregullimet e bazës për mbrojtjen e transaksioneve parashikues që rrjedhin nga njohja e një aktivit financiar ose pasivi financiar

- BC161 Për mbrojtjen e transaksioneve parashikues, që do të sjellin njohjen e një aktivit financiar ose e një pasivi financiar, Bordi arriti në përfundimin se rregullimet e bazës nuk janë të përshtatshme. Arsyeja e tij ishte se rregullimet e bazës bëjnë që vlera kontabël fillestare e aktiveve të blera (ose pasiveve të marra përsipër), të cilat rrjedhin nga transaksionet parashikuese, të ndryshojë nga vlera e drejtë dhe kështu do të ishte në kundërshtim me kërkesën e SNK 39 për të matur një instrument financiar, fillimisht, me vlerën e tij të drejtë.

Rregullimet e bazës për mbrojtjen e transaksioneve parashikues që rrjedhin nga njohja e një aktivit jofinanciar ose pasivi jofinanciar

- BC162 Për mbrojtjen e transaksioneve parashikues që do të sjellin njohjen e një aktivit jofinanciar ose një pasivi jofinanciar, Bordi vendosi të lejojë që njësitë të zgjedhin për të zbatuar ose jo rregullimin e bazës.
- BC163 Bordi shqyrtoi argumentin se ndryshimet në vlerën e drejtë të instrumentit mbrojtës përfshihen korrektësisht në vlerën kontabël fillestare të aktivit ose pasivit të njohur, sepse ndryshime të tilla përfaqësojnë një pjesë të 'kostos' të këtij aktivit ose pasivi. Ndonëse Bordi nuk ka shqyrtuar ende çështjen më të përgjithshme se çfarë kostosh mund të kapitalizohen në njohjen fillestare, ai beson se vendimi i tij për të siguruar një opsion për rregullimet e bazës në rast të zërave jofinanciarë, nuk do të zëvendësojë këtë diskutim të ardhshëm. Gjithashtu, Bordi njohu se zërat financiarë dhe zërat jofinanciarë nuk janë domosdoshmërisht të matshëm me të njëjtën shumë në njohjen fillestare, sepse zërat financiarë maten me vlerën e drejtë dhe zërat jofinanciarë maten me kosto.
- BC164 Bordi doli në përfundimin se, për kundërpeshë, ishte e përshtatshme që njësitë ekonomike t'u jepej një zgjedhje për këtë rast. Qëndrimi i Bordit ishte se duke lejuar rregullimet e bazës, ngrihet shqetësimi se pengimi i rregullimeve të bazës ndërlikon kontabilitetin për mbrojtjet e transaksioneve parashikues. Gjithashtu, numri i zërave të bilancit, që mund të preken është shumë i vogël, zakonisht janë vetëm toka, ndërtesa, makineri e pajisje, inventari dhe zërat e mbrojtjes së fluksit monetar në kapitalin neto. Bordi vuri gjithashtu në dukje se PPPK amerikane pengojnë rregullimet e bazës dhe që zbatimi i rregullimeve të bazës nuk është në koherencë me kontabilitetin për mbrojtjen e transaksioneve parashikues që do të vijnë nga njohja e një aktivit financiar ose e një

pasivi financiar. Bordi pranoi meritat e këtyre argumenteve dhe njohu se duke lejuar një zgjedhje në SNK 39, njësitë ekonomike mund të zbatojnë trajtimin kontabël të kërkuar nga PPPK të SHBA-s.

Mbrojtja duke përdorur kontrata të brendshme

- BC165 SNK 39 nuk i pengon njësitë ekonomike nga përdorimi i kontratave të brendshme, si një mjet për drejtimin e rrezikut, ose si një mjet ndjekjeje në zbatimin e kontabilitetit mbrojtës për kontratat e jashtme që mbrojnë pozicione të jashtme. Veç kësaj, SNK 39 lejon kontabilitetin mbrojtës që të zbatohet për transaksione mes njërive ekonomike në të njëjtin grup ose mes segmenteve, në *raportime të veçanta* të këtyre njërive ekonomike ose segmenteve. Megjithatë, SNK 39 nuk lejon kontabilitetin mbrojtës për transaksione mes njërive ekonomike të të njëjtit grup në pasqyrat financiare të konsoliduara. Arsyeja është kërkesa themelore e konsolidimit, se efektet kontabël të kontratave të brendshme duhet të eliminohen në pasqyrat financiare të konsoliduara, duke përfshirë çdo fitim ose humbje neto të gjeneruar nga brenda. Përcaktimi i kontratave të brendshme si instrumente mbrojtës mund të çojë në moseliminimin e fitimeve dhe humbjeve neto të brendshme dhe mund të ketë efekte të tjera kontabël. Projekt Paraqitja nuk propozoi ndonjë ndryshim në këtë fushë.
- BC166 Për të ilustruar, supozohet se divizioni i depozitave të kursimit të bankës A lidh një swap me normë interesi të brendshme me divizionin tregtar të të njëjtës bankë. Qëllimi është që ky divizion të mbrojë nga ekspozimi ndaj rrezikut të normës neto të interesit, një grup aktivesh të ngjashme me hua me normë fikse, të financuara nga pasive me normë të luhatshme. Sipas marrëveshjes swap, divizioni i depozitave të kursimit i bën pagesa interesi fikse divizionit tregtar dhe merr në këmbim pagesa me normë interesi variabël. Banka dëshiron të përcaktojë swap-in me norma interesi të brendshme, në divizionin e depozitave, si një instrument mbrojtës në pasqyrat e saj të konsoliduara.
- BC167 Në qoftë se një swap i brendshëm në divizionin e depozitave përcaktohet si instrument mbrojtës në një mbrojtje të fluksit monetar të pasiveve dhe swap i brendshëm në divizionin tregtar klasifikohet si i mbajtur për tregtim, ndryshimet në vlerën e drejtë të swap-it të brendshëm nuk do të eliminohen. Kjo sepse fitimet dhe humbjet neto në swap-in e brendshëm, në divizionin e depozitave, do të njihen në kapitalin neto në masën që mbrojtja është efektive dhe fitimet e humbjet neto në swap-in e brendshëm në divizionin tregtar do të njihen në fitim ose humbje.
- BC168 Nëse swap i brendshëm në divizionin bankar përcaktohet si një instrument mbrojtës në mbrojtjen me vlerë të drejtë të aktiveve me hua dhe swap i brendshëm në divizionin tregtar klasifikohet si i mbajtur për tregtim, ndryshimet në vlerën e drejtë të swap-it të brendshëm do të kompensojnë si aktivet neto në total në bilanc dhe fitimin ose humbjen. Megjithatë, pa eliminimin e swap-it të brendshëm, do të ketë një rregullim të vlerës kontabël të aktivitet me hua të mbrojtur në librat e bankës për të pasqyruar ndryshimin në vlerën e drejtë që i takon rrezikut të mbrojtur nga kontrata e brendshme. Gjithashtu, për të pasqyruar efektin e swap-it të brendshëm, banka në fakt duhet të njohë huanë me normë fikse me një normë interesi të luhatshme dhe të njohë një fitim ose humbje neto kompensuese tregtare në pasqyrën e të ardhurave. Kështu, swap i brendshëm do të ketë efekte kontabël.
- BC169 Disa nga ata që iu përgjigjën Projekt Paraqitjes dhe disa nga pjesëmarrësit në tavolinat e rumbullakta kundërshtuan se nuk ishin në gjendje të siguronin kontabilitet mbrojtës në pasqyrat financiare të konsoliduara për kontratat e brendshme mes filialeve ose mes një filiali dhe shoqërisë mëmë (siç tregohet më sipër). Mes të tjerave, ata theksuan se përdorimi i kontratave të brendshme është një mjet kryesor i drejtimit të rrezikut dhe se kontabiliteti duhet të pasqyrojë mënyrën sesi drejtohet rreziku. Disa sugjeruan se SNK 39 duhet të ndryshohet për t'u bërë i qëndrueshëm me PPPK amerikane, të cilat lejojnë përcaktimin e kontratave derivative të brendshme si instrumente mbrojtës të mbrojtjes së fluksit monetar të transaksioneve parashikues në monedhë të huaj, në rrethana të caktuara, të kufizuara.
- BC170 Gjatë marrjes në shqyrtim të këtyre komenteve, Bordi vuri në dukje se parimet vijuese zbatohen për pasqyrat financiare të konsoliduara:
- (a) pasqyrat financiare japin informacion financiar rreth një njësie ekonomike ose grupi si një i tërë (si një njësi ekonomike e vetme). Pasqyrat financiare nuk japin informacion financiar rreth një njësie ekonomike sikur ajo të ishte e ndarë në dy njësi.
 - (b) një parim themelor i konsolidimit është se tepërcat brendagrupit eliminohen plotësisht. Lejimi i përcaktimit të kontratave të brendshme si instrumente mbrojtës do të kërkojë një ndryshim në parimet e konsolidimit.
 - (c) në këndvështrimin konceptual është e gabuar që të lejohet një njësi ekonomike të njohë fitimet dhe humbjet neto e gjeneruara nga brenda ose që të bëjë rregullime të tjera kontabël për shkak të transaksioneve të brendshme. Nuk ka ndodhur ndonjë ngjarje e jashtme.
 - (d) në mungesë të kërkesave sesi njësitë ekonomike duhet të drejtojnë dhe kontrollojnë rreziqet përkatëse, një mundësi për të njohur fitimet dhe humbjet neto e gjeneruara nga brenda mund të çojë në abuzim.

Standardet e kontabilitetit nuk kanë për qëllim të përshkruajnë sesi njësitë ekonomike duhet të drejtojnë dhe të kontrollojnë rreziqet.

- (e) lejimi i përcaktimit të kontratave të brendshme si instrumente mbrojtës çënon kërkesat vijuese të SNK 39:
- (i) ndalimi i përcaktimit si një instrument mbrojtës të një aktivi financiar joderivativ, për rrezik të ndryshëm nga rreziku i kursit të këmbimit. Për të ilustruar, nëse një njësi ekonomike ka dy kontrata të brendshme kompensuese dhe njera është përcaktuar si instrument mbrojtës në një mbrojtje të vlerës së drejtë të një aktivi joderivativ dhe tjetra është përcaktuar si instrument mbrojtës në një mbrojtje të vlerës së drejtë të një pasivi joderivativ, nga këndvështrimi i njësisë ekonomike efekti është të përcaktojë një marrëdhënie mbrojtëse mes aktivit dhe pasivit (d.m.th. një aktiv joderivativ ose një pasiv joderivativ përdoret si instrument mbrojtës).
 - (ii) ndalimi i përcaktimit të një pozicioni neto të aktiveve dhe pasiveve si element i mbrojtur. Për të ilustruar, një njësi ekonomike ka dy kontrata të brendshme. Njera përcaktohet si mbrojtje e vlerës së drejtë të një aktivi dhe tjetra si një mbrojtje e vlerës së drejtë të një pasivi. Dy kontratat e brendshme nuk kompensohen plotësisht, kështu që njësia ekonomike eliminon ekspozimin neto ndaj rrezikut duke krijuar një derivativ neto të jashtëm. Në këtë rast, efekti nga këndvështrimi i njësisë ekonomike është të përcaktohet një marrëdhënie mbrojtëse mes derivativit neto të jashtëm dhe pozicionit neto të një aktivi dhe një pasivi.
 - (iii) opsioni i vlerës së drejtë të aktiveve dhe pasiveve nuk shtrihet për pjesë të aktiveve dhe pasiveve.
- (f) Bordi po shqyrton veçmas nëse duhet të bëjë një ndryshim në SNK 39 për të lehtësuar kontabilitetin mbrojtës me vlerë të drejtë për mbrojtjen e portofolit nga rreziku i normës së interesit. Bordi beson se është më mirë që të trajtojë shqetësimet e ngritura rreth simetrisë me sistemet e drejtimit të rrezikut, sesa të lejojë përcaktimin e kontratave të brendshme si instrumente mbrojtës.
- (g) Bordi vendosi të lejojë një opsion të matjes së çdo aktivi financiar ose pasivi financiar me vlerën e drejtë, me ndryshime në vlerën e drejtë të njohura në fitim ose humbje. Kjo i mundëson një njësie ekonomike të matë koordinimin e pozicioneve aktiv/pasiv me vlerën e drejtë pa nevojën e kontabilitetit mbrojtës.
- BC171 Bordi ripohoi se është një parim themelor i konsolidimit, që çdo efekt kontabël i kontratave të brendshme të eliminohet në konsolidim. Bordi vendosi se në SNK 39 nuk duhet të bëhet asnjë përjashtim nga ky parim. Gjithashtu, në vijim të këtij vendimi, Bordi vendosi të mos bëjë një ndryshim për të lejuar kontratat e brendshme derivative që të përcaktohen si instrumente mbrojtës në mbrojtjen e disa transaksioneve parashikues në monedhë të huaj, siç lejohet në SFAS 138 *Kontabiliteti për Disa Instrumente Derivative dhe Disa Aktivitetete Mbrojtëse*.
- BC172 Gjithashtu, Bordi vendosi të sqarojë se SNK 39 nuk pengon kontabilitetin mbrojtës për transaksionet mes njësisë ekonomike të të njëjtit grup ose transaksionet mes segmenteve në pasqyrat financiare individuale ose të veçanta, të atyre njësisë ekonomike ose segmenteve raportues, sepse ato nuk janë të brendshëm për njësinë ekonomike (d.m.th. njësinë ekonomike individuale ose segmentin).

Kontabiliteti mbrojtës me vlerën e drejtë për mbrojtjen e një portofoli nga rreziku i normës së interesit

Histori

- BC173 Projekt Paraqitja e përmirësimeve të propozuara në SNK 39, i publikuar në qershor 2002, nuk propozonte ndonjë ndryshim të rëndësishëm në kërkesat për kontabilitetin mbrojtës siç zbatohen ato për mbrojtjen e një portofoli të rrezikut të normës së interesit. Megjithatë, disa nga letrat me komente mbi Projekt Paraqitjen dhe pjesëmarrësit në diskutimet në tavolinat e rrumbullakta ngritën këtë çështje. Veçanërisht, disa ishin të shqetësuar se strategjitë e mbrojtjes së portofolit, që ata i shihnin si mbrojtje efektive, nuk do të kualifikohen për kontabilitetin mbrojtës me vlerë të drejtë në përputhje me versionin e mëparshëm të SNK 39. Më saktë ato do të jenë ose:
- (a) jo të kualifikuar për kontabilitet mbrojtës, si rrjedhojë fitimi ose humbja e raportuar do të jetë e luhatshme; ose
 - (a) të kualifikuar vetëm për kontabilitet mbrojtës, si rrjedhojë kapitali neto i raportuar do të jetë i luhatshëm;
- BC174 Duke marrë parasysh këto shqetësime, Bordi vendosi të shqyrtojë nëse dhe si SNK 39 mund të amendohej për të mundësuar që kontabiliteti mbrojtës me vlerë të drejtë të përdorej më lehtë për mbrojtjen e një portofoli nga rreziku i normës së interesit. Si rrjedhim, në gusht 2003 Bordi publikoi një Projekt Paraqitje të dytë *Kontabiliteti Mbrojtës me Vlerë të Drejtë për një Mbrojtje të Portofolit nga Rreziku i Normës së Interesit*, me një afat pritjeje

për komentet deri më 14 nëntor 2003. U morën më shumë se 120 letra me komente. Ndryshimet e propozuara në këtë Projekt Paraqitje të dytë u përfunduan në mars 2004. Paragrafët BC135A–BC136B dhe BC175–BC220 përmbledhin konsideratat e Bordit në arritjen e përfundimeve lidhur me çështjet e ngritura.

Objekti

BC175 Bordi vendosi të kufizojë çdo ndryshim në SNK 39 për zbatimin e kontabilitetit mbrojtës me vlerë të drejtë në një mbrojtje ndaj rrezikut të normës së interesit në një portofol zërash. Gjatë marrjes së këtij vendimi, ai vuri në dukje se:

- (a) udhëzimi mbi zbatimin në SNK 39^{*} shpjegon mënyrën sesi zbatohet kontabiliteti mbrojtës i fluksit monetar për një mbrojtje ndaj rrezikut të normës së interesit në një portofol zërash.
- (b) çështjet, që dalin për mbrojtjen e një portofoli nga rreziku i normës së interesit, janë të ndryshme nga ato që dalin për mbrojtjet e zërave individualë dhe mbrojtjet e rreziqeve të tjera. Veçanërisht, tri çështjet e diskutuara në paragrafin BC176 nuk dalin në kombinim për të tilla marrëveshje të tjera mbrojtjeje.

Çështja: pse kontabiliteti mbrojtës me vlerë të drejtë ishte i vështirë për t'u realizuar në përputhje me versionet e mëparshme të SNK 39

BC176 Bordi indentifikoi tri arsye kryesore vijuese pse një mbrojtje portofoli nga rreziku i normës së interesit mund të mos kualifikohen për kontabilitetin mbrojtës të vlerës së drejtë në përputhje me versionet e mëparshme të SNK 39.

- (a) Zakonisht, shumë nga aktivet që përfshihen në një mbrojtje portofoli janë të parapagueshëm, d.m.th. pala korresponduese ka të drejtë të shlyejë zërin para datës së tij të kontraktuar të rivlerësimit. Aktivë të tilla përmbajnë një opion parapagimi, vlera e drejtë e të cilit ndryshon me ndryshimin e normave të interesit. Megjithatë, derivativi i përdorur si instrument mbrojtës zakonisht nuk është i parapagueshëm, d.m.th. ai nuk përmban një opion parapagimi. Nëse normat e interesit ndryshojnë, për pasojë ndryshimi në vlerën e drejtë të elementit të mbrojtur ndryshon (i cili është i parapagueshëm) nuk është i njëjtë me ndryshimin në vlerën e drejtë të derivativit mbrojtës (i cili nuk është i parapagueshëm), duke bërë që mbrojtja mund të mos plotësojë testet e efektivitetit të SNK 39.[†] Për më tepër, rreziku i parapagimit mund të ketë efekt që zërat e përfshirë në mbrojtjen e portofolit të mos plotësojnë kërkesën[‡] që një grup aktivesh ose pasivesh të mbrojtura duhet të jenë të 'ngjashëm' dhe kërkesën[§] që 'ndryshimi në vlerën e drejtë që i takon rrezikut të mbrojtur për secilin zë individual në grup duhet të pritët të jetë, përafërsisht, në përpjesëtim me ndryshimin e përgjithshëm në vlerën e drejtë, që i takon rrezikut të mbrojtur të grupit të zërave'.
- (b) SNK 39^{**} ndalon përcaktimin e një pozicioni të përgjithshëm neto (p.sh. aktivet me normë fikse ose pasivet me normë fikse neto) si element i mbrojtur. Më saktë, ai kërkon që aktivet (ose pasivet) individualë ose grupet e aktiveve të ngjashme (ose të pasiveve të ngjashme), ekspozimi ndaj rrezikut i të cilëve është i njëjtë me ekspozimin e pozicionit neto, të përcaktohen si elementë të mbrojtur. Për shembull, nëse një njësi ekonomike ka një portofol aktivesh prej 100NJM dhe pasivesh prej 80NJM, SNK 39 kërkon që aktivet individuale ose një grup aktivesh të ngjashme prej 20NJM të përcaktohen si element i mbrojtur. Megjithatë, për qëllime të drejtimit të rrezikut, njësitë ekonomike shpesh kërkojnë të mbrojnë pozicionin neto. Ky pozicion neto ndryshon çdo periudhë që zërat rivlerësohen ose çregjistrohen dhe krijohen zëra të rinj. Prandaj, zërat individualë të përcaktuar si element i mbrojtur, kanë nevojë gjithashtu që të ndryshohen çdo periudhë. Kjo kërkon çpërcaktimin dhe ripërcaktimin e zërave individualë që përbëjnë zërin e mbrojtur, që sjell nevoja të rëndësishme për sistemet.
- (c) Kontabiliteti mbrojtës me vlerë të drejtë kërkon që vlera kontabël e zërit të mbrojtur të rregullohet për efektin e ndryshimeve në rrezikun e mbrojtur.^{††} E zbatuar në një mbrojtje portofoli, kjo mund të përfshijë ndryshimin e vlerave kontabël të disa mijra zërave individualë. Gjithashtu, për çdo zë më pas është çpërcaktuar nga të qëniti i mbrojtur, vlera kontabël (neto) e rishikuar duhet të amortizohet gjatë jetës së mbetur të zërit.^{‡‡} Kjo, gjithashtu, u jep shkas nevojave të rëndësishme për sistemet.

^{*} shih P&P F.6.1 dhe F.6.2

[†] shih SNK 39, paragrafi AG105

[‡] shih SNK 39, paragrafi 78

[§] shih SNK 39, paragrafi 83

^{**} shih SNK 39, paragrafi AG101

^{††} shih SNK 39, paragrafi 89(b)

^{‡‡} shih SNK 39, paragrafi 92

BC177 Bordi vendosi se çdo ndryshim në SNK 39 duhet të jetë në përputhje me parimet që qëndrojnë në bazë të kërkesave të SNK 39 për derivativët dhe kontabilitetin mbrojtës. Tri parimet më të rëndësishme për mbrojtjen e një portofoli nga rreziku i normës së interesit janë:

- (a) derivativët duhet të maten me vlerën e drejtë;
- (b) mosefektiviteti i mbrojtjes duhet të identifikohet dhe të njihet në fitim ose humbje;* dhe
- (c) vetëm zërat që janë aktive dhe pasive duhet të njihen si të tilla në bilanc. Humbjet e shtyra nuk janë aktive dhe fitimet e shtyra nuk janë pasive. Megjithatë, nëse një aktiv ose pasiv është i mbrojtur, çdo ndryshim në vlerën e drejtë të tij, që i takon rrezikut të mbrojtur, duhet të njihet në bilanc.

Rreziku i parapagimit

BC178 Gjatë shqyrtimit të çështjes së përshkruar në paragrafin BC176(a), Bordi vuri në dukje se një zë i parapagueshëm mund të njihet si një kombinim i një zëri jo të parapagueshëm dhe një opsioni parapagimi. Kjo bën që kur ndryshojnë norma e interesit, vlera e drejtë e një zëri të parapagueshëm me normë fikse të ndryshojë për dy arsye:

- (a) ndryshon vlera e drejtë e flukseve të mjeteve monetare të kontraktuara në datën e rivlerësimit të kontraktuar (sepse ndryshon norma e përdorur për t'i skontuar ato); dhe
- (b) ndryshon vlera e drejtë e opsionit të parapagimit (duke pasqyruar mes të tjerash, se mundësia e parapagimit ndikohet nga norma e interesit).

BC179 Gjithashtu, Bordi vuri në dukje se për qëllime të drejtimit të rrezikut, shumë njësi ekonomike nuk i marrin në konsideratë këto dy efekte veçmas. Në vend të saj, ata përfshijnë efektin e parapagimit, duke grupuar portofolin e mbrojtur në periudha kohore të rivlerësimit të bazuara në datat e pritshme të shlyerjes (dhe jo në datat e kontraktuara të ripagimit). Për shembull, një njësi ekonomike me një portofol 25 vjeçar huash hipotekare prej 100NJM mund të presë që 5 përqind e këtij portofoli të ripaguhet një herë në vit, në këtë rast ajo planifikon një shumë prej 5NJM për një periudhë 12 mujore. Njësia ekonomike programon të gjithë zërat e tjerë të përfshirë në portofolin e saj në të njëjtën mënyrë (d.m.th. në bazë të datave të pritshme të ripagimit) dhe mbron të gjithë ose pjesë të pozicionit të përgjithshëm neto në secilën periudhë kohore të rivlerësimit.

BC180 Bordi vendosi të lejojë që programimi që përdoret për qëllime të drejtimit të rrezikut, d.m.th. në bazë të datave të pritshme të ripagimit, të përdoret si një bazë për përcaktimin e nevojshëm për kontabilitetin mbrojtës. Për pasojë, një njësi ekonomike nuk do t'i kërkohej të llogaritë efektin që një ndryshim në normën e interesit ka në vlerën e drejtë të opsionit të parapagimit të përfshirë në një zë të parapagueshëm. Në vend të saj, mund të përfshijnë efektin e një ndryshimi në normën e interesit në parapagimet, duke grupuar portofolin e mbrojtur në periudha kohore të rivlerësimit të bazuara në datat e pritshme të shlyerjes. Bordi vuri në dukje se kjo mënyrë ka avantazhe të rëndësishme praktike për hartuesit e pasqyrave financiare, sepse u lejon atyre që të përdorin të dhënat që ata i përdorin për drejtimin e rrezikut. Gjithashtu, Bordi vuri në dukje se qëndrimi është i pajtueshëm me paragrafin 81 të SNK 39, i cili lejon kontabilitetin mbrojtës për një pjesë të një aktivi financiar ose pasivi financiar. Megjithatë, siç diskutohet më tej në paragrafët BC193–BC206, Bordi nxori përfundimin që nëse një njësi ekonomike ndryshon çmuarjet e saj të periudhave kohore në të cilat zërat pritët që të shlyhen (p.sh. duke patur parasysh përvojën e fundit të parapagimit), do të ketë mosefektivitet, pavarësisht nëse rishikimi i çmuarjeve rezulton të jetë më shumë ose më pak i programuar në një periudhë kohore të caktuar.

BC181 Gjithashtu, Bordi vuri në dukje se nëse zërat e portofolit të mbrojtur janë subjekt i shumëve të ndryshme të rrezikut të parapagimit, ata mund të dështojnë në testin e paragrafit 83, që ndryshimi në vlerën e drejtë që i takon rrezikut të mbrojtur për secilin zë individual në grup, duhet të pritët të jetë përafërsisht në përpjesëtim me ndryshimin e përgjithshëm në vlerën e drejtë që i takon rrezikut të mbrojtur të grupit të zërave. Bordi vendosi se në kontekstin e një mbrojtje portofoli të rrezikut të normës së interesit, këto kërkesa mund të mos jenë në pajtim me vendimin e Bordit, të paraqitur në paragrafin e mëparshëm, për mënyrën sesi duhet të përfshihen efektet e rrezikut të parapagimit. Prandaj, Bordi vendosi se ato nuk duhet të zbatohen. Në vend të saj, aktivet financiare ose pasivet financiare të përfshira në një mbrojtje portofoli të rrezikut të normës së interesit kanë nevojë të ndajnë së bashku vetëm rrezikun ndaj të cilit mbrohen.

Përcaktimi i elementit të mbrojtur dhe pasiveve me tipar kërkueshmërie pa afat

BC182 Bordi shqyrtoi dy mënyra kryesore për të kapërcyer çështjen e nxjerrë në pah në paragrafin BC176(b). Këto ishin:

- (a) përcaktimi i elementit të mbrojtur si pozicion i përgjithshëm neto, që vjen nga një portofol që përmban aktive dhe pasive. Për shembull, nëse një periudhë kohore rivlerësimi përmban 100NJM të aktiveve me

* Në këtë kontekst zbatohen konsideratat për materialitetin njëllor si në tërë SNRF-të.

normë fikse dhe 90NJM të pasiveve me normë fikse, pozicioni neto prej 10NJM do të përcaktohet si element i mbrojtur.

- (b) përcaktimi i elementit të mbrojtur si një pjesë e aktiveve (d.m.th. 10NJM në shembullin e mësipërm), por të mos kërkojë që të përcaktohen aktivet individualë.
- BC183 Disa nga ata që komentuan Projekt Paraqitjen favorizuan përcaktimin e pozicionit neto në një portofol që përmban aktive dhe pasive. Në këndvështrimin e tyre, sistemet ekzistuese të drejtimit aktiv-pasiv (DPA), trajtojnë aktivet dhe pasivet e identifikuar si mbrojtje natyrale. Vendimet e drejtimit rreth mbrojtjes shtesë përqëndrohen në ekspozimin neto të mbetur të njësisë ekonomike. Ata vunë në dukje se përcaktimi i bazuar në një pjesë të aktivitetit ose të pasivit nuk është në përputhje me sistemet ekzistuese të DPA dhe do të kërkojë kosto shtesë të sistemeve.
- BC184 Gjatë shqyrtimit të çështjeve lidhur me përcaktimin, Bordi ishte i shqetësuar, gjithashtu, rreth çështjeve të matjes. Veçanërisht, Bordi vërejti se kontabiliteti mbrojtës me vlerë të drejtë kërkon matje të ndryshimit në vlerën e drejtë të elementit të mbrojtur, që i takon rrezikut të të qenit të mbrojtur. Përcaktimi i bazuar në pozicionin neto do të kërkojë që secili prej aktiveve dhe pasiveve në një portofol të matet me vlerën e drejtë (për rrezikun e të qenit të mbrojtur) me qëllim që të llogaritet vlera e drejtë e pozicionit neto. Megjithatë teknikat statistikore dhe të tjera mund të përdoren për të vlerësuar këto vlera të drejta, Bordi nxori konkluzionin se nuk është e përshtatshme që të supozohet se një ndryshim në vlerën e drejtë të instrumentit mbrojtës është i njëjtë me ndryshimin në vlerën e drejtë të pozicionit neto.
- BC185 Bordi vuri në dukje se sipas metodës së parë në paragrafin BC182 (përcaktimi i një pozicioni të përgjithshëm neto) del në pah çështja nëse njësi ekonomike ka pasive të cilat janë të ripagueshme në të parë ose pas një periudhe lajmërimi (quajtur më poshtë si 'pasive të kërkueshme'). Kjo përfshin zëra si depozitat pa afat dhe disa lloj depozitash me afat. Bordi ishte në dijeni se gjatë drejtimit të rrezikut të interesit, shumë njësi ekonomike që kanë pasive të kërkueshme i përfshijnë ato në një mbrojtje portofoli duke i programuar ato sipas datës që këto njësi *presin* që shuma totale e pasiveve të kërkueshme në portofol të kërkohej për t'u shlyer, për shkak të tërheqjeve neto nga llogaritë në portofol. Kjo datë shlyerje e pritshme, zakonisht, është një periudhë që mbulon disa vite në të ardhmen (p.sh. 0-10 vjet që tani). Gjithashtu, Bordi ishte në dijeni se disa njësi ekonomike dëshirojnë të zbatojnë kontabilitetin mbrojtës të vlerës së drejtë bazuar në këtë planifikim, d.m.th. dëshirojnë të përfshijnë pasivet e kërkueshme në një mbrojtje portofoli me vlerë të drejtë duke i programuar ato në bazë të datave të pritshme të ripagimit së tyre. Argumentat për këtë mënyrë janë:
- (a) është në përputhje me mënyrën sesi programohen pasivet e kërkueshme për qëllime të drejtimit të rrezikut. Drejtimi i rrezikut të normës së interesit përfshin mbrojtjen e marzhit të normës së interesit që vjen nga aktivet dhe pasivet dhe jo nga vlera e drejtë e të gjithë ose një pjesë të aktiveve dhe pasiveve të përfshira në portofolin e mbrojtur. Marzhi i normës së interesit së një periudhe të caktuar është subjekt i ndryshueshmërisë po aq shpejt sa shuma e aktiveve me normë fikse në atë periudhë ndryshon nga shuma e pasiveve me normë fikse në atë periudhë.
 - (b) është në përputhje me trajtimin e aktiveve të parapagueshme për të përfshirë pasivet e kërkueshme në një mbrojtje portofoli të bazuar në datat e pritshme të ripagimit.
 - (c) njëlloj si aktivet e parapagueshme, maturimi i pritshëm për pasivet e kërkueshme bazohet në sjelljen historike të klientëve.
 - (d) zbatimi i kuadrit të kontabilitetit mbrojtës me vlerë të drejtë për një portofol që përfshin pasivet e kërkueshme nuk do të kërkojë një fitim neto të menjëhereshëm në krijimin e pasiveve të tilla, për shkak se aktivet dhe pasivet përfshihen në portofolin e mbrojtur me vlerat e tyre kontabël. Veç kësaj, SNK 39* kërkon që vlera kontabël (neto) e një pasivi financiar, në njohjen e tij fillestare, të jetë vlera e tij e drejtë, e cila zakonisht është e njëjtë me çmimin e transaksionit (d.m.th. shuma e depozituar).
 - (e) analiza historike tregon se niveli bazë i një portofoli pasivesh të kërkueshme, të tilla si llogaritë rrjedhëse, është shumë i qëndrueshëm. Ndërsa një pjesë e pasiveve të kërkueshme ndryshon me normat e interesit, pjesa e mbetur –niveli bazë- nuk ndryshon. Kështu, njësitë ekonomike e shohin këtë nivel bazë si një zë afatgjatë me normë fikse dhe e përfshijnë atë si të tillë në programim që përdoret për qëllime të drejtimit të rrezikut.
 - (f) dallimi mes parave të 'vjetra' dhe 'të reja' nuk ka shumë kuptim në nivel portofoli. Portofoli sillet si një zë afatgjatë, edhe nëse pasivet individuale nuk sillen si të tillë.
- BC186 Bordi vuri në dukje se kjo çështje është e lidhur me mënyrën sesi duhet të matet vlera e drejtë e pasiveve të kërkueshme. Veçanërisht, kjo ndërlidhet me kërkesën në SNK 39†, se vlera e drejtë e një pasivi financiar me një tipar kërkueshmërie pa afat nuk është më e vogël se shuma e pagueshme me afat e skontuar nga data e parë që

* shih SNK 39, paragrafi AG76

† shih SNK 39, paragrafi 49

shuma mund të kërkohej për t'u paguar. Kjo kërkesë zbatohet për të gjitha pasivet me një tipar kërkueshmërie pa afat, jo vetëm për ato të përfshira në një mbrojtje portofoli.

BC187 Gjithashtu, Bordi vuri në dukje:

- (a) megjithëse njësitë ekonomike, kur drejtojnë rrezikun, mund të planifikojnë pasivet e kërkueshme bazuar në datën e pritshme të ripagimit të tepricës gjithsej të një portofoli llogarish, pasivet depozitë të përfshira në atë tepricë, ka pak mundësi që të jenë për t'u paguar për një periudhë të gjatë kohe (p.sh. disa vite). Kështu, këto depozita zakonisht pritet të tërhiqen brenda një periudhë të shkurtër kohe (p.sh. pak muaj ose më pak), megjithëse ato mund të zëvendësohen me depozita të reja. E thënë ndryshe, teprica e portofolit është relativisht e qëndrueshme, vetëm, sepse tërheqjet në disa llogari (të cilat zakonisht ndodhin relativisht shpejt) kompensohen nga depozita të reja në të tjera. Kështu, pasivi i mbrojtur është aktualisht zëvendësimi parashikues i depozitave ekzistuese nga marrja e depozitave të reja. SNK 39 nuk lejon që një mbrojtje e transaksioneve parashikues të tillë të kualifikohet për kontabilitetin mbrojtës me vlerë të drejtë. Më saktë, kontabiliteti mbrojtës me vlerë të drejtë mund të zbatohet vetëm për pasivin (ose aktivin), ose angazhimin e përcaktuar që sot ekziston.
- (b) një portofol i pasiveve të kërkueshme është i ngjashëm me një portofol të llogarive të pagueshme tregtare. Të dy përfshijnë teprica individuale që zakonisht pritet të paguhen brenda një periudhë të shkurtër kohe (p.sh. pak muaj ose më pak) dhe zëvendësohen me teprica të reja. Gjithashtu, për të dy, ka një shumë - nivel bazë - që pritet të jetë e qëndrueshme dhe e pranishme për një periudhë të pacaktuar. Kështu, nëse Bordi do të lejonte pasivet e kërkueshme të përfshiheshin në mbrojtjen me vlerë të drejtë mbështetur në një nivel të qëndrueshëm bazë, të krijuar nga zëvendësimet e pritura, ai duhet të lejojë një mbrojtje të një portofoli të llogarive të pagueshme tregtare të kualifikohet për kontabilitetin mbrojtës me vlerë të drejtë mbi këtë bazë.
- (c) një portofol i depozitave bazë të ngjashme nuk është i ndryshëm nga një depozitë individuale, me përjashtim të faktit se nga pikëpamja e 'ligjit të numrave të mëdhenj', sjellja e portofolit është më e parashikueshme. Nuk ka efekte diversifikimi nga bashkimi i shumë zërave të ngjashëm.
- (d) do të ishte e papajtueshme me kërkesën në SNK 39 që vlera e drejtë e një pasivi financiar me një tipar kërkueshmërie pa afat nuk është më e vogël se shuma e pagueshme kur kërkohej, e skontuar nga data e parë që shuma mund të kërkohej për t'u paguar, për të programuar pasive të tilla për qëllime mbrojtjeje duke përdorur një datë të ndryshme. Për shembull, merret në konsideratë një depozitë prej 100NJM e cila mund të tërhiqet pa gjorbë, nëse kërkohej. SNK 39 thekson se vlera e drejtë e një depozite të tillë është 100NJM. Vlera e drejtë nuk ndikohet nga norma e interesit dhe nuk ndryshon nëse normat e interesit ndryshojnë. Prandaj, depozitat pa afat nuk mund të përfshihen në mbrojtjen me vlerë të drejtë nga rreziku i normës së interesit - nuk ka ekspozim të vlerës së drejtë për t'u mbrojtur.

BC188 Për këto arsye, Bordi doli në përfundimin se pasivet e kërkueshme nuk duhet të përfshihen në një mbrojtje të portofolit në bazë të datës së pritshme të pagimit të *tepricës gjithsej të një portofoli* pasivesh të kërkueshme, d.m.th. duke përfshirë rinovimet ose zëvendësimet e pritshme të depozitave ekzistuese nga të reja. Megjithatë si pjesë e shqyrtimit të tij të komenteve të marra mbi Projekt Paraqitje, Bordi, gjithashtu, shqyrtoi nëse një pasiv i kërkueshëm, i tillë si një depozitë pa afat, mund të përfshihet në një mbrojtje portofoli të bazuar në datën e pritshme të shlyerjes të *tepricave ekzistuese të depozitave individuale*, d.m.th. duke mos marrë parasysh ndonjë rinovim ose zëvendësim të depozitave ekzistuese nga depozita të reja. Bordi vuri në dukje sa vijon.

- (a) Për shumë pasive të kërkueshme, kjo metodë do të përfshijë një datë shumë më të hershme të pritshme të ripagimit, sesa ajo që zakonisht supozohet për qëllime të drejtimit të rrezikut. Veçanërisht, për llogaritë rrjedhëse kjo ka mundësi të përfshijë një maturim të pritshëm prej disa muajsh ose më pak. Megjithatë, për pasivet e tjera të kërkueshme, të tilla si depozita me terma fikse, që mund të tërhiqen vetën nëse depozituesi paguan një gjorbë të rëndësishme, kjo mund të përfshijë një datë të pritshme ripagimi që është më afër se ajo e supozuar për drejtimin e rrezikut.
- (b) Kjo metodë nënkupton që vlera e drejtë e pasiveve të kërkueshme duhet gjithashtu të pasqyrojë datën e pritshme të ripagimit të tepricës ekzistuese, d.m.th. vlera e drejtë e një pasivi depozitë e kërkueshme është vlera aktuale e shumës së depozitës, e skontuar nga data e pritshme e ripagimit. Bordi vuri në dukje se do të ishte e papajtueshme të lejohej që kontabiliteti mbrojtës me vlerë të drejtë të bazohej në datën e pritshme të ripagimit, ndërsa vlera e drejtë e pasivit të matej në njohjen fillestare mbi një bazë tjetër. Gjithashtu, Bordi vuri në dukje se kjo metodë do të sjellë një diferencë në njohjen fillestare mes shumës së depozituar dhe vlerës së drejtë të njohur në bilanc. Kjo, si rregull, nxjerr në pah çështjen se çfarë përfaqësojnë diferencat. Mundësitë që shqyrtoi Bordin përfshijnë (i) vlerën e opsionit të depozituesit për të tërhequr paratë e tij para datës së maturimit, (ii) kostot e parapaguara të shërbimit ose (iii) një fitim neto. Bordi nuk arriti në një përfundim se çfarë përfaqëson një diferencë, por pranoi se nëse do të duhej të kërkohej njohja e diferencave të tilla, kjo do të zbatohet për të gjitha pasivet e kërkueshme dhe jo vetëm për ato të përfshira në një mbrojtje portofoli. Një kërkesë e tillë do të paraqiste një ndryshim të rëndësishëm nga praktika aktuale.

- (c) nëse vlera e drejtë e një pasivi depozitë e kërkueshme në datën e njohjes fillestare mendohet të jetë e barabartë me shumën e depozituar, një mbrojtje portofoli me vlerë të drejtë e bazuar në një datë të prishme të ripagimit nuk ka të ngjarë të jetë efektive. Kjo sepse zakonisht depozita të tilla paguajnë interes me një normë që është shumë më e ulët, se sa ajo për të cilën mbrohen (p.sh. depozitat mund të paguajnë zero interes ose norma shumë të ulëta, ndërsa norma e interesit për të cilën mbrohen mund të jetë LIBOR ose norma të tjera të ngjashme të krahasueshme). Kështu, vlera e drejtë e depozitës do të jetë shumë më pak e ndjeshme ndaj ndryshimeve në normën e interesit, sesa ajo e instrumentit mbrojtës.
- (d) çështja sesi vlera e drejtë e një pasivi të kërkueshëm është e lidhur ngushtë me çështjet e debatuar nga Bordi në projekte të tjera, përfshirë Sigurimin (faza II), Njohja e të ardhurave, Qiraja dhe Matja. Diskutimet e Bordit në këto projekte të tjera po vazhdojnë dhe do të ishte e parakohshme të arrihej një përfundim në kuadrin e mbrojtjes së portofolit pa marrë parasysh pasojat për këto projekte.

BC189 Si rezultat, Bordi vendosi:

- (a) të konfirmojë kërkesën në SNK 39* se 'vlera e drejtë e një pasivi financiar me një tipar kërkueshmërie pa afat (p.sh. një depozitë pa afat) nuk është më e vogël se shuma e pagueshme me afat, e skontuar nga data e parë që shuma mund të kërkohej për t'u paguar', dhe
- (b) rrjedhimisht, që një pasiv i kërkueshëm nuk mund të kualifikohet për kontabilitet mbrojtës me vlerë të drejtë për çdo periudhë kohore përtej periudhës më të shkurtër në të cilën pala tjetër mund të kërkojë pagimin.

Bordi vuri në dukje se në varësi të rezultateve të diskutimeve të tij në projektet e tjera (kryesisht Sigurimi (faza II), Njohja e të ardhurave, Qerata dhe Matja), ai mund të marrë në rishqyrtim këto vendime në të ardhmen.

BC190 Gjithashtu, Bordi vuri në dukje se ajo që përcaktohet si element i mbrojtur në një mbrojtje portofoli prek përkatësinë e kësaj çështjeje, të paktën deri në një farë mase. Veçanërisht, nëse elementi i mbrojtur përcaktohet si një pjesë e *aktiveve* në një portofol, kjo është çështje e parëndësishme. Për ta ilustruar, supozohet se në një periudhë kohore të caktuar të rivlerësimit, një njësi ekonomike ka 100NJM aktive me normë fikse dhe 80NJM të asaj që ajo sheh si pasive me normë fikse dhe se njësi ekonomike dëshiron të mbrojë ekspozimin e saj neto prej 20NJM. Gjithashtu, supozohet se të gjitha pasivet janë pasive të kërkueshme dhe se periudha kohore është më vonë se ajo që përmban datën më të hershme në të cilën zërat mund të shlyhen. Nëse elementi i mbrojtur përcaktohet si 20NJM e *aktiveve*, atëherë *pasivet* e kërkueshme nuk janë të përfshira në elementin e mbrojtur, por më tepër përdoren për të përcaktuar sesa prej aktiveve, njësi ekonomike dëshiron të përcaktojë si të mbrojtura. Në një rast të tillë, nëse pasivet e kërkueshme mund të përcaktohen si një element i mbrojtur në një mbrojtje me vlerë të drejtë, është e parëndësishme. Megjithatë, nëse pozicioni i përgjithshëm neto do të përcaktohej si një element i mbrojtur, meqë pozicioni neto përfshin 100NJM të aktiveve dhe 80NJM të pasiveve të kërkueshme, është vendimtare nëse pasivet e kërkueshme mund të përcaktohen si një element i mbrojtur në një mbrojtje të vlerës së drejtë.

BC191 Duke patur parasysh pikat e mësipërme, Bordi vendosi që një pjesë e aktiveve ose pasiveve (më tepër sesa një pozicion i përgjithshëm neto) mund të përcaktohej si element i mbrojtur, për të kapërcyer pjesërisht çështjen e pasiveve të kërkueshme. Gjithashtu, ai vuri në dukje se ky qëndrim është në përputhje me SNK 39, [†] ndërsa përcaktimi i një pozicioni të përgjithshëm neto nuk është në përputhje. SNK 39[‡] ndalon që pozicioni i përgjithshëm neto të përcaktohet si element i mbrojtur, por lejon që një efekt i ngjashëm të arrihet duke përcaktuar një shumë të aktiveve (ose pasiveve) të barabartë me pozicionin neto.

BC192 Megjithatë, Bordi gjithashtu njohu se kjo metodë e përcaktimit nuk do të zgjidhte plotësisht çështjen e pasiveve të kërkueshme. Veçanërisht, çështja është ende e rëndësishme nëse, në një periudhë të caktuar të rivlerësimit, njësi ekonomike ka aq shumë pasive të kërkueshme, data më e hershme e ripagimit të të cilave është më parë se ajo periudhë kohore, që (a) përfshijnë pothuajse të gjitha ato që njësi ekonomike i sheh si pasive me normë fikse dhe (b) pasivet e saj me normë fikse në këtë periudhë kohore të rivlerësimit. Në këtë rast, njësi ekonomike është në një pozicion pasivi neto. Kështu që, ajo ka nevojë të përcaktojë një shumë të *pasiveve* si element i mbrojtur. Por vetëm nëse ka pasive të mjaftueshme me normë fikse të ndryshme nga ato që mund të kërkohej para kësaj periudhe kohore, kjo nënkupton përcaktimin e pasiveve të kërkueshme si element të mbrojtur. Në përputhje me vendimin e Bordit, të diskutuar më sipër, një mbrojtje e tillë nuk kualifikohet për kontabilitetin mbrojtës me vlerë të drejtë. (Në qoftë se pasivet nuk sjellin interes, ato nuk mund të përcaktohen si element i mbrojtur në një mbrojtje të fluksit monetar, sepse fluksit monetare të tyre nuk ndryshojnë me ndryshimet në normat e interesit, p.sh. nuk ka ekspozim të fluksit monetar ndaj normave të interesit. [§] Megjithatë, marrëdhënia

* shih paragrafin 49

[†] shih SNK 39, paragrafi 84

[‡] shih SNK 39, paragrafi AG101

[§] shih udhëzuesin për zbatim SNK 39, pyetje dhe përgjigje F.6.3.

mbrojtëse mund të kualifikohet për kontabilitetin mbrojtës të fluksit monetar, nëse përcaktohet si një mbrojtje e aktiveve të lidhura.)

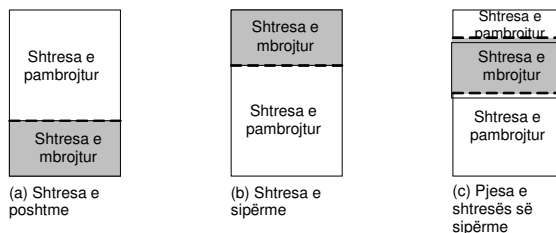
Çfarë pjesë e aktiveve duhet të përcaktohet dhe ndikimi në mosefektivitet

- BC193 Duke vendosur se një pjesë e aktiveve (ose pasiveve) mund të përcaktohet si element i mbrojtur, Bordi shqyrtoi sesi të kapërcehen problemet e sistemeve, të vëna në dukje në paragrafin BC176(b) dhe (c). Bordi vuri në dukje se këto probleme dalin nga përcaktimi i aktiveve (ose pasiveve) individuale si element i mbrojtur. Prandaj, Bordi vendosi se elementi i mbrojtur mund të shprehet si një *shumë* (e aktiveve ose pasiveve), më shumë sesa si aktive ose pasive individuale.
- BC194 Bordi vuri në dukje se ky vendim – që elementi i mbrojtur mund të përcaktohet si një shumë e aktiveve ose pasiveve, më shumë sesa si zëra të specifikuar – nxjerr në pah çështjen për mënyrën si duhet të specifikohet shumta e përcaktuar. Bordi shqyrtoi komentet e marra në Projekt Paraqitje, se ai nuk duhet të specifikojë ndonjë metodë për përcaktimin e elementit të mbrojtur dhe kështu për matjen e efektivitetit. Megjithatë, Bordi doli në përfundimin që nëse ai siguron udhëzues, njësitë ekonomike mund të përcaktojnë në mënyra të ndryshme, duke sjellë pak krahasueshmëri midis tyre. Gjithashtu, Bordi vuri në dukje se objektivi i tij, gjatë lejimit të një shume për t'u përcaktuar, ishte të kapërcente problemet e sistemeve të lidhura me përcaktimin e zërave individualë, duke arritur ndërkah një rezultat kontabël shumë të ngjashëm. Prandaj ai doli në përfundimin se duhet të kërkojë një metodë të përcaktimit, që përaftron shumë rezultatin kontabël i cili do të arrihej duke përcaktuar zërat individuale.
- BC195 Gjithashtu, Bordi vuri në dukje se përcaktimi tregon se sa është efektiviteti, nëse ka, në qoftë se datat aktuale të rivlerësimit në një periudhë kohore të veçantë rivlerësimi, ndryshojnë nga ato të rivlerësuarat ose nëse datat e çmuara të rivlerësimit rishikohen. Duke marrë shembullin e mësipërm të një periudhe kohore të rivlerësimit në të cilën jepen 100NJM aktive me normë fikse dhe njësitë ekonomike përcakton si element të mbrojtur një shumë 20NJM të aktiveve, Bordi shqyrtoi dy metodat (metodën e shtresimit dhe metodën e përqindjes), të cilat përmbledhen më poshtë.

Metoda e shtresimit

- BC196 E para nga këto metoda, e ilustruar në figurën 1, përcakton elementin e mbrojtur si një 'shtresë' (p.sh. (a) shtresa e poshtme, (b) shtresa e sipërme ose (c) një pjesë e shtresës së sipërme) të aktiveve (ose pasiveve) në një periudhë kohore të rivlerësimit. Në këtë metodë, portofoli prej 100NJM në shembullin më sipër konsiderohet se përfshin një shtresë të mbrojtur prej 20NJM dhe një shtresë jo të mbrojtur prej 80NJM.

Figura 1: Ilustrimi i përcaktimit të një shume të aktiveve si një shtresë

- BC197 Bordi vuri në dukje se metoda e shtresimit nuk çon në njohjen e mosefektivitetit në të gjitha rastet kur ndryshon shumta e vlerësuar e aktiveve (ose pasiveve). Për shembull, në metodën e shtresës së poshtme (shih figurën 2), nëse disa aktive parapaguajnë më herët sesa pritej, e kështu njësitë ekonomike rishikon një rënie në çmuarjen e saj të shumës së aktiveve në periudhën kohore të rivlerësimit (p.sh. nga 100NJM në 90NJM), këto pakësime supozohet se vijnë fillimisht nga shtresa e sipërme e pambrojtur (figura 2(b)). Dalja ose jo e mosefektivitetit, varet nëse rishikimi në rënie arrin shtresën e mbrojtur prej 20NJM. Kështu që, nëse shtresa e poshtme përcaktohet si element i mbrojtur ka pak mundësi që të arrihet shtresa e mbrojtur (e poshtme) dhe që të ketë ndonjë mosefektivitet. Anasjelltas, nëse shtresa e sipërme përcaktohet (shih figurën 3), çdo rishikim në rënie i shumës së çmuar në një periudhë kohore rivlerësimi do të pakësojë shtresën e mbrojtur (të sipërme) dhe si rrjedhim do të ketë mosefektivitet (figura 3(b)).

Figura 2: Ilustrimi i efektit të ndryshimeve në parapagimet në një metodë të shtresës së poshtme

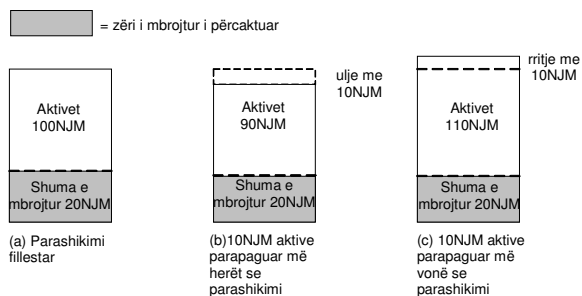
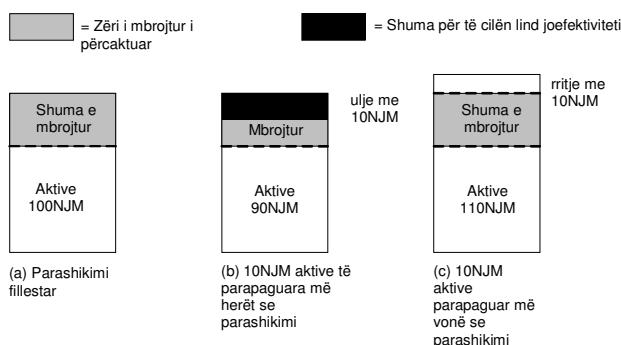

Figura 3: Ilustrimi i efektit të ndryshimeve në parapagimet në një metodë të shtresës së sipërme

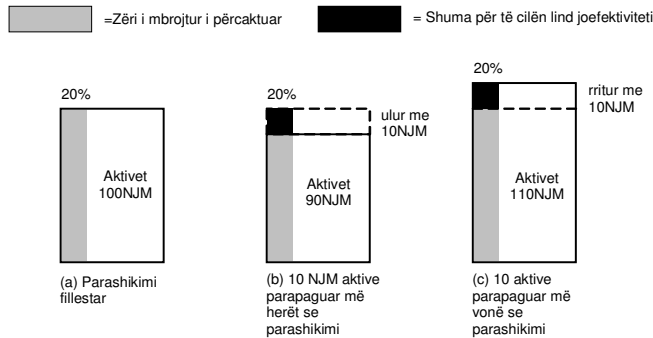

BC198 Së fundi, nëse disa aktive parapaguajnë *më vonë* sesa pritet, kështu që njësi ekonomike rishikon në *rritje* çmuarjen e saj për aktivet në këtë periudhë kohore rivlerësimi (p.sh. nga 100NJM në 110NJM, shih figurat 2(c) dhe 3(c), nuk do të ketë mosefektivitet pavarësisht sesi përcaktohet shtresa, në bazë të faktit se shtresa e mbrojtur prej 20NJM është ende aty dhe se kjo është gjithçka që është mbrojtur.

Metoda e përqindjes

BC199 Metoda e përqindjes, e ilustruar në figurën 4, përcakton elementin e mbrojtur si një përqindje të aktiveve (ose pasiveve) në një periudhë kohore të rivlerësimit. Në këtë metodë, në portofolin e shembullit të mësipërm, 20 përqind e aktiveve prej 100NJM në këtë periudhë kohore rivlerësimi përcaktohet si një element i mbrojtur (figura 4(a)). Si rezultat, nëse disa aktive parapaguajnë *më herët* sesa pritet, kështu që njësi ekonomike i risheh në *rënie* çmuarjet e saj për shumën e aktiveve në këtë periudhë kohore të rivlerësimit (p.sh. nga 100NJM në 90NJM, figura 4(b)), atëherë do të ketë mosefektivitet në 20 përqind të rënies (në këtë rast mosefektiviteti arrin në 2NJM). Në mënyrë të ngjashme, nëse disa aktive parapaguajnë *më vonë* sesa pritet, kështu që njësi ekonomike risheh në *rritje* çmuarjet e saj për shumën e aktiveve në këtë periudhë kohore të rivlerësimit (p.sh. nga 100NJM në 110NJM, figura 4(c)), atëherë do të ketë mosefektivitet në 20 përqind të rritjes (në këtë rast mosefektiviteti arrin në 2NJM).

Figura 4: Ilustrimi i përcaktimit të një shume të aktiveve si një përqindje

Argumentet pro dhe kundër metodës së shtresimit

BC200 Argumentet pro metodës së shtresimit janë si vijon:

- Përcaktimi i një shtrese të poshtme do të ishte në përputhje me përgjigjet e pyetjeve F.6.1 dhe F.6.2 të Udhëzuesit për Zbatim SNK 39, i cili lejon për mbrojtjen e fluksit monetar, pjesën e 'poshtme' të riinvestimeve të arkëtimeve nga aktivet e përcaktuar si elementë të mbrojtur.
- Njësia ekonomike mbron rrezikun e normës së interesit, më shumë sesa rrezikun e parapagimit. Çdo ndryshim në portofol, për shkak të ndryshimeve në parapagimet, nuk ndikon në faktin sesa efektive ka qenë mbrojtja në zbutjen e rrezikut të normës së interesit.
- Metoda mbulon gjithë mosefektivitetin në pjesën e mbrojtur. Ajo thjesht lejon pjesën e mbrojtur të përcaktohet në një mënyrë të tillë që të paktën në metodën e shtresës së poshtme, fillimi i çdo mosefektiviteti potencial të lidhet me pjesën e pambrojtur.
- Nëse ndryshimet në parapagimet e çmuara bëjnë që të programohen më shumë aktive në këtë periudhë kohore rivlerësimi, atëhere është normale të ketë efektivitet. Për sa kohë që aktivet barazojnë shtresën e mbrojtur të mbetur, atëhere ka efektivitet dhe rishikimet në rritje të shumës në një periudhë kohore rivlerësimi nuk prekin shtresën e mbrojtur.
- Një zë i parapaguar mund të shihet si një kombinim i një zëri jo të parapagueshëm dhe një opsioni parapagimi. Përcaktimi i shtresës së poshtme mund të shihet si një mbrojtje e një pjese të jetës së zërit jo të parapagueshëm, por aspak të opsionit të parapagimit. Për shembull, një hua hipotekare 25 vjeçare e parapagueshme mund të shihet si një kombinim i (i) një huaje hipotekare, jo të parapagueshme, me terma fiksë dhe (ii) një opsioni të shkruar të parapaguar që i lejon huamarrësit të shlyejë huanë hipotekare më herët. Në qoftë se njësia ekonomike mbron këtë aktiv me një derivativ 5 vjeçar, kjo është ekuivalente me mbrojtjen të pesë viteve të para të përbërësit (i). Nëse pozicioni shihet në këtë mënyrë, nuk shfaqet mosefektivitet, nëse ndryshimi i normave të interesit shkakton ndryshimin e vlerës së opsionit të parapagimit (me përjashtim të rastit kur opsioni ushtrohet dhe aktivi parapaguhet), sepse opsioni i parapagimit nuk ishte mbrojtur.

BC200 Argumentet kundër metodës së shtresimit janë si vijon:

- Arsyet që përdoren për mbrojtjen e vlerës së drejtë janë të ndryshme nga ato që zbatohen në një mbrojtje të fluksit monetar. Në një mbrojtje të fluksit monetar, ato që mbrohen janë flukset monetare të lidhura me riinvestimet e arkëtimeve të mundshme të ardhshme. Në mbrojtjen me vlerën e drejtë është vlera e drejtë e aktiveve që aktualisht ekzistojnë.
- Fakti që nuk njihet mosefektivitet, kur shuma në një periudhë kohore të rivlerësimit rrimohet në rritje (me efekt që njësia ekonomike bëhet e nënmbrojtur), nuk është në përputhje me SNK 39. Për një mbrojtje të vlerës së drejtë, SNK 39 kërkon që mosefektiviteti të njihet si kur njësia ekonomike bëhet e mbimbrojtur (d.m.th. derivativi tejkalon elementin e mbrojtur), edhe kur ajo bëhet e nënmbrojtur (d.m.th. derivativi është më i vogël sesa elementi i mbrojtur).
- Siç vihet në dukje në paragrafin BC200(e), një zë i parapaguar mund të shihet si një kombinim i një zëri jo të parapagueshëm dhe një opsioni parapagimi. Kur normat e interesit ndryshojnë, vlera e drejtë e këtyre dy përbërësve ndryshon.
- Objekti i zbatimit të kontabilitetit mbrojtës të vlerës së drejtë për një element të mbrojtur i përcaktuar në terma të një shume (sesa si aktive ose pasive individuale), është që të marrë rezultate të cilat përfshijnë shumë me ato që mund të ishin marrë nëse aktivet ose pasivat individuale do të përcaktoheshin si element i mbrojtur. Nëse aktivet individuale të parapagueshme do të ishin përcaktuar si element i mbrojtur, ndryshimi në të dy përbërësit e vënë në dukje në pikën (c) më sipër (në

madhësinë që ato i takojnë rrezikut të mbrojtur), do të njihet në fitim ose humbje, si kur normat e interesit rriten, ashtu edhe kur ato ulen. Prandaj, ndryshimi në vlerën e drejtë të aktivit të mbrojtur nuk është i njëjtë me ndryshimin në vlerën e drejtë të derivativit mbrojtës (vetëm nëse ai derivativ përfshin një opsion ekuivalent parapagimi) dhe mosefektiviteti do të njihet për diferencë. Në vijim të kësaj, në një metodë të thjeshtuar të përcaktimit të elementit të mbrojtur si një shumë, mosefektiviteti duhet të dalë në mënyrë të ngjashme.

- (e) *Të gjithë* aktivet e parapagueshme në një periudhë kohore rivlerësimi dhe jo vetëm një shtresë e tyre, përmbajnë një opsion parapagimi, vlera e drejtë e të cilit ndryshon me ndryshimin e normave të interesit. Prandaj, nëse normat e interesit ndryshojnë, vlera e drejtë e aktiveve të mbrojtur (të cilët përfshijnë një opsion parapagimi vlera e drejtë e të cilit ka ndryshuar), do të ndryshojnë me një shumë të ndryshme nga ajo e derivativit mbrojtës (i cili zakonisht nuk përmban një opsion parapagimi) dhe do të ketë mosefektivitet. Ky efekt ndodh pavarësisht nëse normat e interesit rriten ose ulen – d.m.th. pavarësisht nëse rëzimet e parapagimeve bëjnë që shumën në një periudhë kohore të jetë më shumë ose më pak.
- (f) Rreziku i normës së interesit dhe rreziku i parapagimit janë të lidhur kaq ngushtë sa nuk është e përshtatshme që të ndahen dy përbërësit, duke iu referuar paragrafit BC200(e), dhe të përcaktohet vetëm një prej tyre (ose një pjesë e njërit prej tyre) si element i mbrojtur. Shpesh shkaku më i madh i vetëm i ndryshimeve në normat e parapagimit, është ndryshimi në normat e interesit. Kjo marrëdhënie e ngushtë është arsyeja pse SNK 39^{*} ndalon një aktiv të mbajtur deri në maturim nga të qënit një element i mbrojtur, përse i përket rrezikut të normës së interesit ose rrezikut të parapagimit. Për më tepër, shumë njësi ekonomike nuk veçojnë dy përbërësit për qëllime të drejtimit të rrezikut. Më saktë, ato përfshijnë opsionin parapagues duke planifikuar shumën, bazuar në maturimet e pritura. Kur njësi ekonomike zgjedhin të përdorin praktikën e drejtimit të rrezikut – bazuar në mosndarjen e rrezikut të parapagimit dhe rrezikut të normës së interesit — si një bazë për përcaktimin për qëllime të kontabilitetit mbrojtës, nuk është e përshtatshme të veçojnë dy përbërësit e referuar në paragrafin BC200(e) dhe të përcaktojnë vetëm njerin prej tyre (ose një pjesë të njerit prej tyre) si element i mbrojtur.
- (g) Në qoftë se normat e interesit ndryshojnë, efekti në vlerën e drejtë të një portofoli të zërave të parapagueshëm do të jetë i ndryshëm nga efekti në vlerën e drejtë të një portofoli zërash qofshin dhe të njëjtë, por jo të parapagueshëm. Megjithatë, duke përdorur një metodë shtresimi, kjo diferencë nuk do të njihet—në qoftë se të dy portofolet do të mbrohen në të njëjtën masë, atëherë të dy do të njihen në bilanc me të njëjtën shumë.

BC202 Bordi u bind nga argumentet në paragrafin BC201 dhe hodhi poshtë metodat e shtresimit. Në veçanti, Bordi doli në përfundimin se elementi i mbrojtur duhet të përcaktohet në një mënyrë të tillë që nëse njësi ekonomike ndryshon çmuarjet e saj të periudhave kohore të rivlerësimit, në të cilat zërat priten të shlyhen ose maturohen (p.sh. duke marrë parasysh praktikën më të fundit të parapagimit), të dalë në pah mosefektiviteti. Gjithashtu, ai doli në përfundimin se mosefektiviteti duhet të dalë në pah si kur parapagimet e çmuara bien, duke sjellë më shumë aktive në një periudhë kohore të caktuar rivlerësimi, ashtu edhe nëse ato rriten duke sjellë më pak aktive.

Argumentet për një metodë të tretë —duke matur drejpërsëdrejti ndryshimin në vlerën e drejtë të të gjithë elementit të mbrojtur

BC203 Gjithashtu, Bordi shqyrtoi komentet në Projekt Paraqitje se:

- (a) disa njësi ekonomike mbrojnë rrezikun e parapagimit duke përdorur swap të normave të interesit dhe duke mbrojtur variacionet e mundshme në këto data të pritshme të parapagimit duke përdorur opsionet swap.
- (b) klauzolat e derivativëve të përfshirë të SNK 39 kërkojnë që disa aktive të parapagueshme të veçohen në një opsion parapagimi dhe në një kontratë bazë jo të pagueshme[†] (vetëm nëse njësi ekonomike nuk është në gjendje të matë veçmas opsionin parapagues, në këtë rast ajo e trajton të gjithë aktivin si të mbajtur për tregtim[‡]). Kjo duket se është në konflikt me qëndrimin në projekt paraqitje se dy rreziqet janë shumë të vështirë për t'u veçuar për qëllime të mbrojtjes së një portofoli.

BC204 Gjatë shqyrtimit të këtyre argumenteve, Bordi vuri në dukje se metoda e përqindjes e përshkruar në paragrafin AG126(b) është një alternativë për matjen e ndryshimit në vlerën e drejtë të *të gjithë* aktivit (ose pasivit)—përfshirë çdo opsion parapagimi të përfshirë —që i takon ndryshimeve në normat e interesit. Bordi zhvilloi këtë alternativë në Projekt Paraqitje, ngaqë u informua se shumica e njësive ekonomike (a) nuk veçon rrezikun e normës së interesit nga rreziku i parapagimit për qëllime të drejtimit të rrezikut dhe kështu (b) nuk është në

* shih SNK 39, paragrafi 79

† shih SNK 39, paragrafët 11 dhe AG30(g)

‡ shih SNK 39, paragrafi 12

gjendje të vlerësorë ndryshimin në vlerën e gjithë aktivitet (përfshirë çdo opsion parapagimi të përfshirë), që i takon ndryshimeve në normat e interesit të mbrojtura. Megjithatë, komentet e përshkruara në paragrafin BC203 treguan se në disa raste njësitë ekonomike mund të jenë në gjendje të matin këtë ndryshim në vlerë drejtpërdrejtë. Bordi vuri në dukje se një metodë e tillë e drejtpërdrejtë matjeje është nga pikëpamja konceptuale më e preferuar se alternativa e përshkruar në paragrafin AG126(b) dhe prandaj vendosi ta njohë atë në mënyrë të qartë. Kështu, për shembull, nëse një njësi ekonomike, e cila mbron aktivet e parapaguara duke përdorur një kombinim të swap të normës së interesit dhe opsioneve swap, është në gjendje të matë drejtpërdrejtë ndryshimin në vlerën e drejtë të gjithë aktivitet, ajo mund të matë efektivitetin duke krahasuar ndryshimin në vlerën e swap dhe marrëveshjeve swap me ndryshimin në vlerën e drejtë të gjithë aktivitet (përfshirë ndryshimin në vlerën e opsionit të parapaguar të përfshirë në to) që i takon ndryshimeve në normën e interesit të mbrojtur. Megjithatë, Bordi gjithashtu vendosi të lejojë alternativën e propozuar në Projekt Paraqitje për ato njësi ekonomike të cilat nuk janë në gjendje të matin drejtpërdrejtë ndryshimin në vlerën e drejtë të gjithë aktivitet.

Konsiderata për kërkesat e sistemeve

- BC205 Së fundi, Bordi ishte në dijeni se për të qenë praktikë në termat e nevojave të sistemeve, çdo metodë nuk duhet të kërkojë ndjekje të shumës në një periudhë kohore të rivlerësimit për periudha të shumëfishta. Prandaj, ai vendosi se mosefektiviteti duhet të llogaritet duke përcaktuar ndryshimin në shumën e çmuar në një periudhë kohore të rivlerësimit midis një date në të cilën mosefektiviteti matet dhe në vijim, siç përshkruhet në mënyrë më të plotë në paragrafët AG126 dhe AG127. Kjo kërkon që njësia ekonomike të ndjekë se sa nga ndryshimi në secilën periudhë kohore të rivlerësimit midis këtyre datave, lidhet drejtpërdrejt me rishikimet në çmimet dhe sa lidhet drejtpërdrejt me krijimin e aktiveve të reja (ose pasiveve). Megjithatë, pasi të jetë përcaktuar mosefektiviteti siç paraqitet më sipër, njësia ekonomike në thelb fillon nga e para d.m.th. cakton shumën e re në secilën periudhë kohore të rivlerësimit (përfshirë zërat e rinj që janë krijuar që prej testimit të fundit të efektivitetit), përcakton një element të ri të mbrojtur dhe përsërit procedurat për të përcaktuar mosefektivitetin në datën në vijim, datë në të cilën ajo teston efektivitetin. Kështu, ndjekja kufizohet në lëvizjet mes një date në të cilën matet efektiviteti dhe datës tjetër në vijim. Nuk është e nevojshme që të ndiqet për periudha të shumëfishta. Megjithatë, njësia ekonomike duhet të mbajë regjistrime lidhur me secilën periudhë kohore të rivlerësimit (a) për të krahasuar shumën për çdo periudhë kohore rivlerësimi me shumën gjithsej në dy zëra të veçantë në bilanc (shih paragrafin AG114(f)), dhe (b) për të siguruar se shumën në dy zërat e veçantë çregjistrohen jo më vonë se kur skadon periudha kohore e rivlerësimit me të cilën ato lidhen.
- BC206 Gjithashtu, Bordi vuri në dukje se shumën e ndjekjes së kërkuar nga metoda e përqindjes nuk është më e madhe se ajo që do të kërkohej nga ndonjë prej metodave të shtresimit. Kështu, Bordi doli në përfundimin se asnjë nga metodat nuk ishte qartësisht më e preferuar nga këndvështrimi i nevojave të sistemeve.

Vlera kontabël (neto) e elementit të mbrojtur

- BC207 Çështja e fundit e vënë në dukje në paragrafin BC176 është se si duhet të paraqitet në bilanc ndryshimi në vlerën e drejtë të elementit të mbrojtur. Bordi vuri në dukje shqetësimin e atyre që u përgjigjën se elementi i mbrojtur mund të përmbajë shumë – ndoshta mijra – aktive (ose pasive) individuale dhe se ndryshimi i vlerave kontabël të secilës prej këtyre zërave individuale do të jetë i pazbatueshëm. Bordi shqyrtoi trajtimin e këtij shqetësimi duke lejuar që ndryshimi në vlerë të paraqitet në një zë të vetëm në bilanc. Megjithatë, Bordi vuri në dukje se kjo mund të sjellë një rënie në vlerën e drejtë të aktivitet financiar (pasivi financiar) që njihet si një pasiv financiar (aktiv financiar). Për më tepër, për disa periudha kohore të rivlerësimit, elementi i mbrojtur mund të jetë një aktiv, ndërsa për të tjera mund të jetë një pasiv. Bordi nxori përfundimin se nuk do të ishte e saktë të paraqiten së bashku ndryshimet në vlerën e drejtë për periudha kohore të tilla rivlerësimi, për shkak se që të ndodhë kjo duhet të kombinohen ndryshimet në vlerën e drejtë të aktiveve me ndryshimet në vlerën e drejtë të pasiveve.
- BC208 Prandaj Bordi vendosi se dy zërat duhet të paraqiten si vijon:
- (a) për ato periudha kohore rivlerësimi, për të cilat elementi i mbrojtur është një aktiv, ndryshimi në vlerën e tij të drejtë paraqitet në një nënzë të veçantë të vetëm, brenda aktiveve; dhe
 - (b) për ato periudha kohore rivlerësimi, për të cilat elementi i mbrojtur është një pasiv, ndryshimi në vlerën e tij të drejtë paraqitet në një nënzë të veçantë të vetëm, brenda pasiveve.
- BC209 Bordi vuri në dukje se këto nënzëra përfaqësojnë ndryshimet në vlerën e drejtë të elementit të mbrojtur. Për këtë arsye Bordi vendosi që ato të paraqiten pranë aktiveve financiare ose pasiveve financiare.

Mosnjohja e shumave të përfshira në nënzëra të veçantë

Mosnjohja e një aktivi (ose pasivi) në portofolin e mbrojtur

- BC210 Bordi diskutoi sesi dhe kur shumat e njohura në nënzëra të veçantë të bilancit duhet të hiqen nga bilanci. Bordi vuri në dukje se objektivi është heqja e shumave të tilla nga bilanci në të njëjtat periudha, që do të ishin hequr, nëse aktivet ose pasivet individuale (sesa një shumë totale) do të ishin përcaktuar si elementi i mbrojtur.
- BC211 Bordi vuri në dukje se ky objektivi mund të arrihet plotësisht vetëm nëse njësia ekonomike programon aktivet ose pasivet individuale në periudha kohore të rivlerësimit dhe ndjek se për sa kohë janë mbrojtur zërat individuale të planifikuar, ashtu edhe sa nga secili zë ka qenë i mbrojtur në secilën periudhë kohore. Në mungesë të një programimi dhe ndjekjeje të tillë, është e nevojshme që të bëhen disa supozime rreth këtyre çështjeve dhe në këtë mënyrë, rreth, sa shumë duhet të hiqet nga nënzërat e veçantë të bilancit, nëse një aktiv (ose pasiv) i portofolit të mbrojtur çregjistrohet. Përveç kësaj, do të jenë të nevojshme disa mbrojtje për t'u siguruar se shumat e përfshira në nënzërat e veçantë të bilancit hiqen nga bilanci gjatë një periudhe të arsyeshme kohore dhe nuk qëndrojnë në bilanc për një kohë të pacaktuar. Duke patur parasysh këto pika, Bordi vendosi të kërkojë që:
- (a) pavarësisht se kur çregjistrohet një aktiv (ose pasiv) në portofolin e mbrojtur – edhe nëse ndodh më parë se parapagimi i pritshëm, shitja ose pakësimi i vlerës nga zhvlerësimi – çdo shumë e përfshirë në zërin e veçantë në bilanc lidhur me aktivin e çregjistruar (ose pasivin) duhet të hiqet nga bilanci dhe të përfshihet në fitim ose humbje nga mosnjohja.
 - (b) në qoftë se një njësi ekonomike nuk mund të përcaktojë se në cilën periudhë kohore ishte programuar një aktiv i çregjistruar (ose pasiv):
 - (i) duhet të supozojë se pjesa më e madhe e parapagimeve të pritshme mbi aktivet e programuara ndodh në periudhën kohore më të parë të vlefshme; dhe
 - (ii) duhet të shpërndajë shitjet dhe zhvlerësimet e aktiveve të programuara në të gjitha periudhat kohore që përmbajnë zërin e çregjistruar mbi një bazë sistematike dhe racionale.
 - (c) njësia ekonomike duhet të ndjekë sesa nga shumat gjithsej të përfshirë në nënzërat e veçantë lidhet me secilën periudhë kohore dhe duhet të heqë shumën që lidhet me një periudhë kohore të veçantë nga bilanci jo më vonë se kur skadon kjo periudhë kohore.

Amortizimi

- BC212 Gjithashtu, Bordi vuri në dukje se nëse shumat e mbrojtur e përcaktuar për një periudhë kohore të rivlerësimit pakësohet, SNK 39^{*} kërkon që nënzëri i veçantë i bilancit, i përshkruar në paragrafin 89A, i lidhur me këtë pakësim, të amortizohet në bazë të një rillogaritje të normës së interesit efektiv. Bordi vuri në dukje se për një mbrojtje portofoli ndaj rrezikut të normës së interesit, amortizimi i bazuar në një normë të rillogaritur të normës së interesit efektiv mund të jetë më i ndërlidhur për t'u përcaktuar dhe mund të kërkojë kërkesa të rëndësishme shtesë për sistemet. Rrjedhimisht, Bordi vendosi se në rastin e një mbrojtje portofoli nga rreziku i normës së interesit (dhe vetëm për këtë mbrojtje), teprica e nënzërit mund të amortizohet duke përdorur një metodë lineare, kur nuk zbatohet metoda e bazuar në rillogaritjen e normës së interesit efektiv.

Instrumenti mbrojtës

- BC213 Bordit iu kërkua nga komentuesit që të sqarojë nëse instrumenti mbrojtës mund të jetë një portofol derivativësh që përmban pozicione kompensuese rreziku. Komentuesit vunë në dukje se versionet e mëparshme të SNK 39 ishin të paqarta lidhur me këtë pikë.
- BC214 Çështja del, sepse aktivet dhe pasivet në secilën periudhë kohore të rivlerësimit ndryshojnë gjatë kohës që pritshmëritë për parapagimet ndryshojnë, pasi disa zëra çregjistrohen dhe disa zëra të rinj krijohen. Kështu që pozicioni neto dhe shumat që njësia ekonomike dëshiron të përcaktojë si element i mbrojtur, gjithashtu ndryshojnë gjatë kohës. Në qoftë se elementi i mbrojtur pakësohet, instrumenti mbrojtës duhet të pakësohet. Megjithatë, njësia ekonomike zakonisht nuk e pakësojnë instrumentin mbrojtës duke hequr disa nga derivativët që ai përmban. Në vend të kësaj, njësia ekonomike rregullojnë instrumentin mbrojtës duke krijuar derivativë të rinj me një profil kompensues të rrezikut.
- BC215 Bordi vendosi të lejojë që instrumenti mbrojtës të jetë një portofol derivativësh që përmban pozicione të kompensuara të rrezikut si për mbrojtjet individuale, ashtu edhe për mbrojtjet e portofolit. Ai vuri në dukje se të gjithë derivativët në fjalë maten me vlerën e drejtë. Gjithashtu, ai vuri në dukje se dy mënyrat e rregullimit të

^{*} shih paragrafin 92

instrumentit mbrojtës të përshkruar në paragrafin e mëparshëm mund të realizojnë në thelb të njëjtin efekt. Prandaj, Bordi sqaroi paragrafin 77 për këtë efekt.

Efektiviteti i mbrojtjes për një mbrojtje portofoli nga rreziku i normës së interesit

- BC216 Disa nga ata që iu përgjigjën Projekt Paraqitjes pyetën nëse testet e efektivitetit të SNK 39 duhet të zbatohen* për një mbrojtje portofoli nga rreziku i normës së interesit. Bordi vuri në dukje se objektivi i tij, për ndryshimin e SNK 39 për një mbrojtje portofoli nga rreziku i normës së interesit, është të lejojë kontabilitetin mbrojtës me vlerë të drejtë të përdoret më lehtë, ndërkohë që vijohet të plotësohen parimet e kontabilitetit mbrojtës. Një nga këto parime është që mbrojtja është mjaft efektive. Kështu që Bordi arriti në përfundimin se kërkesat e efektivitetit në SNK 39 zbatohen njëllor për një mbrojtje portofoli nga rreziku i normës së interesit.
- BC217 Disa nga ata që iu përgjigjën Projekt Paraqitjes kërkuar udhëzues për mënyrën sesi testet e efektivitetit do të zbatohen për një mbrojtje portofoli. Në veçanti, ata kërkuar sesi testi i efektivitetit prospektiv do të zbatohet nëse një njësi ekonomike në mënyrë periodike ‘riekuilibron’ një mbrojtje (d.m.th. rregullon shumën e instrumentit mbrojtës për të pasqyruar ndryshimet në elementin e mbrojtur). Bordi vendosi që në qoftë se strategjia e drejtimin të rrezikut të një njësie ekonomike do të ndryshojë shumën e instrumentit mbrojtës në mënyrë periodike, për të pasqyruar ndryshimet në pozicionin e mbrojtur, kjo strategji ndikon në përcaktimin e kushtit të mbrojtjes. Kështu që, njësi ekonomike duhet të tregojë se mbrojtja pritët të jetë shumë efektive vetëm për periudhën, derisa shuma e instrumentit mbrojtës rregullohet në vijim. Bordi vuri në dukje se ky vendim nuk hyn në konflikt me kërkesën në paragrafin 75 që ‘një marrëdhënie mbrojtëse mund të mos përcaktohet vetëm për një pjesë të periudhës kohore gjatë së cilës një instrument mbrojtës mbetet për t’u shlyer’. Kjo sepse përcaktohet i gjithë instrumenti mbrojtës (dhe jo vetëm një pjesë e flukseve të mjeteve monetare të tij, për shembull, ato të kohës kur mbrojtja në vijim rregullohet). Megjithatë, mosefektiviteti i pritsëm vlerësohet duke shqyrtuar ndryshimin në vlerën e drejtë të të gjithë instrumentit vetëm për periudhën derisa ai rregullohet në vijim.
- BC218 Një çështje e tretë, e ngritur në letrat me komente, ishte nëse për një mbrojtje portofoli, testi i efektivitetit në retrospektivë duhet të vlerësohet për të gjitha hapësirat kohore së bashku ose në mënyrë individuale për secilën hapësirë kohore. Bordi vendosi që njësitë ekonomike mund të përdorin çdo metodë për të vlerësuar efektivitetin në retrospektivë, por vuri në dukje se metoda e zgjedhur do të bëhet pjesë e dokumentimit të marrëdhënies mbrojtëse të bërë në fillimin e mbrojtjes, në përputhje me paragrafin 88(a), dhe kështu nuk mund të vendoset në kohën kur kryhet testi i efektivitetit në retrospektivë.

Kalimi drejt kontabilitetit mbrojtës me vlerën e drejtë për mbrojtjen e portofolit nga rreziku i normës së interesit

- BC219 Gjatë përfundimit të ndryshimeve të SNK 39, Bordi shqyrtoi nëse duhet të siguronte udhëzues shtesë për njësitë ekonomike që dëshirojnë të zbatojnë kontabilitetin mbrojtës me vlerën e drejtë, për një mbrojtje portofoli e cila më parë është trajtuar duke përdorur kontabilitetin mbrojtës të flukseve monetare. Bordi vuri në dukje që njësi ekonomike të tilla mund të zbatojnë paragrafin 101(d), për të shfuqizuar përcaktimin e mbrojtjes së fluksit moentat dhe ripërcaktimin e një mbrojtje të re të vlerës së drejtë, duke përdorur të njëjtin element të mbrojtur dhe instrument mbrojtës, dhe vendosi ta sqarojë këtë në udhëzimin e zbatimit. Për më tepër, Bordi doli në përfundimin se sqarimi nuk kërkohej për zbatuesit për herë të parë, sepse SNRF 1 tashmë përmbante udhëzues të mjaftueshëm.
- BC220 Gjithashtu, Bordi shqyrtoi nëse duhet të lejohej përcaktimi në retrospektivë i një mbrojtje portofoli. Bordi vuri në dukje se kjo do të sillte konflikt me parimin në paragrafin 88(a) që ‘në fillimin e mbrojtjes bëhet një përcaktim formal dhe dokumentimi i marrëdhënies mbrojtëse’, prandaj vendosi të mos lejojë përcaktimin në retrospektivë.

Eliminimi i dallimeve të zgjedhura nga PPPK (Parime Përgjithësisht të Pranuara të Kontabilitetit) të SHBA-s

- BC221 Bordi shqyrtoi mundësitë për të eliminuar dallimet midis SNK 39 dhe PPPK të SHBA-s. Udhëzuesi mbi matjen dhe kontabilitetin mbrojtës sipas SNK 39, të rishikuar, përgjithësisht është i ngjashëm me atë të PPPK të SHBA-s. Ndryshimet do të pakësojnë më tej ose eliminojnë dallimet mes SNK 39 dhe PPPK të SHBA-s, në fushat e renditura më poshtë. Në disa fusha të tjera dallimi mbetet. Për shembull, PPPK e SHBA-s në shumë, por jo në të gjitha fushat, janë më të detajuara, gjë që mund të sjellë një dallim në kontabilitet nëse një njësi ekonomike zbaton një metodë kontabël sipas SNK 39, e cila nuk lejohet sipas PPPK të SHBA.

* shih paragrafin AG105

Kontratat për të blerë ose shitur një element jofinanciar

- (a) Bordi vendosi që një kontratë për të blerë ose për të shitur një element jofinanciar është një derivativ sipas objektit të SNK 39, nëse elementi jofinanciar që është subjekt i kontratës është i konvertueshëm lehtë në mjete monetare dhe kontrata nuk është një blerje ose shitje e ‘zakonshme’. Kjo kërkesë është e krahasueshme me përkufizimin e një derivativi në SFAS 133, i cili përfshin, gjithashtu, kontrata për të cilat baza është e konvertueshme lehtësisht në mjete monetare, dhe me objektin e përjashtimit të SFAS 133 për blerjet dhe shitjet ‘e zakonshme’.

Objekti: Angazhimet e huasë

- (b) Bordi vendosi të shtojë një paragraf në SNK 39 për të përjashtuar angazhime huaje të caktuara të cilat nuk janë të shlyeshme për vlerë neto. Angazhime të tilla të huasë ishin brenda objektit të SNK 39 fillestar. Amendimi e bën SNK 39 që të jetë më afër PPPK të SHBA-së.

Fitimet dhe humbjet e përealizuara nga aktivet financiare të vlefshme për shitje

- (c) Bordi vendosi të eliminojë opsionin për të njohur në fitim ose humbje, fitimet dhe humbjet neto nga aktivet financiare të vlefshme për shitje (SNK 39, paragrafi 55(b)), dhe kështu kërkon që fitime dhe humbje neto të tilla të njihen në kapitalin neto. Ndryshimi është në përputhje me SFAS 115, i cili nuk jep opsion në SNK 39 fillestar për të njohur fitimet dhe humbjet neto në aktivet financiare të vlefshme për shitje në fitim ose humbje. SFAS 115 kërkon që fitimet dhe humbjet neto jo të realizuara të njihen në të ardhura të tjera përfshirëse (jo fitim ose humbje).

Vlera e drejtë në tregjet aktive

- (d) Bordi vendosi të ndryshojë formulimin në SNK 39, paragrafi AG71, për të theksuar atë që, në vend të një çmimi tregu të kuotuar i vlerësuar *zakonisht* si evidenca më e mirë e vlerës së drejtë, një çmim tregu i kuotuar *është* evidenca më e mirë e vlerës së drejtë. Kjo është e ngjashme me SFAS 107 *Dhënie informacione shpjeguese rreth vlerës së drejtë të instrumenteve financiare*.

Vlera e drejtë në tregjet joaktive

- (e) Bordi vendosi të përfshijë në SNK 39 një kërkesë që evidenca më e mirë e vlerës së drejtë të një instrumenti, i cili nuk tregtohet në një treg aktiv, është çmimi i transaksionit, përveçse nëse vlera e drejtë vihet në dukje duke e krahasuar me transaksione të tjera të vëzhguara në tregun aktual të të njëjtit instrument (d.m.th. pa modifikime ose rigrupime) ose bazuar në një teknikë vlerësimi që përfshin vetëm të dhëna të vëzhguara të tregut. Kjo është e ngjashme me kërkesat e EITF 0-23 *Çështje të Përfshira në Kontabilitetin për Kontratat Derivative të Mbajtura për Qëllime Tregtare dhe Kontratat e Përfshira në Tregtimin e Energjisë dhe Aktivet e Drejtimit të Rrezikut*.

Huatë me normë fikse të zhvlerësuar: Çmime tregu të vëzhguara

- (f) Bordi vendosi të lejojë një hua me normë interesi fikse të zhvlerësuar që të matet duke përdorur një çmim tregu të vëzhguar. SFAS 114 lejon që zhvlerësimi të matet në bazë të çmimit të vëzhguar në treg të huasë.

Anullimi i humbjeve nga zhvlerësimi i investimeve në instrumentet e kapitalit neto

- (g) Bordi vendosi që në qoftë se një njësi ekonomike njeh një humbje nga zhvlerësimi në një investim kapitali neto të vlefshëm për shitje dhe vlera e drejtë e investimit rritet më pas, rritja e vlerës së drejtë duhet të njihet në kapital neto. Kjo është e krahasueshme me PPPK të SHBA-së, sipas të cilave anulimi i humbjeve nga zhvlerësimi nuk lejohet.

Mbrojtja e angazhimeve të përcaktuara

- (h) Bordi vendosi të kërkojë që mbrojtja e angazhimeve të përcaktuara të trajtohet si mbrojtje e vlerës së drejtë në vend të mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare, siç kërkohej sipas SNK 39 fillestar (me

përrjashtim të rrezikut të kursit të këmbimit, kur mbrojtja mund të përcaktohet ose si mbrojtje e fluksit monetar ose si mbrojtje e vlerës së drejtë). Ky ndryshim bën që SNK 39 të jetë më afër SFAS 133.

Rregullimet e bazës të aktiveve financiare ose pasiveve financiare që vijnë nga mbrojtjet e transaksioneve parashikuese

- (i) Rregullimet e bazës së aktiveve financiare ose pasiveve financiare që vijnë nga mbrojtjet e transaksioneve parashikuese nuk lejohen sipas SFAS 133. Gjithashtu, SNK 39 i rishikuar nuk lejon rregullime të tilla të bazës.

Rregullimet e bazës të aktiveve jofinanciare ose pasiveve jofinanciare që vijnë nga mbrojtjet e transaksioneve parashikuese

- (j) Bordi vendosi të lejojë njësitë ekonomike të zbatojnë rregullimet e bazës të aktiveve jofinanciare ose pasiveve jofinanciare që vijnë nga mbrojtjet e transaksioneve parashikuese. Ndonëse PPPK e SHBA-s nuk lejojnë rregullimet e bazës, lejimi i një zgjedhjeje në SNK 39 bën që njësitë ekonomike të plotësojnë kërkesat e PPPK të SHBA-së.

Përmbledhje e ndryshimeve nga Projekt Paraqitja

BC222 Ndryshimet kryesore nga Propozimet në Projekt paraqitje janë si më poshtë:

Objekti

- (a) Standardi përdor propozimin e Projekt Paraqitjes se angazhimet e huasë që nuk mund të shlyhen për vlerën neto dhe që nuk klasifikohen si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, përrjashtohen nga objekti i standardit. Megjithatë standardi kërkon që një angazhim për të shtrirë një hua me normë interesi më të ulët se tregu, fillimisht njihet me vlerën e drejtë dhe më pas matet me vlerën më të madhe të (i) shumës të përcaktuar sipas SNK 37 dhe (ii) shumës fillimisht të njohur, të pakësuar, kur është e nevojshme, me amortizimin e akumuluar të njohur në përputhje me SNK 18.
- (b) Standardi përdor propozimin e Projekt Paraqitjes se garancitë financiare njihen me vlerën e drejtë, por sqaron se më pas ato maten me vlerën më të madhe mes (a) shumës së përcaktuar sipas SNK 37 dhe (b) shumës së njohur fillimisht, pakësuar, kur është e nevojshme, me amortizimin e akumuluar të njohur në përputhje me SNK 18.

Përkufizime

- (c) Standardi ndryshon përkufizimin e 'huatë dhe llogari të arkëtueshme të krijuara nga njësi ekonomike' në 'huatë dhe llogaritë e arkëtueshme'. Sipas përkufizimit të rishikuar, një njësi ekonomike lejohet të klasifikojë si hua dhe llogari të arkëtueshme huatë e blera të cilat nuk janë të kuotuar në një treg aktiv.
- (d) Standardi ndryshon përkufizimin e kostove të transaksionit në Projekt Paraqitje, për të përfshirë kostot e brendshme në ato janë rritëse dhe të ngarkueshme drejtpërdrejt në blerjen, emetimin ose shitjen e një aktivi financiar ose pasivi financiar.
- (e) Standardi ndryshon përkufizimin e normës së interesit efektiv të propozuar në Projekt Paraqitje, kështu që norma e interesit efektiv llogaritet duke përdorur flukset e çmuara të mjeteve moentare për të gjithë instrumentet. Bëhet një përrjashtim për rastet e rralla në të cilat nuk është e mundur të çmohen në mënyrë të besueshme flukset monetare, nëse Standardi kërkon përdorimin e flukseve monetare të kontraktuara për gjatë jetës së kontraktuar të instrumentit. Më tej, Standardi përcakton se nëse njësitë ekonomike trajtojnë një ndryshim në çmuarje, ato rregullojnë vlerën kontabël (neto) të instrumentit në periudhën e ndryshimit, duke njohur një fitim ose humbje korresponduese në fitim ose humbje. Për të llogaritur vlerën kontabël (neto) të re, njësitë ekonomike skontojnë flukset monetare të çmuara të rishikuara me normën efektive fillestare.

Mosnjohja e një aktivi financiar

- (f) Projekt Paraqitja propozonte që një njësi ekonomike do të vazhdojë të njohë një aktiv financiar në masën e përrshirjes të vazhdueshme të saj në këtë aktiv. Kështu, një njësi ekonomike çregjistron një aktiv financiar vetëm nëse ajo nuk ka një përrshirje të vazhdueshme në këtë aktiv. Standardi përdor konceptet e kontrollit dhe të rreziqeve dhe përfitimeve nga pronësia, për të përcaktuar nëse dhe në çfarë mase një aktiv financiar çregjistrohet. Metoda e përrshirjes së vazhdueshme zbatohet vetëm nëse një

njësi ekonomike mban disa, por kryesisht jo të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe mban gjithashtu kontrollin (shih gjithashtu (i) më poshtë).

- (g) Ndryshe nga Projekt Paraqitja, Standardi sqaron se kur një pjesë e një aktivi të madh financiar duhet të konsiderohet për mosnjohje. Standardi kërkon që një pjesë e një aktivi të madh financiar të konsiderohet për mosnjohje nëse dhe vetëm nëse pjesa është një nga:
- vetëm flukse monetare të identifikuar në mënyrë specifike nga një aktiv financiar;
 - vetëm një pjesë plotësisht proporcionale (pro rata) e flukseve monetare nga një aktiv financiar; ose
 - vetëm një pjesë plotësisht proporcionale (pro rata) e flukseve monetare të identifikuar në mënyrë specifike nga një aktiv financiar.
- Në të gjitha rastet e tjera, Standardi kërkon që aktivi financiar të konsiderohet për mosnjohje në tërësinë e tij.
- (h) Standardi ruan kushtet e propozuara në Projekt Paraqitje për 'marrëveshje kalo më tej', në të cilat njësia ekonomike mban të drejtat kontraktuale të marrjes së flukseve monetare të aktivit financiar, por merr përsipër një detyrim kontraktual që të paguajë këto flukse monetare tek një ose më shumë njësi ekonomike. Megjithatë, për shkak të konfuzionit rreth domethënies së termit 'marrëveshje kalo më tej', standardi nuk e përdor këtë term.
- (i) Standardi kërkon që një njësi ekonomike së pari të vlerësojë nëse i ka të transferuara kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë. Në qoftë se një njësi ekonomike i ka ruajtur kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e tilla, ajo vazhdon ta njohë aktivin e transferuar. Në qoftë se ajo i ka transferuar kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e tilla, ajo çregjistron aktivin e transferuar. Në qoftë se njësia ekonomike as nuk ka transferuar dhe as nuk ka ruajtur kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë të aktivit të transferuar, ajo vlerëson nëse ka ruajtur kontrollin mbi aktivin e transferuar. Nëse ajo ka ruajtur kontrollin, Standardi kërkon që njësia ekonomike të vazhdojë të njohë aktivin e transferuar në masën e përfshirjes së vazhdueshme të saj në aktivin e transferuar. Nëse ajo nuk ka ruajtur kontrollin, njësia ekonomike çregjistron aktivin e transferuar.
- (j) Standardi jep udhëzim për mënyrën sesi të vlerësohen konceptet e rreziqeve, përfitimeve dhe të kontrollit, për qëllime të mosnjohjes.

Matja

- (k) Standardi pranon opsionin e propozuar në Projekt Paraqitje për të lejuar përcaktimin e çdo aktivi financiar ose pasivi financiar në njohjen fillestare si të matur me vlerën e drejtë, me ndryshimet në vlerën e drejtë të njohura në fitim ose humbje. Megjithatë Standardi qartëson se vlera e drejtë e një pasivi me një tipar kërkueshmërie pa afat për shembull një depozitë pa afat, nuk është më e vogël se shumta e pagueshme me kërkesë, e skontuar nga data e parë që shumta mund të kërkohej për t'u paguar.
- (l) Standardi pranon propozimin në Projekt Paraqitje se çmimet e kuotura në tregjet aktive duhet të përdoren si më të preferuara për të përcaktuar vlerën e drejtë, kundrejt teknikave të tjera të vlerësimit. Standardi jep një udhëzim shtesë që nëse një normë (më shumë sesa një çmim) kuotohet, këto norma të kuotuar përdoren si inpute në teknikat e vlerësimit për të përcaktuar vlerën e drejtë. Më tej, Standardi sqaron se nëse një njësi ekonomike vepron në më shumë se një treg aktiv, njësia ekonomike përdor çmimin me të cilin një transaksion do të ndodhte në datën e bilancit me të njëjtin instrument (d.m.th. pa modifikime ose rigrupime), në tregun aktiv më të favorshëm, tek i cili njësia ekonomike ka të drejtë hyrje të menjëhershme.
- (m) Standardi thjeshton hierarkinë e matjes me vlerë të drejtë në një treg joaktiv, kështu që transaksionet më të fundit të tregut nuk kanë përparësi ndaj një teknike vlerësimi. Më saktë, nëse nuk ka një çmim në një treg aktiv, përdoret një teknikë vlerësimi. Teknika të tilla vlerësimi përdorin transaksionet e fundit të tregut mes palëve të palidhura.
- (n) Standardi, gjithashtu, sqaron që vlerësimi më i mirë i vlerës së drejtë në njohjen fillestare të një instrumenti financiar, i cili nuk është i kuotuar në një treg aktiv, është çmimi i transaksionit, veç nëse vlera e drejtë e instrumentit vihet në dukje nëpërmjet transaksioneve të tjera të vëzhguara në treg ose bazohet në një teknikë vlerësimi, variablat e të cilës përfshijnë vetëm të dhëna nga tregjet e vëzhguara.

Zhvlerësimi i aktiveve financiare

- (o) Standardi sqaron se një humbje nga zhvlerësimi njihet vetëm atëhere kur ajo ndodh. Standardi eliminon disa nga udhëzimet e detajuara në Projekt Paraqitje, veçanërisht, shembullin sesi duhet të llogaritet norma e skontimit për qëllime të matjes së zhvlerësimit në një grup aktivesh financiare.

- (p) Projekt Paraqitja propozonte që humbjet nga zhvlerësimi të njohura në investimet në instrumente borxhi ose kapitali të klasifikuara si të vlefshme për shitje nuk mund të anulohen nëpërmjet fitimit ose humbjes. Standardi kërkon që për instrumentet e borxhit të vlefshëm për shitje, një humbje nga zhvlerësimi duhet të anulohet nëpërmjet fitimit ose humbjes, nëse vlera e drejtë rritet dhe nëse rritja mund të lidhet objektivisht me një ngjarje që ndodh pasi është njohur humbja. Humbjet nga zhvlerësimi të njohura në instrumente kapitali neto të mbajtura për shitje nuk mund të anulohen nëpërmjet fitimit ose humbjes, d.m.th. çdo rritje e mëpasshme në vlerën e drejtë njihet në kapitalin neto.

Kontabiliteti mbrojtës

- (q) Standardi kërkon që, kur aktualisht ndodh një transaksion parashikues i mbrojtur dhe rezultojnë në njohjen e një aktivi financiar ose pasivi financiar, fitimi ose humbja e shtyrë në kapitalin neto nuk rregullon vlerën kontabël fillestare të aktivit ose pasivit (d.m.th. ndalohet rregullimi i bazës (të aktivit, pasivit)), por qëndron në kapitalin neto dhe njihet në fitim ose humbje në përputhje me njohjen e fitimeve dhe humbjeve neto në aktiv ose pasiv. Për mbrojtjen e transaksioneve parashikuese, e cila do të sjellë njohjen e një aktivi jofinanciar ose një pasivi jofinanciar, njësitë ekonomike mund të zgjedhë që të zbatojë rregullimin e bazës ose të mbajë fitimin ose humbjen neto nga mbrojtja në kapitalin neto dhe ta njohë atë në fitim ose humbje, nëse aktivi ose pasivi prek fitimin ose humbjen.
- (r) Projekt Paraqitja propozon që të trajtohet mbrojtja e angazhimeve të përcaktuara si mbrojtje e vlerës së drejtë (sesa si mbrojtje e fluksit monetar). Standardi pranon këtë kërkesë, por sqaron se një mbrojtje e rrezikut të këmbimit në monedhë të huaj mund të trajtohet ose si mbrojtje e vlerës së drejtë, ose si mbrojtje e fluksit monetar.
- (s) Projekt Paraqitja ruajti udhëzuesin e mëparshëm se një transaksion parashikues brendagrupit mund të përcaktohet si element i mbrojtur në një mbrojtje të fluksit monetar të monedhës së huaj, nëse transaksioni është me probabilitet të lartë, plotëson të gjitha kriteret e tjera të kontabilitetit mbrojtës dhe do të çojë në njohjen e një zëri monetar brendagrupit. Standardi (sipas rishikimit në 2003) nuk përfshiu këtë udhëzues duke marrë parasysh komentet e marra nga disa të interesuar që vinin në dyshim bazën e tij konceptuale. Pasi u publikua standardi i rishikuar, të interesuarit ngritën shqetësimet se ishte praktikë e zakonshme për njësitë ekonomike për të përcaktuar një transaksion parashikues brenda grupit si element i mbrojtur dhe se SNK 39 i rishikuar bënte dallim nga PPPK të SHBA-së. Në përgjigje të këtyre shqetësimeve, Bordi publikoi një Projekt Paraqitje në korrik të 2004. Kjo Projekt Paraqitje propozonte të lejohej që një njësi ekonomike të zbatojë kontabilitetin mbrojtës në pasqyrat financiare të konsoliduara për një transaksion parashikues të jashtëm me probabilitet të lartë të shprehur në monedhën funksionale të njësisë ekonomike që merr pjesë në transaksion, nëse transaksioni sjell një ekspozim, i cili do të ketë një efekt në fitimin ose humbjen e konsoliduar (d.m.th. është shprehur në një monedhë të ndryshme nga monedha e paraqitjes së grupit). Pas diskutimit të letrave të marra me komente mbi këtë Projekt Paraqitje, Bordi vendosi të lejojë që rreziku i kursit të këmbimit në monedhë të huaj i një transaksioni parashikues brendagrupit të jetë element i mbrojtur në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare në pasqyrat financiare të konsoliduara, me kusht që transaksioni të shprehet në monedhë të huaj, e ndryshme nga monedha funksionale e njësisë ekonomike që hyn në këtë transaksion, dhe rreziku i kursit të këmbimit do të prekë fitimin ose humbjen e konsoliduar. Gjatë nxjerrjes së këtij ndryshimi Bordi arriti në përfundimin se:
- (i) lejimi që një transaksion brenda grupit të përcaktohet si një element i mbrojtur në pasqyrat financiare të konsoliduara, është në përputhje me kuadrin e monedhës funksionale të SNK 21 *Efektet e Ndryshimit në Kurset e Këmbimit*, i cili njeh një ekspozim në monedhën funksionale pavarësisht nëse transaksioni (përfshirë një transaksion parashikues) shprehet në një monedhë të ndryshme nga monedha funksionale e njësisë ekonomike që merr pjesë në transaksion.
- (ii) lejimi që një transaksion parashikues (brendagrupit ose i jashtëm) të përcaktohet si një element i mbrojtur në pasqyrat financiare të konsoliduara nuk do të jetë në përputhje me kuadrin e monedhës funksionale të SNK 21, në qoftë se transaksioni shprehet në monedhën funksionale të njësisë ekonomike që hyn në të. Prandaj, transaksione të tilla nuk duhet të lejohet të përcaktohen si elementë të mbrojtur në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare nga kursi i këmbimit.
- (iii) është në përputhje me paragrafët 97 dhe 98, sipas të cilëve çdo fitim ose humbje që njihet drejtpërdrejt në kapitalin neto në një mbrojtje të fluksit monetar të një transaksioni parashikues brenda grupit duhet të riklasifikohet në fitimin ose humbjen e konsoliduar në të njëjtën periudhë ose periudha gjatë të cilës rreziku i kursit të këmbimit të transaksionit të mbrojtur prek fitimin ose humbjen e konsoliduar.

Periudha kalimtare

- (t) Standardi i rishikuar pranon propozimin në Projekt Paraqitje se, në periudhën kalimtare, një njësi ekonomike lejohet të përcaktojë një aktiv financiar ose pasiv financiar, të njohur më parë si një aktiv financiar ose pasiv financiar, me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes ose si i vlefshëm për shitje. Megjithatë, është shtuar një kërkesë për dhënie informacionesh shpjeguese në SNK 32*, për të dhënë informacion rreth vlerës së drejtë të aktiveve financiare ose pasiveve financiare të përcaktuar në secilën kategori, klasifikimin dhe vlerën kontabël (neto) në pasqyrat financiare të mëparshme.
- (u) Projekt Paraqitja propozonte zbatimin në retrospektivë të kushteve të mosnjohjes të SNK 39 të rishikuar për aktivet financiare të çregjistruara sipas SNK 39 fillestare. Standardi kërkon zbatimin në prospektivë, që do të thotë se njësitë ekonomike nuk njohin ato aktive të cilat janë çregjistruar sipas standardit fillestar, por lejon zbatimin në retrospektivë nga një datë e zgjedhur nga njësitë ekonomike, nëse ky informacion i nevojshëm për zbatimin e SNK 39 për aktivet dhe pasivet e çregjistruara si pasojë e transaksioneve të kaluara është marrë në kohën e trajtimit kontabël fillestar për këto transaksione.
- (v) Projekt Paraqitja propozonte dhe Standardi i rishikuar fillimisht kërkonte, zbatimin në retrospektivë të kërkesave të njohjes së fitimit ose humbjes neto të 'ditës 1' në paragrafin AG76. Pasi u publikua Standardi i rishikuar, të interesuarit ngritën shqetësimet se zbatimi në retrospektivë do të ndryshojë nga kërkesat e PPPK të SHBA-së, do të jetë i vështirë dhe i kushtueshëm për t'u zbatuar dhe mund të kërkojë supozime subjektive rreth çfarë është e mbikëqyrur dhe çfarë jo. Në përgjigje të këtyre shqetësimeve, Bordi vendosi:
- (i) të lejojë njësitë ekonomike të zbatojnë kërkesat në fjalinë e fundit të paragrafit AG76 në çdo njerën nga mënyrat në vijim:
- në mënyrë retrospektive, siç kërkohej më parë nga SNK 39
 - në mënyrë prospektive për transaksionet e nisura pas 25 tetorit 2002, data e hyrjes në fuqi të kërkesave ekuivalente të PPPK të SHBA-së.
 - në mënyrë prospektive për transaksionet e nisura pas 1 janarit 2004, data e kalimit në SNRF për shumë njësi ekonomike.
- (ii) Të sqarojë se fitimi ose humbja neto duhet të njihet pas njohjes fillestare vetëm në atë masë që vjen nga një ndryshim në një faktor (përfshirë kohën), që pjesëmarrësit e tregut do ta merrnin parasysh në caktimin e çmimit. Disa të interesuar i kërkuan Bordit të sqarojë se amortizimi linear është një metodë e e përshtatshme e njohjes së diferencës midis një çmimi transaksioni (të përdorur si vlerë e drejtë në përputhje me paragrafin AG76) dhe një vlerësim i bërë në kohën e transaksionit që nuk ishte bazuar vetëm në të dhënat nga tregjet e vëzhguara. Bordi vendosi të mos veprojë në këtë mënyrë. Ai doli në përfundimin se ndonëse amortizimi linear mund të jetë një metodë e përshtatshme në disa raste, mund të mos jetë e përshtatshme në disa raste të tjera.

* Në gusht 2005, BSNK rivendosi të gjithë dhënien e informacionit shpjegues në lidhje me instrumentet financiare tek SNRF 7 *Instrumentet financiare: Dhënie informacionesh shpjeguese*.

Opinionet kundër

Mospajtimi i Anthony T Cope, James J Leisenring dhe Warren J McGregor me publikimin e SNK 39 në dhjetor 2003

- DO1 Zotërinjtë Cope, Leisenring dhe McGregor nuk u pajtuan me nxjerrjen e këtij standardi.
- DO2 Z. Leisenring kundërshtoi, sepse ai nuk pajtohej me përfundimet lidhur me mosnjohjen, zhvlerësimin e disa aktiveve dhe zbatimin e rregullimit bazë të kontabilitetit mbrojtës në disa rrethana.
- DO3 Standardi kërkon në paragrafët 30 dhe 31, që në masën e përfshirjes së vazhdueshme të njësisë ekonomike në një aktiv, një pasiv duhet të njihet për shumën e marrë. Z. Leisenring beson se rezultat i këtij kontabiliteti është të njohë aktive që nuk arrijnë të plotësojnë përkufizimin e aktiveve dhe të regjistrojë pasive që nuk arrijnë të plotësojnë përkufizimin e pasiveve. Për më tepër, Standardi nuk arrin të njohë kontratat e ardhshme (forward), opsionet e shitjet (put) dhe të blerjes (call) dhe garancitë që janë krijuar, por në fakt regjistron një 'huamarrje' fiktive si rezultat i të drejtave dhe detyrimeve të krijuara nga këto kontrata. Ka dhe pasoja të tjera të metodës së përfshirjes së vazhdueshme që është pranuar. Për transferuesit, kjo sjell një trajtim kontabël shumë të ndryshëm nga dy njësi ekonomike të cilat kanë të drejta dhe detyrime kontraktuale identike, vetëm se njera njësi ekonomike dikur zotëronte aktivin financiar të transferuar. Për më tepër, 'huamarrja' e njohur nuk trajtohet njëjloj si huatë e tjera, kështu që nuk mund të regjistrohet shpenzim interesi. Në të vërtetë, zbatimi i metodës së propozuar kërkon shkeljen specifike të standardeve të matjes dhe të paraqitjes, të zbatueshme për instrumentet financiare të tjerë të ngjashëm, që nuk rrjedhin nga transaksione të kualifikuara për mosnjohje. Për shembull, derivativët e krijuar nga transaksionet e çregjistrimit nuk kontabilizohen me vlerën e drejtë. Për të transferuarin, metoda gjithashtu kërkon shkeljen e kërkesave të njohjes dhe matjes të zbatueshme për instrumentet financiare të tjera të ngjashme. Në qoftë se një instrument blihet në një transaksion transferimi, që nuk plotëson kriterin e mosnjohjes, i transferuari e njeh dhe e mat ndryshe nga një instrument që blihet nga e njëjta palë tjetër veçmas.
- DO4 Gjithashtu, Z. Leisenring nuk pajtohet me kërkesën në paragrafin 64 për të përfshirë një aktiv i cili është gjykuar në mënyrë individuale si jo i zhvlerësuar në një portofol aktivesh të ngjashme, për një vlerësim shtesë të portofolit nga zhvlerësimi. Pasi një aktiv gjykohet si jo i zhvlerësueshëm, nuk ka rëndësi nëse njësi ekonomike zotëron një osë më shumë aktive të ngjashme, pasi ato aktive nuk kanë ndikim, nëse aktivi është konsideruar në mënyrë individuale për zhvlerësim, është ose jo i zhvlerësueshëm. Rezultati i këtij trajtimi kontabël është që secila prej dy njësisë ekonomike mund të zotërojë 50 përqind të një huaje të vetme. Të dyja njësitë ekonomike mund të arrijnë në përfundimin se huaja nuk është zhvlerësuar. Megjithatë, nëse njera nga të dy njësitë ekonomike mund të ketë hua të tjera të ngjashme, ajo mund të lejohet të njohë një zhvlerësim për sa i përket huasë, ndërsa njësi ekonomike tjetër jo. Nuk është i pranueshëm trajtimi kontabël i ndryshëm për ekspozime identike. Z. Leisenring beson se argumentet në paragrafin BC115 janë detyrues.
- DO5 Z. Leisenring, gjithashtu, nuk pajtohet me paragrafin 98 i cili lejon, por nuk kërkon rregullimin e bazës për mbrojtjet e transaksioneve parashikuese që sjellin njohjen e aktiveve ose pasiveve jofinanciare. Ky trajtim kontabël çon në rregullimin e përhershëm, në datën e njohjes fillestare, të aktivit ose pasivit të regjistruar me një vlerë larg vlerës së drejtë. Gjithashtu, regjistrohet një aktiv, në qoftë se është zgjedhur një alternativë e rregullimit të bazës me një shumë tjetër nga ajo e kostos së tij, siç përkufizohet në SNK 16 *Toka, Ndërtesa, Makineri e Pajisje* dhe përshkruhet më tej në paragrafin 16 të këtij standardi. Në qoftë se një derivativ nuk do të konsiderohet si një pjesë e kostos së blerjes të një aktivi, kontabiliteti mbrojtës në këto rrethana nuk duhet të bëhet me zgjedhje për të qenë në përputhje me SNK 16. Gjithashtu, Z. Leisenring kundërshton krijimin e kësaj alternative si rezultat i një projekt përmirësimi që gjoja kishte si objektiv pakësimin e alternativave. Moskrahueshmëria, që rezulton nga kjo alternativë, është e padëshirueshme dhe e panevojshme.
- DO6 Gjithashtu, Z. Leisenring nuk pajtohet me udhëzuesin për zbatim në paragrafin AG71 dhe në veçanti me përfundimin që përmban paragrafi BC98. Ai nuk beson që një njësi ekonomike, e cila nxjerr një kontratë në një treg duhet të matë vlerën e drejtë të kontratës duke iu referuar një tregu tjetër në të cilin transaksioni nuk ka ndodhur. Nëse çmimet ndryshojnë në tregun e transaksionit, ky ndryshim në çmim duhet të njihet në matjen e mëpashme të vlerës së drejtë të kontratës. Megjithatë, gjatë matjes së vlerës së drejtë ka shumë pasoja nga ndërrimi i tregjeve, të cilat Bordi nuk i ka trajtuar ende. Z. Leisenring beson që një fitim ose humbje neto nuk duhet të njihet bazuar në faktin se një transaksion mund të ndodhë në një treg tjetër.
- DO7 Z. Cope nuk pajtohet me paragrafin 64 dhe pranon analizat dhe përfundimet e Z. Leisenring mbi zhvlerësimin e huasë të paraqitur më sipër në paragrafin DO4. Ai e gjykon aspak intuitive që një hua e përcaktuar si jo e zhvlerësueshme pas një analize të kujdesshme, të trajtohet më pas sikur të ishte e zhvlerësueshme, nëse do të përfshihej në portofol.

- DO8 Gjithashtu, Z. Cope nuk pajtohet me paragrafin 98 dhe në veçanti, me vendimin e Bordit për të lejuar një zgjedhje të lirë nëse përdoret rregullimi i bazës, kur trajtohen mbrojtjet e transaksioneve parashikuese që sjellin njohjen e aktiveve jofinanciare ose pasiveve jofinanciare. Në këndvështrimin e tij, nga të tri drejtimit e veprimit në dispozicion për Bordin— duke mbajtur kërkesën e SNK 39 për përdorimin e rregullimit të bazës, duke ndaluar rregullimin sipas propozimit të projekt paraqitjes në qershor 2002, ose duke bërë një zgjedhje – Bordi ka përzgjedhur drejtimin më të keq. Z. Cope beson se metoda më e mirë do të ishte që të ndalohej rregullimi i bazës, siç propozohej në Projekt Paraqitje, sepse sipas opinionit të tij, rregullimi i bazës çon në njohjen e aktiveve dhe pasiveve me shuma të papërshtatshme.
- DO9 Z. Cope beson se rritja e numrit të zgjedhjeve në standardet ndërkombëtare është një politikë e gabuar. Vendimi i Bordit krijon potencialisht diferenca të mëdha mes njësive ekonomike që zgjedhin një opsion dhe atyre që zgjedhin një tjetër. Kjo mungesë krahasueshmërie do të kishte efekt të kundërt në aftësinë e përdoruesve për të marrë vendimet e duhura ekonomike.
- DO10 Për më tepër, Z. Cope vuri në dukje se njësitë ekonomike të regjistruara në SHBA mund të zgjedhin të mos përdorin rregullimin e bazës me qëllim që të shmangin diferencat e mëdha të rakordimit me PPPK të SHBA-së. Z. Cope beson se nuk është e dëshirueshme rritja e diferencave mes njësive ekonomike zbatuese të SNRF, që janë të regjistruara në SHBA, dhe atyre që nuk janë të regjistruara.
- DO11 Z. McGregor nuk pajtohet me paragrafin 98 dhe pranon analizat dhe përfundimet e Z. Cope dhe Z. Leisenring të paraqitura më sipër në paragrafët DO5 dhe DO8-DO10.
- DO12 Gjithashtu, Z. McGregor nuk pajtohet me këtë Standard, sepse ai nuk bie dakord me përfundimet rreth zhvlerësimit të disa aktiveve.
- DO13 Z. McGregor nuk pajtohet me paragrafët 67 dhe 69, të cilët trajtojnë zhvlerësimet e investimeve të kapitalit neto të klasifikuara si të vlefshme për shitje. Këta paragrafë kërkojnë që humbjet nga zhvlerësimi i aktiveve të tilla të njihen në fitim ose humbje kur ka një evidencë objektive se aktivi është i zhvlerësuar. Humbjet nga zhvlerësimi të njohura më parë nuk anulohen nëpërmjet fitimit dhe humbjes, kur vlera e drejtë aktiveve rritet. Z. McGregor vuri në dukje se arsyetimi i Bordit për ndalimin e anulimeve nëpërmjet fitimit ose humbjes të investimeve të kapitalit neto të vlefshme për shitje, të zhvlerësuar më parë, të paraqitur në paragrafin BC130 të Bazës për konkluzione, është se ‘...nuk mund të gjente një mënyrë të pranueshme për të dalluar anulimet e humbjeve nga zhvlerësimi, nga rritjet e tjera me vlerën e drejtë’. Ai e pranon këtë arsyetim, por beson se pikë së pari ai zbatohet njëlloj për njohjen e humbjeve nga zhvlerësimi. Z. McGregor beson se në vlerësimin nëse një pakësim në vlerën e drejtë paraqet një zhvlerësim (dhe prandaj duhet të njihet në fitim ose humbje), ose një rënie tjetër në vlerë (dhe duhet të njihet drejtpërdrejt në kapitalin neto) përfshihet shumë subjektivitet dhe në rastin më të mirë do të sjellë një mungesë krahasueshmërie brenda një njësie ekonomike gjatë kohës dhe mes njësive ekonomike, dhe në rastin më të keq do të sigurojë një mundësi për njësitë ekonomike të drejtojnë fitimin ose humbjen e raportuar.
- DO14 Z. McGregor beson se të gjitha ndryshimet në vlerën e drejtë të aktiveve të klasifikuara si të vlefshme për shitje duhet të njihen në fitim ose humbje. Megjithatë, një ndryshim i tillë i madh në Standard duhet të jetë subjekt i një procesi të plotë të vlerësimit të Bordit. Në këtë moment, për të kapërcyer shqetësimet e shprehura në paragrafin DO13, ai beson se për investimet në kapital neto të klasifikuara si të vlefshme për shitje, standardi duhet të kërkojë që të gjitha ndryshimet në vlerën e drejtë nën kosto, të njihen në fitim ose humbje si zhvlerësime dhe anulime të zhvlerësimeve dhe gjithë ndryshimet në vlerë mbi kosto, të njihen në kapitalin neto. Sipas këtij qëndrimi të gjitha ndryshimet në vlerë trajtohen në të njëjtën mënyrë, pavarësisht se çfarë i shkakton ato. Problemi sesi të dallohet një humbje nga zhvlerësimi nga një tjetër rënie në vlerë (dhe në radhë të parë përcaktimi nëse ka një zhvlerësim) eliminohet, sepse nuk ka më subjektivitet. Për më tepër, ky qëndrim është në përputhje me SNK 16 *Toka, Ndërtesa, Makineri e Pajisje* dhe SNK 38 *Aktivet jo-materiale*.
- DO15 Z. McGregor nuk pajtohet me paragrafin 106 të standardit dhe me ndryshimet pasojë e paragrafit 27 të SNRF 1 *Zbatimi për Herë të Parë i Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar*. Paragrafi 106 kërkon që njësitë ekonomike të zbatojnë kushtet e mosnjohjes në perspektivë për aktivet financiare. Paragrafi 27 i SNRF 1 kërkon që zbatuesit për herë të parë të zbatojnë kushtet e mosnjohjes të SNK 39 (sipas rishikimit të 2003) në perspektivë për aktivet financiare dhe pasivet financiare joderivative. Z. McGregor beson që zbatuesit ekzistues të SNK 39 duhet të zbatojnë kushtet e mosnjohjes në retrospektivë për aktivet financiare dhe se zbatuesit për herë të parë duhet të zbatojnë kushtet e mosnjohjes së SNK 39 në retrospektivë për të gjitha aktivet financiare dhe pasivet financiare. Ai shqetësohet se aktivet financiare mund të jenë çregjistruar sipas SNK 39 fillestar nga njësitë ekonomike që ishin subjekt i tij, të cilat mund të mos ishin çregjistruar sipas SNK 39 të rishikuar. Gjithashtu, ai shqetësohet se aktivet financiare dhe pasivet financiare joderivative mund të jenë të çregjistruar nga zbatuesit për herë të parë sipas PPPK të mëparshme, që nuk do të ishin çregjistruar sipas SNK 39 të rishikuar. Në shumë raste, këto shuma mund të jenë të rëndësishme. Mos kërkiti i njohjes së shumave të tilla do të sjellë humbjen e informacionit të rëndësishëm dhe do të dëmtojë aftësinë e përdoruesve të pasqyrave financiare për të marrë vendimet ekonomike e duhura.

Kundërshtimi i John T Smith nga nxjerrja në mars 2004 e ndryshimeve të SNK 39 mbi kontabilitetin mbrojtës të vlerës së drejtë për një mbrojtje portofoli nga rreziku i normës së interesit

- DO1 Z. Smith kundërshtoi këto ndryshime të SNK 39 Instrumente financiare: Njohja dhe Matja—*Kontabiliteti Mbrojtës me Vlerë të Drejtë për Mbrojtjen e Portofolit nga Rreziku i Normës së Interesit*. Ai pranon objektivin për të gjetur një zgjidhje të mbrojtjes makro e cila do të pakësojë kërkesat e sistemeve pa kërcënuar parimet bazë të kontabilitetit të lidhura me instrumentet derivativë dhe aktivitetet mbrojtëse. Megjithatë, Z. Smith beson se një pjesë e mbështetjes së atyre që u përgjigjën për këto ndryshime dhe vullneti i tyre për të pranuar SNK 39, bazohet më shumë në masën në të cilën ndryshimet pakësojnë njohjen e mosefektivitetit, ndryshueshmërisë në fitim ose humbje dhe ndryshueshmërisë në kapital, sesa nëse ndryshimet pakësojnë kërkesat e sistemeve pa kërcënuar parimet bazë të kontabilitetit.
- DO2 Z. Smith beson se disa nga vendimet e marra gjatë deklarimeve të Bordit, çojnë në një qëndrim të kontabilitetit mbrojtës për një mbrojtje portofoli, e cila nuk ka arritur atë që synohej fillimisht, domethënë një rezultat që është në thelb ekuivalent me përcaktimin e një aktivi ose pasivi individual si zë i mbrojtur. Ai e kupton se disa nga ata që u përgjigjën nuk do të pranojnë SNK 39, nëse Bordi nuk arrin të sigurojë ende një alternativë, e cila do të pakësonte më tej ndryshueshmërinë e raportuar. Z. Smith beson se tashmë Ndryshimet shkojnë përtej objektivit të synuar prej tyre. Veçanërisht, ai beson se cilësi të këtyre ndryshimeve mund të zbatohen për të sheshuar mosefektivitetin dhe për të arritur rezultatet kryesisht ekuivalente me metodat e tjera të matjes së mosefektivitetit, të cilat Bordi i shqyrtoi gjatë zhvillimit të projekt paraqitjes. Bordi i refuzoi këto metoda, sepse ato nuk kërkojnë njohjen e menjëhershme të të gjithë mosefektivitetit. Gjithashtu, ai beson se këto cilësi mund të përdoren për të drejtuar fitimet.

Kundërshtimi i Mary E Barth, Robert P Garnett dhe Geoffrey Whittington nga nxjerrja në qershor 2005 e ndryshimeve të SNK 39 mbi opsionin e vlerës së drejtë

- DO1 Profesori Barth, Mr Garnett dhe Profesori Whittington kundërshtuan amendimin në SNK 39 Instrumente financiare: Njohja dhe Matja—*Opsion i Vlerës së Drejtë*. Më poshtë jepen opinionet kundër të tyre.
- DO2 Këta anëtarë të Bordit vunë në dukje se Bordi shqyrtoi shqetësimet e shprehura nga mbikëqyrësit e kujdesshëm mbi opsionin e vlerës së drejtë, të paraqitur në versionin e dhjetorit 2003 të SNK 39, kur ai përfundoi SNK 39. Në këtë kohë, Bordi nxori përfundimin se këto shqetësime u tejkaluan nga përfitimi, në formën e thjeshtimit të zbatimit praktik të SNK 39 dhe sigurimit të informacionit të rëndësishëm për përdoruesit e pasqyrave financiare, që vijnë nga lejimi i përdorimit të opsionit të vlerës së drejtë për çdo aktiv financiar ose pasiv financiar. Sipas këndvështrimit të këtyre anëtarëve të Bordit, nuk janë dhënë argumente të reja të pavarura, të cilat do t'i shtynin ata të rishihnin këtë përfundim. Për më tepër, shumica e votuesve ka shprehur në mënyrë të qartë një preferencë për opsionin e vlerës së drejtë të paraqitur në versionin e dhjetorit 2003 të SNK 39, kundërshtojnë opsionin të vlerës së drejtë që përmban amendimin.
- DO3 Këta anëtarë Bordi vunë në dukje se ndryshimet futin një seri rregullash të ndërlikuara, përfshirë ato që mbikëqyrin periudhën kalimtare, të cilët do të ishin plotësisht të panevojshme në mungesë të amendimit. Kështu do të ketë kosto shtesë për përgatitësit e pasqyrave financiare me qëllim që të marrin në shumë rrethana, kryesisht, të njëjtin rezultat që shumë thjesht dhe shumë më lehtë kuptohet në opsionin e vlerës së drejtë, që përfshihet në versionin e dhjetorit 2003 të SNK 39. Gjithashtu, ata besojnë se rregullat më të ndërlikuara do të sjellin në mënyrë të pashmangshme interpretime të ndryshme lidhur me kriterin e përshtatshmërisë të opsionit të vlerës së drejtë që përmban amendimin.
- DO4 Këta anëtarë Bordi, vunë në dukje, gjithashtu, se për paragrafin 9(b)(i), zbatimi i amendimit mund të mos zbutë, mbi një bazë të vijueshme, anomalinë e luhatshmërisë në fitim ose humbje që vjen nga cilësitë e ndryshme të matjes në SNK 39, më shumë sesa do të bënte opsioni i versionit të dhjetorit 2003 të SNK 39. Kjo sepse përcaktimi me vlerën e drejtë kërkohet që të jetë i vijueshëm, edhe nëse një instrument kompensimi regjistrohet. Për më tepër, për paragrafët 9(b)(i), 9(b)(ii) dhe 11A, përcaktimi me vlerë të drejtë vazhdon të zbatohet në periudhat në vijim, pavarësisht nëse kushtet fillestare, që lejonin përdorimin e opsionit, ekzistojnë ende. Prandaj, këta anëtarë Bordi vunë në dyshim qëllimin dhe nevojën për të kërkuar të plotësohet kriteri në përcaktimin fillestar

SNK 39 Instrumente financiare: *Njohja dhe Matja Shembull ilustrues*

Ky shembull shoqëron SNK 39, por nuk është pjesë e tij.

Fakte

- IE1 Më 1 janar 20X1, njësia ekonomike A krijon një portofol që përbëhet nga aktive dhe pasive, të cilin kërkon ta mbrojë nga rreziku i normës së interesit. Në pasivet përfshihen depozitat e kërkueshme që depozituesi mund t'i tërheqë në çdo kohë pa lajmërim. Për qëllime të drejtimit të rrezikut, njësia ekonomike i trajton të gjithë zërat në portofol si zëra me normë fikse.
- IE2 Me qëllim drejtimin e rrezikut, njësia ekonomike A i analizon aktivet dhe pasivet në portofol në periudhat e rivlerësimit, bazuar në të dhënat e pritshme të rivlerësimit. Njësia ekonomike i planifikon zërat për pesë vitet në vazhdim mbi bazën e periudhave mujore (d.m.th. për 60 periudha mujore të veçanta)*. Aktivet në portofol janë aktive të parapagueshme, që njësia ekonomike A i shpërndan sipas periudhave duke u bazuar në datat e pritshme të parapagimeve. Në secilën periudhë shpërndahet një përqindje e të gjithë aktiveve, dhe jo zëra individualë. Gjithashtu, portofoli përfshin depozitat e kërkueshme që njësia ekonomike pret t'i ripagujë, mbi bazë portofoli, midis një muaji dhe pesë viteve, që për qëllime të drejtimit të rrezikut janë planifikuar (programuar) në periudha kohe po mbi këtë bazë. Duke u mbështetur në këtë analizë, njësia ekonomike A vendos për vlerën që dëshiron të mbrojë në secilën periudhë.
- IE3 Ky shembull ka të bëjë vetëm me periudhën e rivlerësimit, që shtrihet në tre muaj, d.m.th. periudha e maturimit mbaron më 31 mars 20X1 (një procedurë e ngjashme duhet të ndiqet për secilën prej 59 periudhave). Për këtë periudhë, njësia ekonomike A ka planifikuar aktive 100 milion NJM dhe pasive 80 milion NJM. Të gjitha pasivet janë të ripagueshme kundrejt kërkesës.
- IE4 Për qëllime të drejtimit të rrezikut, njësia ekonomike A vendos të mbrojë pozicionin neto për 20 milion NJM dhe për këtë lidh një swap normash interesi† më 1 janar 20X1 për të paguar një normë fikse dhe për të arkëtuar LIBOR, me një shumë principali imagjinare prej 20 milion NJM dhe një jetë të pritshme të fiksuar për tre muaj.
- IE5 Në këtë shembull bëhen supozimet thjeshtëzuese si vijon:
- (a) kuponi për pjesën fikse të swap-it është i barabartë me kuponin fiks të aktivit;
 - (b) kuponi për një pjesë fikse të swap-it bëhet i pagueshëm në të njëjtën datë me atë të pagesës së interesit mbi aktivin; dhe
 - (c) interesi mbi pjesën variabël të swap-it është norma LIBOR e një nate më parë. Si rezultat, ndryshimi i tërë vlerës së drejtë të swap-it rrjedh vetëm nga pjesa fikse, sepse pjesa variabël nuk ekspozohet ndaj ndryshimeve në vlerën e drejtë për shkak të ndryshimeve në normat e interesit.
- Në rastet kur këto supozime thjeshtëzuese nuk bëhen, joefektiviteti do të jetë më i madh. (Joefektiviteti që rrjedh nga (a) mund të eliminohet duke përcaktuar si element të mbrojtur një pjesë të flukseve të mjeteve monetare të aktivit, që janë të barabarta me pjesën fikse të swap-it.)
- IE6 Gjithashtu, supozohet që njësia ekonomike A teston efektivitetin mbi bazë mujore.
- IE7 Vlera e drejtë e një aktivi jo të parapagueshëm prej 20 milion NJM, duke injoruar ndryshimet në vlerë që nuk janë të lidhura drejtpërdrejt me lëvizjet e normës së interesit, në kohë të ndryshme gjatë periudhës së mbrojtjes, është si vijon:

	1 .01. 20X1	31 .01. 20X1	1 .02. 20X1	28 .02. 20X1	31 .03. 20X1
Vlera e drejtë (aktiv) (NJM)	20,000,000	20,047,408	20,047,408	20,023,795	Zero

* Në këtë shembull flukset monetare të principalit janë ndarë në periudha kohore, por janë përfshirë flukset monetare nga interesat e lidhur me këtë principal gjatë llogaritjes së ndryshimit të vlerës së drejtë të zërit të mbrojtur. Janë të mundshme edhe metoda të tjera të skedulimit të aktiveve dhe pasiveve. Po kështu, në këtë shembull, janë përdorur periudha kohore mujore të rivendosjes së çmimeve. Një njësi ekonomike mund të vendosë të përdorë periudha kohore më të ngushta ose më të gjera.

† Shembulli përdor një swap si instrument mbrojtës. Një njësi ekonomike mund të përdorë kontratat e ardhshme, për norma ose derivativë të tjerë si instrumente mbrojtës.

IE8 Vlera e drejtë e swap-it, në kohë të ndryshme gjatë periudhës së mbrojtjes, është si vijon :

	1 .01. 20X1	31 .01. 20X1	1 .02. 20X1	28 .02. 20X1	31 .03. 20X1
Vlera e drejtë (pasiv) (NJM)	Zero	(47,408)	(47,408)	(23,795)	Zero

Trajtimi kontabël

IE9 Më 1 janar 20X1, njësia ekonomike A përcakton si element të mbrojtur një shumë prej 20 milion NJM të aktiveve për periudhën tremujore. Ndryshimi në vlerë i elementit të mbrojtur (d.m.th. 20 milion NJM i aktiveve), që është i lidhur drejtpërdrejt me ndryshimet në LIBOR, përcaktohet si një rrezik i mbrojtur. Gjithashtu, kjo është në përputhje me kërkesat e tjera të përcaktimit të parashtuara në paragrafet 88(d) dhe UZ119 të standardit.

IE10 Njësia ekonomike A përcakton si instrument mbrojtës swap-in e normave të interesit, të përshkruar në paragrafin IE4.

Fundi i muajit 1 (31 janar 20X1)

IE11 Më 31 janar 20X1 (në fund të muajit 1), kur njësia ekonomike A teston efektivitetin, LIBOR është ulur. Bazuar në përvojën historike të parapagimeve, njësia ekonomike A vlerëson që parapagimet, si rrjedhim, do të bëhen më shpejt në krahasim me vlerësimin e mëparshëm. Si rezultat, vlera e aktiveve të planifikuara në këtë periudhë (përfshirë aktivet e reja të krijuara gjatë muajit) rivekëtohet për shumën 96 milion NJM.

IE12 Vlera e drejtë e swap-it të përcaktuar të normave të interesit, me një principal imagjinar 20 milion NJM, është (47,408 NJM)* (swap-i është një pasiv).

IE13 Njësia ekonomike A llogarit ndryshimin në vlerën e drejtë të elementit të mbrojtur, duke marrë parasysh ndryshimin në parapagimet e vlerësuara, si vijon.

- (a) Së pari, ajo llogarit përqindjen e vlerësimit fillestar të aktivitetit që është i mbrojtur për periudhën kohore. Kjo është 20 përqind (20 milion ÷ 100 milion NJM).
- (b) Së dyti, ajo e përdor këtë përqindje (20 përqind) për vlerësimin e rishikuar të shumës për këtë periudhë (96 milion NJM), për të llogaritur shumën që është elementi i mbrojtur bazuar në vlerësimin e rishikuar. Kjo shumë është 19.2 milion NJM.
- (c) Së treti, ajo llogarit ndryshimin në vlerën e drejtë të këtij vlerësimi të rishikuar të elementit të mbrojtur (19.2 milion NJM), që është i lidhur drejtpërdrejt me ndryshimet në LIBOR. Ky ndryshim është 45,511NJM (47,408'NJM × (19.2 milion NJM ÷ 20 milion NJM)).

* shih paragrafin IE18

† d.m.th. 20,047,408NJM – 20,000,000NJM Shih paragrafin IE17

IE14 Për këtë periudhë, njësia ekonomike A bën regjistrimet kontabël si vijon:

D Mjete monetare	172,097NJM	
	K Pasqyra e të ardhurave (të ardhura interesi) ^(a)	172,097NJM

Për njohjen e interesit të arkëtuar mbi shumën e mbrojtur (19.2 milion NJM).

D Pasqyra e të ardhurave (shpenzime interesi)	179,268NJM	
	K Pasqyra e të ardhurave (të ardhura interesi)	179,268NJM
	K Mjete monetare	Zero

Për njohjen e interesit të arkëtuar dhe të paguar mbi swap-in e përcaktuar si një instrument mbrojtës.

D Pasqyra e të ardhurave (humbja)	47,408NJM	
	K Derivativ pasiv	47,408NJM

Për njohjen e ndryshimit në vlerën e drejtë të swap-it.

D Nënzë i veçantë i bilancit	45,511NJM	
	K Pasqyra e të ardhurave (fitim neto)	45,511NJM

Për njohjen e ndryshimit në vlerën e drejtë të shumës së mbrojtur.

(a) Ky shembull nuk tregon se si janë llogaritur shumat e të ardhurave nga interesi dhe shpenzimeve të interesit.

IE15 Rezultati neto në fitim ose humbje (duke përfshirë të ardhura nga interesi dhe shpenzime interesi) është njohja e një humbjeje prej (1,897 NJM). Kjo përfaqëson joefektivitetin në marrëdhënien mbrojtëse që rrjedh nga ndryshimi në datat e vlerësuar të parapagimit.

Fillimi i muajit 2

IE16 Më 1 shkurt 20X1, njësia ekonomike A shet një pjesë të aktiveve në periudha kohe të ndryshme. Njësia ekonomike A llogarit që ka shitur $8^{1/3}$ përqind të tërë portofolit të aktiveve. Meqë aktivet janë shpërndarë sipas një përqindjeje (sesa si aktive individuale) për çdo periudhë kohe, njësia ekonomike A përcakton që ajo nuk mund të vërtetojë se në cilën periudhë specifike janë planifikuar aktivet e shitura. Kështu ajo përdor një bazë sistematike dhe racionale për shpërndarje. Bazuar në faktin që është shitur një pjesë përfaqësuese e aktiveve në portofol, njësia ekonomike A shpërndan shitjen proporcionalisht në të gjitha periudhat kohore.

IE17 Mbi këtë bazë, njësia ekonomike A llogarit që ka shitur $8^{1/3}$ përqind të aktiveve të shpërndara për një periudhë tremujore, d.m.th. 8 milion NJM ($8^{1/3}$ përqind të 96 milion NJM). Shumat e arkëtuara janë 8,018,400 NJM, baraz

- me vlerën e drejtë të aktiveve. * Në çregjistrimin e aktiveve, njësia ekonomike A, gjithashtu, heq nga nënzëri i veçantë i bilancit një shumë që përfaqëson ndryshimin në vlerën e drejtë të aktiveve të mbrojtura, që ajo tashmë i ka shitur. Kjo shumë përbën $8^{1/3}$ përqind të tepicës totale prej 45,511 NJM të nënzërit, d.m.th. 3,793 NJM.
- IE18 Njësia ekonomike A bën regjistrimet kontabël të mëposhtme për të njohur shitjen e aktivitetit dhe pjesën e hequr të tepicës në nënzërin e veçantë të bilancit:

D Mjete monetare	8,018,400NJM
K Aktiv	8,000,000NJM
K Nënzëri i veçantë i bilancit	3,793NJM
K Pasqyra e të ardhurave (fitim neto)	14,607NJM

Për njohjen e shitjes së aktivitetit me vlerë të drejtë dhe njohjen e fitimit neto nga shitja.

- Meqë ndryshimi në shumën e aktiveve nuk është i lidhur drejtpërdrejt me ndryshimin në normën e interesit të mbrojtur, nuk do të ketë joefektivitet.
- IE19 Njësia ekonomike A ka të planifikuara 100 milion NJM aktive dhe 80 milion NJM pasive në këtë periudhë kohe. Pra, shuma neto që njësia ekonomike kërkon të mbrojtë është tani 8 milion NJM dhe, si rrjedhim, ajo e përcakton këtë shumë si të mbrojtur.
- IE20 Njësia ekonomike A vendos të rregullojë instrumentin mbrojtës duke përcaktuar vetëm një pjesë të swap-it fillestar si instrument mbrojtës. Kështu, si instrument mbrojtës përcaktohet 8 milion NJM ose 40 përqind e shumës imagjinare të swap-it fillestar me një jetë të mbetur prej dy muajsh dhe me vlerë të drejtë 18,963 NJM. † Gjithashtu, kjo është në përputhje me kërkesat e tjera të përcaktimit, të parashtruara në paragrafet 88(d) dhe UZ119 të standardit. Pjesa e shumës imagjinare të swap-it prej 12 milion NJM, që nuk është më e përcaktuar si instrument mbrojtës, klasifikohet ose si e mbajtur për tregtim për të cilën ndryshimet në vlerën e drejtë njihen në fitim ose humbje, ose përcaktohet si instrument mbrojtës në një mbrojtje tjetër. ‡
- IE21 Si më 1 shkurt 20X1 dhe pas kontabilizimit të shitjes së aktiveve, nënzëri i veçantë i bilancit është 41,718 NJM (45,511 NJM – 3,793 NJM), që përfaqëson ndryshimin kumulativ në vlerën e drejtë prej 17.6 milion §NJM të aktiveve. Megjithatë, sikurse më 1 shkurt 20X1, njësia ekonomike A mbron vetëm 8 milion NJM të aktiveve që kanë një ndryshim kumulativ në vlerën e drejtë prej 18,963 NJM. **Nënzërit të veçantë të mbetur të bilancit prej 22,755NJM†† i takon një sasi aktiveve që njësia ekonomike akoma i mban, por jo më për mbrojtje. Kështu, njësia ekonomike A amortizon këtë shumë mbi jetën e mbetur të periudhës, d.m.th. ajo amortizon 22,755 NJM për dy muaj.
- IE22 Njësia ekonomike A përcakton që nuk është e praktikueshme të përdorë metodën e amortizimit të bazuar në normën efektive të rillogaritur dhe kështu pra përdor metodën lineare.

Fundi i muajit 2 (28 shkurt 20X1)

- IE23 Më 28 shkurt 20X1, kur njësia ekonomike A kur bën testin vijues të efektivitetit, LIBOR është i pandryshuar. Njësia ekonomike A nuk i rishikon pritshmëritë e parapagimeve të saj. Vlera e drejtë e swap-it të normave të interesit të përcaktuar, me një principal imagjinar 8 milion NJM është (9,518 NJM) ‡‡ (swap-i është një pasiv). Gjithashtu, njësia ekonomike A llogarit vlerën e drejtë të aktivitetit të mbrojtur prej 8 milion NJM si më 28 shkurt 20X1 për 8,009,518 NJM. §§

* Shuma e realizuar nga shitja e aktiveve është vlera e drejtë e aktivitetit të parapagueshëm, që është më e vogël se vlera e drejtë e aktivitetit ekuivalent jo të parapagueshëm i treguar në paragrafin IE17

† $7,408\text{NJM} \times 40\text{ përqind}$

‡ Në fakt, njësia ekonomike mund të lidhë swap kompensimi me një principal imagjinar prej 12 milion për të rregulluar pozicionin e saj dhe të përcaktojë si instrument mbrojtës të gjithë shumën 20 milionNJM të swap-it ekzistues dhe të gjithë shumën 12 milion NJM të swap-it të ri për kompensim.

§ $19.2\text{ milionNJM} - (8^{1/3} \times 19.2\text{ milionNJM})$

** $41,718\text{NJM} \times (8\text{ milionNJM} \div 17.6\text{ milionNJM})$

†† $41,718\text{NJM} - 18,963\text{NJM}$

‡‡ $3,795\text{NJM}$ [shih paragrafin IE18] $\times (8\text{ milion NJM} \div 20\text{ milion NJM})$

§§ $20,023,795\text{NJM}$ [shih paragrafin SHI7] $\times (8\text{ milion NJM} \div 20\text{ milion NJM})$

IE24 Për këtë periudhë, njësia ekonomike A bën regjistrimet kontabël si vijon:

D	Mjete monetare	71,707NJM	
	K Pasqyra e të ardhurave (të ardhura interesi)		71,707NJM

Për njohjen e interesit të arkëtuar për shumën e mbrojtur (8 milion NJM).

D	Pasqyra e të ardhurave (shpenzime interesi)	71,707NJM	
	K Pasqyra e të ardhurave (të ardhura interesi)		62,115NJM
	K Mjete monetare		9,592NJM

Për njohjen e interesit të arkëtuar dhe të paguar mbi pjesën e swap-it të përcaktuar si një instrument mbrojtës (8 milionNJM).

D	Derivativ pasiv	9,445NJM	
	K Pasqyra e të ardhurave (fitim neto)		9,445NJM

Për njohjen e ndryshimit në vlerën e drejtë të pjesës së swap-it të përcaktuar si instrument mbrojtës (8 milionNJM)(9,518NJM – 18,963NJM).

D	Pasqyra e të ardhurave (humbja)	9,445NJM	
	K Nënzë i veçantë i bilancit		9,445NJM

Për njohjen e ndryshimit në vlerën e drejtë të shumës së mbrojtur (8,009,518NJM – 8,018,963NJM).

IE25 Efekti neto në fitim ose humbje (përfashtuar të ardhura nga interesi dhe shpenzime interesi) është zero duke pasqyruar që mbrojtja është plotësisht efektive.

IE26 Njësia ekonomike A bën regjistrimin kontabël vijues për amortizimin e tepricës së nënzërit për këtë periudhë:

D	Pasqyra e të ardhurave (humbja)	11,378NJM	
	K Nënzë i veçantë i bilancit		11,378 ^(a) NJM

Për njohjen e shpenzimeve të amortizimit për periudhën.

(a) 22,755NJM ÷ 2

Fundi i muajit 3

IE27 Gjatë muajit të tretë nuk ka ndryshim të mëtejshëm në shumën e aktiveve ose pasiveve për periudhën tremujore. Më 31 mars 20X1 aktivet, maturimi i swap-it dhe të gjitha tepricat janë të njohura në fitim ose humbje.

IE28 Për këtë periudhë, njësia ekonomike A bën regjistrimet kontabël si vijon:

D	Mjete monetare	8,071,707	
	K Aktiv (Bilanc)		8,000,000NJM
	K Pasqyra e të ardhurave (të ardhura interesi)		71,707NJM

Për njohjen e interesit dhe të mjeteve monetare të arkëtuara në maturim të shumës së mbrojtur (8 milion NJM).

D	Pasqyra e të ardhurave (shpenzime interesi)	71,707NJM	
	K Pasqyra e të ardhurave (të ardhura interesi)		62,115NJM
	K Mjete monetare		9,592NJM

Për njohjen e interesit të arkëtuar dhe të paguar mbi pjesën e swap-it të përcaktuar si një instrument mbrojtës (8 milion NJM).

D	Derivativ pasiv	9,518NJM	
	K Pasqyra e të ardhurave (fitim neto)		9,518NJM

Për njohjen e skadencës së pjesës së swap-it të përcaktuar si një instrument mbrojtës (8 milion NJM).

D	Pasqyra e të ardhurave (humbja)	9,518NJM	
	K Nënzë i veçantë i bilancit		9,518NJM

Për bartjen e tepricës së mbetur të nënzërit në periudhën e skadencës.

IE25 Efekti neto në fitim ose humbje (përfashtuar të ardhura nga interesi dhe shpenzime interesi) është zero duke pasqyruar që mbrojtja është plotësisht efektive.

IE26 Njësia ekonomike A bën regjistrimin kontabël vijues për amortizimin e tepricës së nënzërit për këtë periudhë:

D	Pasqyra e të ardhurave (humbja)	11,378NJM	
	K Nënzë i veçantë i bilancit		11,377 ^(a) NJM

Për njohjen e shpenzimeve të amortizimit për periudhën.

(a) 22,755NJM ÷ 2

Përmbledhje

IE31 Në tabelat e mëposhtme përmbledhen:

- (a) ndryshimet në nënzërin e veçantë të bilancit;
- (b) vlera e drejtë e derivativit;
- (c) efekti në fitim ose humbje i mbrojtjes për tërë periudhën tremujore të saj; dhe
- (d) të ardhurat nga interesi dhe shpenzimet e interesit që lidhen me shumat e përcaktuara si të mbrojtura.

Përshkrimi	1 .01. 20X1	31 .01. 20X1	1 .02. 20X1	28 .02. 20X1	31 .03. 20X1
	NJM	NJM	NJM	NJM	NJM
Shuma e aktivitet të mbrojtur	20,000,000	19,200,000	8,000,000	8,000,000	8,000,000

(a) Ndryshimet në nënzërin e veçantë të bilancit

Për t'u mbartur

Teprica që amortizohet	Zero	Zero	Zero	22,755	11,377
Teprica e mbetur	Zero	Zero	45,511	18,963	9,518
Minus: Rregullimi në shitjen e aktivitet	Zero	Zero	(3,793)	Zero	Zero
Rregullim për ndryshimin në vlerën e drejtë të aktivitet të mbrojtur	Zero	45,511	Zero	(9,445)	(9,518)
Amortizimi	Zero	Zero	Zero	(11,378)	(11,377)

E mbartur:

Teprica që amortizohet	Zero	Zero	22,755	11,377	Zero
Teprica e mbetur	Zero	45,511	18,963	9,518	Zero

(b) Vlera e drejtë e derivativit

	1 .01. 20X1	31 .01. 20X1	1 .02. 20X1	28 .02. 20X1	31 .03. 20X1
20,000,000NJM	Zero	47,408	—	—	—
12,000,000NJM	Zero	—	28,445	Jo më i përcaktuar si instrument mbrojtës.	
8,000,000NJM	Zero	—	18,963	9,518	Zero
Totali	Zero	47,408	47,408	9,518	Zero

(c) Efekti në fitim ose humbje i mbrojtjes

	1 .01. 20X1	31 .01. 20X1	1 .02. 20X1	28 .02. 20X1	31 .03. 20X1
Ndryshimi në nënzë: Aktiv	Zero	45,511	N/A	(9,445)	(9,518)
Ndryshimi në vlerën e drejtë të derivativit	Zero	(47,408)	N/A	9,445	9,518
Efekti neto	Zero	(1,897)	N/A	Zero	Zero
Amortizimi	Zero	Zero	N/A	(11,378)	(11,377)

Përveç kësaj, ka një fitim neto nga shitja e aktiveve prej 14,607NJM më 1 shkurt 20X1.

(d) Të ardhurat nga interesi dhe shpenzimet e interesit që lidhen me shumën e përcaktuar si e mbrojtur.

Fitimi ose humbja e njohur për shumën e mbrojtur	1 .01. 20X1	31 .01. 20X1	1 .02. 20X1	28 .02. 20X1	31 .03. 20X1
Të ardhura nga interesi					
– mbi aktiv	Zero	172,097	N/A	71,707	71,707
– mbi swap	Zero	179,268	N/A	62,115NJM	62,115NJM
Shpenzime interesi					
– mbi swap	Zero	(179,268)	N/A	(71,707)	(71,707)

PËRMBAJTJA**UDHËZIM PËR ZBATIMIN E****SNK 39 INSTRUMENTE FINANCIARE: NJOHJA DHE MATJA****SEKSIONI A OBJEKTI**

A.1 Praktika e shlyerjes për neto: kontrata e ardhshme (forward) për blerjen e një malli

A.2 Opsion për shitjen (put) e një aktivi jofinanciar

SEKSIONI B PËRKUFIZIMET

B.1 Përkufizimi i një instrumenti financiar: kallëpet e arit

B.2 Përkufizimi i një derivativi: shembuj të derivativëve dhe të instrumenteve bazë

B.3 Përkufizimi i një derivativi: shlyerja në të ardhmen, swap normash interesi me shlyerje neto ose bruto

B.4 Përkufizimi i një derivativi: swap normash interesi të parapaguar (detyrim pagese me normë fikse i parapaguar në fillim ose më pas)

B.5 Përkufizimi i një derivativi: swap normash interesi i parapaguar me pagesë variabël, arkëtim fiks

B.6 Përkufizimi i një derivativi: kompensim i huave

B.7 Përkufizimi i një derivativi: opsioni që nuk pritët të ushtrohet

B.8 Përkufizimi i një derivativi: kontrata në monedhë të huaj bazuar në vëllimin e shitjeve

B.9 Përkufizimi i një derivativi: kontrata e ardhshme (forward) e parapaguar

B.10 Përkufizimi i një derivativi: investimi neto fillestar

B.11 Përkufizimi i mbajtur për tregtim: portofoli me një model aktual më të fundit të sigurimit të fitimeve afatshkurtra

B.12 Përkufizimi i mbajtur për tregtim: balancimi i një portofoli

B.13 Përkufizimi i aktiveve financiare që mbahen deri në maturim: principali i lidhur me indeksin

B.14 Përkufizimi i aktiveve financiare që mbahen deri në maturim: interesi i lidhur me indeksin

B.15 Përkufizimi i aktiveve financiare që mbahen deri në maturim: shitjet sipas një klasifikimi zbritës

B.16 Përkufizimi i aktiveve financiare që mbahen deri në maturim: shitjet e lejuara

B.17 Përkufizimi i investimeve që mbahen deri në maturim: shitjet sipas kërkesave specifike për kapital të njësisë ekonomike

B.18 Përkufizimi i aktiveve financiare që mbahen deri në maturim: kolaterali i vënë si garanci, marrëveshjet e riblerjes (repo) dhe marrëveshjet e dhënies hua të letrave me vlerë

B.19 Përkufizimi i aktiveve financiare që mbahen deri në maturim: 'prishja'

B.20 Përkufizimi i investimeve që mbahen deri në maturim: nënkategorizimi me qëllim zbatimin e rregullit 'të prishjes'

B.21 Përkufizimi i investimeve që mbahen deri në maturim: zbatimi i rregullit 'të prishjes' në konsolidim

B.22 Përkufizimi i huave dhe llogarive të arkëtueshme: instrument kapitali neto

B.23 Përkufizimi i huave dhe llogarive të arkëtueshme: depozitat e bankës në bankat e tjera

B.24 Përkufizimi i kostos së amortizuar: instrumente borxhi të përhershëm me norma fikse ose variabël të bazuara në treg

B.25 Përkufizimi i kostos së amortizuar: instrumente borxhi të përhershëm me norma interesi zbritëse

B.26 Shembull i llogaritjes së kostos së amortizuar: aktivi financiar

B.27 Shembull i llogaritjes së kostos së amortizuar: instrumente borxhi me pagesa interesi të shkallëzuara

B.28 Mënyra e rregullt e kontratave: treg i pakrijuar

B.29 Mënyra e rregullt e kontratave: kontrata e ardhshme

B.30 Mënyra e rregullt e kontratave: cilat kushte zbatohen për shlyerje të zakonshme?

B.31 Mënyra e rregullt e kontratave: blerje aksioni me opsion blerjeje

B.32 Njohja dhe mosnjohja e pasiveve financiare duke përdorur kontabilizimin në datën e tregtimit ose në datën e shlyerjes

SEKSIONI C DERIVATIVËT E PËRFSHIRË

C.1 Derivatvët e përfshirë: ndarja e një instrumenti borxhi bazë

C.2 Derivatvët e përfshirë: ndarja e një opsioni të përfshirë

C.3 Derivatvët e përfshirë: trajtimi kontabël për obligacionet e konvertueshme

C.4 Derivatvët e përfshirë: 'përfitues' kapitali neto

C.5 Derivatvët e përfshirë: kontrata bazë e borxhit ose e kapitalit neto

C.6 Derivatvët e përfshirë: instrumentet sintetikë

C.7 Derivatvët e përfshirë: kontratat e blerjes dhe të shitjes për instrumentet në monedhë të huaj

C.8 Derivatvët e përfshirë në monedhë të huaj: kushti i palidhur me monedhën e huaj

C.9 Derivatvët e përfshirë në monedhë të huaj: monedha e tregtisë ndërkombëtare

C.10 Derivatvët e përfshirë: mbajtësi lejohet, por nuk kërkohet, të shlyejë pa mbuluar kryesisht të gjithë investimin e njohur të tij

C.11 Derivatvët e përfshirë: përcaktimi i besueshëm i vlerës së drejtë

SECTION D NJOHJA DHE MOSNJOHJA (ÇREGJISTRIM)

D.1 Njohja fillestare

D.1.1 Njohja: kolaterali në mjete monetare

D.2 Mënyra e rregullt e blerjes ose shitjes së një aktivi financiar

D.2.1 Data e tregtimit kundrejt datës së shlyerjes: shumat që regjistrohen për një blerje

D.2.2 Data e tregtimit kundrejt datës së shlyerjes: shumat që regjistrohen për një shitje

D.2.3 Kontabilizimi në datën e shlyerjes: këmbimi i aktiveve financiare jomonetare

SEKSIONI E MATJA

E.1 Matja fillestare e aktiveve financiare dhe pasiveve financiare

E.1.1 Matja fillestare: kostot e transaksionit

E.2 Konsideratat për matjen me vlerën e drejtë

E.2.1 Konsideratat për matjen me vlerën e drejtë të fondeve të investimit

E.2.2 Matja me vlerën e drejtë: zotërim i madh aksionesh

E.3 Fitimet dhe humbjet neto

E.3.1 Aktive financiare të vlefshme për shitje: këmbimi i aksioneve

E.3.2 SNK 39 dhe SNK 21 Aktive financiare të vlefshme për shitje: ndarja e përbërësit të monedhës:

E.3.3 SNK 39 dhe SNK 21 Diferencat e këmbimit që rrjedhin nga përkthimi i njësive ekonomike të huaja: kapitali neto apo të ardhurat?

E.3.4 SNK 39 dhe SNK 21 Ndërlidhja midis SNK 39 dhe SNK 21

E.4 Zhvlerësimi dhe mosarkëtueshmëria e aktiveve financiare

E.4.1 Evidenca objektive e zhvlerësimit

E.4.2 Zhvlerësimi: humbjet e ardhshme

E.4.3 Vlerësimi i zhvlerësimit: principali dhe interesi

E.4.4 Vlerësimi i zhvlerësimit: mbrojtja me vlerën e drejtë

E.4.5 Zhvlerësimi: matrica e provizionit

- E.4.6 Zhvlerësimi: humbjet e tepërta
- E.4.7 Njohja e zhvlerësimit mbi bazë portofoli
- E.4.8 Zhvlerësimi: njohja e kolateralit
- E.4.9 Zhvlerësimi i aktivitetit financiar jomonetar i vlefshëm për shitje
- E.4.10 Zhvlerësimi: nëse rezerva e aktiveve të vlefshme për shitje e njohur në kapitalin neto mund të jetë negative

SEKSIONI F MBROJTJA

F.1 Instrumentet mbrojtës

- F.1.1 Mbrojtja e ekspozimit të vlerës së drejtë të një obligacioni të shprehur në monedhë të huaj
- F.1.2 Mbrojtja me një aktiv financiar ose pasiv financiar joderivativ
- F.1.3 Kontabiliteti mbrojtës: përdorimi i opsioneve të shkruar në instrumentet mbrojtës të kombinuar
- F.1.4 Mbrojtjet e brendshme
- F.1.5 Kompensimi i kontratave derivative të brendshme që përdoren për të drejtuar rrezikun e normës së interesit
- F.1.6 Kompensimi i kontratave derivative të brendshme që përdoren për të drejtuar rrezikun e monedhës së huaj
- F.1.7 Derivatët e brendshëm: shembuj të zbatimit të Pyetjes F.1.6
- F.1.8 Kombinimi i opsioneve të shkruara dhe të blera
- F.1.9 Strategjia e mbrojtjes neutrale – delta (trekëndësh)
- F.1.10 Instrumenti mbrojtës: kontratë me opion shitje pa mjete monetare
- F.1.11 Instrumenti mbrojtës: pjesa e flukseve të mjeteve monetare të një instrumenti mjete monetare
- F.1.12 Mbrojtjet për më tepër se një lloj rreziku
- F.1.13 Instrumenti mbrojtës: kontratat e ardhshme të këmbimit të dyfishtë të monedhave të huaja
- F.1.14 Kompensimi i swap-eve të njëkohshme dhe përdorimi i ndonjerës si një instrument mbrojtës

F.2 Elementët e mbrojtur

- F.2.1 Nëse një derivativ mund të përcaktohet si një element i mbrojtur
- F.2.2 Mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare: emetimi i parashikuar i borxhit me normë fikse
- F.2.3 Kontabiliteti mbrojtës: depozitat bazë të paprekshme
- F.2.4 Kontabiliteti mbrojtës: mbrojtja e rrjedhjeve të ardhshme të të ardhurave në monedhë të huaj
- F.2.5 Mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare: mbrojtja e 'të gjitha në një'
- F.2.6 Marrëdhëniet mbrojtëse: rreziku i përgjithshëm i njësisë ekonomike
- F.2.7 Mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare: transaksion parashikues lidhur me kapitalin neto të njësisë ekonomike
- F.2.8 Kontabiliteti mbrojtës: rreziku i një transaksioni që nuk kryhet
- Investimet që mbahen deri në maturim: mbrojtja e pagesave me normë interesi variabël
- F.2.10 Elementët e mbrojtur blerja e investimit që mbahet deri në maturim
- F.2.11 Mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare: riinvestimi i fondeve të përfuara nga investimet e mbajtura deri në maturim
- F.2.12 Kontabiliteti mbrojtës: aktivi financiar i parapagueshëm
- F.2.13 Mbrojtja me vlerën e drejtë: rreziku që mund të prekë fitimin ose humbjen
- F.2.14 Transaksionet mbrojtëse ndërgrup dhe ndërmjet njësisë ekonomike
- F.2.15 Kontratat e brendshme: kompensimi i vetëm i derivativit të jashtëm

- F.2.16 Kontratat e brendshme: kontratat e derivativit të jashtëm që shlyhen neto
- F.2.17 Mbrojtja me afat pjesor
- F.2.18 Instrumenti mbrojtës: swap normash interesi midis dy monedhave
- F.2.19 Elementët e mbrojtur: mbrojtja nga rreziku i monedhës së huaj të aksioneve të tregtueshme publikisht
- F.2.20 Kontabiliteti mbrojtës: indeksi i bursës
- F.2.21 Kontabiliteti mbrojtës: paraqitja neto e aktiveve dhe pasiveve

F.3 Kontabiliteti mbrojtës

- F.3.1 Mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare: flukset e mjeteve monetare me normë interesi fikse
- F.3.2 Mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare: riinvestimi i flukseve të mjeteve monetare me normë interesi fikse
- F.3.3 Mbrojtja e monedhës së huaj
- F.3.4 Mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare të monedhës së huaj
- F.3.5 Mbrojtja me vlerën e drejtë: instrument borxhi me normë variabël
- F.3.6 Mbrojtja me vlerën e drejtë: inventari
- F.3.7 Kontabiliteti mbrojtës: transaksion parashikues
- F.3.8 Përcaktimi retrospektiv i mbrojtjeve
- F.3.9 Kontabiliteti mbrojtës: përcaktimi në fillimin e mbrojtjes
- F.3.10 Kontabiliteti mbrojtës: identifikimi i transaksionit parashikues të mbrojtur
- F.3.11 Mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare: dokumentimi i kohëzgjatjes së transaksionit parashikues

F.4 Mbrojtja efektive

- F.4.1 Mbrojtja mbi bazën pas tatimit
- F.4.2 Mbrojtja efektive: vlerësimi mbi bazë kumulative
- F.4.3 Mbrojtja efektive: rreziku i kredisë i palës tjetër
- F.4.4 Mbrojtja efektive: testet e efektivitetit
- F.4.5 Mbrojtja efektive: kompensim në më pak se 100 përqind
- F.4.7 Supozimi i një mbrojtje efektive perfekte

F.5 Mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare:

- F.5.1 Kontabiliteti mbrojtës: aktivi monetar joderivativ ose pasivi financiar joderivativ i përdorur si një instrument mbrojtës
- F.5.2 Mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare: performanca e instrumentit mbrojtës (1)
- F.5.3 Mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare: performanca e instrumentit mbrojtës (2)
- F.5.4 Mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare: transaksioni parashikues i kryer përpara periudhës së specifikuar
- F.5.5 Mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare: matja e efektivitetit të mbrojtjes të një transaksioni parashikues në një instrument borxhi
- F.5.6 Mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare: angazhim i përcaktuar për të blerë inventar në një monedhë të huaj

F.6 Mbrojtja: të tjera probleme

- F.6.1 Kontabiliteti mbrojtës: drejtimi i rrezikut të normës së interesit në institucionet financiare
- F.6.2 Konsiderata për kontabilitetin mbrojtës kur rreziku i normës së interesit drejtohet mbi bazë neto
- F.6.3 Shembull ilustrues i zbatimit të mënyrës në Pyetjen F.6.2
- F.6.4 Kontabiliteti mbrojtës: primi ose skontoja në kontratën e ardhshme të këmbimit
- F.6.5 SNK 39 dhe SNK 21 Mbrojtja me vlerën e drejtë të aktivit të matur me kosto

SEKSIONI G TË TJERA

- G.1 Dhënie informacionesh shpjeguese për ndryshimet në vlerën e drejtë

G.2 SNK 39 dhe SNK 7 Kontabiliteti mbrojtës: Pasqyrat e fluksit të mjeteve monetare

Udhëzim për zbatimin e SNK 39 *Instrumente financiare: Njohja dhe matja*

Ky udhëzim shoqëron SNK 39, por nuk është pjesë e tij .

Seksioni A Objekti

A.1 Praktika e shlyerjes për neto: kontrata e ardhshme (forward) për blerjen e një malli

Njësia ekonomike XYZ lidh një kontratë të ardhshme (forward) me çmim fiks për të blerë një milion kilogram bakër sipas kërkesave të pritshme për përdorim. Kontrata e lejon XYZ të bëjë livrimin fizik të bakrit në fund të 12 muajve, të paguajë apo të arkëtojë një shlyerje për neto në mjete monetare, bazuar në ndryshimin në vlerën e drejtë të bakrit. A trajtohet kontrata si një derivativ?

Ndonëse kjo kontratë plotëson përkufizimin e një derivativi, nuk është e nevojshme që të trajtohet si i tillë. Kontrata është një instrument derivativ, sepse nuk ka një investim neto fillestar. Ajo bazohet në çmimin e bakrit dhe do të shlyhet në të ardhmen. Megjithatë, në qoftë se XYZ synon ta shlyejë kontratën në momentin e dorëzimit dhe nuk ka asnjë histori për kontratën të ngjashme të shlyerjes për neto në mjete monetare ose të marrjes në dorëzim të bakrit dhe shitjen e tij brenda një periudhe të shkurtër kohe mbas livrimit, me qëllim gjenerimin e fitimit si rezultat i luhatjeve afatshkurtra në çmim ose në marzhin e shitësit, kontrata nuk trajtohet si një derivativ sipas SNK 39. Në fakt, ajo konsiderohet si një kontratë ekzekutuese.

A.2 Opsion për shitjen (put) e një aktivi jofinanciar

Njësia ekonomike XYZ zotëron një ndërtesë për zyra. XYZ lidh një kontratë me opsion shitjeje me një investitor, sipas të cilës XYZ lejohet t'ia shesë investitorit ndërtesën për 150 milion NJM. Vlera aktuale e ndërtesës është 175^{*} milion NJM. Opsioni skadon në pesë vite. Nëse ai ushtrohet, mund të shlyhet me anën e livrimit fizik ose mjete monetare neto, në opsionin e XYZ. Si do të bëhej trajtimi kontabël i opsionit nga XYZ dhe nga investitori?

Kontabilizimi nga XYZ varet nga synimi që ka kjo njësi ekonomike si dhe nga praktika e shlyerjes në të kaluarën. Ndonëse kontrata plotëson përkufizimin e një derivativi, XYZ nuk e trajton atë si një derivativ, nëse synon ta shlyejë kontratën nëpërmjet livrimit të ndërtesës po të ushtrojë opsionin e saj dhe nuk ka një praktikë të shlyerjes neto në të kaluarën (SNK 39.5 dhe SNK 39.UZ10).

Megjithatë, investitori nuk mund të nxjerrë përfundimin se opsioni është vendosur për të plotësuar kërkesat e pritshme për blerje, shitje ose përdorim nga ana e tij, sepse ai nuk ka aftësinë për të kërkuar livrimin (SNK 39.7). Përveç kësaj, opsioni mund të shlyhet për neto në mjete monetare. Prandaj, investitori duhet ta trajtojë kontratën si një derivativ. Pavarësisht nga praktikatat e kaluara, synimi i investitorit nuk prek mënyrën e shlyerjes qoftë me anën e livrimit, ose në mjete monetare. Investitori ka shkruar një opsion, dhe opsioni i shkruar, në të cilin mbajtësi ka mundësinë e zgjedhjes për të bërë shlyerje fizike ose për neto në mjete monetare, nuk mund të kënaqë asnjëherë kërkesat e një livrimi normal si përjashtim nga SNK 39, sepse shkruesi i opsionit nuk ka aftësinë për të kërkuar livrimin.

Megjithatë, nëse kontrata është një kontratë e ardhshme (forward) dhe jo një opsion, dhe nëse ajo kërkon livrimin fizik kur njësia raportuese nuk ka në të kaluarën ndonjë praktikë të shlyerjes për neto në mjete monetare ose në marrjen në dorëzim të ndërtesës dhe shitjen brenda një periudhe të shkurtër kohe pas dorëzimit, me qëllim sigurimin e fitimit nga luhatjet afatshkurtra në çmim ose marzhin e tregtarit, atëherë kontrata nuk mund të trajtohet si një derivativ.

Seksioni B Përkufizimet

B.1 Përkufizimi i një instrumenti financiar: kallëpet e arit

A janë kallëpet e arit një instrument financiar (sikurse mjetet monetare) apo konsiderohen mall?

^{*} Në këtë udhëzim, shumat monetare janë shprehur në 'njësi monetare' (NJM).

Ato janë mall. Ndonëse ato janë tepër likuide, nuk ka një të drejtë kontraktuale për të arkëtuar mjete monetare ose një tjetër aktiv financiar i brendaqenësishëm në kallëpet e arit.

B.2 Përkufizimi i një derivativi: shembuj të derivativëve dhe të instrumenteve bazë

Cilët janë shembujt e kontratave derivative të zakonshme dhe çfarë është baza e identifikuar?

SNK 39 e përkufizon derivativin si vijon:

Një derivativ është një instrument financiar ose çdo kontratë tjetër që përbën objekt të këtij standardi, e cila plotëson tre karakteristikat e mëposhtme:

- (a) vlera e tij ndryshon në vartësi të normës specifike të interesit, çmimit të instrumentit financiar, çmimit të mallit, kursit të këmbimit të monedhës, indeksit të çmimeve apo të normave, vlerësimi i kredisë ose indeksit të kredisë, ose variabla të tjerë, siç është në rastin e një variabli jofinanciar që nuk është specifik për njerën palë të kontratës (shpeshherë i quajtur variabël 'bazë');
- (b) kostoja fillestare e tij është zero ose më e vogël në krahasim me lloje të tjera kontratash, që priten të ndikohen në të njëjtën mënyrë nga ndryshimet në faktorët e tregut; dhe
- (c) shlyerja bëhet në të ardhmen.

Lloji i kontratës	Variabli kryesor për çmuarjen e shlyerjes (variabël bazë)
Swap për norma interesi	Normat e interesit
Monedha swap (swap i këmbimit të monedhave të huaja)	Kurset e monedhës
Kontratë swap për mallra	Çmimet e mallrave
Kontratë swap kapitali neto	Çmimet e kapitalit neto(kapitali neto i një njësie tjetër ekonomike)
Kontratë swap për kredi	Vlerësimi i kredisë, indeksi i kredisë ose çmimi i kredisë
E ardhura gjithsej e kontratave të këmbimit (swap)	Vlera e drejtë gjithsej e aktivitetit referencë dhe normat e interesit
Opsioni i blerë ose i shkruar i bonove të thesarit (blerje ose shitje)	Normat e interesit
Opsioni i blerë ose i shkruar (blerje ose shitje)	Kurset e monedhës
Opsioni i blerë ose i shkruar për mallra (blerje ose shitje)	Çmimet e mallrave
Opsioni i blerë ose i shkruar për aksione (blerje ose shitje)	Çmimet e kapitalit neto(kapitali neto i një njësie tjetër ekonomike)
Kontratat e ardhshme për normat e interesit të lidhura me borxhin e qeverisë (future të thesarit)	Normat e interesit
Kontrata të ardhshme (future) të monedhës	Kurset e monedhës
Kontrata të ardhshme (future) të mallrave	Çmimet e mallrave

Lloji i kontratës	Variabli kryesor për çmuarjen e shlyerjes (variabël bazë)
Kontratat e ardhshme për normat e interesit të lidhura me borxhin e qeverisë (forëard të thesarit)	Normat e interesit
Kontrata të ardhshme (forëard) të monedhës	Kurset e monedhës
Kontrata të ardhshme(forëard) për mallra	Çmimet e mallrave
Kontratë e ardhshme (forëard) kapitali neto	Çmimet e kapitalit neto(kapitali neto i një njësie tjetër ekonomike)

Lista e mësipërme jep shembuj të kontratave që zakonisht kualifikohen si derivativë sipas SNK 39. Lista nuk është shteruese. Çdo kontratë, që ka një variabël bazë, mund të jetë një derivativ. Për më tepër, edhe në qoftë se një instrument plotëson përkufizimin e një kontrate derivative, mund të zbatohen kushtet e veçanta të SNK 39, për shembull, nëse ajo është një derivativ për motin (shih SNK 39.UZ1), një kontratë për të blerë ose shitur një zë jofinanciar siç është malli (shih SNK 39.5 dhe SNK 39.UZ10) ose një kontratë e shlyer me aksionet e zakonshme të njësisë ekonomike (shih SNK 32.21–SNK 32.24). Pra, njësisia ekonomike duhet të vlerësojë kontratën për të përcaktuar nëse janë të pranishme karakteristikat e tjera të një derivativi dhe nëse zbatohen kushtet e veçanta.

B.3 Përkufizimi i një derivativi: shlyerja në të ardhmen, swap-i i normave të interesit me shlyerje për neto ose bruto

Me qëllim përcaktimin e një swap-i normash interesi, nëse është një instrument financiar derivativ sipas SNK 39, a ka ndonjë dallim nëse palët bëjnë pagesat e interesit ndaj njera-tjetrës (shlyrje për bruto) apo shlyerje mbi bazë neto?

Jo. Përkufizimi i një derivativi nuk varet nëse shlyerja është bruto apo neto.

Për ta ilustruar: Njësia ekonomike ABC lidh një kontratë swap normash interesi me një palë tjetër (XYZ), sipas të cilës ABC duhet të paguajë një normë fikse 8 përqind dhe të arkëtojë një shumë variabël bazuar në LIBOR-in e tre muajve, që rishikohet mbi bazë tremujori. Shumat e fiksuara dhe variabël përcaktohen bazuar në shumën imagjinare 100 milion NJM. ABC dhe XYZ nuk e këmbajnë shumën imagjinare. ABC paguan ose arkëton një shumë neto në mjete monetare çdo tremujor bazuar në diferencën midis 8 përqindëshit dhe LIBOR-it të tre muajve. Në të kundërt, shlyerja mund të bëhet mbi bazë bruto.

Kontrata plotëson përkufizimin e një derivativi, pavarësisht, nëse është shlyerje bruto apo neto, sepse vlera e tij ndryshon në përputhje me ndryshimet në variablin bazë (LIBOR), investimi neto fillestar është zero dhe shlyerja do bëhet në të ardhmen.

B.4 Përkufizimi i një derivativi: swap normash interesi i parapaguar (detyrim pagese me normë fikse, i parapaguar në fillim ose më pas)

Në qoftë se njera palë parapaguan në fillim detyrimin e saj sipas swap-it të normave të interesit, me pagesa fikse dhe arkëtime variabël, a mund të konsiderohet swap-i si një instrument financiar derivativ?

Po.

Për ta ilustruar: Njësia ekonomike S lidh një kontratë swap pesë vjeçare me palën tjetër C, për një shumë imagjinare 100 milion NJM, me norma interesi fikse në pagesë dhe variabël në arkëtim. Norma e interesit për pjesën variabël të swap-it rregullohet përsëri mbi bazë tremujori me LIBOR-in e tre muajve. Norma e interesit e pjesës fikse është 10 përqind në vit. Njësia ekonomike S parapaguan në fillim detyrimin e saj fiks sipas swap-it prej 50 milion NJM (100 milion NJM × 10 përqind × 5 vite), duke e skontuar me normat e interesit të tregut, ndërsa ruajtja e të drejtës për të përftuar pagesa interesi mbi 100 milion NJM rregullohet për tremujor bazuar në LIBOR-in e tre muajve përgjatë jetës së swap-it.

Investimi fillestar neto në swap-in e normave të interesit është kryesisht më pak se shuma imagjinare mbi të cilën llogariten pagesat variabël sipas pjesës variabël. Kontrata kërkon një investim fillestar neto, që është më i vogël se investimi që do të kërkohej për llojet e tjera të kontratave, të cilat priten të kenë të njëjtin reagim ndaj ndryshimeve në faktorët e tregut, siç është obligacioni me normë të ndryshueshme. Pra, kontrata përmbush kriterin e SNK 39 'një investim fillestar zero ose një investim fillestar neto që është më i vogël se sa do të kërkohej për llojet e tjera të kontratave,

që priten të kenë të njëjtin reagim ndaj ndryshimeve në faktorët e tregut'. Edhe pse njësia ekonomike S nuk ka ndonjë plotësim detyrimi të ardhshëm, shlyerja përfundimtare e kontratës është në një datë në të ardhmen dhe vlera e saj do të ndryshojë në përgjigje të ndryshimeve në indeksin LIBOR. Kështu, kontrata do të trajtohet si një kontratë derivative.

A do të ishte e njëjta përgjigje në qoftë se detyrimi për pagesa me normë fikse parapaguhet në vijim të njohjes fillestare?

Nëse pjesa fikse parapaguhet gjatë afatit, që do të konsiderohej si një mbarim i swap-it të vjetër dhe krijimi i një instrumenti të ri, që vlerësohet sipas SNK39.

B.5 Përkufizimi i një derivativi: swap normash interesi i parapaguar me pagesa variabël, arkëtime fikse

Në qoftë se njera palë parapaguan detyrimin e saj sipas swap-it me pagesa normash interesi variabël, arkëtime normash interesi fikse, në fillimin e kontratës ose në vijim, a është swap-i një instrument financiar derivativ?

Jo. Një swap normash interesi me pagesa variabël, arkëtime fikse, i parapaguar, nuk është një derivativ, nëse ai parapaguhet në fillim dhe nuk është më i tillë nëse ai parapaguhet pas fillimit, sepse ai siguron një kthim mbi shumën e parapaguar (të investuar) të krahasueshëm me kthimin e një instrumenti borxhi me flukse monetare fikse. Shuma e parapaguar nuk plotëson kriterin e një derivativi që 'ka një investim fillestar zero ose një investim neto fillestar, i cili është më i vogël se sa do të kërkohej për llojet e tjera të kontratave që priten të kenë të njëjtin reagim ndaj ndryshimeve në faktorët e tregut'.

Për ta ilustruar: Njësia ekonomike S lidh një kontratë swap normash interesi pesëvjeçare me palën tjetër C, për një shumë imagjinare 100 milion NJM, me pagesa variabël, arkëtime fikse. Pjesa variabël e swap-it rregullohet përsëri mbi bazë tremujore, me LIBOR për tre muaj. Pagesat fikse të interesit sipas swap-it llogariten duke shumëzuar shumën imagjinare të swap-it me 10 përqind, d.m.th. 10 milion NJM në vit. Njësia ekonomike S parapaguan në fillim detyrimin e saj sipas pjesës variabël të swap-it me normat aktuale të tregut, ndërsa ruan të drejtën të arkëtojë pagesa interesi të fiksuara me 10 përqind mbi 100 milion NJM në vit.

Hyrjet e mjeteve monetare nga kontrata janë ekuivalente me ato të një instrumenti financiar me një shumë të përvitshme fikse, meqë njësia ekonomike S e di që do të arkëtojë 10 milion NJM në vit gjatë jetës së swap-it. Pra, duke qenë të gjitha të tjerat të njëjta, investimi fillestar në kontratë do të jetë i barabartë me shumën e përvitshme të fiksuar të instrumenteve financiare të tjera. Kështu, investimi neto fillestar në swap-in e normave të interesit me pagesa variabël, arkëtime fikse është i barabartë me investimin e kërkuar në një kontratë joderivative, që ka të njëjtin reagim ndaj ndryshimeve të kushteve të tregut. Për këtë arsye, instrumenti nuk plotëson kriterin e SNK 39 'investimi fillestar neto është zero ose më i vogël në krahasim me lloje të tjera kontratash, që priten të ndikohen në të njëjtën mënyrë nga ndryshimet në faktorët e tregut'. Prandaj, kontrata nuk trajtohet si një derivativ sipas SNK 39. Nga heqja e detyrimit për të bërë pagesa për norma interesi variabël, njësia ekonomike S në fakt i jep hua palës tjetër C.

B.6 Përkufizimi i një derivativi: kompensim i huave

Njësia ekonomike A i jep një hua pesëvjeçare me normë fikse njësisë ekonomike B, ndërsa B në të njëjtën kohë i jep një hua pesëvjeçare me normë variabël, për të njëjtën shumë, njësisë ekonomike A. Në fillimin e dy huave nuk ka transferime të principalit, meqë A dhe B kanë lidhur një marrëveshje për efekt neto. A kemi në këtë rast një derivativ sipas SNK 39?

Po. Në këtë rast plotësohet përkufizimi i një derivativi (pra mund të thuhet, ka një bazë variabël, investimi fillestar është zero ose më i vogël në krahasim me lloje të tjera kontratash, që priten të ndikohen në të njëjtën mënyrë nga ndryshimet në faktorët e tregut, dhe shlyerja do të bëhet në të ardhmen). Efekti kontraktual i huave është i barabartë me marrëveshjen swap normash interesi pa një investim fillestar. Transaksionet joderivative përmbledhen dhe trajtohen si një derivativ kur këto, në thelb, çojnë si përfundim në krijimin e një derivativi. Për këtë merren parasysh këta tregues:

- ata ndërmerren në të njëjtën kohë dhe në pritje të njeri-tjetrit
- ata kanë të njëjtën palë tjetër
- ata lidhen me të njëjtin rrezik
- nuk ka ndonjë nevojë të dukshme ose ndonjë qëllim biznesi thelbësor për strukturimin e transaksioneve në mënyrë të veçantë, që, gjithashtu, nuk do të ishte përmbushur në një transaksion të vetëm.

E njëjta përgjigje do të jepej edhe nëse njësia ekonomike A dhe njësia ekonomike B nuk do të kishin një marrëveshje me efekt neto, sepse përkufizimi i një instrumenti derivativ në SNK 39 nuk kërkon shlyerje neto.

B.7 Përkufizimi i një derivativi: opsiioni që nuk pritët të ushtrohet

Përkufizimi i një derivativi në SNK 39.9 kërkon që instrumenti ‘të shlyhet në të ardhmen’. A plotësohet ky kriter edhe nëse opsiioni pritët të mos ushtrohet, për shembull, sepse është pa mjete monetare?

Po. Një opsiion shlyhet kur ai ushtrohet ose në maturim. Mbarimi i maturimit është një formë e shlyerjes, edhe pse nuk ka ndonjë shumë shtesë në këmbim.

B.8 Përkufizimi i një derivativi: kontrata në monedhë të huaj bazuar në vëllimin e shitjeve

Njësia ekonomike XYZ, monedha funksionale e të cilës është dollari amerikan, shet produkte në Francë të shprehura në euro. XYZ lidh një kontratë me një bankë investimi për të konvertuar euro-t në dollarë amerikanë, me një kurs këmbimi fiks. Kontrata kërkon që XYZ të kthejë euro, bazuar në vëllimin e shitjeve në Francë, në këmbim të dollarëve amerikanë me një kurs këmbimi të fiksuar 6.00. A është kjo kontratë një derivativ?

Po. Kontrata ka dy variabla bazë (kursi i këmbimit dhe vëllimi i shitjeve), investimi fillestar është zero ose më i vogël në krahasim me lloje të tjera kontratash, që priten të ndikohen në të njëjtën mënyrë nga ndryshimet në faktorët e tregut, dhe një parashikim për pagesë. SNK 39 nuk përjashton nga objekti i tij derivativët që bazohen në vëllimin e shitjeve.

B.9 Përkufizimi i një derivativi: kontrata e ardhshme (forward) e parapaguar

Një njësi ekonomike lidh një kontratë të ardhshme (forward) për të blerë aksione për një vit me një çmim të ardhshëm. Ajo parapaguan në fillimin e kontratës bazuar në çmimin aktual të aksioneve. A është kontrata e ardhshme një derivativ?

Jo. Kontrata e ardhshme nuk plotëson testin e një derivativi që ‘ka një investim fillestar zero ose një investim neto fillestar që është më i vogël se sa do të kërkohej për llojet e tjera të kontratave, që priten të kenë të njëjtin reagim ndaj ndryshimeve në faktorët e tregut’.

Për ta ilustruar: Njësia ekonomike XYZ lidh një kontratë të ardhshme (forward) për të blerë një milion aksione të zakonshme të T-së për një vit. Çmimi aktual i tregut të T-së është 50NJM për aksion; çmimi i ardhshëm për një vit i T-së është 55NJM për aksion. XYZ kërkohej të parapaguajë kontratën e ardhshme në fillim kundrejt një pagese prej 50 milion NJM. Investimi fillestar në kontratën e ardhshme për 50 milion NJM është më pak se shumica imagjinare që përdoret për bazën, një milion aksione me një çmim të ardhshëm 55NJM për aksion, d.m.th. 55 milion NJM. Megjithatë, investimi fillestar neto është përafërsisht sa investimi që do të kërkohej nga llojet e tjera të kontratave, që priten të kenë të njëjtin reagim ndaj ndryshimeve në faktorët e tregut, sepse aksionet e T-së mund të bliheshin në fillim me të njëjtin çmim për 50NJM. Kështu, kontrata e ardhshme e parapaguar nuk plotëson kriterin e investimit fillestar neto të një instrumenti derivativ.

B.10 Përkufizimi i një derivativi: investimi neto fillestar

Shumë instrumente derivative, të tillë si kontratat e të ardhmes (future) dhe opsionet e shkruara për shkëmbim tregtar, kërkojnë llogari rezervë. A është llogaria rezervë një pjesë e investimit neto fillestar?

Jo. Llogaria rezervë nuk është pjesë e investimit fillestar neto në një derivativ. Llogaritë rezervë janë një formë e kolateralit për palën tjetër ose agjencinë e pastrimit të llogarive dhe mund të jenë në formën e mjeteve monetare, letrave me vlerë ose aktiveve të tjera specifike, në mënyrë tipike, aktive likuide. Llogaritë rezervë janë aktive të veçanta që trajtohen veçmas.

B.11 Përkufizimi i mbajtur për tregtim: portofoli me një model aktual më të fundit të sigurimit të fitimeve afatshkurtra

Përkufizimi i një detyrimi financiar ose pasivi financiar i mbajtur për tregtim pohon që ‘një aktiv financiar ose pasiv financiar klasifikohet si i mbajtur për tregtim nëse është pjesë e një portofoli instrumentesh financiare të indentifikuar që drejtohen së bashku dhe për të cilin ka një evidencë të një modeli aktual më të fundit të sigurimit të fitimeve afatshkurtra’. Cili është kuptimi i një ‘portofoli’ për qëllime të zbatimit të këtij përkufizimi?

Ndonëse termi ‘portofol’ nuk është përkufizuar në mënyrë të qartë në SNK 39, konteksti në të cilin është përdorur sugjeron që një portofol është një grup aktivesh financiare ose pasivesh financiare që drejtohen si një pjesë e këtij grupi (SNK 39.9). Nëse ka një evidencë të një modeli aktual më të fundit për marrjen e fitimeve afatshkurtra nga instrumentet

financiare të përfshirë në një portofol të tillë, këto instrumente kualifikohen si të mbajtura për tregtim, edhe pse një instrument financiar individual mund të mbahet në fakt për një periudhë kohore më të gjatë.

B.12 Përkufizimi i mbajtur për tregtim: balancimi i një portofoli

Njësia ekonomike A ka një portofol investimi në instrumente borxhi dhe kapitali neto. Udhëzimet e dokumentuara për drejtimin e portofolit specifikojnë se ekspozimi ndaj rrezikut të kapitalit neto i portofolit duhet të kufizohet midis 30 dhe 50 përqind të vlerës totale të portofolit. Drejtuesi i investimit të portofolit është i autorizuar të balancojë portofolin brenda udhëzimeve të përcaktuara për blerjen dhe shitjen e instrumenteve të kapitalit neto dhe të borxhit. A i lejohet njësia ekonomike A të klasifikojë instrumentet si të vlefshëm për shitje?

Kjo varet nga synimet dhe praktika në të kaluarën e njësia ekonomike A. Nëse drejtuesi i portofolit autorizohet të blejë dhe të shesë instrumente për të balancuar rreziqet në një portofol, por nuk ka synimin për tregtim dhe nuk ka një praktikë në të kaluarën për tregtim për efekt të një fitimi afatshkurtër, instrumentet mund të klasifikohen si të vlefshme për shitje. Nëse drejtuesi i portofolit blen dhe shet instrumente për të siguruar fitime afatshkurtra, instrumentet financiare në portofol klasifikohen si të mbajtur për tregtim.

B.13 Përkufizimi i aktiveve financiare të mbajtura për maturim: principali i lidhur me indeksin

Njësia ekonomike A blen një dëftesë të lidhur me indeksin e kapitalit neto, me afat pesëvjeçar, me një çmim emetimi fillestar për 10NJM dhe çmim tregu për 12NJM në kohën e blerjes. Për dëftesën nuk paguhet interes para maturimit. Në maturim, bëhet pagesa e çmimit fillestar të emetimit të dëftesës prej 10NJM plus një shumë riblerjeje (e aksionit) shtesë që varet nga fakti nëse indeksi i çmimeve specifike të aksionit tejkalon një nivel të paracaktuar në datën e maturimit. Nëse ky indeks nuk e tejkalon ose është baraz me nivelin e paracaktuar, shuma shtesë për riblerjen (e aksionit) nuk paguhet. Nëse indeksi tejkalon nivelin e paracaktuar, shuma shtesë e riblerjes (së aksionit) është baraz me 1.15 dhe diferenca midis nivelit të indeksit të aksionit në maturim dhe atij kur dëftesa është emetuar pjesëtohet me nivelin e indeksit të aksionit në datën e emetimit. Njësia ekonomike A ka një synim pozitiv dhe aftësi për të mbajtur dëftesën deri në maturim. A mundet njësia ekonomike A ta klasifikojë dëftesën si një investim që mbahet deri në maturim?

Po. Dëftesa mund të klasifikohet si një investim që mbahet deri në maturim, sepse ajo ka një pagesë të fiksuar prej 10NJM si dhe maturim të fiksuar. Nga ana tjetër, njësia ekonomike A ka një synim pozitiv dhe aftësi për ta mbajtur atë deri në maturim (SNK 39.9). Megjithatë, tipari i indeksit të kapitalit neto është një opsion blerje jo i lidhur ngushtë me bazën e borxhit, i cili mund të ndahet si një derivativ i përfshirë sipas SNK 39.11. Çmimi i blerjes për 12NJM shpërndahet mes instrumentit bazë të borxhit dhe derivativit të përfshirë. Për shembull, nëse vlera e drejtë e opsionit të përfshirë në blerje është 4NJM, instrumenti bazë i borxhit matet me 8NJM në njohjen fillestare. Në këtë rast, In this case, skontoja prej 2NJM që është e nënkuptuar në borxhin bazë (principali prej 10NJM minus vlera kontabël (neto) fillestare prej 8NJM) amortizohet në fitim ose humbje gjatë kohës së maturimit të dëftesës duke përdorur metodën e interesit efektiv.

B.14 Përkufizimi i aktiveve financiare që mbahen deri në maturim: interes i lidhur me indeksin

Mundet një obligacion me pagesë të fiksuar në maturim dhe datë maturimi të fiksuar të klasifikohet si një investim i mbajtur deri në maturim nëse interesat e paguar indeksohen me çmimin e një malli ose të kapitalit neto, kur njësia ekonomike ka një synim pozitiv dhe aftësi ta mbajë obligacionin deri në maturim?

Po. Megjithatë, si rezultat i interesave të paguara të indeksuara me çmimin e mallit ose të kapitalit neto do të ketë një derivativ të përfshirë që ndahet dhe trajtohet si një derivativ me vlerë të drejtë (SNK 39.11). SNK 39.12 nuk është i zbatueshëm meqë ai duhet të jetë i drejtpërdrejtë për të ndarë investimin në borxhin bazë (pagesa e fiksuar në maturim) nga derivativi i përfshirë (pagesat e interesit të lidhura me indeksin).

B.15 Përkufizimi i aktiveve financiare që mbahen deri në maturim: shitjet që ndjekin një shkallë zbritëse të klasifikimit

Një shitje e investimit që mbahet deri në maturim duke ndjekur një shkallë zbritëse të vlerësimit të kredisë të emetuesit nga një agjenci vlerësimi a do të paraqiste problem në synimin e njësia ekonomike për të mbajtur investimet e tjera deri në maturim?

Nuk është e nevojshme. Një klasifikim zbritës ka të ngjarë të tregojë një rënie në aftësinë huamarrëse të emetuesit. SNK 39 specifikon që një shitje, për shkak të një përqësimit të ndjeshëm të aftësisë huamarrëse të emetuesit, mund të plotësojë kushtin në SNK 39 dhe prandaj nuk vihet në diskutim synimi i njësia ekonomike për të mbajtur investimet e

tjera deri në maturim. Megjithatë, përkeqësimi në aftësinë huamarrëse duhet të gjykohej kryesisht duke iu referuar vlerësimit të kredisë në njohjen fillestare. Gjithashtu, rënia në klasifikim nuk mund të parashikohet në mënyrë të arsyeshme kur njësia ekonomike ka klasifikuar investimin si të mbajtur deri në maturim me qëllim plotësimin e kushtit në SNK 39. Një shkallëzim në ulje i kredisë të një shkallëzimi brenda një klase ose nga një klasë, menjëherë, në një klasë më të ulët mund të shihet si i mundshëm për t'u parashikuar në mënyrë të arsyeshme. Nëse klasifikimi në ulje i kombinuar me informacionin tjetër siguron një evidencë zhvlerësimit, përkeqësimi në aftësinë huamarrëse shpesh do të shikohet si e rëndësishme.

B.16 Përkufizimi i aktiveve financiare që mbahen deri në maturim: shitjet e lejuara

Shitjet e aktiveve financiare që mbahen deri në maturim, a do ta kompromentonin klasifikimin e aktiveve financiare të tjera si të mbajtura deri në maturim?

Po. Sipas SNK 39.UZ22, një ndryshim në drejtim nuk identifikohet si një rast ku shitjet ose transferimet nga aktive të mbajtura deri në maturim nuk komprometojnë këtë klasifikim. Pra, shitjet e bëra në përgjigje të një ndryshimi të tillë në drejtim, vënë në dyshim synimin e njësisë ekonomike për të mbajtur investimet deri në maturim.

Për ta ilustruar: Njësia ekonomike X ka një portofol aktivesh financiare që klasifikohet si i mbajtur deri në maturim. Në periudhën aktuale, përsa i përket drejtimit, është zëvendësuar ekipi më i vjetër i drejtimit në bordin e drejtorëve. Drejtimi i ri dëshiron të shesë një pjesë të aktiveve financiare të mbajtura deri në maturim me qëllim zhvillimin e një strategjie të përcaktuar dhe të miratuar nga bordi. Ndonëse ekipi i mëparshëm i drejtimit ishte qysh nga fillimi i njësisë ekonomike dhe kurrë më parë nuk ishte bërë një ristrukturim i rëndësishëm, prapë se prapë shitjet e vënë në dyshim synimin e njësisë ekonomike për të mbajtur aktivet e mbetura si aktive që mbahen deri në maturim.

B.17 Përkufizimi i investimeve që mbahen deri në maturim: shitjet sipas kërkesave specifike për kapital të njësisë ekonomike

Në disa vende, rregullatorët e bankave ose të industrive të tjera mund të vendosin kërkesa specifike për kapital për një njësi ekonomike, që bazohen në vlerësimin e rrezikut në këtë njësi ekonomike të veçantë. SNK 39.UZ22(e) tregon se një njësi ekonomike, që investimet e mbajtura deri në maturim i shet për t'u përgjigjur një rritjeje të ndjeshme të paparashikuar nga rregullatori në kërkesat për kapital të industrisë, mund të veprojë kështu sipas SNK 39 pa qenë e nevojshme të vihet në dyshim synimi i saj për të mbajtur investimet e tjera deri në maturim. A do të kishte një dyshim të tillë nëse shitjet e investimeve për t'u mbajtur deri në maturim bëhen për shkak të një rritjeje të rëndësishme në kërkesat specifike për kapital në një njësi ekonomike, të imponuara nga rregullatorët (d.m.th. kërkesat për kapital të zbatueshme për një njësi ekonomike të veçantë, por jo për industrinë)?

Po, këto shitje 'prishin' synimin e njësisë ekonomike për të mbajtur aktivet financiare të tjera si të mbajtura deri në maturim, vetëm nëse nuk mund të demonstrohet që shitjet përmbushin kushtin në SNK 39.9 sipas të cilit ato janë si rezultat i një rritjeje në kërkesat për kapital, që është një ngjarje e veçantë përtej kontrollit të njësisë ekonomike, që nuk përsëritet dhe nuk mund të parashikohet në mënyrë të arsyeshme nga njësia ekonomike.

B.18 Përkufizimi i aktiveve financiare që mbahen deri në maturim: kolaterali i vënë si garanci, marrëveshjet e riblerjes (repo) dhe marrëveshjet e dhënies hua të letrave me vlerë

Një njësi ekonomike nuk mund të demonstrojë aftësinë e saj për të mbajtur deri në maturim një investim nëse është subjekt i një kufizimi që do të përmbyste synimin e saj për ta mbajtur aktivin financiar deri në maturim. A do të thotë kjo që një instrument borxhi, i vendosur si kolateral ose i transferuar tek një palë tjetër sipas një repo-je ose një transaksioni të dhënies hua të letrave me vlerë, i cili vazhdon të jetë i njohur, nuk mund të klasifikohet si një investim që mbahet deri në maturim?

Jo. Synimi i një njësie ekonomike dhe aftësia e saj për të mbajtur instrumentet e borxhit deri në maturim nuk janë domosdoshmërisht të kufizuara nëse këto instrumente, të vendosur si kolateral ose që janë subjekt i një marrëveshjeje riblerjeje ose marrëveshjeje të dhënies hua të letrave me vlerë. Megjithatë, njësia ekonomike nuk ka synim pozitiv dhe aftësi për të mbajtur instrumente borxhi deri në maturim nëse nuk parashikon të jetë në gjendje të ruajë apo të ketë të drejtën mbi këto instrumente.

B.19 Përkufizimi i aktiveve financiare që mbahen deri në maturim: 'prishja'

Në përgjigje të ofertave të paraqitura jo sipas kërkesës, njësia ekonomike A shet një sasi të rëndësishme të aktiveve financiare të klasifikuara si të mbajtura deri në maturim në kushte ekonomikisht të favorshme. Njësia ekonomike

A nuk i klasifikon si të mbajtur deri në maturim asnjë nga aktivet financiare të blera mbas datës së shitjes. Megjithatë, ajo nuk riklasifikon pjesën e mbetur të investimeve që mbahen deri në maturim, meqë ajo ende synon t'i mbajë ato deri në maturim. A është njësia ekonomike A në përputhje me SNK 39?

Jo. Kurdoherë që nuk plotësohen kushtet në SNK 39.9 dhe SNK 39.UZ22 nga shitja ose transferimi i më tepër se një shume të papërfillshme aktiveve financiare të klasifikuara si të mbajtura deri në maturim (MDM), asnjë nga instrumentet nuk duhet të klasifikohet në këtë kategori. Kështu, çdo aktiv i mbetur MDM riklasifikohet si aktiv financiar i vlefshëm për shitje. Riklasifikimi regjistrohet në periudhën e raportimit në të cilën kryhen shitjet apo transferimet dhe trajtohet si një ndryshim në klasifikim sipas SNK 39.51. SNK 39.9 e bën të qartë se të paktën duhet të kalojnë dy vite të plota financiare përpara se një njësi ekonomike t'i klasifikojë përsëri aktivet si MDM.

B.20 Përkufizimi i investimeve që mbahen deri në maturim: nënkategorizimi me qëllim zbatimin e rregullit 'të prishjes'

A mundet një njësi ekonomike të zbatojë kushtet në SNK 39.9 për klasifikimin si të mbajtura deri në maturim në mënyrë të veçantë për kategoritë e ndryshme të aktiveve që mbahen deri në maturim, të tilla si instrumente borxhi të shprehura në dollarë amerikanë dhe instrumente borxhi të shprehura në euro?

Jo. 'Rregulli i prishjes' në SNK 39.9 është i qartë. Nëse një njësi ekonomike ka shitur ose riklasifikuar më tepër se një shumë të papërfillshme investimesh që mbahen deri në maturim, ajo nuk mund të klasifikojë ndonjë prej aktiveve financiare si të mbajtura deri në maturim.

B.21 Përkufizimi i investimeve që mbahen deri në maturim: zbatimi i rregullit 'të prishjes' në konsolidim

A mundet një njësi ekonomike të zbatojë kushtet në SNK 39.9 në mënyrë të veçantë për aktivet që mbahen deri në maturim nga njësi ekonomike të ndryshme në grupin e konsoliduar, për shembull, nëse këto njësi të grupit janë në vende të ndryshme, në mjedise ligjore dhe ekonomike të ndryshme?

Jo. Nëse një njësi ekonomike ka shitur ose riklasifikuar më tepër sesa një sasi të papërfillshme investimesh të klasifikuara si të mbajtura deri në maturim në pasqyrat financiare të konsoliduara, ajo nuk mund të klasifikojë ndonjë prej aktiveve financiare si të mbajtura deri në maturim në këto pasqyra, nëse nuk plotësohen kushtet në SNK 39.9.

B.22 Përkufizimi i huave dhe llogarive të arkëtueshme: instrument kapitali neto

A mund të klasifikohet nga mbajtësi një instrument kapitali neto, siç është aksioni preferencial, me pagesa të fiksuara ose të përcaktueshme, brenda kategorisë së huave dhe llogarive arkëtueshme?

Po. Nëse një instrument joderivativ kapitali neto do të regjistrohej si një pasiv nga emetuesi, që shlyhet kundrejt pagesave fikse ose të përcaktueshme dhe nuk është i kuotuar në një treg aktiv, ai mund të klasifikohet në kategorinë e huave dhe llogarive të arkëtueshme nga mbajtësi, me kusht që nga ana tjetër plotësohet përkufizimi i dhënë. SNK 32.15–SNK 32.22 japin udhëzime për klasifikimin e një instrumenti financiar si një pasiv ose si kapital neto nga këndvështrimi i emetuesit të këtij instrumenti. Nëse një instrument nuk plotëson përkufizimin e një instrumenti kapitali neto sipas SNK 32, ai nuk mund të klasifikohet në kategorinë e huave dhe llogarive të arkëtueshme nga mbajtësi.

B.23 Përkufizimi i huave dhe llogarive të arkëtueshme: depozitat e bankës në bankat e tjera

Bankat hapin depozita me afat në bankën qendrore ose në bankat e tjera. Mbrojtja e depozitës herë është e negociueshme, herë jo. Edhe nëse është e negociueshme, banka depozituese mundet ose jo të synojë ta shesë atë. Depozita të tilla, a futen në kategorinë e huave dhe llogarive të arkëtueshme sipas SNK 39.9?

Të tilla depozita plotësojnë përkufizimin e huave dhe llogarive të arkëtueshme, pavarësisht nëse është ose jo e negociueshme siguria e depozitës, vetëm nëse banka depozituese nuk synon ta shesë instrumentin menjëherë ose afër afatit, rast në të cilin depozita klasifikohet si një aktiv financiar i mbajtur për tregtim.

B.24 Përkufizimi i kostos së amortizuar: instrumente borxhi të përhershëm me norma të fiksuara ose variabël të bazuara në treg

Ndonjëherë njësitë ekonomike blejnë ose emetojnë instrumente borxhi që kërkojnë të maten me koston e amortizuar, për të cilat emetuesi nuk ka asnjë detyrim të ripagujë shumën e principalit. Interesi mund të paguhet ose me normë fikse, ose me normë variabël. A duhet të amortizohet menjëherë, në njohjen fillestare, diferenca mes shumës së paguar ose të arkëtuar dhe asaj zero ('shuma e maturimit'), me qëllim përcaktimin e koston së amortizuar, nëse norma e interesit është e fiksuar ose e specifikuar si një normë variabël bazuar në treg?

Jo. Meqë nuk bëhen ripagime të principalit, nuk bëhet amortizim i diferencës mes shumës fillestare dhe asaj të maturimit, nëse norma e interesit është e fiksuar ose e specifikuar si normë variabël e bazuar në treg. Meqë pagesat e interesit janë të fiksuara ose të bazuara në treg dhe do të bëhen në mënyrë të përhershme, kostoja e amortizuar (vlera aktuale e rrjedhjes së pagesave të ardhshme në mjete monetare të skontuara me normën e interesit efektiv) është e barabartë me shumën e principalit në çdo periudhë (SNK 39.9).

B.25 Përkufizimi i kostos së amortizuar: instrumente borxhi të përhershëm me norma interesi zbritëse

Nëse norma e shpallur e interesit mbi një instrument borxhi të përhershëm zvogëlohet gjatë kohës, a do të jetë e barabartë kostoja e amortizuar me shumën e principalit në çdo periudhë?

Jo. Nga këndvështrimi ekonomik, disa ose të gjitha pagesat e interesit janë ripagime të shumës së principalit. Për shembull, norma e interesit mund të shpallet 16 përqind për dhjetë vitet e para dhe zero përqind në periudhat e mëpasshme. Në këtë rast, shumën fillestare amortizohet në zero për dhjetë vitet e para duke përdorur metodën e interesit efektiv, përderisa një pjesë e pagesave të interesit përfaqësojnë ripagimet e shumës së principalit. Kostoja e amortizuar është zero pas vitit 10, sepse vlera aktuale e fluksit të pagesave të ardhshme në mjete monetare në periudhat e mëpasshme është zero (nuk bëhen më pagesa në mjete monetare për principalin ose për interesin në periudhat e mëpasshme).

B.26 Shembull i llogaritjes së koston së amortizuar: aktivi financiar

Aktivet financiare që janë përjashtuar nga vlerësimi me vlerën e drejtë dhe kanë një maturim të fiksuar duhet të maten me koston e amortizuar. Si llogaritet kostoja e amortizuar?

Sipas SNK 39, kostoja e amortizuar llogaritet duke përdorur metodën e interesit efektiv. Norma e vetvetishme e interesit efektiv është norma, me të cilën skontohen krejtësisht fluksat e vlerësuar të ardhshme të mjeteve monetare përgjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar ose, kur është e përshtatshme, në vlerën kontabël neto në njohjen fillestare për periudhën më të shkurtër. Llogaritja përfshin të gjitha tarifat dhe shërbimet e paguara ose të arkëtuara që janë pjesë integrale e normës së interesit efektiv, kostot e drejtpërdrejta të transaksioneve, si dhe të gjitha primet ose zbritjet e tjera.

Shembulli i mëposhtëm ilustron se si llogaritet kostoja e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv. Njësia ekonomike A blen një instrument borxhi që i kanë mbetur pesë vjet deri në maturim me një vlerë të drejtë prej 1,000 NJM (përfshirë kostot e transaksionit). Instrumenti ka një shumë principal prej 1,250 NJM dhe mbart një interes fiks 4.7 përqind, që paguhet një herë në vit ($1,250 \text{ NJM} \times 4.7 \text{ përqind} = 59 \text{ NJM}$ për vit). Gjithashtu, kontrata specifikon që huamarrësi ka opsionin për të parapaguar instrumentin dhe që nuk do të ketë gjoba për parapagimin. Në fillim, njësia ekonomike pret që huamarrësi të mos parapaguajë.

Mund të tregohet se me qëllim që të shpërndahen arkëtimet e interesit dhe skontoja fillestare gjatë afatit të instrumentit të borxhit me një normë konstante mbi vlerën kontabël (neto), ato duhet të konstatohen me një normë 10 përqind në vit. Tabela e mëposhtme jep informacionin rreth koston së amortizuar, të ardhurat nga interesi dhe fluksat e mjeteve monetare të instrumentit të borxhit për çdo periudhë raportimi.

Viti	(a)	(b = a x 10%)	(c)	(d = a + b - c)
	Kostoja e amortizuar në fillim të vitit	Të ardhura nga interesi	Flukset e mjeteve monetare	Kostoja e amortizuar në fund të vitit
20X0	1,000	100	59	1,041
20X1	1,041	104	59	1,086

20X2	1,086	109	59	1,136
20X3	1,136	113	59	1,190
20X4	1,190	119	1,250 + 59	–

Në ditën e parë të vitit 20X2, njësia ekonomike rishikon vlerësimin e flukseve të mjeteve monetare të saj. Tashmë pritet që 50 përqind e principalit të parapaguhet në fund të vitit 20X2 dhe mbetet 50 përqind në fund të vitit 20X4. Në përputhje me SNK 39.UZ8, teprica e çeljes e instrumentit të borxhit në 20X2 rregullohet. Shuma e rregulluar llogaritet duke skontuar shumën që njësia ekonomike pret të arkëtojë në vitin 20X2 dhe vitet e mëpashtme duke përdorur normën fillestare të interesit efektiv (10 përqind). Si rrjedhim, teprica e re e çeljes në vitin 20X2 është 1138 NJM. Rregullimi prej 52 NJM (1,138 NJM – 1,086 NJM) regjistrohet në fitim ose humbje në vitin 20X2. Tabela e mëposhtme jep informacionin mbi koston e amortizuar, të ardhura nga interesi dhe flukset e mjeteve monetare që do të rregullohen duke marrë parasysh ndryshimin në vlerësim.

Viti	(a) Kostoja e amortizuar në fillim të vitit	(b = a x 10%) Të ardhura nga interesi	(c) Flukset e mjeteve monetare	(d = a + b – c) Kostoja e amortizuar në fund të vitit
20X0	1,000	100	59	1,041
20X1	1,041	104	59	1,086
20X2	1,086 + 52	114	625 + 59	568
20X3	568	57	30	595
20X4	595	60	625 + 30	–

Nëse instrumenti i borxhit zhvlerësohet, të themi, në fund të vitit 20X3, humbja zhvlerësimi llogaritet si diferenca midis vlerës kontabël (neto) (595 NJM) dhe vlerës aktuale të flukseve të mjeteve monetare të ardhshme të vlerësuara të skontuara me normën fillestare të interesit efektiv (10 përqind).

B.27 Shembull i llogaritjes së kostonë së amortizuar: instrumente borxhi me pagesa interesi të shkallëzuara

Ndonjëherë njësia ekonomike blejnë ose emetojnë instrumente borxhi me normë të paracaktuar të interesit që rritet ose ulet në mënyrë progresive ('interesi i shkallëzuar') gjatë afatit të këtij instrumenti. Nëse një instrument borxhi me interes të shkallëzuar dhe pa derivativ të përfshirë emetohet me 1,250 NJM dhe ka një shumë maturimi 1,250 NJM, a do të ishte kostoja e amortizuar e barabartë me 1,250 NJM në secilën periudhë raportimi përgjatë afatit të këtij instrumenti?

Jo. Ndonëse nuk ka asnjë diferencë midis shumës së fillimit dhe asaj të maturimit, njësia ekonomike përdor metodën e interesit efektiv për të shpërndarë pagesat e interesit gjatë afatit të instrumentit të borxhit për të arritur në një normë konstante mbi vlerën kontabël (neto) (SNK 39.9).

Shembulli i mëposhtëm ilustron se si llogaritet kostoja e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv për një instrument me normë të paracaktuar të interesit, që rritet ose ulet gjatë afatit të instrumentit të borxhit ('interesi i shkallëzuar').

Më 1 janar 2000, njësia ekonomike A emeton një instrument borxhi me një çmim 1,250 NJM. Shuma e principalit është 1,250 NJM dhe instrumenti është i ripagueshëm më 31 dhjetor 2004. Norma e interesit është specifikuar në marrëveshjen mbi borxhin si një përqindje e shumës së principalit si vijon: 6.0 përqind në vitin 2000 (75NJM), 8.0 përqind në vitin 2001 (100NJM), 10.0 përqind në vitin 2002 (125NJM), 12.0 në vitin 2003 (150NJM), dhe 16.4 përqind në vitin 2004 (205NJM). Në këtë rast, norma e interesit që skonton krejtësisht rrjedhën e pagesave të ardhshme në mjete monetare deri

në maturim është 10 përqind. Prandaj, pagesat në mjete monetare të interesit rishpërndahen gjatë afatit të instrumentit të borxhit me qëllim përcaktimin e kostos së amortizuar në çdo periudhë. Në secilën periudhë, kostoja e amortizuar në fillimin e periudhës shumëzohet me normën e interesit efektiv prej 10 përqind dhe i shtohet koston e amortizuar. Çdo pagesë në mjete monetare që bëhet në periudhë zbritet nga shifra që rezulton në fund. Kështu, kostoja e amortizuar për secilën periudhë është si vijon:

Viti	(a)	(b = a x 10%)	(c)	(d = a + b – c)
	Kostoja e amortizuar në fillim të vitit	Të ardhura nga interesi	Flukset e mjeteve monetare	Kostoja e amortizuar në fund të vitit
2000	1,250	125	75	1,300
2001	1,300	130	100	1,330
2002	1,330	133	125	1,338
2003	1,338	134	150	1,322
2004	1,322	133	1,250 + 205	–

B.28 Mënyra e rregullt e kontratave: treg i pakrijuar

A mundet një kontratë për të blerë një aktiv financiar të jetë sipas mënyrës së rregullt nëse nuk ka një treg të krijuar për tregtimin e një kontrate të tillë?

Po. SNK 39.9 i referohet termave që kërkojnë livrimin e aktivit brenda kuadrit kohor të krijuar në përgjithësi nga rregullorja ose marrëveshja në tregun e interesuar. Tregu, sipas termit që përdoret në SNK 39.9, nuk është i kufizuar në një bursë kapitali formale ose në një treg të organizuar jashtë bursave. Më saktë, ky përbën mjedisin në të cilin aktiv i financiar këmbëhet zakonisht. Një kuadër kohor i pranueshëm do të ishte periudha që zakonisht dhe në mënyrë të arsyeshme kërkohet që palët të përfundojnë transaksionin, të përgatitin dhe të përfundojnë dokumentet përmbyllëse. Për shembull, tregu për emetimin privat të instrumenteve financiare mund të jetë një treg i tillë.

B.29 Mënyra e rregullt e kontratave: kontrata e ardhshme (forward)

Njësia ekonomike ABC lidh një kontratë të ardhshme (forward) për të blerë një milion aksione të zakonshme të M-së për dy muaj me 10 NJM për aksion. Kontrata është me një individ dhe nuk është një kontratë këmbimi e tregtueshme. Sipas kontratës kërkohet që ABC të bëjë livrimin fizik të aksioneve dhe të paguajë palën tjetër me 10 milion NJM në mjete monetare. Aksionet e M-së tregtohen në një treg aktiv publik me një mesatare prej 100,000 aksione në ditë. Mënyra e rregullt e livrimit është tre ditë. A trajtohet kontrata e ardhshme (forward) si kontratë sipas mënyrës së rregullt?

Jo. Kontrata duhet të trajtohet si një derivativ, sepse ajo nuk është shlyer sipas mënyrës së vendosur nga rregullorja ose marrëveshja në tregun e interesuar.

B.30 Mënyra e rregullt e kontratave: cilat kushte zbatohen për shlyerje të zakonshme?

Nëse një njësi tregon një ose më shumë instrumente financiare në një treg aktiv dhe kushtet e shlyerjes ndryshojnë në tregje aktive të ndryshëm, cili nga kushtet zbatohet për të vlerësuar nëse një kontratë për blerjen e këtyre instrumenteve financiare është kontratë e mënyrës së rregullt?

Kushtet që zbatohen janë ato të tregut në të cilin ndodh aktualisht blerja.

Për ta ilustruar: Njësia ekonomike XYZ blen një milion aksione të njësive ekonomike ABC në bursën e këmbimit në SHBA, për shembull, nëpërmjet një ndërmjetësi. Data e shlyerjes e kontratës është gjashtë ditë pune më vonë. Në bursat amerikane, aksionet e kapitalit neto zakonisht shlyhen për tre ditë pune. Meqë kontrata shlyhet në gjashtë ditë pune, ajo nuk përbën një përjashtim si një mënyrë e rregullt tregtimi.

Megjithatë, nëse XYZ bën të njëjtin transaksion në një këmbim monedhash të huaja që ka një periudhë shlyerje të zakonshme për gjashtë ditë pune, kontrata do të ishte një përjashtim nga mënyra e rregullt e tregtimit.

B.31 Mënyra e rregullt e kontratave: blerje aksioni me opsjon blerjeje

Njësia ekonomike A blen një opsjon blerjeje në një treg publik që e lejon atë të blejë 100 aksione të njësise ekonomike XYZ në çdo kohë, për tre muajt në vijim, me një çmim 100 NJM për aksion. Nëse njësia ekonomike A ushtron opsjonin e saj të blerjes, ajo ka 14 ditë për të shlyer transaksionin sipas rregullimit ose marrëveshjes në tregun e opsioneve. Aksionet e XYZ tregtohen në një treg aktiv publik ku shlyerja kërkohet të bëhet në tre ditë. A është blerja e aksioneve nga ushtrimi i opsjonit një mënyrë e rregullt blerjeje e aksioneve?

Po. Shlyerja e një opsjoni bëhet sipas rregullimit ose marrëveshjes në tregun për opsjonet, prandaj me ushtrimin e opsjonit nuk trajtohet më si një derivativ, sepse shlyerja nga livrimi i aksioneve brenda 14 ditëve është një mënyrë e rregullt transaksioni.

B.32 Njohja dhe mosnjohja e pasiveve financiare duke përdorur kontabilizimin në datën e tregtimit ose në datën e shlyerjes

SNK 39 ka rregulla të veçanta për njohjen dhe çregjistrimin e aktiveve financiare duke bërë kontabilizimin në datën e tregtimit ose në datën e shlyerjes. A zbatohen këto rregulla për transaksionet në instrumente financiare që janë klasifikuar si pasive financiare, të tilla si transaksionet në pasive në formën e depozitës dhe pasive për tregtim?

Jo. SNK 39 nuk ka ndonjë kërkesë specifike për kontabilizimin në datën e tregtimit dhe atë në datën e shlyerjes në rastin e transaksioneve në instrumente financiare, që janë klasifikuar si pasive financiare. Prandaj, zbatohen kërkesat e përgjithshme të njohjes dhe çregjistrimit në SNK 39.14 dhe SNK 39.39. SNK 39.14 shprehet se pasivet financiare njihen në datën që njësia ekonomike 'bëhet palë e kushteve kontraktuale të instrumentit'. Në përgjithësi, të tilla kontrata nuk njihen, me përjashtim të rastit kur njera nga palët e ka zbatuar ose kontrata është një kontratë derivative, që nuk është e përjashtuar nga objekti i SNK 39. SNK 39.39 specifikon që pasivet financiare çregjistrohen vetëm kur ato nuk ekzistojnë më, d.m.th. kur detyrimi i specifikuar në kontratë është shlyer, anuluar ose ka mbaruar.

Seksioni C Derivatvët e përfshirë

C.1 Derivatvët e përfshirë: veçimi i një instrumenti borxhi bazë

Nëse një derivativ i përfshirë pa opsjon kërkohet të veçohet nga një instrument borxhi bazë, si duhet të jenë termat e instrumentit bazë të borxhit dhe derivativëve të përfshirë të identifikuar? Për shembull, a mund të jetë instrument borxhi bazë një instrument me normë fikse, me normë variabël ose me kupon zero?

Termet e instrumentit bazë të borxhit pasqyrojnë termat thelbësorë të shpallur ose të nënkuptuar të instrumentit hibrid. Në mungesë të termave të shpallur ose të nënkuptuar, njësia ekonomike gjykon vetë mbi termat. Megjithatë, një njësi ekonomike mund të mos identifikojë një përbërës që nuk është i specifikuar ose mund të mos vendosë termat e instrumentit bazë të borxhit në një mënyrë që do të çonte në veçimin e një derivativi të përfshirë që tashmë nuk është tamam i pranishëm në instrumentin hibrid, që do të thotë, ai nuk mund të krijojë një fluks monetar që nuk ekziston. Për shembull, nëse një instrument borxhi pesëvjeçar, me interes të fiksuar për 40,000 NJM në vit dhe shumë e principalit në maturim për 1,000,000 NJM shumëzuar me ndryshimin në indeksin e çmimeve të kapitalit neto, do të ishte e papërshtatshme të identifikohet një kontratë bazë me normë të luhatshme dhe një swap i përfshirë kapitali neto që ka një pjesë me normë të luhatshme kompensimi në vend të identifikimit të bazës me normë të fiksuar. Në këtë shembull, kontrata bazë është një instrument borxhi me normë të fiksuar 40,000 NJM në vit, sepse nuk ka flukse monetare nga norma luhatëse e interesit në instrumentin hibrid.

Përveç kësaj, termat e një derivativi të përfshirë pa opsjon, siç është një kontratë e ardhshme (forward) ose swap, duhet të përcaktohen në mënyrë të tillë që të ketë derivativ të përfshirë me vlerë të drejtë zero në fillimin e instrumentit hibrid. Nëse lejohet të veçohen derivativët e përfshirë pa opsjon në terma të tjerë, një instrument hibrid i vetëm mund të shpërbëhet në një llojshmëri të pafund kombinimesh të instrumentit bazë të borxhit dhe derivativëve të përfshirë, për shembull, duke veçuar derivativët e përfshirë me terma që krijojnë asimetri, forcë lëvizëse ose një farë ekspozimi ndaj rrezikut që tashmë nuk është i pranishëm në instrumentin hibrid. Pra, është e papërshtatshme të veçohet një derivativ i përfshirë pa opsjon në terma që bëjnë të ketë një vlerë të drejtë të ndryshme nga zero në fillimin e instrumentit hibrid. Përcaktimi i termave të derivativit të përfshirë bazohet në kushtet ekzistuese kur instrumenti financiar është emetuar.

C.2 Derivatvët e përfshirë: veçimi i një opsiioni të përfshirë

Përgjigjia në pyetjen C.1 tregon se termat e një derivativi të përfshirë pa opsin duhet të përcaktohen në mënyrë të tillë që ky derivativ të ketë një vlerë të drejtë zero në njohjen fillestare të instrumentit hibrid. Kur një derivativ i përfshirë bazuar në opsin veçohet, duhet që termat e opsiionit të përfshirë të përcaktohen në mënyrë të tillë që derivativi të ketë një vlerë të drejtë zero, ose një vlerë të perceptuar zero (të themi, të jetë në para) në fillimin e instrumentit hibrid?

Jo. Sjellja ekonomike e një instrumenti hibrid me një derivativ të përfshirë të bazuar në opsin varet në mënyrë kritike nga çmimi i ushtrimit të opsiionit (ose norma e ushtrimit të opsiionit), i specifikuar sipas tiparit të opsiionit në instrumentin hibrid, siç diskutohet më poshtë. Pra, veçimi i një derivativi të përfshirë bazuar në opsin (përfshirë çdo tipar si blerje, shitje, kufi maksimal, dysheme, titull, proces shkëmbimi në nivel dysheme ose swap në një instrument hibrid) duhet të mbështetet në termat e shpallur të tiparit të opsiionit të dokumentuar, në instrumentin hibrid. Si rezultat, derivativi i përfshirë nuk do të ishte e nevojshme të kishte një vlerë të drejtë ose vlerë të perceptuar baraz me zero në njohjen fillestare të instrumentit hibrid.

Nëse një njësi ekonomike kërkohet të identifikojë termat e një derivativi të përfshirë, bazuar në opsin, për të arritur në një vlerë të drejtë zero të këtij derivativi, çmimi i ushtrimit të opsiionit (ose norma e ushtrimit të opsiionit), në përgjithësi, do duhej të përcaktohej në mënyrë të tillë për të patur si rezultat një opsin pafundësisht pa mjete monetare. Kjo do të nënkuptonte një probabilitet zero të ushtrimit të tiparit të opsiionit. Megjithatë, meqë probabiliteti i ushtrimit të tiparit të opsiionit në instrumentin hibrid, në përgjithësi, nuk është zero, nuk do të ishte në përputhje me sjelljen ekonomike të mundshme të këtij instrumenti të supozohet se vlera e drejtë fillestare është zero. Në mënyrë të ngjashme, nëse njësi ekonomike kërkohet të identifikojë termat e një derivativi të përfshirë, bazuar në opsin, aq sa për të arritur një vlerë të perceptuar zero për derivativët e përfshirë, çmimi i ushtrimit të opsiionit (ose norma e ushtrimit të opsiionit) do të duhej të supozohet e barabartë me çmimin (ose normën) e bazës variabël, në njohjen fillestare të instrumentit hibrid. Në këtë rast, vlera e drejtë e opsiionit do të ishte vetëm vlera në kohë e tij. Megjithatë, një supozim i tillë nuk do të ishte në përputhje me sjelljen ekonomike të mundshme të instrumentit hibrid, përfshirë probabilitetin e të ushtruarit të tiparit të opsiionit, vetëm nëse çmimi i ushtrimit i rënë dakord nuk është në fakt i barabartë me çmimin (ose normën) e variablit bazë në njohjen fillestare të instrumentit hibrid.

Natyrë ekonomike e derivativit të përfshirë, bazuar në opsin, është kryesisht e ndryshme nga e një derivativi të përfshirë, bazuar në kontratat e ardhshme (përfshirë kontratat e ardhshme (forward) dhe swap-et), sepse termat e këtyre kontratave janë të tilla që pagesa e bazuar në diferencën mes çmimit të bazës dhe çmimit të ardhshëm do të bëhet në një datë të specifikuar, ndërsa termat e një opsiioni janë të tilla që pagesa e bazuar në diferencën mes çmimit të bazës dhe çmimit të ushtrimit të opsiionit mund ose jo të bëhet në varësi të marrëdhënies ndërmjet çmimit të ushtrimit të opsiionit të rënë dakord dhe çmimit të bazës në një datë ose datat e specifikuara në të ardhmen. Prandaj, rregullimi i çmimit të ushtrimit të opsiionit të një derivativi të përfshirë bazuar në opsin, tjetëron natyrën e instrumentit hibrid. Nga ana tjetër, nëse termat e një derivativi të përfshirë pa opsin, në një instrument borxhi bazë, janë të përcaktuara aq sa të ketë një vlerë të drejtë në një farë shume, por jo zero, në fillimin e instrumentit hibrid, kjo shumë do të përfaqësojë në thelb një huamarrje ose huadhënie. Kështu, siç është diskutuar në përgjigjen e dhënë për pyetjen C.1, nuk është e përshtatshme të veçohet një derivativ i përfshirë pa opsin në një instrument borxhi bazë, në kushtet kur vlera e drejtë nuk është zero në njohjen fillestare të instrumentit hibrid.

C.3 Derivatvët e përfshirë: trajtimi kontabël për obligacionet e konvertueshme

Si bëhet trajtimi kontabël i një investimi në obligacione (aktiv financiar) që janë të konvertueshme në aksione të njësisë ekonomike emetuese ose të ndonjë njësie ekonomike tjetër para maturimit?

Investimi në obligacione të konvertueshme para maturimit, në përgjithësi, nuk mund të klasifikohet si një investim që mbahet deri në maturim, sepse nuk do të ishte në përputhje me tiparin e konvertimit —e drejta për ta konvertuar në aksione të kapitalit neto para maturimit.

Një investim në obligacione të konvertueshme mund të klasifikohet si një aktiv financiar i vlefshëm për shitje, me kusht që ai nuk blihet për qëllime tregtimi. Opsioni i konvertimit në kapital neto është një derivativ i përfshirë.

Nëse obligacionet klasifikohen si të vlefshme për shitje (d.m.th. ndryshimet në vlerën e drejtë njihen drejtpërdrejt në kapitalin neto deri në momentin që obligacionet shiten), opsiioni i konvertimit në kapital neto (derivativi i përfshirë) veçohet. Shuma e paguar për obligacionin ndahet midis instrumentit të borxhit pa opsin konvertimi dhe opsiionit të konvertimit në kapital neto. Ndryshimet në vlerën e drejtë të opsiionit të konvertimit në kapital neto njihen në fitim ose humbje, nëse opsiioni nuk është pjesë e marrëdhënies mbrojtëse të fluksit monetar.

Nëse obligacioni i konvertueshëm matet me vlerën e drejtë, me ndryshimet në të që njihen në fitim ose humbje, veçimi i derivativit të përfshirë nga obligacioni bazë nuk lejohet.

C.4 Derivatívët e përfshirë: ‘përfitues’kapitali neto

Në disa raste, njësitë ekonomike sipërmarrëse të kapitalit sigurojnë hua të varura (të kushtëzuara) duke rënë dakord që nëse dhe kur huamarrësi liston aksionet e tij në bursë, këto njësi kanë të drejtën të marrin aksionet e njësisë ekonomike huamarrëse pa shpërblim ose me një çmim shumë të ulët (një ‘përfitues kapitali neto’) kundrejt një interesi dhe ripagimi të principalit. Si rezultat i tiparit të përfitimit të kapitalit neto, interesi i huasë të varur është më i ulët seç duhej të ishte. Duke supozuar se huatë e varura nuk maten me vlerën e drejtë, me ndryshimet e saj të njohura në fitim ose humbje (SNK 39.11(c)), a e plotëson tipari i përfitimit të kapitalit neto përkufizimin e një derivativi të përfshirë, edhe pse ai është i kushtëzuar nga listimi i ardhshëm i huamarrësit?

Po. Karakteristikat ekonomike dhe rreziqet e kthimit të kapitalit neto nuk janë të lidhura ngushtë me karakteristikat ekonomike dhe rreziqet e një instrumenti borxhi bazë (SNK 39.11(a)). Opsioni i përfitimit të kapitalit neto plotëson përkufizimin e një derivativi, sepse ai ka një vlerë që ndryshon në përgjigje të ndryshimit në çmimin e aksioneve të huamarrësit, ka një investim fillestar neto zero ose investim fillestar neto është më i vogël se ai që kërkohet për llojet e tjera të kontratave që priten të kenë të njëjtin reagim ndaj ndryshimeve në faktorët e tregut, si dhe ai shlyhet në të ardhmen (SNK 39.11(b) dhe SNK 39.9(a)). Tipari i përfitimit të kapitalit neto plotëson përkufizimin e derivativit edhe pse e drejta për të marrë aksione është e kushtëzuar nga listimi i ardhshëm i huamarrësit. SNK 39.UZ39 shprehet se për një derivativ mund të kërkohet të bëhet një pagesë si rezultat i ndonjë ngjarje në të ardhmen, që nuk është e lidhur me shumën imagjinare. Një tipar përfitimi kapitali neto është i ngjashëm me një derivativ të tillë, me përjashtim të faktit, që nuk të jep të drejtën për pagesa të fiksuara, por një të drejtë opsioni, nëse ngjarje ndodh në të ardhmen.

C.5 Derivatívët e përfshirë: kontrata bazë e borxhit ose e kapitalit neto

Njësia ekonomike A ka blerë një instrument ‘borxhi’ pesëvjeçar, të emetuar nga njësia ekonomike B, me një principal me shumë 1 milion NJM, që është indeksuar me çmimin e aksionit të njësies ekonomike C. Në maturim, njësia ekonomike A do të arkëtojë nga njësia ekonomike B shumën e principalit plus ose minus ndryshimin në vlerën e drejtë të 10,000 aksioneve të njësies ekonomike C. Çmimi aktual i aksionit është 110 NJM. Nga njësia ekonomike B nuk bëhen pagesa të veçanta interesi. Çmimi i blerjes është 1 milion NJM. Njësia ekonomike A e klasifikon instrumentin e borxhit si të vlefshëm për shitje. Ajo Ajoarrin në përfundimin se instrumenti është një instrument hibrid me një derivativ të përfshirë, për shkak të principalit të indeksuar të kapitalit neto. Për qëllime të veçimit të një derivativi të përfshirë, a është kontrata bazë një instrument kapitali neto apo një instrument borxhi?

Kontrata bazë është një instrument borxhi, sepse instrumenti hibrid ka një maturim të shpallur, d.m.th. nuk plotësohet përkufizimi i një instrumenti kapitali neto (SNK 32.11 dhe SNK 32.16). Ai trajtohet si një instrument borxhi me kupon zero. Pra, përsa i përket trajtimit kontabël të instrumentit bazë, njësia ekonomike A e përcakton interesin 1 milion NJM për pesë vjet, duke përdorur normën e interesit që është e zbatueshme në treg në njohjen fillestare. Derivativi i përfshirë pa opson veçohet në mënyrë që të ketë një vlerë të drejtë fillestare të barabartë me zero (shih pyetja C.1).

C.6 Derivatívët e përfshirë: instrumentet sintetikë

Njësia ekonomike A blen një instrument borxhi me normë të luhatshme, të emetuar nga njësia ekonomike B. Në të njëjtën kohë, ajo lidh me njësinë ekonomike C një kontratë swap pesëvjeçare me pagesa fikse dhe arkëtime variabël të normave të interesit. Njësia ekonomike A e shikon kombinimin e instrumentit të borxhit dhe swap-it si një instrument sintetik me normë fikse dhe e klasifikon si një investim që mbahet deri në maturim, meqë ajo ka një synim pozitiv dhe aftësi për ta mbajtur deri në maturim. Njësia ekonomike A mendon se trajtimi kontabël i veçantë për swap-in është i papërshtatshëm, meqë SNK 39.UZ33(a) kërkon që një derivativ i përfshirë të klasifikohet së bashku me instrumentin e tij bazë, nëse derivativi është i lidhur me normën e interesit që mund të ndryshojë shumën e interesit, që përndryshe do të paguhej ose arkëtohej nga kontrata bazë e borxhit. A është e drejtë analiza e bërë nga njësia ekonomike?

Jo. Instrumentet e derivativëve të përfshirë kanë terma dhe kushte që përfshihen në kontratat bazë joderivative. Në përgjithësi, është e papërshtatshme të trajtohen dy ose më shumë instrumente financiare të veçanta si një instrument i vetëm i kombinuar (trajtimit kontabël i ‘instrumentit sintetik’) me qëllim zbatimin e SNK 39. Secili prej instrumenteve financiare ka termat dhe kushtet e veta dhe secili prej tyre mund të transferohet ose të shlyhet në mënyrë të veçantë. Pra, instrumenti i borxhit dhe swap-i klasifikohen në mënyrë të veçantë. Transaksionet e përshkruara këtu ndryshojnë nga transaksionet e diskutuara në pyetjen B.6, të cilat nuk kanë përmbytje me përjashtim të faktit që kanë si rezultat swap-in për norma interesi.

C.7 Derivatvët e përfshirë: kontratat e blerjes dhe të shitjes për instrumentet në monedhë të huaj

Një kontratë furnizimi përcakton kryerjen e pagesave në një monedhë tjetër dhe jo në (a) monedhën funksionale të palës tjetër të kontratës, (b) monedhën në të cilën produkti shprehet në mënyrë të përhershme në transaksionet tregtare në gjithë botën dhe (c) monedhën që zakonisht përdoret në kontratat e blerjes ose shitjes së zërave jofinanciarë në mjedisin ekonomik në të cilin ndodh transaksioni. A është kjo kontratë një derivativ i përfshirë që duhet të trajtohet e veçuar sipas SNK 39?

Po. Për ta ilustruar: një njësi ekonomike norvegjeze është dakord t'i shesë vaj një njësie ekonomike franceze. Kontrata e vajit shprehet në franga zviceriane, ndonëse kontratat e vajit zakonisht shprehen në dollarë amerikanë në transaksionet tregtare në gjithë botën, kurse korona norvegjeze zakonisht përdoret në kontratat për blerje ose shitje të zërave jofinanciarë në Norvegji. Anjera prej njësisë ekonomike nuk kryhen ndonjë aktivitet të rëndësishëm në franga zviceriane. Në këtë rast, njësi ekonomike norvegjeze e trajton kontratën e furnizimit si një kontratë bazë me një kontratë të ardhshme (forward) monedhash të huaja të përfshirë për të blerë franga zviceriane. Njësi ekonomike franceze e trajton kontratën e furnizimit si një kontratë bazë me një kontratë të ardhshme (forward) të monedhave të huaja, të përfshirë për të shitur franga zviceriane. Secila prej njësisë ekonomike i përfshin ndryshimet në vlerën e drejtë të kontratës së ardhshme (forward) të monedhave të huaj në fitim ose humbje, nëse njësi raportuese nuk e përcakton kontratën si një instrument mbrojtës të fluksit monetar, kur është e nevojshme.

C.8 Derivatvët e përfshirë në monedhë të huaj: kushti i palidhur me monedhën e huaj

Njësi ekonomike A, e cila i mat zërat në pasqyrat e saj financiare mbi bazë euro (monedha funksionale e saj), lidh një kontratë për të blerë vaj për gjashtë muaj për 1,000 dollarë amerikanë nga njësi ekonomike B, e cila ka si monedhë funksionale koronën norvegjeze. Kontrata bazë e vajit nuk është objekt i SNK 39, sepse ajo është e lidhur dhe vazhdon të jetë me qëllim livrimin e një zëri jofinanciar në përputhje me kërkesat e pritshme të njësisë ekonomike për blerje, shitje ose përdorim (SNK 39.5 dhe SNK 39.UZ10). Kontrata e vajit përfshin kushtin e raportit të këmbimit të monedhave të huaja, që tregon se palët, përveç furnizimit dhe pagesës për vajin, do të këmbajnë një shumë të njëjtë me atë të luhatjes në kursin e këmbimit të dollarit amerikan dhe koronës norvegjeze të zbatuar mbi një shumë imagjinare prej 100,000 dollarë amerikanë. Sipas SNK 39.11, a është derivativi i përfshirë (kushti për raportin e këmbimit të monedhave të huaja) i lidhur ngushtë me kontratën bazë të vajit?

Jo, kushti i raportit të këmbimit të monedhave të huaja veçohet nga kontrata bazë e vajit, sepse ai nuk lidhet ngushtë me të (SNK 39.UZ33(d)).

Kushti për pagesën për 1,000 dollarë amerikanë, sipas kontratës bazë, mund të konsiderohet si një derivativ në monedhë të huaj, sepse dollari amerikan nuk është monedha funksionale e njësisë ekonomike A, dhe as e njësisë ekonomike B. Ky derivativ në monedhë të huaj nuk do të veçohet, sepse siç thuhet në SNK 39.UZ33(d), një kontratë e vajit të papërpunuar, që kërkon të bëhen pagesa në dollarë amerikanë, nuk trajtohet si një kontratë bazë me një derivativ në monedhë të huaj.

Kushti i raportit të këmbimit të monedhave të huaja, që tregon se palët do të këmbajnë një shumë baraz me atë të luhatjes në kursin e këmbimit të dollarit amerikan dhe koronës norvegjeze, e zbatuar mbi një shumë imagjinare prej 100,000 dollarë amerikanë, është mbi atë të pagesës së kërkuar për transaksionin e vajit. Ai nuk është i lidhur me kontratën bazë të vajit, prandaj veçohet nga kjo kontratë dhe trajtohet si derivativ i përfshirë sipas SNK 39.11.

C.9 Derivatvët e përfshirë në monedhë të huaj: monedha e tregtisë ndërkombëtare

SNK 39.UZ33(d) i referohet monedhës në të cilën zakonisht shprehet çmimi i mallrave dhe i shërbimeve përkatëse në transaksionet tregtare në gjithë botën. A mund të jetë si e tillë një monedhë që përdoret për një produkt ose shërbim të caktuar në transaksionet tregtare, brenda territorit lokal të një prej palëve kryesore në kontratë?

Jo. Monedha, në të cilën shprehen, zakonisht, mallrat ose shërbimet përkatëse në transaksionet tregtare në tërë botën, është vetëm monedha që përdoret për transaksionet e ngjashme në të gjithë botën, dhe jo pikërisht ajo e një territori lokal. Për shembull, në qoftë se transaksionet ndërkufitare të gazit natyror në Amerikën e Veriut shprehen zakonisht në dollarë amerikanë dhe të tilla transaksione shprehen zakonisht në euro në Evropë, atëherë as dollari US, as euro-ja nuk është monedha në të cilën mallrat ose shërbimet shprehen zakonisht në transaksionet tregtare në mbarë botën.

C.10 Derivatīvēt e përfshirë: mbajtësi lejohet, por nuk kërkohet, të shlyejë pa mbuluar kryesisht të gjithë investimin e njohur të tij

Në qoftë se termat e një instrumenti të kombinuar lejojnë, por nuk kërkojnë, që mbajtësi ta shlyejë këtë instrument në një mënyrë që nuk arrin të mbulojë kryesisht të gjithë investimin e tij të njohur dhe emetuesi nuk ka një të drejtë të tillë (për shembull, një instrument borxhi i kthyes në shoqëri me çmimin e mëparshëm), a e kënaq kontrata kushtin në SNK 39.UZ33(a), që mbajtësi nuk duhet të mbulojë kryesisht të gjithë investimin e tij të njohur?

Jo. Kushti që ‘mbajtësi nuk do të mbulonte kryesisht të gjithë investimin e tij të njohur’ nuk plotësohet në qoftë se termat e instrumentit të kombinuar lejojnë, por nuk kërkojnë, që investitori të shlyejë instrumentin e kombinuar në një mënyrë të tillë që të mos mbulohet kryesisht i gjithë investimi i tij i njohur, ndërsa emetuesi nuk e ka një të drejtë të tillë. Kështu, një kontratë bazë që mbart interes, me një derivativ norme interesi të përfshirë, në të tilla kushte, trajtohet si i lidhur ngushtë me kontratën bazë. Kushti që ‘mbajtësi nuk duhet të mbulojë kryesisht të gjithë investimin e tij të njohur’ zbatohet në ato situata në të cilat mbajtësi mund të detyrohet të pranojë shlyerjen në një shumë që të mos mbulojë kryesisht të gjithë investimin e tij të njohur.

C.11 Derivatīvēt e përfshirë: përcaktimi i besueshëm i vlerës së drejtë

A mund të matet me kosto një derivativ i përfshirë, që kërkohet të jetë i veçuar, por nuk mund të matet në mënyrë të besueshme, sepse ai do të shlyhet nga një instrument kapitali neto i pakuotuar, vlera e drejtë e të cilit nuk mund të matet në mënyrë të besueshme?

Jo. Në këtë rast, e tërë kontrata e kombinuar trajtohet si një instrument financiar i mbajtur për tregtim (SNK 39.12). Nëse vlera e drejtë e instrumentit të kombinuar mund të matet në mënyrë të besueshme, atëherë kontrata e kombinuar matet me vlerën e drejtë. Megjithatë, njësia ekonomike mund të nxjerrë konkluzionin që përbërësi i kapitalit neto të instrumentit të kombinuar mund të jetë mjaftueshëm i rëndësishëm për ta përjashtuar nga kryerja e një vlerësimi të besueshëm për tërë instrumentin. Në këtë rast, instrumenti i kombinuar matet me koston pakësuar me zhvlerësimin.

Seksioni D Njohja dhe mosnjohja (çregjistrimi)

D.1 Njohja fillestare

D.1.1 Njohja: kolaterali në mjete monetare

Njësia ekonomike B transferon mjete monetare tek njësia ekonomike A si një kolateral për një tjetër transaksion me njësinë ekonomike A (për shembull, një transaksion të huamarrjes së letrave me vlerë). Mjetet monetare nuk janë të ndara ligjërisht nga aktivet e njësisë ekonomike A. A duhet ta njohë njësia ekonomike A si një aktiv kolateralin që ka marrë në mjete monetare?

Po. Realizimi përfundimtar i një aktivi financiar është kthimi i tij në mjete monetare, prandaj nuk kërkohet asnjë transformim i mëtejshëm përpara se përfitimet ekonomike të mjeteve monetare të transferuara nga njësia ekonomike B të mund të realizohen nga njësia ekonomike A. Pra, njësia ekonomike A i njeh mjetet monetare si një aktiv dhe si një shumë për t’u paguar njësisë ekonomike B, ndërsa njësia ekonomike B i çregjistron mjetet monetare dhe njeh një shumë për t’u arkëtuar nga njësia ekonomike A.

D.2 Mënyra e rregullt e blerjes ose e shitjes së një aktivi financiar

D.2.1 Data e tregtimit kundrejt datës së shlyerjes: shumat që regjistrohen për një blerje

Si zbatohen parimet e këtij standardi për kontabilizimin në datën e tregtimit dhe në datën e shlyerjes të blerjes së një aktivi financiar?

Shembulli i mëposhtëm ilustron zbatimin e parimeve të këtij standardi për kontabilizimin e një blerje të një aktivi financiar në datën e tregtimit dhe në atë të shlyerjes. Më 29 dhjetor 20X1, një njësi ekonomike angazhohet në blerjen e një aktivi financiar për 1,000 NJM, që është vlera e drejtë e tij në datën e angazhimit (tregtimit). Kostot e transaksionit janë jomateriale. Më 31 dhjetor 20X1 (fundi i vitit financiar) dhe më 4 janar 20X2 (data e shlyerjes) vlera e drejtë e aktivit është përkatësisht, 1,002 NJM dhe 1,003 NJM. Shumat, që duhet të regjistrohen për aktivin, do të varen nga fakti se si është i klasifikuar ai dhe nëse përdoret kontabilizimi në datën e tregtimit apo në datën e shlyerjes, siç tregohet nga dy tabelat e mëposhtme.

Kontabilizimi në datën e shlyerjes			
Tepërcat	Investimet që mbahen deri në maturim, të mbartura me koston e amortizuar	Aktivët e vlefshme për shitje të rimatura për vlerën e drejtë me ndryshimet në kapitalin neto	Aktivët me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, të rimatura për vlerën e drejtë me ndryshimet në fitim ose humbje
29 dhjetor 20X1			
Aktiv financiar	—	—	—
Pasiv financiar	—	—	—
31 dhjetor 20X1			
Llogari të arkëtueshme	—	2	2
Aktiv financiar	—	—	—
Pasiv financiar	—	—	—
Kapitali neto (rregullim i vlerës së drejtë)	—	(2)	—
Fitime të pashpërndara (nëpërmjet fitimit ose humbjes)	—	—	(2)
4 janar 20X2			
Llogari të arkëtueshme	—	—	—
Aktiv financiar	1,000	1,003	1,003
Pasiv financiar	—	—	—
Kapitali neto (rregullim i vlerës së drejtë)	—	(3)	—
Fitime të pashpërndara (nëpërmjet fitimit ose humbjes)	—	—	(3)

Kontabilizimi në datën e tregtimit			
Tepërcat	Investimet që mbahen deri në maturim, të mbartura me koston e amortizuar	Aktivët e vlefshme për shitje të rimatura për vlerën e drejtë me ndryshimet në kapitalin neto	Aktivët me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, të rimatura për vlerën e drejtë me ndryshimet në fitim ose humbje
29 dhjetor 20X1			
Aktiv financiar	1,000	1,000	1,000
Pasiv financiar	(1,000)	(1,000)	(1,000)
31 dhjetor 20X1			
Llogari të arkëtueshme	—	—	—
Aktiv financiar	1,000	1,002	1,002
Pasiv financiar	(1,000)	(1,000)	(1,000)
Kapitali neto (rregullim i vlerës së drejtë)	—	(2)	—
Fitime të pashpërndara (nëpërmjet fitimit ose humbjes)	—	—	(2)
4 janar 20X2			
Llogari të arkëtueshme	—	—	—
Aktiv financiar	1,000	1,003	1,003
Pasiv financiar	—	—	—
Kapitali neto (rregullim i vlerës së drejtë)	—	(3)	—
Fitime të pashpërndara (nëpërmjet fitimit ose humbjes)	—	—	(3)

D.2.2 Data e tregtimit kundrejt datës së shlyerjes: shumat që regjistrohen për një shitje

Si zbatohen parimet e këtij standardi për kontabilizimin në datën e tregtimit dhe në datën e shlyerjes të shitjes së një aktivi financiar ?

Shembulli i mëposhtëm ilustron zbatimin e parimeve të këtij standardi për kontabilizimin në datën e tregtimit dhe në datën e shlyerjes të shitjes së një aktivi financiar. Më 29 nëntor 20X2 (data e tregtimit), një njësi ekonomike lidh një kontratë për të shitur një aktiv financiar me vlerën e tij të drejtë 1,010 NJM. Aktiv i është blerë një vit më parë për 1,000 NJM dhe

kostoja e tij e amortizuar është 1,000 NJM. Më 31 dhjetor 20X2 (fundi i vitit financiar), vlera e drejtë e aktivit është 1,012 NJM. Më 4 janar 20X3 (data e shlyerjes), vlera e drejtë është 1,013 NJM. Shumat për t'u regjistruar do të varen nga mënyra se si është i klasifikuar aktivi dhe nëse përdoret kontabilizimi në datën e tregtimit, apo në datën e shlyerjes, siç tregtohet në dy tabelat e mëposhtme (nuk është marrë parasysh interesi që mund të jetë konstatuar mbi aktivin).

Një ndryshim në vlerën e drejtë të një aktivi financiar, i shitur në bazë të një mënyre të rregullt, nuk regjistrohet në pasqyrat financiare midis datës së tregtimit dhe datës së shlyerjes, edhe në qoftë se njësia ekonomike zbaton kontabilizimin në datën e shlyerjes, meqë e drejta e shitësit për ndryshime në vlerën e drejtë ndërpritet në datën e tregtimit.

Kontabilizimi në datën e shlyerjes			
Tepriçat	Investimet që mbahen deri në maturim, të mbartura me koston e amortizuar	Aktivet e vlefshme për shitje të rimatura për vlerën e drejtë me ndryshimet në kapitalin neto	Aktivet me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, të rimatura për vlerën e drejtë me ndryshimet në fitim ose humbje
29 dhjetor 20X2			
Llogari të arkëtueshme	—	—	—
Aktiv financiar	1,000	1,010	1,010
Kapitali neto (rregullim i vlerës së drejtë)	—	10	—
Fitime të pashpërndara (nëpërmjet fitimit ose humbjes)	—	—	10
31 dhjetor 20X2			
Llogari të arkëtueshme	—	—	—
Aktiv financiar	1,000	1,010	1,010
Kapitali neto (rregullim i vlerës së drejtë)	—	10	—
Fitime të pashpërndara (nëpërmjet fitimit ose humbjes)	—	—	10
4 janar 20X3			
Kapitali neto (rregullim i vlerës së drejtë)	—	—	—
Fitime të pashpërndara (nëpërmjet fitimit ose humbjes)	10	10	10

Kontabilizimi në datën e tregtimit			
Tepriicat	Investimet që mbahen deri në maturim, të mbartura me koston e amortizuar	Aktivët e vlefshme për shitje të rimatura për vlerën e drejtë me ndryshimet në kapitalin neto	Aktivët me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, të rimatura për vlerën e drejtë me ndryshimet në fitim ose humbje
29 dhjetor 20X2			
Llogari të arkëtueshme	1,010	1,010	1,010
Aktiv financiar	—	—	—
Kapitali neto (rregullim i vlerës së drejtë)	—	—	—
Fitime të pashpërndara (nëpërmjet fitimit ose humbjes)	10	10	10
31 dhjetor 20X2			
Llogari të arkëtueshme	1,010	1,010	1,010
Aktiv financiar	—	—	—
Kapitali neto (rregullim i vlerës së drejtë)	—	—	—
Fitime të pashpërndara (nëpërmjet fitimit ose humbjes)	10	10	10
4 janar 20X3			
Kapitali neto (rregullim i vlerës së drejtë)	—	—	—
Fitime të pashpërndara (nëpërmjet fitimit ose humbjes)	10	10	10

D.2.3 Kontabilizimi në datën e shlyerjes: këmbimi i aktiveve financiare jomonetare

Nëse njësia ekonomike i njej shitjet e aktiveve financiare, duke përdorur kontabilizimin në datën e shlyerjes, një ndryshim në vlerën e drejtë të një aktivi financiar, që merret në këmbim të një aktivi financiar jomonetar të shitur, a do të njihej në përputhje me SNK 39.57?

Varet. Çdo ndryshim në vlerën e drejtë të aktivit financiar të marrë duhet të trajtohet kontabilisht sipas SNK 39.57, në qoftë se njësia ekonomike zbaton kontabilizimin në datën e shlyerjes për këtë kategori të aktivit financiar. Megjithatë, nëse njësia ekonomike e klasifikon aktivin financiar të marrë në një kategori për të cilën zbatohet kontabilizimi në datën e tregtimit, ky aktiv njihet në datën e tregtimit siç përshkruhet në SNK 39.UZ55. Në këtë rast, njësia ekonomike njej një pasiv për një shumë të barabartë me vlerën kontabël (neto) të aktivit financiar që do të livrohet në datën e shlyerjes.

Për ta ilustruar: më 29 dhjetor 20X2 (data e tregtimit), njësia ekonomike A lidh një kontratë për të shitur dëftesën e arkëtueshme A, e mbartur me koston e amortizuar, në këmbim të një obligacioni B, i cili do të klasifikohet si i mbajtur për tregtim dhe i matur me vlerën e drejtë. Më 29 dhjetor, të dy aktivet kanë një vlerë të drejtë prej 1,010 NJM, ndërsa kostoja e amortizuar e dëftesës së arkëtueshme A është 1,000 NJM. Njësia ekonomike A përdor kontabilizimin në datën e shlyerjes për huatë dhe llogaritë e arkëtueshme dhe kontabilizimin në datën e tregtimit për aktivet e mbajtura për tregtim. Më 31 dhjetor 20X2 (fundi i vitit financiar), vlera e drejtë e dëftesës së arkëtueshme A është 1,012 NJM dhe vlera e drejtë e obligacionit B është 1,009 NJM. Më 4 janar 20X3, vlera e drejtë e dëftesës së arkëtueshme A është 1,013 NJM dhe vlera e drejtë e obligacionit B është 1,007 NJM. Në këtë rast bëhen regjistrimet kontabël të mëposhtme:

29 dhjetor 20X2

D Obligacioni B	1,010NJM	
	K Llogari të pagueshme	1,010NJM

31 dhjetor 20X2

D Humbje nga tregtimi	1NJM	
	K Obligacioni B	1NJM

4 janar 20X3

D Llogari të pagueshme	1,010NJM	
D Humbje nga tregtimi	2NJM	
	K Dëftesë e arkëtueshme A	1,000NJM
	K Obligacioni B	2NJM
	K Fitim i realizuar	10NJM

Seksioni E Matja

E.1 Matja fillestare e aktiveve financiare dhe pasiveve financiare

E.1.1 Matja fillestare: kostot e transaksionit

Kostot e transaksionit duhet të përfshihen në matjen fillestare të aktiveve financiare dhe pasiveve financiare, me përjashtim të atyre të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Si duhet të zbatohet kjo kërkesë në praktikë?

Për aktivin financiar, kostot rritëse që janë të ngarkueshme drejtpërdrejt në blerjen e aktivit, për shembull, tarifat dhe komisionet, i shtohen shumës së njohur fillimisht. Për pasivet financiare, kostot përkatëse e drejtpërdrejta të emetimit të borxhit, zbriten nga shuma e borxhit e njohur fillimisht. Për instrumentet financiare që maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, kostot e transaksionit nuk shtohen kur ato maten me vlerën e drejtë në njohjen fillestare.

Për instrumentet financiare që mbarten me koston e amortizuar, të tilla si investimet që mbahen deri në maturim, huatë dhe llogaritë e arkëtueshme, dhe pasivet financiare që nuk janë me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, kostot e transaksionit përfshihen në llogaritjen e koston së amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv dhe në fakt, amortizohen nëpërmjet fitimit ose humbjes përgjatë jetës së instrumentit.

Për aktivet financiare të vlefshme për shitje, kostot e transaksionit njihen në kapitalin neto si një pjesë e ndryshimit në vlerën e drejtë në rimatjen vijuese. Për aktivin financiar i vlefshëm për shitje me pagesa të fiksuara ose të përcaktuara dhe me jetë të kufizuar, kostot e transaksionit amortizohen në fitim ose humbje duke përdorur metodën e interesit efektiv. Për aktivin financiar të vlefshëm për shitje me pagesa jo të fiksuara ose të përcaktuara dhe me jetë të pakufizuar, kostot e transaksionit njihen në fitim ose humbje, kur aktivi çregjistrohet ose zhvlerësohet.

Kostot e transaksionit të pritshme për t'u kryer nga transferimi ose shitja e një instrumenti financiar nuk përfshihen në matjen e instrumentit financiar.

E.2 Konsideratat për matjen me vlerën e drejtë

E.2.1 Konsideratat për matjen me vlerën e drejtë të fondeve të investimit

SNK 39.UZ72 shprehet që çmimi aktual i ofertës zakonisht është çmimi i duhur për t'u përdorur në matjen e vlerës së drejtë të një aktivi të mbajtur. Rregullat e zbatueshme për disa fonde investimi kërkojnë që vlerat e aktivitetit neto të raportohen tek investitorët mbi bazën e çmimeve mesatare të tregut. Në këto rrethana, a do të ishte e përshtatshme që një fond investimi të matë aktivet e tij mbi bazën e çmimeve mesatare të tregut?

Jo. Ekzistenca e rregullave që kërkojnë një matje të ndryshme për qëllime specifike, nuk e justifikon shmangien nga kërkesa e përgjithshme në SNK 39.UZ72 për t'u përdorur çmimi aktual i ofertës në mungesë të përputhjes së një pozicioni pasiv. Në pasqyrat e tij financiare, një fond investimi mat aktivet e tij me çmimet aktuale të ofertës. Në raportimin e tij tek investitorët e aktivitetit neto, një fond investimi mund të bëjë një rakordim midis vlerës së drejtë të njohur në bilancin e tij dhe çmimeve të përdorura për llogaritjen e vlerës së aktivitetit neto.

E.2.2 Matja me vlerën e drejtë: zotërim i madh aksionesh

Njësia ekonomike A zotëron 15 përqind të kapitalit aksionar të njësisë ekonomike B. Aksionet janë publikisht të tregtueshme në një treg aktiv. Çmimi i kuotuar aktualisht është 100 NJM. Vëllimi ditor i tregtimit është 0.1 përqind e aksioneve në qarkullim. Meqë njësia ekonomike A beson se vlera e drejtë e aksioneve të njësisë ekonomike B, që i ka në zotërim, nëse i shet si bllok, është më e madhe se çmimi i tregut i kuotuar, ajo bën disa vlerësime të pavarura të çmimit që mund t'i shesë këto aksione. Këto vlerësime tregojnë se njësia ekonomike A do të ishte në gjendje t'i shiste me një çmim për 105NJM, d.m.th. me një prim prej 5 përqind mbi çmimin e kuotuar. Cilën shifër duhet të përdorë njësia ekonomike A për matjen me vlerë të drejtë të aksioneve që zotëron?

Sipas SNK 39.UZ71, kuotimi i publikuar i një çmimi në një treg aktiv është vlerësimi më i mirë i vlerës së drejtë. Prandaj, njësia ekonomike A përdor çmimin e kuotuar të publikuar (100NJM). Njësia ekonomike A nuk mund të shmanget nga çmimi i kuotuar i tregut, vetëm sepse vlerësimet e saj të pavarura tregojnë se ajo do të siguronte një çmim më të lartë (ose më të ulët) nga shitja e aksioneve në bllok.

E.3 Fitimet dhe humbjet neto

E.3.1 Aktive financiare të vlefshme për shitje: këmbimi i aksioneve

Njësia ekonomike A zotëron një numër të vogël aksionesh në njësinë ekonomike B. Aksionet klasifikohen si të vlefshme për shitje. Më 20 dhjetor 2000, vlera e drejtë e aksioneve është 120NJM dhe fitimi neto kumulativ i njohur në kapitalin neto është 20NJM. Në të njëjtën ditë, njësia ekonomike B është blerë nga C, një njësi ekonomike publike e madhe. Si rezultat, njësia ekonomike A merr aksionet e njësisë ekonomike C, në këmbim të atyre që ajo kishte në njësinë ekonomike B baraz me vlerën e drejtë. Sipas SNK 39.55(b), a duhet njësia ekonomike A të njohë në fitim ose humbje, fitimin neto kumulativ prej 20NJM të njohur në kapitalin neto ?

Po. Transaksioni kualifikohet për mosnjohje (çregjistrim) sipas SNK 39. SNK 39.55(b) kërkon që fitimi ose humbja neto kumulative e një aktivi financiar të vlefshëm për shitje, që është njohur në kapitalin neto, të njihet në fitim ose humbje kur aktivi çregjistrohet. Në këmbim të aksioneve, njësia ekonomike A shet aksionet që ajo kishte në njësisë ekonomike B dhe merr aksionet e njësisë ekonomike C.

E.3.2 SNK 39 dhe SNK 21 Aktive financiare të vlefshme për shitje: veçimi i përbërësit të monedhës

Për një aktiv financiar monetar të vlefshëm për shitje, njësia ekonomike raporton ndryshimet në vlerën kontabël (neto) në lidhje me ndryshimet në kurset e këmbimit të monedhave të huaja në fitim ose humbje, në përputhje me SNK 21.23(a) dhe SNK 21.28, ndërsa ndryshimet e tjera në vlerën kontabël (neto) i njeh në kapitalin neto në përputhje me SNK 39. Sa është fitimi ose humbja neto kumulative që është përcaktuar për t'u njohur në kapitalin neto?

Është diferenca midis kostos së amortizuar (e rregulluar për zhvlerësimin nëse ka) dhe vlerës së drejtë të aktivit financiar monetar të vlefshëm për shitje në monedhën funksionale të njësisë raportuese. Me qëllim zbatimin e SNK 21.28 aktivi trajtohet si një aktiv i matur me koston e amortizuar në monedhë të huaj.

Për ta ilustruar: më 31 dhjetor 2001, njësia ekonomike A blen një obligacion të shprehur në monedhë të huaj (MH) për vlerën e tij të drejtë 1,000 MH. Obligacionit i duhen pesë vjet deri në maturim dhe ka një principal për shumën 1,250MH, mbart një interes të fiksuar 4.7 përqind, që paguhet çdo vit ($1,250MH \times 4.7$ përqind = 59MH për vit), dhe ka një normë interesi efektiv 10 përqind. Njësia ekonomike A e klasifikon obligacionin si të vlefshëm për shitje, dhe kështu fitimet ose humbjet neto njihen në kapitalin neto. Monedha funksionale e njësisë ekonomike është monedha e saj lokale (ML). Kursi i këmbimit është 1MH me 1.5ML dhe vlera kontabël (neto) e obligacionit është 1,500ML (= $1,000MH \times 1.5$).

D Obligacioni	1,500ML
---------------	---------

K Mjete monetare	1,500ML
------------------	---------

Më 31 dhjetor 2002, monedha e huaj është vlerësuar dhe kursi i këmbimit është 1MH me 2ML. Vlera e drejtë e obligacionit është 1,060 ML dhe kështu vlera kontabël (neto) është 2,120ML (= $1,060MH \times 2$). Kostoja e amortizuar është 1,041MH (= 2,082ML). Në këtë rast, fitimi ose humbja neto kumulative, që duhet të njihet drejtpërdrejt në kapitalin neto, është diferenca midis vlerës së drejtë dhe kostos së amortizuar më 31 dhjetor 2002, d.m.th. 38ML (= $2,120ML - 2,082ML$).

Interesi i arkëtuar nga obligacioni, më 31 dhjetor 2002, është 59MH (= 118ML). Të ardhurat nga interesi të përcaktuara në përputhje me metodën e interesit efektiv janë 100MH (= $1,000 \times 10$ përqind). Kursi mesatar i këmbimit gjatë vitit është 1MH me 1.75ML. Në funksion të këtij shembulli, supozohet se përdorimi i kursit mesatar të këmbimit siguron një përafrim të besueshëm të normave të çastit të zbatueshme për të ardhurat nga interesi të konstatuara gjatë vitit (SNK 21.22). Kështu, të ardhurat nga interesi të raportuara janë 175ML (= $100MH \times 1.75$) duke përfshirë shtimin e skontos fillestare të 72ML (= $[100MH - 59MH] \times 1.75$). Kështu, diferenca nga këmbimi i obligacionit, e njohur në fitim ose humbje, është 510ML (= $2,082ML - 1,500ML - 72ML$). Gjithashtu, ka një fitim ose humbje neto nga këmbimi mbi interesin e arkëtueshëm për vitin prej 15ML (= $59ML \times [2.00 - 1.75]$).

D Obligacioni	620ML
---------------	-------

D Mjete monetare	118ML
------------------	-------

K Të ardhura nga interesi	175ML
---------------------------	-------

K	Fitim neto nga këmbimi	525ML
---	------------------------	-------

K	Ndryshimi i vlerës së drejtë në kapitalin neto	38ML
---	--	------

Më 31 dhjetor 2003, monedha e huaj është vlerësuar më tej dhe kursi i këmbimit është 1MH me 2.50ML. Vlera e drejtë e obligacionit është 1,070 MH dhe kështu vlera kontabël (neto) është 2,675ML ($= 1,070\text{MH} \times 2.50$). Kostoja e amortizuar është 1,086MH ($= 2,715\text{ML}$). Fitimi ose humbja neto kumulative që duhet të njihet drejtpërdrejt në kapitalin neto është diferenca midis vlerës së drejtë dhe koston së amortizuar më 31 dhjetor 2003, d.m.th. është negative 40ML ($= 2,675\text{ML} - 2,715\text{ML}$). Kështu, gjatë vitit 2003, kapitali neto debitohet me një vlerë të barabartë me ndryshimin në diferencën prej 78ML ($= 40\text{ML} + 38\text{ML}$).

Interesi i arkëtuar nga obligacioni, më 31 dhjetor 2003, është 59MH ($= 148\text{ML}$). Të ardhurat nga interesi të përcaktuara në përputhje me metodën e interesit efektiv janë 104MH ($= 1,041\text{MH} \times 10$ përqind). Kursi mesatar i këmbimit gjatë vitit është 1MH me 2.25ML. Në funksion të këtij shembulli, supozohet se përdorimi i kursit mesatar të këmbimit siguron një përafrim të besueshëm të normave të çastit (spot) të zbatueshme për të ardhurat nga interesi të konstatuara gjatë vitit (SNK 21.22). Kështu, të ardhura nga interesi të njohura janë 234ML ($= 104\text{MH} \times 2.25$), përfshirë shtimin e skontos fillestare prej 101ML ($= [104\text{MH} - 59\text{MH}] \times 2.25$). Pra, diferenca nga këmbimi e obligacionit, që është njohur në fitim ose humbje, është 532ML ($= 2,715\text{ML} - 2,082\text{ML} - 101\text{ML}$). Gjithashtu, ka një fitim ose humbje neto nga këmbimi për interesin e arkëtueshëm për vitin prej 15ML ($= 59\text{ML} \times [2.50 - 2.25]$).

D	Obligacioni	555ML
---	-------------	-------

D	Mjete monetare	148ML
---	----------------	-------

K	Ndryshimi i vlerës së drejtë në kapitalin neto	78ML
---	--	------

K	Të ardhura nga interesi	234ML
---	-------------------------	-------

K	Fitim neto nga këmbimi	547ML
---	------------------------	-------

E.3.3 SNK 39 dhe SNK 21 Diferencat e këmbimit që rrjedhin nga përkthimi i njësive ekonomike të huaja: kapital neto apo të ardhura?

Në SNK 21.32 dhe SNK 21.48 thuhet që të gjitha diferencat e këmbimit që rrjedhin nga përkthimi i pasqyrave financiare të një njësie ekonomike që operon jashtë vendit duhet të njihen në kapitalin neto derisa të bëhet shitja e investimit neto. Këtu përfshihen diferencat e këmbimit që rrjedhin nga instrumentet financiare të mbartura me vlerën e drejtë, ku përfshihen si aktivet financiare të klasifikuara si me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, ashtu dhe aktivet financiare që janë të vlefshme për shitje.

SNK 39.55 kërkon që ndryshimet në vlerën e drejtë të aktiveve financiare të klasifikuara si me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes duhet të njihen në fitim ose humbje dhe ndryshimet në vlerën e drejtë të investimeve të vlefshme për shitje duhet të raportohen në kapitalin neto.

Në qoftë se njësia ekonomike që operon jashtë vendit është një filial, pasqyrat financiare të së cilës konsolidohen me ato të shoqërisë mëmë, si zbatohen SNK 39.55 dhe SNK 21.39 në pasqyrat financiare të konsoliduara?

SNK 39 zbatohet në kontabilitetin për instrumentet financiare në pasqyrat financiare të një njësie ekonomike që operon jashtë vendit dhe SNK 21 zbatohet në përkthimin e pasqyrave financiare të një njësie ekonomike që operon jashtë vendit për inkorporimin në pasqyrat financiare të njësive raportuese.

Për ta ilustruar: Njësia ekonomike A është një njësi vendase në vendin X dhe monedha funksionale e saj, si dhe monedha e paraqitjes është monedha lokale e vendit X (MLX). Njësia ekonomike A ka një filial të huaj (njësi ekonomike B) në vendin Y, monedha funksionale e të cilit është monedha lokale e vendit Y (MLY). Njësia ekonomike B është pronare e një instrumenti borxhi, i cili është i mbajtur për tregtim dhe prandaj mbahet me vlerën e drejtë sipas SNK 39.

Në pasqyrën financiare të B-së për vitin 20X0, vlera e drejtë dhe vlera kontabël (neto) e instrumentit të borxhit është 100MLY në monedhën lokale të vendit Y. Në pasqyrat financiare të konsoliduara të A-së, aktivi përkthehet në monedhën lokale të vendit X me kursin e këmbimit të çastit (spot) i zbatueshëm në datën e bilancit (2.00). Kështu, vlera kontabël (neto) është 200MLX ($= 100\text{MLY} \times 2.00$) në pasqyrat financiare të konsoliduara.

Në fund të vitit 20X1, vlera e drejtë e instrumentit të borxhit është rritur në 110MLY, në monedhën lokale të vendit Y. Njësia ekonomike B njeh aktivin për tregtim me vlerë 110MLY në bilancin e saj dhe një fitim neto me vlerë të drejtë 10MLY në pasqyrën e të ardhurave. Gjatë vitit, kursi i këmbimit i çastit (spot) është rritur nga 2.00 në 3.00, si rezultat i

rritjes në vlerën e drejtë të instrumentit nga 200MLX në 330MLX ($= 110MLY \times 3.00$), në monedhën e vendit X. Prandaj, njësia ekonomike A e njeh aktivin për tregtim me 330MLX, në pasqyrat financiare të konsoliduara të saj.

Njësia ekonomike A përkthen pasqyrën e të ardhurave të B-së duke përdorur 'normat e këmbimit në datat e transaksioneve' (SNK 21.39(b)). Meqë gjatë vitit është konstatuar fitim neto me vlerë të drejtë, njësia ekonomike A përdor normën mesatare si një përafrim praktik ($[3.00 + 2.00] / 2 = 2.50$, në përputhje me SNK 21.22). Pra, ndërsa vlera e drejtë e aktivit tregtar është rritur me 130MLX ($= 330MLX - 200MLX$), njësia ekonomike A njeh vetëm 25MLX ($= 10MLY \times 2.5$) të kësaj rritjeje në fitimin ose humbjen e konsoliduar, për të qenë në përputhje me SNK 21.39(b). Diferenca përfundimtare e këmbimit, d.m.th. rritja që mbetet në vlerën e drejtë të instrumentit të borxhit ($130MLX - 25MLX = 105MLX$), klasifikohet si kapital neto deri në shitjen e investimit neto në njësinë ekonomike jashtë vendit, në përputhje me SNK 21.48.

E.3.4 SNK 39 dhe SNK 21 Ndërlidhja midis SNK 39 dhe SNK 21

SNK 39 përfshin kërkesat për matjen e aktiveve financiare dhe pasiveve financiare, si dhe njohjen në fitim ose humbje të fitimit dhe humbjes neto nga rimatja. SNK 21 përfshin rregullat mbi raportimin e zërave në monedhë të huaj dhe njohjen e diferencave të këmbimit në fitim ose humbje. Cili është rregulli i zbatimit të SNK 21 dhe SNK 39?

Bilanci

Në përgjithësi, matja e aktivit financiar ose pasivit financiar me vlerën e drejtë, koston ose koston e amortizuar, së pari, përcaktohet në monedhën e huaj në të cilën zëri është shprehur, në përputhje me SNK 39. Pastaj, shuma e monedhës së huaj përkthehet në monedhën funksionale duke përdorur kursin e mbylljes ose normën historike në përputhje me SNK 21 (SNK 39.UZ83). Për shembull, nëse aktivi financiar (siç është një instrument borxhi) mbartet me koston e amortizuar sipas SNK 39, kostoja e amortizuar llogaritet në monedhën me të cilën është shprehur ky aktiv financiar. Pastaj, shuma në monedhë të huaj njihet duke përdorur kursin e mbylljes në pasqyrat financiare të njësisë ekonomike (SNK 21.23). Një gjë e tillë zbatohet pavarësisht nëse zëri monetar është matur me kosto, me koston e amortizuar apo me vlerën e drejtë në monedhë të huaj (SNK 21.24). Një aktiv financiar jomonetar (siç është një investim në një instrument kapitali neto) përkthehet duke përdorur kursin e mbylljes, nëse ai mbahet me vlerën e drejtë në monedhë të huaj (SNK 21.23(c)), dhe me normë historike nëse ai nuk mbahet me vlerën e drejtë sipas SNK 39, sepse vlera e drejtë e tij nuk mund të matet në mënyrë të besueshme (SNK 21.23(b) dhe SNK 39.46(c)).

Bën përjashtim, nëse një aktiv financiar ose pasiv financiar është i përcaktuar si një element i mbrojtur në një mbrojtje me vlerën e drejtë të ekspozimit ndaj ndryshimeve në kurset e këmbimit të monedhave të huaja sipas SNK 39. Elementi i mbrojtur rimatet për ndryshimet në kurset e këmbimit të monedhave të huaja, edhe nëse nga ana tjetër do të ishte njohur duke përdorur normën historike sipas SNK 21 (SNK 39.89), d.m.th. shuma në monedhë të huaj njihet duke përdorur kursin e mbylljes. Ky përjashtim zbatohet për zërat jomonetarë që mbarten në kushtet e koston historike në monedhë të huaj dhe janë të mbrojtur kundrejt ekspozimit ndaj kurseve të këmbimit (SNK 21.23(b)).

D Pasqyra e të ardhurave

Njohja e një ndryshimi në vlerën kontabël (neto) të një aktivi financiar ose pasivi financiar në fitim ose humbje varet nga një sërë faktorësh, përfshirë nëse ai është një diferencë këmbimi ose një ndryshim tjetër në vlerën kontabël (neto), nëse ai rrjedh nga një zë monetar (për shembull, shumica e instrumenteve të borxhit) ose nga një zë jomonetar (siç është shumica e investimeve të kapitalit neto), nëse aktivi ose pasivi i lidhur është i përcaktuar për mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare për ekspozimin ndaj rrezikut të kurseve të këmbimit të monedhave të huaja, dhe nëse është rezultat i përkthimit të pasqyrave financiare të një njësie ekonomike që operon jashtë vendit. Çështja e njohjes së ndryshimeve në vlerën kontabël (neto) të një aktivi financiar ose pasivi financiar, i mbajtur nga një njësi ekonomike që operon jashtë vendit, trajtohet si një çështje e veçantë (shih pyetja E.3.3).

Çdo diferencë këmbimi që rrjedh nga njohja e një zëri monetar me një kurs të ndryshëm nga ai me të cilin është njohur fillimisht gjatë periudhës, ose është njohur në pasqyrat financiare të mëparshme, njihet në fitim ose humbje, ose në kapitalin neto, në përputhje me SNK 21 (SNK 39.UZ83, SNK 21.28 dhe SNK 21.32). Vetëm nëse zëri monetar është përcaktuar si një mbrojtje e fluksit monetar të një transaksioni parashikues me probabilitet të lartë në monedhë të huaj, në këtë rast zbatohen kërkesat e SNK 39 (SNK 39.95) për njohjen e fitimit ose humbjes neto nga mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare. Diferencat që rrjedhin nga njohja e një zëri monetar me një shumë në monedhë të huaj të ndryshme nga ajo me të cilën ai është njohur më parë trajtohen në të njëjtën mënyrë, përderisa të gjitha ndryshimet në vlerën kontabël (neto), në lidhje me lëvizjet e monedhës së huaj, duhet të trajtohen në mënyrë të vijueshme. Të gjitha ndryshimet e tjera në matjen në bilanc të një zëri monetar njihen në fitim ose humbje ose në kapitalin neto, në përputhje me SNK 39. Për shembull, ndonëse një njësi ekonomike njeh fitime ose humbje neto nga aktivet e vlefshme për shitje në kapitalin neto (SNK 39.55(b)), njësia ekonomike prapë se prapë njeh ndryshimet në vlerën kontabël (neto), në lidhje me ndryshimet në kurset e këmbimit të monedhave të huaja, në fitim ose humbje (SNK 21.23(a)).

Çdo ndryshim në vlerën kontabël (neto) të një zëri *jomonetar* njihet në fitim ose humbje ose në kapitalin neto, në përputhje me SNK 39 (SNK 39.UZ83). Për shembull, për aktivet financiare të vlefshme për shitje, i tërë ndryshimi në vlerën kontabël (neto), përfshirë edhe efektin e ndryshimeve në kurset e monedhave të huaja, raportohet në kapitalin neto. Nëse zëri jomonetar është përcaktuar si një mbrojtje e fluksit monetar të një angazhimi të përcaktuar ose të një transaksioni parashikues në monedhë të huaj me probabilitet të lartë, atëherë zbatohen kërkesat SNK 39 (SNK 39.95) për njohjen e fitimit ose humbjes neto nga mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare.

Kur një pjesë e ndryshimit në vlerën kontabël (neto) njihet në kapitalin neto dhe një pjesë njihet në fitim ose humbje, për shembull, nëse kostoja e amortizuar e një obligacioni në monedhë të huaj, i klasifikuar si i vlefshëm për shitje, është rritur në monedhë të huaj (duke patur si rezultat një fitim ose humbje neto), ndërsa vlera e drejtë është zvogëluar në monedhën funksionale (duke patur si rezultat një humbje në kapitalin neto), njësia ekonomike nuk mund të kompensojë këta dy përbërës me qëllim përcaktimin e fitimit ose humbjes neto, që duhet të njihet në fitim ose humbje apo në kapitalin neto.

E.4 Zhvlerësimi dhe mosarkëtueshmëria e aktiveve financiare

E.4.1 Evidenca objektive e zhvlerësimit

A kërkon SNK 39 që njësia ekonomike të jetë në gjendje të identifikojë një ngjarje shkakore të kaluar të vetme, të veçantë, për të arritur në përfundimin se është e mundshme të ketë ndodhur një humbje nga zhvlerësimi i një aktivi financiar?

Jo. SNK 39.59 shprehet 'Nuk mund të jetë e mundur të identifikohet një ngjarje e vetme, diskrete që ka shkaktuar zhvlerësimin. Më saktë, zhvlerësimi mund të jetë shkaktuar nga ndikimi i kombinuar i një sërë ngjarjesh.' Gjithashtu, SNK 39.60 pohon se 'një rënie në vlerësimin e kredisë së një njësie ekonomike, në vetvete, nuk përbën një evidencë zhvlerësimi, ndonëse mund të konsiderohet si e tillë kur merret parasysh një informacion tjetër i disponueshëm'. Ndër faktorët e tjerë, që njësia ekonomike merr në shqyrtim për të përcaktuar nëse ka një evidencë objektive që tregon për humbje nga zhvlerësimi, përfshihen informacioni mbi likuiditetin e debitorëve ose emetuesve, aftësinë paguese dhe ekspozimet ndaj rrezikut të biznesit apo atij financiar, nivelet dhe tendencat e borxheve të prapambetura për aktive financiare të ngjashme, tendencat ekonomike kombëtare dhe lokale si dhe kushtet, vlera e drejtë e kolateralit dhe e garancive. Këta dhe faktorë të tjerë mundet, në mënyrë individuale ose të marrë së bashku, të sigurojnë evidencën objektive që ka ndodhur një humbje nga zhvlerësimi në një aktiv financiar ose grup aktivesh financiare.

E.4.2 Zhvlerësimi: humbjet e ardhshme

A lejohet nga SNK 39 njohja e humbjes nga zhvlerësimi duke bërë një zbritje për humbjet e ardhshme kur jepet huaja? Për shembull, njësia ekonomike A i jep hua 1,000NJM një klienti B. A mund të njihet menjëherë një humbje nga zhvlerësimi për 10NJM nëse njësia ekonomike A, bazuar në eksperiencën historike, pret që 1 përqind e shumës së principalit të huave të dhëna nuk mund të mblidhet?

Jo. SNK 39.43 kërkon që një aktiv financiar të matet fillimisht me vlerën e drejtë. Për një aktiv me hua, vlera e drejtë është shuma e mjeteve monetare e huazuar, e rregulluar me tarifën dhe kostot (duke përfshirë një pjesë të shumës së dhënë hua që është kompensim për të drejta ose privilegje të tjera të shpallura ose të nënkuptuara). Përveç kësaj, SNK 39.58 kërkon që një humbje nga zhvlerësimi të njihet vetëm nëse ka një evidencë objektive zhvlerësimi si rezultat i një ngjarje të shkuar, që ka ndodhur pas njohjes fillestare. Kështu, nuk është në përputhje me SNK 39.43 dhe SNK 39.58 të ulet vlera kontabël (neto) e një aktivi me hua në njohjen e tij fillestare nëpërmjet njohjes menjëherë të një humbje nga zhvlerësimi.

E.4.3 Vlerësimi i zhvlerësimit: principalit dhe interesi

Për shkak të vështirësive financiare të klientit B, njësia ekonomike A është e bindur që klienti B nuk do të jetë në gjendje të bëjë pagimin e të gjithë principalit dhe të interesit në kohën e duhur të maturimit të huasë. Ajo negocion ristrukturimin e huasë. Njësia ekonomike A pret që klienti B të jetë në gjendje të plotësojë detyrimet e tij sipas kushteve të ristrukturuara. A do të njihet njësia ekonomike A një humbje nga zhvlerësimi, në qoftë se termat e ristrukturuara janë siç pasqyrohen në secilin prej rasteve të mëposhtme?

- Klienti B do të paguajë shumën e plotë të principalit të huasë fillestare pesë vjet pas datës fillestare të maturimit, por aspak interesin e maturuar sipas termave fillestare.**
- Klienti B do të paguajë shumën e plotë të principalit të huasë fillestare në datën fillestare të maturimit, por aspak interesin e maturuar sipas termave fillestare.**
- Klienti B do të paguajë shumën e plotë të principalit të huasë fillestare në datën fillestare të maturimit së bashku me interesin, por vetëm me një normë më të ulët se norma e interesit që i takonte huasë fillestare.**

- (d) **Klienti B do të paguajë shumën e plotë të principalit të huasë fillestare pesë vjet pas datës fillestare të maturimit dhe të gjithë interesin e konstatuar gjatë afatit të huasë fillestare, por jo interes për afatin e shtyrë.**
- (e) **Klienti B do të paguajë shumën e plotë të principalit të huasë fillestare pesë vjet pas datës fillestare të maturimit, përfshirë interesin si për afatin fillestar të huasë, edhe për afatin e shtyrë.**

SNK 39.58 tregon se kemi një humbje nga zhvlerësimi, nëse ka një evidencë objektive të zhvlerësimit. Shuma e humbjes nga zhvlerësimi për huanë e matur me koston e amortizuar, është diferenca midis vlerës kontabël (neto) të huasë dhe vlerës aktuale të principalit të ardhshëm dhe pagesave të interesit të skontuara me normën e interesit efektiv fillestar të huasë. Në rastet e mësipërme (a)–(d), vlera aktuale e pagesave të ardhshme të principalit dhe e interesit, e skontuar me normën e interesit efektiv fillestar të huasë do të jetë më e vogël se vlera kontabël (neto) e huasë. Pra, në këto raste njihet një humbje nga zhvlerësimi.

Në rastin (e), edhe pse kohëzgjatja e pagesave ka ndryshuar, huadhënësi do të arkëtojë një interes mbi interesin dhe vlera aktuale e pagesave të ardhshme të principalit dhe të interesit, të skontuara me normën e interesit efektiv fillestar të huasë do të jetë baraz me vlerën kontabël (neto) të huasë. Prandaj, në këtë rast nuk ka humbje nga zhvlerësimi. Megjithatë, ky model faktik nuk është i mundur në kushtet e vështirësive financiare të dhëna për klientin B.

E.4.4 Vlerësimi i zhvlerësimit: mbrojtja me vlerën e drejtë

Një hua me norma interesi fikse mbrohet nga ekspozimi ndaj rrezikut të normës së interesit me anën e një swap-i të normave të interesit me arkëtime variabël, pagesa fikse. Marrëdhënia mbrojtëse kualifikohet për kontabilitetin mbrojtës të vlerës së drejtë dhe raportohet si një mbrojtje me vlerën e drejtë. Kështu, vlera kontabël (neto) e huasë përfshin një rregullim për ndryshimet e vlerës së drejtë të lidhura drejtpërdrejt me lëvizjet e normave të interesit. A duhet të merret parasysh në vlerësimin e zhvlerësimit të huasë rregullimi i vlerës së drejtë për shkak të rrezikut të normës së interesit?

Po. Norma fillestare e interesit efektiv e huasë para mbrojtjes bëhet e parëndësishme sapo vlera kontabël (neto) e huasë rregullohet për çdo ndryshim në vlerën e drejtë të saj, i lidhur drejtpërdrejt me lëvizjet e normës së interesit. Pra, norma fillestare e interesit efektiv dhe kostoja e amortizuar e huasë rregullohen duke marrë parasysh ndryshimet e njohura të vlerës së drejtë. Norma e interesit efektiv e rregulluar llogaritet duke përdorur vlerën kontabël (neto) të rregulluar të huasë.

Një humbje nga zhvlerësimi mbi huanë e mbrojtur llogaritet si diferencë midis vlerës kontabël (neto) të saj, mbas rregullimit të bërë për ndryshimet e vlerës së drejtë të lidhura drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur, dhe të flukseve monetare të ardhshme të vlerësuar të huasë, skontuar me normën e interesit efektiv të rregulluar. Kur një hua përfshihet në portofolin mbrojtës nga rreziku i normës së interesit, njësi ekonomike duhet të shpërndajë ndryshimin në vlerën e drejtë të portofolit të mbrojtur në huatë (ose grupe huash të ngjashme) e vlerësuar për zhvlerësim, mbi bazë sistematike dhe racionale.

E.4.5 Zhvlerësimi: matrica e provizionit

Një institucion financiar llogarit zhvlerësimin në pjesën e pasiguar të huave dhe llogarive të arkëtueshme mbi bazën e një matrice provizionit, që specifikon normat e fiksuar të provizionit për një numër ditësh që një hua është klasifikuar si e paralelizuar (zero përqind për më pak se 90 ditë, 20 përqind për më pak se 90-180 ditë, 50 përqind për 181-365 ditë dhe 100 përqind për më tepër se 365 ditë). A mund të konsiderohen rezultatet si të përshtatshme për llogaritjen e humbjes nga zhvlerësimi për huatë dhe llogaritë të arkëtueshme sipas SNK 39.63?

Nuk është e nevojshme. SNK 39.63 kërkon që humbjet nga zhvlerësimi ose borxhi i keq të llogaritet si diferencë midis vlerës kontabël (neto) të aktivit dhe vlerës aktuale të flukseve monetare të ardhshme të vlerësuar, të skontuara me normën fillestare të interesit efektiv të instrumentit financiar.

E.4.6 Zhvlerësimi: humbjet e tepërta

A e lejon SNK 39 njësinë ekonomike të njohë zhvlerësimin ose humbjet nga borxhet e këqija që janë mbi humbjet nga zhvlerësimi, të përcaktuara mbi bazën e evidencës objektive mbi zhvlerësimin e aktiveve financiare të identifikuar individualisht ose të grupeve të identifikuar të aktiveve financiare të ngjashme?

Jo. SNK 39 nuk e lejon njësi ekonomike të njohë zhvlerësimin ose humbjet e borxhit të keq mbi ato që mund të jenë të lidhura drejtpërdrejt me aktive financiare të identifikuar individualisht ose grupet e identifikuar të aktiveve financiare me karakteristika të ngjashme të rrezikut të kredisë (SNK 39.64) mbi bazën e një evidence objektive të zhvlerësimit të këtyre aktiveve (SNK 39.58). Shumat që një njësi ekonomike dëshiron të lerë mënjatë për zhvlerësime të mundshme shtesë në aktivet financiare, siç janë rezervat që nuk mund të mbështeten nga një evidencë objektive mbi zhvlerësimin, nuk njihen si humbje nga zhvlerësimi ose borxhet e këqija sipas SNK 39. Megjithatë, nëse një njësi ekonomike përcakton që nuk ekziston një evidencë objektive zhvlerësimi për një aktiv financiar të vlerësuar individualisht, qoftë i rëndësishëm

ose jo, ajo e përfshin aktivin në një grup aktivesh financiare me karakteristika të ngjashme të rrezikut të kredisë (SNK 39.64).

E.4.7 Njohja e zhvlerësimit mbi bazë portofoli

SNK 39.63 kërkon që zhvlerësimi të njihet për aktivet financiare të mbartura me koston e amortizuar. **SNK 39.64** shprehet që zhvlerësimi mund të matet dhe të njihet individualisht ose mbi bazë portofoli për një grup aktivesh financiare të ngjashme. Nëse një aktiv në grup është i zhvlerësuar, por vlera e drejtë e një aktivi tjetër në grup është mbi koston e tij të amortizuar, a do të lejohet mosnjohja e zhvlerësimit të aktivit të parë sipas SNK 39?

Po. Nëse një njësi ekonomike e di që një aktiv financiar individual, i mbartur me koston e amortizuar, është i zhvlerësuar, sipas SNK 39.63 kërkohet të njohë zhvlerësimin e këtij aktivi. Në të thuhet: ‘shuma e humbjes matet si diferencë midis vlerës kontabël (neto) të aktivit dhe vlerës aktuale të flukseve monetare të ardhshme të vlerësuara (duke përfshirë humbjet e ardhshme të kredisë që nuk kanë ndodhur), të skontuara me normën fillestare të interesit efektiv të aktivit financiar’ (duke vënë theksin). Matja e zhvlerësimit mbi bazë portofoli sipas SNK 39.64 mund të përdoret për grupe me zëra që kanë teprica të vogla, për aktivet financiare që janë të vlerësuar individualisht dhe janë përcaktuar si jo të zhvlerëueshme, kur ka tregues të zhvlerësimit në një grup aktivesh të ngjashme dhe zhvlerësimi nuk mund të identifikohet me një aktiv individual në këtë grup.

E.4.8 Zhvlerësimi: njohja e kolateralit

Nëse një aktiv financiar i zhvlerësuar është siguruar me anën e kolateralit, që nuk plotëson kriterin e njohjes për aktivet në standardet e tjera, a njihet kolaterali si një aktiv i veçantë nga aktivi financiar i zhvlerësuar?

Jo. Matja e aktivit financiar të zhvlerësuar pasqyron vlerën e drejtë të kolateralit. Kolaterali nuk njihet si një aktiv i veçantë nga aktivi financiar i zhvlerësuar nëse nuk plotëson kriterin e njohjes për një aktiv në një standard tjetër.

E.4.9 Zhvlerësimi i aktivit financiar jomonetar i vlefshëm për shitje

Nëse një aktiv financiar jomonetar, siç është një instrument kapitali neto, i matur me vlerën e drejtë, me fitime dhe humbje neto të njohura në kapitalin neto, rezulton i zhvlerësuar, a duhet të njihet në fitim ose humbje, humbja neto kumulative e njohur në kapitalin neto, përfshirë çdo pjesë që lidhet drejtpërdrejt me ndryshimet në kursin e këmbimit?

Po. SNK 39.67 shprehet se kur një ulje në vlerën e drejtë të një aktivi financiar të vlefshëm për shitje është njohur direkt në kapitalin neto dhe ka një evidencë objektive që aktivi është i zhvlerësuar, atëherë humbja neto kumulative që është njohur direkt në kapitalin neto duhet të transferohet nga kapitali neto dhe të njihet në fitim ose humbje edhe pse aktivi nuk është regjistruar. Çdo pjesë e humbjes neto kumulative, që lidhet drejtpërdrejt me ndryshimet në kursin e këmbimit të këtij aktivi, që është njohur në kapitalin neto, gjithashtu njihet në fitim ose humbje. Çdo humbje e mëpasshme, përfshirë çdo pjesë që lidhet drejtpërdrejt me ndryshimet në kursin e këmbimit, gjithashtu, njihet në fitim ose humbje deri sa aktivi regjistrohet.

E.4.10 Zhvlerësimi: nëse rezerva e aktiveve të vlefshme për shitje e njohur në kapitalin neto mund të jetë negative

SNK 39 kërkon që fitimet ose humbjet neto, të cilat rrjedhin nga ndryshimet në vlerën e drejtë të aktiveve të vlefshme për shitje, të njihen direkt në kapitalin neto. Nëse vlera e drejtë totale e aktiveve të tilla është më e vogël se vlera e tyre kontabël (neto), a duhet që humbja neto totale, e njohur direkt në kapitalin neto, të transferohet nga kapitali neto dhe të njihet në fitim ose humbje?

Nuk është e nevojshme. Kriteri i rëndësishëm nuk është nëse vlera e drejtë totale është më e vogël se vlera kontabël (neto), por nëse ka një evidencë objektive që një aktiv financiar ose grup aktivesh është i zhvlerësuar. Njësia ekonomike vlerëson në çdo datë të bilancit nëse ka ndonjë evidencë objektive që një aktiv financiar ose grup aktivesh mund të jetë i zhvlerësuar në përputhje me SNK 39.59–61. SNK 39.60 shprehet që një rënie në klasifikimin e kredisë së njësie ekonomike nuk është, në vetvete, një evidencë zhvlerësimi, ndonëse mund të jetë evidencë zhvlerësimi kur shqyrtohet me ndonjë informacion tjetër të vlefshëm. Prandaj, një ulje në vlerën e drejtë të një aktivi financiar nën koston ose koston e amortizuar nuk është evidencë zhvlerësimi e nevojshme (për shembull, një ulje në vlerën e drejtë të një investimi në një instrument borxhi që rezulton nga një rritje në bazë, norma e interesit pa rrezik).

Seksioni F Mbrojtja

F.1 Instrumentet mbrojtës

F.1.1 Mbrojtja e ekspozimit të vlerës së drejtë të një obligacioni të shprehur në monedhë të huaj

Njësia ekonomike J, monedha funksionale e të cilës është jen-i japonez, ka dhënë një borxh për 5 milion dollarë amerikan, me afat 5 vjet dhe normë fikse. Gjithashtu, ajo zotëron një obligacion 5 milion dollarë amerikanë me afat 5 vjeçar dhe me normë fikse, i cili është klasifikuar si i vlefshëm për shitje. A mundet njësia ekonomike J të përcaktojë pasivin e saj në dollarë amerikanë, si një instrument mbrojtës, në një mbrojtje me vlerën e drejtë për tërë ekspozimin e vlerës së drejtë të këtij obligacionit në dollarë amerikanë?

Jo. SNK 39.72 lejon një joderivat të përdoret si një instrument mbrojtës vetëm për një mbrojtje nga rreziku i kursit të këmbimit. Obligacioni i njësisë ekonomike J ka një ekspozim të vlerës së drejtë ndaj ndryshimeve në kursin e këmbimit, normën e interesit dhe rrezikut të kredisë.

Në të kundërt, a mund të përcaktohet pasivi në dollarë amerikan si një mbrojtje me vlerën e drejtë ose mbrojtje e fluksit monetar të përbërësit në monedhë të huaj të obligacionit?

Po. Megjithatë, kontabiliteti mbrojtës është i panevojshëm, sepse kostoja e amortizuar e instrumentit mbrojtës dhe elementi i mbrojtur rimaten që të dy duke përdorur kursin e mbylljes. Pavarësisht nëse njësia ekonomike J e përcakton marrëdhënien si një mbrojtje të fluksit monetar ose një mbrojtje me vlerën e drejtë, efekti mbi fitimin ose humbjen është i njëjtë. Çdo fitim ose humbje neto nga instrumenti joderivat, i përcaktuar si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare, njihet menjëherë në fitim ose humbje, gjë që është në përputhje me njohjen e ndryshimit në normën e çastit (spot) mbi elementin e mbrojtur, në fitim ose humbje, siç kërkohet nga SNK 21.

F.1.2 Mbrojtja me një aktiv financiar ose pasiv financiar joderivat

Monedha funksionale e njësisë ekonomike J është jen-i japonez. Ajo ka emetuar një instrument borxhi me normë fikse, me pagesa interesi 6 mujore, që maturohet në 2 vjet, me një principal që do të shlyhet në maturim për 5 milion dollarë amerikanë. Gjithashtu, ajo ka ndërmarrë një angazhim shitjeje me çmim fiks për 5 milion dollarë amerikan që maturohet në dy vjet. Ky angazhim nuk është trajtuar si një derivativ, sepse ai plotëson kriterin e përjashtimit për shitjet normale në paragrafin 5. A mundet njësia ekonomike J ta përcaktojë pasivin e saj në dollarë amerikanë si një mbrojtje me vlerën e drejtë të tërë ekspozimit të vlerës së drejtë të angazhimit me çmim të fiksuar dhe ta kualifikojë për kontabilitet mbrojtës?

Jo. SNK 39.72 lejon një aktiv ose pasiv joderivat të përdoret si një instrument mbrojtës vetëm për një mbrojtje nga rreziku i kursit të këmbimit.

Në të kundërt, a mundet njësia ekonomike J ta përcaktojë pasivin e saj në dollarë amerikanë si një mbrojtje të fluksit monetar të ekspozimit ndaj monedhës së huaj të lidhur me hyrjet e ardhshme të dollarëve amerikanë nga angazhimi për shitje me çmim të fiksuar?

Po. SNK 39 lejon përcaktimin e një aktivi ose pasivi joderivat si një instrument mbrojtës ose në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare, ose në një mbrojtje të ekspozimit ndaj ndryshimeve në kurset e këmbimit të monedhave të huaja të një angazhimi të përcaktuar (SNK 39.87). Çdo fitim ose humbje neto nga instrumenti mbrojtës joderivat, që është njohur në kapitalin neto gjatë periudhës duke i paraprirë shitjeve të ardhshme, njihet në fitim ose humbje kur shitja ndodh (SNK 39.95).

Në të kundërt, a mundet një njësi ekonomike J ta përcaktojë angazhimin për shitje si një instrument mbrojtës në vend të elementit të mbrojtur?

Jo. Vetëm një instrument derivativ ose një aktiv apo pasiv financiar joderivat mund të përcaktohet si një instrument mbrojtës në një mbrojtje nga rreziku i kursit të këmbimit. Një angazhim i përcaktuar nuk mund të përcaktohet si një instrument mbrojtës. Megjithatë, nëse një përbërës në monedhë të huaj i angazhimit të shitjeve kërkohet të jetë i veçuar si një derivativ i përfshirë sipas SNK 39.11 dhe SNK 39.AG33(d), ai mund të përcaktohet si një instrument mbrojtës në një mbrojtje të ekspozimit ndaj ndryshimeve në vlerën e drejtë të shumës së maturimit të borxhit që lidhet drejtpërdrejt me rrezikun e monedhës së huaj.

F.1.3 Kontabiliteti mbrojtës: përdorimi i opsioneve të shkruar në instrumentet mbrojtës të kombinuar

Çështja (a) – A e pengon SNK 39.UZ94 përdorimin e një opsioni investimi mbrojtës të normave të interesit ose një instrument derivativ tjetër që kombinon një përbërës opsion i shkruar dhe një përbërës opsion i blerë si një instrument mbrojtës?

Varet. Një opsion investimi mbrojtës i normave të interesit, që përfshin një opsion të shkruar nuk mund të përcaktohet si një instrument mbrojtës, nëse është një opsion i shkruar mbi bazë neto, sepse SNK 39.UZ94 pengon përdorimin e një opsioni të shkruar si një instrument mbrojtës, me përjashtim kur ai është përcaktuar për të kompensuar një opsion të blerë. Megjithatë, një opsion investimi mbrojtës i normave të interesit ose një tjetër instrument derivativ që përfshin një opsion të shkruar mund të përcaktohet si një instrument mbrojtës, nëse kombinimi është një opsion i blerë mbi bazë neto ose opsion investimi mbrojtës me kosto zero.

Çështja (b) – Cilët janë faktorët që tregojnë se një opsion investimi mbrojtës i normave të interesit ose një instrument derivativ tjetër, që kombinon një përbërës që është opsion i shkruar dhe një përbërës që është opsion i blerë, nuk është një opsion i shkruar mbi bazë neto?

Faktorët e mëposhtëm të marrë së bashku tregojnë se një opsion investimi mbrojtës i normave të interesit ose një instrument derivativ tjetër që përfshin një opsion të shkruar nuk është një opsion i shkruar neto.

- (a) Nuk merret prim neto as në fillim, as gjatë jetës së kombinimit të opsioneve. Tipari dallues i një opsioni të shkruar është marrja e një primi për të kompensuar shkruerit për rrezikun e ndodhur.
- (b) Me përjashtim të çmimeve të ushtrimit të opsionit, termat kritikë dhe kushtet e përbërësit që është opsion i shkruar dhe përbërësit që është opsion i blerë janë të njëjtë (përfshirë variablin bazë ose variablat, monedha me të cilën janë shprehur dhe data e maturimit). Gjithashtu, shumë imagjinare e përbërësit që është opsion i shkruar nuk është më e madhe se shumë imagjinare e përbërësit që është opsion i blerë.

F.1.4 Mbrojtjet e brendshme

Disa njësi ekonomike përdorin kontratat derivative të brendshme (mbrojtjet e brendshme) për të transferuar ekspozimin ndaj rrezikut midis shoqërive të ndryshme brenda një grupi ose divizioneve brenda një njësie ekonomike ligjore të vetme. A e ndalon SNK 39.73 kontabilitetin mbrojtës në raste të tilla?

Po, në qoftë se kontratat derivative janë të brendshme për njësinë ekonomike në të cilën ato janë të raportueshme. SNK 39 nuk e specifikon se si një njësi ekonomike duhet të drejtojë rrezikun e saj. Megjithatë, ai tregon se transaksionet mbrojtëse të brendshme nuk kualifikohen për kontabilitetin mbrojtës. Kjo zbatohet si (a) në pasqyrat financiare të konsoliduara për transaksionet mbrojtëse ndërgrup, ashtu dhe (b) në ato individuale ose në pasqyrat financiare individuale të një njësie ekonomike ligjore për transaksionet mbrojtëse mes divizioneve në njësinë ekonomike. Parimet për përgatitjen e pasqyrave financiare të konsoliduara në SNK 27.24 kërkojnë që ‘tepricat ndërgrup, transaksionet, të ardhurat dhe shpenzimet duhet të eliminohen plotësisht’.

Nga ana tjetër, një transaksion mbrojtës ndërgrup mund të përcaktohet si një mbrojtje në pasqyrat financiare individuale ose pasqyrat financiare individuale të një grupi njësisht ekonomike, nëse transaksioni ndërgrup është një transaksion i jashtëm nga këndvështrimi i grupit të njësisë ekonomike. Përveç kësaj, nëse një kontratë e brendshme kompensohet me një palë të jashtme, kontrata e jashtme mund të shikohet si një instrument mbrojtës dhe marrëdhënia mbrojtëse mund të kualifikohet për kontabilitet mbrojtës.

Në vijim bëhet një përmbledhje e zbatimit të SNK 39 për transaksionet mbrojtëse të brendshme.

- SNK 39 nuk e pengon njësinë ekonomike të përdorë kontratat derivative të brendshme me qëllim drejtimin e rrezikut dhe nuk pengon që derivativët e brendshëm të akumulohen në nivel thesari ose vendndodhje qendrore të tjera, kështu që rreziku mund të drejtohet në njësitë ekonomike –me bazë të gjerë ose në disa nivele më të larta, sesa në nivel njësie ekonomike ligjore të veçantë ose divizion.
- Kontratat derivative të brendshme mes dy njësisë ekonomike individuale, brenda një grupi të konsoliduar, mund të kualifikohen për kontabilitet mbrojtës nga këto njësi në pasqyrat e tyre individuale ose në pasqyrat financiare e veçanta, edhe pse kontratat e brendshme nuk kompensohen nga kontratat derivative me një palë të jashtme për grupin e konsoliduar.
- Kontratat derivative të brendshme mes dy divizioneve individuale, brenda të njëjtës njësi ekonomike ligjore, mund të kualifikohen për kontabilitet mbrojtës në pasqyrat financiare individuale ose të veçanta të kësaj njësie ekonomike ligjore vetëm nëse ato kompensohen nga kontratat derivative me një palë të jashtme për njësinë ekonomike ligjore.
- Kontratat derivative të brendshme mes dy divizioneve individuale brenda të njëjtës njësi ekonomike ligjore dhe mes njësisë ekonomike individuale brenda grupit të konsoliduar mund të kualifikohen për kontabilitet mbrojtës

në pasqyrat financiare të konsoliduara, vetëm nëse kontratat e brendshme kompensohen nga kontrata derivative me një palë të jashtme për grupin e konsoliduar.

- Nëse kontratat derivative të brendshme nuk kompensohen nga kontrata derivative me palët e jashtme, përdorimi i kontabilitetit mbrojtës prej njësie ekonomike të grupit dhe divizioneve, që përdorin kontratat e brendshme, duhet të anulohen në konsolidim.

Për ta ilustruar: divizioni i depozitave të kursimit të një njësie ekonomike A lidh një swap të brendshëm për norma interesi me divizionin tregtar të të njëjtës njësi ekonomike. Qëllimi është të mbrohet ekspozimi i një huaje (ose grupit të huave të ngjashme) ndaj rrezikut të normës së interesit, në portofolin e huave. Sipas marrëveshjes swap, divizioni i depozitave të kursimit i paguan interesa me normë fikse divizionit tregtar dhe arkëton në këmbim interesa me normë variabël.

Nëse instrumenti mbrojtës nuk blihet nga një palë e jashtme, SNK 39 nuk lejon trajtimin kontabël të mbrojtjes për transaksionin mbrojtës të ndërmarrë nga divizioni i depozitave dhe ai tregtar. SNK 39.73 tregon që vetëm derivativët ku përfshihet një palë e jashtme në lidhje me njësinë ekonomike mund të përcaktohen si instrumente mbrojtës dhe, më tej, çdo fitim ose humbje neto nga transaksionet ndërgrup ose ndër njësitë ekonomike duhet të eliminohen gjatë konsolidimit. Prandaj, transaksionet midis divizioneve të njësisë ekonomike A nuk kualifikohen për trajtim kontabël mbrojtës në pasqyrat financiare të njësisë ekonomike A. Në mënyrë të ngjashme, transaksionet midis njësie ekonomike të ndryshme të një grupi nuk kualifikohen për trajtimin kontabël mbrojtës në pasqyrat financiare të konsoliduara.

Megjithatë, nëse përveç swap-it të brendshëm në shembullin e mësipërm, divizioni tregtar lidh një swap për norma interesi ose një kontratë tjetër me një palë të jashtme që kompenson ekspozimin e mbrojtur në swap-in e brendshëm, atëherë sipas SNK 39 lejohet kontabiliteti mbrojtës. Për qëllime të SNK 39, elementi i mbrojtur është hua (ose grup huash të ngjashme) në divizionin e depozitave, ndërsa si instrument mbrojtës është swap-i i jashtëm i normave të interesit ose kontrata tjetër.

Divizioni tregtar mund të mbledhë disa swap-e të brendshme ose pjesë të tyre që nuk kompensohen me njera-tjetrën dhe lidh me një palë të tretë një kontratë derivative që kompenson ekspozimin total. Sipas SNK 39, të tilla transaksione mbrojtëse të jashtme mund të kualifikohen për trajtim kontabël mbrojtës, me kusht që zërat mbrojtës në divizionin e depozitave të jenë të identifikuar dhe të jenë plotësuar kushtet e tjera të kontabilitetit mbrojtës. Megjithatë, duhet të vihet në dukje, se SNK 39.79 nuk e lejon trajtimin kontabël mbrojtës për investimet e mbajtura deri në maturim, nëse rreziku i mbrojtur është ekspozimi ndaj ndryshimeve në normat e interesit.

F.1.5 Kompensimi i kontratave të derivativëve të brendshëm që përdoren për të drejtuar rrezikun e normës së interesit

Nëse thesari qendror lidh kontrata derivative të brendshme me filiale dhe divizione të ndryshme brenda grupit të konsoliduar, për të drejtuar rrezikun e normës së interesit mbi bazë të centralizuar, a mund të kualifikohen këto kontrata për kontabilitetin mbrojtës në pasqyrat financiare të konsoliduara, nëse, përpara ndërprerjes së rrezikut, kontratat e brendshme së pari kompensohen me njera-tjetrën dhe vetëm ekspozimi për neto kompensohet në treg me kontratat derivative të jashtme?

Jo. Për një kontratë të brendshme, e përcaktuar si mbrojtje në nivel filiali ose për një divizion, ndryshimet në vlerën e drejtë të zërit të mbrojtur do të njihen në fitim ose humbje (mbrojtje me vlerën e drejtë), ose ndryshimet në vlerën e drejtë të derivativit të brendshëm do të njihen në kapitalin neto (mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare). Nuk ka asnjë arsye për ta ndryshuar matjen e zërit të mbrojtur në një mbrojtje me vlerën e drejtë, nëse ekspozimi nuk kompensohet nga një derivativ i jashtëm. Gjithashtu, nuk ka asnjë arsye që njera njësi ekonomike të përfshijë në kapitalin neto fitimin ose humbjen neto të një derivativit të brendshëm dhe njësisë ekonomike tjetër ta njohë në fitim ose humbje, nëse nuk kompensohet me një derivativ të jashtëm. Në rastet kur dy ose më shumë derivativë të brendshëm përdoren për të drejtuar rrezikun e normës së interesit mbi aktivet dhe pasivet në nivel filiali ose divizioni dhe këta derivativë të brendshëm kompensohen në nivel thesari, efekti i përcaktimit të derivativëve të brendshëm si instrumente mbrojtëse është që ekspozimet joderivative të mbrojtura në nivel filiali ose divizioni do të përdoren për të kompensuar njeri-tjetrin gjatë konsolidimit. Prandaj, megjë SNK 39.72 nuk lejon përcaktimin e joderivativëve si instrumente mbrojtëse, me përjashtim të ekspozimeve ndaj monedhës së huaj, rezultatet e kontabilitetit mbrojtës nga përdorimi i derivativëve të brendshëm në nivel filiali ose divizioni, që vazhdojnë të jenë me palët e jashtme, duhet të anulohen gjatë konsolidimit.

Megjithatë, duhet të vihet në dukje, që nuk do të ketë asnjë efekt në fitim ose humbje dhe në kapitalin neto nga anulimi i ndikimit të kontabilitetit mbrojtës në konsolidim, për derivativët e brendshëm që kompensonë njeri-tjetrin në nivel konsolidimi, nëse ata janë përdorur në të njëjtën marrëdhënie mbrojtëse në nivel filiali ose divizioni dhe, në rastin e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare, ku elementet e mbrojtur prekin fitimin ose humbjen në të njëjtën periudhë. Tashmë, përderisa derivativët e brendshëm kompensohen në nivel thesari, përdorimi i tyre si mbrojtje me vlerën e drejtë nga dy njësi ekonomike individuale ose divizione brenda grupit të konsoliduar, gjithashtu, do të çojë në kompensimin e shumave të vlerës së drejtë, të njohura në fitim ose humbje, ndërsa përdorimi i tyre si mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare nga dy njësitë ekonomike individuale ose divizione brenda grupit të konsoliduar, gjithashtu, do të çojë në kompensimin me njera-tjetrën të shumave me vlerë të drejtë në kapitalin neto. Megjithatë, kjo mund të ketë një ndikim në nënzërat individuale të pasqyrës së konsoliduar të të ardhurave, si dhe të bilancit të konsoliduar, për shembull, kur derivativët e brendshëm që mbrojnë aktive (ose pasive) në një mbrojtje me vlerën e drejtë kompensohen nga derivativë të brendshëm që janë përdorur si një mbrojtje me vlerën e drejtë të aktiveve të tjera (ose pasiveve) që janë njohur në një

nënzë të ndryshëm të bilancit dhe të pasqyrës së të ardhurave. Përveç kësaj, deri në masën që njera nga kontratat e brendshme është përdorur si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare dhe tjetra është përdorur në një mbrojtje me vlerën e drejtë, efekti në fitim ose humbje dhe në kapitalin neto nuk kompensohet, meqë fitimi ose humbja neto mbi derivativin e brendshëm të përdorur si një mbrojtje e fluksit monetar do të njihej në kapitalin neto.

Pyetja F.1.4 përshkruan zbatimin e SNK 39 për transaksionet e brendshme mbrojtëse.

F.1.6 Kompensimi i kontratave të derivativëve të brendshëm që përdoren për të drejtuar rrezikun e monedhës së huaj

Nëse thesari qendror lidh kontrata derivative të brendshme me filiale dhe divizione të ndryshme brenda grupit të konsoliduar, për të drejtuar rrezikun e normës së interesit mbi bazë të centralizuar, a mund të përdoren këto kontrata si bazë për të identifikuar transaksionet e jashtme që kualifikohen për kontabilitetin mbrojtës në pasqyrat financiare të konsoliduara, nëse, përpara ndërprerjes së rrezikut, kontratat e brendshme së pari kompensohen me njera-tjetrën dhe vetëm ekspozimi neto kompensohet nga lidhja e një kontrate derivative me një palë të jashtme?

Varet. SNK 27 *Pasqyrat Financiare të Konsoliduara dhe Individuale* kërkon që të gjitha transaksionet e brendshme të eliminohen në pasqyrat financiare të konsoliduara. Siç thuhet në SNK 39.73, transaksionet mbrojtëse të brendshme nuk kualifikohen për kontabilitet mbrojtës në pasqyrat financiare të konsoliduara të grupit. Prandaj, nëse njësi ekonomike dëshiron të arrijë kontabilitetin mbrojtës në pasqyrat financiare e konsoliduara, ajo duhet të përcaktojë një marrëdhënie mbrojtëse mes një instrumenti mbrojtës të jashtëm i kualifikuar dhe një elementi të mbrojtur i kualifikuar.

Siç është diskutuar në pyetjen F.1.5, efekti kontabël i dy ose më shumë derivativëve të brendshëm, që janë përdorur për të drejtuar rrezikun e normës së interesit në nivel filiali ose divizioni dhe që janë kompensuar në nivel thesari, është që ekspozimet joderivative të mbrojtura në këto nivele do të përdorshin për të kompensuar njeri-tjetrin në konsolidim. Nuk do të ketë asnjë ndikim në fitim ose humbje, apo në kapitalin neto nëse (a) derivativët e brendshëm janë përdorur në të njëjtin tip marrëdhënie mbrojtëse (d.m.th. mbrojtje me vlerën e drejtë ose e fluksit monetar) dhe (b), në rastin e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare, çdo fitim ose humbje neto nga derivativi, që fillimisht janë të njohur në kapitalin neto, njihen në fitim ose humbje në të njëjtën periudhë. Kur plotësohen këto dy kushte, fitimet dhe humbjet neto mbi derivativët e brendshëm, që janë njohur në fitim ose humbje, apo në kapitalin neto, do të kompensohen në konsolidim duke dhënë të njëjtin rezultat në fitim ose humbje dhe kapitalin neto sikur derivativët të ishin eliminuar. Megjithatë, kjo mund të ketë një efekt në nënzërat individuale të pasqyrës së konsoliduar të të ardhurave dhe të bilancit të konsoliduar, që do të kërkonin të eliminoheshin Përveç kësaj, ka një efekt në fitim ose humbje dhe në kapitalin neto nëse disa nga derivativët e brendshëm që kompensohen janë përdorur në mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare, ndërsa të tjerët janë përdorur në mbrojtjet e vlerës së drejtë. Gjithashtu, ka një efekt në fitimin ose humbjen dhe në kapitalin neto nga kompensimi i derivativëve të brendshëm, që janë përdorur në mbrojtjet e fluksit monetar, nëse fitimet ose humbjet neto derivative janë njohur fillimisht në fitim ose humbje në periudha të ndryshme (sepse zërat e mbrojtur prekin fitimin ose humbjen në periudha të ndryshme).

Përsa i përket rrezikut të monedhës së huaj, me kusht që derivativët e brendshëm përfaqësojnë transferimin e rrezikut të monedhës së huaj në aktivet ose pasivet financiare bazë joderivative, mund të zbatohet kontabiliteti mbrojtës, sepse SNK 39.72 lejon që një aktiv ose pasiv financiar joderivativ të përcaktohet si një instrument mbrojtës për qëllime të kontabilitetit mbrojtës për një mbrojtje të rrezikut të monedhës së huaj. Kështu, në këtë rast kontratat e brendshme derivative mund të përdoren si bazë për identifikimin e transaksioneve të jashtme që kualifikohen për kontabilitet mbrojtës në pasqyrat financiare të konsoliduara, edhe pse ato kompensohen me njera-tjetrën. Megjithatë, për pasqyrat financiare të konsoliduara, është e nevojshme të përcaktohet marrëdhënia mbrojtëse, kështu që ajo përfshin vetëm transaksionet e jashtme.

Për më tepër, njësi ekonomike nuk mund të zbatojë kontabilitetin mbrojtës deri në masën që dy ose më shumë derivativë të brendshëm që kompensohen përfaqësojnë transferimin e rrezikut të monedhës së huaj mbi transaksionet parashikues bazë ose në angazhimet e përcaktuara të panjohura. Kjo për shkak se një angazhim i përcaktuar i panjohur ose transaksioni parashikues nuk kualifikohet si një instrument mbrojtës sipas SNK 39. Kështu, në këtë rast derivativët e brendshëm nuk mund të përdoren si bazë për identifikimin e transaksioneve të jashtme që kualifikohen për kontabilitetin mbrojtës në pasqyrat financiare e konsoliduara. Si rezultat, çdo fitim ose humbje neto kumulative mbi një derivativ të brendshëm që është përfshirë në vlerën kontabël (neto) fillestare të rregullimit të bazës së aktivit ose pasivit ose i shtyrë në kapitalin neto do të anulohet në konsolidim, nëse nuk mund të demonstron se kompensimi i derivativëve të brendshëm përfaqëson transferimin e rrezikut të monedhës së huaj nga një aktiv ose pasiv financiar tek një instrument mbrojtës i jashtëm.

F.1.7 Derivativët e brendshëm: shembuj të zbatimit të Pyetjes F.1.6

Në secilin rast, MH = Monedha e huaj, ML = monedha lokale (e cila është monedha funksionale e njësisë ekonomike), dhe QTH = qendra e thesarit..

Rasti 1 Kompensimi i mbrojtjeve me vlerën e drejtë

Filial A ka llogari të arkëtueshme tregtare për 100MH, që shlyhen në 60 ditë, të cilat ai i mbron duke përdorur një kontratë të ardhshme (forward) me QTH. Filial B ka llogari të pagueshme për 50MH, që shlyhen në 60 ditë, të cilat ai i mbron duke përdorur një kontratë të ardhshme (forward) me QTH.

QTH bën neton e dy derivativëve të brendshëm dhe lidh një kontratë të ardhshme të jashtme për neto për të paguar 50MH dhe për të arkëtuar në ML në 60 ditë.

Në fund të muajit 1, MH dobësohet kundrejt ML. Filiali A ka një humbje nga kursi i këmbimit për 10ML në llogaritë e tij të arkëtueshme, që kompensohet nga një fitim neto për 10ML nga kontrata e tij e ardhshme me QTH. Filiali B ka një fitim neto nga kursi i këmbimit për 5ML në llogaritë e tij të pagueshme që kompensohet nga një humbje për 5ML nga kontrata e tij e ardhshme me QTH. QTH ka një humbje për 10ML nga kontrata e ardhshme e brendshme me A, një fitim neto për 5ML nga kontrata e ardhshme e brendshme me B, dhe një fitim neto për 5ML nga kontrata e ardhshme e saj e jashtme.

Në fund të muajit 1, bëhen regjistrimet e mëposhtme në pasqyrat financiare individuale ose të veçanta të A, B dhe QTH. Regjistrimet pasqyrojnë transaksionet ndërgrup ose ngjarjet e treguara me shkronja korsive.

Regjistrimet në filialin A

D	Humbje nga kursi i këmbimit	10ML	
	K	Llogari të arkëtueshme	10ML
D	Kontrata e brendshme me QTH	10ML	
	K	Fitim neto nga kontrata e brendshme me QTH	10ML

Regjistrimet në filialin B

D	Llogari të pagueshme	5ML	
	K	Fitim neto nga kursi i këmbimit	5ML
D	Humbje nga kontrata e brendshme me QTH	5ML	
	K	Kontrata e brendshme me QTH	5ML

Regjistrimet në QTH

D	Humbje nga kontrata e brendshme me QTH	10ML	
	K	Kontrata e brendshme me A	10ML
D	Kontratë e brendshme me B	5ML	
	K	Fitim neto nga kontrata e brendshme me B	5ML
D	Kontrate e ardhshme e jashtme	5ML	
	K	Fitim neto nga kursi i këmbimit	5ML

Si A dhe B mund të përdorin kontabilitetin mbrojtës në pasqyrat financiare individuale të tyre nëse plotësohen të gjitha kushtet e dhëna në SNK 39. Megjithatë, në këtë rast, nuk kërkohet të përdoret kontabiliteti mbrojtës, sepse fitimet ose humbjet neto nga derivativët e brendshëm dhe kompensimi i fitimeve dhe i humbjeve neto nga llogaritë e arkëtueshme dhe llogaritë e pagueshme të mbrojtura njihen menjëherë në pasqyrat e të ardhurave të A-së dhe B-së pa përdorur kontabilitetin mbrojtës.

Në pasqyrat financiare të konsoliduara, transaksionet me derivativin e brendshëm eliminohen. Në terma ekonomikë, llogaria e pagueshme në B mbron 50MH të llogarive të arkëtueshme në A. Kontrata e ardhshme (forward) e jashtme në QTH mbron pjesën që mbetet prej 50MH të llogarive të arkëtueshme në A. Kontabiliteti mbrojtës nuk është i nevojshëm në pasqyrat financiare të konsoliduara, sepse zërat monetarë janë të matur me kurset e këmbimit të çastit (spot) të monedhave të huaja sipas SNK 21, pavarësisht nëse zbatohet kontabiliteti mbrojtës.

Tepërcat neto para dhe pas eliminimit të regjistrimeve kontabël për derivativët e brendshëm janë të njëjta, siç paraqiten më poshtë. Prandaj, nuk kërkohet të bëhet ndonjë regjistrim kontabël i mëtejshëm për të plotësuar kërkesat e SNK 39.

	<i>Debi</i>	<i>Kredi</i>
Llogari të arkëtueshme	—	10ML
Llogari të pagueshme	5ML	—
Kontratë e ardhshme e jashtme	5ML	—
Fitimet dhe humbjet neto	—	—
Kontratat e brendshme	—	—

Rasti 2 Kompensimi i mbrojtjeve të fluksit monetar

Në vazhdim të shembullit, supozojmë se A, gjithashtu, ka të ardhura të ardhshme me probabilitet të lartë për 200MH, nga të cilat ajo pret të arkëtojë mjete monetare për 90 ditë. B ka shpenzime të ardhshme me probabilitet të lartë për 500MH (kostoja e reklamës), që, gjithashtu, do të paguhet për 90 ditë. A dhe B lidhin kontrata të ardhshme individuale me QTH për të mbrojtur këto ekspozime, ndërsa QTH lidh një kontratë të ardhshme të jashtme për të marrë 300MH për 90 ditë.

Si më sipër, MH dobësohet në fund të muajit 1. Filiali A ka një ‘humbje’ prej 20ML nga të ardhurat e parashikuara, sepse bie vlera e ML e këtyre të ardhurave. Kjo ‘humbje’ kompensohet nga një ‘fitim neto’ prej 20ML nga kontrata e ardhshme me QTH.

Filiali B ka një ‘fitim neto’ prej 50ML nga kostoja e parashikuar e reklamës, sepse bie vlera e ML e shpenzimit. Kjo kompensohet nga një ‘humbje neto’ prej 20ML nga kontrata e ardhshme me QTH.

QTH ka një ‘fitim neto’ prej 50ML nga transaksionet e brendshme me B, një ‘humbje neto’ prej 20ML nga transaksionet e brendshme me B dhe një humbje prej 30ML nga kontrata e ardhshme e saj e jashtme.

A dhe B përfundojnë dokumentacionin e nevojshëm, mbrojtjet janë efektive, A dhe B të dy së bashku kualifikojnë për kontabilitet mbrojtës në pasqyrat financiare individuale të tyre. A shtyn njohjen e fitimit neto prej 20ML nga transaksioni me derivativin e brendshëm në rezervën mbrojtëse në kapitalin neto dhe B shtyn njohjen e humbjes prej 50ML në rezervën e tij mbrojtëse në kapitalin neto. QTH nuk bën kërkesë shtesë për kontabilitetin mbrojtës, por mat si pozicionet e brendshme dhe ato të jashtme të derivativit me vlerë të drejtë, që rezultojnë në zero.

Në fund të muajit 1, bëhen regjistrimet e mëposhtme në pasqyrat financiare individuale ose të veçanta të A, B dhe QTH. Regjistrimet pasqyrojnë transaksionet ndërgrup ose ngjarjet e treguara me shkronja kursive.

Regjistrimet në filialin A

<i>D Kontrata e brendshme me QTH</i>	<i>20ML</i>	
	<i>K Kapitali neto</i>	<i>20ML</i>

Regjistrimet në filialin B

<i>D Kapitali neto</i>	<i>50ML</i>	
	<i>K Kontrata e brendshme me QTH</i>	<i>50ML</i>

Regjistrimet në QTH

<i>D Humbje neto nga kontrata e brendshme me QTH</i>	<i>20ML</i>	
--	-------------	--

	<i>K Kontrata e brendshme me A</i>	<i>20ML</i>
<i>D Kontratë e brendshme me B</i>		<i>50ML</i>
	<i>K Fitim neto nga kontrata e brendshme me B</i>	<i>50ML</i>
<i>D Humbje nga kursi i këmbimit</i>		<i>30ML</i>
	<i>K Kontrata e ardhshme e jashtme</i>	<i>30ML</i>

Për pasqyrat financiare të konsoliduara, kontrata e ardhshme (forward) e jashtme e QTH për 300MH është përcaktuar, në fillim të muajit 1, si një instrument mbrojtës për 300MH e para të shpenzimeve të ardhshme me probabilitet të lartë të B-së. SNK 39 kërkon që në pasqyrat financiare të konsoliduara në fund të muajit 1, efektet kontabël të transaksioneve me derivativin e brendshëm duhet të eliminohen.

Megjithatë, tepricat neto para dhe pas eliminimit të regjistrimeve kontabël për derivativët e brendshëm janë të njëjta, siç paraqiten më poshtë. Prandaj, nuk kërkohet të bëhet ndonjë regjistrim kontabël i mëtejshëm me qëllim që të plotësohen kërkesat e SNK 39.

	<i>Debi</i>	<i>Kredi</i>
Kontratë e ardhshme e jashtme	—	30ML
Kapitali neto	30ML	—
Fitimet dhe humbjet neto	—	—
Kontratat e brendshme	—	—

Rasti 3 Kompensimi i mbrojtjeve të vlerës së drejtë dhe fluksit monetar

Supozohet se ekspozimet dhe transaksionet e derivativit të brendshëm janë të njëjta si në rastet 1 dhe 2. Megjithatë, në vend të lidhjes së dy derivativëve të jashtëm, për të mbrojtur në mënyrë të veçantë ekspozimet e vlerës së drejtë dhe fluksit monetar, QTH hyn në një derivativ të jashtëm të vetëm për neto për të arkëtuar 250MH në këmbim të ML për 90 ditë.

QTH ka katër derivativë të brendshëm, dy që maturohen për 60 ditë dhe dy të tjerë që maturohen për 90 ditë. Këta kompensohen nga një derivativ i jashtëm për neto që maturohet për 90 ditë. Diferenca e normave të interesit mes MH dhe ML është minimale, prandaj mosefektiviteti që rrjedh nga mospërputhja në maturitete pritet të ketë një efekt minimal mbi fitimin ose humbjen në QTH.

Si në rastet 1 dhe 2, A dhe B përdorin kontabilitetin mbrojtës për mbrojtjen e fluksit të mjeteve monetare dhe QTH mat derivativët e saj me vlerë të drejtë. A shtyn njohjen e fitimit neto prej 20ML nga transaksioni me derivativin e brendshëm në kapitalin neto dhe B shtyn njohjen e humbjes prej 50ML nga transaksionet me derivativin e brendshëm në kapitalin neto.

Në fund të muajit 1, bëhen regjistrimet e mëposhtme në pasqyrat financiare individuale ose të veçanta të A, B dhe QTH. Regjistrimet pasqyrojnë transaksionet ndërgrup ose ngjarjet e treguara me shkronja korsive.

Regjistrimet në filialin A

<i>D Humbje nga kursi i këmbimit</i>	<i>10ML</i>
<i>K Llogari të arkëtueshme</i>	<i>10ML</i>
<i>D Kontrata e brendshme me QTH</i>	<i>10ML</i>
<i>K Fitim neto nga kontrata e brendshme me QTH</i>	<i>10ML</i>

<i>D</i>	<i>Kontrata e brendshme me QTH</i>	<i>20ML</i>	
	<i>K Kapitali neto</i>		<i>20ML</i>

Regjistrimet në filialin B

<i>D</i>	<i>Llogari të pagueshme</i>	<i>5ML</i>	
	<i>K Fitim neto nga kursi i këmbimit</i>		<i>5ML</i>

<i>D</i>	<i>Humbje nga kontrata e brendshme me QTH</i>	<i>5ML</i>	
	<i>K Kontrata e brendshme me QTH</i>		<i>5ML</i>

<i>D</i>	<i>Kapitali neto</i>	<i>50ML</i>	
	<i>K Kontrata e brendshme me QTH</i>		<i>50ML</i>

Regjistrimet në QTH

<i>D</i>	<i>Humbje neto nga kontrata e brendshme me QTH</i>	<i>10ML</i>	
	<i>K Kontrata e brendshme me A</i>		<i>10ML</i>

<i>D</i>	<i>Humbje neto nga kontrata e brendshme me QTH</i>	<i>20ML</i>	
	<i>K Kontrata e brendshme me A</i>		<i>20ML</i>

<i>D</i>	<i>Kontratë e brendshme me B</i>	<i>5ML</i>	
	<i>K Fitim neto nga kontrata e brendshme me B</i>		<i>5ML</i>

<i>D</i>	<i>Kontratë e brendshme me B</i>	<i>50ML</i>	
	<i>K Fitim neto nga kontrata e brendshme me B</i>		<i>50ML</i>

<i>D</i>	<i>Humbje nga kursi i këmbimit</i>	<i>25ML</i>	
	<i>K Kontrata e ardhshme e jashtme</i>		<i>25ML</i>

<i>TOTALI (për derivativët e brendshëm)</i>	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>Totali</i>
	<i>ML</i>	<i>ML</i>	<i>QTH</i>
Të ardhura (mbrojtjet me vlerën e drejtë)	10	(5)	5

Kapitali neto (mbrojtje e fluksit monetar)	20	(50)	(30)
Totali	30	(55)	(25)

Kombinimi i këtyre shumave me transaksionet e jashtme (d.m.th. ato më sipër të cilat nuk janë me shkronja korsive) japin një total të tepërive neto para eliminimit të derivativëve të brendshëm si vijon:

	<i>Debi</i>	<i>Kredi</i>
Llogari të arkëtueshme	—	10ML
Llogari të pagueshme	5ML	—
Kontratë e ardhshme (forward)	—	25ML
Kapitali neto	30ML	—
Fitimet dhe humbjet neto	—	—
Kontratat e brendshme	—	—

Për pasqyrat financiare të konsoliduara, përcaktimet e mëposhtme janë bërë në fillim të muajit 1:

- llogaria e pagueshme për 50MH në B është përcaktuar si një mbrojtje e 50MH të para të të ardhurave të ardhshme me probabilitet të lartë në A. Prandaj, në fund të muajit 1, në pasqyrat financiare të konsoliduara janë bërë regjistrimet vijuese: D Llogari të pagueshme 5ML; K Kapitali neto 5ML;
- llogaria e arkëtueshme për 100MH në A është përcaktuar si një mbrojtje e 100MH të para të shpenzimeve të ardhshme me probabilitet të lartë në B. Prandaj, në fund të muajit 1, në pasqyrat financiare të konsoliduara janë bërë regjistrimet vijuese: D Kapitali neto 10ML, K Llogari të arkëtueshme 10ML; dhe
- kontrata e ardhshme (forward) e jashtme për 250 MH në QTH është përcaktuar si një mbrojtje e shumës tjetër për 250MH të shpenzimeve të ardhshme me probabilitet të lartë në B. Prandaj, në fund të muajit 1, në pasqyrat financiare të konsoliduara janë bërë regjistrimet vijuese: D Kapitali neto 25ML; K Kontrata e ardhshme (forward) e jashtme 25ML

SNK 39 kërkon që në pasqyrat financiare të konsoliduara në fund të muajit 1, efektet kontabël të transaksioneve me derivativin e brendshëm të eliminohen.

Megjithatë, tepërat totale neto para dhe pas eliminimit të regjistrimeve kontabël në lidhje me derivativët e brendshëm janë të njëjta, siç paraqiten më poshtë. Prandaj, nuk kërkohet të bëhet ndonjë regjistrim kontabël i mëtejshëm për të plotësuar kërkesat e SNK 39.

	<i>Debi</i>	<i>Kredi</i>
Llogari të arkëtueshme	—	10ML
Llogari të pagueshme	5ML	—
Kontratë e ardhshme (forward)	—	25ML
Kapitali neto	30ML	—
Fitimet dhe humbjet neto	—	—
Kontratat e brendshme	—	—

Rasti 4 Kompensimi i mbrojtjeve me vlerë të drejtë dhe fluksit monetar me rregullim në vlerën kontabël (neto) të inventarit

Supozohet se kryhen transaksione të ngjashme si në rastin 3, me përjashtim që dalja e parashikuar e mjeteve monetare për 500MH në B lidhet me blerjen e inventarit që livrohet mbas 60 ditëve. Gjithashtu, supozohet se njësia ekonomike zbaton një politikë të rregullimit të bazës të zërave jofinanciarë të parashikuar të mbrojtur. Në fund të muajit 2, nuk ka ndryshime të mëtejshme në kurset e këmbimit ose në vlerat e drejta. Në këtë datë, inventari livrohet dhe humbja prej 50ML nga derivativi i brendshëm i B-së, i shtyrë për t'u njohur në kapitalin neto në muajin 1, rregullohet kundrejt vlerës kontabël (neto) të inventarit në B. Fitimi neto për 20ML mbi derivativin e brendshëm të A-së shtyhet në kapitalin neto si më sipër.

Në pasqyrat financiare të konsoliduara, tani ka një mospërputhje krahasuar me rezultatin që do të ishte arritur nga shprishja (heqja) dhe ripërcaktimi i mbrojtjeve. Derivativi i jashtëm (250MH) dhe një pjesë e llogarisë së arkëtueshme (50MH) kompensojnë 300MH të blerjes së parashikuar të inventarit. Ka një mbrojtje natyrale mes mbetjes për 200MH të daljeve të parashikuara të mjeteve monetare në B dhe hyrjeve të parashikuara të mjeteve monetare për 200MH në A. Kjo marrëdhënie nuk kualifikohet për kontabilitet mbrojtës sipas SNK 39 dhe në të njëjtën kohë ka vetëm një kompensim pjesor midis fitimeve dhe humbjeve neto nga derivativët e brendshëm që mbrojnë këto shuma.

Në fund të muajit 1 dhe 2, bëhen regjistrimet e mëposhtme në pasqyrat financiare individuale ose të veçanta të A, B dhe QTH. Regjistrimet pasqyrojnë transaksionet ndërgrup ose ngjarjet e treguara me shkronja korsive.

Regjistrimet në A (të gjitha në fund të muajit 1)

D	Humbje nga kursi i këmbimit	10ML	
	K	Llogari të arkëtueshme	10ML
D	Kontrata e brendshme me QTH	10ML	
	K	Fitim neto nga kontrata e brendshme me QTH	10ML
D	Kontrata e brendshme me QTH	20ML	
	K	Kapitali neto	20ML

Regjistrimet në filialin B

Në fund të muajit 1:

D	Llogari të pagueshme	5ML	
	K	Fitim neto nga kursi i këmbimit	5ML
D	Humbje nga kontrata e brendshme me QTH	5ML	
	K	Kontrata e brendshme me QTH	5ML
D	Kapitali neto	50ML	
	K	Kontrata e brendshme me QTH	50ML

Në fund të muajit 2:

D	Inventari	50ML	
---	-----------	------	--

K Kapitali neto 50ML

Regjistrimet në QTH (të gjitha në fund të muajit 1)

D Humbje neto nga kontrata e brendshme me QTH	10ML	
K Kontrata e brendshme me A		10ML
D Humbje neto nga kontrata e brendshme me QTH	20ML	
K Kontrata e brendshme me A		20ML
D Kontratë e brendshme me B	5ML	
K Fitim neto nga kontrata e brendshme me B		5ML
D Kontratë e brendshme me B	50ML	
K Fitim neto nga kontrata e brendshme me B		50ML
D Humbje nga kursi i këmbimit	25ML	
K Kontrata e ardhshme (forëard)		25ML

<i>TOTALI (për derivativët e brendshëm)</i>	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>Totali</i>
	<i>ML</i>	<i>ML</i>	<i>QTH</i>
Të ardhura (mbrojtjet me vlerën e drejtë)	10	(5)	5
Kapitali neto (mbrojtje e fluksit monetar)	20	—	20
Rregullimi i bazës (të inventarit)	—	(50)	(50)
Totali	30	(55)	(25)

Kombinimi i këtyre shumave me transaksionet e jashtme (d.m.th. ato më sipër të cilat nuk janë me shkronja korsive) japin një total të tepërive neto para eliminimit të derivativëve të brendshëm si vijon:

	<i>Debi</i>	<i>Kredi</i>
Llogari të arkëtueshme	—	10ML
Llogari të pagueshme	5ML	—
Kontratë e ardhshme (forward)	—	25ML

Kapitali neto	—	20ML
Rregullimi i bazës (të inventarit)	50ML	—
Fitimet dhe humbjet neto	—	—
Kontratat e brendshme	—	—

Për pasqyrat financiare të konsoliduara, përcaktimet në vijim janë bërë në fillim të muajit 1:

- Llogaria e pagueshme për 50MH në B është përcaktuar si një mbrojtje e 50MH e para të të ardhurave të ardhshme me probabilitet të lartë në A. Prandaj, në fund të muajit 1, në pasqyrat financiare të konsoliduara janë bërë regjistrimet vijuese: D Llogari të pagueshme 5ML; K Kapitali neto 5ML.
- Llogaria e arkëtueshme për 100MH në A është përcaktuar si një mbrojtje e 100MH e para të shpenzimeve të ardhshme me probabilitet të lartë në B. Prandaj, në fund të muajit 1, në pasqyrat financiare të konsoliduara janë bërë regjistrimet vijuese: D Kapitali neto 10ML; K Llogari të arkëtueshme 10ML; dhe në fund të muajit 2, D Inventari 10ML; K Kapitali neto 10ML.
- kontrata e ardhshme (forward) e jashtme për 250 MH në QTH është përcaktuar si një mbrojtje e shumës tjetër prej 250MH të shpenzimeve të ardhshme me probabilitet të lartë në B. Prandaj, në fund të muajit 1, në pasqyrat financiare të konsoliduara janë bërë regjistrimet vijuese: D Kapitali neto 25ML; K Kontrata e ardhshme e jashtme 25ML; dhe në fund të muajit 2, D Inventari 10ML; D Kapitali neto 25ML.

Megjithatë, tepricat totale neto pas eliminimit të regjistrimeve kontabël në lidhje me derivativët e brendshëm janë si vijon:

	<i>Debi</i>	<i>Kredi</i>
Llogari të arkëtueshme	—	10ML
Llogari të pagueshme	5ML	—
Kontratë e ardhshme (forward)	—	25ML
Kapitali neto	—	5ML
Rregullimi i bazës (të inventarit)	35ML	—
Fitimet dhe humbjet neto	—	—
Kontratat e brendshme	—	—

Këto teprica neto në total janë të ndryshme nga ato që do të njiheshin nëse derivativët e brendshëm nuk do të ishin eliminuar, dhe janë pikërisht këto teprica neto që SNK 39 kërkon të përfshihen në pasqyrat financiare të konsoliduara. Regjistrimet kontabël e bëra për të rregulluar tepricat totale neto para eliminimit të derivativëve të brendshëm janë si vijon:

- për të riklasifikuar humbjen nga derivativi i brendshëm në B për 15ML që përfshihet në inventar për të pasqyruar që shuma prej 150ML e blerjes së parashikuar nuk mbrohet nga një instrument i jashtëm (qoftë kontratë e ardhshme (forward) e jashtme 250MH në QTH, qoftë llogari e pagueshme prej 100MH në A); dhe
- për të riklasifikuar fitimin neto për 15ML nga derivativi i brendshëm në A për të pasqyruar që të ardhurat e parashikuara për 150MH me të cilat ai lidhet, nuk mbrohen nga një instrument i jashtëm.

Efekti neto i këtyre rregullimeve është si vijon:

D Kapitali neto	15ML	
K Inventari		15ML

F.1.8 Kombinimi i opsioneve të shkruara dhe të blera

Në shumicën e rasteve, SNK 39.UZ94 ndalon përdorimin e opsioneve të shkruara si instrumente mbrojtëse. Nëse një kombinim i shkruar dhe opsoni i blerë (i tillë si opsoni investimi mbrojtës i normës së interesit) kryhet si një transaksion i një instrumenti të vetëm me një palë tjetër, a mundet një njësi ekonomike të shpërbëjë instrumentin derivativ në përbërësin e tij opsoni të shkruar dhe përbërësin opsoni i blerë dhe ta përcaktojë përbërësin opsoni i blerë si një instrument mbrojtës?

Jo. SNK 39.74 specifikon që marrëdhënia mbrojtëse përcaktohet nga një njësi ekonomike për një instrument mbrojtës në tërësinë e tij. Të vetmet përjashtime që lejohen janë ndarja e vlerës në kohë dhe e vlerës së perceptuar të një opsioni dhe ndarja e elementit të interesit dhe çmimit të çastit në një kontratë të ardhshme (forward). Pyetja F.1.3 trajton problemin nëse dhe kur një kombinim i opsioneve konsiderohet si një opsoni i shkruar.

F.1.9 Strategjia e mbrojtjes neutrale – delta (trekëndësh)

A e lejon SNK 39 njësinë ekonomike të zbatojë kontabilitetin mbrojtës për një strategji mbrojtëse ‘neutrale-delta’ dhe strategji mbrojtëse dinamike të tjera, sipas të cilës madhësia e instrumentit mbrojtës rregullohet në mënyrë të vazhdueshme me qëllim që të ruhet një raport mbrojtës i dëshirueshëm, për shembull, për të arritur një pozicion neutral –delta të pandjeshëm ndaj ndryshimeve në vlerën e drejtë të elementit mbrojtës?

Po. SNK 39.74 shprehet që ‘një strategji mbrojtëse dinamike që vlerëson si vlerën e perceptuar, ashtu edhe vlerën në kohë të një kontrate opsioni mund të kualifikohet për kontabilitetin mbrojtës’. Për shembull, një strategji portofoli sigurimi që kërkon të sigurojë se vlera e drejtë e elementit mbrojtës nuk bie nën një nivel të caktuar, ndërsa lejohet rritja e vlerës së drejtë, mund të kualifikohet për kontabilitetin mbrojtës.

Për të kualifikuar për kontabilitet mbrojtës, njësi ekonomike duhet të dokumentojë se si do të monitorojë dhe përditësojë mbrojtjen dhe të matë efektivitetin e saj, për të qenë e aftë të gjurmtojë si duhet të gjitha përfundimet dhe ripërcaktimet e instrumenteve mbrojtëse dhe të demonstrojë që janë plotësuar të gjitha kriteret e kontabilitetit mbrojtës në SNK 39.88. Gjithashtu, ajo duhet të jetë në gjendje të demonstrojë pritshmërinë që mbrojtja do të jetë mjaft efektive për një periudhë të shkurtër kohe gjatë të cilës ajo nuk pritet të rregullohet.

F.1.10 Instrumenti mbrojtës: kontratë me opsoni shitje pa mjete monetare

Njësi ekonomike A ka bërë një investim në aksione të njësisë ekonomike B, i cili klasifikohet si i vlefshëm për shitje. Për të patur një mbrojtje pjesore ndaj uljes së çmimit të aksionit të njësisë ekonomike B, njësi ekonomike A siguron një kontratë opsioni shitjeje për një pjesë aksionesh të njësisë ekonomike B dhe përcakton ndryshimin në vlerën e perceptuar të opsionit të shitjes si një instrument mbrojtës në mbrojtjen me vlerën e drejtë të ndryshimeve në vlerën e drejtë të pjesës së saj të aksioneve në njësinë ekonomike B. Opsioni i shitjes i jep njësisë ekonomike A të drejtën për të shitur një pjesë aksionesh të njësisë ekonomike B me një çmim të ushtrimit të opsionit për 90NJM. Në fillimin e marrëdhënies mbrojtëse, aksioni ka një çmim të kuotuar prej 100NJM. Meqë kontrata me opsoni shitjeje i jep të drejtën njësisë ekonomike A të shesë aksionet me një çmim për 90NJM, opsioni i shitjes normalisht duhet të jetë plotësisht efektiv në kompensimin e uljes së çmimit poshtë 90NJM mbi bazën e vlerës së perceptuar. Ndryshimet e çmimit mbi 90NJM nuk janë të mbrojtura. Në këtë rast, ndryshimet në vlerën e drejtë të aksionit të njësisë ekonomike B për çmimet mbi 90NJM, a trajtohen si një mbrojtje joefektive sipas SNK 39.88 dhe a njihen në fitim ose humbje sipas SNK 39.89?

Jo. SNK 39.74 lejon njësinë ekonomike A të përcaktojë ndryshimet në vlerën e perceptuar të opsionit si një instrument mbrojtës. Ndryshimet në vlerën e perceptuar të opsionit sigurojnë mbrojtjen nga rreziku i luhatshmërisë në vlerën e drejtë të një pjesë aksionesh të njësisë ekonomike B poshtë ose baraz me çmimin e ushtrimit të opsionit të shitjes për 90NJM. Për çmimet mbi 90NJM, opsioni është pa mjete monetare dhe nuk ka një vlerë të perceptuar. Prandaj, fitimi ose humbja neto në një pjesë aksionesh të njësisë ekonomike B për çmimet mbi 90NJM nuk lidhen drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur për qëllime të vlerësimit të mbrojtjes efektive dhe njohjen e fitimit ose humbjes neto nga elementi i mbrojtur.

Pra, njësi ekonomike A i raporton ndryshimet në vlerën e drejtë të pjesës së aksioneve në kapitalin neto, nëse kjo lidhet me variacionin në çmimin e tyre mbi 90NJM (SNK 39.55 dhe SNK 39.90). Ndryshimet në vlerën e drejtë të aksioneve, të shoqëruara me rënie të çmimit nën 90NJM, përbëjnë pjesë të mbrojtjes me vlerën e drejtë të përcaktuar dhe të njohur në fitim ose humbje sipas SNK 39.89(b). Duke supozuar që mbrojtja është efektive, këto ndryshime kompensohen nga ndryshimet në vlerën e perceptuar të opsionit të shitjes, që gjithashtu janë njohur në fitim ose humbje (SNK 39.89(a)). Ndryshimet në vlerën në kohë të opsionit të shitjes janë përjashtuar nga marrëdhënia mbrojtëse e përcaktuar dhe e njohur në fitim ose humbje sipas SNK 39.55(a).

F.1.11 Instrumenti mbrojtës: pjesa e flukseve monetare të një instrumenti në mjete monetare

Në rastin e rrezikut të kursit të këmbimit, potencialisht mund të kualifikohet si një instrument mbrojtës një aktiv financiar joderivativ ose pasiv financiar joderivativ. A mundet njëسيا ekonomike të trajtojë flukset monetare për periudhat e specifikuar në të cilat një aktiv financiar ose pasiv financiar, i përcaktuar si një instrument mbrojtës, mbetet i pashlyer, si një pjesë e instrumentit mbrojtës sipas SNK 39.75, dhe të përjashtojë flukset e tjera monetare nga marrëdhëniet mbrojtëse të përcaktuara?

Jo. SNK 39.75 tregon që një marrëdhënie mbrojtëse mund të mos përcaktohet për vetëm një pjesë të periudhës kohore në të cilën instrumenti mbrojtës është në qarkullim. Për shembull, fluksi monetar gjatë tri viteve të para të borxhit dhjetëvjeçar, të shprehur në një monedhë të huaj, nuk mund të kualifikohet si një instrument mbrojtës në një mbrojtje të fluksit monetar në tri vitet e para të të ardhurave në të njëjtën monedhë të huaj. Nga ana tjetër, një aktiv financiar ose pasiv financiar joderivativ, i shprehur në një monedhë të huaj, mundet potencialisht të kualifikohet si një instrument mbrojtës në një mbrojtje të rrezikut të monedhës së huaj shoqëruar me elementin e mbrojtur, që ka një periudhë kohore të mbetur deri në maturim të barabartë ose më të gjatë se koha e mbetur deri në maturim të instrumentit mbrojtës (shih pyetjen F.2.17).

F.1.12 Mbrojtjet për më tepër se një lloj rreziku

Çështja (a) – Normalisht një marrëdhënie mbrojtëse përcaktohet midis një instrumenti mbrojtës në tërësi dhe një elementi të mbrojtur, kështu që si masë e vetme e instrumentit mbrojtës është vlera e drejtë. A e pengon një gjë e tillë përcaktimin e njëkohshëm të një instrumenti financiar të vetëm si një instrument mbrojtës në mbrojtjen e fluksit të mjeteve monetare dhe në mbrojtjen me vlerën e drejtë?

Jo. Për shembull, njësitë ekonomike zakonisht përdorin një normë interesi të kombinuar dhe swap të monedhave për të konvertuar një pozicion të normës variabël në një monedhë të huaj me një pozicion të normës fikse në monedhën funksionale. SNK 39.76 lejon që swap-i të përcaktohet në mënyrë të veçantë si një mbrojtje me vlerën e drejtë nga rreziku i monedhës dhe mbrojtje e fluksit monetar nga rreziku i normës së interesit, po të plotësohen kushtet në SNK 39.76.

Çështja (b) – Nëse një instrument financiar i vetëm është një instrument mbrojtës në dy mbrojtje të ndryshme, a kërkohet të jepen informacione shpjeguese të veçanta?

SNRF 7.22 kërkon të jepen informacione shpjeguese veçanërisht për mbrojtjet e përcaktuara me vlerë të drejtë, mbrojtjet e fluksit monetar dhe mbrojtjet e një investimi neto në një njësi ekonomike të huaj. Instrumenti në fjalë do të raportohet në dhënien e informacioneve shpjeguese të SNRF 7.22 në mënyrë të veçantë për secilin tip të mbrojtjes.

F.1.13 Instrumenti mbrojtës: kontratat e ardhshme të këmbimit të dyfishtë të monedhave të huaja

Monedha funksionale e njësisë ekonomike A është jen-i japonez. Njësia ekonomike A ka një pasiv, me normë të luhatshme, në dollarë amerikanë, afat pesë vjet dhe një dëftesë të arkëtueshme, afat dhjetë vjet, me normë fikse të shprehur në lirë sterlinë angleze. Shumat e principalit të aktivitetit dhe pasivit, kur konvertohen në jen-in japonez, janë të njëjta. Njësia ekonomike A lidh një kontratë të ardhshme të vetme në monedhë të huaj për të mbrojtur ekspozimin e saj nga rreziku i monedhave të huaja për të dy instrumentet nga të cilat ajo arkëton dollarë amerikanë dhe paguan në lira sterlina angleze në fund të pesë viteve. Nëse njësia ekonomike A përcakton kontratën e ardhshme (forward) të këmbimit si një instrument mbrojtës në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare kundrejt ekspozimit ndaj monedhave të huaj të ripagimeve të principalit të të dy instrumenteve, a mund të kualifikohet ajo për kontabilitet mbrojtës?

Po. SNK 39.76 lejon përcaktimin e një instrumenti mbrojtës të vetëm si një mbrojtje nga shumë lloje rreziqesh, nëse plotësohen të tre kushtet. Në këtë shembull, instrumenti mbrojtës derivativ i përmbush të gjitha këto kushte, si vijon:

- Rreziqet e mbrojtur mund të identifikohen në mënyrë të qartë. Rreziqet janë ekspozime ndaj ndryshimeve në kurset e këmbimit mes dollarit amerikan dhe jen-it, dhe jen-it dhe paundëve, përkatësisht.
- Efektiviteti i mbrojtjes mund të demonstrohet. Për huanë në lira sterlina angleze, efektiviteti matet në varësi të shkallës së kompensimit mes vlerës së drejtë të ripagimit të principalit në lira sterlina angleze dhe vlerës së drejtë të pagimit në lira sterlina angleze të kontratës së ardhshme (forward) të këmbimit. Për pasivin në dollarë amerikanë, efektiviteti matet në varësi të shkallës së kompensimit mes vlerës së drejtë të ripagimit të principalit në dollarë amerikanë dhe arkëtimit në dollarë amerikanë të kontratës së ardhshme të këmbimit. Edhe pse llogaritë e arkëtueshme kanë një jetëgjatësi dhjetëvjeçare, kontabiliteti mbrojtës lejohet vetëm për një pjesë të ekspozimit siç përshkruhet në Pyetjen F.2.17.
- Ekziston mundësia që të sigurohet një përcaktim specifik i instrumentit mbrojtës dhe i gjendjeve të ndryshme të rrezikut. Ekspozimet e mbrojtura identifikohen si shuma të principalit të pasivit dhe të dëftesës së arkëtueshme në monedhat përkatëse në të cilat janë shprehur.

F.1.14 Kompensimi i swap-eve të njëkohshme dhe përdorimi i ndonjerit si një instrument mbrojtës

Njësia ekonomike A lidh një swap normash interesi dhe e përcakton atë si një mbrojtje ndaj ekspozimit të vlerës së drejtë të lidhur me borxhin me normë fikse. Mbrojtja me vlerën e drejtë plotëson kriterin e kontabilitetit mbrojtës të SNK 39. Njësia ekonomike A lidh njëkohësisht një kontratë swap normash interesi të dytë me të njëjtën palë tjetër të swap-it me terma që kompensojnë plotësisht swap-in e parë. A kërkohet që njësia ekonomike A t'i trajtojë të dyja swap-et si një të vetëm dhe si rrjedhim të mos zbatojë kontabilitetin mbrojtës me vlerën e drejtë për swap-in e parë?

Varet. SNK 39 bazohet në transaksion. Nëse swap-i i dytë nuk lidhet në të njëjtën kohë me swap-in e parë ose ka një qëllim biznesi të rëndësishëm për strukturimin e transaksioneve në mënyrë të veçantë, atëherë swap-et nuk mund të trajtohen si një njësi e vetme.

Për shembull, disa njësi ekonomike ndjekin një politikë sipas të cilës kërkohet një ndërmjetës i centralizuar ose filial thesari që të lidhë kontratat me palët e treta në emër të filialeve të tjerë brenda organizatës, për mbrojtjen e ekspozimeve të filialeve ndaj rrezikut të normës së interesit. Gjithashtu, ndërmjetësi ose filiali i thesarit hyjnë në transaksione derivative të brendshme me këto filiale me qëllim ndjekjen në mënyrë operative të këtyre mbrojtjeve brenda organizatës. Meqë ndërmjetësi ose filiali i thesarit, gjithashtu, lidh kontrata derivative si pjesë e operacioneve të tij të tregtimit, ose sepse mund të dëshirojë të ribalancojë rrezikun e portofolit të përgjithshëm, ai mund të lidhë një kontratë derivative me të njëjtën palë të tretë, në të njëjtën datë, që ka kryesisht të njëjtat terma sikurse kontrata që ka lidhur si një instrument mbrojtës në emër të një filiali tjetër. Në këtë rast, ka një qëllim biznesi të vlefshëm për të lidhur secilën nga kontratat.

Për të përcaktuar nëse ka një qëllim të vërtetë biznesi për strukturimin e transaksioneve në mënyrë të veçantë duhet të përdoret gjykimi. Për shembull, nëse qëllimi i vetëm është të bëhet një trajtim kontabël me vlerë të drejtë për borxhin, atëherë nuk mund të flitet për një qëllim biznesi të vërtetë.

F.2 Elementët e mbrojtur

F.2.1 Nëse një derivativ mund të përcaktohet si një element i mbrojtur

A e lejon SNK 39 përcaktimin e një instrumenti derivativ (qoftë i veçuar ose një derivativ i përfshirë, i njohur në mënyrë të veçantë) si një element i mbrojtur ose individualisht, ose si një pjesë e grupit të mbrojtur në një mbrojtje me vlerën e drejtë ose mbrojtje të fluksit monetar, për shembull, duke përcaktuar një marrëveshje të ardhshme për norma (MAN) me pagesa variabël, arkëtime fikse si një mbrojtje të fluksit monetar të kësaj MAN?

Jo. Instrumentet derivative kërkohet gjithmonë të mbahen për tregtim dhe të maten me vlerën e drejtë duke njohur fitimet dhe humbjet neto në fitim ose humbje, vetëm nëse nuk janë instrumente të përcaktuar dhe mbrojtës efektiv (SNK 39.9). Si një rast përjashtimor, SNK 39.UZ94 lejon përcaktimin e opsionit të blerë si element të mbrojtur në një mbrojtje me vlerën e drejtë.

F.2.2 Mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare: emetimi i parashikuar i borxhit me normë fikse

A lejohet kontabiliteti mbrojtës për mbrojtjen e një emetimi të parashikuar të borxhit me normë fikse?

Po. Kjo do të ishte një mbrojtje e fluksit monetar të një transaksioni parashikues me një probabilitet të lartë që do të prekte fitimin ose humbjen (SNK 39.86), me kusht që të plotësohen kushtet në SNK 39.88.

Për ta ilustruar: Njësia ekonomike R emeton periodikisht obligacione të reja për të refinancuar maturimin e obligacioneve, të sigurojë kapital punues dhe për qëllime të tjera të ndryshme. Kur njësia ekonomike R vendos të emetojë obligacione, ajo mund të mbrohet nga rreziku i ndryshimeve në normat afatgjata të interesit nga data që vendos të emetojë obligacionet deri në datën që ato emetohen. Nëse normat afatgjata të interesit rriten, obligacioni do të emetohej me një normë më të lartë, ose me një skonto më të madhe apo prim më të vogël se sa ishte parashikuar fillimisht. Pagimi i normave më të larta ose zvogëlimi i shumave të marra normalisht kompensohet me fitimin neto nga mbrojtja. Nëse normat afatgjata të interesit vijnë duke u ulur, obligacioni do të emetohej me një normë më të ulët, ose me një prim më të madh apo skonto më të vogël se sa ishte parashikuar fillimisht. Pagimi i normave më të ulëta ose rritja e shumave të marra normalisht kompensohet me humbjen neto nga mbrojtja.

Për shembull, në gusht të vitit 2000, njësia ekonomike R vendosi të emetonte më 1 janar 2001 obligacione për 200 milion NJM me afat shtatëvjeçar. Njësia ekonomike R ka kryer studime korrelacioni historik dhe ka përcaktuar që bonot e thesarit me afat shtatëvjeçar korrelojnë mirë me obligacionet e pritshme për t'u emetuar nga njësia ekonomike R, duke supozuar një raport mbrojtjeje 0.93 kontrata të ardhshme për një njësi borxhi. Pra, njësia ekonomike R ka mbrojtur një emetim të parashikuar të obligacioneve nëpërmjet shitjes (pa pronësi) të kontratave të ardhshme për 186 milion NJM mbi bono thesari me afat shtatë vjet. Që nga gushti 2000 deri në janar 2001, normat e interesit janë rritur. Pozicionet e zbuluara

të kontratave të ardhshme (future) janë të mbyllura në janar 2001, në datën e emetimit të obligacioneve dhe nga kjo rrjedh një fitim neto 1.2 milion NJM, që do të kompensojë pagesat e interesit të rritur të obligacioneve. Pra, do të preket fitimi ose humbja përgjatë jetës së obligacioneve. Mbrojtja kualifikohet si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare nga rreziku i normës së interesit mbi emetimin e parashikuar të borxhit.

F.2.3 Kontabiliteti mbrojtës: depozitat bazë të paprekshme

A lejohet trajtimi kontabël i mbrojtjes për një mbrojtje të ekspozimit të vlerës së drejtë të depozitave bazë të paprekshme ?

Kjo varet nëse aktivi i paprekshëm krijohet brenda (njësisë ekonomike) apo përftohet (p.sh. si pjesë e kombinimit të biznesit).

Të krijuara nga brenda (njësisë ekonomike) aktivet e paprekshëm depozitë bazë nuk njihen si aktive jomateriale sipas SNK 38. Meqë ato nuk njihen, atëhere nuk mund të përcaktohen si një element i mbrojtur.

Nëse një aktiv jomaterial depozitë bazë përftohet së bashku me një portofol të lidhur depozitash, depozita bazë jomateriale kërkohet të njihet në mënyrë të veçantë si një aktiv jomaterial (ose si pjesë e portofolit të lidhur të përfutur të depozitave), kur ai plotëson kriterin e njohjes në paragrafin 21 të SNK 38 *Aktive jo-materiale*. Një aktiv jomaterial depozitë bazë i njohur mund të përcaktohet si një element i mbrojtur, por vetëm nëse ai plotëson kushtet në paragrafin 88, përfshirë kërkesën në paragrafin 88(d) që mbrojtja efektive mund të matet në mënyrë të besueshme. Meqë shpesh është e vështirë të matet besueshmëria e vlerës së drejtë të aktivit jomaterial depozitë bazë, përveç në njohjen fillestare, nuk do të ishte e mundur që të plotësohej kërkesa në paragrafin 88(d).

F.2.4 Kontabiliteti mbrojtës: mbrojtja e rrjedhjeve të ardhshme të të ardhurave në monedhë të huaj

A lejohet kontabiliteti mbrojtës në rastin e huamarrjes së monedhave, që mbron një rrjedhë të ardhurash të pritshme, por jo të kontraktuara, në monedhë të huaj?

Po, nëse të ardhurat kanë probabilitet të lartë. Sipas SNK 39.86(b), mbrojtja e një shitje të parashikuar mund të kualifikohet si mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare. Për shembull, një njësi ekonomike ajrore mund të përdorë modele të sofistikuar, bazuar në përvojë dhe në të dhënat ekonomike për të projektuar të ardhurat e saj në monedha të ndryshme. Nëse mund të demonstrohet se parashikimi i të ardhurave në të ardhmen, në një monedhë të veçantë, është ‘me probabilitet të lartë’, siç kërkohet nga SNK 39.88, mund të përcaktohet një huamarrje monedhe si mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare të rrjedhjes së ardhshme të të ardhurave. Pjesa e fitimit ose humbjes neto nga huamarrja, që është përcaktuar të jetë një mbrojtje efektive, njihet drejtpërdrejt në kapitalin neto nëpërmjet pasqyrës së ndryshimeve në kapitalin neto deri sa të realizohen të ardhurat.

Nuk ka të ngjarë që një njësi ekonomike të parashikojë pothuajse 100 përqind të ardhurat për një vit të ardhshëm. Nga ana tjetër, është e mundshme që një pjesë e të ardhurave të parashikuara, normalisht, ato të pritshme për një afat të shkurtër, të plotësojnë kriterin ‘me probabilitet të lartë’.

F.2.5 Mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare: mbrojtja e ‘të gjitha në një’

Nëse një derivativ pritet të shlyhet mbi bazë bruto nëpërmjet livrimit të aktivit bazë në këmbim të pagimit të një çmimi fiks, a mund të përcaktohet instrumenti derivativ si instrument mbrojtës në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare të kësaj shlyerje bruto, duke supozuar se plotësohet kriteri tjetër kontabël i mbrojtjes së fluksit monetar?

Po. Instrumenti derivativ, që do të shlyhej mbi bazë bruto, mund të përcaktohet si një instrument mbrojtës në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare të ndryshueshmërisë të shumës që do të paguhej ose arkëtohej në transaksionin e ardhshëm, që do të bëhet për shlyerjen bruto të vetë kontratës derivative, sepse do të kishte një ekspozim ndaj ndryshueshmërisë në çmimin e blerjes ose të shitjes pa derivativin. Kjo zbatohet për të gjitha kontratat me çmim fiks që janë trajtuar si derivativë sipas SNK 39.

Për shembull, nëse një njësi ekonomike lidh një kontratë me çmim fiks për të shitur një mall dhe kur kontrata trajtohet si një derivativ sipas SNK 39 (për shembull, sepse njësia ekonomike ka një praktikë të shlyerjes së këtyre kontratave mbi bazë neto në mjete monetare ose të marrjes në dorëzim të aktivit bazë dhe shitjen e tij brenda një periudhe të shkurtër pas dorëzimit me qëllim gjenerimin e një fitimi nga luhatjet afatshkurtra në çmimin ose marzhin e tregtarit), njësia ekonomike mund të përcaktojë kontratën me çmim fiks si një mbrojtje të fluksit monetar ndaj ndryshueshmërisë së shumës për t’u arkëtuar nga shitja e aktivit (një transaksionin i ardhshëm), edhe pse kontrata me çmim fiks është kontrata sipas të cilës do të shitet aktivi. Gjithashtu, nëse një njësi ekonomike lidh një kontratë të ardhshme për të blerë një instrument borxhi që do të shlyhej sapo të livrohej, por kjo kontratë është një derivativ, sepse afati i saj tejkalon periudhën e livrimit në mënyrë të rregullt në treg, atëhere njësia ekonomike mund ta përcaktojë atë si mbrojtje të fluksit monetar ndaj ndryshueshmërisë të

shumës për t'u paguar që të përftojë instrumentin e borxhit (një transaksion i ardhshëm), edhe pse derivativi është kontratë sipas të cilës instrumenti i borxhit do të blihet.

F.2.6 Marrëdhëniet mbrojtëse: rreziku i përgjithshëm i njësisë ekonomike

Një njësi ekonomike ka një aktiv me normë fikse dhe pasiv me normë fikse, secili prej tyre ka të njëjtën shumë principali. Sipas termave të instrumenteve, pagesat e interesit për aktivin dhe pasivin bëhen në të njëjtën periudhë dhe fluksi neto monetar është gjithmonë pozitiv, sepse norma e interesit mbi aktivin tejkalon normën e interesit mbi pasivin. Njësia ekonomike lidh një swap normash interesi për të arkëtuar norma luhatëse interesi dhe për të paguar norma fikse interesi mbi një shumë imagjinare të barabartë me principalin dhe e përcakton këtë swap si një mbrojtje me vlerën e drejtë të aktivit me normë fikse. A mund të kualifikohet marrëdhënia mbrojtëse për kontabilitet mbrojtës edhe pse efekti i normave të interesit swap, mbi bazë niveli të përgjithshëm njësie ekonomike, është për të krijuar një ekspozim ndaj ndryshimeve në normat e interesit që nuk ekzistonin më parë?

Po. SNK 39 nuk kërkon uljen e rrezikut mbi bazë niveli të përgjithshëm njësie ekonomike si një kusht për kontabilitetin mbrojtës. Ekspozimi vlerësohet mbi bazë transaksioni dhe, në këtë rast, aktivi i mbrojtur ka një ekspozim të vlerës së drejtë ndaj rritjeve të normës së interesit, që kompensohet me swap-in e normave të interesit.

F.2.7 Mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare: transaksion parashikues lidhur me kapitalin neto të njësisë ekonomike

A mund të përcaktohet një transaksion parashikues në instrumente kapitali neto të vetë njësies ekonomike ose për pagesa dividendi aksionerëve, si një element i mbrojtur në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare?

Jo. Për ta kualifikuar si një element të mbrojtur, transaksioni parashikues duhet të ekspozojë njësinë ekonomike ndaj një rreziku të veçantë që mund të prekë fitimin ose humbjen (SNK 39.86). Klasifikimi i instrumenteve financiare si pasive ose kapitali neto në përgjithësi siguron bazën për përcaktimin nëse transaksionet ose pagesat e tjera në lidhje me këto instrumente njihen në fitim ose humbje (SNK 32). Për shembull, shpërndarjet tek mbajtësit e një instrumenti kapitali neto debitohej nga emetuesi drejtpërdrejt në kapitalin neto (SNK 32.35). Pra, shpërndarje të tilla nuk mund të përcaktohen si një element i mbrojtur. Gjithsesi, një dividend i deklaruar, që nuk është paguar ende dhe është njohur si një detyrim financiar mund të kualifikohet si një element i mbrojtur, për shembull, nga rreziku i monedhës së huaj, nëse ai është i shprehur në një monedhë të huaj.

F.2.8 Kontabiliteti mbrojtës: rreziku i një transaksioni që nuk kryhet

A e lejon SNK 39 njësinë ekonomike të zbatojë kontabilitetin mbrojtës për një mbrojtje nga rreziku që një transaksion nuk do të ndodhë, për shembull, nëse një gjë e tillë do të çonte në pakësimin e të ardhurave për njësinë ekonomike më tepër se sa pritej?

Jo. Rreziku që transaksioni nuk do të ndodhë është një rrezik i përgjithshëm i biznesit, që nuk është i lejueshëm si një element i mbrojtur. Kontabiliteti mbrojtës lejohet vetëm për rreziqet që lidhen me aktivet dhe pasivet e njohura, angazhimet e përcaktuara, transaksionet parashikuese me probabilitet të lartë dhe investimet neto në operacione të kryera jashtë vendit (SNK 39.86).

F.2.9 Investimet që mbahen deri në maturim: mbrojtja e pagesave me normë interesi variabël

A mundet njësia ekonomike të përcaktojë një swap normash interesi me pagesë variabël, arkëtim fiks si një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare të normës variabël të investimit që mbahet deri në maturim?

Jo. Kjo nuk është në përputhje me përcaktimin e një investimi borxhi si i mbajtur deri në maturim për të përcaktuar një swap si mbrojtje e fluksit monetar të pagesave të normave variabël të interesit mbi investimin e borxhit. SNK 39.79 shprehet se një investim që mbahet deri në maturim nuk mund të jetë një element i mbrojtur në lidhje me rrezikun e normës së interesit ose rrezikut të parapagimit 'sepse përcaktimi i një investimi të mbajtur deri në maturim kërkon që të ketë synim për ta mbajtur investimin deri në maturim pa marrë parasysh ndryshimet në vlerën e drejtë ose flukset e mjeteve monetare të një investimi të tillë që lidhen drejtpërdrejt me ndryshimet në normat e interesit '.

F.2.10 Elementët e mbrojtur: blerja e investimit që mbahet deri në maturim

Një njësi ekonomike parashikon të blejë një aktiv financiar që ka si qëllim ta klasifikojë si të mbajtur deri në maturim, kur të ndodhë transaksioni parashikues. Ajo lidh një kontratë derivativi me synimin që ta mbyllë (mbajë) me normën aktuale të interesit dhe e përcakton derivativin si një mbrojtje të blerjes parashikuese të

aktivit financiar. A mundet të kualifikohet marrëdhënia mbrojtëse për kontabilitetin mbrojtës të fluksit monetar, edhe pse aktivi do të klasifikohet si një investim që mbahet deri në maturim?

Po. Në lidhje me rrezikun e normës së interesit, SNK 39 ndalon kontabilitetin mbrojtës për aktivet financiare që janë të klasifikuar si të mbajtur deri në maturim (SNK 39.79). Gjithsesi, edhe pse njësi ekonomike synon të klasifikojë aktivin si të mbajtur deri në maturim, instrumenti nuk klasifikohet si i tillë deri sa të ndodhë transaksioni.

F.2.11 Mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare: riinvestimi i fondeve të përfutuara nga investimet e mbajtura deri në maturim

Një njësi ekonomike zotëron një aktiv me normë interesi variabël, që e ka klasifikuar si të mbajtur deri në maturim. Ajo lidh një kontratë derivative me synimin ta mbajë me normën aktuale të interesit mbi riinvestimin e flukseve monetare të normës variabël dhe e përcakton derivativin si një mbrojtje të fluksit monetar të arkëtimeve parashikuese të ardhshme të interesit të instrumenteve të borxhit, që rrjedhin nga riinvestimi i arkëtimeve të interesit mbi aktivin që mbahet deri në maturim. Duke supozuar që janë plotësuar kriteret e tjera të kontabilitetit mbrojtës, a mund të kualifikohet marrëdhënia mbrojtëse për kontabilitet mbrojtës të fluksit monetar edhe pse pagesat e interesit që janë riinvestuar vijnë nga një aktiv që është klasifikuar si i mbajtur deri në maturim?

Po. SNK 39.79 shprehet se një investim që mbahet deri në maturim nuk mund të jetë një element i mbrojtur në lidhje me rrezikun e normës së interesit. Pyetja F.2.9 specifikon që kjo nuk zbatohet vetëm për mbrojtjet e vlerës së drejtë, d.m.th. mbrojtjet e ekspozimit të vlerës së drejtë ndaj rrezikut të normës së interesit, i lidhur me investimet e mbajtura deri në maturim që paguajnë interes fiks, por gjithashtu për mbrojtjet e fluksit monetar, d.m.th. mbrojtjet e ekspozimit të fluksit monetar ndaj rrezikut normës së interesit i lidhur me investimet e mbajtura deri në maturim që paguajnë interes variabël sipas normave aktuale të tregut. Gjithsesi, në këtë shembull, derivativi përcaktohet për të kompensuar ekspozimin ndaj rrezikut të fluksit të mjeteve monetare, që lidhet me parashikimin e arkëtimeve të ardhshme të interesit mbi instrumentin e borxhit, që është rezultat i riinvestimit parashikues të flukseve monetare me normë variabël mbi investimin që mbahet deri në maturim. Burimi i fondeve parashikuese për t'u riinvestuar nuk është i rëndësishëm në përcaktimin nëse mund të mbrohet rreziku i riinvestimit. Kështu, përcaktimi i derivativit si mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare është i lejueshëm. Kjo përgjigje jepet gjithashtu për mbrojtjen e ekspozimit ndaj rrezikut të fluksit të mjeteve monetare të lidhur me parashikimin e arkëtimeve të ardhshme të interesit mbi instrumentet e borxhit që janë rezultat i riinvestimit të interesave të marra mbi aktivin me normë fikse të klasifikuar si i mbajtur deri në maturim.

F.2.12 Kontabiliteti mbrojtës: aktivi financiar i parapagueshëm

Nëse emetuesi ka të drejtën të parapaguajë një aktiv financiar, mundet investitori të përcaktojë flukset monetare pas datës së parapagimit si pjesë të elementit të mbrojtur?

Flukset e mjeteve monetare pas datës së parapagimit mund të përcaktohen si element i mbrojtur në masën që mund të demonstron se ato janë 'me probabilitet të lartë' (SNK 39.88). Për shembull, flukset e mjeteve monetare pas datës së parapagimit mund të kualifikohen si me probabilitet të lartë nëse ato vijnë si rezultat i një grupi ose bashkësie aktivesh të ngjashme (për shembull, kreditë hipotekare), për të cilat parapagimet mund të vlerësohen me një shkallë të lartë sigurie ose nëse opsioni i parapagimit është kryesisht pa mjete monetare. Përveç kësaj, flukset e mjeteve monetare pas datës së parapagimit mund të përcaktohen si element i mbrojtur nëse ekziston opsioni i krahasueshmërisë në instrumentin mbrojtës.

F.2.13 Mbrojtja me vlerën e drejtë: rreziku që mund të prekë fitimin ose humbjen

A lejohet kontabiliteti mbrojtës i vlerës së drejtë për ekspozimet ndaj rrezikut të normës së interesit në huatë me normë fikse, që janë klasifikuar si hua dhe llogaritë të arkëtueshme?

Po. Sipas SNK 39, huatë dhe llogaritë e arkëtueshme mbarten me koston e amortizuar. Institucionet bankare në shumë vende mbajnë shumicën e huave dhe llogarive të arkëtueshme të tyre deri në maturim. Kështu, ndryshimet në vlerën e drejtë të këtyre huave dhe llogarive të arkëtueshme, që shkarkohen nga ndryshimet në normat e interesit të tregut, nuk do të prekin fitimin ose humbjen. SNK 39.86 specifikon se një mbrojtje me vlerën e drejtë është një mbrojtje e ekspozimit ndaj ndryshimeve në vlerën e drejtë që lidhet drejtpërdrejt me një rrezik të veçantë dhe që mund të prekë fitimin ose humbjen. Prandaj, SNK 39.86 duket sikur e pengon kontabilitetin mbrojtës me vlerën e drejtë për huatë dhe llogaritë e arkëtueshme. Megjithatë, ai pasohet nga SNK 39.79 që huatë dhe llogaritë e arkëtueshme mund të jenë elementë të mbrojtur në lidhje me rrezikun e normës së interesit, përdërisa ato nuk mund të përcaktohen si investime që mbahen deri në maturim. Njësi ekonomike mund t'i shiste ato dhe ndryshimi në vlerat e drejta do të prekte fitimin ose humbjen. Kështu, kontabiliteti mbrojtës me vlerën e drejtë lejohet për huatë dhe llogaritë e arkëtueshme.

F.2.14 Transaksionet mbrojtëse ndërgrup dhe ndërmjet njësi ekonomike

Një njësi ekonomike australiane, monedha funksionale e të cilës është dollari australian, parashikon me probabilitet të lartë të bëjë blerje në jen japonez. Njësi ekonomike australiane zotërohet tërësisht nga një njësi

ekonomike zviceriane, e cila përgatit pasqyrat financiare e konsoliduara (të cilat përfshijnë filialin australian) në franga zviceriane. Shoqëria mëmë zviceriane, lidh një kontratë të ardhshme (forward) për të mbrojtur ndryshimin e jen-it në lidhje me dollarin australian. A mundet mbrojtja e kualifikuar për kontabilitet mbrojtës në pasqyrat financiare të konsoliduara, ose a duhet filiali australian, që është i ekspozuar ndaj monedhës së huaj, të jetë pjesë e transaksionit mbrojtës?

Mbrojtja mund të kualifikohet për kontabilitet mbrojtës vetëm nëse plotësohen kriteret e tjera të kontabilitetit mbrojtës në SNK 39. Meqë njësia ekonomike australiane nuk mbrohet nga rreziku i këmbimit të monedhave të huaja, që lidhet me blerjen parashikuese në jen, efektet e ndryshimeve në kurset e këmbimit mes dollarit australian dhe jen-it do të prekin fitimin ose humbjen e njësies ekonomike australiane dhe prandaj, gjithashtu, do të prekin fitimin ose humbjen e konsoliduar. SNK 39 nuk kërkon që njësia operative, e ekspozuar ndaj rrezikut të mbrojtur, të jetë pjesë e instrumentit mbrojtës.

F.2.15 Kontratat e brendshme: kompensimi me derivativ të jashtëm të vetëm

Një njësi ekonomike përdor çfarë është përshkruar si kontrata derivative të brendshme për të dokumentuar transferimin e përgjegjësisë për ekspozimet ndaj rrezikut të normës së interesit nga divizionet individuale tek funksioni qendror i thesarit. Funksioni qendror i thesarit përmbledh kontratat derivative të brendshme dhe lidh një kontratë derivative të jashtme të vetme që kompenson kontratat derivative të brendshme për neto. Për shembull, nëse funksioni qendror i thesarit ka lidhur tre swap-e normash interesi të brendshme, me arkëtim fiks dhe pagesë variabël, që ndërpresin ekspozimin ndaj flukseve monetare të interesave variabël mbi pasivet me normë variabël në divizionet e tjera, dhe një swap-e normash interesi të brendshëm, me arkëtim variabël dhe pagesë fikse, që shmang ekspozimin ndaj flukseve monetare të interesit variabël mbi aktivet me normë variabël në divizionin tjetër, atëherë ai do të duhej të lidhte një swap normash interesi me një palë tjetër të jashtme që të kompensonte plotësisht të katër swap-et e brendshme. Duke supozuar që janë plotësuar kriteret e kontabilitetit mbrojtës, në pasqyrat financiare të njësies ekonomike, a do të kualifikohej derivativi i jashtëm i vetëm kompensues si instrument mbrojtës në një mbrojtje mbi bazë bruto të një pjese të zërave bazë?

Po, por vetëm në masën që derivativi i jashtëm është përcaktuar si kompensues i hyrjeve ose daljeve të mjeteve monetare mbi bazë bruto. SNK 39.84 tregon që një mbrojtje e një pozicioni neto të përgjithshëm nuk kualifikohet për kontabilitet mbrojtës. Megjithatë, ai nuk lejon përcaktimin e një pjese të zërave bazë si pozicion i mbrojtur mbi bazë bruto. Pra, edhe pse qëllimi i lidhjes së derivativit të jashtëm ishte të kompensoneshin kontratat derivative të brendshme për neto, kontabiliteti mbrojtës lejohet nëse marrëdhënia mbrojtëse është përkufizuar si mbrojtje e një pjese të hyrjeve ose daljeve bazë të mjeteve monetare mbi bazë bruto. Një njësi ekonomike ndjek metodën e përvijuar në SNK 39.84 dhe SNK 39.UZ101 për të përcaktuar pjesën e flukseve bazë të mjeteve monetare si pozicion i mbrojtur.

F.2.16 Kontratat e brendshme: kontratat e derivativit të jashtëm që shlyhen për neto

Çështja (a) - Një njësi ekonomike përdor kontratat derivative të brendshme për të transferuar ekspozimet ndaj rrezikut të normës së interesit nga divizionet individuale tek funksioni qendror i thesarit. Për secilën kontratë derivative të brendshme, funksioni qendror i thesarit lidh një kontratë derivative me një palë tjetër të jashtme të vetme që kompenson kontratat derivative të brendshme. Për shembull, nëse funksioni qendror i thesarit ka lidhur një swap normash interesi me arkëtim interesi fiks 5%, pagesë sipas LIBOR, me një divizion tjetër që ka lidhur një kontratë të brendshme me thesarin qendror për të mbrojtur ekspozimin ndaj ndryshueshmërisë në flukset e mjeteve monetare të interesit mbi huamarrjen me arkëtim LIBOR, thesari qendror do të lidhte një swap normash interesi me pagesë fikse 5%, arkëtim LIBOR mbi të njëjta terma principali me palën tjetër të jashtme. Ndonëse secila prej kontratave derivative të jashtme është e dokumentuar formalisht si një kontratë e veçantë, shlyerja bëhet për pagesat neto mbi të gjithë kontratat derivative të jashtme, meqë ka një marrëveshje mbi bazë neto me palën tjetër të jashtme. Duke supozuar se plotësohen kriteret e tjera të kontabilitetit mbrojtës, a mundet kontratat derivative individuale të jashtme, si swap normash interesi me pagesë fikse 5%, arkëtim LIBOR, të përcaktohen si instrumente mbrojtës të ekspozimeve bruto bazë, të tilla si ekspozimet më sipër ndaj ndryshimeve në pagesat e interesit variabël mbi huamarrjen me pagesë LIBOR, edhe pse derivativët e jashtëm shlyhen për neto?

Në përgjithësi po. Kontratat derivative të jashtme që janë kontrata ligjërish të veçanta dhe i shërbejnë një qëllimi biznesi të vlefshëm, si në rastin e shmangies së rrezikut nga ekspozimet mbi bazë bruto, kualifikohen si instrumente mbrojtëse edhe nëse këto kontrata të jashtme shlyhen për neto me të njëjtën palë tjetër të jashtme, me kusht që të jenë plotësuar kriteret e kontabilitetit mbrojtës në SNK 39. Shih gjithashtu pyetjen F.1.14.

Çështja (b) – Thesari sheh që nëpërmjet lidhjes së kontratave të jashtme kompensuese dhe përfshirjes së tyre në portofolin e centralizuar, nuk është më në gjendje të vlerësojë ekspozimet mbi bazë neto. Thesari dëshiron të drejtojë portofolin e derivativëve kompensues të jashtëm, në mënyrë të veçantë, nga ekspozimet e tjera të njësies ekonomike. Prandaj, ajo lidh një derivativ shtesë të vetëm për të kompensuar rrezikun e portofolit. A mundet që kontratat derivative individuale të jashtme në portofol të jenë akoma të përcaktuara si instrumente mbrojtëse të ekspozimeve bruto bazë edhe pse është përdorur një derivativ i vetëm i jashtëm për të kompensuar plotësisht ekspozimin ndaj rrezikut të tregut nga lidhja e kontratave të jashtme?

Në përgjithësi po. Qëllimi i strukturimit të kontratave derivative të jashtme në këtë mënyrë është në përputhje me objektivat dhe strategjitë e njësisë ekonomike për drejtimin e rrezikut. Siç është thënë më sipër, kontratat derivative të jashtme, që janë kontrata ligjërish të veçanta dhe i shërbejnë një qëllimi biznesi të vlefshëm, kualifikohen si instrumente mbrojtës. Për më tepër, përgjigjia për pyetjen F.1.14 specifikon që kontabiliteti mbrojtës nuk pengohet thjesht sepse njësi ekonomike ka lidhur një swap që pasqyron krejtësisht termat e një swap-i tjetër i lidhur me të njëjtën palë tjetër, nëse ka një qëllim biznesi real për strukturimin e transaksioneve në mënyrë të veçantë.

F.2.17 Mbrojtja me afat pjesor

SNK 39.75 tregon që një marrëdhënie mbrojtëse nuk mund të përcaktohet për vetëm një pjesë të periudhës kohore në të cilën instrumenti mbrojtës është në qarkullim. A lejohet të përcaktohet një derivativ si mbrojtje vetëm për një pjesë të periudhës kohore deri në maturim të elementit të mbrojtur?

Po. Një instrument financiar mund të jetë një element i mbrojtur vetëm për një pjesë të flukseve të mjeteve monetare ose vlerës së drejtë, nëse efektiviteti mund të matet dhe të plotësohen kriteret e kontabilitetit mbrojtës.

Për ta ilustruar: Njësia ekonomike A blen obligacione të qeverisë me një normë fikse 10%, me një afat deri në maturim prej 10 vjetësh. Njësia ekonomike A i klasifikon obligacionet qeveritare si të vlefshme për shitje. Për të mbrojtur vetveten kundrejt ekspozimit të vlerës së drejtë të obligacioneve të lidhur me vlerën aktuale të pagesave të normës së interesit deri në vitin 5, njësia ekonomike A blen një swap pesëvjeçar, me pagesa fikse, arkëtime luhatëse. Swap-i mund të përcaktohet si një mbrojtës ndaj ekspozimit të vlerës së drejtë të pagesave të interesit mbi obligacionet e qeverisë deri në vitin 5 dhe ndryshimit në vlerën e pagesës së principalit deri në maturim për masën e prekur nga ndryshimet në kurbën e interesit për pesë vitet e swap-it.

F.2.18 Instrumenti mbrojtës: swap normash interesi dhe monedhash

Monedha funksionale e njësisë ekonomike A është jen-i japonez. Njësia ekonomike A ka një pasiv, me normë të luhatshme, në dollarë amerikanë me afat pesë vjet dhe një dëftesë të arkëtueshme me afat dhjetë vjet, me normë fikse të shprehur në lira sterlinë angleze. Njësia ekonomike A dëshiron të mbrojë ekspozimin ndaj rrezikut të monedhës së huaj të aktivitetit dhe pasivit të saj, si dhe ekspozimin e vlerës së drejtë të normës së interesit mbi llogaritë e arkëtueshme, ndaj lidh një swap të lidhur kryq normash interesi dhe monedhash për të arkëtuar normë të luhatshme në dollarë amerikanë dhe të paguajë normë fikse në lira sterlina anglezë dhe të këmbjë dollarët me sterlinë në fund të pesë viteve. A mundet njësia ekonomike A ta përcaktojë swap-in si një instrument mbrojtës në një mbrojtje me vlerën e drejtë kundrejt rrezikut të monedhës së huaj dhe rrezikut të normës së interesit, ndonëse që të dyja, edhe dollari amerikan, dhe sterlina angleze janë monedha të huaja për njësinë ekonomike A?

Po. SNK 39.81 lejon kontabilitetin mbrojtës për përbërësit e rrezikut, nëse efektiviteti mund të matet. Gjithashtu, SNK 39.76 lejon përcaktimin e një instrumenti mbrojtës të vetëm si mbrojtje për më tepër se një rrezik, nëse rreziqet mund të identifikohen qartë, efektiviteti mund të demonstrohet, dhe të sigurohet përcaktimi specifik i instrumentit mbrojtës dhe pozicionet e ndryshme të rrezikut. Pra, swap-i mund të përcaktohet si një instrument mbrojtës në një mbrojtje me vlerën e drejtë të sterlinës angleze të arkëtueshme, kundrejt ekspozimit ndaj ndryshimeve në vlerën e saj të drejtë, të shoqëruar me ndryshimet në normat e interesit në UK për afatin fillestar të pjesshëm të pesë viteve dhe kursit të këmbimit mes sterlinës dhe dollarit amerikan. Swap-i matet me vlerën e drejtë duke njohur ndryshimet në të në fitim ose humbje. Vlera kontabël (neto) e llogarisë së arkëtueshme rregullohet për ndryshimet në vlerën e saj të drejtë shkaktuar nga ndryshimet në normat e interesit në UK për pjesën e parë të pesë viteve të kurbës së interesit. Llogaritë e arkëtueshme dhe të pagueshme rimaten duke përdorur normat e këmbimit të çastit (spot) sipas SNK 21 dhe ndryshimet në vlerat kontabël (neto) të tyre të njohura në fitim ose humbje.

F.2.19 Elementët e mbrojtur: mbrojtja nga rreziku i monedhës së huaj i aksioneve të tregtueshme publikisht

Njësia ekonomike A blen aksione të njësisë ekonomike B në një bursë të huaj me vlerën e drejtë 1000 monedhë e huaj (MN). Ajo i klasifikon aksionet si të vlefshme për shitje. Për të mbrojtur vetveten nga ekspozimi ndaj ndryshimeve në kursin e këmbimit të monedhave të huaja që lidhet me aksionet, njësia ekonomike lidh një kontratë të ardhshme për të shitur 750MH. Njësia ekonomike A ka si qëllim të zgjatë kontratën e ardhshme të këmbimit për aq kohë sa ajo mban aksionet. Duke supozuar se janë plotësuar kriteret e kontabilitetit mbrojtës, a mundet të kualifikohet kontrata e ardhshme e këmbimit si një mbrojtje nga rreziku i këmbimit të monedhave të huaja që lidhet me aksionet?

Po, por vetëm nëse është i qartë dhe i identifikueshëm ekspozimi ndaj ndryshimeve në kurset e këmbimit të monedhave të huaja. Pra, kontabiliteti mbrojtës lejohet nëse (a) instrumenti i kapitalit neto nuk tregtohet në bursë (ose në një treg tjetër të krijuar), ku tregtimet janë të shprehura në të njëjtën monedhë si monedha funksionale e njësisë ekonomike A dhe (b) dividendët për njësinë ekonomike A janë të shprehur në këtë monedhë. Kështu, nëse një aksion tregtohet në shumë

monedha dhe njera prej këtyre është monedha funksionale e njësisë raportuese, atëherë nuk lejohet kontabiliteti mbrojtës për përbërësin e monedhës së huaj në çmimin e aksionit.

Nëse është kështu, a mundet kontrata e ardhshme e këmbimit të përcaktohet si një instrument mbrojtës në një mbrojtje nga rreziku i këmbimit të monedhave të huaja, që lidhet me pjesën e vlerës së drejtë të aksioneve deri në 750MH (monedhë e huaj)?

Po. SNK 39 lejon përcaktimin e një pjese të fluksit monetar ose vlerës së drejtë të aktivitetit financiar si element mbrojtës nëse efektiviteti mund të matet (SNK 39.81). Pra, njësia ekonomike A mund të përcaktojë kontratën e ardhshme të këmbimit të monedhave të huaja si një mbrojtje nga rreziku i këmbimit të monedhave të huaja, të lidhur vetëm me një pjesë të vlerës së drejtë të aksioneve në monedhë të huaj. Ajo mund të përcaktohet edhe si një mbrojtje me vlerën e drejtë të ekspozimit ndaj këmbimit të monedhave të huaja të 750MH që i përket aksioneve ose si një mbrojtje e fluksit monetar të shitjeve parashikuese të aksioneve, me kusht që afati i shitjes të jetë i identifikuar. Çdo ndryshueshmëri në vlerën e drejtë të aksioneve në monedhë të huaj nuk do të prekte vlerësimin e mbrojtjes efektive, nëse vlera e drejtë e aksioneve në monedhë të huaj nuk do të binte poshtë 750MH.

F.2.20 Kontabiliteti mbrojtës: indeksi i bursës

Një njësi ekonomike mund të blejë një portofol aksionesh për të shumëfishuar indeksin e bursës dhe një kontratë opsi shiti (put) mbi indeksin për t'u mbrojtur nga humbjet në vlerën e drejtë. A e lejon SNK 39 përcaktimin e opsi shiti të shitjes mbi indeksin e bursës si një instrument mbrojtës në një mbrojtje të portofolit të aksioneve?

Jo. Nëse instrumentet financiare të ngjashëm përmbledhen dhe mbrohen si një grup, SNK 39.83 shprehet që ndryshimi në vlerën e drejtë, i lidhur drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur për secilin zë individual në grup, pritet të jetë përafërsisht proporcional me ndryshimin e përgjithshëm në vlerën e drejtë që lidhet drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur të grupit. Në skenarin e mësipërm, ndryshimi në vlerën e drejtë, që lidhet drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur për secilin zë individual në grup (çmimet individuale të aksionit), nuk pritet të jetë përafërsisht proporcional me ndryshimin e përgjithshëm në vlerën e drejtë të lidhur drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur të grupit.

F.2.21 Kontabiliteti mbrojtës: paraqitja neto e aktiveve dhe pasiveve

A mundet që njësia ekonomike të grupojë aktivet financiare së bashku me pasivet financiare për të përcaktuar ekspozimin neto të fluksit monetar për t'u mbrojtur për qëllime të kontabilitetit të mbrojtjes?

Strategjia mbrojtëse e një njësie ekonomike dhe praktikata e saj të drejtimit të rrezikut mund të vlerësojnë rrezikun e fluksit monetar mbi bazë neto, por SNK 39.84 nuk lejon përcaktimin e ekspozimit të fluksit monetar neto si një element të mbrojtur për qëllime të kontabilitetit mbrojtës. SNK 39.UZ101 jep një shembull se si një bankë duhet të vlerësojë rrezikun e saj mbi bazë neto (me aktive dhe pasive të ngjashme të grupuar së bashku) dhe pastaj kualifikohet për kontabilitet mbrojtës nëpërmjet mbrojtjes mbi bazë bruto.

F.3 Kontabiliteti mbrojtës

F.3.1 Mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare: flukset e mjeteve monetare me normë interesi fikse

Një njësi ekonomike emeton një instrument borxhi me normë fikse dhe lidh një swap normash interesi me arkëtim fikse, pagesë variabël për të kompensuar ekspozimin ndaj rrezikut të normës së interesit që lidhet me instrumentin e borxhit. A mundet njësia ekonomike të përcaktojë swap-in si një mbrojtje të fluksit monetar të daljeve të ardhshme të mjeteve monetare të interesit të lidhur me instrumentin e borxhit?

Jo. SNK 39.86(b) shprehet se një mbrojtje e fluksit monetar është 'një mbrojtje e ekspozimit ndaj ndryshueshmërisë në fluksin monetar'. Në këtë rast, instrumenti i borxhit i emtuar nuk shkakton ndonjë ekspozim ndaj ndryshueshmërisë në flukset monetare përdërisa pagesat e interesit janë fikse. Njësia ekonomike mund të përcaktojë swap-in si një mbrojtje me vlerën e drejtë të instrumentit të borxhit, por ajo nuk mund të përcaktojë swap-in si një mbrojtje të fluksit monetar të daljeve të mjeteve monetare të instrumentit.

F.3.2 Mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare: riinvestimi i flukseve të mjeteve monetare me normë interesi fikse

Një njësi ekonomike drejton rrezikun e normës së interesit mbi bazë neto. Më 1 janar 2001, ajo parashikon një hyrje totale të mjeteve monetare për 100NJM nga aktivet me normë fikse dhe një dalje totale të mjeteve monetare për 90NJM nga pasivet me normë fikse, në tremujorin e parë të vitit 2002. Për qëllime të drejtimit të rrezikut, ajo përdor një Marrëveshje për Norma të Ardhshme (MNA), me pagesë fikse dhe arkëtim variabël, për të mbrojtur

hyrjen e parashikuar të mjeteve monetare neto për 10NJM. Njësia ekonomike përcakton si element të mbrojtur 10NJM e para të hyrjeve të mjeteve monetare mbi aktivet me normë fikse, në tremujorin e parë të vitit 2002. A mund të përcaktohet MNA me arkëtim variabël, pagesë fikse, si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare nga ekspozimi ndaj ndryshueshmërisë të fluksit monetar, që shoqëron aktivet me normë fikse, në tremujorin e parë të vitit 2002?

Jo, MNA nuk kualifikohet si një mbrojtje e fluksit monetar për fluksin monetar në lidhje me aktivet me normë fikse, sepse ato nuk kanë një ekspozim të tillë. Megjithatë, njësia ekonomike mund të përcaktojë MNA si një mbrojtje e ekspozimit të vlerës së drejtë që ekziston para se flukset e mjeteve monetare të zvogëlohen.

Në disa raste, njësia ekonomike mundet, gjithashtu, të mbrojë ekspozimin e normës së interesit që lidhet me riinvestimin parashikues të interesit dhe principalit, që ajo arkëtohen nga aktivet me normë fikse (shih Pyetje F.6.2). Megjithatë, në këtë shembull, MNA nuk kualifikohet për kontabilitet mbrojtës të fluksit monetar, sepse ai rrit sesa zvogëlon ndryshueshmërinë e fluksit monetar të interesit që rrjedh nga riinvestimi i këtij fluksi (për shembull, nëse normat e interesit rriten, do të ketë një hyrje të mjeteve monetare nga MNA dhe një rritje në hyrjet e pritshme të mjeteve monetare nga interesi, që rrjedhin nga aktivet me normë fikse). Megjithatë, potencialisht ai mund të kualifikohet si një mbrojtje e fluksit monetar për një pjesë të rifinancimit të daljeve të mjeteve monetare mbi bazë bruto.

F.3.3 Mbrojtja e monedhës së huaj

Njësia ekonomike A ka një pasiv në monedhë të huaj për t'u paguar në një periudhë kohore prej gjashtë muaj dhe dëshiron të mbrojë shumën e pagueshme në shlyerje nga luhatjet e monedhës së huaj. Në fund të kësaj, ajo ka pranuar një kontratë të ardhshme për të blerë monedhë të huaj për gjashtë muaj. A duhet të trajtohet mbrojtja si:

- (a) një mbrojtje me vlerën e drejtë e pasivit në monedhë të huaj me fitime dhe humbje neto nga rivlerësimi i pasivit dhe kontrata e ardhshme në fund të vitit të njihet në pasqyrën e të ardhurave; ose
- (b) një mbrojtje e fluksit monetar e shumës që do të shlyhet në të ardhmen me fitime dhe humbje neto nga rivlerësimi i kontratës së ardhshme i njohur në kapitalin neto?

SNK 39 nuk e pengon asnjërin prej këtyre dy metodave. Nëse mbrojtja trajtohet si një mbrojtje me vlerën e drejtë, fitimi ose humbja neto nga rimatja e vlerës së drejtë të instrumentit mbrojtës dhe fitimi ose humbja neto nga rimatja e elementit të mbrojtur për rrezikun e mbrojtur njihet menjëherë në fitim ose humbje. Nëse mbrojtja trajtohet si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare me fitim ose humbje neto nga rimatja e kontratës së ardhshme të njohur në kapitalin neto, kjo shumë njihet në fitim ose humbje në të njëjtën periudhë ose periudha gjatë të cilave elementi i mbrojtur (pasivi) prek fitimin ose humbjen, d.m.th. kur pasivi është rimatur për ndryshimet në kurset e këmbimit të monedhave të huaja. Pra, nëse mbrojtja është efektive, fitimi ose humbja neto nga derivativi kalohet në fitim ose humbje të të njëjtave periudha gjatë të cilave pasivi është rimatur dhe jo kur bëhet pagimi. Shih Pyetjen F.3.4.

F.3.4 Mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare të monedhës së huaj

Një njësi ekonomike eksporton një produkt me çmim të shprehur në monedhë të huaj. Në datën e shitjes, njësia ekonomike bën regjistrimin në llogarinë e arkëtueshme për çmimin e shitjes të pagueshëm në 90 ditë dhe pranon një kontratë këmbimi të ardhshme për 90 ditë, në të njëjtën monedhë si llogaria e arkëtueshme, për të mbrojtur ekspozimin ndaj rrezikut të monedhës së huaj.

Sipas SNK 21, shitja regjistrohet me normën e çastit (spot) në datën e shitjes dhe shuma e arkëtueshme rivlerësohet gjatë periudhës për 90 ditë për ndryshimet në kurset e këmbimit të monedhave të huaja dhe çdo diferencë kalohet në fitim ose humbje (SNK 21.23 dhe SNK 21.28).

Nëse kontrata e këmbimit të monedhave të huaja përcaktohet si një instrument mbrojtës, a ka mundësinë njësia ekonomike për ta përcaktuar këtë kontratë si një mbrojtje me vlerën e drejtë ndaj ekspozimit të rrezikut të monedhës së huaj të shumës së arkëtueshme, apo si një mbrojtje e fluksit monetar të arkëtimit të llogarisë së arkëtueshme?

Po. Nëse njësia ekonomike përcakton kontratën e këmbimit të monedhave të huaja si një mbrojtje me vlerën e drejtë, fitimi ose humbja neto nga rimatja e kontratës të ardhshme të këmbimit me vlerë të drejtë njihet menjëherë në fitim ose humbje. Gjithashtu, fitimi ose humbja neto nga rimatja e shumës së arkëtueshme njihet në fitim ose humbje.

Nëse njësia ekonomike përcakton kontratën e këmbimit të monedhave të huaja si një mbrojtje e fluksit monetar ndaj rrezikut të monedhës së huaj, që shoqëron arkëtimin e llogarive të arkëtueshme, pjesa e fitimit ose humbjes neto që është përcaktuar të jetë një mbrojtje efektive njihet në kapitalin neto, dhe pjesa joefektive njihet në fitim ose humbje (SNK 39.95). Shuma e njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto transferohet në fitim ose humbje në të njëjtën periudhë ose periudha gjatë të cilave ndryshimet në matjen e shumave të arkëtueshme prekin fitimin ose humbjen (SNK 39.100).

F.3.5 Mbrojtja me vlerën e drejtë: instrument borxhi me normë variabël

A e lejon SNK 39 një njësi ekonomike të përcaktojë një pjesë të ekspozimit ndaj rrezikut të një instrumenti borxhi me normë variabël si një element të mbrojtur në një mbrojtje me vlerën e drejtë?

Po. Një instrument borxhi me normë variabël mund të jetë i ekspozuar ndaj ndryshimeve në vlerën e tij të drejtë për shkak të rrezikut të kredisë. Gjithashtu, ai mund të jetë i ekspozuar ndaj ndryshimeve në vlerën e drejtë të tij në lidhje me lëvizjet në normat e tregut të interesit në periudhat midis të cilave instrumenti i borxhit rivendoset. Për shembull, nëse pagesat e interesit vjetor të një instrument borxhi parashikohen të rregullohen sipas normave të tregut në çdo vit, një pjesë e instrumentit të borxhit ekspozohet ndaj ndryshimeve në vlerën e drejtë gjatë vitit.

F.3.6 Mbrojtja me vlerën e drejtë: inventari

SNK 39.86(a) shprehet se një mbrojtje me vlerën e drejtë është ‘një mbrojtje nga ekspozimi ndaj ndryshimeve në vlerën e drejtë të një aktivi ose pasivi të njohur ... që lidhet drejtpërdrejt me një rrezik të veçantë dhe mund të prekë fitimin ose humbjen’. A mundet njësi ekonomike të përcaktojë inventarët, siç është bakri, si element i mbrojtur në një mbrojtje me vlerën e drejtë nga ekspozimi ndaj ndryshimeve në çmimin e inventarëve, të tillë si çmimi i bakrit, ndonëse inventarët maten me vlerën më të ulët mes kostos dhe vlerës neto të realizueshme sipas SNK 2 *Inventarët*?

Po. Inventarët mund të jenë të mbrojtur për ndryshimet në vlerën e drejtë për shkak të ndryshimeve në çmimin e bakrit, sepse ndryshimi në vlerën e drejtë të tyre do të prekë fitimin ose humbjen, kur këta të shiten ose kur vlera e tyre kontabël (neto) pakësohet. Vlera kontabël (neto) e rregulluar bëhet bazë e kostos për qëllime të zbatimit të testit të vlerës më të ulët midis kostos dhe vlerës neto të realizueshme sipas SNK 2. Instrumenti mbrojtës i përdorur në një mbrojtje me vlerën e drejtë të inventarëve mund të kualifikohet si i tillë edhe në një mbrojtje të fluksit monetar të shitjeve të ardhshme të inventarit.

F.3.7 Kontabiliteti mbrojtës: transaksioni parashikues

Për mbrojtjen e fluksit të mjeteve monetare, një transaksion parashikues që është subjekt i një mbrojtje mund të jetë ‘me probabilitet të lartë’ që të ndodhë. Si duhet të interpretohet termi ‘me probabilitet të lartë’?

Termi ‘me probabilitet të lartë’ tregon se mundësia e ndodhjes është shumë më e madhe se kur përdoret termi ‘më tepër e mundshme, sesa jo’. Një vlerësim i mundësisë që një transaksion parashikues të ndodhë nuk bazohet vetëm në synimet e drejtimit, sepse këto nuk janë të verifikueshme. Probabiliteti i një transaksioni duhet të mbështetet nga fakte të mbikëqyrura dhe rrethanat e pranishme.

Në vlerësimin e mundësisë që një transaksion do të ndodhë, një njësi ekonomike duhet të marrë parasysh rrethanat në vijim:

- (a) shpeshtësia e transaksioneve të ngjashme të së kaluarës;
- (b) aftësia financiare dhe operationale e njësisë ekonomike për të kryer transaksionin;
- (c) angazhimet konkrete të burimeve për një aktivitet të veçantë (për shembull, një fabrikë mund të funksionojë për një periudhë kohe të shkurtër vetëm për prodhimin e një lloji të veçantë malli);
- (d) masën e humbjes ose të ndërprerjes së operationeve, si rezultat i të cilave transaksioni nuk do të ndodhte;
- (e) mundësia që transaksionet me karakteristika kryesisht të ndryshme mund të jenë përdorur për të arritur të njëjtin qëllim biznesi (për shembull, një njësi ekonomike që synon të rritë mjetet monetare mund të ketë mënyra të ndryshme për ta bërë këtë, që nga marrja e një huaje bankare afatshkurtër e deri në emetimin e aksioneve të zakonshme); dhe
- (f) plani i biznesit i njësisë ekonomike.

Gjithashtu, një faktor në përcaktimin e probabilitetit është edhe zgjatja e kohës deri në momentin e projektuar që transaksioni parashikues të ndodhë. Në kushtet kur faktorët e tjerë janë të njëjtë, sa më i hershëm që të jetë një transaksion parashikues, aq më pak ka të ngjarë që ai të shikohet si me probabilitet të lartë dhe kërkohet një evidencë më e fortë për të mbështetur pohimin që është me probabilitet të lartë.

Për shembull, një transaksion parashikuar të ndodhë në pesë vjet mund të ketë pak të ngjarë që ai të ndodhë në një vit. Megjithatë, pagesat e parashikuara të interesit për 20 vitet pasardhëse mbi borxhin me normë variabël do të ishin në mënyrë tipike me probabilitet të lartë nëse mbështeten nga një detyrim kontraktual ekzistues.

Përveç kësaj, kur faktorë të tjerë janë të njëjtë, sa më e madhe që është sasia fizike ose vlera e ardhshme e një transaksioni parashikues në përpjesëtim me transaksionet e njësisë ekonomike të së njëjtës natyrë, aq më pak ka të ngjarë që ai të shikohet si me probabilitet të lartë dhe do të kërkohet një evidencë më e fortë për të mbështetur pohimin që është me probabilitet të lartë. Për shembull, në përgjithësi nuk do të ishte e nevojshme për një evidencë të madhe për të mbështetur

parashikimin e shitjeve prej 100 000 njësi në muajin tjetër, në krahasim me atë që duhet për 950 000 njësitë të këtij muaji, kur shitjet më të fundit kanë qenë mesatarisht 950 000 njësi në muaj për tre muajt më të fundit.

Historia e një mbrojtjeje të përcaktuar për transaksionet parashikues dhe pastaj përcaktimi që këto transaksione nuk pritet më që të ndodhin do të ngrinin çështjen e aftësisë së njësisë ekonomike për të parashikuar transaksionet në mënyrë të saktë, ashtu dhe të shkallës së interesit për përdorimin e kontabilitetit mbrojtës në të ardhmen për transaksione parashikues të ngjashëm.

F.3.8 Përcaktimi retrospektiv i mbrojtjeve

A e lejon SNK 39 njësinë ekonomike të përcaktojë marrëdhëniet mbrojtëse në retrospektivë ?

Jo. Përcaktimi i marrëdhënieve mbrojtëse kanë efekt në mënyrë prospektive nga data që plotësohen të gjitha kriteret e kontabilitetit mbrojtës në SNK 39.88. Në veçanti, kontabiliteti mbrojtës mund të zbatohet vetëm që nga data që njësia ekonomike ka përfunduar dokumentacionin e nevojshëm të marrëdhënies mbrojtëse, duke përfshirë identifikimin e instrumentit mbrojtës, elementin përkatës të mbrojtur ose transaksionin, natyrën e rrezikut të mbrojtur dhe mënyrën se si njësia ekonomike do të vlerësojë mbrojtjen efektive.

F.3.9 Kontabiliteti mbrojtës: përcaktimi në fillimin e mbrojtjes

A e lejon SNK 39 njësinë ekonomike të përcaktojë dhe të formalizojë dokumentin e kontratës derivative si një instrument mbrojtës mbas lidhjes të kësaj kontrate?

Po, në mënyrë prospektive. Për qëllime të kontabilitetit mbrojtës, SNK 39 kërkon që një instrument mbrojtës të përcaktohet dhe të dokumentohet formalisht si i tillë qysh nga fillimi i marrëdhënies mbrojtëse (SNK 39.88); me fjalë të tjera, një marrëdhënie mbrojtëse nuk mund përcaktohet në mënyrë retrospektive. Gjithashtu, ndalohet përcaktimi i marrëdhënies mbrojtëse për vetëm një pjesë të periudhës kohore gjatë të cilës instrumenti mbrojtës është në qarkullim (SNK 39.75). Megjithatë, ai nuk kërkon që instrumenti mbrojtës të jetë i përfutur qysh në fillimin e marrëdhënies mbrojtëse.

F.3.10 Kontabiliteti mbrojtës: identifikimi i transaksionit parashikues të mbrojtur

A mund të identifikohet një transaksion parashikues si blerje ose shitje e 15 000 njësive të fundit të një produkti në një periudhë të specifikuar ose si një përqindje e blerjeve apo shitjeve gjatë një periudhe të specifikuar?

Jo. Transaksioni parashikues i mbrojtur duhet të jetë i identifikuar dhe i dokumentuar me një qartësi të mjaftueshme, kështu që kur ai ndodh, është e qartë nëse transaksioni është ose jo i mbrojtur. Prandaj, një transaksion parashikues mund të jetë i identifikuar si shitje e 15 000 njësive të para të një produkti specifik gjatë një periudhe të specifikuar tremujore, por nuk mund të jetë i identifikuar si 15 000 njësitë të fundit të këtij produkti të shitur gjatë një periudhe tremujore, sepse këto njësi të fundit nuk mund të identifikohen kur ato janë shitur. Për të njëjtën arsye, një transaksion parashikues nuk mund të specifikohet vetëm si një përqindje e shitjeve ose blerjeve gjatë një periudhe.

F.3.11 Mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare: dokumentimi i kohëzgjatjes së transaksionit parashikues

Për mbrojtjen e një transaksioni parashikues, a duhet dokumentacioni i marrëdhënies mbrojtëse, që është bërë në fillimin e mbrojtjes, të identifikojë datën ose periudhën në të cilën transaksioni parashikues pritet të ndodhë?

Po. Për ta kualifikuar për kontabilitet mbrojtës, mbrojtja duhet të lidhet me një rrezik të identifikuar ose të përcaktuar (SNK 39.UZ110) dhe duhet të jetë e mundur matja e efektivitetit të saj në mënyrë të besueshme (SNK 39.88(d)). Gjithashtu, transaksioni parashikues i mbrojtur duhet të jetë me probabilitet të lartë (SNK 39.88(c)). Për të plotësuar këto kriterë, një njësi ekonomike nuk kërkohet të parashikojë dhe të dokumentojë datën e saktë kur pritet të ndodhë transaksioni parashikues. Megjithatë, kërkohet të identifikohet dhe të dokumentohet periudha kohore gjatë të cilës transaksioni parashikues pritet të ndodhë brenda një intervali të arsyeshëm dhe në përgjithësi intervali më i ngushtë kohor nga një datë më me probabilitet, si bazë për vlerësimin e mbrojtjes efektive. Për të përcaktuar që mbrojtja do të jetë mjaft efektive në përputhje me SNK 39.88(d), është e nevojshme të sigurohet që ndryshimet në vlerën e drejtë të flukseve të pritshme të mjeteve monetare kompensohen nga ndryshimet në vlerën e drejtë të instrumentit mbrojtës dhe ky test mund të plotësohet vetëm nëse afati i flukseve të mjeteve monetare është brenda afërsisë më madhe me njeri-tjetrin. Nëse transaksioni parashikues nuk pritet më të ndodhë, kontabiliteti mbrojtës ndërpritet në përputhje me SNK 39.101(c).

F.4 Mbrojtja efektive

F.4.1 Mbrojtja mbi bazën pas tatimit

Mbrojtja shpesh bëhet mbi bazën pas tatimit. A lejohet vlerësimi i mbrojtjes efektive pas tatimit?

SNK 39 lejon, por nuk kërkon vlerësimin e mbrojtjes efektive mbi bazë e gjendjes pas tatimit. Nëse mbrojtja ndërmerret mbi bazë pas tatimit, një gjë e tillë do të ishte e përcaktuar kështu, si një pjesë e dokumentacionit formal të marrëdhënies mbrojtëse dhe strategjisë.

F.4.2 Mbrojtja efektive: vlerësimi mbi bazë kumulative

Sipas SNK 39.88(b) kërkohet që mbrojtja të parashikohet të jetë mjaft efektive. A mund të vlerësohet efektiviteti i pritshëm i mbrojtjes në mënyrë të veçantë për secilën periudhë gjatë kohëzgjatjes së marrëdhënies mbrojtëse?

Mbrojtja efektive e pritshme mund të vlerësohet mbi bazë kumulative, nëse ajo është përcaktuar kështu dhe ky kusht është përfshirë në dokumentacionin përkatës të mbrojtjes. Pra, edhe pse një mbrojtje nuk pritët të jetë mjaft efektive në një periudhë të veçantë, kontabiliteti mbrojtës nuk pengohet nëse efektiviteti pritët të mbetet tepër i lartë përgjatë marrëdhënies mbrojtëse. Megjithatë, sa herë që ka joefektivitet, ai kërkohet të njihet në fitim ose humbje.

Për ta ilustruar: një njësi ekonomike përcakton swap-in e normave të interesit të bazuar në LIBOR, si mbrojtje të një huamarrje, norma e interesit e të cilës është norma bazë e UK plus marzhin. Norma bazë UK ndryshon, ndoshta, një herë në tremujor ose më pak, me rritje prej 25-50 pikë bazë, ndërsa LIBOR ndryshon përditë. Për një periudhë 1-2 vjeçare, mbrojtja pritët të jetë pothuajse perfekte. Megjithatë, do të ketë tremujorë kur norma bazë e UK nuk ndryshon e gjitha, ndërsa LIBOR ndryshon në mënyrë të ndjeshme. Kjo nuk e pengon domosdoshmërisht kontabilitetin mbrojtës.

F.4.3 Mbrojtja efektive: rreziku i kredisë i palës tjetër

Duhet që njësi ekonomike të marrë parasysh në vlerësimin e efektivitetit të mbrojtjes mospagimin nga pala tjetër për instrumentin mbrojtës?

Po. Një njësi ekonomike nuk mund të injorë faktin nëse ajo do të jetë në gjendje të mbledhë të gjitha shumat sipas kushteve kontraktuale të instrumentit mbrojtës. Kur vlerësohet mbrojtja efektive, si në fillimin e mbrojtjes dhe në vijimësi, njësi ekonomike merr parasysh rrezikun që pala tjetër për instrumentin mbrojtës nuk do të arrijë të bëjë ndonjë nga pagesat kontraktuale. Për një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare, nëse ka probabilitet që pala tjetër të mos shlyejë detyrimin, një njësi ekonomike nuk do të ishte në gjendje të arrinte në përfundimin se marrëdhënia mbrojtëse pritët të jetë mjaft efektive për të bërë kompensimin e fluksit monetar. Si rezultat, duhet të ndërpritët kontabiliteti mbrojtës. Për një mbrojtje me vlerën e drejtë, nëse ka një ndryshim në aftësinë huamarrëse të palës tjetër, vlera e drejtë e instrumentit mbrojtës do të ndryshojë, gjë që prek vlerësimin nëse marrëdhënia mbrojtëse është efektive dhe nëse ajo kualifikohet për kontabilitetin mbrojtës në vazhdim.

F.4.4 Mbrojtja efektive: testet e efektivitetit

Si duhet të matet mbrojtja efektive për nevojat e kualifikimit fillestar për kontabilitet mbrojtës dhe për kualifikimin e vazhduar?

SNK 39 nuk jep ndonjë udhëzim specifik se si kryhen testet e efektivitetit. SNK 39.UZ105 specifikon që një mbrojtje normalisht shikohet si mjaft efektive vetëm nëse (a) në fillim dhe në periudhat e mëpasshme, mbrojtja pritët të jetë mjaft efektive kur arrin të kompensojë ndryshimet në vlerën e drejtë ose në flukset monetare, që lidhen drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur gjatë periudhës për të cilën mbrojtja është përcaktuar dhe (b) rezultatet aktuale janë brenda një intervali 80-125 përqind. Gjithashtu, SNK 39.UZ105 shprehet se pritshmëria në (a) mund të demonstron në mënyrë të ndryshme.

Përshtatshmëria e një metode të dhënë për vlerësimin e mbrojtjes efektive do të varet nga natyra e rrezikut që është mbrojtur dhe tipi i instrumentit mbrojtës të përdorur. Metoda e vlerësimit të efektivitetit duhet të jetë e arsyeshme dhe në përputhje me mbrojtjet e tjera të ngjashme, nëse nuk ka metoda të ndryshme të justifikuara në mënyrë të qartë. Një njësi ekonomike kërkohet të dokumentojë në fillimin e mbrojtjes mënyrën e vlerësimit të efektivitetit dhe pastaj zbatimin e këtij testi të efektivitetit mbi një bazë të qëndrueshme për sa kohë është mbrojtja.

Për të matur efektivitetin e mbrojtjes mund të përdoren disa teknika matematikore, përfshirë analizat e raporteve, d.m.th. një krahasim i fitimeve dhe humbjeve neto mbrojtëse me fitimet dhe humbjet neto korresponduese mbi elementin e mbrojtur në një moment kohe, dhe teknikat statistikore të matjes, siç është analiza e regresionit. Kur përdoret analiza e regresionit, politikat e dokumentuara të njësisë ekonomike për vlerësimin e efektivitetit duhet të specifikojnë si duhet të vlerësohen rezultatet e regresionit.

F.4.5 Mbrojtja efektive: kompensim në më pak se 100 përqind

Nëse një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare shikohet si mjaft efektive, sepse rreziku aktual kompensohet brenda intervalit të lejueshëm 80–125 përqind të deviacionit nga kompensimi i plotë, a njihet fitim ose humbje neto nga pjesa joefektive e mbrojtjes e njohur në kapitalin neto?

Jo. SNK 39.95(a) tregon se vetëm pjesa efektive njihet drejtpërdrejt në kapitalin neto. SNK 39.95(b) kërkon që pjesa joefektive të njihet në fitim ose humbje.

F.4.7 Supozimi i një mbrojtje efektive perfekte

Nëse termat kryesorë të instrumentit mbrojtës dhe e tërësisë së aktivit ose pasivit të mbrojtur, apo e transaksionit parashikues të mbrojtur janë të njëjtë, a mundet një njësi ekonomike të supozojë një mbrojtje efektive perfekte pa pa bërë testim efektiviteti të mëtejshëm?

Jo. SNK 39.88(e) kërkon që një njësi ekonomike të vlerësojë mbrojtjen mbi bazë vijimësie për të patur një mbrojtje efektive. Nuk mund të supozohet një mbrojtje efektive edhe pse termat kryesorë të instrumentit mbrojtës dhe elementit të mbrojtur janë të njëjtë, meqë mbrojtja joefektive mund të jetë rezultat i cilësive të tjera, siç është likuiditeti i instrumenteve ose rreziku i tyre i kredisë (SNK 39.UZ109). Megjithatë, mund të përcaktohen vetëm disa rreziqe si të mbrojtur në një ekspozim të përgjithshëm dhe në këtë mënyrë përmirësohet efektiviteti i marrëdhënies mbrojtëse. Për shembull, për një mbrojtje me vlerën e drejtë të një instrumenti borxhi, nëse instrumenti derivativ mbrojtës ka një rrezik të kredisë që është i barabartë me normë -AA, mund të përcaktohet vetëm rreziku në lidhje me lëvizjet e normës së interesit për normë -AA si i mbrojtur. Në këtë rast ndryshimet në marzhin e kredisë në përgjithësi nuk do të prekin efektivitetin e mbrojtjes.

F.5 Mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare

F.5.1 Kontabiliteti mbrojtës: aktivi monetar joderivativ ose pasivi financiar joderivativ i përdorur si një instrument mbrojtës

Në qoftë se njësi ekonomike përcakton një aktiv monetar joderivativ si një mbrojtje fluksi monetar monedhash të huaja e ripagimit të principalit të një pasivi monetar joderivativ, a do të njiheshin në fitim ose humbje diferencat nga këmbimi për elementin e mbrojtur (SNK 21.28) dhe diferencat e këmbimit për instrumentin mbrojtës të njiheshin në kapitalin neto derisa të bëhej ripagimi i pasivit (SNK 39.95)?

Jo. Diferencat e këmbimit për aktivin monetar dhe pasivin monetar njihen që të dyja në fitim ose humbje në periudhën në të cilën ato lindin (SNK 21.28). SNK 39.UZ83 specifikon se nëse ka marrëdhënie mbrojtëse midis një aktivi monetar joderivativ dhe një pasivi monetar joderivativ, ndryshimet në vlerat e drejta të këtyre instrumenteve financiare njihen në fitim ose humbje.

F.5.2 Mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare: performanca e instrumentit mbrojtës (1)

Njësi ekonomike A ka një pasiv me normë të luhatshme për 1,000NJM me afat maturimi deri në pesë vjet. Ajo lidh një kontratë swap normash interesi me pagesë fikse, arkëtim të luhatshëm, për pesë vjet në të njëjtën monedhë dhe me terma kryesorë të njëjtë si pasivi për të mbrojtur ekspozimin ndaj pagesave variabël të fluksit monetar për pasivin me normë të luhatshme të lidhur drejtpërdrejt me rrezikun e normës së interesit. Në fillim, vlera e drejtë e swap -it është zero. Rrjedhimisht, ka një rritje prej 49NJM në vlerën e drejtë të swap-it. Kjo rritje konsiston në një ndryshim për 50NJM që rrjedh nga një rritje në normat e tregut të interesit dhe një ndryshim minus 1NJM nga një rritje në rrezikun e kredisë së palës tjetër. Nuk ka donjë ndryshim në vlerën e drejtë të pasivit me normë të luhatshme, por vlera e drejtë (vlera aktuale) e flukseve monetare të ardhshme, e kërkuar për të kompensuar ekspozimin ndaj flukseve të mjeteve monetare variabël të interesit mbi pasivin, rritet me 50NJM. Duke supozuar që njësi ekonomike A përcakton që mbrojtja është akoma mjaft efektive, a ka joefektivitet që duhet të njihet në fitim ose humbje?

Jo. Mbrojtja nga rreziku i normës së interesit nuk është plotësisht efektive nëse pjesa e ndryshimit në vlerën e drejtë të derivativit lidhet drejtpërdrejt me rrezikun e kredisë të palës tjetër (SNK 39.UZ109). Megjithatë, meqë njësi ekonomike A përcakton që marrëdhënia mbrojtëse është akoma mjaft efektive, ajo krediton pjesën efektive të ndryshimit në vlerën e drejtë të swap-it, d.m.th. ndryshimi neto në vlerën e drejtë prej 49NJM, tek kapitali neto. Ndryshimi në vlerën e drejtë të swap-it, që lidhet me përkeqësimin e cilësisë së kredisë, nuk debitohet në fitim ose humbje, sepse ndryshimi kumulativ në vlerën aktuale të flukseve monetare të ardhshme, që nevojiten për të kompensuar ekspozimin ndaj flukseve monetare të interesit variabël mbi elementin e mbrojtur, d.m.th. 50NJM, tejkalon ndryshimin kumulativ në vlerën e instrumentit mbrojtës, d.m.th. 49NJM.

D Swap

49NJM

K Kapitali neto

49NJM

Nëse njësia ekonomike A arrin në përfundimin që mbrojtja nuk është më mjaft efektive, ajo e ndërpret kontabilitetin mbrojtës në mënyrë prospektive që nga data kur mbrojtja ka pushuar së qeni mjaft efektive në përputhje me SNK 39.101.

A do të ndryshonte përgjigjia, nëse vlera e drejtë e swap-it në fakt rritet me 51NJM, nga të cilat 50NJM janë rezultat i rritjes së normave të interesit të tregut dhe 1NJM nga ulja në rrezikun e kredisë të palës tjetër të swap-it?

Po. Në këtë rast, 1NJM nga ndryshimi në vlerën e drejtë, që lidhet drejtpërdrejt me përmirësimin e cilësisë së kredisë së palës tjetër, kreditohet në fitim ose humbje. Kjo për shkak se ndryshimi kumulativ në vlerën e instrumentit mbrojtës, d.m.th. 51NJM, tejkalon ndryshimin kumulativ në vlerën aktuale të flukseve të ardhshme të mjeteve monetare të nevojshme për të kompensuar ekspozimin ndaj flukseve monetare të interesit variabël mbi elementin e mbrojtur, d.m.th. 50NJM. Diferenca prej 1NJM përfaqëson tejkalimin e joefektivitetit që lidhet drejtpërdrejt me instrumentin derivativ mbrojtës, swap-in, dhe njihet në fitim ose humbje.

D Swap

51NJM

K Kapitali neto

50NJM

K Fitim ose humbje

1NJM

F.5.3 Mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare: performanca e instrumentit mbrojtës (2)

Më 30 shtator 2001, njësia ekonomike A mbron shitjen e parashikuar të 24 tonëve mineral më 1 mars 2002 duke hyrë në një kontratë të ardhshme paraprake për këtë sasi minerali. Kontrata kërkon të shlyhet në mjete monetare mbi bazë neto si diferencë midis çmimit të ardhshëm të çastit (spot) të mineralit në bursën e mallit të specifikuar dhe 1 000NJM. Njësia ekonomike A pret ta shesë mineralin në një treg lokal të ndryshëm. Njësia ekonomike A përcakton që kontrata e ardhshme është një mbrojtje efektive e shitjeve të parashikuara, si dhe janë plotësuar kushtet e tjera të kontabilitetit mbrojtës. Ajo vlerëson mbrojtjen efektive duke krahasuar tërë ndryshimin në vlerën e drejtë të kontratës së ardhshme me ndryshimin në vlerën e drejtë të hyrjeve të pritshme të mjeteve monetare. Më 31 dhjetor, çmimi i çastit të mineralit është ngritur si në tregun lokal dhe në bursë. Rritja në tregun lokal tejkalon rritjen në bursë. Si rezultat, vlera aktuale e hyrjeve të mjeteve monetare të pritshme nga shitja në tregun lokal është 1,100NJM. Vlera e drejtë e kontratës së ardhshme e njësies ekonomike A është negative 80NJM. Duke supozuar që njësia ekonomike A përcakton që mbrojtja është akoma mjaft efektive, a ka joefektivitet që duhet të njihet në fitim ose humbje?

Jo. Në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare, joefektiviteti njihet në pasqyrat financiare kur ndryshimi kumulativ në vlerën e drejtë të fluksit të mbrojtur të mjeteve monetare tejkalon ndryshimin kumulativ në vlerën e instrumentit mbrojtës. Në këtë rast, ndryshimi kumulativ në vlerën e drejtë të kontratës së ardhshme është 80NJM, ndërsa vlera e drejtë e ndryshimit kumulativ në flukset e ardhshme të pritshme të mjeteve monetare mbi elementin e mbrojtur është 100NJM. Përderisa vlera e drejtë e ndryshimit kumulativ në flukset e ardhshme të pritshme të mjeteve monetare mbi elementin e mbrojtur nga fillimi i mbrojtjes tejkalon ndryshimin kumulativ në vlerën e drejtë të instrumentit mbrojtës (në shuma absolute), nuk njihet asnjë pjesë e fitimeve ose humbjeve neto mbi instrumentin mbrojtës në fitim ose humbje (SNK 39.95(b)). Meqë njësia ekonomike A përcakton se marrëdhënia mbrojtëse është akoma mjaft efektive, ajo debiton tërë ndryshimin në vlerën e drejtë të kontratës së ardhshme (80NJM) tek kapitali neto.

D Kapitali neto

80NJM

K Kontrata e ardhshme (forward)

80NJM

Nëse njësia ekonomike A arrin në përfundimin që mbrojtja nuk është më mjaft efektive, ajo e ndërpret kontabilitetin mbrojtës në mënyrë prospektive që nga data kur mbrojtja ka pushuar së qeni mjaft efektive në përputhje me SNK 39.101.

F.5.4 Mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare: transaksioni parashikues i kryer përpara periudhës së specifikuar

Një njësi ekonomike përcakton një derivativ si instrument mbrojtës në mbrojtjen e fluksit të mjeteve monetare të një transaksioni parashikues, kështu si shitja parashikuese e një malli. Marrëdhënia mbrojtëse plotëson të gjitha kushtet e kontabilitetit mbrojtës, përfshirë kërkesat për identifikimin dhe dokumentimin e periudhës në të cilën pritet të kryhet transaksioni brenda një intervali kohor të ngushtë dhe të specifikuar në mënyrë të arsyeshme (shih

pyetjen F.2.17). Në qoftë se, në një periudhë të mëpasshme, transaksioni parashikues pritët të kryhet në një periudhë më të hershme se ajo e parashikuar fillimisht, a mund të arrijë njësia ekonomike në përfundimin se ky transaksion është i njëjtë sikurse i pari që ishte përcaktuar si i mbrojtur?

Po. Ndryshimi në kohëzgjatjen e transaksionit parashikues nuk prek vlefshmërinë e përcaktimit. Megjithatë, ai mund të prekë vlerësimin e efektivitetit të marrëdhënies mbrojtëse. Gjithashtu, do të duhej që instrumenti mbrojtës të përcaktohet si një instrument mbrojtës për tërë periudhën e mbetur të ekzistencës së tij, me qëllim që të vazhdojë të kualifikohet si një instrument mbrojtës (shih SNK 39.75 dhe pyetjen F.2.17).

F.5.5 Mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare: matja e efektivitetit të mbrojtjes të një transaksioni parashikues në një instrument borxhi

Një investim parashikues në një aktiv nga i cili përfitohet interes ose emetimi parashikues i një pasivi që mbart interes krijon një fluks monetar që ekspozohet ndaj ndryshimeve të normave të interesit, sepse pagesat përkatëse të interesit do të bazohen në normat e tregut që ekzistojnë kur transaksioni parashikues ndodh. Objektivi i mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare nga ekspozimi ndaj ndryshimeve në normat e interesit është të kompensohen efektet e ndryshimeve të ardhshme në normat e interesit për të marrë kështu një normë fikse të vetme, zakonisht normën që ekziston në fillimin e mbrojtjes, e cila i përgjigjet programimit dhe afatit të transaksionit parashikues. Gjatë periudhës së mbrojtjes, nuk është e mundur të përcaktohet se cila normë interesi e tregut për transaksionin parashikues do të jetë në kohën që mbrojtja mbaron ose kur transaksioni parashikues ndodh. Në këtë rast, si do të vlerësohet dhe matet efektiviteti?

Gjatë kësaj periudhe, efektiviteti mund të matet mbi bazën e ndryshimeve në normat e interesit mes datës së përcaktimit dhe datës së ndërmjetme të matjes së efektivitetit. Norma e interesit të përdorura për të bërë këtë matje janë ato që i përgjigjen afatit dhe ndodhjes së transaksionit parashikues, që kanë ekzistuar në fillimin e mbrojtjes dhe që ekzistojnë në datën e matjes, siç evidentohet nga struktura në kohë e normave të interesit.

Në përgjithësi, nuk do të ishte e mjaftueshme të krahasoheshin thjesht fluksat e mjeteve monetare të elementit mbrojtës me fluksat e mjeteve monetare të siguruar nga instrumenti derivativ mbrojtës kur ato paguhen ose arkëtohen, meqë një trajtim i tillë injoron pritshmëritë e njësive ekonomike, qoftë për periudhat e mëpasshme kur do të kompensohen këto flukse, qoftë kur do të ketë joefektivitet.

Diskutimi në vijim do të ilustron punën që bëhet për të vendosur një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare dhe matjes e efektivitetit të saj. Me qëllim ilustrimi, supozohet se njësia ekonomike pret të emetojë një instrument borxhi njëvjeçar 100,000NJM në tre muaj. Për instrumentin do të paguhet interes tremujor dhe principali në maturim. Njësia ekonomike është e ekspozuar ndaj rrezikut të rritjes së normave të interesit dhe ndërmerr një mbrojtje të flukseve të mjeteve monetare të borxhit duke lidhur një swap normash interesi për të ardhmen. Swap-i ka një afat njëvjeçar dhe do të fillojë brenda tre muajve në përputhje me termit e emetimit të borxhit parashikues. Njësia ekonomike do të paguajë me norma fikse dhe do të arkëtojë me norma variabël. Ajo përcakton rrezikun që mbrohet si përbërësin e interesit të bazuar në LIBOR gjatë parashikimit të borxhit.

Kurba e normës së interesit

Kurba e interesit përbën bazën e llogaritjes së flukseve monetare të ardhshme dhe të vlerës së drejtë, në fillim dhe gjatë marrëdhënies mbrojtëse. Ajo bazohet në normat e interesit të tregut aktual mbi referencat e zbatueshme për obligacionet që tregtohen në treg. Normat e tregut konvertohen në normat e interesit spot ('normat spot' ose 'norma interesi zero e kuponit') duke eliminuar efektin e pagesës së kuponit mbi interesin e tregut. Normat e çastit (spot) përdoren për të skontuar fluksat monetare të ardhshme, si të pagesave të principalit dhe normës së interesit, për të arritur në vlerën e tyre të drejtë. Gjithashtu, këto norma përdoren për të llogaritur normat e ardhshme të interesit, që përdoren për të llogaritur fluksat monetare të ardhshme të vlerësuara dhe variabël. Marrëdhënia mes normave të çastit (spot) dhe normave të ardhshme të një periudhe shprehet me formulën e mëposhtme:

Marrëdhënia mes normave spot –normave të ardhshme

$$F = \frac{(1 + SR_t)^t}{(1 + SR_{t-1})^{t-1}} - 1$$

ku F = norma e ardhshme (%)

SR= norma e çastit (spot) (%)

t= periudha kohore (p.sh. 1,2,3,4,5)

Gjithashtu, për qëllime të këtij ilustrimi, supozohet se struktura kohore e periudhës vijuese tremujore e normave të interesit, duke përdorur me marrëveshje tremujore, ekziston në fillimin e mbrojtjes.

Kurba e normës së interesit – (fillimi i periudhës 1)					
<i>Periudhat e ardhshme</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Normat e çastit (spot)	3.75%	4.50%	5.50%	6.00%	6.25%
Normat e ardhshme	3.75%	5.25%	7.51%	7.50%	7.25%

Normat e ardhshme të një periudhë llogariten mbi bazën e normave të çastit (spot) që mund të zbatohen për maturimet. Për shembull, norma e ardhshme rrjedhëse për periudhën 2, e llogaritur duke përdorur formulën e mësipërme, është baraz $[1.0450^2 / 1.0375] - 1 = 5.25$ përqind. Norma e ardhshme rrjedhëse për periudhën 2 është e ndryshme nga norma e çastit (spot) rrjedhëse e kësaj periudhe, meqë norma spot është norma e interesit që nga fillimi i periudhës 1 (e çastit) deri në fund të kësaj periudhe, ndërsa norma e ardhshme është norma e interesit nga fillimi i periudhës 2 deri në fund të kësaj periudhe.

Elementi i mbrojtur (mbulues)

Në këtë shembull, njësia ekonomike pret të emetojë një instrument borxhi njëvjeçar, 100 000NJM në tre muaj me pagesa të interesit tremujore. Njësia ekonomike ekspozohet ndaj rritjeve të normës së interesit dhe do të dëshironte të eliminonte efektin mbi flukset e mjeteve monetare të ndryshimeve të normës së interesit që mund të ndodhin përpara se të kryhet transaksioni parashikues. Nëse rreziku eliminohet, njësia ekonomike do të përfitonte një normë interesi mbi borxhin e dhënë baraz me normën e ardhshme njëvjeçare të kuponit të kontratës së ardhshme (forward), i disponueshëm në treg për tre muaj. Kjo normë interesi e ardhshme e kuponit, e ndryshme nga norma e çastit (spot) e kontratës së ardhshme (forward), është 6.86 përqind, e llogaritur nga struktura kohore e normave të interesit të treguara më sipër. Kjo është normë interesi e tregut, që ekziston në fillimin e mbrojtjes, e caktuar sipas termave të instrumentit parashikues të borxhit. Kjo bën që vlera e drejtë e borxhit të jetë e barabartë me vlerën nominale në kohën e emetimit të tij.

Në fillimin e marrëdhënies mbrojtëse, flukset e pritshme të mjeteve monetare të instrumentit të borxhit mund të llogariten mbi bazën e strukturës kohore ekzistuese të normave të interesit. Për këtë qëllim, supozohet se normat e interesit nuk ndryshojnë dhe që borxhi duhet të emetohej me 6.86 përqind në fillim të periudhës 2. Në këtë rast, flukset e mjeteve monetare dhe vlera e drejtë e instrumentit të borxhit do të ishin në fillim të periudhës 2, si vijon.

Emetimi i borxhit me normë fikse					
Fillimi i periudhës 2 – Pa ndryshime në normë (spot-i i bazuar në normat e ardhshme)					
<i>Totali</i>					
<i>Periudhat fillestare të ardhshme</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>Periudhat e mbetura</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	
Normat e çastit (spot)		5.25%	6.38%	6.75%	6.88%
Normat e ardhshme		5.25%	7.51%	7.50%	7.25%
	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>
<i>Flukset e mjeteve monetare:</i>					

Emetimi i borxhit me normë fikse Fillimi i periudhës 2 – Pa ndryshime në normë (spot-i i bazuar në normat e ardhshme)					
Interesi fiks @6.86%		1,716	1,716	1,716	1,716
Principali					100,000
<i>Vlera e drejtë:</i>					
Interesi	6,592	1,694	1,663	1,632	1,603
Principali	93,408				93,408(a)
Totali	100,000				
(a) 100,000NJM/ (1+ [0.0688 / 4]) 4					

Meqë është supozuar se normat e interesit nuk ndryshojnë, vlera e drejtë e interesit dhe shuma e principalit barazojnë me vlerën nominale të transaksionit parashikues. Shuma e vlerës së drejtë llogaritet mbi bazën e normave të çastit që ekzistojnë në fillimin e mbrojtjes për periudhat e zbatueshme në të cilat flukset e mjeteve monetare do të ndodhnin pasi të emetohej borxhi në datën e transaksionit parashikues. Ato pasqyrojnë efektin e skontimit të këtyre flukseve monetare mbi bazën e periudhave që do të mbeten pasi të jetë emetuar instrumenti i borxhit. Për shembull, norma e çastit prej 6.38 përqind përdoret për të skontuar fluksin monetar të interesit që pritet të paguhet në periudhën 3, por ai është skontuar vetëm për dy periudha, sepse do të ndodhë dy periudha pas transaksionit parashikues.

Siç është thënë më parë, normat e ardhshme të interesit janë të njëjta, meqë supozohet se ato nuk ndryshojnë. Normat e çastit janë të ndryshme, por aktualisht ato nuk kanë ndryshuar. Ato përfaqësojnë normat e çastit të një periudhe të ardhshme, bazuar në normat e ardhshme të zbatueshme.

Instrumenti mbrojtës

Objekti i mbrojtjes është të merret një normë interesi e përgjithshme për transaksionin parashikues dhe instrumentin mbrojtës, baraz me 6.86 përqind, që është norma e tregut e fillimit të mbrojtjes, nga periudha 2 deri në periudhën 5. Ky objektivi arrihet duke lidhur një swap normash interesi për të ardhmen, që ka një normë fikse prej 6.86 përqind. Bazuar në strukturën kohore të normave të interesit, që ekzistojnë në fillimin e mbrojtjes, swap-i do të ketë një normë të tillë. Në fillimin e mbrojtjes, vlera e drejtë e pagesave me normë fikse mbi swap-in është baraz me vlerën e drejtë të pagesave me norma variabël, si rrjedhim swap-i ka një vlerë të drejtë zero. Flukset e mjeteve monetare të pritshme të swap-it të normave të interesit dhe shumat e vlerës së drejtë përkatëse tregohen si vijon.

Swap i normave të interesit					
<i>Totali</i>					
<i>Periudhat fillestare të ardhshme</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>Periudhat e mbetura</i>		<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
<i>NJM</i>		<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>
<i>Flukset e mjeteve monetare:</i>					
Interesi fiks @6.86%		1,716	1,716	1,716	1,716
Interesi variabël parashikues		1,313	1,877	1,876	1,813
<i>Parashikimi bazuar në normën e ardhshme</i>		<i>5.25%</i>	<i>7.51%</i>	<i>7.50%</i>	<i>7.25%</i>

Swap i normave të interesit					
Interesi neto		(403)	161	160	97
<i>Vlera e drejtë:</i>					
<i>Norma e skontimit (e çastit - spot)</i>		5.25%	6.38%	6.75%	6.88%
Interesi fiks	6,592	1,694	1,663	1,632	1,603
Interesi variabël parashikues	6,592	1,296	1,819	1,784	1,693
Vlera e drejtë e swap normash interesi	0	(398)	156	152	90

Në fillimin e mbrojtjes, norma fikse mbi swap-in e ardhshëm është e barabartë me normën fikse që njësitë ekonomike do të arkëtonte, nëse ajo do të emetonte borxhin në tre muaj sipas termave që ekzistojnë sot.

Matja e efektivitetit të mbrojtjes

Nëse normat e interesit ndryshojnë gjatë periudhës që ekziston mbrojtja, efektiviteti i saj mund të matet në mënyra të ndryshme.

Supozojmë se normat e interesit ndryshojnë si në vijim, menjëherë përpara se borxhi të jetë dhënë në fillim të periudhës 2.

Kurba e normës së interesit – Normat rriten me 200 pikë bazë					
<i>Periudhat e ardhshme</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>Periudhat e mbetura</i>		<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Normat e çastit (spot)		5.75%	6.50%	7.50%	8.00%
Normat e ardhshme		5.75%	7.25%	9.51%	9.50%

Në mjedisin e ri të normave të interesit, vlera e drejtë e swap –it për norma interesi me pagesa fikse 6.86%, dhe arkëtime variabël, që është përcaktuar si instrument mbrojtës, do të jetë si vijon.

Vlera e drejtë e swap-it të normave të interesit						
<i>Totali</i>						
<i>Periudhat fillestare të ardhshme</i>		<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>Periudhat e mbetura</i>			<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>
<i>Flukset e mjeteve monetare:</i>						
Interesi fiks @6.86%			1,716	1,716	1,716	1,716
Interesi variabël parashikues			1,438	1,813	2,377	2,376
<i>Parashikimi bazuar në normën e ardhshme</i>			5.25%	7.25%	9.51%	9.50%

Vlera e drejtë e swap-it të normave të interesit					
Interesi neto	(279)	97	661	660	
<i>Vlera e drejtë:</i>					
<i>Norma e re e skontimit (e çastit- spot)</i>	<i>5.75%</i>	<i>6.50%</i>	<i>7.50%</i>	<i>8.00%</i>	
Interesi fiks	6,562	1,692	1,662	1,623	1,585
Interesi variabël parashikues	7,615	1,417	1,755	2,248	2,195
Vlera e drejtë e interesit neto	1,053	(275)	93	625	610

Me qëllim që të llogaritet efektiviteti i mbrojtjes, është e nevojshme të matet ndryshimi në vlerën aktuale të flukseve të mjeteve monetare ose vlera e transaksionit parashikues të mbrojtur. Për të bërë këtë matje ka të paktën dy metoda.

Metoda A Llogaritet ndryshimi në vlerën e drejtë të borxhit					
<i>Totali</i>					
<i>Periudhat fillestare të ardhshme</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>Periudhat e mbetura</i>		<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>
<i>Flukset e mjeteve monetare:</i>					
Interesi fiks @6.86%	1,716	1,716	1,716	1,716	1,716
Principali					100,000
<i>Vlera e drejtë:</i>					
<i>Norma e re e skontimit (e çastit- spot)</i>	<i>5.75%</i>	<i>6.50%</i>	<i>7.50%</i>	<i>8.00%</i>	
Interesi	6,562	1,692	1,662	1,623	1,585
Principali	92,385				92,385 ^(a)
Totali	98,947				
Vlera e drejtë në fillim	100,000				
Diferenca në vlerën e drejtë	(1,053)				
(a) 100,000NJM/ (1+ [0.08 / 4]) 4					

Sipas metodës A, llogaritja e vlerës së drejtë bëhet në kushtet e mjedisit të ri të normës së interesit të borxhit që mbart interes të barabartë me normën e interesit të kuponit që ka ekzistuar në fillimin e marrëdhënies mbrojtëse (6.86 përqind). Kjo vlerë e drejtë krahasohet me vlerën e drejtë të pritshme qysh në fillim të periudhës 2, e llogaritur mbi bazën e

strukturës kohore të normave të interesit të pranishme në fillimin e marrëdhënies mbrojtëse, siç është ilustruar më sipër, për të përcaktuar ndryshimin në vlerën e drejtë. Vihet re se diferenca mes ndryshimit në vlerën e drejtë të swap-it dhe ndryshimit në vlerën e drejtë të pritshme të borxhit kompensohet krejtësisht në këtë shembull, përderisa afatet e swap-it dhe të transaksionit parashikues përputhen me njëri - tjetrin.

Metoda B Llogaritjet ndryshimi në vlerën e drejtë të flukseve të mjeteve monetare					
<i>Totali</i>					
<i>Periudhat fillestare të ardhshme</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>Periudhat e mbetura</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	
Norma e tregut në fillim	6.86%	6.86%	6.86%	6.86%	
Norma aktuale e kontratës së ardhshme	5.75%	7.25%	9.51%	9.50%	
Diferenca e normës	1.11%	(0.39%)	(2.64%)	(2.64%)	
Diferenca e fluksit monetar (principal × norma)	279NJM	(97NJM)	(661NJM)	(660NJM)	
<i>Norma e skontimit (e çastit - spot)</i>	5.75%	6.50%	7.50%	8.00%	
Diferenca në vlerën e drejtë	(1,053NJM)	275NJM	(93NJM)	(625NJM)	(610NJM)

Sipas metodës B, vlera aktuale e ndryshimit në flukset e mjeteve monetare llogaritet mbi bazën e diferencës midis normave të ardhshme të interesit për periudhat e përshtatshme në datën e matjes së efektivitetit dhe normës së interesit që do të ishte përfutur nëse borxhi do të emtohej me normën e interesit që ekzistonte në fillimin e mbrojtjes. Norma e tregut që ka ekzistuar në fillimin e mbrojtjes është një normë e ardhshme njëvjeçare e kuponit. Vlera aktuale e ndryshimit në flukset e mjeteve monetare llogaritet në bazë të normave aktuale të çastit (spot) që ekzistojnë në datën e matjes së efektivitetit për periudhat e përshtatshme në të cilat pritet të ndodhin flukset e mjeteve monetare. Gjithashtu, kjo metodë mund të quhet si metoda e ‘swap-it teorik’ (ose metoda e ‘derivativit hipotetik’), sepse krahasimi bëhet midis normës fikse të mbrojtur të borxhit dhe normës aktuale variabël, që është i njëjtë sikurse krahasimi i flukseve të mjeteve monetare nga pjesët me norma fikse dhe variabël të një swap-i normash interesi.

Si më parë, edhe në këtë shembull diferenca mes ndryshimit në vlerën e drejtë të swap-it dhe ndryshimit në vlerën aktuale të flukseve të mjeteve monetare kompensohet krejtësisht, meqë afatet përputhen.

Konsiderata të tjera

Për të llogaritur joefektivitetin para datës së pritshme të transaksionit parashikues bëhet edhe një llogaritje shtesë, e cila nuk është marrë parasysh për qëllime të këtij ilustrimi. Diferenca e vlerës së drejtë është përcaktuar në secilin prej ilustrimeve si e datës së pritshme të transaksionit parashikues menjëherë para këtij transaksioni, d.m.th. në fillim të periudhës 2. Nëse vlerësimi i mbrojtjes efektive bëhet para se të ndodhë transaksioni parashikues, diferenca duhet të skontohej në datën aktuale për të arritur në shumën aktuale të joefektivitetit. Për shembull, nëse data e matjes ka qenë një muaj pasi të jetë vendosur marrëdhënia mbrojtëse dhe transaksioni parashikues nuk pritet të ndodhë për dy muaj, shuma duhet të skontohej për dy muajt e mbetur para se transaksioni parashikues pritet të ndodhë, për të arritur në vlerën e drejtë aktuale. Ky hap nuk do të ishte i nevojshëm në shembujt e dhënë më sipër, sepse ka efektivitet. Pra, skontimi shtesë i shumave, që përfundojnë në zero, nuk do të kishte ndryshuar rezultatin.

Sipas metodës B, joefektiviteti është llogaritur mbi bazën e diferencës midis normave të ardhshme të interesit të kuponit për periudhat e përshtatshme në datën e matjes së efektivitetit dhe normës së interesit që do të ishte përfutur nëse borxhi do të emtohej me normën e tregut që ekzistonte në fillimin e mbrojtjes. Llogaritja e ndryshimit në flukset e mjeteve monetare, bazuar në diferencën midis normave të ardhshme të interesit që ekzistonin në fillimin e mbrojtjes dhe normave të ardhshme që ekzistojnë në datën e matjes së efektivitetit, është e papërshtatshme nëse objektivi i mbrojtjes është të vendoset një normë fikse e vetme për seritë e pagimeve të parashikuara të interesit. Ky objektivi arrihet nëpërmjet mbrojtjes ndaj ekspozimeve me një swap normash interesi, siç ilustron në shembullin e mësipërm. Norma fikse e

interesis mbi swap-in ndërthurret me normën e interesit të përbërë të normave të ardhshme përgjatë jetës së swap-it. Nëse kurba e interesit nuk është e sheshtë, krahasimi midis ekspozimeve të normave të ardhshme të interesit gjatë jetës së swap-it dhe normave fikse të tij do të japë flukse monetare të ndryshme, vlerat e drejta të cilave janë të barabarta vetëm në fillimin e marrëdhënies mbrojtëse. Kjo diferencë tregohet në tabelën më poshtë.

<i>Totali</i>				
<i>Periudhat fillestare të ardhshme</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
<i>Periudhat e mbetura</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Norma e ardhshme në fillim	5.25%	7.51%	7.50%	7.25%
Norma aktuale e kontratës së ardhshme	5.75%	7.25%	9.51%	9.50%
Diferenca e normës	(0.50%)	0.26%	(2.00%)	(2.25%)
Diferenca e fluksit monetar (principal x norma)	(125NJM)	64NJM	(501NJM)	(563NJM)
Norma e skontimit (e çastit - spot)	5.75%	6.50%	7.50%	8.00%
Diferenca në vlerën e drejtë	(1,055NJM)	(123NJM)	62NJM	(474NJM)
Vlera e drejtë e swap-it të normave të interesit	1,053NJM			
Joefektiviteti	(2NJM)			

Nëse objektivi i mbrojtjes është të merren norma të ardhshme që kanë ekzistuar në fillimin e mbrojtjes, swap-i i normave të interesit është një swap joefektiv, sepse ka një normë interesi fikse të vetme të kuponit, e ndërthurrur, që nuk kompenson një seri normash interesi të ardhshme të ndryshme. Megjithatë, nëse objektivi i mbrojtjes është të merret një normë interesi e ardhshme e kuponit, që ka ekzistuar në fillimin e mbrojtjes, swap-i është efektiv dhe krahasimi, bazuar në diferencat në normat e ardhshme të interesit, tregon joefektivitet, atëherë kur ai nuk ekziston. Llogaritja e joefektivitetit, bazuar në diferencën midis normave të ardhshme të interesit që ekzistojnë në fillimin e mbrojtjes dhe normave të ardhshme që ekzistojnë në datën e matjes së joefektivitetit, do të ishte një matje jo e përshtatshme e tij, nëse objektivi i mbrojtjes është të kufizohet në këto norma interesi të ardhshme. Në këtë rast, instrumenti mbrojtës i duhur do të ishte një seri kontratash të së ardhmes (forward), ku secila prej tyre maturohet në datën e rivlerësimit, që korrespondon me datën e transaksionit parashikues.

Gjithashtu, duhet të vihet në dukje se do të ishte e papërshtatshme të krahasohen vetëm flukset e mjeteve monetare variabël mbi swap-in e normave të interesit me flukset e mjeteve monetare të borxhit që do të gjeneroheshin nga normat e ardhshme të interesit. Kjo metodologji ka si efekt matjen e joefektivitetit vetëm për një pjesë të derivativit, dhe SNK 39 nuk lejon bigëzimin e një derivativit për qëllime të vlerësimit të joefektivitetit në këtë situatë (SNK 39.74). Gjithsesi, dihet që, nëse norma fikse e interesit të swap-i të normave të interesit është baraz me normën fikse që do të merrej mbi borxhin në fillim, do të kishte efektivitet duke supozuar që nuk ka dallime në afate dhe rreziku i kredisë nuk ndryshon ose nuk është i përcaktuar në një marrëdhënie mbrojtëse.

F.5.6 Mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare: angazhim i përcaktuar për të blerë inventar në një monedhë të huaj

Njësia ekonomike A ka monedhën lokale (ML) të saj si monedhë funksionale dhe monedhë të paraqitjes. Më 30 qershor 2001, ajo lidh një kontratë këmbimi të ardhshme (forward) për të marrë 100,000 monedhë të huaj (MH) dhe të japë 109,600ML më 30 qershor 2002, me një kosto fillestare dhe vlerë të drejtë zero. Ajo e përcakton kontratën e ardhshme të këmbimit të monedhave të huaja si një instrument mbrojtës në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare të një angazhimi të përcaktuar për të blerë një sasi të caktuar letre më 31 mars 2002, kundrejt një shume të pagueshme për 100,000 MH, e cila do të paguhet më 30 qershor 2002. Të gjitha kushtet e kontabilitetit mbrojtës në SNK 39 janë plotësuar.

Si tregohet në tabelën më poshtë, më 30 qershor 2001, kursi i këmbimit i çastit (spot) është 1.072ML me 1MH, ndërsa kursi i këmbimit i ardhshëm dymbëdhjetëmujor është 1.096ML me 1MH. Më 31 dhjetor 2001, kursi i këmbimi i çastit (spot) është 1.080ML me 1MH, ndërsa kursi i këmbimit i ardhshëm gjashtëmujor është 1.092ML me 1MH. Më 31 mars 2002, kursi i këmbimi i çastit (spot) është 1.074ML me 1MH, ndërsa kursi i këmbimit i ardhshëm tremujor është 1.076ML me 1MH. Më 30 qershor 2002, kursi këmbimi i çastit (spot) është 1.072ML me 1MH. Kurba e përshtatshme e interesit në monedhë lokale është e sheshtë me 6 përqind në vit për tërë periudhën. Më 31 dhjetor 2001, vlera e drejtë e kontratës së ardhshme (forward) e këmbimit është negative për 388ML $\{([1.092 \times 100,000] - 109,600)/1.06(6/12)\}$, më 31 mars 2002 është negative 1.971ML $\{([1.076 \times 100,000] - 109,600)/1.06(3/12)\}$, dhe më 30 qershor 2002 është negative 2,400ML $\{1.072 \times 100,000 - 109,600\}$.

Data	Norma e çastit (spot)	Norma e ardhshme më 30 qershor 2002	Vlera e drejtë e kontratës së ardhshme
30 qershor 2001	1.072	1.096	–
31 dhjetor 2001	1.080	1.092	(388)
31 mars 2002	1.074	1.076	(1,971)
30 qershor 2002	1.072	–	(2,400)

Çështja (a) – Cili është trajtimi kontabël i këtyre transaksioneve nëse marrëdhënia mbrojtëse përcaktohet si mbrojtje për ndryshimet në vlerën e drejtë të kontratës së ardhshme të këmbimit të monedhave të huaja dhe politika e njësisë ekonomike është që të zbatohet rregullimi i bazës (të aktivitet, detyrimit) për aktivet jofinanciare që rrjedhin nga transaksionet parashikuese të mbrojtura?

Regjistrimet kontabël janë si vijon.

30 qershor 2001

D Kontrata e ardhshme	OML
K Mjete monetare	OML

Për regjistrimin e kontratës së ardhshme të këmbimit me shumën e saj fillestare zero (SNK 39.43). Mbrojtja pritet të jetë plotësisht efektive, sepse termat kritikë të kontratës së ardhshme të këmbimit dhe vlerësimi i mbrojtjes efektive bazohen në çmimin e ardhshëm (SNK 39.UZ108).

31 dhjetor 2001

D Kapitali neto	388ML
K Pasiv i ardhshëm	388ML

Për regjistrimin e ndryshimit në vlerën e drejtë të kontratës së ardhshme të këmbimit të monedhave të huaja midis datave 30 qershor 2001 dhe 31 dhjetor 2001, d.m.th. $388ML - 0 = 388ML$, drejtpërdrejt në kapitalin neto (SNK 39.95). Mbrojtja është plotësisht efektive, sepse humbja nga kontrata e ardhshme e këmbimit (388ML) kompenson krejtësisht ndryshimin në flukset e mjeteve monetare që janë të lidhura me kontratën e blerjes bazuar në çmimin e ardhshëm $[(388ML) = \{([1.092 \times 100,000] - 109,600)/1.06(6/12)\} - \{([1.096 \times 100,000] - 109,600)/1.06\}]$.

31 mars 2002

D Kapitali neto	1,583ML
K Pasiv i ardhshëm	1,583ML

Për regjistrimin e ndryshimit në vlerën e drejtë të kontratës së ardhshme të këmbimit të monedhave të huaja midis datave 1 janar 2002 dhe 31 mars 2002 (d.m.th. $1,971\text{ML} - 388\text{ML} = 1,583\text{ML}$), drejtpërdrejt në kapitalin neto (SNK 39.95). Mbrojtja është plotësisht efektive, sepse humbja nga kontrata e ardhshme e këmbimit (583ML) kompenson krejtësisht ndryshimin në flukset e mjeteve monetare, që janë të lidhura me kontratën e blerjes, bazuar në çmimin e ardhshëm $[(1583\text{ML}) = \{([1.076 \times 100,000] - 109,600)/1.06(3/12)\} - \{([1.092 \times 100,000] - 109,600)/1.06(6/12)\}]$.

D	Letra (çmimi i blerjes)	107,400ML
D	Letra (humbja mbrojtëse)	1,971ML
K	Kapitali neto	1,971ML
K	Llogari të pagueshme	107,400ML

Për njohjen e blerjes së letrës me një kurs këmbimi të çastit ($1.074 \times 100,000\text{MH}$) dhe për të xhiruar humbjen kumulative të kontratës së ardhshme të këmbimit, të njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto (1,971ML), dhe përfshirjen e saj në matjen fillestare të letrës së blerë. Kështu, matja fillestare e letrës së blerë është 109,371ML, që përbëhet nga shuma e blerjes për 107,400ML dhe një humbje mbrojtëse prej 1,971ML.

30 qershor 2002

D	Llogari të pagueshme	107,400ML
K	Mjete monetare	107,200ML
K	Fitim ose humbje	200ML

Për të regjistruar shlyerjen e llogarisë së pagueshme me një kurs këmbimi të çastit ($100,000\text{MH} \times 1.072 = 107,200$) dhe fitimin neto të këmbimit të lidhur për 200ML ($107,400\text{ML} - 107,200\text{ML}$).

D	Fitim ose humbje	429ML
K	Pasiv i ardhshëm	429ML

Për të regjistruar humbjen nga kontrata e ardhshme e këmbimit midis datave 1 prill 2002 dhe 30 qershor 2002 (d.m.th. $2,400\text{ML} - 1,971\text{ML} = 429\text{ML}$) në fitim ose humbje. Mbrojtja konsiderohet si plotësisht efektive, sepse humbja nga kontrata e ardhshme e këmbimit (429ML) kompenson krejtësisht ndryshimin në vlerën e drejtë të shumës së pagueshme bazuar në çmimin e ardhshëm ($429\text{ML} = ([1.072 \times 100,000] - 109,600 - \{([1.076 \times 100,000] - 109,600)/1.06(3/12)\})$).

D	Pasiv i ardhshëm	2,400ML
K	Mjete monetare	2,400ML

Për të regjistruar shlyerjen për neto të kontratës së ardhshme të këmbimit.

Çështja (b) – Cili është trajtimi kontabël për këto transaksione, nëse marrëdhënia mbrojtëse, në fakt, përcaktohet si mbrojtje për ndryshimet në elementin e çastit (spot) të kontratës së ardhshme të këmbimit të monedhave të huaja dhe elementi i interesit përjashtohet nga marrëdhënia mbrojtëse (SNK 39.74)?

Regjistrimet kontabël janë si vijon.

30 qershor 2001

D	Kontrata e ardhshme	0ML
K	Mjete monetare	0ML

Për regjistrimin e kontratës së ardhshme të këmbimit me shumën e saj fillestare zero (SNK 39.43). Mbrojtja pritet të jetë plotësisht efektive, sepse termat kritikë të kontratës së ardhshme të këmbimit dhe të kontratës së blerjes janë të njëjta dhe ndryshimi në prim ose skonto mbi kontratën e ardhshme përjashtohet nga vlerësimi i efektivitetit (SNK 39.UZ108).

31 dhjetor 2001

D	Fitim ose humbje (element interesi)	1,165ML
K	Kapitali neto (elementi spot)	777ML
K	Pasiv i ardhshëm	388ML

Për regjistrimin e ndryshimit në vlerën e drejtë të kontratës së ardhshme të këmbimit midis datave 30 qershor 2001 dhe 31 dhjetor 2001, d.m.th. $388\text{ML} - 0 = 388\text{ML}$. Ndryshimi në vlerën aktuale të shlyerjes së çastit (spot) të kontratës së ardhshme të këmbimit është një fitim neto për 777ML ($\{([1.080 \times 100,000] - 107,200)/1.06^{(6/12)}\} - \{([1.072 \times 100,000] - 107,200)/1.06\}$), i cili njihet drejtpërdrejt në kapitalin neto (SNK 39.95(a)). Ndryshimi në elementin e interesit të kontratës së ardhshme të këmbimit (ndryshimi mbetës në vlerën e drejtë) është një humbje prej 1,165ML ($388 + 777$), i cila njihet në fitim ose humbje (SNK 39.74 dhe SNK 39.55(a)). Mbrojtja është plotësisht efektive, sepse fitimi neto në elementin e çastit të kontratës së ardhshme (777ML) kompenson krejtësisht ndryshimin në çmimin e blerjes me kurset e këmbimit të çastit (spot) ($777\text{ML} = \{([1.080 \times 100,000] - 107,200)/1.06^{(6/12)}\} - \{([1.072 \times 100,000] - 107,200)/1.06\}$).

31 mars 2002

K	Kapitali neto (elementi spot)	580ML
D	Fitim ose humbje (element interesi)	1,003ML
K	Pasiv i ardhshëm	1,583ML

Për regjistrimin e ndryshimit në vlerën e drejtë të kontratës së ardhshme të këmbimit midis datave 1 janar 2002 dhe 31 mars 2002, d.m.th. $1,971\text{ML} - 388\text{ML} = 1,583\text{ML}$. Ndryshimi në vlerën aktuale të shlyerjes së çastit (spot) të kësaj kontrate është një humbje për 580ML ($\{([1.074 \times 100,000] - 107,200)/1.06^{(3/12)}\} - \{([1.080 \times 100,000] - 107,200)/1.06^{(6/12)}\}$), i cili njihet drejtpërdrejt në kapitalin neto (SNK 39.95(a)). Ndryshimi në elementin e interesit të kontratës së ardhshme të këmbimit (ndryshimi mbetës në vlerën e drejtë) është një humbje prej 1,003ML ($583\text{ML} + 580\text{ML}$), që njihet në fitim ose humbje (SNK 39.74 dhe SNK 39.55(a)). Mbrojtja është plotësisht efektive, sepse humbja neto në elementin e çastit të kontratës së ardhshme (580ML) kompenson krejtësisht ndryshimin në çmimin e blerjes me kurset e këmbimit të çastit (spot) ($580 = \{([1.074 \times 100,000] - 107,200)/1.06^{(3/12)}\} - \{([1.080 \times 100,000] - 107,200)/1.06^{(6/12)}\}$).

D	Letra (çmimi i blerjes)	107,400ML
D	Kapitali neto	197ML
K	Letra (fitimi neto mbrojtës)	197ML
K	Llogari të pagueshme	LC107,400

Për njohjen e blerjes së letrës me një kurs këmbimi të çastit ($=1.074 \times 100,000\text{MH}$) dhe për të xhiruar fitimin neto kumulativ mbi elementin e çastit të kontratës së ardhshme të këmbimit, që është njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto ($777\text{ML} - 580\text{ML} = 197\text{ML}$), dhe përfshirjen e saj në matjen fillestare të letrës së blerë. Kështu, matja fillestare e letrës së blerë është 107,203ML, që përbëhet nga shuma e blerjes për 107,400ML dhe një fitimi neto mbrojtës për 197ML.

30 qershor 2002

D	Llogari të pagueshme	107,400ML
---	----------------------	-----------

K Mjete monetare 107,200ML

K Fitim ose humbje 200ML

Për të regjistruar shlyerjen e llogarisë së pagueshme me një kurs këmbimi të çastit ($100,000\text{MH} \times 1.072 = 107,200\text{ML}$) dhe fitimin neto i lidhur me këmbimin për 200ML ($- [1.072 - 1.074] \times 100,000\text{MH}$).

D Fitim ose humbje (elementi spot) 197ML

D Fitim ose humbje (element interesi) 232ML

K Pasiv i ardhshëm 429ML

Për të regjistruar ndryshimin në vlerën e drejtë të kontratës së ardhshme të këmbimit midis datave 1 prill 2002 dhe 30 qershor 2002 (d.m.th. $2,400\text{ML} - 1,971\text{ML} = 429\text{ML}$). Ndryshimi në vlerën aktuale të shlyerjes së çastit (spot) të kontratës së ardhshme të këmbimit është një humbje neto për 197ML ($[(1.072 \times 100,000) - 107,200 - \{([1.074 \times 100,000] - 107,200)/1.06^{(3/12)}\}]$), i cila njihet në fitim ose humbje. Ndryshimi në elementin e interesit të kontratës së ardhshme të këmbimit (ndryshimi mbetës në vlerën e drejtë) është një humbje neto për 232ML ($429\text{ML} - 197$), e cila njihet në fitim ose humbje. Mbrojtja është plotësisht efektive, sepse humbja në elementin spot të kontratës së ardhshme (197ML) kompenson krejtësisht ndryshimin në vlerën aktuale të shlyerjes spot të shumës së pagueshme $[(197\text{ML}) = \{[1.072 \times 100,000] - 107,200 - \{([1.074 \times 100,000] - 107,200)/1.06^{(3/12)}\}]$.

D Pasiv i ardhshëm 2,400ML

K Mjete monetare 2,400ML

Për të regjistruar shlyerjen neto të kontratës së ardhshme të këmbimit.

Tabela e mëposhtme jep një pamje të përbërësve të ndryshimit në vlerën e drejtë të instrumentit mbrojtës gjatë afatit të marrëdhënies mbrojtëse. Ajo ilustron se si mënyra e përcaktimit të marrëdhënies mbrojtëse prek trajtimin kontabël të mëposhtëm të kësaj marrëdhënie, duke përfshirë vlerësimin e mbrojtjes efektive dhe njohjen e fitimeve ose humbjeve neto.

<i>Fundi i periudhës</i>	<i>Ndryshimi në shlyerjen spot</i>	<i>Vlera e drejtë e ndryshimit në shlyerjen spot</i>	<i>Ndryshimi në shlyerjen e ardhshme</i>	<i>Vlera e drejtë e ndryshimit në shlyerjen e ardhshme</i>	<i>Vlera e drejtë e ndryshimit në elementin e interesit</i>
	ML	ML	ML	ML	ML
Qershor 2001	–	–	–	–	–
Dhjetor 2001	800	777	(400)	(388)	(1,165)
Mars 2002	(600)	(580)	(1,600)	(1,583)	(1,003)
Qershor 2002	(200)	(197)	(400)	(429)	(232)
Totali	–	–	(2,400)	(2,400)	(2,400)

F.6 Mbrojtja: çështje të tjera

F.6.1 Kontabiliteti mbrojtës: drejtimi i rrezikut të normës së interesit në institucionet financiare

Bankat dhe institucionet e tjera financiare shpesh drejojnë ekspozimin e tyre ndaj rrezikut të normës së interesit mbi një bazë neto për të gjitha ose pjesë të aktiviteteve të tyre. Ato kanë sisteme për të grumbulluar informacionin kritik për tërë njësinë ekonomike rreth aktiveve të tyre financiare, pasiveve financiare dhe angazhimeve të ardhshme, përfshirë edhe angazhimet për hua. Ky informacion përdoret për të vlerësuar dhe përmbledhur flukset e mjeteve monetare në periudhat e ardhshme të përshtatshme, në të cilat ato priten të paguhen ose arkëtohen. Sistemet japin vlerësime të flukseve të mjeteve monetare bazuar në termat kontraktuale të instrumenteve dhe faktorëve të tjerë, përfshirë vlerësimet e parapagimeve dhe vonesat në shlyerje. Për qëllime të drejtimit të rrezikut, shumë institucione financiare përdorin kontratat derivative për të kompensuar disa ose të gjithë ekspozimin ndaj rrezikut të normës së interesit mbi bazë neto.

Nëse një institucion financiar drejton rrezikun e normës së interesit mbi bazë neto, a mund të kualifikohen potencialisht aktivitetet e tij për kontabilitet mbrojtës sipas SNK 39?

Po. Megjithatë, për të kualifikuar për kontabilitet mbrojtës instrumentin derivativ mbrojtës, që mbron pozicionin neto për qëllime të drejtimit të rrezikut, për qëllime kontabël duhet të përcaktohet si një mbrojtje e pozicionit bruto lidhur me aktivet, pasivet, parashikimin e hyrjeve të mjeteve monetare ose parashikimin e daljeve të mjeteve monetare që shkaktojnë ekspozimin neto (SNK 39.84, SNK 39.UZ101 dhe SNK 39.UZ111). Sipas SNK 39, një pozicion neto nuk është e mundur të përcaktohet si një element i mbrojtur, sepse nuk është e mundur të lidhen fitimet dhe humbjet neto mbrojtëse me një zë specifik që është i mbrojtur dhe, njëkohësisht, të përcaktohet në mënyrë objektive periudha në të cilën fitime ose humbje neto të tilla duhet të njihen në fitim ose humbje.

Mbrojtja e një ekspozimi neto nga rreziku i normës së interesit shpesh mund të përkufizohet dhe të dokumentohet për të plotësuar kriterin e kualifikimit për kontabilitetin mbrojtës në SNK 39.88, nëse objektivi i aktivitetit është të kompensojë ekspozimin ndaj rrezikut të specifikuar, të identifikuar dhe të përcaktuar, që në përfundim prek fitimin ose humbjen e njësisë ekonomike (SNK 39.UZ110) dhe njësia ekonomike e përcakton dhe e dokumenton ekspozimin e saj ndaj rrezikut të normës së interesit mbi bazë bruto. Gjithashtu, për të kualifikuar për kontabilitet mbrojtës, sistemet e informacionit duhet të kenë informacion të mjaftueshëm rreth shumës dhe programimit të flukseve të mjeteve monetare, si dhe efektivitetit të aktiviteteve të drejtimit të rrezikut në përmbushje të objektivit të tyre.

Për qëllime të kontabilitetit mbrojtës, nëse njësia ekonomike drejton rrezikun e normës së interesit mbi bazë neto duhet të marrë parasysh faktorët e trajtuar në Pyetjen F.6.2.

F.6.2 Konsiderata për kontabilitetin mbrojtës kur rreziku i normës së interesit drejtohet mbi bazë neto

Në qoftë se një njësi ekonomike drejton ekspozimin e saj ndaj rrezikut të normës së interesit mbi bazë neto, cilat janë problemet që duhet të marrë parasysh në përkufizimin dhe dokumentimin e aktiviteteve të drejtimit të këtij rreziku për t'u kualifikuar për kontabilitet mbrojtës dhe në vendosjen dhe trajtimin kontabël të marrëdhënies mbrojtëse?

Më poshtë, nga (a)–(1) trajtohen çështjet kryesore. Së pari, çështjet (a) dhe (b) trajtojnë përcaktimin e derivativëve të përdorur në aktivitetet e drejtimit të rrezikut të normës së interesit si mbrojtje me vlerën e drejtë ose mbrojtje të fluksit monetar. Siç është vënë në dukje, kriteri i kontabilitetit mbrojtës dhe pasojat kontabël ndryshojnë mes mbrojtjes me vlerën e drejtë dhe mbrojtjes së fluksit monetar. Meqë mund të jetë më e lehtë të bëhet trajtimi kontabël i mbrojtjes kur derivativët e përdorur në aktivitetet e drejtimit të rrezikut të normës së interesit janë përcaktuar si instrumente mbrojtës të fluksit monetar, çështjet (c)–(l) shtrihen në aspekte të ndryshme të trajtimit kontabël të mbrojtjes së fluksit monetar. Çështjet (c)–(f) merren me zbatimin e kriterit të kontabilitetit mbrojtës për mbrojtjen e fluksit të mjeteve monetare në SNK 39, ndërsa çështjet (g) dhe (h) merren me trajtimin kontabël të kërkuar. Së fundi, çështjet (i)–(l) trajtojnë të tjera probleme që kanë lidhje me trajtimin kontabël të mbrojtjeve të fluksit monetar.

Çështja (a) – A mundet një derivativ që është përdorur për të drejtuar rrezikun e normës së interesit mbi bazë neto të përcaktohet sipas SNK 39 si një instrument mbrojtës në mbrojtjen me vlerën e drejtë ose në mbrojtjen e fluksit të mjeteve monetare të një ekspozimi bruto?

Të dy llojet e përcaktimeve janë të mundshme sipas SNK 39. Një njësi ekonomike mund të përcaktojë derivativin e përdorur në aktivitetet e drejtimit të rrezikut të normës së interesit edhe në mbrojtjen me vlerën e drejtë të aktiveve, pasiveve dhe angazhimeve të përcaktuara ose edhe në mbrojtjen e fluksit të mjeteve monetare të transaksioneve parashikuese, të tilla si riinvestimet e parashikuara të hyrjeve të mjeteve monetare, rifinancimi i parashikuar ose zëvendësimi i një detyrimi financiar, dhe pasojat e fluksit monetar të rivendosjes të normave të interesit për një aktiv ose pasiv.

Në terma ekonomikë, nuk ka rëndësi nëse instrumenti derivativ konsiderohet si një mbrojtje me vlerën e drejtë ose si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare. Sipas të dyja këndvështrimeve të ekspozimit, derivativi ka të njëjtin efekt ekonomik në zvogëlimin e ekspozimit neto. Për shembull, një swap normash interesi me arkëtime fikse, pagesa variabël mund të përdoret si në mbrojtjen e fluksit të mjeteve monetare të një aktivi me normë variabël, ashtu dhe në mbrojtjen me vlerën e drejtë të një pasivi me normë fikse. Sipas të dyja këndvështrimeve, vlera e drejtë ose fluksit të mjeteve monetare të swap-it kompensojnë ekspozimin ndaj ndryshimeve në normën e interesit. Megjithatë, pasojat kontabël ndryshojnë në varësi të faktit nëse derivativi është përcaktuar si një mbrojtje me vlerën e drejtë apo si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare, siç është diskutuar në çështjen (b).

Për ta ilustruar: një bankë ka aktivet dhe pasivet e mëposhtme me një maturim për dy vjet.

	Interesi variabël	Interesi fiks
	NJM	NJM
Aktivët	60	100
Pasivët	(100)	(60)
Efekti neto	(40)	40

Banka nxjerr një swap dyvjeçar me një principal nominal 40NJM për të arkëtuar norma interesi variabël dhe për të paguar norma interesi fikse për të mbrojtur ekspozimin neto. Siç është diskutuar më sipër, kjo mund të shikohet dhe të përcaktohet ose si një mbrojtje me vlerën e drejtë për 40NJM të aktiveve me normë fikse, ose si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare për 40NJM të pasiveve me normë variabël.

Çështja (b) – Cilat janë çështjet kritike për të vendosur nëse një derivativ që është përdorur për të drejtuar rrezikun e normës së interesit mbi bazë neto të përcaktohet si një instrument mbrojtës në një mbrojtje me vlerën e drejtë ose në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare të një ekspozimi bruto?

Këto çështje kritike kanë të bëjnë me vlerësimin e mbrojtjes efektive në prani të rrezikut të parapagimit dhe të aftësisë së sistemeve të informacionit për të lidhur drejtpërdrejt ndryshimet e vlerës së drejtë ose fluksit monetar të instrumenteve mbrojtës, përkatësisht, me ndryshimet në vlerën e drejtë ose e fluksit monetar të instrumenteve të mbrojtur, siç trajtohet më poshtë.

Për qëllime kontabël, përcaktimi i derivativit si mbrojtje ndaj ekspozimit të vlerës së drejtë ose të fluksit monetar është i rëndësishëm, sepse të dy kërkesat e kualifikimit për kontabilitet mbrojtës dhe njohja e fitimeve ose humbjeve neto të mbrojtjes për këto kategori janë të ndryshme. Shpesh është më e thjeshtë të demonstrohet efektiviteti i lartë për mbrojtjen e fluksit të mjeteve monetare, se sa për mbrojtjen me vlerën e drejtë.

Efektet e parapagimeve

Rreziku i qenësishëm i parapagimit në shumë instrumente financiare prek vlerën e drejtë të një instrumenti dhe programimin e fluksit monetar të tij, si dhe ndikon në testin e efektivitetit për mbrojtjet me vlerën e drejtë dhe në testin me probabilitet të lartë të mbrojtjeve të fluksit monetar, përkatësisht.

Shpesh, efektiviteti është më vështirë të arrihet për mbrojtjet me vlerën e drejtë, sesa mbrojtjet e fluksit monetar kur instrumenti i mbrojtur është subjekt i rrezikut të parapagimit. Për të kualifikuar për kontabilitet mbrojtës një mbrojtje me vlerën e drejtë, ndryshimet në vlerën e drejtë të instrumentit derivativ mbrojtës duhet të priten të jenë mjaft efektive në kompensimin e ndryshimeve në vlerën e drejtë të elementit të mbrojtur (SNK 39.88(b)). Ky test mund të jetë i vështirë për t'u arritur, për shembull, derivativi mbrojtës është një kontratë e ardhshme që ka një afat fiks dhe aktive financiare të mbrojtura që janë subjekt i parapagimeve nga huamarrësi. Gjithashtu, mund të jetë e vështirë të arrihet në përfundimin se, për një portofol aktivesh me normë fikse që janë subjekt i parapagimit, ndryshimet në vlerën e drejtë për secilin zë individual në grup priten të jetë afërsisht proporcional me ndryshimet e përgjithshme në vlerën e drejtë që i përket rrezikut të mbrojtur të grupit. Edhe pse rreziku i mbrojtur është një normë interesi bazë, për të arritur në përfundimin se ndryshimet e vlerës së drejtë do të jenë proporcionale për secilin zë të portofolit, mund të jetë e nevojshme të zërthohet portofoli i aktivitetit në kategori, bazuar në afatin, kuponin, kredinë, tipin e huasë dhe karakteristika të tjera.

Në terma ekonomikë, një instrument derivativ i ardhshëm (forward) mund të përdoret për mbrojtjen e aktiveve që janë subjekt i parapagimit, por do të ishte më efektiv vetëm për lëvizje të vogla në normat e interesit. Një vlerësim i arsyeshëm i parapagimeve mund të bëhet për një mjedis të dhënë normash interesi dhe pozicioni derivativ mund të rregullohet për ndryshimet e mjedisit të normave të interesit. Në qoftë se strategjia e drejtimit të rrezikut të një njësie ekonomike është që të rregullojë periodikisht shumën e instrumentit mbrojtës, për të pasqyruar ndryshimet në pozicionin e mbrojtur, atëherë kërkohet që ajo të demonstrojë se mbrojtja pritet të jetë mjaft efektive vetëm për periudhën deri sa shumat e instrumentit

mbrojtës të rregullohet në vijim. Megjithatë, për këtë periudhë, pritshmëria e efektivitetit duhet të bazohet në ekspozimet ekzistuese të vlerës së drejtë dhe në lëvizjet potenciale të normës së interesit, pa marrë parasysh rregullimet e ardhshme për këto pozicione. Për më tepër, ekspozimi i vlerës së drejtë drejtpërdrejt ndaj rrezikut të parapagimit, në përgjithësi, mund të mbrohet nga opsionet.

Për të kualifikuar për kontabilitet mbrojtës një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare, parashikimi i fluksit monetar, përfshirë riinvestimin e hyrjeve të mjeteve monetare ose rifinancimin e daljeve të mjeteve monetare, duhet të jetë me probabilitet të lartë (SNK 39.88(c)) dhe mbrojtja e pritshme të jetë mjaft efektive në arritjen e kompensimit të ndryshimeve në fluksin monetar të elementit të mbrojtur dhe instrumentit mbrojtës (SNK 39.88(b)). Parapagimet prekin programimin e flukseve të mjeteve monetare, dhe si rrjedhim probabilitetin e ndodhjes së transaksionit parashikues. Nëse mbrojtja është vendosur për qëllime të drejtimit të rrezikut mbi bazë neto, një njësi ekonomike mund të ketë nivele të mjaftueshme fluksesh mjeteve monetare, me probabilitet të lartë, mbi bazë bruto, për të mbështetur përcaktimin për qëllime kontabël të transaksioneve parashikuese të lidhura me një pjesë të flukseve bruto të mjeteve monetare si element i mbrojtur. Në këtë rast, pjesa e flukseve bruto të mjeteve monetare të përcaktuara si të mbrojtura mund të zgjidhen të jenë të barabarta me shumën e flukseve neto të mjeteve monetare të mbrojtura për qëllime të drejtimit të rrezikut.

Konsiderata për sistemet

Trajtimi kontabël i mbrojtjeve me vlerën e drejtë ndryshon nga ai për mbrojtjet e fluksit monetar. Zakonisht është më e lehtë të përdoren sistemet ekzistuese për të drejtuar dhe gjurmuar mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare se sa mbrojtjet me vlerën e drejtë.

Sipas kontabilitetit mbrojtës me vlerën e drejtë, aktivet ose pasivet, që janë përcaktuar si të mbrojtur, rimaten për këto ndryshime në vlerën e drejtë gjatë periudhës mbrojtëse, që lidhen drejtpërdrejt me rrezikun nga i cili mbrohen. Këto ndryshime rregullojnë vlerën kontabël (neto) të elementit të mbrojtur dhe për aktivet dhe pasivet që janë të ndjeshëm ndaj interesit mund të bëhet një rregullim i normës së interesit efektiv të elementit të mbrojtur (SNK 39.89). Si pasojë e aktiveve mbrojtëse me vlerën e drejtë, ndryshimet në vlerën e drejtë duhet të shpërndahen sipas aktiveve ose pasiveve që janë të mbrojtur, me qëllim që njësi ekonomike të jetë në gjendje të rillogaritë normat e interesit efektiv të tyre, të përcaktojë amortizimin e mëpasshëm të rregullimit të vlerës së drejtë në fitim ose humbje, dhe të përcaktojë shumën që duhet të njihet në fitim ose humbje kur aktivet shiten ose pasivet shlyhen (SNK 39.89 dhe SNK 39.92). Për të përmbushur kërkesat për kontabilitetin mbrojtës me vlerën e drejtë, në përgjithësi është e nevojshme të vendoset një sistem për të gjurmuar ndryshimet në vlerën e drejtë, të lidhura drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur, duke i lidhur këto ndryshime me elementët individualë të mbrojtur, rillogaritë norma e interesit efektiv e elementit të mbrojtur dhe amortizohen ndryshimet në fitim ose humbje përgjatë jetës së elementit përkatës të mbrojtur.

Sipas kontabilitetit mbrojtës të fluksit monetar, fluksi monetar në lidhje me transaksionet parashikuese, të përcaktuara si të mbrojtura, pasqyrojnë ndryshimet në normat e interesit. Rregullimi për ndryshimet në vlerën e drejtë e instrumentit mbrojtës derivativ fillimisht njihet në kapitalin neto (SNK 39.95). Për të përmbushur kërkesat e kontabilitetit mbrojtës për fluksin e mjeteve monetare, është e nevojshme të përcaktohet se kur rregullimet në kapitalin neto, si rezultat i ndryshimeve në vlerën e drejtë të instrumentit mbrojtës, duhet të njihet në fitim ose humbje (SNK 39.100 dhe SNK 39.101). Për mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare, nuk është e nevojshme të krijohet një sistem i veçantë për të bërë këtë përcaktim. Sistemi i përdorur për të përcaktuar masën e ekspozimit neto siguron bazën për planifikimin e ndryshimeve në flukset monetare të derivativit dhe njohjen e këtyre ndryshimeve në fitim ose humbje.

Momenti i njohjes në fitim ose humbje mund të përcaktohet kur mbrojtja lidhet me ekspozimin ndaj ndryshimeve në flukset monetare. Transaksionet parashikuese që janë të mbrojtura mund të shoqërohen me shumën specifike të principalit në periudhat specifike të ardhshme të përbëra nga aktivet me normë variabël dhe hyrjet e mjeteve monetare të investuara ose detyrimet me normë variabël dhe daljet e mjeteve monetare të rifinancuara, secila prej tyre krijon një ekspozim të fluksit të mjeteve monetare ndaj rrezikut të ndryshimeve në normat e interesit. Shumat specifike të principalit në periudhat specifike të ardhshme janë të barabarta me shumën imagjinare të instrumentit derivativ mbrojtës dhe mbrohen vetëm për periudhën që lidhet me rivlerësimin ose maturimin e këtij instrumenti, kështu që ndryshimet në fluksin e mjeteve monetare si rezultat i ndryshimeve në normat e interesit krahasohen me instrumentin derivativ mbrojtës. SNK 39.100 specifikon që shumat e njohura në kapitalin neto duhet të njihen në fitim ose humbje në të njëjtën periudhë ose periudha gjatë të cilave elementi i mbrojtur prek fitimin ose humbjen.

Çështja (c) – Nëse një marrëdhënie mbrojtëse përcaktohet si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare në lidhje me ndryshimet në fluksin e mjeteve monetare që rrjedhin nga ndryshimet në normat e interesit, çfarë do të përfshihej në dokumentacionin e kërkuar nga SNK 39.88(a)?

Në dokumentacion do të përfshihet sa vijon.

Marrëdhënia mbrojtëse – Skeduli i maturimit të fluksit të mjeteve monetare, i përdorur për qëllime të drejtimit të rrezikut për të përcaktuar ekspozimet ndaj mospërputhjeve kontabël të fluksit monetar mbi bazë neto, do të ishte pjesë e dokumentacionit të marrëdhënies mbrojtëse.

Objekti dhe strategjia e njësisë ekonomike për drejtimin e rrezikut për të ndërmarrë mbrojtjen - Objekti i drejtimit të përgjithshëm të rrezikut nga njësi ekonomike dhe strategjia për mbrojtjen e ekspozimeve ndaj rrezikut të normës së interesit do të ishte pjesë e objektivit dhe strategjisë së mbrojtjes.

Tipi i mbrojtjes – Mbrojtja dokumentohet si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare.

Elementi i mbrojtur – Elementi i mbrojtur dokumentohet si një grup transaksionesh parashikuese (flukset monetare të interesit) që priten të ndodhin me një shkallë të lartë probabiliteti në periudhat e ardhshme të specifikuar, për shembull, të planifikuara mbi bazë mujore. Elementi i mbrojtur mund të përfshijë flukset monetare të interesit që rrjedhin nga riinvestimi i hyrjeve të mjeteve monetare, duke përfshirë rivendosjen e normave të interesit mbi aktivet, ose nga rifinancimi i daljeve të mjeteve monetare, përfshirë rivendosjen e normave të interesit mbi pasivet dhe zëvendësimet e pasiveve financiare. Siç është diskutuar në çështjen (e), transaksionet parashikuese plotësojnë testin e probabilitetit nëse ka nivele të mjaftueshme të flukseve monetare me probabilitet të lartë në periudhat e specifikuar të ardhshme për ruajtje shumat e mbrojtura si të mbrojtura mbi bazë bruto.

Rreziku i mbrojtur – Rreziku i përcaktuar si i mbrojtur dokumentohet si një pjesë e ekspozimit të përgjithshëm ndaj ndryshimeve në normat e specifikuar të interesit, shpesh norma interesi pa rrezik ose normë ndërbankare e ofruar, zakonisht për të gjithë zërat në grup. Për të patur siguri që testi i mbrojtjes efektive është bërë në fillimin e saj dhe rrjedhimisht, pjesa e përcaktuar e mbrojtur nga rreziku i normës së interesit mund të dokumentohet si e bazuar në të njëjtën kurbë të interesit sikurse instrumenti derivativ mbrojtës.

Instrumenti mbrojtës – Çdo instrument derivativ mbrojtës dokumentohet si mbrojtje e shumave të specifikuar në periudhat e ardhshme në lidhje me transaksionet parashikuese që ndodhin në këto periudha të përcaktuara si të mbrojtura.

Metoda e vlerësimit të efektivitetit - Testi i efektivitetit dokumentohet që është matur duke krahasuar ndryshimet në flukset e mjeteve monetare të derivativëve të shpërndara në periudhat e përshtatshme në të cilat ato përcaktohen si një mbrojtje ndaj ndryshimeve në flukset e mjeteve monetare të transaksioneve parashikuese që janë të mbrojtura. Matja e ndryshimeve në fluksin e mjeteve monetare bazohet në kurbat e përshtatshme të interesit të derivativëve dhe zërave të mbrojtur.

Çështja (d) – Nëse marrëdhënia mbrojtëse përcaktohet si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare, si e plotëson kërkesën njësia ekonomike se pret të ketë efektivitet të lartë për të bërë kompensimin e ndryshimeve në SNK 39.88(b)?

Njësia ekonomike mund të demonstrojë se pret të ketë një efektivitet të lartë duke bërë analiza që vërtetojnë një korrelacion të lartë të së kaluarës dhe të ardhmes së parashikuar midis rrezikut të normës së interesit i përcaktuar si i mbrojtur dhe rrezikut të normës së interesit të instrumentit mbrojtës. Dokumentacioni ekzistues i raportit të mbrojtjes i përdorur në vendosjen e kontratave derivativëve, mund të shërbejë gjithashtu për të demonstruar pritshmërinë e efektivitetit.

Çështja (e) – Nëse marrëdhënia mbrojtëse është përcaktuar si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare, si do ta demonstrojë njësia ekonomike probabilitetin e lartë në kryerjen e transaksioneve parashikuese siç kërkohet nga SNK 39.88(c)?

Njësia ekonomike mund ta bëjë këtë duke përgatitur një plan të maturimit të fluksit të mjeteve monetare, ku tregohet se ekzistojnë nivele të mjaftueshme totale bruto të fluksit monetar të pritshëm, duke përfshirë efektet e rivendosjes së normave të interesit për aktivet ose pasivet, për të vërtetuar se transaksionet parashikuese, që janë përcaktuar si të mbrojtura, kanë probabilitet të lartë të ndodhin. Një plan i tillë duhet të mbështetet nga synimet e deklaruara të drejtimit dhe praktika e kaluar e riinvestimit të hyrjeve të mjeteve monetare dhe rifinancimit të daljeve të mjeteve monetare.

Për shembull, një njësi ekonomike mund të parashikojë hyrjet totale bruto të mjeteve monetare për 100NJM dhe daljet totale bruto për 90NJM në një periudhë kohore të veçantë në të ardhmen e afërt. Në këtë rast, ajo mund të dojë të përcaktojë riinvestimin parashikues të hyrjeve bruto të mjeteve monetare për 10NJM si element i mbrojtur në periudhën e ardhshme. Nëse janë të specifikuar, nga pikëpamje kontraktuale, më tepër se 10NJM dhe ka rrezik të ulët të kredisë, njësia ekonomike ka një evidencë të fortë për të mbështetur pohimin se hyrjet bruto të mjeteve monetare prej 10NJM janë me probabilitet të lartë të ndodhin dhe gjithashtu, për të mbështetur përcaktimin e riinvestimit parashikues të tyre si të mbrojtur për një pjesë të veçantë të periudhës së investimit. Gjithashtu, ndodhja me probabilitet të lartë e transaksioneve parashikuese mund të demonstrohet sipas rrethanave të tjera.

Çështja (f) – Nëse marrëdhënia mbrojtëse përcaktohet si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare, si do ta vlerësojë dhe matë njësia ekonomike efektivitetin sipas SNK 39.88(d) dhe SNK 39.88(e)?

Efektiviteti kërkohet të matet, të paktën, në kohën që njësia ekonomike përgatit pasqyrat financiare vjetore të saj ose ato të ndërmjetme. Megjithatë, njësia ekonomike mund të dojë ta matë më shpesh mbi baza periodike të specifikuar, si në fund të çdo muaji ose të një periudhe raportimi të përshtatshme. Gjithashtu, ai matet sa herë që pozicionet derivative të përcaktuara si instrumente mbrojtëse ndryshohen ose mbrojtjet përfundojnë, për të siguruar që njohja në fitim ose humbje e ndryshimeve në vlerën e drejtë mbi aktivet dhe pasivet dhe njohja e ndryshimeve në vlerën e drejtë të instrumenteve derivative të përcaktuara si mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare, janë të përshtatshme.

Ndryshimet në flukset e mjeteve monetare të derivativit llogariten dhe shpërndahen në periudhat e përshtatshme në të cilat derivativi përcaktohet si një mbrojtje dhe krahasohen me llogaritjet e ndryshimeve në flukset e mjeteve monetare të transaksioneve parashikuese. Llogaritjet bazohen në kurbat e interesit të përdorura për zërat e mbrojtur, instrumentet derivative mbrojtëse dhe normat e interesit të zbatueshme për periudhat e specifikuar që janë të mbrojtura.

Skeduli i përdorur për të përcaktuar efektivitetin mund të mbahet dhe të përdoret si bazë për të përcaktuar periudhën në të cilën fitimet dhe humbjet neto mbrojtëse, të njohura fillimisht në kapitalin neto, riklasifikohen duke i transferuar nga kapitali neto në fitim ose humbje.

Çështja (g) – Nëse marrëdhënia mbrojtëse përcaktohet si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare, si e bën njësia ekonomike trajtimin kontabël të mbrojtjes?

Mbrojtja trajtohet si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare në përputhje me kushtet në SNK 39.95–SNK 39.100, si vijon:

- (i) pjesa e fitimeve dhe humbjeve neto nga derivativët mbrojtës, e përcaktuar si rezultat i mbrojtjeve efektive, njihet në kapitalin neto sa herë që matet efektiviteti; dhe
- (ii) pjesa joefektive e fitimeve dhe humbjeve neto që rrjedh nga derivativët mbrojtës njihet në fitim ose humbje.

SNK 39.100 specifikon që shumat e njohura në kapitalin neto duhet të njihen në fitim ose humbje në të njëjtën periudhë ose periudha gjatë të cilave elementi i mbrojtur prek fitimin ose humbjen. Kështu, kur ndodhin transaksionet parashikuese, shuma e njohur më parë në kapitalin neto njihet në fitim ose humbje. Për shembull, nëse një swap normash interesi përcaktohet si një instrument mbrojtës për një seri fluksesh parashikuese të mjeteve monetare, ndryshimet në flukset monetare të swap-it njihen në fitim ose humbje në periudhat kur flukset monetare të parashikuese dhe ato të swap-it kompensojnë njera-tjetrën.

Çështja (h) – Nëse marrëdhënia mbrojtëse përcaktohet si një mbrojtje e fluksit monetar, cili është trajtimi i fitimeve dhe humbjeve neto kumulative të njohura në kapitalin neto kur instrumenti mbrojtës ka pushuar së ekzistuar si i tillë në mënyrë të parakohshme, kriteri i kontabilitetit mbrojtës nuk plotësohet më, ose transaksionet parashikuese të mbrojtura nuk priten më të ndodhin?

Nëse instrumenti mbrojtës ka pushuar së ekzistuar si i tillë në mënyrë të parakohshme ose kriteret e kualifikimit për kontabilitetin mbrojtës nuk plotësohen më, për shembull, transaksioni parashikues nuk ka më probabilitet të lartë ndodhjeje, fitimi ose humbja neto kumulative e njohur në kapitalin neto mbetet në të derisa ky transaksion të ndodhë (SNK 39.101(a) dhe SNK 39.101(b)). Nëse transaksionet parashikuese të mbrojtura nuk priten më të ndodhin, fitimi ose humbja neto kumulative njihet në fitim ose humbje (SNK 39.101(c)).

Çështja (i) - SNK 39.75 tregon që një marrëdhënie mbrojtëse nuk mund të përcaktohet për vetëm një pjesë të periudhës kohore në të cilën instrumenti mbrojtës është në qarkullim. Nëse marrëdhënia mbrojtëse përcaktohet si një mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare, dhe mbrojtja në vijim nuk e kalon testin e të qenurit mjaft efektive, a e ndalon SNK 39.75 ripërcaktimin e instrumentit mbrojtës?

Jo. SNK 39.75 tregon që një instrument derivativ nuk mund të përcaktohet për vetëm një pjesë të periudhës kohore në të cilën instrumenti mbrojtës është në qarkullim. SNK 39.75 nuk i referohet periudhës fillestare deri në maturim të instrumentit derivativ. Nëse nuk arrihet të ketë mbrojtje efektive, pjesa joefektive e fitimit ose humbje neto nga instrumenti derivativ njihet menjëherë në fitim ose humbje (SNK 39.95(b)) dhe kontabiliteti mbrojtës i bazuar në përcaktimin e mëparshëm të marrëdhënies mbrojtëse nuk mund të vazhdojë (SNK 39.101). Në këtë rast, instrumenti derivativ mund të ripërcaktohet në mënyrë prospektive si një instrument mbrojtës në një marrëdhënie mbrojtëse që kënaq kushtet e nevojshme. Instrumenti derivativ duhet të ripërcaktohet si një mbrojtje për tërë periudhën kohore që ai është në qarkullim.

Çështja (j) – Për mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare, nëse një derivativ përdoret për të drejtuar ekspozimin neto ndaj rrezikut të normës së interesit dhe përcaktohet si një mbrojtje e fluksit monetar për flukset monetare parashikuese të interesit ose pjesët e tyre mbi bazë neto, a shkakton ndodhja e një transaksioni parashikues, i mbrojtur, një aktiv ose pasiv që do bënte të mbeteshin në kapitalin neto një pjesë e fitimeve ose humbjeve neto mbrojtëse që janë njohur në të?

Jo. Në marrëdhënien mbrojtëse të përshkruar më sipër në çështjen (c), elementi i mbrojtur është një grup transaksionesh parashikuese që përbëhet nga flukset monetare të interesit në periudhat e ardhshme të specifikuara. Transaksionet parashikuese të mbrojtura nuk çojnë në njohjen e aktiveve ose pasiveve dhe efekti i ndryshimeve të normave të interesit, që janë përcaktuara si të mbrojtura, njihet në fitim ose humbje në periudhën në të cilën ndodhin transaksionet parashikuese. Ndonëse kjo i përket tipeve të mbrojtjeve të përshkruara këtu, nëse, në fakt, derivativi përcaktohet si një mbrojtje e blerjes parashikuese të një aktivi financiar ose lindjes së një detyrimi financiar, fitimet ose humbjet neto përkatëse, të njohura drejtpërdrejt në kapitalin neto riklasifikohen në fitim ose humbje në të njëjtën periudhë ose periudha gjatë të cilave aktivi i blerë ose pasivi i hyrë prek fitimin ose humbjen (në periudhat që njihen shpenzime interesi). Megjithatë, nëse një njësi ekonomike pret në çdo kohë që e gjithë ose një pjesë e humbjes neto e njohur drejtpërdrejt në kapitalin neto nuk do të mbulohej në një ose më shumë periudha të ardhshme, ajo menjëherë do ta riklasifikojë në fitim ose humbje këtë shumë që nuk pritet të mbulohet.

Çështja (k) – Në përgjigjen e dhënë më sipër për çështjen (c) është treguar që elementi i mbrojtur i përcaktuar është një pjesë e ekspozimit të fluksit të mjeteve monetare. A e lejon SNK 39 një pjesë të ekspozimit të fluksit të mjeteve monetare të përcaktohet si një element i mbrojtur?

Po. SNK 39 nuk e jep në mënyrë specifike për të bërë mbrojtjen e një pjesë të ekspozimit ndaj rrezikut të fluksit monetar të një transaksioni parashikues. Megjithatë, SNK 39.81 specifikon që një aktiv ose pasiv financiar mund të jetë një

element i mbrojtur përta i përket rreziqeve të lidhura vetëm me një pjesë të flukseve monetare ose të vlerës së drejtë të tyre, nëse mund të matet efektiviteti. Aftësia për të mbrojtur një pjesë të ekspozimit ndaj rrezikut të fluksit monetar, që vjen nga rivendosja e normave të interesit për aktivet dhe pasivet, bën që një pjesë e flukseve të mjeteve monetare që rrjedhin nga riinvestimet parashikuese të hyrjeve të mjeteve monetare ose rifinancimi apo zëvendësimi i pasiveve financiare të mund të mbrohen. Baza e kualifikimit si një element i mbrojtur i një pjesë të ekspozimit është aftësia për të matur efektivitetin. Kjo mbështetet më tej nga SNK 39.82, i cili specifikon se një aktiv ose pasiv jofinanciar mund të mbrohet vetëm në tërësinë e tij ose për rrezikun e monedhës së huaj, por jo për një pjesë të rreziqeve të tjera, për shkak të vështirësisë së izolimit dhe matjes së pjesës përkatëse të ndryshimeve të flukseve të mjeteve monetare ose vlerës së drejtë që i përkasin një rreziku specifik. Kështu, duke supozuar se mund të matet efektiviteti, një pjesë e ekspozimit ndaj rrezikut e fluksit monetar të transaksioneve parashikuese që lidhen, për shembull, me rivendosjen e normave të interesit për një aktiv ose pasiv me normë variabël, mund të përcaktohet si një element i mbrojtur.

Çështja (I) – Në përgjigjen e dhënë më sipër për çështjen (c) është treguar se elementi i mbrojtur dokumentohet si një grup transaksionesh parashikuese. Meqë këto transaksione do të kenë terma të ndryshme kur ato të ndodhin, përfshirë ekspozimin ndaj rreziqeve të kreditimit, maturitetet dhe tiparet e opsionit, si mund të plotësojë një njësi ekonomike testet e kërkuara në SNK 39.78 dhe SNK 39.83 për grupet e mbrojtura që kanë karakteristika të ngjashme rreziku?

SNK 39.78 parashikon mbrojtjen për një grup aktive, pasive, angazhimesh të përcaktuara ose transaksionesh me karakteristika të ngjashme rreziku. SNK 39.83 jep udhëzim shtesë dhe specifikon që mbrojtja e portofolit lejohet nëse plotësohen dy kushtet, domethënë: zërat individualë në portofol kanë të njëjtin rrezik të përbashkët për të cilin ata janë përcaktuar dhe ndryshimi në vlerën e drejtë që i takon rrezikut të mbrojtur për secilin zë individual në grup pritet të jetë përafërsisht në përpjesëtim me ndryshimin e përgjithshëm në vlerën e drejtë.

Kur njësi ekonomike e lidh një instrument derivativ me ekspozimin bruto, në mënyrë tipike, elementi i mbrojtur është një grup transaksionesh parashikuese. Për mbrojtjen e fluksit monetar në lidhje me një grup transaksionesh parashikuese, transaksionet parashikuese dhe aktivet ose pasivet që janë të rivlerësuar mund të kenë ekspozim të përgjithshëm ndaj rreziqeve të ndryshme. Ekspozimi i transaksioneve parashikuese varet nga termit e pritshme si ato që lidhen me ekspozimin ndaj rreziqeve të kreditimit, maturitetet, opsionet dhe tiparet e tjera. Ndonëse ekspozimet ndaj rrezikut të përgjithshëm mund të jenë të ndryshme për zërat individualë në grup, mund të përcaktohet si i mbrojtur një rrezik specifik i qenësishëm në çdo zë të grupit.

Zërat në portofol nuk është e nevojshme të kenë të njëjtin ekspozim të përgjithshëm ndaj rrezikut që ata të kenë të njëjtin rrezik të përbashkët për të cilin janë përcaktuar si të mbrojtur. Një rrezik i zakonshëm tipik që kanë të përbashkët instrumentet financiare të një portofoli është ekspozimi ndaj ndryshimeve në normat e interesit pa rrezik ose bazë ose ndaj ndryshimeve në normat e specifikuar që kanë një ekspozim ndaj rrezikut të kredisë të barabartë me atë të instrumentit të cilësuar si me shkallën më të lartë të kreditimit në portofol (d.m.th. instrumenti me rrezikun më të ulët të kredisë). Nëse instrumentet që janë të grupuar në një portofol kanë ekspozim të ndryshëm ndaj rreziqeve të kreditimit, ato mund të mbrohen si grup për një pjesë të ekspozimit. Rreziku që ata kanë të përbashkët, që është përcaktuar si i mbrojtur, është ekspozimi ndaj ndryshimeve në normat e interesit nga instrumenti i klasifikuar si me shkallën më të lartë të kreditimit në portofol. Një gjë e tillë bën që ndryshimi në vlerën e drejtë, i lidhur drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur për çdo zë individual në grup, pritet të jetë përafërsisht proporcional me ndryshimin e përgjithshëm në vlerën e drejtë, i lidhur drejtpërdrejt me rrezikun e mbrojtur të grupit. Si rrjedhim, mund të mos ketë efektivitet nëse instrumenti mbrojtës ka një cilësi të kredisë që është e papërfillshme kundrejt asaj të instrumentit me shkallë më të lartë kreditimi që është i mbrojtur, përderisa një marrëdhënie mbrojtëse përcaktohet për një instrument mbrojtës në tërësi (SNK 39.74). Për shembull, nëse portofoli i aktiveve përbëhet nga aktivet e klasifikuara A, A, BB dhe B, dhe normat aktuale të tregut të interesit janë përkatësisht LIBOR+20 pikë bazë, LIBOR+40 pikë bazë dhe LIBOR+60 pikë bazë, një njësi ekonomike mund të përdorë një swap që bën pagesa me normë interesi fikse dhe për të cilin bëhen pagesa me normë interesi variabël bazuar në LIBOR, për të mbrojtur ekspozimin ndaj normave variabël të interesit. Nëse LIBOR është përcaktuar si i mbrojtur, marzhet e kredisë mbi LIBOR në zërat e mbrojtur përjashtohen nga marrëdhënia mbrojtëse e përcaktuar dhe vlerësimi i mbrojtjes efektive.

F.6.3 Shembull ilustrues i zbatimit të mënyrës së dhënë në Pyetjen F.6.2

Qëllimi i këtij shembulli është të ilustron procesin e krijimit, monitorimit dhe i rregullimit të pozicioneve mbrojtëse dhe kualifikimit të kontabilitetit mbrojtës të fluksit monetar në zbatimin e metodës së kontabilitetit mbrojtës të përshkruar në Pyetjen F.6.2, kur një institucion financiar drejton rrezikun e normës së interesit mbi bazë të gjerë, në nivel njësie ekonomike. Në fund, ky shembull identifikon një metodologji që lejon përdorimin e kontabilitetit mbrojtës dhe i jep përparësi sistemeve të drejtimit të rrezikut ekzistues në mënyrë të tillë që shmanget ndryshimet e panevojshme në të, evidencën kontabël dhe ndjekjen e panevojshme.

Metoda e ilustruar këtu pasqyron vetëm një numër procesesh të drejtimit të rrezikut, që mund të përdoren dhe të kualifikohen për kontabilitet mbrojtës. Përdorimi i saj nuk synon të sugjerojë që nuk mund ose nuk duhet të përdoren alternativa të tjera. Gjithashtu, metoda që është ilustruar mund të zbatohet në rrethana të tjera (të tilla si për mbrojtjen e fluksit monetar të njësisë tregtare), për shembull, mbrojtja e zëvendësimit të financimit të letrave tregtare.

Identifikimi, vlerësimi dhe zvogëlimi i ekspozimit ndaj rrezikut të fluksit të mjeteve monetare.

Diskutimi dhe ilustrimi që vijon, fokusohet në aktivitetet e drejtimit të rrezikut të një institucioni financiar që drejton rrezikun e normës së interesit nëpërmjet analizës së flukseve monetare të pritshme në një monedhë të veçantë me bazë të gjerë. Analizat e fluksit monetar përbëjnë bazën për identifikimin e rrezikut të normës së interesit të njësisë ekonomike, hyrjen në transaksione mbrojtëse për të drejtuar rrezikun, vlerësimin e efektivitetit të aktivitetit të drejtimit të rrezikut dhe kualifikimin për zbatimin e kontabilitetit mbrojtës të fluksit monetar.

Në ilustratimet që bëhen supozohet që njësia ekonomike, institucioni financiar, ka flukset neto të pritshme të mëposhtme të mjeteve monetare dhe pozicionet mbrojtëse të veçanta në një monedhë specifike, që përbëhen nga swap-et e normave të interesit, në fillim të periudhës X0. Flukset monetare të treguara pritet të realizohen në fund të periudhës dhe prandaj shkaktohet një ekspozim ndaj rrezikut të fluksit monetar në periudhën në vazhdim, si rezultat i një riinvestimi apo rivendosjes së çmimit (rivlerësimit) të hyrjeve të mjeteve monetare ose rifinancimit apo rivendosjes të daljeve të mjeteve monetare.

Në ilustratime supozohet se njësia ekonomike ka një program të vazhdueshëm të drejtimit të rrezikut të normës së interesit. Skeduli I tregon flukset monetare të pritshme dhe pozicionet mbrojtëse që kanë ekzistuar në fillim të periudhës X0. Kjo përfshihet këtu për të patur një pikënisje për analizat. Në këtë mënyrë sigurohet një bazë për mbrojtjen ekzistuese në lidhje me vlerësimin që ndodh në fillim të periudhës X1.

Skeduli I Fundi i periudhës: flukset e pritshme të mjeteve monetare dhe pozicionet mbrojtëse							
<i>Periudha tremujore</i>	<i>X0</i>	<i>X1</i>	<i>X2</i>	<i>X3</i>	<i>X4</i>	<i>X5</i>	<i>...n</i>
<i>(njësitë)</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>
Flukset monetare neto të pritshme		1,100	1,500	1,200	1,400	1,500	x,xxx
<i>Swap-et ekzistuese e normave të interesit:</i>							
Arkëtime fikse, pagesa variabël (shumat imagjinare)	2,000	2,000	2,000	1,200	1,200	1,200	x,xxx
Pagesa fikse, arkëtime variabël (shumat imagjinare)	(1,000)	(1,000)	(1,000)	(500)	(500)	(500)	x,xxx
Ekspozimi neto mbas swap-eve ekzistuese		100	500	500	700	800	x,xxx

Skeduli paraqet pesë periudha tremujore. Analizat aktuale shtrihen për një periudhë më shumë se pesë vjet, paraqitur nëpërmjet numërimit '...n'. Një institucion financiar që drejton rrezikun e tij të interesit mbi bazë njësie ekonomike, në tërësi, e rivendos në mënyrë periodike ekspozimin ndaj rrezikut të fluksit monetar. Shpeshtësia e vlerësimeve varet nga politika që ndjek njësia ekonomike ndaj rrezikut.

Përsa i përket këtij ilustrimi, njësia ekonomike rivendos ekspozimin ndaj rrezikut të fluksit monetar në fund të periudhës X0. Hapi i parë në proces është krijimi i ekspozimeve ndaj rrezikut të parashikuar të fluksit monetar neto nga aktivet ekzistuese që përfshihen në interes dhe nga pasivët që mbartin interes, duke përfshirë zëvendësimin e aktiveve afatshkurtra dhe pasiveve afatshkurtra. Skeduli II më poshtë ilustron ekspozimin ndaj fluksit monetar neto. Një teknikë e zakonshme për vlerësimin e ekspozimit ndaj rrezikut të normave të interesit, me qëllim drejtimin e rrezikut, është analiza e ndjeshmërisë për dallimin e thellë të normës së interesit duke treguar dallimin midis aktiveve të ndjeshme ndaj normës së interesit dhe pasiveve të ndjeshme ndaj normës së interesit për intervale të ndryshme kohe. Analiza të tilla mund të përdoren si një pikënisje për identifikimin e ekspozimit të fluksit monetar ndaj rrezikut të normës së interesit për qëllime të kontabilitetit mbrojtës.

Skeduli II Fluksi monetar neto dhe rivendosimi i ekspozimit							
<i>Periudha tremujore</i>	<i>Shënime</i>	<i>X1</i>	<i>X2</i>	<i>X3</i>	<i>X4</i>	<i>X5</i>	<i>...n</i>
<i>(njësitë)</i>		<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>

Skeduli II Fluksi monetar neto dhe rivlerësimi i ekspozimit							
HYRJE E MJETEVE MONETARE DHE RIVLERËSIMI I EKSPOZIMIT - nga aktivet							
<i>Principali dhe pagesat e interesit</i>							
Normë interesi fikse afatgjatë	(1)	2,400	3,000	3,000	1,000	1,200	x,xxx
Afatshkurtër (zëvendësimi)	(1)(2)	1,575	1,579	1,582	1,586	1,591	x,xxx
Pagesat e principalit me normë interesi variabël	(1)	2,000	1,000	–	500	500	x,xxx
Interesi i vlerësuar me normë variabël	(2)	125	110	105	114	118	x,xxx
<i>Hyrjet gjithsej të pritshme të mjeteve monetare</i>		<i>6,100</i>	<i>5,689</i>	<i>4,687</i>	<i>3,200</i>	<i>3,409</i>	<i>x,xxx</i>
Tepricat e aktiveve me norma variabël	(3)	8,000	7,000	7,000	6,500	6,000	x,xxx
<i>Hyrjet e mjeteve monetare dhe rivlerësimi</i>	(4)	<i>14,100</i>	<i>12,689</i>	<i>11,687</i>	<i>9,700</i>	<i>9,409</i>	<i>x,xxx</i>
DALJE E MJETEVE MONETARE DHE RIVLERËSIMI I EKSPOZIMIT - nga pasivet							
<i>Principali dhe pagesat e interesit</i>							
Normë interesi fikse afatgjatë	(1)	2,100	400	500	500	301	x,xxx
Afatshkurtër (zëvendësimi)	(1)(2)	735	737	738	740	742	x,xxx
Pagesat e principalit me normë interesi variabël	(1)	–	–	2,000	–	1,000	x,xxx
Interesi i vlerësuar me normë variabël	(2)	100	110	120	98	109	x,xxx
<i>Daljet gjithsej të pritshme të mjeteve monetare</i>		<i>2,935</i>	<i>1,247</i>	<i>3,358</i>	<i>1,338</i>	<i>2,152</i>	<i>x,xxx</i>
Tepricat e pasiveve me norma variabël	(3)	8,000	8,000	6,000	6,000	5,000	x,xxx
<i>Daljet e mjeteve monetare dhe rivlerësimet</i>	(4)	<i>10,935</i>	<i>9,247</i>	<i>9,358</i>	<i>7,338</i>	<i>7,152</i>	<i>x,xxx</i>
EKSPOZIMET NETO	(5)	<i>3,165</i>	<i>3,442</i>	<i>2,329</i>	<i>2,362</i>	<i>2,257</i>	<i>x,xxx</i>

1 Flukset e mjeteve monetare janë vlerësuar duke përdorur termat kontraktualë dhe supozimet e bëra, bazuar në synimet e drejtimit dhe faktorët e tregut. Supozohet se aktivet dhe pasivet afatshkurtëra do të vazhdojnë të zëvendësohen në periudhat e mëvonshme. Supozimet mbi parapagimet dhe vonesat si dhe tërheqjen e depozitave

bazohen në të dhënat historike dhe të tregut. Gjithashtu, supozohet se principali si dhe hyrjet dhe daljet e mjeteve monetare nga interesi do të riinvestohen dhe rifinancohen, përkatësisht, në fund të çdo periudhe me norma interesi aktuale të tregut dhe që kanë të përbashkët ekspozimin ndaj rrezikut bazë të normës së interesit.

- 2 Normat e interesit për kontratat forward, të marra nga skeduli VI, përdoren për bërë pagesat parashikuese të interesit për instrumentet financiare me norma variabël dhe aktiveve dhe zëvendësimet e pritshme të aktiveve dhe pasiveve afatshkurtëra. Parashikimi i gjithë flukseve të mjeteve monetare është i lidhur me periudhat specifike kohore (3 muaj, 6 muaj, 9 muaj dhe 12 muaj) në të cilat ato priten të ndodhin. Për efekt të plotësisë, flukset e mjeteve monetare të interesit, që rezultojnë nga investimet, rifinancimet dhe rivlerësimet, përfshihen në skedul të treguara në vlerë bruto, edhe pse aktualisht vetëm marzhi neto mund të riinvestohet. Disa njësi ekonomike mund të mos bëjnë parashikimin e flukseve të mjeteve monetare të interesit për qëllime të drejtimit të rrezikut, sepse ato mund të përdoren për të absorbuar kostot e shfrytëzimit dhe shumat që mbeten nuk mund të jenë mjaft të rëndësishme që mund të ndikojnë në vendimet e drejtimit të rrezikut.
- 3 Fluksi monetar i parashikuar rregullohet për të përfshirë tepricat e aktivitetit dhe pasivitetit me normë variabël në çdo periudhë në të cilën këto aktive dhe pasive rivlerësohen. Shumat e principalit të këtyre aktiveve dhe pasiveve aktualisht nuk janë të paguara dhe prandaj, nuk gjenerojnë një fluks monetar. Megjithatë, meqë interesi i llogaritur mbi vlerën e principalit për secilën periudhë bazohet në normën aktuale të tregut të interesit të secilës periudhë, këto shuma të principalit ekspozojnë njësinë ekonomike ndaj të njëjtut rrezik të normës së interesit, sikur ato të ishin flukse të mjeteve monetare të riinvestuara ose rifinancuara.
- 4 Fluksi monetar parashikues dhe ekspozimet e rivlerësimit, që identifikohen në çdo periudhë, përfaqësojnë shumat e principalit të flukseve hyrëse të mjeteve monetare, që do të riinvestoheshin ose rivlerësoheshin, dhe flukset dalëse të mjeteve monetare, që do të rifinancoheshin ose rivlerësoheshin me normat e interesit të tregut që në fakt janë kur këto transaksione parashikuese ndodhin.
- 5 Fluksi monetar neto dhe ekspozimet e rivlerësuar është diferenca midis hyrjeve të mjeteve monetare dhe ekspozimeve të rivlerësimit nga aktivitetet dhe daljeve të mjeteve monetare dhe ekspozimeve të rivlerësimit nga pasivitetet. Në ilustrim, njësi ekonomike ekspozohet ndaj rrezikut të uljes së normave të interesit, sepse ekspozimi nga aktivitetet tejkalon ekspozimin nga pasivitetet dhe teprica (d.m.th. shuma neto) do të riinvestohet ose do të rivlerësohet me normën aktuale të tregut dhe nuk bëhet kompensim rifinancimi ose rivlerësim i daljeve të mjeteve monetare.

Vihet re se disa banka i trajtojnë një pjesë të depozitave pa afat që nuk mbartin interes si ekonomikisht ekuivalente me borxhin afatgjatë. Megjithatë, këto depozita nuk krijojnë një ekspozim ndaj rrezikut të fluksit monetar dhe prandaj përjashtohen nga këto analiza për qëllime kontabël.

Skeduli II *Parashikim i fluksit monetar neto dhe rivlerësimi i ekspozimeve* nuk përbën më tepër se një pikënisje për vlerësimin e ekspozimit të fluksit monetar ndaj rrezikut të normave të interesit dhe për rregullimin e pozicioneve mbrojtëse. Për të përfunduar këto analiza përfshihen pozicionet mbrojtëse të veçanta, siç tregohen në skedul III *Analizat e ekspozimeve neto të pritshme dhe pozicionet mbrojtëse*. Krahasohen ekspozimet e parashikuara të fluksit monetar neto për secilën periudhë (zhvilluar në skedul II) me pozicionet mbrojtëse ekzistuese (të marra nga skeduli I), dhe sigurohet baza për të shqyrtuar nëse duhet bërë rregullim i marrëdhënieve mbrojtëse.

Skeduli III Analizat e ekspozimeve neto të pritshme dhe pozicionet mbrojtëse						
<i>Periudha tremujore</i>	<i>X1</i>	<i>X2</i>	<i>X3</i>	<i>X4</i>	<i>X5</i>	<i>...n</i>
<i>(njësitë)</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>
Fluksi monetar neto dhe rivlerësimi i ekspozimit (Skeduli II)	3,165	3,442	2,329	2,362	2,257	x,xxx

Skeduli III Analizat e ekspozimeve neto të pritshme dhe pozicionet mbrojtëse						
Swap-et paraekzistuese në qarkullim:						
Arkëtime fikse, pagesa variabël (shumat imagjinare)	2,000	2,000	1,200	1,200	1,200	x,xxx
Pagesa fikse, arkëtime variabël (shumat imagjinare)	(1,000)	(1,000)	(500)	(500)	(500)	x,xxx
<i>Ekspozimi neto pas swap-ve paraekzistuese</i>	<i>2,165</i>	<i>2,442</i>	<i>1,629</i>	<i>1,662</i>	<i>1,557</i>	<i>x,xxx</i>
Transaksionet për rregullimin e pozicioneve mbrojtëse ekzistuese:						
Swap 1 me arkëtime fikse, pagesa variabël (shumë imagjinare, afat 10-vjet)	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	x,xxx
Swap 2 me pagesa fikse, arkëtime variabël (shumë imagjinare, afat 3-vjet)			(1,000)	(1,000)	(1,000)	x,xxx
Swap-etX						x,xxx
<i>Fluksi monetar i pambrojtur dhe rivlerësimi ekspozimit</i>	<i>165</i>	<i>442</i>	<i>629</i>	<i>662</i>	<i>557</i>	<i>x,xxx</i>

Shumat imagjinare të swap –ve të normave të interesave, që janë në qarkullim në datën e analizave, përfshihen në secilën periudhë në të cilën këto swap-e janë të pashlyera, për të ilustruar ndikimin e tyre në ekspozimet e identifikuara të fluksit monetar. Shumat imagjinare të swap-eve të normave të interesit përfshihen në secilën periudhë, sepse interesi i llogaritur mbi shumat imagjinare të secilës periudhë, dhe përbërësit variabël të normës së swap-it rivlerësohen mbi bazën e normave aktuale të tregut për tremujor. Shumat imagjinare krijojnë një ekspozim ndaj rrezikut të normave të interesit që pjesërisht është i ngjashëm me tepricat e principalit të aktiveve dhe pasiveve me norma variabël.

Ekspozimi që mbetet mbas shqyrtimit të pozicioneve ekzistuese pastaj vlerësohet për të përcaktuar deri në ç’masë janë të nevojshme pozicionet mbrojtëse. Pjesa e fillimit e skedulit III tregon fillimin e periudhës X1 duke përdorur transaksionet për norma interesi swap për të zvogëluar ekspozimet neto përtej niveleve të tolerancës të vendosura sipas politikës për drejtimin e rrezikut nga njësia ekonomike.

Vihet re që në ilustrim, ekspozimi ndaj rrezikut të fluksit monetar nuk eliminohet tërësisht. Shumë institucione financiare nuk e eliminojnë plotësisht rrezikun, por vetëm e zvogëlojnë atë brenda disa kufijve të tolerueshëm.

Llojet e ndryshme të instrumenteve derivativë mund të përdoren për të drejtuar ekspozimin e fluksit monetar ndaj rrezikut të normës së interesit të identifikuar në skedulit e parashikimit të fluksit monetar neto (Skeduli II). Megjithatë, për qëllime ilustrimi, supozohet që swap-et e normave të interesit përdoren për të gjitha aktivitetet mbrojtëse. Gjithashtu, supozohet që në periudhat në të cilat swap-et e normave të interesit duhet të pakësohen, përveç mbarimit të disa pozicioneve swap-esh të pashlyera, një swap i ri me karakteristika të kundërta kthimi shtohet në portofol.

Në skedulit III të ilustrimit më sipër, swap 1, një swap me arkëtime fikse, pagesa variabël, përdoret për të zvogëluar ekspozimin neto në periudhat X1 dhe X2. Meqë është një swap 10-vjeçar, gjithashtu zvogëlohen ekspozimet e identifikuara në periudhat e tjera të ardhshme që nuk janë treguar. Megjithatë, kjo ka ndikim në krijimin e një pozicioni super të mbrojtur në periudhat X3-X5. Swap 2, një swap normash interesi me pikënisje të ardhshme për pagesa fikse, arkëtime variabël, përdoret për të ulur shumën imagjinare të swap-eve në qarkullim në periudhat X3–X5 dhe prandaj zvogëlon pozicionet super të mbrojtura.

Gjithashtu, vihet re se në shumë situata, nuk është i nevojshëm rregullimi ose vetëm një rregullim i vetëm i pozicionit mbrojtës të veçantë për të bërë që ekspozimi të jetë brenda limitit të pranueshëm. Megjithatë, kur politika e drejtimit e rrezikut të njësive ekonomike specifikon një tolerancë shumë të ulët për rrezikun, është e nevojshme të bëhen një numër më i madh rregullimesh për pozicionet mbrojtëse mbi periudhën e parashikuar për të zvogëluar më tej çdo rrezik të mbetur.

Në masën që disa nga swap-et e normave të interesit kompensohen plotësisht me të tjera swap-e të normave të interesit që janë lidhur për qëllim mbrojtës, nuk është e nevojshme të përfshihen edhe ato në marrëdhëniet mbrojtëse të përcaktuara

për qëllime të kontabilitetit mbrojtës. Këto pozicione të kompensuara mund të kombinohen, mund të ç'përcaktohen si instrumente mbrojtëse, nëse është e nevojshme, dhe të riklasifikohen për qëllime të kontabilitetit nga portofoli mbrojtës në portofolin tregtar. Kjo procedurë kufizon shkallën me të cilën swap-et bruto duhet të vazhdojnë të jenë të përcaktuar dhe të gjurmohen në një marrëdhënie mbrojtëse për qëllime kontabile. Me qëllim ilustrimi është supozuar se 500 NJM të swap-eve të normave të interesit me arkëtim variabël kompensohen plotësisht me 500NJM swap-e normash interesi me arkëtime fikse, pagesa variabël në fillim të periudhës X1 dhe për periudhat X1–X5, dhe janë ripërcaktuar si instrumente mbrojtës dhe riklasifikohen si llogari tregtare.

Pas pasqyrit të kompensimit të këtyre pozicioneve, pozicionet e mbetura bruto të swap-it të normave të interesit nga skeduli III tregohen në skedulin IV si më poshtë.

Skeduli IV Normat e interesit të swap-eve të përcaktuara si mbrojtëse						
<i>Periudha tremujore</i>	<i>X1</i>	<i>X2</i>	<i>X3</i>	<i>X4</i>	<i>X5</i>	<i>...n</i>
<i>(njësitë)</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>
Arkëtime fikse, pagesa variabël (shumat imagjinare)	3,500	3,500	2,700	2,700	2,700	x,xxx
Pagesa fikse, arkëtime variabël (shumat imagjinare)	(500)	(500)	(1,000)	(1,000)	(1,000)	x,xxx
<i>Ekspozimi neto të swap-eve në qarkullim</i>	<i>3,000</i>	<i>3,000</i>	<i>1,700</i>	<i>1,700</i>	<i>1,700</i>	<i>x,xxx</i>

Me qëllim ilustrimi, është supozuar që swap-i 2, i lidhur në fillim të periudhës X1, kompensohet vetëm pjesërisht një swap tjetër i trajtuar si një mbrojtje dhe prandaj vazhdon të jetë i përcaktuar si një instrument mbrojtës.

Konsiderata për kontabilitetin mbrojtës

Ilustrimi i përcaktimit të marrëdhënieve mbrojtëse

Diskutimi dhe ilustrimet janë fokusuar kryesisht në konsideratat ekonomike dhe drejtimin e rrezikut në lidhje me identifikimin e tij në periudhat e ardhshme dhe rregullimin e këtij rreziku duke përdorur swap-et e normave të interesit. Këto aktivitete përbëjnë bazën për përcaktimin e marrëdhënieve mbrojtëse për qëllime të kontabilitetit.

Shembujt në SNK 39 fokusohen kryesisht në marrëdhëniet mbrojtëse që përfshijnë një element të mbrojtur të vetëm dhe një instrument mbrojtës të vetëm, por trajtohet pak dhe nuk jepet udhëzim mbi marrëdhëniet mbrojtëse të portofolit, për mbrojtjen e fluksit monetar kur rreziku drejtohet në mënyrë të centralizuar. Në këtë ilustrim, parimet e përgjithshme zbatohen për marrëdhëniet mbrojtëse përfshirë një përbërës të rrezikut në një portofol që ka rreziqe të shumfishta si rezultat i transaksioneve ose pozicioneve të shumfishta.

Ndonëse përcaktimi është i nevojshëm për të arritur kontabilitetin mbrojtës, mënyra me të cilën është përshkruar përcaktimi, gjithashtu, prek shkallën me të cilën gjykohen marrëdhëniet mbrojtëse për të qenë efektive për qëllime të kontabilitetit mbrojtës dhe shkallën me të cilën sistemi ekzistues i njësive ekonomike për drejtimin e rrezikut do të kërkohej të modifikohet për të gjurmuar aktivitetet mbrojtëse për qëllime kontabile. Kështu, një njësi ekonomike mund të dëshirojë të përcaktojë marrëdhëniet mbrojtëse në një mënyrë që shmang ndryshimet e panevojshme të sistemeve duke patur si përfitim informacionin tashmë të gjeneruar nga sistemi i drejtimit të rrezikut dhe shmang evidencën kontabël dhe gjurmues të panevojshme. Në përcaktimin e marrëdhënieve mbrojtëse, njësia ekonomike mund të shqyrtojë gjithashtu shkallën e pritshme të mosefektivitetit për ta njohur për qëllime kontabile sipas përcaktimeve alternative.

Përcaktimi i marrëdhënieve mbrojtëse kërkon të specifikojë çështje të ndryshme. Këto ilustrohen dhe diskutohen këtu nga këndvështrimi i mbrojtjes nga rreziku i normës së interesit i lidhur me flukset hyrëse të mjeteve monetare, por udhëzimi gjithashtu mund të zbatohet për të mbrojtur rrezikun e lidhur me flukset dalëse të mjeteve monetare. Padyshim është e qartë që vetëm një pjesë e ekspozimeve bruto në lidhje me flukset hyrëse të mjeteve monetare mbrohet nga swap-et e normave të interesit. Skeduli V *Marrëdhënie mbrojtëse të përgjithshme* ilustron përcaktimin e pjesës së ekspozimeve nga rreziku i riinvestimit bruto, identifikuar në skedulin II, si i mbrojtur nga swap-et e normës së interesit.

Skeduli V Marrëdhënie mbrojtëse të përgjithshme						
<i>Periudha tremujore</i>	<i>X1</i>	<i>X2</i>	<i>X3</i>	<i>X4</i>	<i>X5</i>	<i>...n</i>

Skeduli V Marrëdhënie mbrojtëse të përgjithshme						
<i>(njësitë)</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>	<i>NJM</i>
Rivlerësimi i ekspozimit të hyrjeve të mjeteve monetare (Skeduli II)	14,100	12,689	11,687	9,700	9,409	x,xxx
Swap me arkëtime fikse, pagesa variabël (Skeduli IV)	3,500	3,500	2,700	2,700	2,700	x,xxx
<i>Përqindja e ekspozimit të mbrojtur</i>	<i>24.8%</i>	<i>27.6%</i>	<i>23.1%</i>	<i>27.8%</i>	<i>28.7%</i>	<i>xx.x%</i>

Përqindja e ekspozimit të mbrojtur llogaritet si norma e shumës imagjinare të swap-eve me arkëtim fikse, pagesë variabël që janë në qarkullim pjesëtuar me ekspozimin për bruto. Vihet re që në skedulin V, në secilën periudhë, ka nivele të mjaftueshme të riinvestimeve parashikuese për të kompensuar më tepër se shuma imagjinare swap-et me arkëtim normash fikse, pagesë normash variabël dhe për të kënaqur kërkesat e kontabilitetit që transaksioni parashikues është me probabilitet të lartë.

Megjithatë, është e qartë se si swap-et e normave të interesit janë të lidhura në mënyrë specifike me rreziqet e fluksit monetar ndaj normës së interesit të përcaktuar si të mbrojtur dhe se si këto swap-e janë efektive në zvogëlimin e këtij rreziku. Përcaktimi më specifik ilustron në skedulin VI *Marrëdhëniet mbrojtëse specifike*, që paraqitet më poshtë. Jepet një mënyrë më e kuptimshme për të dhënë përcaktimin përshkrimor më të ndërlikuar të mbrojtjes duke u fokusuar në objektivin mbrojtës për të eliminuar luhatshmërinë e fluksit monetar që lidhet me ndryshimet në normat e interesit dhe për të marrë një normë interesi të barabartë me normën e vetvetishme të fiksuar në kuadrin e strukturës së normave të interesit që ekziston në fillim të mbrojtjes.

Interesi i pritshëm nga riinvestimi i flukseve hyrëse të mjeteve monetare dhe rivlerësimi i aktiveve llogaritet duke shumëzuar shumën bruto të ekspozuar me normën e ardhshme për periudhën. Për shembull, ekspozimi bruto për periudhën X2, shuma 14,100NJM shumëzohet me normën e ardhshme (forward) për periudhat X2–X5, përkatësisht 5.50 përqind, 6.00 përqind, 6.50 përqind dhe 7.25 përqind, për të llogaritur interesin e pritshëm për ato periudha tremujore bazuar në strukturën e normave të interesit. Interesi i pritshëm i mbrojtur llogaritet duke shumëzuar interesin e pritshëm të zbatueshëm për periudhën tremujore me përqindjen e ekspozimit të mbrojtur.

Skeduli VI Marrëdhënie mbrojtëse specifike						
<i>Struktura tremujore e normave të interesit</i>						
<i>Periudha tremujore</i>	<i>X1</i>	<i>X2</i>	<i>X3</i>	<i>X4</i>	<i>X5</i>	<i>...n</i>
Normat e çastit (spot)	5.00%	5.25%	5.50%	5.75%	6.05%	x.xx%
Normat e ardhshme ^(a)	5.00%	5.50%	6.00%	6.50%	7.25%	x.xx%
<i>Ekspozimet ndaj rrezikut të fluksit monetar dhe shumat e pritshme të interesit</i>						
Periudha e rivlerësimit	Koha e transaksionit parashikues	Shuma bruto e ekspozuar	Interes i pritshëm			
			NJM	NJM	NJM	NJM
2	3 muaj	14,100	→	194	212	229
3	6 muaj	12,689		190	206	230
4	9 muaj	11,687			190	212

Skeduli VI Marrëdhënie mbrojtëse specifike							
5	12 muaj	9,700		176	xxx		
6	15 muaj	9,409			xxx		
Përqindja e mbrojtur (Skeduli V) në periudhën e mëparshme							
			24.8%	27.6%	23.1%	27.8%	xx.x%
Interes i pritshëm i mbrojtur			48	52	44	49	xx
(a) Normat e ardhshme të interesit llogariten nga normat e interesit të çastit dhe për efekt të paraqitjes jepen të rrumbullakosura. Llogaritjet që mbështeten në normat e ardhshme të interesit janë bërë bazuar në normat e ardhshme të llogaritura aktualisht dhe të rrumbullakosura për efekt të paraqitjes.							

Nuk ka rëndësi nëse shuma bruto e ekspozuar është riinvestuar në borxh afatgjatë me normë interesi fiks apo në borxh me normë interesi variabël, ose në borxh afatshkurtër që zëvendësohet në secilën periudhë të mëpasshme. Ekspozimi ndaj ndryshimeve në normat e ardhshme të interesit është i njëjtë. Për shembull, në qoftë se 14, 1000NJM janë riinvestuar me një normë të fiksuar në fillim të periudhës X2 për gjashtë muaj, ajo do të riinvestohet me 5.75 përqind. Interesi i pritshëm është bazuar në normat e ardhshme 5.50 përqind për periudhën X2 dhe 6.00 përqind për periudhën X3, baraz me një normë të përzier 5.75 përqind $(1.055 \times 1.060)0.5$, e cila është norma e çastit (spot) e periudhës X2 për gjashtë muajt e tjerë.

Megjithatë, vetëm interesi i pritshëm nga riinvestimi i flukseve hyrëse të mjeteve monetare ose rivlerësimi shumëve bruto për periudhën e parë tremujore pas transaksionit parashikues që ndodh, është i përcaktuar si i mbrojtur. Interesi i pritshëm i mbrojtur jepet me anën e kutizave të hijëzuara. Ekspozimi për periudhat e mëpasshme nuk është i mbrojtur. Në shembull, pjesa e ekspozimit të normës së interesit, që është i mbrojtur, është norma e ardhshme prej 5.50 përqind për periudhën X2. Me qëllim që të vlerësohet nëse mbrojtja është efektive dhe të llogaritet mosefektiviteti aktual i mbrojtjes mbi baza vijueshmërie, njësia ekonomike duhet të përdorë informacionin mbi flukset hyrëse të mbrojtura të mjeteve monetare në skedulin VI dhe t'i krahasojë me vlerësimet e përditësuara të flukseve hyrëse të pritshme të mjeteve monetare (për shembull, një tabelë që është e ngjashme me skedulin II). Për sa kohë që flukset hyrëse të mjeteve monetare tejkalojnë ato të mbrojtura, njësia ekonomike duhet të krahasojë ndryshimin në vlerën e drejtë të flukseve hyrëse të mjeteve monetare me ndryshimin kumulativ në vlerën e drejtë të instrumentit mbrojtës për të llogaritur mbrojtjen efektive aktuale. Në qoftë se ka flukse hyrëse monetare të pritshme të interesit të pamjafueshme, atëherë do të ketë joefektivitet. Ky matet duke krahasuar ndryshimin kumulativ në vlerën e drejtë të flukseve monetare të pritshme të interesit, në masën që ato janë më pak se flukset monetare të mbrojtura, me ndryshimin kumulativ në vlerën e drejtë të instrumentit mbrojtës.

Përshkrimi i përcaktimit të marrëdhënies mbrojtëse

Siç është përmendur më parë, ka çështje të ndryshme që duhen specifikuar në përcaktimin e marrëdhënies mbrojtëse që ndërlikojnë përshkrimin e përcaktimit, por janë të nevojshme për të kufizuar joefektivitetin që duhet të njihet për efekt të kontabilitetit dhe të shmangë ndryshimet e panevojshme në sistemet dhe në llogarimbajtje. Shembulli që vijon përshkruan përcaktimin më të plotë dhe identifikon aspektet shtesë të përcaktimit, të patrajuara në ilustrimet e mëparshme.

Shembull për përcaktimin
<p><i>Objektivi i mbrojtjes</i></p> <p>Objektivi i mbrojtjes është të eliminohet rreziku i luhatjeve të normës së interesit gjatë periudhës mbrojtëse, që është jeta e swap-it të normave të interesit, dhe në fakt merret një normë interesi gjatë kësaj periudhe që është e barabartë me normën fikse të interesit mbi swap-in.</p> <p><i>Lloji i mbrojtjes</i></p> <p>Mbrojtja e fluksit të mjeteve monetare.</p> <p><i>Instrumenti mbrojtës</i></p> <p>Swap-et me arkëtim normash fikse dhe pagesë normash variabël përcaktohen si instrumente mbrojtëse. Ato mbrojnë ekspozimin e fluksit monetar ndaj rrezikut të normës së interesit.</p> <p>Çdo rivlerësim i swap-it mbron një pjesë tremujore të flukseve hyrëse monetare të interesit që rezultojnë nga:</p>

Shembull për përcaktimin
<ul style="list-style-type: none"> riinvestimi parashikues ose rivlerësimi i shumave të principalit të treguara në skedulin V. investimet e palidhura ose rivlerësimet që ndodhin pas datave së rivlerësimit të swap-it përgjatë jetës së tij dhe përfshirja e humarrësve ose huadhënësve të ndryshëm.
<p><i>Elementi i mbrojtur—I përgjithshëm</i></p> <p>Elementi i mbrojtur është një pjesë e flukseve monetare bruto të interesit, që do të rezultojë nga riinvestimi apo rivlerësimi i flukseve monetare të identifikuar në skedulin V dhe që janë të pritshme të ndodhin brenda periudhave të treguara në këtë skedul. Pjesa e hyrjeve të mjeteve monetare të interesit që janë të mbrojtura përbëhet nga tre elementë:</p> <ul style="list-style-type: none"> principali që shkakton hyrjen e mjeteve monetare të interesit dhe periudha në të cilën ndodh, norma e interesit, dhe koha ose periudha që mbulon mbrojtja.
<p><i>Elementi i mbrojtur—Përbërësi i principalit</i></p> <p>Pjesa e hyrjeve të mjeteve monetare të interesit, që është e mbrojtur, është shuma që rezulton nga pjesa e parë e principalit që është investuar ose rivlerësuar në çdo periudhë:</p> <ul style="list-style-type: none"> që është i barabartë me totalin e shumave imagjinare të swap-eve të normave të interesit me arkëtim fiks, pagesë variabël, që janë përcaktuar si instrumente mbrojtës, dhe që janë në qarkullim në periudhën e riinvestimit ose rivlerësimit, dhe që korrespondon me shumat e para të principalit të ekspozimeve të fluksit monetar që janë investuar ose rivlerësuar në ose mbas datave të rivlerësimit të swap-eve të normave të interesit. <p><i>Elementi i mbrojtur — Përbërësi i normës së interesit</i></p> <p>Pjesa e ndryshimit të normës së interesit që është i mbrojtur është ndryshimi në të dy elementët e mëposhtëm:</p> <ul style="list-style-type: none"> përbërësin e kredisë të normës së interesit që është paguar mbi shumën e principalit të investuar ose të rivlerësuar që është i barabartë me rrezikun e kredisë i qenësishëm në swap e normës së interesit. Kjo është ajo pjesë e normës së interesit mbi investimin që është e barabartë me indeksin e normës së interesit swap, siç është LIBOR, dhe përbërësi i kurbës së normës së interesit që është i barabartë me normën e interesit swap për periudhën e rivlerësimit të përcaktuar si instrument mbrojtës. <p><i>Element i mbrojtur—Periudha e mbrojtur</i></p> <p>Periudha e ekspozimit ndaj ndryshimeve në normën e interesit për pjesën e ekspozimeve të fluksit monetar të mbrojtur është:</p> <ul style="list-style-type: none"> periudha nga data e përcaktimit deri në datën e rivlerësimit të normës së interesit swap që ndodh brenda periudhës tremujore në të cilën, por jo më parë, ndodh transaksioni parashikues, dhe efektet e tyre për periudhën pas kryerjes së transaksionit parashikues baraz me intervalin e rivlerësimit të normës së interesit swap.

Është e rëndësishme të dihet që swap-et nuk mbrojnë nga rreziku i fluksit të mjeteve monetare një investim të vetëm gjatë tërë jetës së tij. Swap-et përcaktohen si mbrojtje ndaj rrezikut të fluksit të mjeteve monetare nga investimet e ndryshme të principalit dhe rivlerësimet që bëhen në çdo periudhë rivlerësimi të swap-eve për tërë afatin e tyre. Swap-et mbrojnë vetëm interesin e konstatuar për periudhën e parë që pason riinvestimin. Ato janë mbrojtëse të ndikimit të fluksit monetar që rezulton nga një ndryshim në normat e interesit që ndodh deri në rivlerësimin e swap-it. Ekspozimi ndaj ndryshimeve në normat e interesit për periudhën nga rivlerësimi i swap-it deri në datën e riinvestimit të mbrojtur të flukseve hyrëse të mjeteve monetare ose rivlerësimi i aktiveve me normë variabël që nuk është i mbrojtur. Kur swap-i rivlerësohet, norma e interesit e swap-it është e fiksuar deri në datën tjetër të rivlerësimit dhe është e përcaktuar shlyerja neto e konstatuar e swap-it. Çdo ndryshim në normat e interesit pas datës që prek shumën e hyrjeve të mjeteve monetare të interesit nuk është më i mbrojtur për qëllime kontabile.

Objektivat e përcaktimit

Konsiderata për sistemet

Shumë kërkesa të llogarimbajtjes dhe të gjurmimit eliminohen duke përcaktuar rivlerësimin e një swap-i normash interesi si një mbrojtje ndaj rrezikut të fluksit të mjeteve monetare nga riinvestimi parashikues i hyrjeve të mjeteve monetare dhe

rivlerësimet e aktiveve me normë variabël vetëm për një pjesë të jetëve të aktiveve përkatës. Llogarimbajtja dhe gjurmimi do të ishte e nevojshme më tepër nëse swap-et përcaktohen në fakt si mbrojtje ndaj rrezikut të fluksit të mjeteve monetare nga investimet parashikuese të principalit dhe rivlerësimet e aktiveve me normë variabël përgjatë tërë jetëve të këtyre aktiveve.

Ky tip i përcaktimit shmanget mbajtjen e evidencës të fitimeve ose humbjeve neto të derivativit të shtyra në kapitalin neto pas ndodhjes së transaksionit parashikues (SNK 39.97 dhe SNK 39.98), sepse pjesa e rrezikut e fluksit të mjeteve monetare që janë të mbrojtura është ajo pjesë që do të njihet në fitimin ose humbjen e periudhës menjëherë duke ndjekur transaksionet parashikuese që korrespondojnë me shlyerjet periodike neto në mjete monetare për swap-in. Në qoftë se mbrojtja ishte për të mbuluar tërë jetën e aktiveve të blera, do të ishte e nevojshme që të shoqërohet një swap për një normë interesi specifike me aktivin që është blerë. Nëse një transaksion parashikues është blerje e një instrumenti me normë fikse, vlera e drejtë e swap-it që mbron këtë transaksion do të riklasifikohej jashtë kapitalit neto për të rregulluar të ardhurat nga interesi mbi aktivin kur njihen këto të ardhura. Pastaj swap-i duhet të përfundohet ose të ripërcaktohet në një marrëdhënie tjetër mbrojtëse. Nëse një transaksion parashikues është blerje e një aktivi me normë variabël, swap do të vazhonte të ishte në marrëdhënie mbrojtëse, por duhet të gjurmohet përsëri tek aktivi i blerë kështu që shumat e vlerës së drejtë e swap-it, e njohur në kapitalin neto, do duhet të njihet në fitim ose humbje pas shitjes së mëpasshme të aktivit.

Gjithashtu, shmanget edhe nevoja e lidhjes me aktivet me normë variabël të çdo pjese të vlerës së drejtë të swap-eve që është njohur në kapitalin neto. Kështu, nuk ka asnjë pjesë të vlerës së drejtë të swap-it që është njohur në kapital neto dhe që do të duhej të riklasifikohet jashtë kapitalit neto kur ndodh një transaksion parashikues ose shitja e aktivit me normë variabël.

Gjithashtu, ky tip përcaktimi lejon fleksibilitet në vendosjen e mënyrës së riinvestimit të flukseve monetare kur ato ndodhin. Meqë rreziku i mbrojtur lidhet vetëm me një periudhë të vetme që i korrespondon periudhës së rivlerësimit të swap-it të normave të interesit, i përcaktuar si një instrument mbrojtës, nuk është e nevojshme të përcaktohet në datën e përcaktimit nëse fluksat e mjeteve monetare do të riinvestohen në aktive me normë fikse apo variabël ose për të specifikuar në datën e përcaktimit jetën e aktivit që blihet.

Konsiderata për efektivitetin

Joefektiviteti zvogëlohet shumë nëpërmjet përcaktimit të një pjese specifike të fluksit monetar që ekspozohet ndaj rrezikut si element i mbrojtur.

- joefektiviteti për shkak të dallimeve të kreditimit midis normës së interesit swap dhe fluksit monetar parashikues eliminohet duke përcaktuar për mbrojtje rrezikun e fluksit të mjeteve monetare si rrezik që lidhet drejtpërdrejt me ndryshimet në normat e interesit që korrespondojnë me normat e qenësishme në swap, të tilla si kurba e normës AA. Ky tip i përcaktimit parandalon ndryshimet që rrjedhin nga ndryshimet në marzhet e kredisë të konsideruara si joefektivitet.
- Joefektiviteti për shkak të kohëzgjatjes së dallimeve midis normës së interesit swap dhe fluksit monetar parashikues të mbrojtur eliminohet duke përcaktuar për mbrojtje rrezikun e normës së interesit si rrezik që lidhet me ndryshimet në pjesën e kurbës së normës që korrespondon me periudhën në të cilën pjesa e normës variabël të swap-it të normave të interesit është rivlerësuar.
- Joefektiviteti për shkak të ndryshimeve në normën e interesit që ndodhin midis datës së rivlerësimit të normës së interesit swap dhe datës së transaksioneve parashikues eliminohet thjesht duke mos e mbrojtur këtë periudhë kohe. Periudha nga rivlerësimi i swap-it dhe ndodhja e transaksioneve parashikuese në periudhën që vijon menjëherë pas këtij rivlerësimi lihet e pambrojtur. Pra, diferenca në data nuk çon në joefektivitet.

Konsiderata për kontabilitetin

Aftësia për të kualifikuar për kontabilitet mbrojtës duke përdorur metodologjinë e përshkruar këtu mbështetet në kushtet e SNK 39 dhe në interpretimet e kërkesave të tyre. Disa prej këtyre konsideratave janë përshkruar në përgjigjen për Pyetjen F.6.2 *Konsiderata për kontabilitetin mbrojtës kur rreziku i normës së interesit drejtohet mbi bazë neto*. Më poshtë jepen disa kushte shtesë mbështetëse dhe bëhen interpretimet.

Mbrojtja e një pjese të ekspozimit ndaj rrezikut

Aftësia për të identifikuar dhe mbrojtur vetëm një pjesë të fluksit të mjeteve monetare që ekspozohet ndaj rrezikut që çon në riinvestimin e fluksit monetar ose rivlerësimin e instrumenteve me normë variabël gjendet në SNK 39.81 si e interpretuar në përgjigjet për pyetjet F.6.2 pika (k) dhe F.2.17 *Mbrojtja pjesore*.

Mbrojtja ndaj rreziqeve të shumëfishtë me një instrument të vetëm

Aftësia për të përcaktuar një swap të vetëm të normave të interesit si mbrojtje të fluksit monetar nga ekspozimi ndaj rrezikut të normave të interesit që rrjedhin nga riinvestimet të ndryshme të hyrjeve të mjeteve monetare ose rivlerësimet të aktiveve me normë variabël që ndodhin gjatë jetës së swap-it tregohet në SNK 39.76 sipas interpretimit në përgjigjen për Pyetjen F.1.12 *Mbrojtjet e më tepër se një tipi rreziku*.

Mbrojtja e një portofoli nga rreziqet e ngjashme

Aftësia për të specifikuar transaksionin parashikues, që është i mbrojtur si një pjesë e fluksit monetar të ekspozuar ndaj rrezikut të normave të interesit për një pjesë të kohëzgjatjes së investimit që shkakton pagesa interesi pa specifikuar në datën e përcaktimit jetën e pritshme të instrumentit dhe nëse ai paguhet me normë të fiksuar ose variabël gjendet në përgjigjen e dhënë për Pyetjen F.6.2 Çështja (I), e cila specifikon që zërat në portofol nuk është e nevojshme të kenë të njëjtin ekspozim të përgjithshëm ndaj rrezikut, meqë ato kanë të njëjtin rrezik për të cilin janë përcaktuar për t'u mbrojtur.

Përfundimet e mbrojtjes

Aftësia për të ç'përcaktuar transaksionin parashikues (ekspozimi i fluksit monetar të një investimi ose rivlerësimi që do të ndodhë mbas datës së rivlerësimit të swap-it), që është i mbrojtur, paraqitet në SNK 39.101 që trajton përfundimet e mbrojtjes. Ndonëse një pjesë e transaksionit parashikues nuk është më e mbrojtur, swap-i i normave të interesit nuk ç'përcaktohet dhe vazhdon të jetë një instrument mbrojtës për transaksionet e mbetura në seritë që nuk kanë ndodhur. Për shembull, supozohet se një swap i normave të interesit që ka një jetë të mbetur prej 1 vit është përcaktuar si mbrojtës i një serie prej tri riinvestimeve tremujore të flukseve të mjeteve monetare. Riinvestimi tjetër e fluksit të mjeteve monetare ndodh në tre muaj. Kur swap-i i normave të interesit rivlerësohet në tre muaj me normën aktuale variabël të asaj kohe, norma fikse dhe norma variabël e swap-it bëhen të njohura dhe nuk bëhet më mbrojtje për tre muaj në vijim. Nëse transaksioni parashikues vijues nuk ndodh për tre muaj dhe 10 ditë, periudha dhjetëditëshe që mbetet pas rivlerësimit të swap-it të normave të interesit nuk është e mbrojtur.

F.6.4 Kontabiliteti mbrojtës: primi ose skontoja në kontratën e ardhshme (forëard) të këmbimit

Një kontratë e ardhshme këmbimi përcaktohet si instrument mbrojtës, për shembull, në mbrojtjen e një investimi neto në një njësi ekonomike të huaj. A lejohet të amortizohet skontoja ose primi mbi kontratën e ardhshme të këmbimit në fitim ose humbje mbi afatin e kontratës ?

Jo. Primi ose skontoja mbi një kontratë të ardhshme këmbimi nuk amortizohet në fitim ose humbje sipas SNK 39. Derivatet maten, gjithmonë, me vlerën e drejtë në bilanc. Fitimi ose humbja neto që rrjedh nga një ndryshim në vlerën e drejtë të kontratës së ardhshme të këmbimit njihet gjithmonë në fitim ose humbje, nëse kjo kontratë nuk është e përcaktuar dhe efektive si një instrument mbrojtës në një mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare ose në mbrojtjen e një investimi neto në një njësi ekonomike të huaj, rast në të cilin pjesa efektive e fitimit ose humbjes neto njihet në kapitalin neto. Në këtë rast, shumat e njohura në kapitalin neto kalohen në fitim ose humbje kur flukset e ardhshme të mbrojtura të mjeteve monetare ndodhin ose në shitjen e një investimi neto, kur është e përshtatshme. Sipas SNK 39.74(b), elementi i interesit (vlera në kohë) e vlerës së drejtë e një kontrate të ardhshme (forëard) mund të përjashtohet nga marrëdhënia mbrojtëse e përcaktuar. Në këtë rast, ndryshimet në pjesën e elementit të interesit të vlerës së drejtë të kontratës së ardhshme (forëard) të këmbimit njihen në fitim ose humbje.

F.6.5 SNK 39 dhe SNK 21 Mbrojtja me vlerën e drejtë të aktivitetit të matur me kosto

Nëse shitja e ardhshme e një anijeje e mbartur me koston historike mbrohet kundrejt ekspozimit ndaj rrezikut të valutës prej huamarrjes në monedhë të huaj, a kërkon SNK 39 që anija të rimatet për ndryshimet në kursin e këmbimit edhe pse baza e matjes për aktivin është kostoja historike?

Jo. Në një mbrojtje me vlerën e drejtë, elementi i mbrojtur është i rimatur. Megjithatë, huamarrja në monedhë të huaj nuk mund të klasifikohet si një mbrojtje me vlerën e drejtë e anijes përdërisa anija nuk përmban ndonjë rrezik të matshëm në mënyrë të veçantë të monedhës së huaj. Nëse plotësohen kushtet e kontabilitetit mbrojtës në SNK 39.88, huamarrja në monedhë të huaj mund të klasifikohet si mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare për shitjen e parashikuar në këtë monedhë të huaj. Në mbrojtjen e fluksit monetar, elementi i mbrojtur nuk rimatet.

Për ta ilustruar: një njësi ekonomike e lundrimit detar në Danimarkë ka një filial në SHBA që ka të njëjtën monedhë funksionale (koronën daneze). Njësia ekonomike mat anijet e saj me koston historike pakësuar me amortizimin në pasqyrat financiare të konsoliduara. Në përputhje me SNK 21.23(b), anijet njihen në koronën daneze duke përdorur kursin historik të këmbimit. Për të mbrojtur plotësisht ose pjesërisht, rreziku potencial i valutës ndaj anijeve që shiten në dollarë amerikanë, njësia ekonomike normalisht financon blerjet e saj të anijeve me hua të shprehura në dollarë amerikanë.

Në këtë rast, huamarrja në dollarë amerikanë (ose një pjesë e saj) mund të përcaktohet si mbrojtje e fluksit të mjeteve monetare e shitjes së parashikuar të anijes së financuar nëpërmjet huamarrjes me kusht që shitja është me probabilitet të

lartë, për shembull, sepse ajo pritet të ndodhë në të ardhmen e afërt dhe shuma e mjeteve monetare nga shitja e përcaktuar si e mbrojtur është baraz me shumën e huamarrjes në monedhë të huaj e përcaktuar si instrument mbrojtës. Fitimet dhe humbjet neto nga huamarrja në monedhë të huaj që janë të përcaktuara të përbëjnë një mbrojtje efektive të shitjes së parashikuar njihen direkt në kapitalin neto nëpërmjet pasqyrës së ndryshimeve në kapital në përputhje me SNK 39.95(a).

Seksioni G Të tjera

G.1 Dhënie informacionesh shpjeguese për ndryshimet në vlerën e drejtë

SNK 39 kërkon që aktivet financiare të klasifikuara si të vlefshme për shitje (VPSH) dhe aktivet financiare dhe pasivet financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes të rimaten deri në vlerën e drejtë. Nëse një aktiv financiar ose një detyrim financiar nuk është i përcaktuar si instrument mbrojtës i fluksit të mjeteve monetare, ndryshimet e vlerës së drejtë në aktivet financiare dhe pasivet financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, si dhe ato për aktivet VPSH njihen në kapitalin neto. Çfarë informacion shpjegues kërkohej të jepet në lidhje me shumën e ndryshimeve të vlerës së drejtë gjatë periudhës së raportimit?

SNRF 7.20 kërkon të jepet informacion shpjegues për të ardhurat, shpenzimet, fitimet dhe humbjet neto. Kjo kërkesë për dhënie informacionesh shpjeguese përmbledh zërat e të ardhurave, shpenzimeve, fitimeve dhe humbjeve neto që rrjedhin nga rimatja në vlerën e drejtë. Pra, një njësi ekonomike jep informacion shpjegues për ndryshimet e vlerës së drejtë, duke bërë dallimin mes ndryshimeve që njihen në fitim ose humbje dhe atyre që njihen në kapitalin neto. Një analizë e mëtejshme bëhet për ndryshimet në lidhje me:

- (a) aktivet VPSH, duke treguar veçmas shumën e fitimit ose humbjes neto të njohur direkt në kapitalin neto gjatë periudhës dhe shumës që është transferuar nga kapitali neto dhe është njohur në fitimin ose humbjen e periudhës;
- (b) aktivet financiare ose pasivet financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, duke treguar veçmas ato ndryshime të vlerës së drejtë në aktivet financiare ose pasivet financiare (i) të përcaktuara si të tilla nga njohja fillestare dhe (ii) të klasifikuara si të mbajtura për tregtim në përputhje me SNK 39; dhe
- (c) instrumentet mbrojtës.

SNRF 7 as nuk kërkon dhe as nuk ndalon dhënien e informacionit shpjegues për përbërësit e ndryshimit në vlerën e drejtë sipas mënyrës së klasifikimit të zërave për qëllime të brendshme. Për shembull, një njësi ekonomike mund të parapëlqejë të japë informacion shpjegues në mënyrë të veçantë për ndryshimin në vlerën e drejtë të atyre derivativëve që në përputhje me SNK 39 kategorizohen si të mbajtur për tregtim, por ajo i klasifikon si pjesë e aktivitetëve të drejtimit të rrezikut jashtë portofolit për tregtim.

Përveç kësaj, SNRF 7.8 kërkon dhënie informacionesh shpjeguese të shumave të vlerave kontabël (neto) të aktiveve financiare ose pasiveve financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, duke treguar veçmas: (i) ato të përcaktuara si të tillë në njohjen fillestare dhe (ii) ato të mbajtura për tregtim në përputhje me SNK 39.

G.2 SNK 39 dhe SNK 7 Kontabiliteti mbrojtës: Pasqyra e fluksit të mjeteve monetare

Si duhet të klasifikohen në pasqyrën e fluksit të mjeteve monetare, ato flukse që rrjedhin nga instrumentet mbrojtëse?

Flukset e mjeteve monetare që rrjedhin nga instrumentet mbrojtëse klasifikohen si veprimtari shfrytëzimi, investimi ose financiare, mbi bazën e klasifikimit të flukseve të mjeteve monetare që rrjedhin nga elementi i mbrojtur. Ndërsa terminologjia në SNK 7 nuk është përditësuar për të pasqyruar SNK 39, klasifikimi i flukseve të mjeteve monetare që rrjedhin nga instrumentet mbrojtëse duhet të jenë në përputhje me klasifikimin e këtyre instrumenteve si instrumente mbrojtëse sipas SNK 39.

